

וְאֵת מִי יֵבִין שְׁמוּעָה נָחַל עֲדֻנִּיךָ תִּשְׁקֶם

ספר הדרתזקנים

וְהוּא פֶסְקֵי דִינִים בְּפִינִים מִסְבִּירוֹת עַל ש"ע י"ד עַל הַלְכוֹת
כִּדְּהָ חֵד לְעוֹמָקָא דְּרִימָא ה"ה הַרְבֵּי הַמְּצֻבָּה הַגָּלוֹן
מִוֹהַר"ר צִבִּי הִירֶשְׁבֶּרֶג מִוֹהַר"ר שִׁמְעוֹן זְלַלֶּה"ה שְׁהו"מ
וּמ"ץ בִּק"ק ווִיטְעֶפֶסֶק וּמִהוֹת הַסֵּפֶר וְשֶׁהַמַּחֲבֵר יִתְבָּרַר מִעַל"ד בְּהַסְכָּמוֹת
הַמַּסְכִּימִים וּבִהְקֵדוּת נֶכֶד הַמַּחֲבֵר וְשׁוֹתֵפִים יוֹשֵׁעַ מִשִּׁיב דְּבָרִים וְכוּחִים
חֶלֶק שְׂכֵי הַקֶּרֶל נִחַלַת טוֹבַע הַדּוּשִׁי הַלְכוֹת בְּכִלְכָּל חֲרִיכָתָא עַל גִּפְתִּי
בְּחִיָּה מִסְכָּתוֹת וְלִיכֵּט בֵּין הָאֲמָרִים לִיזֵה לְקוֹטִים עַל דְּבָרֵי אֲגֻדָּתָא בְּדִבְרֵי
כְּנוּשִׁים וְגַם מִשִּׁיב כְּהִלְכָּה בְּחִיזָה־הַלְלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר הִיוּ
יְדִין רַב לֹא כַּמְבֹאֵר בְּהִקְדָּמָה :

נִדְפַס בְּעִיר

ר ו ב ר א ו ו נ א

מִיטָ בַּעֲוִילִיגוֹנֵג אִיִּין הַעֲכִשְׁטִיפֶער עֲרַדְנֶענְטֶען
צִעֲנִזֹּר צו רִיגָא

בְּבֵית וּבִדְרוֹם שֶׁל ה"ה הַרְבֵּנִי הַיֵּשִׁישׁ מו"ר אֶלְיָהוּ
בְּמו"ר שְׁמוּאֵל וּבְנוֹ-הַתּוֹרֵנִי כְּמו"ר בְּרוּךְ . וְשׁוֹתְפוֹ
הַרְבֵּנִי בְּמו"ר יוֹכָף בְּמַהְרָא"פ *

בְּשָׁנָה תַּקְס"ב

הוֹעֵתֶק וְהוֹכֵנס לֹאִינְטֶרְנֶט

www.hebrewbooks.org

ע"י חֵיִים תִּשְׁס"ז

יִירֵי מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֶקֶב וְתוֹרָתְךָ לִישְׂרָאֵל * אֵת מִי יִירֵה דַעַר

כִּי עֲדֻנִּיךָ יִשְׁקֶם חֵיִים כְּאִוְרָךְ בְּרַחֲמֶיךָ אִוֵּר * * * מִסְכָּתוֹת וְלִיכֵּט בֵּין הָאֲמָרִים לִיזֵה לְקוֹטִים עַל דְּבָרֵי אֲגֻדָּתָא בְּדִבְרֵי

סֵלֶא אֶל שֶׁנִּי יֵאָמֵר וְיִשְׁקֶם

הסכמת הגאונים

הנה זוגא רבבן דאתו לקדמנא אישון

יאי וגולתו יאי הרבני המופלא ומופלג מוהר

אבהון ה"ה הרבני המופלא ומופלג מוהר

יהושע צמח' מאיר ואחיו הרבני המופלא

מוהר אברהם אבלי זיני ונכדי האשל הגדול

מעוז ומגדול הפורת בכולו טהור גברא הרב

הגאון המפורסם המנוח כמח' צבי

הירש' צמח' יצחק' זללה"ה

שהיה מ"מ ומ"ץ

דק"ק וויטעפסק בימי הרב הגאון הגדול

המפורסם מח' **ישעי' אב"ד** דק"ק

וויטעפסק : והרב המנוח

מיהר"ץ הג"ל רביה וקיבץ פעלים לתורה

ידיו היה רב לו בגפ"ת גלי' לדרעי' וכפל

כהורא ויפוטו מעינותיו חוצה בשאל' ותשוב'

שקטלתו אליו למאות ושם הראה חריפותו

ובקיאותו המפורסם : ואשר רבים וכן שלמים

מעידים ע"ז שעיניהם ראו ולא זר כאשר

הראנו חבילות כתבים ממופלגי מפורסמי

זמנינו שהיו יודעי' ומכירי' אותו ושם' קרו לי'

גאון ושהי' מפורסם בשמעו הטוב אמר עם

הספר אמרי צינה הא למגמר והא למסבר

בפוסקים ראשונים ואחרוני' והי' דורש התור'

כמין חומר יוס ליוס יביע אומר : בדרושי

התורה ובחדושי' על הש"ס באמה מקומן

של שבחים : והנה נכליו הג"ל הן הראנו אפס

קצרו ממחברת הקודש הרב המחבר הג"ל

שחיבר הלכה פסוקה על ש"ע יו"ד : אשר את

מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה אשר מילא

כרימו בפוסקים ראשוני' ואחרוני' אז עפעפיו יישירו נגדו בספר הלכה פסוקה ליאסוקי

שמעתתא אליבא דהלכתא ולא ימוש מפיו בשכחו ובקומו וגם אנחנו טעמנו מעט מספר

מתק מדבש ויארע עינינו : וגם דרוש על התורה ועוד כפליים לתורה לתושי' הרבה כתבים

בגמי' מרומים אשר עדיין מונחים באוצר הקדוש אשר לא שזפתהו עין ורועים להדפיס מחבר'

הקודש הג"ל בזן אמרנו ישר חילס לאורייתא וכל מן דין סמוכו לנא ואף ידינו תכון עם

המוכים את הרבים להביא לבית הדפוס ספר הג"ל אך יש איש אשר עלו בדעת ויבא איש

אחר וישג גבולו אמרנו על הללו בעלי' ראחן העוברים במחנה העברים ואנחנו מסכימי'

ומרובים שלא ירים איש את ידו להדפיס ספר הג"ל מבילתי רשיון והורמנא מהנקובים

הג"ל

הא זוגא מדרבנן דאתיא לקדמנא אישו

יאי וגולתו יאי ה"ה הרבני המופלא

ומופלג מוהר' יהושע צמח' מאיר אשר נדב

לבו אותו להביא לבית הדפוס מכתב אביו

זקנו ה"ה הרב הגאון המפורסם המנחם מו'

צבי הירש שהיה מ"מ ומ"ץ בק"ק וויטעפסק

ואנכי לא ידעתי את מהותו וכבודו אך

לשמע איון שמעתי שהי' חב בחכמה להוצי'

הדין ברור כשמש וכבוקר מפוסקים ראשונים

ואחרונים וכן היום אפס קצרו ראיתי וכלו

לא ראיתי עינים ותורפה על ש"ע יו"ד אשר

קיבץ רב פעלים מקבציאל מן אחרונים

המפורסמים והגני מסכים והולך עם חכמי

הזמן אשר יעידון ויגידון על המנוח המחבר

זללה"ה כי תורת אמת היתה בפינו ואוקי

גברא אחזקתו ויפוטו מעינותיו חוצה ברחבו'

פלגי מים ללמד בישראל חוק ומשפט

ולאגמורי הלכה ולמעשה מעיין כל משכיל

בש"ס ופוסקים ואת אשר יבחר בו יקריב

אליו וחשיב לאדפוסו אדרא ולחלקו ביעקב

ולהפיטו בישראל ומי שישג גבול המדפים

כבר מוהר בתורה ארור מסיג גבול רעהו

פי המדבר לכבוד התורה יוס השגי ד"ב

תמוז תקס"ח לפ"ק :

נאו' איש פייבוש באיא הרב מוהר' ישי'

וצללה"ה אב"ד דק"ק דובראוונא

הכבמת הגאונים

תנ"ל מעק חמשה שנים ומאן ללא כ"ית תבא עליו הלכותא י ועל הש"משים תבא בר"א וכב
טבותא • הכ"ר הבאים ע"מ ביום ד' ט"ו סיון שנת תקס"א לפ"ק פה ק"ק שקלאב ינו

נאום צבי הירש בלא"ה הרב מהר"מ זללה"ה :

נאום ברוך בלא"ה מהור"י זללה"ה מ"מ ומ"ץ דק"ק
שקלאב יצ"ו :

הכבמת מ"מ ומ"ץ דק"ק ביעשינקאוי ודין דק"ק שקלאב

כחיות בא אלינו ה"ה הרבני המופל'השטון
מוהרר יהושע במו' מאיר מק"ק
וויטעפסק נכדו של המפורסם בדורו לשבח
ה"ה הרב הגאון הגדול מוהרר צבי הירש
בהרב מוהרר שמעון זאק"ל והראה לפנינו
תכריך של כתבים של המנוח הרב מוהרר צבי
הירש הכ"ל שחיבר על גפ"ת דברים נהמדים
וגם דברים מתורים מדבש ומכת אופים על
המקרא וגם הלכות פסוקית מן כל האחרוני'
מן ש"ע י"ד וגם קא"ש"ת וברקס מהלכו הרבני
מו' יהושע הכ"ל שהתנו לו פרי עטי' שאהי'
סניף עם אותם המסכימים להדפיס חבורים
הנ"ל ומחמ' שאנו זוכרי' שה"ה הרב מוהר"ה
הנ"ל היה מפורסם גדול בין גדולים פקרי
לב ה"ה הרבנים גדולים מפורסמים דק"ק
וויטעפסק ה"ה הרב הגאון הגדול מו' ישעי'
זאק"ל וה"ה הרב הגאון הגדול מו' ליב
זאקל והרב מוהר"ה הנ"ל היה בימיה' מ"מ
ומ"ץ בק"ק הנ"ל ע"כ לא מונעתי א"ע
מלהיות סניף לאותם המסכימים להדפיס
חבורים וכל מי שיחזיק את יד מוהרר יהושע
הנ"ל בכדי שישג ידו להדפיס חיבורים הנ"ל
תע"ב באתי ע"הח היום יום ב' ח"ת שבע
תקס"מ מק' לפ"ק פה ק"ק שקלאב :

דברים המדברים לכבוד אכסניא של תורה
כאום **יעקב** בלא"ה מהורר ירחמיאל כ"ץ
זללה"ה
נאום **שמואל** במו' ארי' ליב זא"ל

נגיש לפני והוא נענה ה"ה הרבני המופל'
ומוכלל כולל בני פלג מרבים השטון
כבוד שמו מפארים מהורר יהושע בהמנוח
ה"ה מו' מאיר נכד ה"ה הגאון הגדול
המפורסם החריף ובקי מנוחתו כבוד
מהור"ר צבי הירש מ"מ ומ"ץ דק"ק ויטעפסק
והנה מראש מקדם איתן מושבו של הרבני
המופלא מו' יהושע הכ"ל בקבלתו ינו והיה
מרבץ תורה להוציא לאור תעלומות כעת העיר
ה' רוחו להוציא לאור תעלומות תורה מחבילת
כתבים שבידו מזקנו הרב הגאון מו' צבי
סבי' וגמיר כתנאי וסבראי מכירו הייתי בימי
חורפי ושמענו הטוב נתפרסם בשערי בת רבי'
ע"י שאלת ותשוב' שנשתלח ממנו לרבי ארץ
וגאוי הזמן מופת דורית' וה"ה הגאון הגדול
המכוסס מו' ישעיה זללה"ה אב"ד דק"ק
ויטעפסק ולשארי גאוני ארץ גם אנכי הוראה
ראיתי חבילות חבילות תשובות שכתב לא"ו
הרב המהא"ג המנוח מו' מרדכי היה אב"ד
בק"ק דובראונא והראה חריפתו ובקיאותו
פוסקים ראשונים ואחרונים ומהראוי ונכון
הדבר וממהר לעשותו בדפוס כיון דבריו
המונדקי' ולהוציא התעלומה לאורה ובכן הכני
עם המסכימי' ובאתי לחלות פני גדולי גאוני
זמנינו ליתן להם כמנ' על סכרו הנכבד ולכבו'
אכסניא של תורה באתי על החתום שמואל
בלא"ה הרב המהא"ג מוהרר יוסף זללה"ו
מק"ק ביעשינקאוי יצ"ו

הקדמה

מכתב

הארץ ומורות שמענו צבי ללדיק ה"ה אבינו מורינו זקנינו הרב הגאון החריף מנ"צ
צבי הירש בהרש"ה מנ"ה **שמעון** שה"ת מנ"ץ ב"ר' וייטעבסק
כאשר מפורסם לכל יודעיו ומכיריו נאם הגב' הוקם על עונה של תורה עלה ברו' הנעלה כל רז
לא הנים לי' וממנו לא נפלא אשר כלל במים אדירים ים התלמוד ובפוסקים רהסונים ואחרונים
והעלה מרגניתה ואף חכמתו עמדה לו כי גדולים חקרי לב היו מריצים אליו אגרותיהם
בשאלות ותשובות וסם העלה חריפותו ובקראותו ליון הדר לתבונתו ואין קנה לתבונתו משמחים
לב יודע וערבים לשומע שבעתים מיוקת ומבהקת כאורס יפטדה וברקת משך בקמת הסופר
לתומה ועשה מסגרת לשולחן ערוך וי"ד ועשה דוק ושך סוללה לפלס כתיב קצר במעגלי דקק
ארוכה המסילה דבר דבור על אבינו ועל מה הטביעו אדנינו מפוסקים ראשונים ואחרונים .
וסו"ת פנים מפנים שונים ומן הבהרות הללו ישקו הדואים אחר שמלאו כרסם בפוסקים
ראשונים ואחרונים ויורו האורים פנים בתורה שלו כהלכה אשרי העם שלו ככה . וגם דרוש
דרש בדרושים עתמים על התורה נעימים ומזהירים וכים כספירים ועוד בה שליש' בשקלי
וערי' בחדושי' בש"ס ובפוסקים הדמומים כאשר האור חריו ברכה כתבי הקודש לנאות
שיירות אך אהב כתב לא ישבע כסף להוציא לאור תעלומה כל כתביו הקודש וגם הרבה ספר
תמו מן בלתי ולכה ומה נעש' אבינו אבא רבב ישראל ופרשיו לכן נקטו נפשינו בקאר' בס' הלכה
בסוף ה"ל ובתפ"ת על כמה מסכת' ובא"י דרוש' על התור' כפי שהי' למרח' עיני ישראל ואדבר'
בעדותיך נגד כו' ואודה שגתי כי זה שגתי ימי' אשר נשאתי רגלי ליסע מהר לקבץ על הגבוה
והראיתי בבני הורים ומורים ואחרי לומדים מופלגים ומילתא אלבישיהו יקירא וכולם יתנו
עידיתן ויזדקו ויהללו אותו בהלל גדול ובאו עה"ת לקחת הספר הגדפס והיו לי לעזר
בהתחלת הענין ישלם ה' כולם ותרי מסכורתם שלמה ועתה אלי הצעיר בקשתי מכולכם
שכאשר התחלתם להטיב עמדי קן תגמרו החסד עמדי בענין קבלת הספר הל"ו ולא אתן הודא'
לעבר ואצק לע"ל לגמול חסד עם הרב המחבר שאוכל להוציא לאור שארי מכתביו הקדושים
מקומים מדבש ונופת נופים וזכות הרב המחבר יעמוד לכם לשלש אלה צבי חיי ומזמי ושלא
ימוש התורה מפיכם וזרעכם וזרע זרעכם מעתה ועד עולם אמן :

הרב יהושע ואברהם אבלי בהנאות מנ"ה **מאיר** נכדם בהגאון

המפורסם המנוח מוה"ר **צבי הירש** זצלה ה"ה

באשר שהספר נקרא על פני כולו מתנו אנשי העקבספדיאון אשר אלל הצעמור בריגע
ולא נמצא בו נגד דת הצעמור על זה ניתן הרשאה להדפיסו ריגע יום ה' ד'
הלול תקם"א .

אלהנן בריל מן צעמור : **מישה** במנ" יסוקאל : **יהוקאל** במנ" דוד הלוי :

וגם אלה לחכמים . יבינו מדעתם כי לא כגוים שהיו צימני חכמי התלמוד ז"ל העמים
האלה אשר אנו מתגוררים בארצותם . כי המה היו עובדי כוכבים ומילות ודבק
בכל התועבות . נא ידעו את דבר ה' ואת דבר קדשו : אצל העמים שבזמנינו את ה' המה
יחלים : ונותנים כבוד לתורתו . עושים משפט ואדק בארצותם . וחסדם גבר על היחודים
החזונים עמיהם ומלילה לנו לכתוב או לדבר שום גלוי עליהם וכל מקום שמכר בשפרים גוי
נכרי : למנות . ובדומה הכוונה על עכו"ם . אותן שהיו בימי המשנה

הלכות שחיטה

שידוע ה"ש יש מחמיר ואוסרין ליתן לכתחילה לשחוט לפני שאינו יודע ה"ש ואחר ע"ג לראוי ששחט מתחילה וע"ס וה"ג (ומן הסתם שאינו יודע אם יודע ה"ש אם לאו מותר לכתחילה כשחחרים עומדים ע"ג)

ד אם אבדו גדיו ותרגוליו (אם יש לו סי' או ט"ע ומאכל שחוט' כראוי במקום שרוב ישראל מצויים (אפי' רוב העיר והסוק עכו"ם) או נגבדו ורוב גבאי העיר ישראל והף שרובו עכו"ם) מותרים ואם עכו"ם מצויים אפי' רוב העיר והסוק ישראל (וכן אם רוב גבאי העיר עכו"ם) אף רובו ישראל הסוד :

ה וז' חס"ו לא שכיח ואם אין יחזירם ע"ג אין מותרין לכתחילה לשחוט אפי' רוצים להאכיל לכלבים ומקרי קטן עד שנעשה צד מצוה בן צ' י"ג שנה ויום אחד ק (וכשהנער ירא והרד ובקי וחריו באומן יד ונח גברא ואם לאו צד הכי הוא) יש מחמירין ליתן קבלה עד בן י"ח שנה (ולפעמים הנער בעל תורה וירא יחיד ביראת ה' רגילין בעלי הוראה להרשו אותו ולהחזיקו במומחה אף קודם י"ח (מהרש"ל ר"ה חילין) (וכרחה שלא ליתן קבלה אפי' לגדול בן כמה שנים מי שלא למד גמרא יודע צורתא דשמעתא ואותן שוחטין הטותין קבלה להמניני שחינו גמרו וסבדו עתידין ליתן דין) (כששולח ע"י נכרי לשחוט עוף צריך שיכיר היטיב עוף ההוא והשוחט יכתוב איזה סי' שאין הגוי יכול לזייף לה' שהוא שחטו והמחמיר שלא לשלוח ע"י גוי תע"ב שמה לא יכיר העוף יפה) זקן ומי שידו מרתתין בעצמו או מחמת חולשא אעפ"י שאמרו שלא דרסו אינו ר' נאמנים) אבל הזקן בן פ' שנים לא ישחט וכ"ה במדרכי פ"ק דחולין) (מ"כ בקלף ישן שנת ק"ע במנהגי מהרר אברהם קלזכר וכל דאם תש כמו אפי' קודם זמן זה לא ש' ישחט (ה"ה אחוז רוח) ולא ישחט אפי' אחרים ע"ג :

ח שיכור כלוט דינו כשוחט ואם אינו כלוט שוחט לכתחילה ויש אומרים (וראוי לנהוג כל שינוי חזק עליו) שלא ישחט (אם נשתכר הרבה עד שאינו מסופק' אם הגיע לשכרותו של לוט אפי' בדעבר טרפה : וה"ה אם נשתכר הרבה אף שבריא שלא הגיע לשכרות לוט פסול בדעבר והשוחטים שרגילים לשחט הרבה ראוי להעביר אותם עד שיקבלו בחרם שלא להשתכר : וי' סומא וערום : י"א אם הטילו הקהל (אף בלא) חרם שלא ישחט אלא טבח ידוע ושחוט אחר י"א שחיטתו אסורה א' (ואם לא ידע מהחרם אין היסור) ואם נתבטלה התקנה כל השוחטים כשרים :

י השוחט בפני עדים בהמה לעכו"ם וכשברא ישראל לקנות ממנה אמר לא תקנה ממנה כי לא שחטתיה (כלל) אינו נאמן ולדידיה אסורה : ואם אמר לא שחטתם סתם נאמן לתרץ דבורי' לא שחטת' כראוי :

יג טבח שעשה סימן בראש הכבש ושחט שיהא נראה שהוא טרפה וגם היה אומר שהוא טרפ' ואח"כ אמר שכשר היה ולא אמרתי כן אלא שלא יקחו אותו ותשאר לו ליקח מומנו בשר כיון שתן אמתלא לדבריו נאמן ב' (ואין להקל) טבח שלפעמים הוא אומר בהמה זו טרפה ושזב היה אומר כשרה והתרה בו ב"ד שלא יעשה עוד כך והשוחט שינה ראוי לקנסו ולהעבירו :

יד שוחט שהעיד עליו ע"א ששחט שלא כהוגן והוא מכחישו העד עצמו מותר לאכול מכאן ולהבא ד' (אבל אותו שחיטה אסורה לעד עצמו ומותרת לכל ישראל) (וש"ך וט"ז דה אומרים לכל ישראל :

ס ששחט כל מה שחטתם שחט : הו"ה פ"ח

פ"ד

ש"ך

י"ז יח י"ח וע"ל ק"ט י"ח י"ח י"ח הדנה פ"ט ט"ה וט"ז ח"ה צ"ח ו"ך כ"ח

א יגדול מות' לשחוט לכבד' אף אין חריו ע"ג כ"ח ו"ך

ק מידו' אליהו ד"ג ע"ד פ"ט

ר לחם הפני' פ"ק ל"ה

ט ת ב"י סי' כ"ה ע"מ כ"ג

ת פ"ח

בהמה י"ח להתיר כ"ח ל"ח

ב וב"פ פ"ח וט"ז ה"ח

צ"כ פ"ס"ק כ"ב וע"ל ק"ל ס"ח

ג פ"ח ד ופ"ח חלק עליו

הלכות שיחטה

ב

א סימן ז' שחיטת עכו"ם ומותר ומי שחט והוציא טרפה ואם השוחט עשה עבירה ומסרו למזבח ה"ת : **ב** מי שחט והוציא טרפה פעם א' וכתרת ידו אם לא הוחזק בכך מותר אחר"כ לזבול ושהיטתו (**ב** והיינו שיה' לחוט שהוציא טרפה כגון שיש ע"ה וכה"ג אבל כשידוע לנו בודאי שהוציא טרפה מת"י הסור לזבול מהיטתו עד שיטתה לזבולתה הראוי לו : מ"מ דעין בזה לפי ראות עיני הדיון בזה השוחט אם כבר נכשל ורגלים לדבר מעבירין אותו . **ה** אותן השוחטים ובזדקיהם שעובדין על ד'ח"ל בלחיסור שבת בכהרסיה כמה פעמי' אפי' בטלגול דרבין שנוטין אלס מכרח וסכינים ואפי' בכרנלית דהיינו מוצאות שלטו אפילו במקומות שחוקק חומה אף שלא בנו מן העכו"ם יש לאסור שאוסרין אף בדעבד ורחוי שלא ליתן לו (קבלה) המבטט במצוה א' ה"ו כאפיקורס ושיחטתו פסולה כ"ז המוכרין קלות ראש שאין הולכין לבח"כ להתפלל עם הציבור או שחר קלות שיש לכסול שיחטתו מ"כ"ש שלא ליתן להם קבלה מ"ה צבס ר' משה רבקה :

ז מי שהוא פסול לעדות בעבירה ונעבירה התורה שלא עבר אלא פעם א' ח"כ לבדוק לו סכין .

ח חסור (שהוחזק בכך) הסור שיחטתו (אף דעבד וזאיטו מוחזק רק לפי שעה בדעבד כשר) ויש מכשירים אפיקורס המבזה ת"ח והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה כל שיחטתו כשרה : **סי'** ג' שיחטה אין צריכה כוונה : **סי'** ד' השוחט לעכו"ם .

ג ישראל שחט בהמתו של עכו"ם אפילו שמע הכוחש שעכו"ם חשב לעכו"ם כשרה . **סי'** ה' השוחט לשם קדשים . **סי'** ו' במה שוחטין בליזה סכין ואם האור למעלה ואם יש בו פגימה וא"א לתקנה בחול או ב"ט . סכין שזדו א' מגל וזד א' יכה אם שחט בזד היפה כשר בדעבד . ובסכין ארוך שיש בו פגימה אפילו כרוך מטלית כשר א' (ודוקא שידע שיש בו פגימה אבל סבור שהין בו פגימה ואח"כ מצא בו פגימה ואמר ברי לי שלא נגעתי הסור) ובי"ט או בחול בשעת הדחק לכתחילה כורך מטלית (ודוקא כשיש בסכין חוץ מהפגימה . (מלא צאר חוץ לצאר) . **ב** וליזה לכתחילה אף שהפגימה בין הקתא לסכין שלא לשחוט בו ואין לשחוט בתחילה בסכין שיש בו עוקץ ד' (ולכתחילה הסור לשחוט כשצאר בהמה או עוף למעלה מהסכין אף שהסכין בידו) עסי' ק"ד ס' ו' ופר"ח חולק ע"ז וכסך צואר בהמה למעלה אפי' נעצו בקורה תלושה פסולה ובסכין תלושה וצואר בהמה למעלה שוחטין אף לכתחילה ובעוף אפילו נעוץ בקורה תלושה וצואר עוף למעלה שרי לכתחילה ודברי' אלו צדורים עכ"ל . **סי'** ז' הקובע סכין בגלגל ושחט . **סי'** ח' שיעור סכין של שיחטה א' (לכתחילה לא ישחוט אלא בסכין ארוך כשיעור ב' צוהרים של אותו דבר ששוחטין) וי"א י"ד אנבעות ש"ך ושחטתם בזה : **סי'** ט' השוחט בסכין מלובן ובסכין שיש בו רושם (ואתם הרשימות שעושין האומנין בסכין שרחוקי' הרבה מן החוד אין בהם חשש **ב** ויש למחות שלא יהיה רושם בסכין וכן כוהגין (א"ל לבדוק רק ממש סמוך לחודו אם השחיתו יפה פעם א' בני אכל הם נמצא שם פגימה חוסרת . **סי'** י' יחר דינו סכין א' סכין משמשי ע"ז סכין של עכום שהשחיתו בריחיים או שאין בה א' גומות ונעצה בקרקע קשה יפ' (ודוקא ולא בצור כר"ת) ואח"כ שחט בה מותר בדעבד אבל לכתחילה לא ישחוט (ובמקום הדחק שאין לו סכין אחר מותר ב' לשחוט ע"י נעיצה בקרקע קשה או שיפה במשחתו והיינו **ג** במתם סכין אכל בידוע שהוא ב"י צריך הגעלה יש בו שמוניות אף אין ב"י אומר עסי' קכ"ב אכל מקינח יפה אף ב"י מותר פר"ח מרדכי מט"ז שכ"ח סקה"ו וא"ל לפי הט"ז וש"ך אורח מישור ד' ומגרש"ל היתר לכתחילה במתם סכין ע"מ לקלוף והב"ח אומר אף בליט ב"י ומקונח יפה לאסור

לכתחילה

ה פ"ח ורש"ל
וכ"פ פר"ח
וע"ס קכ"ז
ה פ"ח ו' ק'
כס"ה ב' א"ך
י"א ובה"ח
וע"ס ה"ט
ג בה"ג ש"ך
ד עס"י
ק"ט
ה ש"ך סי"ג
כ"ה
ו מהר"ל סי'
רכ"ז ח"ד
א סי' כ"ד
ח ט"ז עסי'ח
ד
ב ש"ך ה
ע"ח דמי
איבא צור
מהכי חיישין
מן יצחק
הט"ל מעט
מתקומה
וישחוט אבל
אי איבא
בסכין כחש
ב' צוהרים
מורה ודעבד
יראה שלא
ניתן לתפיל
מקומות שרי
ש"ך
א עסי' כ"ד
ט"ז
ב' ט"ז ב"ה
ג ת"י ב"י סי'
כ"ח
א בגמלות לא
מבני בעיה
עס"ה קכ"א
ב ופר"ח
תלך כתב

הלכות שחיטה

לכתחילה (היינו דוקא במציאה אבל בהשחחה מהני אפילו לכתחילה ולא מהני נעיצה בקרקע אפי' באינו ב"י וכן ראוי להחמיר אם ידוע שהוא ב"י דלר"ק הגעלה) ואם שחט בלי הכשר קולף בה"ש.

ב סבין ששחט בהכשרה מותר לשחוט בה פעם אחרת בלי הדחה וקינוח) אף שהוא מלוכלך ח' בדם ואסור לחתוך רותח ע"י הדחה אף ששחט בה רק פעם א' רק ע"י הגעלה אף ע"י עירוי (אין להקל לכתחילה אלא דעבד) (א' אע"ג שאינו בכלי ראשון או נעיצה ואם חתך היתח או דבר א' חריץ בג' בקליפה ובדעבד אחר הדחה היטיב מותר עפ"ר מ"ש מזה יא' ס' קי"ג ש"ך ומותר לחתוך כזון ע"י הדחה תחילה ואם חתך בלא הדחה תחילה מדיח אס"כ האנון.

ג סבין ששחט בו טרפה אסור לשחוט ה"ל בהדחה בזקן ומהני לקחו בשער הזהמה ויזהר לקנח יפה בין כל שחיטה ושחיטה ואם שחט בלא הדחה ידיח בה"ש (וט"ו פסק דלר"ק קליפה) ואם רגיל לשחוט בו טרפות תדיר לר"ק יב נעיצה בקרקע י"פ ט"ו) ושוחט אס"כ יב לכתחילה ואם עבר ושחט בלא נעיצה פשיטא שצריך לקלוף בית השחיטה ס' יא' באיזה זמן שוחט והשוחט למים? טבת' ושבת' יאכל השוחט מאחי'.

א שוחטין בלילה כשאבוקה כעורו או ב' נרות אפילו קולעים או נר ב' פתילות א' ולאור הלבנה כשהיא מאירה יפה ואם לא היה אבוקה או ביום במקום אפל (כשחומר ברי לי שלא דרסתי ושהיתי) בדעבד ב' כשר התחיל לשחוט בלילה וככה הגר מותר לגמור השחיטה ובלבד שלא ישהה ג' : א' : ב' : ג' : ד' : ה' : ו' : ז' : ח' : ט' : י' : יא' : יב' : יג' : יד' : ט"ו : ט"ז : ט"ח : ט"ט : כ' : כא' : כב' : כג' : כד' : כה' : כו' : כז' : כח' : כט' : ל' : לא' : לב' : לד' : לה' : לו' : לז' : לח' : לט' : מ' : מא' : מב' : מג' : מד' : מה' : מו' : מז' : מח' : מט' : נ' : נא' : נב' : נג' : נד' : נה' : נו' : נז' : נח' : נט' : ס' : סא' : סב' : סג' : סד' : סה' : סו' : סז' : סח' : סט' : ע' : עא' : עב' : עג' : עד' : עה' : עו' : עז' : עח' : עט' : פ' : פא' : פב' : פג' : פד' : פה' : פו' : פז' : פח' :פט' : צ' : צא' : צב' : צג' : צד' : צה' : צו' : צז' : צח' : צט' : ק' : קא' : קב' : קג' : קד' : קה' : קו' : קז' : קח' : קט' : קי' : קיא' : קיב' : קיג' : קיד' : קיה' : קיו' : קיז' : קיח' : קיט' : קכ' : קכא' : קכב' : קכג' : קכד' : קכה' : קכו' : קכז' : קכח' : קכט' : קל' : קלא' : קלב' : קלג' : קלד' : קלה' : קלו' : קלז' : קלח' : קלט' : קס' : קסא' : קסב' : קסג' : קסד' : קסה' : קסו' : קסז' : קסח' : קסט' : קפ' : קפא' : קפב' : קפג' : קפד' : קפה' : קפו' : קפז' : קפח' : קפט' : קצ' : קצא' : קצב' : קצג' : קצד' : קצה' : קצו' : קצז' : קצח' : קצט' : ר' : רא' : רב' : רג' : רד' : רה' : רו' : רז' : רח' : רט' : רי' : ריא' : ריב' : ריג' : ריד' : ריה' : ריו' : ריז' : ריח' : ריט' : רכ' : רכא' : רכב' : רכג' : רכד' : רכה' : רכו' : רכז' : רכח' : רכט' : רל' : רלא' : רלב' : רלג' : רלד' : רלה' : רלו' : רלז' : רלח' : רלט' : רס' : רסא' : רסב' : רסג' : רסד' : רסה' : רסו' : רסז' : רסח' : רסט' : רפ' : רפא' : רפב' : רפג' : רפד' : רפה' : רפו' : רפז' : רפח' : רפט' : רצ' : רצא' : רצב' : רצג' : רצד' : רצה' : רצו' : רצז' : רצח' : רצט' : ש' : שא' : שב' : שג' : שד' : שה' : שו' : שז' : שח' : שט' : שי' : שיא' : שיב' : שיג' : שיד' : שיה' : שיו' : שיז' : שיח' : שיט' : שכ' : שכא' : שכב' : שכג' : שכד' : שכה' : שכו' : שכז' : שכח' : שכט' : של' : שלא' : שלב' : שלג' : שלד' : שלה' : שלו' : שלז' : שלח' : שלט' : סמ' : סמא' : סמב' : סמג' : סמד' : סמה' : סמו' : סמז' : סמח' : סמט' : סנ' : סנא' : סנב' : סנג' : סנד' : סנה' : סנו' : סנז' : סנח' : סנט' : סע' : סעא' : סעב' : סעג' : סעד' : סעה' : סעו' : סעז' : סעח' : סעט' : ספ' : ספא' : ספב' : ספג' : ספד' : ספה' : ספו' : ספז' : ספח' : ספט' : סצ' : סצא' : סצב' : סצג' : סצד' : סצה' : סצו' : סצז' : סצח' : סצט' : ת' : תא' : תב' : תג' : תד' : תה' : תו' : תז' : תח' : תט' : תי' : תיא' : תיב' : תיג' : תיד' : תיה' : תיו' : תיז' : תיח' : תיט' : תכ' : תכא' : תכב' : תכג' : תכד' : תכה' : תכו' : תכז' : תכח' : תכט' : תל' : תלא' : תלב' : תלג' : תלד' : תלה' : תלו' : תלז' : תלח' : תלט' : תס' : תסא' : תסב' : תסג' : תסד' : תסה' : תסו' : תסז' : תסח' : תסט' : תפ' : תפא' : תפב' : תפג' : תפד' : תפה' : תפו' : תפז' : תפח' : תפט' : תצ' : תצא' : תצב' : תצג' : תצד' : תצה' : תצו' : תצז' : תצח' : תצט' : תש' : תשא' : תשב' : תשג' : תשד' : תשה' : תשו' : תשז' : תשח' : תשט' : תי"ד עובר במעי אמו עובר שהוציא ידו והחזירה שרי דשחיטת עאמו מתירתו :

ד מקצת שוחטין מהרין שלא לשחוט שום אורז בטבת' ובשט' ה"ל שיאכל מלבה או מכבד ומהנין לאכול מן הרגלים ד' : ס' י"ב שלא לשחוט בתוך גומא אפילו אינה ניקה מעפר אסור זה פ"ח ס' י"ג ב"ח שא"ל שחיטה וכן פקועה עגל במעי ועוף במעי בהמה או קלוט במעי כשרה :

ה דגים מותרים לאוכלם מתים אבל אסור לאוכלין חיים משום כל תשקצו וכן חגבים : עגל במעי טרפה דינו כביצה בטרופה :

ו השוחט בהמה ומנא בה דמות עוף וכ"ש מלך זה (אעפ"י שהוא עהור אסור באכילה רקא"ס נמא' תין שיש לו פרסות אף אם הם קלוטות ב')

ז י"ד עובר במעי אמו עובר שהוציא ידו והחזירה שרי דשחיטת עאמו מתירתו :

ח ט"ו שלא לשחוט בהמה עד ח' יום ועוף עד יגדלו הטצה ואין סומכין על גילוי כזה : אפרוח (אין לאוכלו עד שיגדלו הכנפים ונזהר גדולה שעל גופם שיש לו (וכתב א') ע"י לא כמו השוחטין עופות קטנים שקורין ווארוביל אף שהכנפיים אינו בנאות גדולות) בהמה שילדה אם ידוע שכלו לו חדשים ט' חדשים לגסה ו"ה לדהק מותר מיד (אף שאינו

בשר : מ"ס מנוחה שבת' ו"ה הכ' אפי' במזיד עה"ח ש"ח שחיטתו כשרה מוז' משע"ה ח"ד ר"ת שהיה עיקור הנרמזה תלמה דריסה יתח' זה נע"ק חלה שהי' דרסה' הגרמה מ"ה בשם ש"ס י"ש"ך דצרי' חריפים כזון זקן פר"ח י"ה ט"ו יא' סא' כ"ב י"ב ואם בכל פעם לאחר ששחט מקנח הסבין בשער הזהמה יפה א"ל נעיצה ב"ח ועפ"ו גמור השוחט' הית' אפי' לא נעצו בכנייה פר"ח י"ג ש"ך כ"ב ור"ח א' קר"ח דלא כדרי' ב' ש"ך ב' עת' ל"ג וצ"ח דלא כד' יתח' לכתחילה ביום במקום אפי' פ"ח ג' תשובות ב"י ס' לה ד' ש"ך ו' העיין ר' מ' בש"פ דא"ס פ"פ א' ע"י ע"י ב"ח מ"ס ב"ח אין שוחטין למים וגירות ואפי' הם פקודים פר"ס ולא ילגי' להם ב' כללי מ"י ע"ה"ה או פ"ח אכזבי' ופ"ח

לפתיח
לכתחילה
נעיצה
א' ובאורח
מיטה היב
ט"ו כ"ב
אף ב"י
מגד
ד ט"ו ו
ה מהכ"ל
ב"ח וק"ה
בהשכין נקי
ז ש"ך ופ"ח
וב"ח
האידי
הטורי
הית' אפי' קי
דס לא נעצו
ט ש"ח י"ג
י"ח
ס' ל"ה
די' הפוסג'
השחיט' ומן
הדא' לשחיט'
האי' כל
השחיט' כשרי'
לשחיט' חוץ
מש"ח חר' כי
הי' נעצה
לכד ובי'
עתי'ס
בטריקון
פרי' דהי"ט
השוחט בלילה
כשר תשעה
בא' השוחט
נע"ב אף
אסור לאכול
בשר : מ"ס מנוחה שבת' ו"ה הכ' אפי' במזיד עה"ח ש"ח שחיטתו כשרה מוז' משע"ה ח"ד ר"ת שהיה עיקור הנרמזה תלמה דריסה יתח' זה נע"ק חלה שהי' דרסה' הגרמה מ"ה בשם ש"ס י"ש"ך דצרי' חריפים כזון זקן פר"ח י"ה ט"ו יא' סא' כ"ב י"ב ואם בכל פעם לאחר ששחט מקנח הסבין בשער הזהמה יפה א"ל נעיצה ב"ח ועפ"ו גמור השוחט' הית' אפי' לא נעצו בכנייה פר"ח י"ג ש"ך כ"ב ור"ח א' קר"ח דלא כדרי' ב' ש"ך ב' עת' ל"ג וצ"ח דלא כד' יתח' לכתחילה ביום במקום אפי' פ"ח ג' תשובות ב"י ס' לה ד' ש"ך ו' העיין ר' מ' בש"פ דא"ס פ"פ א' ע"י ע"י ב"ח מ"ס ב"ח אין שוחטין למים וגירות ואפי' הם פקודים פר"ס ולא ילגי' להם ב' כללי מ"י ע"ה"ה או פ"ח אכזבי' ופ"ח

הלכות שחיטה

ג

שאינו ב' הולך ואינה יכול לעמוד ואפי' האם מקשה לילד (ואם אינו ידוע אסור עד תחילת ליל ח') ב"ח מחמיר אם אינו הולך יפה ד"א)

ג אין סומכין על גוי (אפי' מ"ס ל"ת) בגדיים קטנים הלוקחי' ממנו ואומר שהם בני ח' ימים (ואם גדלו השיניים והקרניים קשים שהין יכול לתחוב בה בצפורן וחודו' סומכין עליהם לרתור) סי' ט"ז או"ב

א אסור לשחוט או"ב (פי' אותה ובנה) או בת או אפכא ואיכא נמי מלקית אם ידוע שהיא אמו (ביום א')

ה אם יודע שזה אביו אין שוחטין או"ב ואין לוקין עליו אם שחט (אפי' ב' בשוגג) עבר ושחט או"ב ביום א' אסור לו לאכול בו ביום האחרון ולהחריס ג' מותר) שחט א' ליל ד' לא ישחט הב' עד ליל ה' ויש שחט הראשון יום ד' שוחט הב' ליל ה' כי היום הולך אחר הלילה שלכניה ואם שחט זה"ש ליל ה' לא ישחט הב' עד ליל ו' אחר זאת ג' כוכבים בינונים ע"י א"ח רצ"ג ואם שחט ביו' ה' אינו לוקה :

ה אם הוא כרוך אחריו חוקה שהיא אמו (ואסור ד' לשחוט ולא למלקות) אבל מספק אין חוששין (לאסור ד' אפי' דומה ממש בתואר או בשאר סימן לאם)

ו על המוכר להזהיר להלוקח אף שלא ב"ד זמני' ששחט האם או הבן היום או מכרה לשחוט היום (אם ו' הלוקח שקנה כבר בודאי ישחוט היום ואם לא הודיע לו לא היו מקה טעות) ובע"פ וערב עכרת וער"ה וערי"ט האחרון של חג צריך להודיע שמכר הבן או האם (אף שאינו יודע שיחטט למקח ראשון) ואם לא הודיע שוחט ואם טודע א"כ שנקטעה אמו קודם הוי מקח טעות ואם מכר האם ובנו ב' ימים א"כ להודיע וכן בחתן וכלה (במכר ב"ב ימים א"כ להודיע) ב' שלקחו מאדם א' הראשון שוחט תחילה ומנ' ב' ב"ח מי ששחט תחילה זריו ונשכר (אף כשלקחו מאדם א') והאחרון חייב .

ט שחט ונתעבלה כ"ש מותר לשחוט הב' (אבל אם נתעבלה טרפה אסור) יא גוי שנכר ב' בהמות ואחר המכירה אמר מסל"ת שהם או"ב אין כאמן ואי מהימן ליי (אף שלא ה' מסל"ת) אסור : השוחט לרפואה או להאכיל לכלבים אסור משום או"ב ה"ה אם נתעבל בדברי' שאנו מחמירי' ואסרינן מספיקא)

יב שחט האם ונתעברה בתה כו' נכשניהו דעיידו וישחט א' א' ו"ב הותר' אסור לשחטם היום

אז סי' י"ז שוחט בהמה מסוכנת . השוחט בהמה מסוכנת שמעמיד אותה בעברה או מקל ואינו עומדת אף שאכלה כבריאה ולא פרכסה ה"ז גולה אבל אם מעמיד בידים היא בחזקת מוסכות ואריך שיהיה הפרכוס דווקא בסוף שחיטה א' (ואף שלא עשה אחר שחיטה אלא בגמר שחיטת דוב סימנים והכי נקטינן) ב' בבהמה דקה וחיה בין דקה ובין גסה שפטה ידה והחירה או פטה רגלה או כפפה רגלה (או ידה) ג' ובבהמה גסה יד או רגל שפטה או כפפה ה"ז פרכוס ומותר בעוף רפרף בגופו או פשפש בזנבו (גם בבהמה) ה"ז פרכוס אבל רפרף בעינו לא מהני ד ואינו עיקר דמהני ד (גועה ועב' קלה היינו שקולה חזקה או העיל' רעי ומתרת מרחוק או פשפש באונה חדה מהני הוי פרכוס וסגי בהכי) .

ב שחטה בלילה ולא ידע אי כירכסה ה"ז גולה ואסורה (ולא מהני כשתצא למחר כותלי

כר"ח מופר
ע"ס א"ח היה
בסכילי' חוט
ע"ג כלי או
דופני הס' יל'
אין שורד הדם
נים ועשך
ו ר"ח
א סך ועיין
ט"ע וט"ו
חולק עני
ופר"ח כחב
ט"ס לחוט
למסור'
ג סך
ג סך
ד רפ"ח
ה סך א
ב פר"ח
ג פד' ופיני'
ה' גסלעלמו
מוחה לדעת
המחבר
ד סך
ה סך
ו יסך
ז אף לתחיל'
יכול ב"ח
להקרי' משה"כ
כשלקחו מ"א
ח' פר"ח
ח ח'ר
ט סך כ"ד
וע"ל ס"ס
מ"ח
י פ"ח
א עד אחר
שחיטה לא
כב"ח ודלא
כמהר"ל
ופר"ח חולק
על ש"ך ודמ"ח
ב פ"ח ורס"ל
דלא כשך
ורמ"ה

הלכות שחיטה

בית השחיטה מלוכלכים ב' בדם)

ג כל הרוצה להחמיר שלא לאכול ח"ו משושה ובזהמות גוי אבל בזהמות ישראל אפילו מידות חסידות ליכא מבוס הפסד מנאן ובהמת עכו"ם לא מתבשר עד דקיימא בכרעה מאלים ואזל ד"ח בדקה ומלא קומה בגסא (ואינו מעיקר הדין ש"ח ופר"ח)

ס י"ח בדיקת הסכין ובגימטו ואם נמצא כגוס אחר שחיטה

א השוחט בזהמה או עוף בסכין בדוק וגמטה כגוס אפי' מן הצד אפי' נגע בעצם המפרקת ח"ו כבלה **ס** (ומעשה היה בק"ק פראג וטוב הגאון מוהרר גבריאל להדיח הדם מבית השחיטה ולראות אם היה חתך בעצם והבשיר ואינו דוקא ששכנס החתך לתוך העצם ממש ולא בתוך הלובן שהוא סביב לעצם .

ב שיעור הפגימה שתאגור בה אפילו כחוט השערה ח"ו בדיקה אלא אבישרא ואטופרי ואם נמצא כגימט כ"ש אכילו שחינו אונגרות ציפורין פסול .

ג צריך לבדוק הסכין קודם שחיטה ולא יסמוך על מה שיבדוק אח"כ שמא ישכח ואם לא בדקו ובדקו אח"כ כשר **ד** כל סכין שיש בה מסיכמכת אפילו מן הצד יש להטריף וה"ל .

ו אין מנהגין לשחוט בסכין שליט חלקה כנגע ראש השיבולת אף שהין בה פגימה לפי שאין אנו בקיאים בדבר .

ז סכין שאינה חדה לכתחילה לא ישחוט בה (אף עוף) .

ח סכין שיש בה עולה ויורדת אכילו הרבה כשר .

ט יבדוק הסכין אבישרא ואטופרא וע"ג רוחותי ויבדוק לאט ובכוונת הלב שלא יתנה לבו לד"א ולשנות הציפורין (ובלחלח הציפורין אע"פ שהציפורין מרגיש יותר הפגימה בלי חוק כי בדיקת ציפורין כנגד הקנה ואבישרא נגד הוושט וכיון שאין גלו מרגישין גם הוושט והקנה לא ירגיש והסימנים מלוכלכים הם) **י** במעט חוק ולא יבדוק ב' גדלי הסכין ביחד עיי' בהקדמ' בג"ב וירחץ הסכין קודם הבדיקה וכן אם בדק צד אחד בהולכה וקודם שבדק אותו בהוצאה הלך לבדוק צד אחרת או שבדק צד א' אבישרא ואח"כ בדק צד הב' אטופרא לאו ספיר עבד כי שמא יתבלבל דעתו ולא ידע איזה צד אבישרא ואיזה צד אטופרא רק יבדוק אבישרא צד א' בהולכה והוצאה וכן צד הב' ואח"כ אטופרא בהולכה והוצאה וכן צד הב' .

י סכין שיש לו ב' פיות צריך לבדוק ב' הצדדי' בהלכה ואם יש פגימה וא"ל לתקנה בחול או ב"ט עמ"ז א' :

יא השוחט הרבה וגמלא הסכין פגום כולם אסורים וא"ל השוחט לשלם ט"ו ח' דלא כלבש ובנה"מ הישג על זה לכן יבדוק בין כ"א י"ב בדיקות ואם רוצה א"ל לבדוק בין כ"א וא' ופר"ח כתב דצריך לבדוק י"ב בדיקות ג"כ) :

יב אם נאבד הסכין אחר השחיטה ולא בדקו אפילו שחט בה הרבה כשרים הואיל ובדקו קודם שחיטה ואם נגע במפרקת של א' מהם יש להחמיר ששחטים אח"כ :

יג נמצא אח"כ ובדקו והוא פגום שחיתו כשירה אימר שיבדו בו עצמות ולאו אדעת' ופר"ח חולק ושם דוקא אם שיבדו בו עצמות בודלי' תולין להקל ולא מבטל ע"ש ס"ו קכ"ב והשיג על הט"ו וש"ך :

יד טבח שיש לו סכין מיוחד לשחיטה ומקו' מיוחד שמאניעו ושח' בלא בדיק' ונאבד שחיט' כשר' ומ"מ לא ישחוט בתחילה בלא בדיק' אבל סתם סכין אם שחט בלא בדיקה פסול :

טו השוחט בסכין שה' בחזקת בדוק ואחר השחיטה שיבדו בה עצמות דרך שבירה או שראינו שפסל

2 2

ג רש"י וצ"ח
ד רש"י וצ"ח
כ פר"ח
ו רש"י וצ"ח
פ רח
ג עמ"ס
ד ש"ך
ה ופר"ח חול'
ו ע"ו ומתיר
צמ"י כג' ה' י"א

ו ש"ך יב וע"ט
כג יב
ז ט"ו ה' וצ"ח
דל"ה כצ"ח
ח ש"ך י"ד
ט פר"ח יד *

י מ"א

הלכות שחיטה

ד

שנפל על הקרקע קשה על חודה ובדקו ומלאו פגוס שחיטתו כשרה ובשיבר אפי' דרך שביירה ע"פ מפרכת דרך הוא אין תולין בו דף :

מז דבק סכין אחר שחיט' והכניסו והח"כ נמל' פגוס אעפ"י שידוע בבירור שלא שיבר עצמו' אפי' ליה לזבה והם לא בדקו אחר שחיטה ונמל' אח"כ פגוס יש לאסור מה ששחט ל : **יו** הרבה צריך ישוב הדעת לבדיקת הסכין ולא במהירות ובלא כוונת הלז כח' באימה וביראה כדל' בתנחומא פ' לו (ג"ב) עיין בהקדמה גב' מהרש"ל פ"ק דחולין ס"י ל"ט ואם נמלא הסכין כגומה מגדיל ומעבירין אותו וראוי להקפיד ולהזהיר השוחטים בזמן הזה שבדקין הסכין במהירות :

יח צריך ליקח שכל מה שהעריפות כמו מהכשרות וצ"ע על לקיחות טבחי' עי"י מאד"ג ע"א ש"ך עט"ז מה שמקיל שאין צריך ליקח עסי' שו"ב לכן נהגו בהצת מקומות שאין אדם שוחט ובדק לעצמו הלא אותן הממוני' מהקל ובקצת מקומות שטבח נכרי מספיק בשר לישראל כל צרכם יש להקל קצת בזה שעל הרוב אינו מפסיד השוחט :

יז ראובן אמר לשמעון-לבדוק לו סכין ובדקו בפ' מהי"ב ונתנו לראובן והלך ראובן לשחוט עם הסכין ולקחו לוי ובדקו ומלאו פגוס ואומר ראובן שרצה עדיין לבדוקו כהוגן מעבירין אותו מעביו מוכחי' שהי' די לו בבדיקות שמעון בפ' ואם נדמה שהיה כעין שגגה ושהוא אדם כשר מחזירין אותו ושקיבל על עצמו שלא ישוב עוד לדבר כזה :

ד טבח שנמלא פגימה בראש הסכין ואמר שזה נעשה מכיסוי דם העופות בראש הסכין וזהו כששחט שאינו נוגע בפגימה מעבירין אותו וקורב שכלים אסורין (ב"ה א') סמוך ללילה בעי"ט הראה סכינו לחכם ואמר שהוא פגום ובי"ט ב' בא א' מבני הבית שלא היה יודע שהוא פגום והראה לחכם א' ואמר שהוא יפה ושחט בו והניחו במקום מונגע וכמו אחר י' שעות לקחו הסכין ומלאו פגוס חוכך להחמיר פר"ח מהרי"ב טבח שבדק הסכין אחר שחיטה נתנו ביד גער א' כדי שישחט בו אדם א' ואותו אחר מלאו אותו כגוס אם הגער קטן בהנמות שחט הראשון בחזקת היתר ושליח הוא דעיוות אבל אם הגער גדול ואמר ברי לי שלא נגעת בזה הזמן בשום דבר קשה לא מיד הולכתיו ונתתי ליד השוחט השני אין ע להקל : סי' י"ט ברכות השחיטה

א אם לא בירך (אפי' במזיד) א קודם שחיטה אפי' על השחיטה כשרה ולא יברך ב' אח"כ (במ"א בשם ז"ל כתב כ"ז שלא כיסה ה"ל עדיין עוסק בשחיטה ויוכל לבדק ובזהממה יזכר באמצע שחיטה מברך אבל אם גמר לא יברך עי"י פר"ח ג' ופני יצחק פ' דיברך עי"י ח"ד ואם עשהא במזיד הוא אסור לאכול ממנו ומכין אותו וס' כפ' דמותר אפי' לעצמו ש"ך ופר"ח דלא כב"ח ד"פ דלעצמו קנסיין) ואם שחט דבר דאית ליה רעותא וצריך בדיקה ד נכון לשחוט עוף אחר קודם לו) ואם אין לו ישחטנו בלא ברכה וכשימלא כשר יברך ובלבד שיאמר סמוך לשחטתו ואם שוחט בבית מטבחים מקום מטוקף יברך ברחוק ד"א קודם שיכנס לשם ולא ידבר עד אחר שחיטה אם שחט ולא בירך יחזור אחר ברהמא אחרת מיד ויברך ויכין לכסות שחיטה ראשונה ד :

ב שחט בהמות חיות ועופות ברכה אחת לכולן . **ג** שוחטין ב' ב"ח יוכל אחד להוציא את חבירו בברכתו אם מתכוון לזאת בו (גם חבירו יכין להוציא ולכתחילה יענה אמן אחריו ואם לא ענה יא' ויכול לשחט הרבה על סמך ברכה ששמע אע"פ שבהמות חבירו נמאלת טרפה) ז :

כ"ט ו' ושי' הניח בנ"ע שתולין בו פס"א וכ"פ פר"ח

ז ש"ך כ"ו פר"ח ופס"א מ ש"ך כ"ט

כ פר"ח ע"מ סי' ט"ו ס"ד כ עסי"א א

פ פר"ח בשם מהרי"ב א כר"ח

ז ע"א כח סכ"א ג ש"ך בק"ג פ

ד ט"ז ושי' ה פר"ח ו ש"ך ה

ו ש"ך ה ו פר"ח

הלכות שחיטה

ד אם דיבר בין ברכה לשחיטה בדבר שאין מזכירי השחיטה יברך פ"א ושוב שלא ידבר בין שחיטה לכיסוי עיני כר"ח בארץ ישמאלעל שאומרים קודם שחיטה הללה אכבד כו' (אם אינו יודע ה"ע רש"י לזבל בהמות בידים להאכילן לנכרים ח) ולא יברך על השחיטה ואם יודע ה"ע ובדיקה ובעי לשחט ולבדוק אף שאין דעתו להכול ממנו אלא לפעולו גוים מני לברוכי

ד אם דיבר אחר שחיטה ורוצה לשחוט עוד צריך לכסות הדם ולברך ולחזור פעם אחרת ולברך על השחיטה ועל ב' לא יברך דהוא לא הפסיק בשחיטה אלא בין שחיטה לכיסוי ראשון אבל בין כיסוי לכיסוי לא הפסיק ושחיטה וצריך לא הוי הפסק וט"ז פ' כן דספק ברכות להקל וס"ק פ' דחייב לברך י ואם שח צריך ג"כ לברך על כיסוי ב' וי"א דשיחה בין שחיטה לשחיטה לא הוי הפסק וא"ל לכסות דם ראשונה ויהיה השוחטים שיגמרו בדעתם ויכונו שלא לזאת בברכה ראשונה אלא כ"ז שלא ישיחו (דף

ע"כ כ"ח
ס"ה

ו אחר שחיטה קודם כיסוי הביאו לו מאותו המין א"ל לברך על השחיטה ב' וכ"פ מג"א כ"א ר"ו ס"ד דלא כש"ך ועיני ט"ז ס' קי"א ופר"ח פסק דצריך לברך אם לא כיון מתחילה על כל מה שיבאו אף שהיו לפניו ולא כיון אלא על א' ונמלק ושחט עוד יחזור יברך ע"ש

ע"כ ק"י

י ס"ד ויע"י
א"ח ח' ס"ק
ומנ"א ס"ק
יד טו

ז היה לפניו הרבה לשחוט וברך על השחיטה ואח"כ הביאו לו עוד אם כשנביאין לו אחרים יש עדיין לפניו מאותן שהיו לפניו כשצריך א"ל לברך (וה"ה היה לפניו א' ואחר הברכה קודם ששחט הביאו לפניו אחרות א"ל לחזור ולברך) וטוב שיהיה דעתו על כל מה שיבאו לו (והשוחט קבוע א"ל לברך כ"ז שלא שחל בנתיים אף ב' מנינים (אף ממין אחר) היה שחט חיה או עוף ודעתו לשחוט עוד וצדק וכיסה כשחזר לשחט א"ל לברך על השחיטה ועל כיסוי ב' צריך לברך פ"ב אם השכחה היה שטעה צדין שהיה סבר שהיה צריך לכסות ולברך בין שחיטה לשחיטה י הרי לא כיון לפטור כיסוי השני בברכה ראשונה וצריך לחזור ולברך וכן אם השכחה היתה שח' סבור שאין לו לשחוט עוד הוי נמלק ויחזור לברך מו וכן אם שחט חיה ורוצה לשחוט ג"כ בהמה ונתכוין בשעת ברכת השחיטה על הבהמה או היתה לפניו מכסה דם החי ושחט בהמה בלא ברכה וכש"ך ס' י"ג כששחט בהמה שוחט ואח"כ מכסה דם חיה ע"ש ופר"ח חולק עליו ויותר טוב לשחט הבהמה תחילה ואח"כ החיה דליכא הפסק כ"כ בין שחיטה לשחיטה ג) אם העם פרוגי במצות כיסוי שאין מכסין כדין או אין מברכין על הכיסוי או שחיטה יש לקומו ולהלקותו ולאסור לו השחיטה משום מגדר מילתא (ס' י' מקום השחיטה

כ פ"ח

ל פ"ח וט"ז

פ פ"ח ט"ז

ט"ז
כ פ"ח

ס מהרש"ל

א מקום השחיטה בבהמה ועוף בקנה משיפוי כובע ולמטה ושייר בחיטי למעלה כ"ש כשר ואין להכשיר למעלה בטבעת הגדולה רק במקום ה"מ ולמטה עד ראש הגוף האונה כשטופחים אותה וס' לא אכלת בלוגי ממני :

ב ובזוהט מתחלת המקום ששחוטכין אותו מתכווץ עד מקום שישייר פי"ה העור מתקמט ונעשה קמטי' במקום השחיטה והחלל מתכסה משא"כ בתורבץ נשאר החלל מגולה ואין מתקמט ט"ז ושיעור תורבץ א הוושט שאינה ראויה לשחיטה למעלה ב' אצבעות וי"א ד' וקבלה ביד קדמוני' שכלל בהמה וחי' השיעור ד' מקום שמגיע אופן הבהמה והחי' כשכופפין אותו ובעוף ויונה עד גגו של זפק ולא גגו בכלל ב' וכוון לשחוט בחמצע כוואר כנף האונה שצד שמאל שהיא חדה וכשהבהמה רועה יוצאה מן הכוף יותר משל כד ימין שהיא עבה ב' א"ס

א"ס

הלכות שחיטה

ה

א כסו ריבץ

מדות
משאו ומדות
ב ס"ד וט'
ג וכו' עד
הכה הל'
הדוני שורה
ד עו' וס'
ה ש' ת'
זש' ה' ב'
ו ולא גור
החט' אלס'
גד הדס'
שבתוכו על
ע'ב סק'
ו ע'ס ס'
סק' ויק'
פר' ח פר'
ע ע'ס ס'
ד'
י ט"ז ה'

ג אם שחט מן הצדדי' שחיטתו כשרה (עיין ג"כ טעם למה אמר שחיטה מן הצדדי' ולא הסימני' ועיי' ע"י) והוא שהחזיר הסימני' דלא בודאי נחתכו קודם מפרקת (ד ודי אם ירע ששחט קודם שחתך המפרקת) ה וה"ל לשחוט מן העורף אם החזיר אף לכתחיל' ש"ד פ"ח ינשמש בסימני' קודם שחיטה ולתפוס ובינו' הסימני' מן הצדדי' על כ"ד ויתפוס הסימני' או יחייב את' כמו שעוש' לבהמ' ולא ייטבו בחו' שמא יקדעו הסימני' כ"ש בתרנגול או עוף גדול שטוב להוציאו לשונו בהקדמת ג"כ דלא כע"י : סימן כ"א שיעור השחיטה בכמותה בין בבהמה או חי' ועוף ישחוט לכתחילה ב' סי' ואם שחט רוב א' בעוף ורוב ב' בבהמה וחי' כשר נשחט א' הקנה כולה והושט נשחט עור החיצון כולו ועור פנימי לא נשחט רובו אסור - הקנה הוא הקרום שבפני' הגרגרת המחבר העצבת ורוב הקנה מתחת הקרום ולמטה ולא רוב הגרגרת דהיינו עובי הטבע' נשחט יותר מחציו אפי' כחוט השדרה דיו ויש להחמיר במקום שאין ה"מ שיהי' רוב הניכר לעיני' : ט"ז ב' וכן פ' פר"ח ועיי' ג"כ של השוחטין דטריפה אף בה"מ .

ב שחט בבהמה א' כולו וה"כ רציו ובעוף ב' חצאי סימני' פסולה .
ג התחיל לשחוט ונתהפך הסי' וגמרה ובין שניהם רוב כשר (אם לא שהיה אפי' כ"ס) אפי' הא' לצד הראש וה"כ לצד מטה אבל אם הכל מחד א' כגון ששחט והניח זה התקום ושחט למעלה או למטה צריך שיהיה רוב במקום אחד אפי' במקום השני כשר .
ד שחיטה שעשה כקולמס כשרה ואין היתר כדיני' מסרק ט"ז ג'
ה חי' קנה חתוך ושחט להשלים לרוב ויודע שלא יקבץ הושט כשר וכ"כ ש"ך וט"ז פ' דטריפה ופר"ח חולק על ט"ז

א סי' כ"ב באיזה מין ישחוט הורידין .
א בעוף צריך עכ"פ לשחוט ב') א וורידין או לנקבם כשהדם הוא חם (ויכוף הסכין מעט לצדדין כדי לשחוט הורידין ב') אף שדעתו בשעת שחיטה לזלותו אבר אבר : ואם לא יקבץ וכלאו שלם ישלך הורידין ויחתוך סביבם כדי נטילה כעובי רוחב אצבע (ואם לא יקבץ בשעת שחיטה מותר לזלותו ע"י שחתוך הורידין עם הבשר עם"י ע"ז ס"ג ובסי' ס"ה) שסביבותיהן מן הצוואר (וטוב להחמיר ליטול בכלי ולקלף במליחה) ה ואם כמלח כך מסירין את"כ החוטין ויש מחמירין לקלף סביב חוטין ואם בשלו שלם מחטט ומנקר החוטי' והשאר אם יש בכל מה שבקדירה כדי לבעל הדם (משום דא"ל לשער גדר הדם משעריין גדר כל החוטין שכל החוטין בס' מותר) צריך שיהי' ס' באותה עוף לצד ואם לא צריך ס' גדר כל עוף ט"ז וכפ' מ"י כלל ט"ז סק"כ וחולק על ש"ך ובסק' דא"צ באותו עוף לצד (וא"צ ע' גדר הקליפה ומהגין שמסירין הראש מהעוף ואז לא תקרי שלם וא"צ לחתיכות הורידין - אבל אותן שמבשלין עוף שלם צריכין לחתוך הורידין בשעת שחיטה . ובבהמה צריך לחתוך הצוואר ובדיעבד אם הוסר הראש מן העוף פגי ואכסי מעשה לא ראו לאכול מאותו עוף ולא מיתו באחרים ח"ד) ואם כלאו או מלחן צריך קליפה לחומרה בעלמא ומדינא א"צ : וכליין ב"ג ובמליחה ב"ק עם"י ס"ג עם"י ס"ד ודווקא בוורידין שבצוואר ב"ג אבל לא בשאר חוטין שבצוואר דסגי בקליפה ש"ע וכ"כ ש"ך ב' אם רוצה לזלות בבהמה שלימה דינה כעוף שחוט הורידין :

ע"י כ"ז דין שהייה בשחיטה תלך טעם ואלו דם ואם חתך בעור ואם נחתך בצוואר ב"ב מקומות :

הלכות ישיטה

ב אם כמלא גמי וכיוצא בו (כוטה ערוך ודוק' מוכח בוושט או בקנה וגשחט עמו טרפה (ואף חוט השערה כשנמצא בקנה או בוושט אסור כע"י) וכן אם הוושט מלא מאכלות סובין וכמלא הסבין מלא סובין ויורד עם קילוח הדם יש לאוסרו עד ואין חליק בין גמי רחוב לבד והמנהג הפשוט להחמיר כל שהי' אפי' משהו אף במק"הם אבל אם לא הגביה הסבין כלל רק שגדף הסבין ממקום למקום כשר אף לדין (אם שחט בהמה ועוף ובשעת שחיטה נגע בדמם הסבין בכותל או בקרקע שהוא שהי' גמורה לדין זה אין לו מקור בתלמוד ואין להתייחס דהוי דצרי' המותר' ואחרי' נהגו בו איסור א"ל להתיר כ"י :

ה אם שהה אחר ששחט רוב א' בעוף ורוב שנים בבהמה אף בדעבד המנהג להטריף לכן אחר שחיטת רוב' אם שהה למות יכה במקל על ראשו להמית ובלבד שלא ישבר מפרקתו עס' ס"ג ולא יחזור לשחוט אבל כ"ז שהדם מקלח אסור לעשות כן משום בעייתות' דבהמה ב :

ו אם תלש מוצות מהעוף ויצא דם טרפה ויש להקל בהמה וכחג'ט"ז כ' הייט באם יצא קצת טיפות דם אבל לא יצא דם חלף שרפה אדמומית אין להחמיר (מעשה ששחט בהובאה תחיל' ואח"כ בהולכה ובסוף הולכה נגע הסבין בקוקע וכסב'מלשחוט וכבר הי' נשחט כראוי והכשיר השור ג"כ) וכן אם יש על עוף בעורו איזה גדר יבש על גזו החיצון ושחט במקום אחר וראה צדד הפנימי שאין שם ריעותא על העור אין להחמיר (מי שידיו נרתקין מחמת חוליו או זקנה או טבע אסור לשחוט דרוב שחיטתו הוי שהי' מ"א בשם מרדכי ע"ל א' ה"ז) המנהג להטריף אף במיעוט קמא דקה ואסור למכור לכרי כך אלא ימיתנו פי' ימכרנו לגוי ואח"כ ימיתנו הכרי בפני ישראל) ואסור להשקות בביתו יותר מכל' יום שתעבד ותלד (ע"ל ל"ז י"ח ב"ה ופר"ח בק"א חולק שך י"ט עליו נחתך מקצת העור בבהמה ולא יצא דם (עיי' פר"ח סק"ה וה"ג דלינא) יש להכשיר עי' שישחוט למעלה או למטה ולבדק נגד מקום החתך (ואם אמר השוחט דרי לי שלא נגעת בוושט אפי' חתך כל עור ויצא דם כשר) והיכא שתכניין מתחילה שלא ליגע בוושט כגון שתפס העור או עור הקנה לבדו ביד אפי' חתך כל העור וגם מצא דם כשר ש"ך ק"א) מעשה בתרגולת שגשחטה ואחר השחיטה מצאו כזוואר שהעור נחתכת ב"ב מקומות והטריפוהו דחיישינן שמא התחיל במקום הראשון ופסק וחזר ושחט מ"א בשם ז"ל)

א' לקט רקמה
ב' ט"ז כ'
ג' ג"כ עיי'
ד' ס"י כ"י ב"ק
ה' איכ"ל ק

ס"י כ"ד דרסה חלדה הגרמה ועיקור ושמוטה ועבעת בסבין .

א דרסה שהגית הסבין על הזואר ודחק וחתך מלמעלה למטה ואצ"ל אם הכה בסבין על הזואר טרפה .

ב אם אין הסבין אורך כמלא זואר הבהמה וחוז' לזואר משהו אף שהולך והביא השחיטה פסולה ובעוף אם הולך והביא אפי' שחט באיזמל כ"ש כשר פר"ח אף בסבין חריף ושוחט הרוב הולכה והבאה אם אין בסבין כשיעור הג"ל אף שידוע לו שלא דרם שחיטתו פסולה מצות שחיטה לבתחילה בעי' שיעשה הלכה והבאה ת"ח ותוספתא פר"ח סקי"ג .

ה המנהג להטריף אפי' לא חתך רק רוב המפרקת והייט במקום שאין ה"מ והמנהג להטריף אף בה"מ ואף בהפסד מועט המקיל לא הפסיד . ב' ויש להקיל בזה בכל הספיקו' ואפי' רואה חתך במפרקת א"ל לבדוק אחריו אם הוא רוב והעיקר תלוי בחוט .

ו יאחזו בסימנים היטיב שלא יבא לידי דרסה והמנהג להטריף כל דרסה על ס"ך במיעוט קמא ובקרא בקנה ובוושט וכן לא יכית אצבע על הסבין אלא יחזיק בקתא ובה"מ ולזרוך

מזוה

הלכות שהיטה

ו

מזה מותר ב"ה וכן הורו למעשה בק"ק ויילנא בסעודת נשואין שא' שחט והניח אכזב על הסכין וכ"כ פר"ח בק"א פשוט להתיר בדעבד כל שידוע לו שלא דרס ואין להשגיח בדברי השוחטים) ויש עוד דרסה כשהבהמה או עוף והסכין למטה וכן לא יפה עושים קצת שוחטים ששוחטים תיש גדול מלמטה למעלה כי בקל יבא לידי דרסה עמו' ס"ד וחלילה לשחוט שום בהמה בלי כיוע אחר כי סימנים נשמטים לכאן ולכאן ויבא לידי דרסה . ואם אין לו סכין מיוחד לשחיטה מותר לתחוב איזה דבר על עוקץ שלא יבא לידי דרסה אל יתחוב דבר כבד אמה הטעם הסוד (ע"י) לשחוט אף עוף גדול בסכין גדול ששוחטין בו הבהמה ג"כ :

2

ג' ש"ך ח
ט"ס כג
ד פר"ח שך
פכ"ה
ה עה"י כ"פ
א'

ח יש מי שסופל אם המטלית פרום על הצואר אף שאינו מדובק וקשור והחליד הסכין תחתיו ושחט עט"ז שהשיג ע"זוכן ליזהר בכבשים שיש להם צמר מסובך בצואריהם לתלוש צמר המסובך שלא יבא לידי חלדה וה"ה בעוף אם מן הצורך למרוט הטעות נ :

ט יראה שלא יתכסה בשעת שחיטה ראש הסכין אף שכנגד הסימני' אינו מכוסה .
י המנהג להטריף כל עיקור ואם בחייו נעקר ס' כשר חלבו או צאים אלא שאין שחיטה מועיל בו .

יז אם לא נעקר כולו ונשת״ר משהו במקום א' או רובו מעט כאן ומעט כאן כשר אפי' בשעת שחיטה ד אכל למאי דנהיגי להטריף בשאר הדברים בכ"ש ה' עיקור ט"ז מ"א דלא כב"ח ומאד המנהג עיין ש"ך סק"כג .

יז אפילו זרק עוף מידו וכמא' א' מהסימנים שמוט ואינו יודע אם קודם שחיטה או אחר שחיטה ה"ז פסולה ולא אמריק דמחמת זריקה או מרכוס נשטמ' ואפי' לא תפוס הסימנים בשעת שחיטה מיהו השוחט לאמן לומר שלא היה שמוט בשעת שחיטה :

יח הגהה יש מטרופין כממא' טבעת מהגרגרת שלם על הסכין וכן עיקר אפי' מא' על הארץ ואפי' נחתק הטבעת מאד א' ב"ח ס' ס' י"ז נחתק בזה ומב' בסופו מתיר וכ"פ ט"ז זב"ח מחמיר בממא' טבעת על הארץ ואפילו נחתק הטבעת מאד א' וכ"נ דעת ש"ך ועיין פר"ח שמתיר בדעת ב"י ע"ש והט"ז פ' להיתר בטבעת שהיתה תחוכה וב' דרדי החיתוך על ב' דרדי הסכין ט"ז מ"ש עיין בע"י סעי' ו' דדיני עיקור כשנמא' הטבעת פחותה מב' דרדים ואף כשנפלת החצי על הארץ או מונחת על הסכין שאין בית מיהש כלל וכשר (לראה פשוט אם לא היה טבעת שלם רק מקצת טבעת מונחת על כד א' של סכין גם רמ"א מודה דכשר אם הסכין דבוק בין הגרגרת דהיינו שהטבעת דבוק וחתוך באמל' ודבוק בין ב' ידי הסכין קודם שנשחטת הרוב מן הטבעת בוודאי נעקר הקנה מב' דרדי הטבעת וכו' ובאם נשטמ' כמעט כולו אפשר לסמוך אסברת מארי . ואם נמא' טבעת שלם על הסכין הוא כשר אך רמ"א מחמיר ואם אינו טבעת שלם ומונח על הסכין גם רמ"א מודה שנועשה ע"י גלגל הגרגרת ובנפל על הארץ טרפה ו' .

י השוח' תרגול יזהר שלא יתקדמו בכותל או בקרקע או יגביהו שלא ינעץ רגלו בקרקע שלא יעקר הסימני' . ס' כ"ה צריך לבדוק אחר השחיטה ואם נטלו בני מעי' והחזירה .

א לבדוק הסימנים אם נשחטו רובן ויכול לבדוק אף אחר שזרק העוף מידו ולא חיישינן שמא ע"י פרכוס מתרחב החתך דלא א' כב"ח . והיינו כשנמא' הוושט שחוט דאין דרך להתקדש ברוחב אלא באורך ובקנה חיישינן (ש"ך ד' וזה אינו מחמיר ואיכא להכשיר בכל גוונא פר"ח ויבדוק בדרך זה תוקף אגודל על שפיו קובע ויפלטו הסימני' ואם לא יכנסו הסימני' לפני' לאחור

ו' ת כ"ש
ס"ט
א פר"ח
כא
יא

הלכות שחיטה

לאחר שהסיר אצבעו הי' שמוטה וטרפה (ויש לבדוק אחר שמוטה לכתחילה ובדעבד אם לא בדיק מותר) ויראה אם נשחטה במקום שחיטה בלא הגרמה ש"ך ב :

ב נשחט כראוי ונטל זכב בדי מעי' וחזירין נקובי' (אף שלא במקום שינוי חולין בזהב) פשרה וקודם שידעתנו שנשחט' כראוי בחוקת איסור עומדת וכל ספק שאירע בשחיט' טרפה - סי' כ"ו יקב הושט בשעת שחיטה והריאה ובדי מעיה : סי' כ"ז שלא לחתוך אבר בעודו מפרנסת ומפרקת שנשברה :

א כשהיא מכרכסת אסור להכול ממנה ואם חתוך ממנה לא יאכל עד שתמות . מפרקת העוף שנשברה וחזרו השבר' ונקשרו והחוט והבשר שעליו שלמים כשר ואכיל' ושבר המפרקת ורוב בשר שעמה והחוט קיים כשר (עוף שקורין איכדי"ה שרוב העולם מכין ראשו בקרדום יש לגזור בהם) ואחר יציאת דם מותר אף שעדיין חי (אסור לשבול הזאור אחר יציאת השחיטה כ"ז שהדמים מקלחי מהרי"ט וכתב דבר שמואל ס"ד ל"ו בדעבד כשר ע"י חתיכה ומליחה) : סי' כ"ח כיסוי הדם :

ב השוחט חיה ועוף צריך לכסות דמו ולבדק קודם כסוי בא"י חמ"ה אקב"ו על כיסוי הדם בעפר וכ"כ ע"ז ואור חדש) ופר"ח ולא יאמר בעפר ואף שלא כיסה השחיטה כשרה אף לעצמו ואם העם פרוצים במצות' כיסוי עס"ם טעם בג"ב עס"ם י"ט ובפעם ראשון המתחיל לשחוט (לא) יבדק על הכיסוי ע"י טעם בגב' עס"ם פ' בש"ע (שהחיינו :

ג כיו וזהו שצא על הבהמה הטולד צריך כיסוי ואין מברך ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחט חיות מכסה דמו אפי' שיש לו עפר מוכן ש"ך ט' ואם רשומו ניכר יכסנו בלילה ויכול לקבל הדם בכלי ויתן בכלי עפר מעט ויכסה בלילה ש"ך י' (ואם בהמה בא על ד' שוחטין בי"ט ותכסה ומברך) כלאים בהמה מחי' יקראו) ש"ך וע"ז ד' פר"ח דלא כב"ח וצ"ח דלא כדרי"ש ע"ד בפלא טוב לכסות בלא ברכה או לשחוט עוף (אכלו) ויבדק ט"ז וש"ך

ה צריך שהי' עפר למטה תחת וי"א שא"ל להזמינו ולמעלה מזה להזמינו ע"י בתיקוני' ובח' פ' כיסוי הדם צריך ליתן עפר למעלה ועפר למטה ו"ק דהל"ל תחל' עפר למט' והא"כ למעלה וי"ל דלמטה א"ל ליתן בידים כא' בהזמנה בעלמא כבואת הלז אבל למעלה צריך ליתן בידים ועכשיו צוהגין שוקחים אפר כירה ומתקן ע"ג קרקע ועושין בו גומא ומורדין טיפס דם ובזרק' תיכף הסכין והסימל' ואח"כ מכסין בקתף האפר ב"ה :

ו ומכסה בידו או בקתף דסכינ' ולא צריגלו עס"ם י"ח :
ז שחט ולא הי' עפר למטה לגרור הדם ולתקן בעפר תיחוח ולכסות עליו בעפר תיחוח :
ח אם לא כסה הוא וראה אחר חייב לכסות עח"מ סי' שפ"ב :
ט שחט ק' חיות ו"ק עופות כיסוי א' לכולן שח בין כיסוי לכיסוי ע"ס י"ט .
י נבלע בקרקע ורשומו ניכר חייב לכסות :

יא כיסה ומתגלה אינה חייב לכסות (אף לכתחילה שרין לגלותה פר"ח) כיסה הריו ומתגלה פטור מלכסות חזר ומתגלה חייב לכסות ולא יבדק פר"ח י"ב מתערב הדם במים אם יש בו מראה דם חייב לכסות ולא יבדק פר"ח סק"ז :

יג מתערב בדם בהמה רואים כלא הוא מים אם הי' ניכר חייב לכסות ואם לאו לא ואם נוסף ח"כ דם עוף או חיה בענין שהי' ניכר חייב לכסות בלא ברכה ש"ך פר"ח :

יד שחט עוף או חיה ושחט עליו בהמה פטור מלכסות וזהיפך אף דדם בהמה הרוב (דלא כב"ס וש"ך ופר"ס) חייב לכסות אף דאין עפר למטה) ואם שחט עוף ואח"כ

אחרת ומתבטלה אם דם האחרון כסה הראשון כעור אבל מסתמא חייב ופר"ח כתב דפטור וע"ש ואם נתבטלה בתחלת השחיט' ומוציא הדם לא יברך עד שנתברר שאלו היה מים היה כיכר) ואם נקר' דם הבהמה ויכול לגרור מש"ו דם ההוא ותתעפר למטה ועפר למעלה פר"ח: **טו** אם אין דם אלא מה שניתן ושעל הסכינגורר אותו ומכסה בעפר למטה ולמעלה אבל אם יש דם אחר א"כ: וימתין עד שמתחיל לירד טיפין שיצא מקצת דם הכפש:

טז השוחט לחולה בשבת יכסה ובמ"ש אם רשמו כיכר ויברך: **יז** השוחט ומתבטלה בידו או נמצא טרפה פטור מלכסות (פר"ח) אף שאם יש לו עפר מוכן (ט"ז) לא יכסה (ה"ה השוחט ואינו יודע ה"ה כינו ראשי לכסות דהרואה יסבור ששחיטה ראוי' היא ויאכל ממנה פר"ח

יח א"כ אלא לרם חיי' לכסות כיצד יעשה ויפטור יחזור או מעקר: **יט** צריך לברוק הסימני' והסכין קודם כיסוי:

ך השוחט חיה לח יכסה עד שיבדוק הריאה וכל פיסול הנמצא בה מחמת ספק טרפה מכסה בלא ברכה וא"כ להמתין עד דביק' הושט שמלעיטין אותו (צ"ט קטו') אבל מדין כשר רק שמהמיר כגון חתך כל המפרקת חייב לכסות (ולב רך ע"ס י"ח א' ש"ך ופר"ח דלא כבש' .

ךא אם אין לו עפר ראוי לכסות יתן מעט דם בסוף בגדו ומברך אקב"ו על כיסוי דם ולא יאמר בעפר (ש"ך) ופר"ח פטר דלא יברך ואין תקנה אלא שישרף בגד או ישחק דיגד זה ב ע"ש (וט"ז פ'מי שאין לו עפר לכסית לא ישחוט כלל) ואם שכח ולא בירך קודם הכיסוי יברך אחר כך (ופר"ח עפ"י י"ט ס"א) ומ"א פ' אם שחט או כסה או מל ולא בירך אינו חוזר ומברך (מג"א א"ח י"ד) .

ךב השוחט בהמה חי' ועוף ולא יצא מהם דם זרין (ועש"ך) **ךג** כיסוי הדם חיה ועוף בכל מין המגדל כמחיל' אף בהב שחו' ועכשיו והגין שלוקחין אחר כירה ונותנין ע"ג קרק' ועושין בו גומ' ומורדין בו טיפת הדם ובדוקין תיכף הסימני' והסכין ואח"כ מכסין את האפר בסכין מכסין בזבל וחול הדק מאוד ובסיר ובחרסית ולבינה ומגופה של חרס שכתו ונשתקפת אבנים וחרסים ובנערות של פשתן דקה ובנמורת חרשים ובנגדים ואוכלין שרופין שנעשו עפר (וה"ה בכל דבר שבעולם שנשרף שמכסין באפרו פר"ח) ומותר לכסות בעפר עכו"ם ושער איסורי הנאה דמזות לאו ליהנות נתנו (פר"ח)

ךד אין מכסין בעפר מדבר ובדבר ובדבר ובעלג (ולא בטיט ש"ך ל"ז) (סי' כ"ט ח' מיני טרפות ד"ן חל"ץ כפ"ש ס') (ל' מכה בעצם הגולגולת (א) גולגולת של בהמה וחיה (ועוף שך) שנתרצץ העצם ברוב גובה או רוב הקיפו טריפה אעפ"י שגם הקרום העליון קיים (יתרוצץ היינו נחבסה שהוכחה מכות רבות ולא נפחתה)

כ נפחתה נחמר ממנה כסלע אף מצמאוס טרפה הוא פחות משליש (ש"ך) ואם תיקבץ בנקבים שיש בין כולם חסרון כסלע טרפה ובכחו' יש להכשיר ובעוף המים שקרומו רך כחוות ובר אוזיות אפי' לא יקבץ העצם אלא

כ"ש טרפה ויש להטריף אף בעוף דיבשה (מ"מ אם יורד דם מחמת מכה שנקרע העור והעצם קיי' כשר ט"ז ג') ואף בעוף של מים יש להכשיר (רשל חד בשם או"ה) ואם

הלכות עיחמה

בגלגלות רק נפיה ועצם הגלגלות שלם כשר
אף בעוף של מים (ח"ד) הרעלות שיש
בעצם גלגולתא חטוטר וגם הנזות שעלי
גבוה משאר הנזות שעל וגלגולת ורוב רלו
תרנגולים יש חסרון כיכר בעצם החטוטרות
במזרים טהגים איסור וצירושלים היו מוכנין

מאחתו עיגול טרפה ורוב גובהה שלה היינו
מן הענים ולמעלה לזר הקרניים הם נחבם
שנחבם שלא בעיגול ההיקוף לא דרך גובה שלה
דהיינו רוב אותה גובה ג"כ טרפה אבל
לאטה במקו' שמתחיל לשפע אין לאסור בדוב
גובהה ט"ז בשם הטור :

עד עכשיו הית' ולתוקשלא שהו יב"ח וכן על הטילו צ"י יש להטריף והחיו יב"ח או הטילו צ"י יש
להקל בה"מ (שה"מ הם"ג) י"ז מיני אווח' שלאח' שמסירין הנוזל מעל רחשיה' נר"ה גומא על
הגלגול והעו' שעל רגלול' שלם רק שטור הוא כפוף להקחת וגר' כעין גומא וכאשר מתחילין לחתוך
בעור כדי לפצוע הראש נראה בגלגולת סדק וגביע עד הקרום של מוח והקרו' קיי' כשרו' דהכי
רביתיהו (צ"ס ס"י ע"ה) ופר"ח מוחמיר תרנגולת שטיקב או גשבר עצם קדולות המוח ואח"כ
עלה עצם בנקב או נתחבר סדק השבר ונמסם כדראשונה עד שאין כיכר בראשו שזם סדק
ולא טיקב כלל בשל ישראל יש להכשיר (הריף ואין להקלפר"ח) ס"י ל"ה נקיבת המוח וקרומיו :
המוח יש לו ב' קרומים ניקב התחתון נקב מפולש טרפה והמנהג להטריף בטיקב העליון
לבדו אף בה"מ) : ב המוח עצמו שטיקב מעט ממנו או נתנענע והקרום קיים כשרה
(ואפילו נקב או נתמעך שחסר מעט בעינין שאם היה כיוצא בו בחוט השדרה אוחיון
אותו ומנחם הריקן למעלה מידו היה עומד ולא היה נכפף כשר אבל אם נחסר הרבה שכיוצא
בזה בחוט השדרה היה נכפף טרפ' וכן הדין גבי חוט השדרה ש"ך דלא כב"ח) ואם
נשפר כמים או כדוגם בעינין שבוט השדרה כיוצא בזה אם מעמידין אותו לא היה עומד
טרפה ב ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח כשיעור המים אם המוח מקיף המים
סביב שלא היו מגולגים כלל אפילו ג לקרום כשרה) ואם לאו טרפה (אבל אם המוח שלם
בכל צדדיו ואחר שחתכו הראש להוציאו המוח נמצא בגלגולת מים קצת אין בזה איסור) ד
משא"כ מים בשלחופית אף המוח שלם טרפה) ה וה"ה אם היר המים מונחים בתוך
שלחופית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו
טרפה : וכן אם השלחופית מונחים בין הקרום והגלגולתו וכ"ש אם נמצא מים בין הקרום
והגלגולת טרפה וכ"ש המים סק"ד) או השלחופית מונחים בין הקרום והגלגולת אף שהמוח
שלם טרפה ו היה ספק אם היה מכוסה במוח או לא טרפה כלומר דאם פתחו קודם שידעו
ריעותא כדרך שיכולין לראות את המוח מקיף באקראי עד שכל ספק אם המוח מקיף טרפה ז
ע"כ יש לומר כשפותחין הראש שיפתחוהו כדרך שיכולין לראות אם המוח מקיף אם ימצאו
שם מים או לא ומ"מ אין צריך לבדוק אח"ו דסמכין ארובא ויוכל להשליך הראש או למוכרו
לעכו"ם בלא פתיחה והיינו במקום שאין רעותא אבל אם יש ריעותא דהיינו שהבהמה בחיה
היתה מנענעת בראשה שקורין בל"א שווינדיל אסור עד שנתברר ההיתר בפתיחת הראש
ועכשיו מהני' לכתחילה בחודש תמוז שלא לפתוח שום ראש בגדיים וטלאים דשכיח בהם
מים וא"ל לזהר בפתיחתם אם היה מכוסה לכן סמכין ארובא אבל בשאר ימיו' השנה פותחין
ולא סמכין ארובא (ב"ח וראיה מס' ל"ג ס"ט בהגהה לחם הפנים) :

עד עכשיו הית' ולתוקשלא שהו יב"ח וכן על הטילו צ"י יש להטריף והחיו יב"ח או הטילו צ"י יש
להקל בה"מ (שה"מ הם"ג) י"ז מיני אווח' שלאח' שמסירין הנוזל מעל רחשיה' נר"ה גומא על
הגלגול והעו' שעל רגלול' שלם רק שטור הוא כפוף להקחת וגר' כעין גומא וכאשר מתחילין לחתוך
בעור כדי לפצוע הראש נראה בגלגולת סדק וגביע עד הקרום של מוח והקרו' קיי' כשרו' דהכי
רביתיהו (צ"ס ס"י ע"ה) ופר"ח מוחמיר תרנגולת שטיקב או גשבר עצם קדולות המוח ואח"כ
עלה עצם בנקב או נתחבר סדק השבר ונמסם כדראשונה עד שאין כיכר בראשו שזם סדק
ולא טיקב כלל בשל ישראל יש להכשיר (הריף ואין להקלפר"ח) ס"י ל"ה נקיבת המוח וקרומיו :
המוח יש לו ב' קרומים ניקב התחתון נקב מפולש טרפה והמנהג להטריף בטיקב העליון
לבדו אף בה"מ) : ב המוח עצמו שטיקב מעט ממנו או נתנענע והקרום קיים כשרה
(ואפילו נקב או נתמעך שחסר מעט בעינין שאם היה כיוצא בו בחוט השדרה אוחיון
אותו ומנחם הריקן למעלה מידו היה עומד ולא היה נכפף כשר אבל אם נחסר הרבה שכיוצא
בזה בחוט השדרה היה נכפף טרפ' וכן הדין גבי חוט השדרה ש"ך דלא כב"ח) ואם
נשפר כמים או כדוגם בעינין שבוט השדרה כיוצא בזה אם מעמידין אותו לא היה עומד
טרפה ב ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח כשיעור המים אם המוח מקיף המים
סביב שלא היו מגולגים כלל אפילו ג לקרום כשרה) ואם לאו טרפה (אבל אם המוח שלם
בכל צדדיו ואחר שחתכו הראש להוציאו המוח נמצא בגלגולת מים קצת אין בזה איסור) ד
משא"כ מים בשלחופית אף המוח שלם טרפה) ה וה"ה אם היר המים מונחים בתוך
שלחופית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו
טרפה : וכן אם השלחופית מונחים בין הקרום והגלגולתו וכ"ש אם נמצא מים בין הקרום
והגלגולת טרפה וכ"ש המים סק"ד) או השלחופית מונחים בין הקרום והגלגולת אף שהמוח
שלם טרפה ו היה ספק אם היה מכוסה במוח או לא טרפה כלומר דאם פתחו קודם שידעו
ריעותא כדרך שיכולין לראות את המוח מקיף באקראי עד שכל ספק אם המוח מקיף טרפה ז
ע"כ יש לומר כשפותחין הראש שיפתחוהו כדרך שיכולין לראות אם המוח מקיף אם ימצאו
שם מים או לא ומ"מ אין צריך לבדוק אח"ו דסמכין ארובא ויוכל להשליך הראש או למוכרו
לעכו"ם בלא פתיחה והיינו במקום שאין רעותא אבל אם יש ריעותא דהיינו שהבהמה בחיה
היתה מנענעת בראשה שקורין בל"א שווינדיל אסור עד שנתברר ההיתר בפתיחת הראש
ועכשיו מהני' לכתחילה בחודש תמוז שלא לפתוח שום ראש בגדיים וטלאים דשכיח בהם
מים וא"ל לזהר בפתיחתם אם היה מכוסה לכן סמכין ארובא אבל בשאר ימיו' השנה פותחין
ולא סמכין ארובא (ב"ח וראיה מס' ל"ג ס"ט בהגהה לחם הפנים) :

אם נמצא תולעת בקרום המוח והמוח קיים ואין בקרום התחתון רושם ולא ק"ר המנהג
להטריף (ורש"ל) מתיר אם לא נמצא רושם לא בקרום העליון ולא בתחתון אבל אם נמצא חוץ
לקדירה כגון בחוטים כשר (אם אין ריעות' כיכר במוח ובקרום פי' ואע"פי דפי תולעת כלפי
תוך ונראין הדברים שהיה על המוח ככר וצריך לבדוק הקרום :) עצם

אם נמצא תולעת בקרום המוח והמוח קיים ואין בקרום התחתון רושם ולא ק"ר המנהג
להטריף (ורש"ל) מתיר אם לא נמצא רושם לא בקרום העליון ולא בתחתון אבל אם נמצא חוץ
לקדירה כגון בחוטים כשר (אם אין ריעות' כיכר במוח ובקרום פי' ואע"פי דפי תולעת כלפי
תוך ונראין הדברים שהיה על המוח ככר וצריך לבדוק הקרום :) עצם

א ט"ז וס"ך
בשם רש"י
ב ש"ך ג' וכן
כרש"י
ג עשרה
ס"ך
ד וס"ך וס"ח
אברה
ה ט"ז ב'
ו פר"ח
ז ס"ך ד'
ח ע"ז ג'
ט ע"ז

הלכות שחיטה

ח

ד ע"ס שמוח מונח בתוכו עד הפולין ופולין בכלל ידון כמות וקצבתו במשקו ומשם ואילך כחוט השדרה ע"פ ל"ב : סי' לב מכה בחוט השדרה .

א חוט השדרה שנפסק רוב הקוף עור החופה המוח טרפה ומטריפין בנקביו סמוכין זה לזה בהיקף ובצירוף רובם ואם לא נכסק רוב העור אעפ"י שנפסק כל המוח שצפטים כשר (וכל שינוי מראה כשרה ולכן העור צעל החוט שהיה שחור מתחילתה וע"ס ולא היה שום ריעותא במוח מותר (ב"ה וכן כסקו חכמי ווילנא . אבל אם העור לקוי מחמת השינוי ברוב היקף עור החופה את המוח טרפה :

ב נסדק העור לאורכו אפי' לא נשתיר כ"ס למעלה ולא למטה כשר ט"ז ובזה קיל מגררת וכ"כ ש"ך וב"י ובת"ה ובד"מ וב"ח ופרי"ש ופ"ח חולק עליו (וכן אם נשברה השדרה אפי' נשבר מערכת ורוב בשר עמה ולא נפסק החוט ונתנדנד הואיל ועורו קיים ה"ז מותר . ג

ג הומרח המוח ונשקף כמים ד או כדונג עד אם היו מעמידה החוט בידו הי' המעט שלמעלה מידו שוחא ולא היה יכול לעמוד וכן אעפ"י שלא נתרכך אלא שהוא עב וכבד ולא יוכל לעמוד טרפה .

ה נחסר קצת מהמוח ונתרוקן כשר דאלו נחסר הרבה או מה שחוף לידו הי' שוחא ש"ך . כל (מויני טרפת הנ' של חוט השדרה עד פי) פרישה ג' ולא עד בכלל . דה אם נכסקו א' מב' פיצולי' ראשונים ושניים טרפה אבל חוטי' פיצול' השלישי כשר ובעוף טרחת החוט עד בין האפפיים התחלת מנקום שמחוברי' בגוף והמנהג להטריף בשוף עד מקום כלות שכיבת הע"ס המחובר לגוף אם לא בה"מ וכן דעת ד"מ דלא כמ"ס ט"ז בה עש"ך ט' בהמה שהכה אותה על כל אורכה שדר' במקל כשרה ולא חיישין לפסיק' החוט ואם יש קשריו במקל חיישין לפסיקת החוט במקום הקשרים ואריפה בדיקה כדון נפולה בס' נ"ח דבזה אנו בקיאי' בט"ז וכן י"ס לא הגיע המקל על כל השדרה חוששין במקום שכלה שהמקל במקום שכלה מכה בכח ה"ה אם נפסק המקל בשעה שהכה חוששין במקום שהפסיק וכן אם הכה לרוחב השדרה חוששים במקום הכאה .

ז בהמה או עוף שגוררת רגלי' ואינו יודע שרי' . ושגרונא שקורין קראט פיקטי' (סי' ל"ג ניטל הלחי ומכה בוושט .

א ניטל לחי התחתון בענין לזכא מושם עיקור סימנ' ע"ס כ"ד ט"ז וכן עוף שניטל חרטומו ויכולין לחיות ע"י המראה והלאטה כשרה ע"ח סי' שכ"ג נימוק הלשון עד הטוטלת היא עורת הגרון כשר אבל עם הטוטלת טרפה רוקח ופ"ח הקשו עליו ניטל לחי העליון טרפה .

ב וושט או תורבץ הוושט שניקב לחללו בכ"ש כבלה .

ג הוושט י"ס לו ב' עורות ניקב א' כשר ודווקא בניכר דניקב ע"י חולה ואם לא ניכר מסתמא בא ע"י קוץ וטרפה ובחינון א' אינן ניכר שום חולי ב' ואם הוא ספק אם נעשה ע"י חולי או קוץ כשר (ב"י ורמ' וט"ז וש"ך חולקי' בס"ס מ"ט ומחמירין) אבל אם יש לחוש שניקב ע"י קוץ אפי' לא ניקב רק בפנימי וכ"ש חיצון לחוד טרפה (אבל כשתחוב מחט או קוץ בוושט מבחוץ במקום ידוע מפני בדיקת הוושט מזד פנים אפי' לרדון אלא היכא שהזוחר מלוכלך לא חשיב מקום ידוע נקבו שניהם מרוח א' אסורה אפי' נקבו שניהם זה שלא כנגד זה [אף אם הנקבים רחוקים רע"ל] ואף קרום שעלה מחמת מכה ונחתם :

הלכות שחיטה

ה עור הפנימי לבן והחיצון אדום אם נתחלפו טרפה ובנתאדם הפנימי מעט אף לאסור משום ספק דרוסה ד' ה"ה שניהם כבש"ח דווקא כולו (מהרי"ל) או צרובו (ב"ח) ודעת רש"ל להכשיר בשניהם לבנים (וכן אסי' לו ב' וושט' או שני קנים דטרפה

ו א"י כתב הפ"ח בהגהות מהרי"ו אווזה שהי' לה' ב' וושטין מלמעלה היו מחוברין וכן למטה היתה ג' כ מחוברים יחד ובאמצע היה נחלק ל"ב והראוהו לרמ"א והטריף וטראס להכשיר . עוד כתב יש מיני אווזות שלפעמים צקה שלו באמצע יוצא כעין קנה א' אלא שאינה עשוי חוליות חוליות כדרך הקנה ועשוי כעין לול משלין וגלילים יעלו (מלכים א"ו) והוא חלל וחוזר ומתחבר צקה כשרה עכ"ל כע"י קבלתי מרבותי שיטנו לרוב בר אווזות הזכרים דווקא שהקנה מתכבד לצד הריאה ויש כמין כפתור בסוף הקנה במקום שמתפצל הגרגרת דכשר וכן הורה הג"ז ע"כ :

א ע"א קנ"ח

ו ט"ז יג

סד"ו

ול"ע

ז פד"ח

ג תרצ כ"ז

סי' א"ג

ח אם נארו ה מולכל בדם טרפה נמצא לכלוך דם אחר שחיטה סביב הווסט בפני' און שום חשש בזה :

ט נמצא קוץ בושט לארכו או לרחבו ואינו תחוב בו כשרה (לש"ך אף שי' ק"ד מבחוץ ולט"ח אף בק"ד בפנים כ"ס בחוץ טרפה ובכ"ה חולק על הט"ז ומתיר בק"ד בפני') ובכ"מ כתב דווקא כשנמצא הקוץ לארכו אבל לרחבו חייש' וז"ל דמיירי בסתם שנמצא ולא ידעין אם היה תחוב או לא דאמרינן מסתמא היה תחוב בו שך ט"ז) וכ"מ בר"ק ובא"ה ח"ד בשם מ"א ומ"א בח"ד סי' ט"ע ב' ט"ז דמחמי' העני' שלא במקומו הט"ז מחמ' באיט תחו' וק"ל ע"ש ואם תחוב ואין ק"ד מבחוץ כשר' וכ"נ להקל באווזות שמלעשטין ויש לדקדק בזה הרבה כי הוא איסור לאוריינתא ויותר טוב היה שלא לבדוק כלל ולסמוך ארובא מלבדוק ולהקל במקום דאיכא ריעותא (עיי' ש"ך וכו' דמחמיר) כמלה היה תחובה בחוץ בושט ויאלל חזי בשרו של עור הפנימי של הושט במקום שהיתה הנמלה תחובה שם והכשר מהו (ב עוף שנמצא מאכל יורד בתוך הסימני' טרפה כי אי אפשר לבא המאכל בלא ניקב הושט ואי ידעין שגשמש (לשון לחם הפנים) מיעוט הושט ממקום חיבורו תלין בהכי כיון שלא ראינו שניקב הושט' ושמדרך השמות שיודר המאכל לתוך הגוף בין הושט והקנה אפי' שניקב עור של הנאור לית לן בה וכשר (עיי' ת"ש ס' כ"ח) וושט שנמצא בפנים כמין טלאי עגיל ויכר ג' כ"ב בצד החיצון מותר ע"י בדיקות הושט ובמקומו המנהג לחלק הושט ואם תהיה הריעותי בעור פנימי לבד והחיצון נקייה כשר ואם הפנימי טוב ובחיצון הטלאי טרפה - ד אם ניקב קרום הפנימי וקצת ניכר מבפנים במקום החיצון כשאלו מפרידין העורה בין הדבק' ולא נמצא ריעותא בחיצון בזה לא מחמירין כלל ומכשירין למורס והוי כמו בחולי' לתו"ד כשאין ניכר שום חולה בחיצון וכ"נ רבותיו למעשה וכ"ה כל בעלי הוראות בפתקאוורט ובה"מ יש להתיר אפי' בניקב רוב עור החיצון דהוי כמו מחמת חולי' ובא"ש מחמיר כשי' ריעותא בחיצון (ת' א"ש סל"ד מחמיר כב"ח כשי' ריעות' בחיצון והפ"ח כתב להתיר כט"ז דבעין שיהא הלקותא שולטות בכולה דווקא) צבור שעשאו תקנה לבדוק הושטות ואח"כ אירע שהשליכו הראשים ולא בדקו הושטות כשר דבעבד מור"מ לובלין סכ"א) ויש לכסות דמן בברכה קודם בדיקת הושט אף במקום שי' תקנה לבדוק (וז"ל קט"ו דסמכינא ארובה וז"א ס"א לא פ' כן ע"ת ס' כ"ב סס"ז ול' וג' מחלוקת אם יש לכסות הדם בסכ"ל דהו' וכ"ט סס"ז וז"ו) וכל ירא שמים יזהיר שלעצמו אווזות צנחת בדברים קטנים . אווזות שמלעשטי

אות

הלכות שחיטה

ט

שוחט בשעורים ודגן וש"ס מוכרין להם בדיקה בושט אף למעלה ממקום שחיטה אף כשחלעיטים בלחמים עגולים מקמה שעורים צריך לבדוק אותן למטה ממקום השחיטה (ס"ז סי' י"ז ועת' חוט השני ס"ח :)

י כפרד הקנה מהושט ונתדלדלו זה מזה ברוב שיעור טרפה .

א ניטל הזפק אפילו נשתיר כדי שיוכל המאכל לעבור מוושט לקורקבין טרפה או ניקב הצפר המני שצין הזפק לקורקבין טרפה אבל אם נמאץ מחט או קוץ במני זה ולא נראה שום נקב מותר מכה ס"ס ב"ה וס"פ כפר"ח ובא"מ השיג על ב"ה ואומר מיה במאכלות תחוב יש להטריף או זפק שניקב גגו נקב מפולש במשהו טרפה ושאר הזפק שניקב מותר וגגו הוא כל שמחת עם הושט כשמושך ואדרו שהוא מסוף הושט עד מקום שכלה שיפוע של זפק א (אם נמאץ מחט או קוץ תחוב בפנים בכר א' אפי' שלא נמאץ ק"ד ולא להקל בניקב הקורקבין ושאר המעיין דמקלינין בשאינן מטלש ואין בו ק"ד : (סי' ל"ד מכת הגרגרת .)

א גרגרת שנפסק רוב חללה (ועובי דופן הקנה אינו משלים לרוב) שדופן הקנה עד מלמעלה ולעד האזר אינו אלא קרום דק ואינה אסורה עד שיפסוק רוב החלל במקום הראוי לשחוט או למעלה ה"א אסורה ולמטה ממקום שחיטה נקיבתו במשהו .

ב ובנקב שיש חסרון כרחוב חלל קנה אסורה ופ"ק וט"ז למעשה . ג' ניקב בהיקף נקבי' דקים שאין בהם חיסרון מכרפים לרוב חללה ע"ש פרי"ם דינים :

ד בעוף : ה' בנפתח צלחת : י' אם נקב מפולש אם יכנס האיסור בעובי האיסור : י' נסדק לאורכה אם נשאר למעלה ולמטה במקום הראוי לשחיטה כ"ש כשרה ולמעלה מנצבת הגדול לא מהני שזור ג' . ה' ע"ל ח' . נכנסה או חסרה אם יוכל לתלות ששחט בב' מקומות (בקושי) יש להתיר ובאם אינו יודע אם נעשה מחיים או לאחר שחיטה טרפה דאין אנו ביקחים בבדיקה לראות אם נעשה אחד שחיטה מיהו אם יש עוד קצת כדי להתיר יש להקל ע"י בדיקה ד' : ודין נקובה וחיסרון דווקא שידוע שמחתה חולה (או שתכס הקנה ויודע בודאי שלא נגע בושט ד' אבל ע"י קוץ טרפה בכל ענין : י' הקנה משכנס תחת החזה מתפצל לג' ח' נוטה ללב וח' לכבד וא' לריאה וג' נקיבתו במשהו ובשומן שזור צין ערוגות הריאה ללב רגילין להיות בו נקבים דקים והם פיות הסמפוטות ואם יש נקבים שלא במקום כזת הסמפוטות טרפה : סי' ל"ה דיני טרפות הריאה

א ריאה שניקבה טרפה (ע"ל סי' ל"ו) ב' ערוגות הריאה נמאזו פרודות כמעט כ"א מב' ממקום דבוקם בסמימין פיורד בניהם עד למטה הורה להקל להלכה אף למעשה החמיר כי כך מסורה בידם מרבניהם (דב"ס סי' ט"ב .

ב ה' אול' יש לריאה ג' מליין הבהמה וטבח וב' משמאל כשהבהמה תלויה ברגליה ועוד בצד ימין אונה קטנה ונקרא עינונית דוורדא ומרוחק' מהם לצד פנים אם חסרה ח' מימין או א' משמאל או שהיה ב' מימין וג' בשמאל וה"ה ד' בשמאל וג' בימין אפי' איבא ד' מימין וחסרה ח' משמאל טרפה א (הגה) וכן אם נתחלק אורתן וכן כשאוהב אמצעי' מימין גדולה מתהתונה הנקראת הרכה ועבה (כתב הר"ן דוקא אונה אמצעית אם היא קטנה כמו ט"ד אז היא כשרה אבל אונה תחתונה אם היא קטנה כ"כ הו' ח"ף וטרפה ובט"ז כתב להכשיר שאין שינוי מקום כוסל באונה זו ג"כ (וכתב פ"ח שיעור ט"ד) מנסתברא דהוה כשיכורן של הגדול להחמיר אבל להקל צריך כשיפורן של שני

גודלין

ה

א ש"ך ג'
וב"כ בנ"ה
ופר"ח דלף
כת"ח
דמכשיר ב"א

הלכות שחיטה

גודלין ובז' אונה הסמוכה לאומה דרכה להיות לה צורה שהיא ארוכה מן האומה ומן האונה
 שאכלה ועבה למעלה כמו הר כזה **א** ואונה אכלה **ב** נק' אונה אמצעי'
 משוכה כחץ וקצתה מן הארוכה ועבה כזה **ב** ואונה רג' היא אונה עליונה המסבבת
 הקנה משוכה ועקומה שמסבבת הקנה דרך עקומה כזה **ב** בצד שמאל האונה א"ל האונה
 דרכה להיות משוכ' דהיינו ארוכה **ב** ואונה רג' היא אונה עליונה המסבבת
 ואונה שאכלה דרכה להיות כזה **ב** ואז אם נתחלקו דהיינו ארוכה ועבה
 באונה אמצעית או אונה אמצעית **ב** עליונה או ארוכה ועבה שדרכה להיות
 בצד ימין ועומדת בצד שמאל וצורות אלה שצד שמאל עומדת בימין כה"ג נק' חילוף
 וטרפה וכן נראה ויש מי שכתב שאין להטריף בכל החילופי' כ"ל כח' בנתחלה מנין האונה'
 שדרכה להיות ג' מימין וב' משמאל ועתה נמצאו בהיפך נקרא חילוף וטרפה משא"כ
 בכל החילופין כ"ל אין להוסיף על הטריפות שאינו נכריים בגמרא (ו
 זכ"כ רש"ל עיין י"ש סי' ל"ד ע"כ נראה להקל בכל
 החילופי' האלה וכדאי מהרש"ל לסמוך עליו בה"מ או בע"ש להקל ועוד נראה ששני הצורות
 באונות אין לה טעם להטריף בשלמא בצינוני' אם נשתנה צורתה הרגילה בה או אין דרכה
 בכך כי דרכה להיות לה צורת ורד דהיינו עגולה וכל שאין דרכה בכך הוא טרפה משא"כ
 באונות דרכן להיות לפעמי' עגולות לפעמים משוכות ולפעמי' קצרות ואין טעם להטריף
 ומי שזה סליף אם נתחלפה ארוכה ועבה באונה אמצעית אלא שני צורה ושני צורה באונות
 אינה טרפה ע"כ כל המקיל לא הפסיד וכן בא לירי פסס' א' צורת האונות לא היו כצורתן
 רקמשנות מאוד במראיהן דהיינו האונה שאכל האומה שז"ל ארוכה ועבה היתה כזה ואונה
 אמצעית כזה ואונה עליונה היה כזה קטנה מאוד ולא הי' שם חסם והטריפו אותה מטעם
 ספק טרפה לחומרא ולדעתו שלא כדין היו מטריפין כעס' א' בא לירי שהאומה מצד שמאל
 היתה נפרדת ל"ב סמוך לאונה באופן שהי' נראה כ"ג אונות בצד שמאל רק שאם אנו מוסיפים
 אותו חלק הנפרד לצד האונות לאינה לא היה טרפה דהיה שזה לצד ימין דכשר ג' בכל צד רק
 שהאומה היתה כאן חסרה דהיינו חתיכה האומה היה חסר כאן שאם חשבינן אותו חלק
 הנפרד לאונה וזה הפסד לא הי' לשמוז לחסרון האומה כמו כחכפופה לחסרון כפיפה כזה
ב דהיינו שיכול להכניס בתוך החיסרון אצבע אגודל דהיינו שהי' החתיכות כ"כ רחוק זה
 מזה שיכול להכניס אצבע ביניהם בשופי דהיינו **ב** וזה הפירוד הי' סמוך כ"כ שלא הי' יכול
 להכניס ביניהם אפי' אצבע קטנה והבשיר הגאון (בתבי א"א בשם ששיטות כת"י)
 וה"ה גמי אם אמצעית כשיעורא והאונה שאכל האומה קטנה ממנה גמי טרפה
 ודוקא כשגדולה מן החתונה טרפה ולא מן עליונה דהא אמרו אכל
 שזה לתחתול' לא הוי חילוף ולא היא גדולה מן העליונה וכן גמי אונה סמוכה לאומה
 ימינה קאמר ודוקא ב' אונות אלו פוסלין אהדדי בגדלות ולא שאר אונות הטעם דזו כ"ק
 קטנה וזו גדולה אכל שאר אונות אינו פוסל בהם רק שיעור ט"ד (ודוקא צורת ימין לשל שמאל
 אכל לא בצורת חברת באותו צד ודוקא צורה הרגילה בריאה פוסלת באונה אכל צורה שאינה
 רגילה בריאה לא אם נמצא בריאה אונות יתרות שחיגן פוסלת בריאה כגון בדרי
 דאונות אין פוסלת בהם חילוף אומה ימינה דרכה להיות קטנה מן אומה השמאלית אם היא
 גדולה מן אומה שמאלית אין פוסלת (אפילו ע"י פוליס ששומרי' במקום שאינם אוסרים
 משום יתרת הוי חילוף וטרפה (כ"ל) ואם אונה שמאל עליונה גדולה מאונה עליונה של ימין

הלכות שחיטה

י"א ד' י"ז
מ"א י"ו ס'

י"ט ד' ה'
וט"ז חומ"א
ש"ך ז' וגי'
ס'
ט"ו ס"ק י"ז
וכ"פ פ"ח

(או אונה תחתונה לשל עליונה ע"י) טרפה היכא דליכא ה"מ אין לאורות היתר מאחר דהגה איסור אף דמדינא ליכא איסורא (ב"ח) ופר"ח חילוק עליו ופסק ראוי לבטל המנהג אף היכא דליכא ה"מ כשר עוד יש חילוק אם אונה תחתונה שמאל דומה לעליונה שמאל גם הם נתבררו אונה עליונה ימין מהקנה ולמטה מותר (ע"י) וחומרא בלי טעם הוא ב"ל סי"ה ואין מזכר בש"ס ובוסקים) ומהרש"ל מכשיר כל אלו החילופ' שמכרו בהגהה וכו' פ' הפר"ח ואינו טרפה אלא הכל' בש"ס היינו ג' מימין וב' משמאל והחילוק שהאומות למעלה והאומות למטה שהזכרו בדברי אחרונים (פר"ח ואנו מכשירין אף בכה"ג) אבל שאר חלוקים שלהל' בה"מ ואל יורה שום שוחט בדבר להל' בלא שאלת חכם) ובמקו דליכא עוד ריעות אף דאונה מטריף בשבילה מאטרף בהדי' חילופי' הנ' דלא יזכרו בש"ס ואומרי' לקותא היא וטרכה עיין לבדוק חסר מקצת הוורדא (מהרש"ל שך קבס"ק טו' וס"ק לח') ופר"ח כתב שאין לזה טעם ויש להחזיר :

וורדא במדינות אלו נהגו להטריף אי חסרה או כחותה מעלי הדם
אחר נפיתה או שנמאיהו ב' וורדות במקום הוורדא ואין להם וס"י בדבות רשעים דבס
שורש ה' כעובי אצבע אחר נפיתה אבל אי נמצא אונה אצל פסעה
הוורדא או וורדא ב' בצד שמאל כשר - ובנ"ה בקונטרס אחרון הי"ט עליו ע"כ לא תעבוד
עובדא בלי שאלת חכם (ג"כ) ריאה שנמצא לה בצד שמאל בליטה מאומה בחיתוך שבין אונה
לאומה במקום שהוורדא עומדת בצד פנים ולא הי' לה צורת וורדא כלל והיה לה כים גמור
ומנוח בתוכו והיו שזה לאונה מצד קמא באלו פי' חתוכה ממנה כשר (ב"ח) ואפי' היה לה
צורת וורד וכים כשר ריאה שנמצא בה בליטה יתירה מאומה מקמא בצד שמאל ואותה בליטה
הי' לה כים בחצר הכבד ומונחת בחור הכים כמן וורדא שמונח בכים והכשיר הגאון מהר"י
אב"ד דק"ק בריסק דליטא (וכ"כ בט"ו ס"ו ל"ה סק"י) להכשיר בכה"ג ע"ש ואדרבה אותו
הכים כח יפה לאותו בליטה שאינה יכולה ליתחקך בשום מקום וזה לך הכלל שכל יתרת שהוא
מקמא לאונה או לאומה רגילה להיות לה כים בחצר הכבד שלה או בקרום שהלב מונח בו
והוא בא מחמת דוחקי שדחקה אותו תמיד היתרת עצמה לצד חצר הכבד או לקרום הלב
וגעשה לה כים וא"כ היא גדולה והכים יגדל עמו ואין צדק כלום דיתר הכים אין אנו מטריפין
כה' בוורדא ובשביל בליטה הזאת' לא מטרפה דיתרת מקמא הוא וכשר מ"כ כתיב ה"א
בשם שחיטת כתי') וב"פ בא לידי שהי' הדוכה ועבה לפירדת ל"ב ואותו הלך ה"א שה"י
לצד חצר הכבד הי' מונח בכים ככ"ל ולפעמים הי' בליטה כמו מארדוכה ועבה מקמא ואותו
בליטה הי' המונח בכים והכשרתי מטעם הכ"ל פעם בא לידי שהי' בליטה יתירה באונה
עליוג' מצד שמאל לצד קמא דהיינו שהוא לצד הקנה ואותו בליטה הי' לה כים באותו שומן ש"ו
מן הקנה לשדרה ודבק בשדרה דהיינו סמוך לצד הקנה הי' הכים והכשרתי מטעם הכ"ל שם)
ב' וורדות א' מימין וא' משמאל והי' לכא' כים בפע' ונפחו הריאה ולא הי' הוורד שצד
שמאל נשאר בכים וגם היתה עגולה אלא שלא הי' חרוץ כשאר וורדא והכשיר הג"מ דוד
מפראג (ג"כ) ולש"ך כשיש לה תואר וורד ממש כצורתה ובהווייתה אפי' עומדת היתרת
בצד שמאל הוי יתרת דוורדא וטרכה אבל כשאין לה תואר וורד ממש בעינין שיש להחשיבו
ליתרת יש להכשיר כיון שאין עומדת במקום הוורדא וכן אפי' אינה עומדת במקומה ואין נס
תואר וורד ממש ויש לה כים בכ"ע טרפה אבל אם אין לה תואר וורד כלל אף שיש לה כים
כשר ואם עומדת במקום הוורד ממש טהגין להטריף אם יש לה תואר וורד קצת אבל אם
דומה

הלכות שחיטה

וזוהי מנהג לאוכל כשר מ"כ כוי שקורין בו פלאק"ס שדרכו להיות לו שני וורדות וכדורב צריו השדה
 לכן אין יתרת הוורדא פוסל בפלאק"ס אם לא נמצא וורד כלל יש להטריף (ב"ל) ולכל שארי
 דיגי הוורדא דיכה כמו בבהמה ואם יש ב' וורדות בשורש א' וגסרכו אהדרי ממעכין כשאר
 שרכות או שינתא מקומה שהחריץ נגד הלב וגבה נגד החיתוך ירגו להטריף ואם הפי' החריץ
 מעט נגד האונה או לאומה כשר (מהרי"ו ט"ז ש"ך ח) ומהרש"ל כתב מה בכך שהחריץ
 הפוך אינזה כח' איבוד ממון של ישראל ויש לבטל המנהג (ויפה כתיב פר"ח) אורת הוורדא
 עגולה ולא משוכה כאונה וכנגד הכליות חלוק מצד שכנגד הלב כמו הר"ק ג"כ הוורדא
 וגבה עד הלב ופני' נגד הכליות ויש לה חריץ דהיינו מקום הדק וחד ויש לו כמו עוקץ בולט
 לחוץ והוא צא מן הגיד הנמשך מן הלב לכבד ולמרה ולכליות והוא הגיד שעיקור החיות תלוי
 בו ומלא דם והגיד מכווין אל הכים וממנו נעשה חריץ של הוורדא ואותו חריץ תמיד נגד
 החיתוך שבין ארוכה ועבה לאומה ואם אינו מכווין דהיינו שעומד בין החיתוך שבין אונה
 אמציעית לארוכה ועבה או למעלה נגד האונה דע שהזכרה שניתה מקומה (הפכה דרכה
 לעמוד למטה מן האונות ויש לה חריץ וכשנפתחן הריאה החריץ מכווין נגד החיתוך
 שבין אונ' לאומה וגבה נגד הלב ופני' נגד הכליות) כתב (ג"כ) אם שינתה מקומה אפילו
 פורתא כן משערין אם שינתה מקומה צריך לבדוק אחר הסמפוטות של הריאה לפי שכל אונה
 יש לה סימפון וכן דרכה אונה עליונה ואמצעית באין מסימפון א' ומתחלק לשנים ואונה
 תחתונה ואומה והענינותא ג"כ באין מסימפון א' ומתחלק לג' כמין ש"ן הסמפון של ענינות'
 עומד ממש בין ב' סמפוטות ואם שינה מקומה אפי' פורתא מיד תוכל להבין מהרי"ל אבל
 (ע"י) כתב אורת ג' סמפוטות הם כמין סגל (ג"כ) וכן אם שנתה תארה ואורתה הרגיל
 צה דהיינו שאין לה חריץ או היא משוכה
 כאונה ולא עגולה או שפחותה ככ"א שגדולה
 אף כאונה אמציעית של ימין (ש"ך סק"ט
 בשם מהרש"ל בשם זקן א' דלא כמ"ש ט"ז
 סק"כ בשם רש"ל) (וב"ל בשם אגור וט"ז בשם רש"ל) כתב כאונה הסמוכה לאומה ושאל
 אחר המנהג ודמשק אליעזר כתב כי הוא מקובל והנהג כאונה הסמוכה לאומה (בה"מ יש
 להתיר ע"פ שאלת חכם (בס' מ"ב ב"ל דכ"ז ע"כ סי' ד') אם נמצאו בה ב' וורדות ויש
 להם שורש א' כעובי אצבע דהיינו משך השורש קודם שמתחלקין ל"ל כאצבע בין בדקה בין
 בגסה (ט"ז סי' ק' י"ג) (ש"ך י"א) אעפי' שיש בשורש השאר סדק) כשר ואם נמצא
 בליטה על הוורדא ואותו בליטה הי' נוטה עצמו לכד חוץ וכים אחר שהי' סמוך לכים זה של
 וורדא כשר מטעם דכל בליטה יתרת רגיל להיות לה כים וקל מ"כ) ואם נמצאו ב' וורדות
 בשורש א' ואין לה תואר וורד רק ע"י צירוף כשר (ש"ך ס"ק י"ח) ואם יש וורד א' ויש לו
 ב' ראשי חריצים אע"ג שיש להם שורש א' טרפה כי ראש חריץ מתחלק לב' (גב) ואינו מלאתי
 בתוב בוורדא שיש לו ב' ראשי חריצים דהיינו מצד זה ח' ומצד הב' א' אין בכך
 כלל' דהא עדיין וורד א' הוא ובשביל יתר החריץ איקלנו להטריף ומ"ש מהר"ך
 להטריף ב"ב ראשי חריצי' היינו דוקא כשהוורדא נתחלקה לב' ושורש
 א' עכ"ל ואם א' הפוך והב' אינו הפוך אם הגדולה אינה הפוכה כשר (זה קאי על
 יש להם שורש א' דאל"כ בלא"ה טרפה פר"ח) דלא כהר"ן ש"ך) ובשניהם שוים טרפה
 ושינתה תוארה דינה כהפוכה בזה • אם חין לה תואר וורד כלל אף שיש לה כים לא מקרי
 וורדא

הלכות שחיטה

יא

וגרדא מחמת הכים לדעת הכ"ח וס"ך ולר"א ש"ב"ת כלל ק' (ס' ל"א) נ"ך וורדא ויש
 להתיר לבי שהכים והמקיס גורם שנקרא וורדא אעפ"י שיש לה אורת אונה * ר"כ ל"א היה
 להורדא כים זה היה ב' כיסים או יש לה כים ואינה מונחת בתוכה וס"י כבוצת גג כי ימצא
 פ"י בין סך לכים בין אינו מונח בכים) ואף כשמניחין אותו בתוכה חוזר ויוצא ממנה
 (וס' בכל אשר יכנה ירשיע פ"י באיזה ענין מהסרכות (מ"א) כשנפחין הריאה טרפה
 משום דודאי שינה מקומה קת ה"ה אם נמצא תוך הכים ואירע במקרה שפחורו ועל ידי
 כפיחה יצאה לחץ ואינה יכול לעמוד טרפה (ג"ב) ודוקא יתיר בצד ימין משום דכל יתר
 כנטול דמי (וכ"נ בקרקא) וכ"כ ב"ח ס"מ) זה ודוקא כשאין לכים שבשמהל חלק וורדא
 דאל"כ הסור משום יתרת וורדא ובמקומות שנכשירין ב' וורדות או אין לה וורד כלל גס הלו
 חלקו' כשר ולר"ל מכשיר דינם אלו האסורים מחמת כים שכל אלו טרפות שבכים לא
 הוזכר בדברי ראשונים ואין לחוש להם ולהתיר עכ"פ בב' כיסים (תמ"ב ס' ס"א) וס"ך
 לתב וקשה להקל בגד המהג אם לא בה"מ ואורחים וכה"ג ור"אוי לבטל המנהג (כבר"ס ס"ק
 י"ג) דהוי מנהג בטעות ולא שייך לומר דברים המועיל ואחרים מוכיין איסור כו' אלא בדבר
 שאסרו מחמת ס"ג והוורדא נהנית משניהם שורדא מונחת פעם ב' ופעם ב' ויש לכ"א
 גיד בקלות או דוקא טרפה דהגיד הממעך בחריץ הוא קנה הכבד וניבחו במשכו טרפה כ"ש
 נטלה (ב"ל) אם חסר מקצת הוורדא יש לבדוק באונה או באומה מזד שמאל אם נמצא
 החתיכה החסירה ויש תואר וורד בין שניהם (מוך ש"ך דהשורש עומד במקום הראוי לה
 אלא שמתסר קצת בראש עיטותיו וכך הוא רגיל למצא בצד שמאל או שבגשר יש תואר וורד
 (שך ופר"ח) י"א דכשר כי כן נמצא לפעמים בגדיים וטלאים ואין הנו מהגין כן אלא בכ"מ
 ששינתה טרפה אף בגדיים וטלאים (שך ס"ך כ"ש הרץ ומח"ב) והטעם כיון שהוא דבק
 לאומה הוי יתרת בעלמא ואין לה לעינת כלל ואם יש עליו כים הו' וורד בפ"ע ולהצטרף להורד
 וורד לד"ה מנטרפין כשיש בשורשו כעובי אצבע אגודל (טוב רואי סס"י לב) ואם יש לה תואר
 וורד בשורש שלה אף שאין לה תואר וורד בראשונה מכשירים רק שלא תהא הפוכה ולא שינתה
 מקומה (וכן טורחין בקרקא אם העינות' נתקטל' רק שורש שלה ניכר כשרה כיון שהשורש
 כעובי אצבע אינ' שאין לה תואר וורד אפ"ה כשר וכל אלו הדברים יש להקל מאחר דרבי'
 מכשירים בכל ענין (ש"ך ס"ק כ"א ועי' ב"ל דף רפ"ח ע"ר זה לא קאי אמ"ש בנמצא חסרה
 או ב' וורדות או שינתה מקומה לטרפות זו הוזכר ברש"י פא"ט לא השער דינ' הנו' בהגהה'
 (ט"ז ס"ק"ה) ובזמן הזה נוהגין השוחטין להטריף הכל ואין עושין שאלת חכם להתיר (ב"ה)
 כתב רש"ל כל מה שכתבו להקל בחילופי' שלא הוזכרו בש"ס או בגדולו' דעיגות' דוקא דליכא
 שום ריעות' בריאה במילתא אחריתא אבל אם יש ריעות' אף במילתא אחריתא שאנו מכשירין
 מ"מ מאחר דליכא צד חומרא להסדוף לאיזה מאן דהוא אפי' דלא כהלכתא מ"מ בכ"ש
 מצטרף לסייע ידי האוסרי' ואמרינן לקותא וטרפה (ש"ך ס"ק כ"ב ואין לזה טעם) פר"ח
 ס"ק ט"ז וסס"ק ל"ה וע"ל בדין חילוף האמות) וורדא שלא היה לה רק שורש כראוי וראש
 החרדא הי' עומד בין ערוגה לסימפון והטריף (ב"ל דכ"ט ב' שם רגמ"ך ע"ז ס"ק י"ב)
 אם נמצא עריגת' נקובה אע"פ שהכים סותם הנקב אפ"ה טרפה (יתרת היינו
 שהחתיכה עצמה הבולטת היא מיותרת על הריאה דהייט שאינה חסר מגוף הריאה כלום
 אבל אם נמצא פיצול על הריאה דהיינו שנתפצל מעט מגוף הריאה עצמה החי' א' ובולטת
 לחץ ובמקום שנתפצל משם נשאר בומא בריאה או הדין להיפך ע"ג הריאה ויש שם גומא

ש"ך י"ג
 כר"ח כ"ק
 י"ג
 ש"ך ט"ז
 ש"ך ט"ז
 פר"ח
 ס"י קי"ג
 וס"ק כ' ע"ס
 כ"ט

הלכות שחיטה

וטפל הפיטול לגומא כשנוכחין הריאה וגם משנה לשאר הריאה דהיינו שאינו גבוה הפיטול משאר בשר הריאה כלל והפי' שאינה נוכל הפיטול מעצמו כ"א שמניח הצדק אכזבו עליו טפל לגומא וזוהי הריאה כשר (אבל פיטול כזה כשהוא מקמא טרפה אבל אם אין שיה לשאר הריאה כ"א גבוה היו יתרת הף שיש גומא תחת' דזה בא מחמת דחיקת היתרת שמונח עליו תמיד כתי' ה"א בשם שחיתת כתי')

ש"פ ופ"ה
ס"ק י"ט

ג אם נמצא יתרת בדרי דאונה כשר (וע"ל ס"ה) ובקצת מקומות אסרין ואין מבשרין בטובה ובמדינות אלו נוהגין להכשיר אם נמצא יתרת מקמא גבי הלב אבל לגבי אד הכלעות טרפה (ואין להגב היתר אלא במקומות הידוע שהמנהג להחיר (וכ"כ ח"מ) עיין במהדורי בתרא וז"ל בדריסק נוהגין לאסור יתרת מקמא (ריאה שלמעלה מחיתוכי דאונה במקום השלם נמצא אונה א' שהיה להם חיתוך שלא במקום חתיכה ובחיתוך סרכא מחידוד לגב הורה לאסור וכן הורה לאסור בריאה שאין לה חתיכה דאונה כמנהג אלא משט כשיצור ט"ד דלפי הדין כשרה ונמצא סרכא באותו מקום השלם וממקום למקום וגב לגב כו' עריפה (מהרי"ט ס"ח) ודוקא בבהמת ישראל ובבהמת עכו"ם יש להחמיר' אם לא לאותן הדרי' בככרים ואירע בע"ש וי"ט וא"א בלא"ה אז אין להחמיר (ב"ל סכ"ב) אם היתרת עומדת בצד שמאל בין אונה לאונה וארוך מאונה הסמוכה לאומה שבצד ימין הוי חילוף הף דאונה ימנה כתוארה ואם היא קצרה משל ימין ופונה לפנים לצד הערוגה כשר (ב"ל דכ"ה ע"ב) ואם היתרת עומדת בדרי דאונה צריך לכפחה ולראות אם טובה לגבה לעומת הכלעות (ש"ך כ"ך) בליטה יתירה כט"ד טרפה אבל פחות מט"ד כשרה ושיעור ט"ד כשיפון של אגודל להחמיר אבל להקל צריך כשיפון של ב' אגודלי' אבל אם נתעקמה והולכת לתעלה אין כאן בית מחש' כיון שמושג במקום הכשר בשביל בליטה לחוץ לא מטריף (ש"ך וע"ז ס"ה זה) **ד** אם נמצא אונה יתירה בס"ף שיפולי האומה כשרה דזה מקרי בדרי דאונה ול"ד למ"ש ס"ע דשם יש חיסרון אונה שמא מקרי שלא בדרי דאונה ואין כאן תשלומין (ט"ז ס"ק י"ז ועיין פ"ח ס"ק ל"ח מ"ש בזה) ובסוף שיפולי האומה והוא מקום שצריך להיות שם (נפרד למעלה כעובי אכזב מן השומן בדבוק' בשדרה ובאותו שיפולי דאומה ה' בליט' יתירה ולא היה כראה חסר מן האומה כלל וכלל והכשרתי דזה בדרי דאונה מ"כ) כתיב ה"א ב"ש כתי') **ה** אונה עליונה של ימין (אבל לא שמאלית (רש"ל וד"מ) הסמוכה לגרגרת במצר החזה אצל הצואר ממש התחתונה שהיא עליונה הסמוכה לצואר אם ימצא על גבה (אבל לא מקמא) צרין ובאליעזר דמסק לא הכריעו) ויש ב' דעות בזה לכן יש לילך אחר המנהג או בשאלת חכם (ב"ל כ"ו ע"ב ס"ח) אפי' יותר מט"ד כשר מפני שכן דרכה לפטול מפני דוחק החזה ודוקא למעלה מחציה פי' לצד חוד של אונה נמצא שיעור החצי ברוחב האונה וי"א דהף החצי שהכשרט אינו כל הרוחב אלא דוקא חצי ארכו דהיינו נגד הקנה אבל לא החצי ה"ב שהוא לצד הריאה (ט"ז ז' מחמיר כן) כתב ע"י ואנו נוהגין שמודידין כך טוטלים אונה שמא וסומך אצל אונה ימין במקום שכלה אונה שמאל בקרא משם ואילך לצד חוץ דהיינו לצד בראש וכשרה וממקום שמנעת אונה שמאל לצד הריאה היא בקראת למטה ושם הפיטול יורעה (כתב ג"ב כ"ל) שיש להניח אונה עליונה של שמאל אצל אונה ימין אם הפיטול עד מקום שמנעת של שמאל כשרה אם למטה ממנה טרפה וכתב מהר"ז מ"ש הד"ך אנו נוהגין עד סוף החיתוך עכ"ל אבל אנו אין נוהגין כן ול"י אלו יבא מעשה לפני בהמת ישראל או בע"ח במקום ה"מ הייתי מכשיר כתב בדרי שמואל פ"י

ו' ד' קא' פסיק בירת דאונה עליונה ימי' מחזי' ולמטה לצד הקנה לא מגבה ולא מקמה
אלא חוד של חונה וציקר שורפה הוא א' לאו יתרת מקמא אלא חילוק או פיצול שאינה נחשבת
הלא כ"א בלי שום חולק (אונה עליונה הי' בליטה יתירה מזד שמאל לצד קמא דהוא לצד
הקנה ואותו בליטה הי' לה כים באתון שומן שהולך מן הקנה לשדרה ודבק בשדרה דהייט
סמוך לצד הקנה הכים הי' והכשרת מ"כ והטעם ע"ל בהגה"ה המתחלת יתרת) י הי' פיצול
ע"ג האונה עליונה המתפצלת מחזי' ולמטה לצד השוחט והי' גומא תחתיו וממלא בשר הגומא
לאחר הנפחה ועוד הי' בה פיצול ממס' במקום החריץ והכשיר הגמ' שמעון (מכ' כתי"ב
אח' בשם שחיתת כה' בשחיטות חזאת ליהודא אם בכל זד ה' כשרה אבל יותר מ"ה טרפה
אפי' שזה בשום כ"פ ט"ז וש"ך בשם רש"ל וב"ח ולא כמחרי') (וצ"ע כמדומה דרש"ל מקיל
אף יותר מעשרה) ה' דמכשירין יתרת בדרי דאונה מ"מ בעינן שלא יהא האונות תד שמאל
יותר משל ימין (כגן שיה' ארבע בשמאל וג' בימין) והמיקל בזה לא הפסיד (דכל
שאיכא ג' בצד ימין מה איכפת לן אם יהי' יותר בשמאל לא מקרי חילוף אלא י' חסרון
בזד א' וזד אחר אשלימו פר"ח כ"ד) אבל אם הוא שזה בכל זד ג' או ד' אף יותר מעשרה
(רש"ל טו"ח וש"ך לא' וכר"ח) ועומדת כולן בדרי דאונה כשר ואם נראה באונה כמין סדק
מזטרף להכשיר ולא להטריף (ואם נמצא בזד שמאל ג' או' וסדק לא הוי כד' או' וכן אם
יש בזד שמאל אונה א' וג' סדקי' אמרי' דסד' א' מועיל להכשיר והאחרותן אינן כלום ש"ך
ל"ג וכ"פ פרח' (ולפי מ"ש לעיל ס"ק כ"ד דלא מקרי חילוף אין צורך לזה) אם הי' באונה כמו
סדק והיתה גדולה מדי' אונות ונראה האונות כשנים וזו א' ארוך מחבירו כזר חזת ליהודה) היה
בימין ב' אונות גדולות והג' כיכר בה חיתוך והי' בזד שמאל ג' אונות כשר (פר"ח ס"ק לח'
וג"ה וכל' בקראקי דלא ברש"ל וב"ח וע"ז דמטריפין מבס' תרתי ליעותא) הגיון ר"ל
סיפר לי בהיות אב"ד דק"ק בריסק דליטא הביאו לפניו כמה וכמה פעמי' ריאה שהי' לה ב'
אונות בימין וג' בשמאל וא"ל השוחט' כי יש בהמות רבות כהנה פה שעל הרוב נמצא להם
והכשר הגאון הג' מטעם שאפשר שיש להם משפחה שכן גדולה כמו שאנו אומרים שיש
משפחות עופות שאין להם דם אפילו טיפה א' והכשרתי אף שאין להם דם אחר השחיטה
א"כ אינו הוכשר בדם צב' אוכלין אותם בידים מסואבות אף כהן דודאי משפחה היא
וכ"כ ב"ש ברכת אברהם בם"י ר"ע ר"ך שהאריך בזה שיש לפעמים ששנתנה המזגים בבהמות
ע"ש וכ"מ בגמרא לענין עניטתא דוורדא דסבר רב אשי למטרפה משמע שלא הי' לבהמות
שלהם עינוטית' אעפ"כ הכשירו לפי שאפשר שהי' אירע בבהמות הרבה שהי' להם וורדא
כו' וכאן שרוב הבהמות כאותה משפחה הי' להם ג' משמאל וב' בימין אדרבה נראה שאם
הי' באותה משפחה להיפך הי' נראה דטרפה מטעם שאין דרכה בכך רק שא"ל להכיר אותה
משפחה לכן הכשרתי בכל ענין בק"ק הנ"ל כתי"א א"א בשם שחיתת כתי') אונה שמתפצלה ויש
לה שורש א' כעובי אצבע אינה נחשבת אלא לאחה (ולהטריף) פי' ט"ז דשיעור גובה השורש
שבהים קודם שמתחלקי' צריך שיה' כאצבע) כלומר אם יש בשמאל ג' אונות כזורתן וא'
נחלק' ויש לה שורש כעובי אצבע אינו נחשבת אלא אחד וא"כ אין לה אלא ג' וכשרה אבל להכשיר
פשיטא דלא גרע מהיכר סדק' לקמן ס"ח אם יש רק ב' בימין או א' בשמאל והיא מתחלקת כנ"ל
לא א' הוא אלא ב' המה דלא גרע מסדק ולא מקרי יתרת אלא אם יש לו צורת אונה אבל אם
נמצא ע"ג הריאה מקום גבוה רחב למטה ועב למעלה שאינו חד צראש נקרא גבושית וכשר'
דאי למעלה או למטה הוי חד הוי יתיר וטרפה ואם הוא רחב למטה ועגול למעלה כשר'

הלכות ישימה

(ט"ו י') וכן אם נמצא אונה ע"ג הריאה וגומא תחת' וכשנפחי הריאה כל האונה נופלת לתוך הגומא וזה לשאר ריאה לאו למעטי קצרה מרגומא אלא למעוטי כשהיא ארוכה יותר מרגומא אז היא טרבה ואם היא קצרה אף דיתרת היא מ"מ אינו עתיד להתפרק כשאר יתרות וכשרה ואם ארוכה טרבה (פר"ח נ"ה וכן עיקר דלא בט"ו) והעש"י שהן נכנס' תוך הגומא אלא כשמינין היר בחת עלי' כשרה דהין זה יתרת אלה פיצול הריאה ומהרר שיש לו גומא תחתיו לטוב בו אין עתיד להתפרק כשאר יתרת) אבל יתרת ע"ג ערוגה אפי' אינו גדולה כט"ד טרפה בחסר הוא מתחזק בכלעות (ע"י) ובבהמת נכרי יש להחמייר (תה"ק) והם למעלה מהונה זאת יש סרבה מקצה אל קצה וגוברת על האונה הנכנסת בגומא כשנפחי הריאה הם נעשית יסרבה קצרה או אפי' בצמאום שזה (ב"ה) טרפה משום ש"ע נפוח הריאה תמיד מתפרק ואם היא רחבה מאוד ליכא למיחוש לפרוק פעמים שהפיצול ממלא הגומא כולו וטרפ' כגון שהשורש של הפיצול עומד על ראש החוד של האונות ומתפצל מעובי של הריאה (ע"י בשם מהר"ן שקיבל מאביו מהר"ק וכתב שם ולי אבגדור נראה שאין להחזיק איסור מאחר שלא נמצא חלוק זה בצוםספר) ואם הפיצול אינו ממלא הגומא צריך שלא יהא עכ"פ חסר מהגומא יותר מרביעי' הלוג חוץ בשר הריאה ואז טרפה משום חסרון ע"כ צריך שאלת חכם (ג"ב) אונה ימין הסמוכה לגרגרת במיצר החזה אף אם נמצא היתרת למטה מחצי' יש להכשיר ואין הפיצול טרפה אלא כשהוא כט"ד אף לאחר נפיחה דכשהיא גדולה כ"כ וודאי סופה להתפרק (ע"י) ולא תעביד עובדא להכשיר בלא שאלת חכם (ג"ב מאחר דלא חילוק רמ"א בין קטן לגדול) ואין להכשיר פיצול כזה

אלא מנבזה דהפיצול מונח על הגומא אבל מקמא טרפה בפיצול נופל למט' וסופו להתפרק פירש אם יש פיצול שתחתיו גומא אמרינן כיון שהתחול להתפצל סופו להתפרק לגמרי אבל אם הין שם גומא מנהגו להכשיר יתרת מקמא (ט"ו י"ב ועש"ך ל"ו) פיצול מקמא באונה

הסמוכה לאונה הנקראת ארוכה ועבה טרפה ע"פ מ"ש ש"ך ל"ז שחלוק בין פיצול מקמא ליתרת דלא כמהר"ל שחט דמכשיר פיצול מקמא באונות (אונה ארוכה ועבה נתפלה בעובה והיו הכפלות שוכבת זו על זו והרוח לא בא ביטתה וגם לא הי' בליטה כלפי גבה והכשרוהו אונה שנתפלה ויש לה שורש א' וקיימא בדרי' לאונה והשורש כעובי אצבע כשר היינו לענין שאנו אומרי' שהוא יתרת או פיצול) לחם הפנים (וכ"פ הג"מ ינחם אייונין שהי' אב"ר דקק טיקטין וזנו הג"מ ליפמן) ארוכה ועבה הי' נכרדת ל"ב ואותו חלק הי' א"ה שהי' לצד חצר הכבד הי' מונח בכים ולפעמי' הי' כמו בליטה מארוכה ועבה מקמא ואותה בליטה הי' מונח בכים והכשר (מ"כ והטעם עיי"ל בהגה"ה המתחלת וורדא) אם נמצא יתרת בערוגה למעלה מאונות חמוך לשדרה אף שאינו כט"ד באשר שמתחזק בכלעות (מ"א בשם ע"י לפנים מן הריאה נ"ל דטרפה דזה ככלל טפי בכלל גבה ט"ו דלא כה"ו שח"כ להכשיה) אם נמצא יתרת נגד חריץ תחת הוורדא דינו כמו פיצול בגומא ואין לבטח ע"ז רק בשעת הדחק וה"מ ואל יורה שום אדם כא' בשאלת חכם (מ"א) ולדידן דמכשירין יתרת מקמא ג"ו כשר (ש"ך ל"א פר"ח)

ש"ך
פר"ח ומ"ז

ט"ו שך
נ"ה

תה"ק

פ"כ תחתיו
ח"כ סי' קטן

מ"ק מ"א

ו אחת מהאונות שפחותה מעלה של הדם אחר שנקחורו כנ"ל חסרה וטרפה שיעור עליה על

הדס י"א כשיפורן של אגודל וי"א כפרק אמצעי של אגודל מהר"ק (ע"ל ס"ג) :
ז חסרה א' מהאונות הימין אין הוורדא משלמת והכי נהוג ואם חסרה א' מהאונות וא'
 מהאונות גדולה במראה ובמשך כשיעור ב' אונות אפי' בלא סדק כשירה וז"ל בכל אונה
 (מהר"י ופר"ח אסור) ונ"ל בה"מ יש להכשיר אבל אונה הסמוכה לאומה אם דבוק לאומה
 א"צ סדק רק אם היא ארוכה ועבה כשרה (זאת ליהודא) אם בשמאל רק אונה א' אם היה
 זה אונה כמו סדק והיתה גדולה ודין האונות שבראה כשני' וזרז א' ארוך מחבירו כשרה
 (חלת ליהודה) אם נמצא וורדא בשמאל וחסרה אונה בצד שמאל שהוורדא משלמת (פר"ח
 סי' קמ"ב) ובש"ך כתב קבלתי מרבותי אפי' שאר יתרת מקמא אין משלימין למנין האונות
 כגון שהורד כתיקונה ויש ג"כ יתרת מקמא שלא במקום הורדא ואונה א' חסרה באותה צד
 שהיתרת מקמא אין משלמת לדין וא"כ משמע דלא (כפר"ח) שהפר"ח פסק לדעת הג"ל
 יש עובדין לכסוק במדינתו (כב"י) .

ח ריאה שאין לה חתיכי דאונה טרפה ואם סדק כמראה הפרש ביניהם בין בעיקרו בין
 באמצע בין בסופן כשיעור עלה הדם ואין חילוק בין גסה לדקה כשיעור (ט"ד) והסדקים
 עומדים במקום הראויה להיות כשרה (מהר"ל) ובה"מ אם יש היכר סדק כ"ש מכשירין *
 * היה מצד ימין ג' אונות לאומה הרגיל כדרכ' וצד שמאל לא היה כלל וכלל לא אונ' ולא אומה רק
 שהיה תלויה באות' צד חתיכות קטנו' בצד הריא' וקרום שעלי' היה קיים והיה עולה בפניה רק
 שלא היה ניכר באותן חתיכות לא צורת אונה ולא צורת אומה ולא שום סדק והטרפתו (מ"כ)
 לת"י א"א בשם שחיטת כת"י : : ריאה שלמעה מחתיכי דאונה במקום השלם נמצא אונה
 א' שהיה לה חיתוך שלא במקום חתיכה ובחיתוך מרכב מחידוד לגב טרפה וכן הורה לאיסור
 בריאה דלית חיתוכי דאונה אלא מעט כשיעור ט"ד ונמצא סירכה באותו שטח השלם ממקו'
 למקום מגב לגב כיון שהוא במקום שרגיל להיות לה חיתוכי אונה אע"ג שאין לה חשדין כאו
 אית לה זמגב לגב הא קי"ל דטרפה האונה התחזונה ימין דרכה להיות עבה וארוכה
 מאונה אמצעי ר"ל עוד יש היכר גם היא יותר גבוה משמאל ואם היתה דבוקה באומה לגמרי
 (וה"ה באונה לאונה ט"ז דלא כר"ן) רק שבראה היכר סימנים אף במקום שראויים להיות
 וה"ה אם ניכר שם סי' א' שניכר אונה קצת ואפי' היכר על סמכין אם נמצא סמכין במקום
 הרגיל להיות אונה כשר (וכ"פ ש"ך וכ"כ כל הבדוקים דלא כהרש"ל דדבריו מראין לאיסור)
 והיכר סימפון וה"ה היכר ארוכה ועבה אינה מועיל אלא בב' אונות דבוק' אבל כשכל הריאה
 דבוקה אין להכשיר אלא ע"י היכר סדק וחיתוך (ש"ך ס"ק מ"ה עפר"ח) ז"ל אין לנו להכשי'
 אלא ע"י סדק וכל זה בודקין אחר שנוכחים הריאה פרה שמיכה לא היה לה חיתוכה דאונה
 והיתה חלקה כחתיכת בשר וחכם א' לקח סכין וחתך בקרו' הפליג שנקרם עליו וקלוק בנת'
 והיה נשאר ריאות והכשירו לפעמים שקרום ע"ג הריאה כמו חלק מיוחד ויש להכשיר אף
 על הצועה ואין לו דין סירכה ואפי' דין ריר אין לו וכשר וא"צ לבדוק בפנימה הריאה
 (ב"ש תיקן בדק ע"י בשם מהר"ך) דהך אופתא אין מועיל בו רק הכירי האומרי' בפני'
 אבל היכר סימפוני' המבואר (במי' י"ז) אינו מועיל כאן משום דאופתא אינה פוסל
 משום חיסרון רק משום שטוי מראה בגדיים וטלאים (אם ידעין
 צולאי) שהם חוד ל' נליתין אין להטריף (ע"ל) ט' ג"ב
 ע"י אימת נקראים גדיים וטלאים אבל מן הסתם אסורין אפ' לא נמצאו אונות אפי' בלא היכר
 ואזק' כלל אין להטריף דהכי רבייתיהו דבקטנות לית להו ומגדלי בהדייהו (ואם בצד א' יש

עו"י ס"י
 ל"ט ס"י

מט"ו י"ד
 מהרש"ל

הלכות שחיטה

להם ובזד א' אין להם אין להפסיר : כתב המ"ח כשזכר א' כיכר חיתוכי אומות ובשני דבהק טרפה וכ"ט ט"ז טוב(ראי) והמנהג להטריף אה"כ חולקין האומה ביד ומפרישין זה מזה ויש לכל אונה עור בפ"ע (בה' סק"ג ועפרת גב' להחמיר) אם הבהמה טרפה מכח אופתא החלב והגביטות אסורי' כדן חסר אבר וכן בשבירות אבר ע"ס כה' גב' ואריך השוחט להודיע מחמת מה נטרפה כי אם הטטרפות מצטנן כל החלב טרפה כי מסתמא לא ה' לו סי' בהמות וכן סדכת בשומן הלב טרפה ע"ס : **ב** אם חסרה א' ובאותה צד בסוף האומה נמצאת בליטה כמו אונה המנהג במדינות אלו להטריף וכ"כ רש"ל פה"כ סלר' כי כל מה שלמטה וט"ד וע"י מן הוורדא נקרא שלא בדרי דאונה ול"ד למש"כ לעיל סעי' ד' ע"ז י"ז וע"י פר"ח מ"ש בזה (ס"י ל"ו כמה מיני טרפות בריאה)

וט"ד וע"י

א הריאה יש לה צ' קדומי' נקבו זה בלא זה כשר נקבו שניהם אף זה שלא כנגד זה מרות אחת (ט"ז) ק"א להטריף ואם הנקבי' צ"ב רוחות כשר ומהרש"ל מקול כ"ז שאינו מצבדך (טו"א ופרח) ומסקנת כל הפוסקי' להחמיר נ"ה וכתב רמב"ם בפ"ח אם העינות' דוורדא נקוב' אעפי' שהכים סותם בנקב טרפה עכ"ל בודק שמאצ' נקב בריאה או צבני מעים ומאצ' מקום לתלות בידה דטבח' והכשיר

ט"ז ש"ך

והח"כ יקב הבודק' עמנו ולא תדמו הנקבי' אהדרי טרפה מהרי"ם ל"ז ע"י ח"א דף ג' ע"ל סי' ל' על הגליון **ב** הורה להחמיר ולאסור הנשיחה יען רוב צנין ומנין אסרוהו כ' ויש לרחקה כל עיקר ולהכריז עלי' לבשר טרפה כו' ת"ד ברי"ב ס"יא ועיי' רש"מ יו' ס"דומהרש"ך ת"א ה' ומקור בריך ה' אפי' נקליף העליון כולו כשר ואריכה בדיקות נפיחה ומהני בדיקה ש"ך ט' ופר"ח דלא כט"ז) ובלקב"א א"כ בדיקה (ש"ך) ואם נמצא בועה על מקום שנקלף עור העליון אפי' מים זכים ש"ך) אפי' בבועה יחידה (ע"י) יש להטריף (אם נפחו- הריאה כדרכה ונקרע הקרום מחמת נפיחה טרפה) דקרום התחתון הוי כקרום שעלה מחמת

הגהה
שמעתי מאומן צקי שלפעמי' נמצא בריאה כדמות נחש וזה נמצא לפעמי' על גוף אדם והנה' מלחשות אותו וזה נמצא בריאה בין צ' קדומי' וראשו שקוע בריאה בפני' ונכזו יוצא למעלה מן הריאה מבחוץ להיכף ובחיי הבהמה הוא חי ובמיתת הבהמה הוא מת ולפעמים מעשה מוגלגל ובלית לחוץ ופסקו דטרפה דהא נקבו צ' הרומי' א' מחמת הראש וא' מחמת הזנב אף שרצבא' ס"ל נקבו זה שלא כנגד זה כשר משום דב' הקדומי' דבוקי' זה בזה ורוח לא יצא ביניהם הכא שאני שהרי במקו' רביצת נחש הוא חלל והרוח נכנס בזה ויוצא בזה ואינו יכול להדבק' לעולם בט"ז :

מכה אבל אם נפחו יותר מדאי כשר) א"כ כשנשבר הקרום בנפיחה סביב היוצא אל' מיירי בדאיכ' ריעות' בריאה כגון מראה וכיוצא בה' ש"ך ה' וג"ה חולק על הט"ז שמכשיר בנקרע מחמת נפיחה) וזה מעשה שנקרע הקרום מחמת נפיחה בכל יום שהקרום לפעמי' נשבר ע"י נפיחה והבדוקי' מקילין בזה ואין להם על מה לסמוך מאחר שכל אחריו' כתבו להחמיר והלכה כמותם (ימ"כ) ואיש המנפח יראה לנפוח בבהדרגה לכתחילה בנחת מעט מעט עד שיעלה היטיב אבל אם מתחילה מנפח בכה ונשבר כשר כי בחיי בהמה אין רגילה בכך כא' בבהדרגה ובנחת וזה שהתחיל בכה מתוך שיכיו הטבע נשבר הקרום וכשר (ס"מ מ"ב) נקובה ועולה בה קרום וגסתם אפי' סתומה עבה טרפה (טו"ד)

ד ריאה שנשמע בה הצרה כשטפחין אותן מושיצין עליו רוך או תבן אם נתמדד נקובה היא וטרפה

וטרפה ואם לא ניכר המקום (אין אנו בקיא' בדדיקה) (מהרץ ומאמר קדושין וז"ע בש"ך ט' למעשה) ה' נמצאת נקובה והנקב משוך שדרכה להיות מבח הטבח דהיינו בניגוד החזה שהמקום דחוק וכגון שידועין בבירור (ט"ז) (שהעביר הטבח ידו בכח (ש"ה) ואם לא העביר בכח או לא ה' המקום דחוק לא תליק (ש"ך סק"י) או שלקחה הזאב או כלב ודומה וכן אם ידוע שעכו"ם עשה נקב' דעכו"ם אין דרכו לעשות נקב' כמו זאב וכלב (ש"ך י"א) וכתב פר"ח וכו' מיירי כשידוע בבירור שמשמש במקום הנקב הא לוא הכי מחמירין מספק וכ"כ ב"ח וט"ז) אפי' נמצא בועה במקום הנקב (ט"ז עמ"ל) וא"כ להקיף ואף שמקיפין ולא דמי כשר ש"ך סק"י (ויש לאסור פר"ח) אבל אם נמצא סרסא במקום הנקב אם מבדק טרפה (ב"ל דמ"ג) והחזירה נקובה תלין להקל ויש להחמיר אם אין ה"מ (ב"ה ע"ס סי' כ"ה ג') ול"ט) וכל נקב שהוא פתוח או הושחר או אדום סביב הנקב או סביב הכלעות נגד הנקב טרפה ולא מהני הקפה (ש"ך י"ג) אם סביב הנקב לבן וקשה כעין שומן טרפה ואם אדום כמראה הריאה ורק סביבו כשר (ש"ך י"ד) וכן אם נמצאו עלי' תולעי' שנקבזהו ואינו ידוע אם נקבזהו קודם שחיטה או אחר שחיטה בין שהתולעים בתוך הנקבים או בחוץ על הריאה אף שאין סמוך לנקב ממש ואף שאין כ"כ תולעים כמספר נקב' כשר (ש"ך בשם מור"ם לובלין דלא כרש"ל) וכן בכרם ודקיס (ש"ך י"ז) וכן שאר אברים שהנקב פוסל בהם תלין לקולא (פר"ח) אבל אם לא נמצא עליה שום מורגא אין להקל לסמוך על הכרת הבדקי' שאומרי' שהם יודעים שהוא מחמת מורגא : ואם נמצא תולעים על הריאה ח"כ בדדיקה שמש ולא איכפת לן באופן שבתוך הריאה אבל אם אין מורגא על הריאה אלא בתוך הנקב בעי דדיקת שמש או לאור התנור (וב"ל מ"ב א' בשם הגאון מה"ר כ"ך ומהרש"ל) והט"ז כתב הא דבעינן בדדיקת שמש היינו כשיש נקב בריאה ואין שם תולעים רק בתוך הריאה עצמה דאם יוצאין לחוץ כשר (ש"ך י"ח) וחולק על מור"ם לובלין ויש להחמיר (פר"ח) ואני מ"כ אם לא נמצא בפי הנקב טכחין הריאה אם מחמת הנפיחה יוצא התולעת כשרה וא"ל יאז בודקין אחריו ע"י קש שתוחבין הקש בנקב וקורעין הריאה עד מקום שמגיע הקש ואם נמצא שם התולעת כשרה ואמרינן שהוא נקב וחזר לאחוריו כך שמעתי בשם גדולים ובשם הגאון מהראני מ"כ קצת בע"א) ואם אין מקום לתלות והדבר ספק אם נקבה מחיים עושין נקב אחר ואין מקיפין אלא מאומה לאומה או מאונה לאונה באונה בהמה עצמה אם הוא דומה כשר ואין לסמוך בזמן הזה אהקפת כלל להכשיר כי איקאנו בקיאין ואם יש עוד צד קצת להתיר יש להקל (ש"ך י"ח בשם א"ד כתב רש"י כי בקל יכול לעשות שידמה במוסג הפשוט שהוא בדומה וזרין חכם גדול ומפולג שלא יהיה צו שימי במשהו בפרט האדנא שהמורים מרובים והיודעים מועטים ושמהים להורות ויהריים וכל מי שאוכל להתיר דבר נפלא הוא המשובח בעיניו ואומר יש כמותי כח דהתירא עדיף וכן ראיתי משועלים קטנים מחבלים כרמים כרם ה' אבאות שהורו למעשה להתירא ועשו ושגו ע"כ אין דעתי להתיר בהן פה עכ"ל -

י' ניקב א' מהסימפוט' שפכ' לחברי פי' קיים החלולים שבתוך הריאה כגון במקו' שמתפצלים זה מזה ואין בשר ביניהם טרפה שחזירו קשה ואין מגין עליו אבל ניקב לבשר הריאה כשר דבשר מגין עליו (וכ"פ ש"ך סי' קי"ט וט"ז סק"א ופר"ח דלא כב"ח -

י' ריאה שנשפכה בקיתון (אפי' כולה ש"ך סק"ד רש"ל וב"ח וזכר כתב ואינו מחזור) וקרום העליון קיים שלם בלא נקב אם הסמפוטות עומדים במקומם ולא כימחו כשרה (וזרין לבדוק אם עולה בנפיהה) עיין גאס גימון א' מסמפוטות טרפה כיצד עושין טקבין אותה

הלכות שחיטה

אזתה ושופכין בכלי שזע באבר שהיא לבנה (ט"ז י"ג ועפר"ח) אם נראה בה חוט' לבנים טרפה וא"ל אף שמחוי המים עכורין וסרוחי' כשר) ואם לבנים צידוע שנימוחי' המימיוני' ומי שהאצבקי לבדוק שלא נימוחו הסימפוני' יכול לסמוך עלייהו לצורך הפסד מרובה *

ח חסר מגוף הריאה ולא ניקבה אם עולה בכפיפה ולא מפיק זיקה אף אם ניכר הגומא אחר הכפיפה המנהג להכשיר (ש"ך ו' ב') אם החיסרון כקף פשוטה או כקף

כפופ' ט"ז ט"ו רש"ל וש"ך ס"ג ופר"ח דלא כרמ"א דאוסר בכפיפה

בין באמצע הריאה ר"ל ע"ג הריאה בין בשיפולא וג"כ בשם מ"ב קף כפופה באוטה ואומה

טרפה דלא כמח"צ מ"כ רגיל למנא בבהמו' שלנו בסוף שיפולי דאומה חסר כמו קף כפופה

וגראה כמו בליטה יתירא בסוף שיפולי דאומה והעור והבשר קיים עלי' ע"כ לא טרעתי

עצם להטריף בודאי כך נבראת כו' ומח"ש"ל איז מחלק בין חיסרון קף כפופה או פשוטה

דכל היכא שעולה בכפיפה והעור והבשר קיים כשר ע"כ כתי' א"ל בשם שחיתת כתי') ואף

גרמ"א דמחמיר בקף כפופה אם יוכל להניח אצבע אגודל (אם עוקץ א' ארוך מחברו

אותר) (ט"ז י"ד) מקרי חסרון וטרפה וא"ל כשרה וכו' כשגראה החסרון מבחוץ לאחר

הכפיפה אבל אם הוא מבחוץ כשאר הריאה אלא שחסר מבשרה מבפלי' אפילו מחזיק החסרון

יותר כדי רביעית כשר ט"ז ופר"ח כ' והכי נקטי ובג"ה חולק על ט"ז ופסק רמ"א דביותר

מרביעית טרפה) אם נראה חריצין שנתכווה הריאה אם הקרום קיים ועולין בכפיפה' כשרה

כ"כ כמה גאוני' וכתב ע"י ויש להקל בבהמות ישראל - כתב לחם השנים מ"כ דאצבע

אגודל הייט מבחוץ האצבע עד הפרק ולא רוחבו ואח"כ שמעתי שמשערין בכל אצבע אגודל

לצורך והוא שיעור י' אצבעות מן השפולי בבהמת גסה האמור בבושה הניכרת מעבר לעבר

במ' ל"ז ס"ה מהר"מ בצה"ה כתב ע"ז חבילות והאריך מאוד רק שעיבור דברים אכתוב שכתב

שהקף כפופה ז"ל לעמוד דוקא עם הריאה ולא בשיפולי ואם נראה ממש כמו אות קף כפופה

או פשוטה ר"ל כזה ב' או כזה ג' דהיינו החיסרון הוא ממש האות כזה והתוכות שהם בתוך

האות הוא שלם וא"כ נראה כמו אות כזה ב' או כזה ג' עכ"ל וא"כ גם על הציור כזה יש

לתמוה דא"כ דלפי דבריו למה תהי' החיסרון קף פשוטה כשר אם החסרון עמוק כ"כ שמגיע

עד סימפונות א"כ אין שום ממש בדבריו וכ"כ ב"י ס"ל ל"ז ריאה שיש בה גומא אם עולה

בכפיפה כשר כו' וזה אינו מן כ' פשוט' ולא כפופה רק כשהיא גומא על הריאה עד שנגע

ג' ז"ל בסמפון) טרפה ולענ"ד לפרש דהיינו באופן זה (חסר כמה תיבות) כפופ' בשיפולי

ריאה בשיפולי אומה ובאמצע אומה דהיינו באמצע השיפולי או האונה עצמה מתחיו כ"כ

אוטת א"כ ממ"כ שהוא חסרון כאן קף כפופה וטרפה דבאם חשבינן כאן האומה לב' אוטות

ובדרי דאוטה דאומי נמי מקרי אונה א"כ עדיין תהי' כאן חסר אומה מזד' זה שכולה תהי'

אוטת ורבא אמר ה' אוטות אית לריאה היינו לאומה ואין לך חיסרון גדול מזה שחסר האומה

שדרכה להיות בכל הבהמות ואף שאין מזכיר בג"מ להטריף בחסר אומה מ"א ראוי להטריף

בחיסרון כזה כמ"ש רש"ל אומה שחסר' טרפה וא"כ שאנו חשבינן זה לאומה שלימה דהיינו

שלא חסר כאן אומה א"כ זה נקרא חסרון קף כפופה וטרפה וכל זה נראה באמצע שיפולי

אבל בסוף שיפולי צריכה לימוד וגראה אם חסר אותה חתיכה מן האומה דהיינו כשאוט

חושבין אותו חתיכה ליתרת ולבליטה יתירה או תהי' קצת חסר מן האומה נראה דזה ראוי

להטריף דהא חסר כאן כ' כפופה באונה עצמה דמוכח דאינו יתרת כא' חסר אומה דאם

היא נחשבת ליתרת לא הי' כאן חסר באומה כלל והחיסרון נראה לעיני' ואם החיסרון כקף

הלכות שחיטה

מ

פשוטה הוא. כשר דחסרון כזה לא מקרי חסרון והדר ברי וצאם אינו ברי אין מוזיק כלום כי חסרון כזה ד' פשוטה אינו עמוק שיגיע לסתפוטו 'משא"כ כ' כפופה שהוא עמוק ומגיע עד הסימפוטות אפי' היתה מגיע עד הסימפוטות ראויו להטריף ממש חסרון בריאה אבל ד' פשוטה אינו נק' חסרון בשביל עקמות' געט אבל אם נמצא בליטה בסוף שיפולי דאומה ומן האומה לא חסר כלום כח' האומה שלימה כמו שהרגילה הכשרתי אעפ"כ לא תעביר עובדא בלי שאלת חכם וכל הג"ל נראה צאם נמצא חסרון כ' כפופה בלומה טרפה משא"כ באומה ומתחיי כ"ב אונות לית לן בה וכשרה כולע"ד (כת"י א"א בשם שחיתת כת"י) ריא' שחמרה צבוף האומה כמו סדק והעגר והבשר קיים וכנגדו בדופן נראה שהכלע הי' נשבר ומתפלא יש להטריפה :

מ ריאה שנוצא בה מקום אטום שאין הרוח נכנס בו ואינו עולה בפניהה מביאין סכין (וקורעין הקרום לבד ולא הבשר) סמוך ממש למקום האטום (ומ"ש הטור מקום האטום כי' מקום הקרום שהוא אטום דלא כרש"ל נ"ה והשווה דעת הטור עם הרשב"א) אם נמצא בה ליחה ה"ה דם. או בשר נרקב מותרת הטעם דנחמית הליחה לא עלתה ובחיי הבהמה אפשר להליחה לנצח (ט"ז י"ט ש"ך כ"ה ואם לאו מותגין עליו מעט רוק וכה"ג אם נתנדד כשר ואם לאו טריפה (כתב מהר"ב כהנ"ה מהר"י) אם חוט הדוס נמשך מעט במקום האטום בוודאי אטום הוא ואל"כ בדיקה וטריפה ואם החוט לבן צריך לנקוב החוט ולבדוק ופר"ח כתב דיש לבדוק בכל גוונא ואם מבצבץ כשר (וע"י קבל מגאונים ואם נתקדר הריאה עד שלא יכולין לנכח נחמית קרירות טוב ליתן אותה במים פושרין כדי להתחמק אותה אולי יעלה בפניהה וכשרה וצריך לשאלת חכם להבין על הפושרים) ולא מקרי אטום אלא שגמראו דומה לשאר הריאה אלא שאינו עולה בפניהה ואם מראהו דומה לניוגלא אינו אלא טיגרא וכשר בלא בדיקה (דעת מהרש"ל דטיגרא קשה ויש בו לחלוטית קצת ורמ"א ב"ת סי' מ' חולק עליו אפילו אין בו לחלוטית) והאי אטום דאוסרין כשהוא מצד זה לצד זה אבל אותן סלעים שהן בצד א' של הריאה ומצד א' אינן שהרי עולה בפניהה מצד אחר והסלעים שבצד השני עולים עמו (תמים דעי' סי' י"א בשם ר"א ב"ד וכתב פר"ח ס"ק כ"ח ראויו לסמוך עליו דהוא רב מובהק) ואף באטום יתן תחלה הריאה במים פושרים או יתן מים פושרים תוך הקנה ולענע אותה או למשמש הרבה במקום האטום ולשכוך המים ואם עולה אח"כ בפניהה כשר (והסי' אטום יש לו מראה ריאה ממש אפ"ה טרפה ויבש וטיגרא אין לו מרא' ריאה ואפ"ה כשר ע"ל ל"ז ב"ה) מהרסיך ומחרביך ממך יצאו במינה מחריב שלא במינה אינו מחריב יציא בצרעה וגירות כו') (עיין במהר"ץ מה בין אטום ליבש אטום אינו עומד אלא בסמיכה ויבש בקליפה והקש"ב"ה משום דאטום עומד בקלושה יהא נקרא יבש כו' אלא ה"פ אין עומד לאיסור רק בסמיכה כי אז אין הריאה יכולה לנפח על הלב משא"כ בקלישה ואם יש סרכה במקום אטום ממש טרפה דגרע מן סרכה במקום יוצאות מן בועה דממ"ז אם מבצבץ טרפה ואם לא מבצבץ תליין באטום (ע"י וג"ב) אם נראה חריצין שנתכוונה הריאה יש לחוש ליבש וצריך לנפח אם מבצבץ טרפה ודרבנן להיות באומה אצל אומה גם דרכו להיות אדום או לבן או שחור גם כשנראה כמין סדק או קמט ע"ג הריאה אפילו עולה בפניהה דהוי חסרון מבחוץ ור"י כתב כשהקרום קיים ועולה בפניהה כשר ויש להקל בבהמות ישראל (כ"כ המרדכי ע"י בשם מהר"ץ אם נתקדרה הריאה עד שאין יכולין לנפח יתן אותה במים פושרין אולי יעלה בפניהה ואז כשר וצריך שאלת חכם (ע"י) :

ריאה

ח

הלכות שחיטה

א ריאה שקשה כעץ במשמושה והוא הדין קלה יותר משאר ריאות טרפה ומה שפירשו קלה כפץ נרקב לא ניכר בש"ס פר"ח ועיי' כ"ה מ"ש ט"ז שאין לזה מקור בש"ס יש מקור ועיי' ערוך ע' וע"ש ס"ב"ז ולחם חמודות ק"ז כתב מציאות לטרכות זה ע"י ואחר כך נתערב חתיכה אחת מן הריאה הזאת עם חתיכה של ריאה אחרת ונפול מאותו תערובת למקום אחר הורה פנים לומר שהוא ספק טרפה ויש פנים שהיא ודאי טרפה וכל התערובות אסורים ת"כ קכ"ז ועיי' שם סי' פ"ה .

יא ריאה שנתמסמה דהיינו שנמצאת שלימה וכשתליץ אותה תחתוך ותפול חתיכות ואף אם לא תפיל אם הגיע ללקות שהרופא גוררו ומעמידו על בשר חי טרפה (פר"ח מ"ח ועיי') ריאה שנפחורה ופלה ממנה חתיכות ולא יא' הרוח ובהחזרה בחזק עד שנפל כל בשר הריאה והיה בפנים קרום חדש על הסמפויות והכשיר מהרי"ו בהגהות ויש לסמוך על זה עם"ס ל"ט פר"ח וג"כ (שייך לעיל לסי' ל"ו ס"ה אם המורגל תוך הנקב יותר מסתבר להכשיר משלל נמצא תוך הנקב והם חוץ לנקב דהא כשנמצא תוך הנקב יש הוכחה דעכשיו לאחר שחיטה יא' ונקבו שהרי עדיין תחובין בנקב דאם היתה דמחיים נקבו לזאת כבר היו יוגאים לחוץ והיו נמצאים בחוץ אע"ג דרש"ל כתב על מ"ש דוקא הטעם כבר נתקש' התולעת פי' ויש לחוש לדבריו (חסד קאת) כת"י ח"א שג"כ בשם כת"י .

יב ריאה שנפוחה כמו עיקור חרויו' של דקל אוסרין אותה מספק ואם יש עוד איזה ספק יהיה ס"ס ומותרת (ב"ה) .

יג ריאה שיבשה אפילו מקצתה ונפרכת בצפורן וכן אם משרטט בצפורן על בשר הריאה וגרפה השירטוט מקרי יבש וטרפה עפר"ח סי' י"א ע"ל ס"ח פר"ח בשם ראב"ד וכן טהגים הבזדקים ואין לשנות יבשה כולה אפי' אינה נפרכת בצפורן טרפה והוא פלא - (וז"ע בנ"ח) כתב ט"ז בשם בה"ג אונה שיבשה קצת ואינה נפרכת מניחין במים חמין ע"ל סי' י"ד .

יד נמקה הריאה כולה (או רובא אבל מקצתה כשרה פר"ח לא כב"ח) פירש שאינה נפרכת בציפורן כמו יבשה ובתוכ' גרפה הריאה כמו שתיבשה אבל אי' מורגש בה (ג"כ בשם ת"כ) אם מחמת בני אדם שהפחידוהו כגון ששחטו לפניו אחרת טרפ' וס' רבות רעות האדם או חדלו מן האדם ואם בידי שמים כגון שפחדה רעם או ראה זיקים וכיוצא או מפחד שאר הבריות כגון שאגת ארי וכיוצא כשרה וס' יראת ה' טהורה ורשכ"א אוסר בארי' וכ"פ פר"ח (ואי' נמקה אונה שלימה) יש לחתוך ולראות אם יש מוגלא בתוך סמפויות הריאה כשר דמוגלא מכח טעמו וכיחוסופו לזאת (מנחת אליה') אף שאינה נפרכת בציפורן טרפה אך מניחין אותה במים ומתשמש בה או יתן מים בתוך הקנה אם תחזיר לברייתה כשרה ואם לאו טרפה ויכול לסמוך על בדיקה זו ש"ך כ"ח וט"ז כ"ג :

טו אם בודאוי בא לה בידי שמים עט"ז כ"ג וש"ך כ"ט ופר"ח או ע"י חולו (פר"ח ה' אין להכשיר בלא בדיקה (ופר"ח ע"י חולה אין צריך בדיקה וכן פסק רש"ל וט"ז דאין צריך ועיי' ג"ה וכפר"ח כיון דאין אנו יודעין אי הוי בידי אדם או בידי שמים ועשה בדיקה זו וחזרה הריאה לברייתה למאי ניחוש לה דלא כרש"ל ושאר אחרונים דכתבו דלא מהני בדיקה ולא נהירא) כיצד בודקין מוסיבין הריאה במים מע"ל ואז הריאה טריפה ע"י דכבוס במבושל דמי והפלי נמי טרפה אלא שנות' לשכות

למרות זה עוד ע"ס ס"ט אם היה הזמן קוד מושיבין במים פושרין בכלי חרס מחוץ
באבר לבן ומים חולים כדי שלא יטעון במהרה ואם היה הזמן חם שאליו יחופה באבר
או בכלי נחושת והמים צריכים שהיו פושרים כל מע"ל ואם חזרה לברייתא כ"ה (ע"ל
סי' ל"ט בס"ד :

מז ריאה שיש בה מחט (ה"ה גרעיני תמרים וזית פרח) והיא שלימה אם עולה בנפיתה
שלימה מפני ויקה כשרה בין הוא דקה או עבה בין דרך קופה או חודה ו אם יש עליה
קורט דם נגד המחט למעלה או ליטה מהמחט לאפוקי אם קורט דם לגד אחר (פר"ח מ"ב
מה שה"ק ש"ך ל"ב על הכ"ח ת"י במס' כלל ז"א אבל כתב וז"ל למעשה דלולי שאני ריאה
שהמסקים משפשים כמ"ס הש"ך ופרישה וה"ה אם נמצא סרכא נגד המחט הוי כק"ד ולא
מהני בזה מיעוץ (מ"י וע"י) אם נמצא מחט בריאה שנימוק" או נשככה בקיהון אע"י
שעולה בנפיתה טרפה פר"ח ומ"א והם היא חתוכה בכל ענין טרפה אף במקום המחט ודוק'
אי לא הירגש במחט רק אח"כ מלא בחיתוך או היא טרפה אבל היכא שהירגש המחט בתחלה
במשמוש היד מהני בדיקה (ש"ך ל"ב) וע"ס כי יש עוד נדדים להתיר מחט הנמצא בין
אונה ובין ארוכה ועבה טרפה וכן מחט בלא קובה בתוך הכשר ממנו נגד המחט היה סרכא
קטנה יוצאת מערוגה ללעשות טרפה (ע"י) ומ"נ אם בא מבטן נקבו בני מעים ואם דרך
הריאה נקבה הריאה :

יז מחט הנמצא בסמפונא רבה דריאה אפי' איתא לריאה קמן א"ל לבדוקו (פר"ח) אפי'
בחתכה שאי אפשר לבדוק בנפיתה כשרה ורמ"ל לא כתב כן משום דבסי' ל"ט פסק
כל מקום שיש ריעותא צריך לנפח ובלבוש כתב דא"ל לנפח :

(סי' ל"ז אבעבועות וסרכות) וכו' ז"ס
א ריאה שנמצא בה אבעבועות אפי' הם גדולים הרבה והיו מלאים רוח או ליחה נמשכת
כדבש וכיוצא או ליחה יבשה וקשה כאבן ואפי' מיכ עכורים וסרוחים (אפי' בועות
של מוגלא שהם עכורים וסרוחים) (ש"ך א') כשר אם אין סמוכות וגם אין כיכרת מע"ל
ושאר ריעותא (עי') ואם היה בבועה מורגא א' יוצא לחוץ טרפה מאח' דאיכא תרתי לריעות'
מ"כ בשם הג"מ שמעון :

ב סרכה תלויה יוצאה מן הבועה פי' סרכא תלויה ע"ס ל"ט ס"ח וע"ס הרבה דינים מזה
וע"ס בפר"ח ס"ק כ"א ואם באומא והיתה סרכא יוצאות מן הבועה ונאחזות בדופן כנגדה
נופחין הריאה אם עולה הכשר על הבועה אם אין מבצבץ כשר ועוד יש מכשירין כשיש מכה
בדופן וסרכא יוצאות מבועה זו ואומר נפשו ירחק ע"ס ואני מנאיתי בש"ע הועתק משם הג"מ
מאיר שואלט להתיר אפי' באונה ולא מגין דופן עליה (ש"ך ג') טרפה ומכ"ס סרכא
בדוקה למקום אחר היוצאת מן הבועה לטרפה ולא מהני מיעוץ ומשמוש (ט"ז ב' ע"ס ל"ט
ס"ה סקי"ג) ואפי' מן טכרא טרפה ע"ס בט"ו ולא מהני מיעוץ ומשמוש (הורה להכשיר
בועה היוצאת בין חתוכה האונה כדין סרכא מחיתוך לחיתוך ולדעתו אפי' בועה בסרכא
גשרה כל שהוא בין חיתוך לחיתוך (וימהרי"ט כ"ט) אם סרכא יוצאה מן הבועה יש למשמש
עליה ואם הכשר יתכסה הבועה כשרה דהוי סרכה מן הריאה (הר"ן ומ"ק) ודוקא כשנסרכ'
אחתה אונה או אומה עמ' אבל בסרכא תלוי' לא מהני הכיסוי משום תרתי לריעותי וצריך
אלת הכס (ר"ת שוחט) ואם בצועה מים זכים וסרכא תלויה יוצא ממנה כשר כ"ה ור"ן
ס"ך וז"ח ומהרש"ל פא"ע סי' כ"ח דלא כט"ו וכן המנהג בפראג להכשיר ובמקום שאין מנהג
ברור

הלכות שחיטה

ברור אל יורה בלי שאלת חכם (מ"א ופר"ח כ"ק ל"ט ס"ק כ"א כספ"א כ"ז) (ואם סרכל' תלוי' יוצא מיתרת כחות נ"ד טרפה (תה"ק סי' רנ"ג ואפי' היתה צאונה לא מגין דופן עליה כיון שלא נסרכה בו) (מהרי"ט ח"ג סי' ק"י ומהר"ט כתב דלא נגזר כן ואפי' לדעת זה דוקא כשיש מוגלה אבל לא בצועה קשה סרכה שנמצא תלוי' בדופן הבהמה ולא נודע אם היה בה מנהלה או שהיה דבוקה בריאה וח"כ נעקרו כשר לאוקמינ' לכוהט' אחזקתי' שבדק כראוי (ברד"ב ת"כ סי' ע"ב פני משה קכ"ז) והיה במקום הרחוב צמיצר החזה ולמטה מקום מיצר (החזה נ"ס"ס ל"ט ס"ס י"ג) וז"ל צועה עומד' במקו' שאר ריעותא' אעפ"י דכשר בלא"ה כגון גבשושית פי' גבשושית עכ"ל ל"ה או במקום דמשמעת קול או שהצועה בעצמה משמעת קול טרפה (ואם עור הצועה משתנות למראה ריאה דף שעומדת בגבשושית או בשאר מקום ריעותא' כשר ש"ך ה') כתב ע"י קבלתי כשהעור ע"ג צועה מחלפ' מן מראה הצועה תחת הדלדול כשרה בבהמת ישראל סרכא במקום האוטם לא גרע מצועה ואין מקום להכשירה (בר"ח סי' ל"ט סס"ק כ"א) סרכא יוצאת מצועה וגלהית' בדופן כנגדה דף שהסרכא יוצאת נתיק צועה זו יש להקל מ"כ בש"ע הג"מ מאיר שאלני וצועה היוצא מן הסרכא דבין אונה לאונה למטה מחצית' אין בה סרכא עליה ולא מקרי תרתי לריעותא' (ובס"ל"ט) כתב שצריך משמוש (ובטיגרא א"צ ח"ד בשם מג"א ע"י) אות סי' סע"י ו') אכן בחלון וכן בין אונה לאונה כסדרן למטה מחצית' לצד העיקור וסרכא יוצאת מתוך צועה ואסרכה כסדרן טרפה דלא (בר"ח סי' ל"ח) אבל אם הצועה עצמה סרוכה ודבוקה ממש באונות כשר (כך פירשה מהר"ץ מ"כ אבל תלוי' ולא נסרכה לאונה שאכלה גם להצ"ח טרפה ואם יש צ' צועות בין אונות וסרכא יוצאת מזו לזו לכ"ע טרפ' ג"ה סרכ' היוצא מן הצועה מחיתוך לחיתוך טרפה אפי' כל הסרכא באונה סרוכה אל הדופן אפ"ה טרפה לפי שאין שוכב' וא"ו כדרך שהם שוכבים כשיש סרכא או נקב לחוד בלא צועה תה"ק סי' רנ"ג בשם מהריב"ל ח"צ סי' כ"ג ריאה שנסרכה לכים והסרכא הי' מלאה דם עד שבמקום הסרכא לכים נתמלא כל סביבו מלא דם טרפה דדם זה בא בריאה שנקבה ואין הבדיקה מועיל להכשיר במקום שיש ספק איסור כמ"ש (סי' לט' סד' ט"ז ג') ולא מהני בזה מיעוק ואע"ג דלא מבצבץ טרפה כים של שומן הלב הי' נסרך בלב והי' דם באותה סרכא טרפא' (ע"י) צועה גדולה כמו אגוז שנמצאת באונה אמעית ע"ג כנגד הצלעות והיא בולטות לחוץ ואין לה דיבוק בריאה אלא השורש שהיא דבוקה בה והשאר היא לחוץ אחר הנפיחה יותר מט"ד טרפה ת' שא' סי' נ"ז כ"ח וכ"פ פ"ח בקונטרס האחרון ע"ש ע"י ח"ק סי' רנ"ד ח"א קבלה כשהסרכא יוצאת מן האונה או אומה ודבוקת באונה עצמה על הצועה ולא בצלעות וכשמנפת הריאה אזי היא מתכסה הצועה אזי יש לה דין כמו סרכא היוצאת ממקום זה ונסרכת לאותה אונה או אומה אבל נסרכת לצלעות או למקום אחד או סרכא תלוי' על הצועה לא מהני בדיקה דאז בודאי יוצאת מן הצועה אבל ממקום למקום רוצה לומר שיצאה מן הריאה וגדבק על הצועה ג"כ) כתב ע"י צועה שהיתה מלאה למעלה נימורין נקודת בידו ומנאה בצועה שהיתה מלאה

נקבים קטנים והטריף בלי בדיקה :
 א' אם יש צ' אצבעות סמוכות זו לזו שאין ביניהם צ' חוטי שער לרש"י הטעם שאין סמוכות אלא מחמת נקב גר"ן הטעם שמה תדחוף זו את זו לאחר שנפחה הריאה אפילו שוכבים להדדי טרפה ורש"ל מצריך רוחב קטן ויש להקל (שך י"ג) ואם היא אחת ועראת בנתיים עוקבין אותה בא' מנייה אם שפכות למקום אחד אחת היא וכשרה וסי' בבית א' יאכלו

יאלכו (וצריך צדיקה אם מונחים הם בכים א' שאם צב' כימים טרפה) ואם לאו צ' הם
 וטרפה דחיישין לנקיבת הריאה ש"ט ורש"ל טוקבין גם הצ' ורואין אם המוגלא עב ינקה
 כל מן הצ' וישפוך בכים א' מים אי שפכו להדדי כשר ואין להכשיר בלי שאלת חכם ע"ש מב"ה
 כ"מ בשם הג"מ מדרכי מזריסקו וה"מ פשיש בהם מוגלא או מים אבל צמחים קשים (ואין שם
 ליחה זהו ענבל ט"ו) כתב הר"ף זה תחלת הצמחים בעת שתרוץ בפני בהמות וחיה בימות
 החמה ונקרשים המים ונעשה מוגלא ודם עכור ואח"כ נעשה כאבן ואמחים קשים כאבן שאין
 בהם ליחה כלל עש"ך סק"ט דלא כהרש"ל בועה יותר גדולה מצמחים טיגרא קשה כסלעים כל
 אלו כשרים ואינו דומות למראה ריאה אלא למראה מוגלא עס"ו סטו וה"ה מלאות רוח כשר
 בסמיכי ופר"ח חולק דלטעם הר"ן שמא תדחוק אף במליאה רוח תדחק וה"ה מורגא שבריאה
 אף שיש בהם מוגלא דהיינו שקרום הריאה מכסה אותה ואינו גבוה מבשר הריאה דלא מקרי
 בועה אלא דבר הבולט לחוץ אבל אם גבוה מבשר הריאה אוסרת אפילו אין בו ט"ד ולא
 צורת אונה טרפה ש"ך יב' ואע"ג דסמיכי אהדדי כשר צ' צמחים דסמיכו וכן צ' טיגרי כשר
 אבל מרבא היואלת ממנה טרפה מהר"ף ואם יש הפרש צ' חוטי שער ויש לו מראה ריאה
 לאפוקי מראה מוגלא אף שהיא לאחר שנפחוהו ממראות הכשרות לא מקרי סמיכות ואם הין
 בניהם כב' חוטי שער הם דוחקים זה את זה מקרי סמיכה וטרפה ויש מכשירין אפילו צ'
 בועה דסמוכי אם המים שבהם זכים וכלולים ומתוקים לאפוקי מרים או מלוחים הוי כעכורים
 וס' למים זכים כל שיש לה כיוצא בפ"ע וקלף
 מן הריאה ואין רוח יוצא מהם כשנוקצים
 הבועה ועור הבועה לבנה הוא גם בפנים
 וזה מוצהק אפילו לדידן כתב מהר"ף עוד
 קבלה למ"ז אם יהיו הרבה בועות ותצדוק א'
 מהם ויהי' כלול ומתוק אזי כולם כלולים כ'
 ע"י לא ידעתי מנא לו הא קבלה ע"כ אין
 לסמוך על צדיקת א' מהם עכ"ל ובסמ"ב
 הביא דברי מהר"ף אין חולק עליו וכתב אם
 קבלה קבל מ"א ס' למים עכורים והיו המים
 המאדרים למרים ולמתוקים דבש וחלב תחת
 לשוק בהגהות מהרי"ו שהמים מקבל בכלי
 ולא ביד ולא יקב בסכין אלא בקוץ שאם יקב
 בצלוחה עליונה ימין במקום חריץ או על הקמט
 אף צמ"ז ש"ד"ט כתב מהר"ף דרכי של קמט
 להיות אדום או לבן או אוח"ג צ' ובה"מ
 המקיל לא הפס' ואם הגיע סמוך למקו' החריץ כמעט
 במקו' חריץ כשר ובכ"מ שיש תרתי לריעות
 טרפה צ"ב וב"ל בשם ר"ת שחט דבועה במקום
 חריץ אינו מוזכר בתלמוד ומצורף לזה שהי'
 ה"מ וכך קיבל מהר"מ לובלין אם הקרום
 מכסה הבועה אף כשעומדת על החריץ
 ממשי אין אין בית מיוחד אפילו בועה
 של מוגלא כי אין הכלעות מתחכין ע"י
 וצריך שיהי' אותו בשר מוכסה מראה
 ריאה דווקא ע"י ואם קלף עור העליון
 שעל הבועה דהיינו עור הריאה אפי'
 בועה יחידה ובמ"ו טרפה מפני שזור
 התחתון הוא עור הבועה הוי עור מחמת
 מכה ט"ז צ' בועות זה כנגד זה צ"ן צ' אונות
 כשרה שדקאונות בחיים להיות פרודות
 אבל טערא אף בלא דוחקא מקב' אבל בועה
 גד טערי כה"ג

הרכות שחיטה

טרפה אם ישיבה ליחה אבל טיגרא ממ"ז כשר ב"ל ללא"ב בועה וטיגרא סמוכים זה אלל זה כשר ופר"ח אוסר ונ"ה כ' טעם לזה טיגרי דסמיכי להדדי הבאים ממ"ז אפילו אין קרום הריאה מכסין אותה כשגשברו מע"ל או בסמיכי כשאין הפרש ביניהם כקש כשרה ע"י בדקה [טיגרא של מ"ז אם מראה לבן בפני' ואין בה טפת ליחה] ונ"ה טיגרא הסמוכה לבועה צריך ג"כ לבדוק בטיגרא שלא יהא בה ליחה אף טפה אחת אז הוא כשר אבל אם בטיגרא אף טפה א' יש לה דין בועה לאסור ובסיפולו ובניכרת מעבר לעבר כדן בועה גמורה ע"י בשם הגהות מהר"ך וטיגרא הבא מחמת מוגלא דרכה להיות כמראה מוגלא בפנים וסופו לינקב מ"א וע"י כתב סמח"ב בועה גדולה בין אונה לאונה ולפי מהגינו אפילו באונה לאומ' וסרכא יוצאת מאד הבוע' ודבוקה לאונה שאכלה כסדרן אם הבוע' גדולה כ"כ אע"ג שהסרכא כסדרן אם במקום הסרכא מתכווץ מחוץ טרפה בה"ג לחם הפנים ס"ק כ"ג כתב י"ט כת' סל"ו מכשיר בועה בין חתוכי אונות כדן סרכא מחיתוך לחיתוך ולדעתו אפילו בועה בסרכא כשרה כל שהוא בין חתוך לחיתוך ע"ש.

ד אצבעו שגמלא בסיפולי ריאה ונאכרה קודם שתבדקה ריאה זו כשר מדין ס"ס ונ"ה ברשר"ס ומהרי"ט אוסר תה"ק ח"א סי' רצ"ד בסיפולי ריאה (לא נזכר בש"ס אלא דמחוי כב' בועות ויש לחוש למר"א ע"י טעם אחר כיון שעומד בסוף סופו ליפסור) סיפולי היינו תחתיות האומה או אונה ולא החיתוכין שבין אונה לאונה מורגין לאסור עס"ד אם אין בשר כ"ג אף חוט א' שער מקיף ודינו כמו בב' בועה דסמוכי ע"ל ס"ב אבל כל קצוות הריאה אפילו מהגדדים נקראו סיפולי (ע"י) ויש להטריף אף למעלה במקום שהריאה דבוקה לשדרה אם הוא גדר חיתוך האונות שעדיין הריאה שם חדה כי י"א דכל חידוד נקרא סיפולי אבל נגד האומות כשר דשם הריאה רחבה ויש לילק בזה אחר המנהג אבל טיגרא כשר בסיפולי וצריך שיהא מקיף חוט בשר (ע"י) ואם אין חוט בשר מקיף נפחין אותה וממשמשין בה לצד הבועה אם ע"כ חוט בשר מקיף אף שלא יהיה מראה ריאה כשר ואף ע"י פורח רב כן הסכימו כל האחרונים ואם ע"י משמש לא הי' בהקיף מראה בשר ובזו אח"כ בודקים מומתים ונפחו ומשמשו בה וע"י בקיאתן כחן יפה עשו שהי' שם הקיף בשר אפילו ע"י טורח רב ט"ז י"א כשר ועיי' ב"י סל"ט ומהרי"ט כתב דמשמש הזה מועיל היכא דכשהיתה בלא נפחה נראית הבשר מקיפה וכשנפחוהו נתגלה הבועה ונשמש הבשר בזה אמרו ממשמשין בה ולפי' זה - אם לא הספיקו למשמש את הריאה קודם נפוחה למראת עין נראית הבשר מקיף אלא שהיו צריכין למשמש ביד ולנפחה אפילו משמשו והקיפיה אין להקל בכך ואפילו אם ראו הבועה לעין בסיפולי ולא נפחו אבל אם מתחלה נראה להם קודם נפוחה שהבשר מקיף אלא אעפ"כ צריך לבדוק אח"כ כשהיא נפוחה בזו אפי' אומר העמידה על חזקתה דבחזקת התיר עומדת עכ"ל רי"ט ועדיפת מינה המ"ל אף אם בשעת נפוחה נסתפקו אי בשר מקיף כשרה לרשב"א ע"ס' ל"ט ה' וכבר השגתי עליו בס' כ"ט סק"א מיהו מודינא להרי"ט לכיון שנראה קודם נפוחה שבשר מקיף תלינן לקולא ולאחר נפוחה גמי הי' מקיף פר"ח ס"ק כ"ב ח"י סי' י"א כתב שאין טעם לזה שנקיף בידים ונעשה בצינן שתקיף הבשר מאחר שבידי שמים כבר נטלה ההקפה ואין לנו לשער אלא כמו שהי' הבהמ' מחיים סרכא תלויה מסיפולי אומה ולנפחה היתה סרכא עבה וכפתור תלוי בה והיא נראה לעין מלאה מוגלא ויש לחוש שמה סרכא היא ומחמת נקב בזה צריך בדקה אם עול' הסרכא בנפוחה ודאי הריאה נקובה ואם לאו לדול בעלמ' הוא וכל זה בסרכא דקה אבל בסרכא עבה אעריץ כל הסרכא נתמלא מוגלא ונקבי הריאה נסתם ולהכי אין עולין

בכיתה [ו"ה ופר"ה דלא כט"ז ס"ס ל"ט) וע"י הטריף מכא קרום שעלה מחמת מכא
הק שח"י רק סדכא תלוי' כשחתך הכפתור ויאל דם מן החוטם ואותו דם יאל מן הריאה
וכספח לא היה מבכבץ מ"מ הטריף (ע"י) והסכים עמו הג"מ ליפמן

ה בועה בריאה ונכרת בעבר אחר שלא במקום סמפונות דהיינו עד צ' אכבעות בדקה
וד' בגסה בין שפכי אהדדי בין לא שפכי כשר ע"ס מ"ב ה' איזה מקרי שפכי אהדדי
אבל במקום סמפונות במקום שהריאה עבה (אצל מהר"ק כתב שער קרוב לבסוף הריאה
באכבע בשור הגדול נקרא עגד הסימפון) ואי חזינן דיש סמפונות חוץ לשיעורים הללו כשר
ל"ח ד' הק"ו ועש"ך צ"י ופר"ה) וא"י שפכי אהדדי אף במים זכים טרפה וכ"פ ש"ך וק"ה ופר"ה
דלא כט"ז וב"ח ורש"ל שכשירים במ"ו וכלולים ומתוקים אף בלא בדיקת סמפונות וכן עיקר
ט"ז וב"ח וש"ך הביא במ"ב הרבה פוסקים רבים לאסור אף במ"ו ואין מועיל בדיקה חכ"ה
ואי לא שפכי אהדדי כשר אף בעבורים וסרוחי' אם הבועה מתפשטת למטה בריאה עד יותר
משיעור הכל טרפה מחמת הסמפונות ויש להזהיר הבדוקי' ע"י ט"ז ט"ו בועה שח"ה הוורדא
במקום הדק דהיינו אצל החריץ ט"ז ו"ט ויש שם סימפון טרפה אם ניכרת מע"ל אצל בלא
ניכר' כשר ט"ז ו"ט והשיג עליו הרש"ל ועש"ך ל"א בשם רש"ל להתיר בחוט מקיף וכן בועה
שלא במקום חריץ וחוט כשר מקיף כשר בשיפולי ע"י בשם ט"ז בועה נכרת מע"ל כשהוא
נתכסה רק מצד ה' לאחר נפיתת הריאה כשר ע"י בזה הג"מ גרסון ומדמה לבועה עמוק
שמכשירין אחרונים וכן טובגין רוב העולם דלא כמהר"ך שז"ך שיתכסה מב' צדדים טיורא
הניכרת מע"ל אף במקום עב שיש שם סמפונות כשר ט"ז ו"ט ש"ך לב' ומח"צ ופר"ה כיום
הוורדא שנמלא בועה כשרה וכן לענין סדכא (ת"ה) אם הסדכא אינה יוצאת מהבועה אלא
שהבועות מקיפות הסדכות וה"נ אם סדכות סביב לבועה שאין להכשיר מ"א ד' כ"ט ה' בשם
ת"ה ענינותא העומדת על הטינרא וניכר מע"ל ע"י יש לבדוק אחר טיפה ליחה הרי כעומדת על
בועה וטרפ' ואם לאו כשרה ומכ"ש אם הענינותא עומדת על הבוע' דטרפה ג"ב : ו' אכבעות
שנמלא בה גבז היכא דלא משמשא' בה ידא דטבחא ואינו יודע אם ניקב מחיים אם לאחר
שחיטה טרפה ואין מקיפין כמו בריאה ע"ס לו' ח' ואם במקום דמשמשא' בה ידא דטבחא
הלינן דהקל ובלבד שיעיין בללעות שלא ימלא שם ריעותא ט"ז ו"ט עך לה' ועיין מהרש"ק ח"ג
סו' לב' : ו' בועה הו סדכא שנמלא בקנה הלז או בכ"מ חוץ מהריאה כשרה (וכ"פ ב"ת
ס"ס נו' וצ"ח סי' ט') ופר"ח כסא' אם יש סדכא בצד שניקבתי אוסר במשהו שטרפה זה
דעת רש"ל פ"ה ט' סי' חו"ט ושל"ה ד' ע"ד וכן פסק פר"ח ומ"מ אם נסרך הלז או הטחול
בסומכיה למקום אחר אין להטריף דמאן לימא לן שמגיע הנקב עד מקום שמטריף פר"ח ()
כתב מהר"י ע"י ריאה שנסדכה לדופן וגמשת עוד אל שיפולי אונה למטה וגמשת גם אל
שומן הלז אין להתיר כלל וי"ט כ' סל"ד מחמיר בסדכא היוצאת בגב האונה וסדוכא לדופן
וגמשת עוד אל שיפולי האונה ומשיפול' האונה אל שומן הלז דלא אזלינן בתר רובא (ועיי' דרכי
נועם סעו') (סימן לח מראות הריאה) ובו ה"ס

א ריאה שנמלא בה כ"ש שחור כדיו אפילו רק למעלה על הקרום ולא נכנס תוך הקדומים
כלל (ט"ז ד' ופר"ח ס"ק יג') צריך שיכנס המראה בין צ' קדומים דווקא (או שדומה
לארצה כשר וסי') כשר בשדה טרפה ואי במשמוש דומה לבשר אע"פ שמראהו עובה טרפה
כתב מח"צ מראה זו ניכרת יותר בבשר שמן שהשומן של קצת בהמות ירוקה מאוד על הרוב
ולפעמים מראה זו ניכרת גם בבשר כמוש שטראה בו ג"כ מראה געל בתוך אדמומית שקורין

(געל זוכט) (רש"י אב"ח ובשעת הדחה יש לסמוך להקל כדעת המחבר (פר"ח) או ירוק (געל בלאה) או כזהב או כעשה או ככסף טום הנקרא פלווע או כאתרוג או כהורקות פני אדם חולה שקורין (געל זוכט) (פר"ח ב') ויש להקל כהורקות פ"א חולה בין שהוא כמראה חלמון ביצה בין כשהוא חי או מבושל (ש"ך ג') בין שהוא כמראה כרכום הנכבשים ממנו (ש"ך א') בין כמראה כשותף טרפה פי' רש"י מהו כשותף עיי' פר"ח ונקטינה בכולה פי' לחומר' אבל כצע (בלאה) או גרין כשר כמראה שילט קרוט וכעין עין או כמראה וינשיל אין להטריף (ג"ו) ובן כמראה בקעת שהיא לבנה בבקעת וי"א שהיא כעין חרויות של דקל (הוא ספק טרפה) טרפה ואם יהיה עוד ספק הוי ס"ס ומותר (ב"ה) והמנהג להטריף אף פלובן ביצה אחר שמתבשל ופר"ח פי' לובן ביצה היינו קרוט ביצה כלל זה נקט בידיו כל מראה שיש לצדד בהן קצת געל ה"ו טריפה אפי' שלא נראה לעין אפי' הכי "פסולי" (ת"ה) מ"א סי' למראות טרפות כל ד"ס חל"ב לא תאכלו טטריקון (ר' דיו מוריקי "חלמון לובן "בשאר) אין מראות פוסלין רק כשהן עומדים במקומם אבל אם הם זזו ממקום למקום בין ב' הקדומים לבאן ולכאן כשר ג"כ

ב וואס ע"י נפילה נשתנה למראה המותר כשר וכ"כ ש"ך וי"א דלא כמח"ש של וע"ז דמכריך מהא"ה ריאה ואין להחיר בלא ש"ח וגם החכם לא יתיר אלא בקיבוץ חברים המקשיבים לקולו כי עיני המראה קשה הבנתם מאוד (מ"א) ואם עמדה בעיני הסור' אין מראות הללו פוסלות אלא כשהשינוי בעור מחמתו ולא מחמת מוגלא ושער שחור או דם נכר המונח בריאה אבל אם שיעור וכיוצא מונח בריאה וע"ג הריאה מראה כדיו שחור טרפה כ"מ סק"ב

ד אם אין שחור כדיו אלא כמראה הכחול (והא' כמראה לאזור שחיות) סי' כחול ארבה ימים (והוא אינדוק בלאה) ודומה לרקיע סי' כעצם השמים לטוהר או ירוקה ככרתי סי' כירק עשב נתתי לך או כמראה כבד סי' כבד הכבדך או כמראה הטחול אפי' כולה או שהיא אדומה בתכלית האדום וכו' הלעיטני כא מן האדום כשר י"א אם יש מכה בדופן נגד הריאה האדומה טרפה וה"כ ויש לבדוק אחר זה אם לאחר נפילה תחזור למראה כשר כשרה ע"ז וש"ך ופר"ח לכל הרעות כשר וכתב פר"ח לדיון מכשרין כל מין אדומה אפילו יש מכה בדופן ומהר"ל מכשיר ויש להקל בה"מ באופן שלא יהא עוקץ וחלל הבקמה לצד ריאה ע"י עיי' (לחם הפנים ס"ק י"א וע"ז סי' מ"ג סי' ק"י ור"ס) ד' ט"ז ד' ש"ך ט' דלא כר"ן דכתב דאין כשירות עד שיתלבנו קצת ואין זה כללם פר"ח ריאה שהיה ע"ג חוט א' עב כב' חוטין וארוך כשיעור אצבע ובראש החוט היה מוגלא והרגשתי שהיה בו דם כמו בגדי זאור וחתך למטה שיצא הדם לראות אם יש תכה לטובן זשאר המראה כבתחילה והטריף ע"ז ד' ועס"ס ל"ט ודבר פשוט שגם בעוף פוסלין המראות ט"ז ס"ס ק"ד וכן אם יש לה הרבה גוונים מהלו המראות כשרה אף שלא נתלבן אחר נפילה (ש"ך ו') וצריך שיכנס המראה בב' הקדומים (פר"ח ס"ק י"ג דלא כט"ז) סי' למראות הכשרות לא"ט יל"ך לאזור אדם טחול ירוק לבן כבדא כהיל תהכלטו כבדא אדומה ירוקה קבלת לידע אם יש מראה בריאה סע"פי שלא הוציאו מן הבקמה כי במקום המראה לעולם משונה במשמוש היד משאר כשר הריאה או שחלק כמו ריה וי"א לעולם הוא קר או נגובה מהרי"ל :

ה אם יש בו קליפות כמו נתק והיא עליה כשרה בלא בדיקה רש"ד ז' הוא שקורין (ווא') וצריכין

הרכות שחימה ים

ארכיון קליפה (ע"י) ואם יש בין קליפה לקליפה סרפא לא הוי כלום דהני קליפות לא מגוף הריאה הוי פר"ח בשם רש"ם ועמ"י ל"ע סכ"ה :
ס' ל"ט בדיקת הריאה וכו' ה"ם

2

א אין לבדוק אחר שום טרפות מן הסתם דרוב בהמות כשרות הן (שך א') חוץ מן הריא' כריך לבדוק בבהמה שעלו לטרוף (שך ב') ומהו מדרבנן עמ"י י"ז וכ"פ רלב"ח ע"ב) אם היה בה סרכות עוברת ע"י משמוש או שאר ריעותא (שך ב') וכ"מ שהבודקים מורגלים להחמיר אפי' שלא הכלכה אסור לעבור על דבריהם עד שטוע שטעו ממנו בהורא' (רשב"א ס' קי"ב) התב' דש" סר"ם כריך לבדוק שאר טרפות דבהמה היכא דשכיחי והחזיקו בהו ריעותא ע"ש והיכא דמוכח מלתא דטעו בהוראה יש לבטל המנהג (פר"ח כמ"ט בסי' ל"ה סך"ה י"ג) יזהר שלא יפתח הטרפשא יותר מדאי אלא כניסת ידו אם יש שם סרכא וחוטכה הרי לא היה חותך הטרפש בסכין אלא בזיפורן ר' יוסף בן פלע מפני חששא זו (פר"ח א') בדיק מקצת הריאה אף שבדיק רוב הריאה אין סומכין לומר ניזול החד הרוב וטרפ' (ג"ב) דהוי מיעוט והוי כמחצה על מחצה (כמ"ט רשב"א) ישרא שקנה חלב מן בהמות עכו"ם אם מותר לומר לעכו"ם שמשליך הריאה לכלבים וימכור הבשר לגוים כדי להעמיד הבהמה בחזקת כשרות לאכול החלב ופסק החלב שנחלב תוך ג' אסור אפי' בדיעבד לעשות כן והנחלב קודם לכן ג' ימים מותר לעשות כן ולשאר טרפות לא חיישינן וסמיכין ארובא (ת' ב"ח ס' ס"ה כ"ז) הנוהגים לבדוק הריא' דרך האזן והח"כ דרך הטרפש ויזהרו שלא יסיתו דעתם מהבדיקה השגיגה הנהוגה דרך הטרפש (דבר שמואל רל"ט) דהוי לבטל המנהג שנהגו לבדוק הריאה ע"י שהגוי קורע תחלה עד החזה מהמאיעותו מחמת חשש עיקור וחיתוך הסרכות (דב"ש רמ"ה) בודק שבדיק את הריאה והרואה אותה לאדם א' איך היתה ובא אחר והרואה אותה לב' צ"ל בסרכא העמיד הבהמה על חזקתה וכשרה והעמיד השוחט על חזקתו וכשר (רש"ם ד' י"ח)

ב אם קודם בדיקת הריאה נאבדה יש מחמירין ואין להתיר רק בה"מ (ע"ס לו' ה' כ"ה) או בגדיים וטלאים (ע"ס יג') ועש"ך וחיות שאין סרכות מצויות בהם וכן עגלים הרכ"ש ש"ך ו' אם השליכה או איבד הריא' במזיד אסור (עמ"י לו' סס"ד) היכא דהריאה לפנינו ונבדקה כל ספק שבה תלינן לקולא (עמ"י לו' סה וסי' נ' סא' בהגה') ונוקמין לה בחקת התיר (ש"ך ח' וע"ל בסי' זה בשם ת' ב"ח ס"ק י"ז)

עכום או ישראל שהוציא הריאה קודם שתבדוק (ע"י רלב"ח ת"ג ד' מו') ועדיין היא קיימת טופחין אותה לדידן אין תקנה רק בהכנס מרובה וגדיים וטלאים וחיות (ט"ז כ"ו) ובעבודת הגרשוני ס' ז') בשעת הדחק יש להקל ע"י שיבדוק ויעיין בצלעות לא נמצא שום דלדול סרכא (ע"י ר"מ אלסקער) הכלל כל הסרכות שבזעום ונהגין כל בודקים בזמנינו למצו (ע"ל ס' י"ג וי"ח) ולבדוק הח"כ אם עולה בנפחה ואינו מוצא בן חוץ מבסדרן דהיינו מחיתוך לחיתוך למטה מחניין לצד עיקרון אפי' עומד בבסדרן במקום חיתוך וגפרדו האומות עד שרואה מקום הסרכא נזיגין להכשיר (ש"ך י"ב) ב' אונות או ג' אונות אפי' מפולש שהי' חלוק ואין חילוק בין אונה לאומה (ש"ך י"ג ופר"ח נ"ט א' כרש"ל וט"ז ע"ש) ואפי' באלכסון כל אלכסון כולו למטה מחניין (ט"ז ז') ובדיקה דגרת או בשומן הסמפון או בשדרה (עמ"י) וכן הוורדא נבדקת למטה בשורש שלה (עמ"י) ומרכא תלוי' כל אלו כשרים בלא מיעוץ ובלא שום בדיקה כ"כ בארזות אלו (ש"ך

הלכות שחיטה

(ו' מו') גלגל-בן לא העתקתי כמה בעיפים הכן במקום להיכה תרתי לריעותא כ"ל כ"א
 במקומו אף מיעד לא מהני וכן במלה דם (ע"י וע' בט"ז לו' סג') הורה להחמיר דבר
 הנפחה שלא לעשותו צהמת עכו"ם (ע"י) רעד"ס יד' סי' ג' ומה רש"ך ח"א סי' ח' (הורה
 להחמיר דדוקא צהמת ישראל וכן נמי צהמות עכו"ם שאין ישראל יכול לרצותו בריצוי
 ממנו שישמע לו אחרת עוד או בשעת הדחק לכבוד שבת או מצוה ה' אפשר להתיר אבל
 בלא"ה אין להקל כלל מקור ברוך (ומהר"י ב' רב"א) מה שאנו בודקים בנפחה שמן רוח
 על מקום המרכא וסומכין ע"ז להבטוח היינו לפי שכבר עברה המרכא ע"י משמוש (עס"ג)
 ממילא לא היתה כאן סכנא כלל בזה מצריכין בדיקה לחומרא דאם יצאנך תהי' טרפה ואם
 לאו תהי' כשרה אבל אם אינה עוברת ע"י משמוש אף שהינה מבצבץ טרפה (ט"ז) יצא לח
 מזה שאין להקל למעך בחזק יד ולסמוך ח"כ על הנפחה כי עיקר הבדיקה הוא המיעד
 והמשמוש (מ"ז) והסומכים להתיר גם בספק איסור כיון שאינו מבצבץ מאכל טרפות
 (ט"ז) אונה שנמרכה לאונה שהלכה אפי' מחיתוך לגב טרפה אפי' לדעת הרמב"ם רלב"ח
 הכלל כל מרכא שיש בה גומא תחת' מרכא גמורה היא וטרפה (מ"א כ"ז א') הכלל כמ"ש
 אצל בדיקת טרפה היינו עד הבדיקה והטעם דבחי' בחזקת איסור עד שנשחטה הרי היא
 בחזקת התיר והשתא ע"י מרכא או שאר ריעותא אברה תקומה (מ"א דכ"ד) ולדין
 דממעכין בכל המרכות אם המרכא עבה מאוד יש סכנא להטריף בלי מיעוד (ב"ל לה' א')
 וכן אם יש כמין קרום בין אונה לאונה או בין אונה לאונה כסדרן אף קרום עב (ש"ך י"ז
 ופר"ח) יוצא מעיקרו אפי' נדבק כולו מראש לסופו ואינו מפולש כשר דאין
 זו מרכא ודרך הוא להמלא כך ואם יש חלון או אם נדבקה עד הציו כשר
 כמו במרכא (ט"ז ז') ואין דרך קרום זה להמלא אלא בין אונה לאונה או בין אונה לאונה
 אבל לא בשאר מקומות ואם נמצא בשאר מקומות אינה אלא מרכא וצריך בדיקה (ע"י)
 אוטות או אומות דבוקים לגמרי מראשן לסופן לשומן אבל אם מקצת רחבו לצד שדרה דבוקה
 ולפנים נפרד ונעשה חלון טרפה (בדיקת) וכן כל הריאה דבוקה בשדרה כשר וצריך שאלת
 חכם (ט"ז ל"ט דה"ו) וכ"ג שהמרכא כשרה אף אם יש מרכא תלויה גם בלחן מרכות
 והוא מקרא מרכא כפולה כשר אבל אם גם אותן מרכות מדבקות למקום אחר טרפה ואפילו
 לאותן אונה עצמו ולא מהני בזה מיעד ומשמוש כיון שבמקום א' יש תרתי לריעותא (ט"ז
 ז' וכ"פ ס"ק י"ד פר"ח דלא כש"ך) וס"ך י"ז כתב אם נדבקות באונה או אומה עצמה כשרה
 (כ"פ כ"ה דלא כט"ז) מיהו אין כשר אלא כשאין בשר הריאה מקמיט תחת המרכא
 צנפיתה (ופר"ח י"ד פסק כט"ז) ואף אם בחיתוך עצמו נאחזת בב' ראשיה טרפה ואפילו היכ'
 דנאחזת מחיתוך לחיתוך דכשרה משום דהמרכא מקרב החיתוך לחיתוך וסותם והכי נקטי'
 (פר"ח) ואם ראשה הב' של המרכא זו מרכא לדופן שכנגד האוטות אף אם נגעה לאונה
 יותר כיון שהאונה והאומה מדבקות יפה ומרכא זו יוצא מבין הדיבוק כלפי הדופן כשרה
 משום דהוי רביעית כל שאינה יוצא' מאונה עצמה פר"ח י"ד) במקום שאוסר אם אין חלון מ"מ
 יבדוק כדין שאר מרכות (ב"ל ל"א ג') וי"א להכשירה אם היא מעיקור האוטות כ' ר"ך
 אם נסרכה כסדרן בחיתוכה לאונה ואם היתה ארוכה כ"כ עד שהמרכא יוצאות בחיתוכה
 דאונה בתר נפיתה טרפה כי הדופן מקלקל אותה וה"ק ע"י למה יהא טרפה כשאונה מרכא
 לזלעות רק כסדרן כ"ל לא יהא אלא מרכא תלו' באונו' או באומה ואין חוששין שדופן מקלקל
 וה"ג באשר שאינה נסרכה לשום מקום רק כסדרן לכן מראה שאין סכנא להחמיר כמבואר

לעיל בשם אחרונים החולקין על (סמ"ח לה"פ)

כתב ר"ן פעמים כצ"ל לידו ריאה סרוכה לשומן הלב ואדוקה כ"כ זה והיה ממעך אותה משומן הלב עד שלא נשאר שום שומן הלב בריאה ולפעמים אם היתה דבוקה בה שומן בסרכא היה התך השומן בסכין אח"כ בדק בפניה הריאה עכ"ל כ' ע"י שלא כדון עשה מהר"ך ואין להשיג בדבריו והסכימו עמו כמה גאונים (פ) וריאה שסרכה לדופן ונמשכה עיד א' שיפלי אונה למטה ונמשכ' גם א' שומן הלב אין להתיר ליה לחוש לסרכ' שומן הלב כ"ל בוודאי אין לומר דמיוול בתר רובא ורובא סרוכא אל הדופן כ"ל (מהריט"ט עו' וע"י מהריט"ט לז' לררכי טעם ע"ו) ובית הכסות שסרך לטרפש הכבד וכ"ג אותו מקום נמצא יתר או מחט תחוב בכרס ולא ניקב מעל"ע הורה להטריף והא' דאמרו אין לחוש לסרכת האברים שניקבתן במשהו היינו דווקא היכא דליכא אלא סרכא ואין מחט תחובה נגדו אבל כשהמחט תחובה נגדו כ"ע מורה להחמיר כ"ל (פ"ט מט' שא' סב') (חוט השני טטו) ריאה צ"ל לידו שסרכה כולה מראש וע"ס לדופן ולחצר הכבד יצד ימין (וכ' הטור סי' מט') מכריזין אותה ואם אח"כ עולה בפניה ויפה ושליומה כשרה עכ"ל וכן עשיתי והיה יפה ושליומה ונתיי' לנשח אות' ואחר הנשח' מנאיתי נקב קטון מאוד ולאותו נק' הי' שפה חוט לבן סביב כלימרי חלוקא והיתה עוד טיפת לית' יוצאת ממנה ומאותה ליחה בוודאי תפסטה הסרכא והטרפתי (כ"י א"א שםאיתי כתוב בכ"י) כל דבר שטרפה ע"י מכה שאין כמוה חיה ר"ל שאין כמוה נתרפא לכמות שהיתה מתחילת ברייתה ר"ל חי מגזירות כעת חיה ולשרה בן כן פי' כעת הזאת שהיתה מתחילה יפה ושליומה בלי שום רועם וקמט בעולם א"א לה להיות לאחר שנעשה בה הנקב ונתרפא כמו שאנו רואים שחוקך באצבעו ונתרפא או שהכה אותו בחרב ונתרפא א"א שתי' לו בלחותו מקום כמו שהי' מתחיל ברייתו ותמיד אותו מקום ניכר כמו כן גם הריא' סירכ' זו יוצא מצד הדיבור ואין לומר כפשוטו טרפה אונה חי' יצ"ח כמו שלומדים רוב העולם והא' קא חזינן דחי' כמה שנים וא"כ אין הדבר תולה במה שאינו מבצבץ כ"א הריאה תהי' שליומה ויפה מכל רועם וקמט תחת הסרכא או תנכה הריאה ותרפא אחר הבצבץ דשנא נקב קטון מאוד כחוט השערה שאין אהה יכול להרגיש בדדין ובראיות העין אבל אם תרפא' איזה רועם פגם או נגע או בהרס אפילו קטון מאוד תחת הסרכא שנראה שהיתה שם נקב ונתרפא או אינו מועיל לה שוב בדיקה בעולם וטרפה ומ"ש מהר"ך בהגה"ה כשמגביה הסירכא באצבע כל דהו היא סירכא בת יומא וכשרה אין כ"ל שהסרכא בת יומא דהיינו שגולה היום זהא ושנא הנקב נעשה היום ועדיין לא הגולה הסרכא כל צרכה לכן היא עדיין רכה יכולין להגביה אותו באצבע וא"כ למה תהי' כשר דמה לי נקב שגולד היום או כבר ע"כ אין להכשיר כתי' א"א שם"כ בשם שו"ת כתי' .

ו' בסרכה בשכת האונה כסדרן (ט"ו י') וכשנפחין אותה הרבה נראה שהיא בחיתוך וכשאין נפחין כ"כ נראה סרכא מבחוץ כשרה משום דרוב בהמות כשרות ורובא דאורייתא' כל שסתפק בעמידוה על חזקת היתר ופר"ח פ' דכ"ל ספיקא דאורייתא' ולחומרא ס"קט"ו ג"ס כ"ט ס"א ומ"ש ס"ג אע"פ דהאירא הרוב טריכות היינו משום דמחמיר מה שאין עיקר התלמוד וגם איכא מילי דלר"כ בדיקה ואין אנו בקיין לכן מטרפין מכה ספק . עיניתא דוורדא לכ"מ שתסרוך טרפה אפי' לכים שלה וס' ישען על ביתו ולא יעמוד ואפי' כולה נדבקת בו וכן אם חסרה אונה א' מימין ואוורדא משלמת כר"ח ט"ו וה"ה

הלכות שחיטה

לכל יתרת נקמא דכל היכא שתסרך טרפה (אבל יתרת בדרי לאונה כסדרן דין אונה יש לה וכשרה ש"ך י"ט) ב' עיגולותא בשורש א' וגסרך כסדרן לפי מנהגינו שממעכין סרוכות (שלא כסדרן בדוקין במשמש ובמיעוך וברוק ובמים פושרים אם ב' הורדות כ"ל נסרכין זה לזה ג"כ כפול לה א') מרה ודקין שנסרכו זה לזה יש להפיר כדעת הרוב ואין לדמות סרכתן לסרכת הריאה דאמרינן אין סירכא בלא נקב כו' ת' חו' סי' ע"ו ועי' תה"ק ח"א קע"ט וז"ל מ"ג הוט השני ס"ט ות' ש"א ס"ב) מיהו אם הורדא נדבקה למטה בשורש שלה עם הכיס כשר (מצא בגדיים וטלאים שלפעמים העיגולותא ע"ג גידים ויש בה קרום למטה כלפי האומה הין לאותה קרום דין סירכא דהכי אית לכו' אבל אם יהיה אותה קרום לצד הראש יש לו דין סירכא ולפעמים היא מחוברת באותן גידים ואונה בכיס ונרא' שצריך שיהי' מקום חיבורה שהוא אצל האונה שתיא מחוברת באותם גידים ושיהא אותו חיבור מקום גידולה ואינה דבוקה שאם היא דבוקה טרפה וזה תלוי במראית עין אם היא דבוקה או מקום גידולה פר"ח בשם ב"י וט"פ בב"י וכ"ל) (בהמה שהיתה שמינה ביותר והי' ראש אונות מובלעים בשומן והפריד השומן מהאונות ולא הי' נשאר לדלול שומן בריאה ועלה בנפיחה והכשיר עס') ז"ה ס"ח ט"ז י"א :

2

ח סרכא תלוי' שאינו דבוקה לשום מקום היוצאת מהריאה כשירה ואין צריך בדיקה וט"ז י"ב כ' אל"א כ"ע ומצריך בדיקה ומ"א כ' פה פראג והמדינה נוהגין להכשיר בלא בדיקה בין בשיפולי בין באמצע ריאה) ואם יוצאת מן הבועה טרפה ע"ס ל"ז ב') מטיגרא כשרה ובדבוקה ע"רס' ל"ז ו' ה"ה למטה מחזי' אם יוצאת מטיגרא לא מקרי תרתי לריעותא אף שנדבקה בב' צדדין ע"ט' ל"ז סק"ג דטיגרא אין עלי' שום לקותא וכאן סק"ג כ' דטיגרא לקותא וסירכא לקותא א"כ סרכא תלויה לקותא ולמה מכשיר וי"ל דאינו טריפה מצד תרתי לריעותא אלא מצד שא"ל לפסח מכח טיגרא ולפ"ז יכול לבדוק ע"י משמוש ומיעוך עד שיתלק הסרכא ואח"כ מנחין הריאה אם נתכסה הטיגרא בקרום ובמראה הריאה או צריך בדיקה אם מבדבץ טרפה וא"ל כשרה מטעם שהרי הבועה אם נתכסה טרפה שהסירכא אין מן הבועה מכ"ס הכא אבל אם לא נתכסה טרפה ולא תעביד עובדא בלי שאלת חכם (וי"א להכשיר בזה אף יוצאת מבועה ונראה דבזה צריך משמש כמו בשאר סרוכות ט"ז י"ג סרכא תלוי' בין בשיפולי בין באמצע הריאה שזה ע"ל בשם הר"ף :

2

ט סרכא שהוא מנקום למקום באונה או באומה עצמה דינה כסרכא תלוי' וכ"פ ש"ך וז"ה דלא כרש"ל וכ"כ ופר"ח חולק עם"ד (ודווקא שאין הסרכא קצרה מבשר הריאה כשנפחין הריאה אבל אם קצרה טרפה שהבשר שתחתה מקומט ואינו עולה בנפיחה כשאר בשר הריאה עם"ד דסופה לתקו והיינו כשלא עמדה נקמטה אחר שנבדקין הריאה אלא נתפסטה להיות ארוכה כראוי או טרפה דחיישינן דסופה להתפשט ולנתן אבל אם עמדה נקמטה כמו שהי' קודם הנפיחה או אנו רואין דאין סופו להתקו וכשר (ויש למעך ולמשמש אם אין מנתקין סירכא וכשרה מ"כ) ב"ל דל"ב א' הג"מ משה חריף וכתב מ"א אם קבל נקבל וכל סירכא תלוי' שעולה ג"כ עם נפיחת הריאה או שיש מכה בדופן כנגדה טרפה וסרכא תלוי' צריכה בדיקה נגד הכלעות ש"ך אם לא נתקו נושא בפרט שלפעמים האונות הולכים לבתיים בין שחיטה לבדיקה ג"כ) אם סרכא בין חיתוך ערוגה לקנה ומכ"ס מתיווך ערוגה לחיתוך ערוגה צריך מעוך ומשמש בכל סרכא אם לא נבדק כשר ט"ז

י"ד (יתר דיני הסרכות עיין ריב"ל ח"ב ע"ה ופ"ג) ראו להחזיק כמנהג שנהגו עיר א' להטריף כשנסרכה הריאה מגב האונה לדופן ומשכת לכד פנים מהאונה ומבצבצת במים אף כי יש פנים להקל ויש מקומות שנהגו היתר אבל מאחר שאדרי החומרי' מרחין יותר ככ"י אין לשנות מקור ברזק ל"ח :

יא אם נפסק מחמת הגבהה כ"ש שמעתי מאומן בקי מלת זובחי הזבח דהיינו אם יגבוה בלתי שיגבוה האבר שתלוי בה הסרכא בליתו הגבהה ולא אם נכספה הסרכה כשרה אונים אם הגביה האבר עמה תלין למבדדת האבר נכספה :

יב טוב להסקות הבהמה סמוך לשחיטתה עש"ך הטעם ועתי"ט ביצה ובערוך מ"ט צפ"ג דתמיד השקו את התמיד סמוך לשחיטתו וברי"ף א' בהרי"א איכא סרכא מסתמתא ע"כ :

יג הבדוק יכניס ידו בצ"מא צמח (דלא כש"ע ט"ז ורש"ל וכו' תד"ש רל"ט) וכו' מ שנתמעך הסרכא תולין להקל ואומרי' שאינו סרכא אלא ריר בעלמא' דודק שמנא סרכא ואמר להבירו לבדוק גם הוא ואמר שנתקה על ידי בדירותיו ואם הבדוק ה"ה הכשיר אותה לאחרים לא כיון להלכה מהר"מ אלשי"ר ב') ויש להזהיר להבדוקים שלא ימנעו בסמרטוט רק ביד ובנחת ויזהר שלא יגלגל הסרכא בין אצבעותיו כדרך שמגלגלין הפתילות דלא אדרבה מחמת הגלגול אינה נכספה הסרכא לא יתפשט הסרכא עד שתהא דקה מאוד כעור וימשמש בנחת שתה' דקה מאוד ומתפרק' בקל היטיב ב"ל לד"ר מ"א ואח' שנתמעך מרחין לבדוק ברזק או בפושרין לראות אם אינו מבצבץ' ש"ך ל"ד וצריך להסיר מעל הבשר הריאה בצופן שלא יסתום הקרב בלחלו' הסרכה ב"ל לה"א) גם יזהר שלא ישאר שום דילדול בריאה אלא ימעך סמוך לריאה דלא כמהר"ל שוחט מאוסטרהא שכתב שמשמטין בחצי סרכא גם יזהר שלא ימעך במקום דאיכא תרתי לריעותא אע"ג דבשר בלא"ה כגון סרכא דבוקה היוצא מהבועה וטיגרא ומגבשושית או במקום דמשמעת קול או שהבועה משמעת קול ולא יסגיה הבדוק על הקצבים מ"א ועיי' בג"ב מה שמהיר בזה) סרכא שנמצא תלוי' בדופן הבהמה ולא טוע ע"ה אם היה תחלה כך תלויות או היו דבוקות בריאה ואח"כ נעקרו והכשירו לאוקימא שוחט אחזקת' ת' פ"ט מ' קכ"ז בשם מהריב"ל ח"ב סי' ע"ב ועיין פר"ח ס"ק מ"א קצת בענין אחר ל"פ :

שייך לסעי' ו' עי' מנחת' לכ"מ שסתפק טרפה דהוי שלא כשדדן ועוד כ"ל טעם א' להטריף לפי המנהג שלא לאכול הוורדו' ומסירין אותו קודם מליחה דמחזיקין אותו לטרפה וכו' ס' מ"ה ס"ד ע"ש א"כ שהוא טרפה בלא"ה וגם נסרכה הוי תרתי לריעותא וכל תרתו לריעות קי"ל להטריף כת"י א"א בשם שחיטות כת"י) כ' מאמר קדושין ור"מ שוחט שצריך להסיר הדלדול' והסירכו' מע"ג ריאה כאשר גזר הגמ' נגע מקראק' ומה"רם לובלין ומהרש"א ומהיר שלא ינפח הריא' הקצב לעצמו רק מיוחד להפשיטה שאותו איש ינפח שאין הקצב יודע מזה ל"פ כ' ע"י קבלתי מרבתי כשסרכא יוצאות מן האונה או אומה ונדבכת באונה עצמ' ולא בצלעות וכשינפח הריאה נתכסה הבועה דינה כבועה היוצא' ממקום זה ונסרכה למקום אחר אבל אם נסרכה לצלעות לא מהני שום בדיקה דלא וודאי יוצאת מן הבועה אבל ממקום למקום י"א שיצאת מן הריאה וגם צמ"ק כתב אם סרכא יוצאת מן הבועה יש למשמש עלי' אי יכסה הבועה כשרה דה"ל סרכא מתוך הריאה דווקא כשהיא נסרכת באותה אונה או אומה או הבועה ובשר תחת' אינו מקריט כשר אבל לא בתלוי' דלא לא מהני הכיסוי לאחר נפחת הריאה משום תרתי לריעותא וע"י מתמיה עליו למה לא מהני כיסוי מ"ש ממקום למקום דמהני דהא

תלוי'

י'

ועכ"ל צ
ע ל"ט
ט"ז י"ח

2

2

הרכות מרפות

תלוי וממקום למקום דין א' להם ע"כ צריך שאלת חכם עוד קיבל מרבותיו בזה שיש תחת הסככה גומא או ודאי היא סככה גמורה ואם כשיתכסה הרואה ונתמלא הגומא יבדוק כנהוג שלא ישאר בריאה שום דלדול מן הסככה בכל מקום כשממנען הסירכא משום דהוי אושה דלדול קרוב להיות מחמת מכה וטרפה רק שיראה הבדוק שלא ישאר כלום מן הסירכא הדבוק בריאה וכן ק' מכל הגאונים עכ"ל ע"י לה"פ והמנהג למנען כל הסרכות אף סרכות הוורדא הסרכה לכים ע"י אף שלא במקום ה"מ ש"ך דלא כש"ע ב"ח והנהג' לישראל : (והנהג' להטריף ולא למנען כלל כל סרכות עגלי הרכים תקן שנה והוא יונק ש"ך ל"ח בשם ב"ח : ופר"ח כ' בתוך שנתו אעפ"י שאינו יונק או לאחר שנתו ויונק מקרי עגל רך וגדיים וטלאים אף שאינו יונק כ"ז שנקראו גדי וטלה) ומנהג קצת מקומות שלא למנען בגדיים וטלאים עד שבועות ובקצת קהלות עד ט"ו באב עיי' ב"ל ל"ה א') ומנהג שוחטים הוא כך גבי גדיים וטלאים הן לקולא דאין סככה מצינו בהם עס' ל"ה ס"ח הן לחומרא לענין מיעוץ עד ר"ה מה שולדו בשנה זו ב"ה סק"ג ובדיעבד הדין כב"ה וחלת ליהודא ואין לאסור כשהם נסכים במקום שמכשירים בגדולים בלא מיעוץ עש"ך מ"ו ע"ל ס"ד) כגון כסדרן וכה"ג ג"כ בשם בעל א"ז :

יד בודק שהוציא ידו ואמר טרפה ואח"כ הכנים ידו אחר ולא מצא טרפות הראשון נאמן **טו** טבח שהכנים ידו ואמר טרפה ואח"כ נתברר שלא נפתח הטרפש שקורין (רויט פלייש) ולא נגע בריאה ופתחו הטרפש ובדקו ולא נמצא בה טריפות כשר ודווקא שאמ' בפירש שבריאה מצא טרפות אבל אם אמר סתם טריפה י"ל שצא טרפה נקב בחצר הכבד אפי' אם אומר הג"ל לא ראיתי נקב בחצר הכבד אין להכשיר ט"ז ו' ול"כ מה"ט אם אמר סתם טריפ' ד"ל דכמה פעמים אירע איזה תקלה בשחיטה והם מתיראים לגלותו לקצב ומש"ה כשאומר סתם טריפה כוונתם על הטרפות שאירע להם בשחיטה וכן שמעתי מהרבה שוחטים בקהלות קטנו' (ל"פ ס"ק נ"ט) כענין הנחלתה שנפל בין שוחטיו ובדקי העיר דדין מכה שנמצא בדופן תלה הדין במנהג קבוע אם השוחט' מסורת בידם שמכת או מראות כעין זה שנחלק עליו שהוא היתה מכה וחיתה אם הם נאמנים להכשירה ע"פ המסורת וקביעות המנהג שהוקבעו וודאי ע"פ בקיאים אך אם הדבר מסביר ראויים שהם אומרים שכן נראה להם ושא"ר העם אינם רואים יש לבטל אותם שוחטים מלומר דברים שאין להם טעם שעיניהם תחזיקה ושא"ר העם טח עיניהם מראות מהריט"ס סג"ל : ריאה שיש ארבעבועות ויש בה מלאים מים זכים ויש מהם מלאים מים מוגלא ובמקום א' היו טוהגין להכשירה לעולם אע"פ שהי' בהם סככה במקום ה"מ אבל לעולם דיש לאסור כל היכא דאיכא ריעותא בריאה אין להתיר שום סככה מהריט"ס סי' ע"ה :

טז אמר הבדוק שלא כסדרן היתה ואחר מבחישו ואמר כסדרן הי' ובאו שניהם לב"ד בצפ' אחת מותרת (ש"ך מ' עס' י') אבל אם הכחישו זה"ז בשחיטה אסורה בה"ד ומ"ש בס"ס מ"ו דע"א בהכחשה לאו כלום ע"ס קנ"ז : **יז** הקונס ריאה ואמ' שנמצא בה סככה במקו' שהיא טרפה והמוכר אמ' במקום שהיא כשרה כיון שבאו לב"ד בב"א כשרה ויש להחמיר ער"ס ד' ע"כ פר"ח אבל בא קנה תחלה ואח"כ מוכר אסור (ש"ך וט"ז) ויש מכשירין אפי' בא"ז ויובאר להמן ס"ק כ"ז פר"ח והשוחטים אצל עכו"ם לא חיישינן שמה נתן העכו"ם צריך השוחט לכתוב היום או הפרשה או כמה בחודש כי בקל יוכל לזייף בפרט במדינת אשכנ"ז שמלומדים בספרי קודש ע"י ואם רגילין לעשות כך יש לחוש אפי' בדיעבד וק' מאי לימא דהיתה סככה דהא נשחטה בחזקת היתר כי וי"ל דהא

הלכות טרפות

סך

הלכות טרפות

אף צע"ש שהוא שעת הדחק אבל בבהמת ישראל ובה"מ ובנפישת הריאה יש להתיר פר"ח רס"כ
 ותרע"ג שצ"ה נטעה ולאחר שחיטה זו מבטלה קלוח מים זכים הרבה יש מקום להכשיר כל
 שלא נראה לה ריעותא אין להחזיק בה טרפות והרואה להחמיר יחמיר לעצמו ולא לאחרים
 פ' ב"מ קנ"ז : אם נמצאו בחלל הגוף מים יבדוק אחר היוצא מפני שהמים עומדים
 במקום היוצא שאינו מתגדל ואינו נדחק משם עיי' ג"ב :

עצם דק ארוך קצת מונח ע"ג הריאה מבחוץ ודבק בעורה לרוחב וקלף אותה ממנה ולא
 ה' מבצבץ והכשיר ר"ת שוחט וכ"פ פר"ח ו' מסתמא אינו אלא מכלעות הבהמה דלא
 פט"ז ג' דאומר בזה וכ"מ א"ל דכ"ו א' כ"פ בא מעשה כזה לידו ושאל פי' הג"מ אברהם
 והורה לקלף אותו מן הריאה ולבדוק בפניחה - ובא לידי פעם א' ומצא על הריאה כמו
 אבנים קטנים חדים והי' נסרך עליו שומן היורד בין הערוגות והיה מבצבץ אחר הבדיקה
 עכ"ל - מ"כ שלא ליטול עצם ביד אלא למצוץ בפה עד שיסאר העצם בפה ואח"כ נופחין
 אותה - מ"כ בכתבי א"א ז"ל שקיבל משוחט מומחה : ולפעמי' נמצא על הריאה מכסה כמו
 תנוד חוץ שקורין (קלארפול) פשיטא שאין באנבית ממש כלל ואין לזה דין עצם המונח על הריא'
 מ"א דכ"א ועיי' ע"מ"ש באריכות - עצם דך כמו כסכום שקורין (קלארפיל) והקליף והי' הריא'
 שלם והכשיר ולפעמי' בא מכח הכאות הבהמה ולפעמים היתה נצברה כלע וחזר ונקשר והי' על
 הריאה עצם חד והטריף ג"ב : מצאה פעם א' סיכה שקורין (שפאן) בל"א על הריא' ולא
 היו יכולי' לידע ולמצוא מקום הכנסתה כי לא מצא לאותה ריאה ולא לקנה בשום מקום
 נקב לתלות בו שדרך אותה נקב כנסם השיכה הזאת וזה חידוש גדול והטריף מ"כ בכ"י א"א
 צע"ש שחיט' כתי' : הכבד היה תקוע בריאה והי' מפרישה מן הריאה והי' במקו' הכבד
 גומא והבשר היה בתוכה יבש והטריף מהר"ץ ודווקא אם הבשר יבש ב"ל לה"ד : מ"ש כ"פ
 אין להקל אלא בבהמת ישראל כתב רדב"ז שאם הטבח' נוטלי' שר מהכשרות ולוקחין בשר
 ממנה כפי מנהגם ומן הטריפה אין לוקחים כלום נקרא בהמות ישראל ופר"ח סל"ט כ"ו פ'
 לא התירו הפוסקים אלא בבהמת ישראל לגמרי - להפסד מרובה חששו ולא להפסד מועט
 (מיהו כשהדין ברור ביותר להתיר מקלינ' ועוד א"ד הפסד מן הכיס בשעת הכסד ובע"ש
 פר"ח ס"ק כ"ז להפסד ריוח עני כל ימות החול ועשיר בע"ש שווים הם ומ"מ המנהג לומר
 להם הטעם זה מפני עניו ומפני כבוד השבת מהר"מ מיינאס' ט"ו כדי שלא יתמה שלפעמים
 אומר ולפעמים מתיר פר"ח : כ"מ שהבודקים מרגלים להחמיר אפי' שלא כהלכה אני
 אומר כך הנהיגו חכמי המקום ואסור לעבור על דבריהם עד שדע שטעו ממש בהוראה
 וטעו בו באיסור' רשב"א ס"ק י"ב מיהו היבא דמוכח מילתא דטעו יש לבטל המנהג פר"ח
 ל"ט א' כב"ח היבא דליבא ה"מ אין להורות קיטר במה שנהגו לאיסור אע"ג דמדינא ליבא
 איסורא ואני אומר שאם היו סבורין שהיה מותר ע"פ הדין ואעפ"כ נהגו איסור אין לחלק
 בין ה"מ למועט ובכל גווי יש לאסור להם אלא שבאמת נראה שמי שנהג או הנהיג כן טעה
 בדיון או נסמך על איזה חכם שפי' כן וכיון שכל הפוסקים חלוקים בזה יש לו דין מנהג
 בטעות שאין לחלו' איו כלל וראוי לבטלו פר"ח סי' לה"ה : כיון שנהג לאיסור אין לשנות המנהג
 דלא יא' אלא כדברי המתירים ואחרים נהגו בו איסור ת' מ"ב סי' ס"א : אין זה אלא
 כדברי' שנהגו איסור משום סייג אבל בעינינו אלו כמדומה לי שלא נהגו בו אלא מחמת
 פשות דדיון ולא שייך בהני חומרי כ"כ סייג וגדר והתורה חסה על ממונם של
 ישראל ולפיכך ראוי לבטל המנהג ודברי' בדברים הם ולא יחלק בזה דק איזה עיקש ופלתול
 ומכאן

ומכאן תבין והיקף לענינים כיצד היה פר"ח סי' ל"ה ס"ק י"ג וכיוצא בזה כ' ב"י ס"ס ס"ה
 כמ"ש ר' ירוחם שסור לבשל בשר המתים מפני המנהג וכ' עליו דמנהג כהני מנהג בטעו'
 הוא שדבר זה לא יוכל לשים א' מהפסחים שהם וזכיר לבטלו במקום שנהגו בו היסור
 ועיי' בתו' בעירובין ד' ק"ה ס"ב : כתב של"ה שלא יקנו מבהמה זה שמעכו הסרכות שלא
 כסדרן ורבי' מבטי' עליי' נוהגין שהשוחט מחוייב לרגיד לרם היוזה בהמה שנכשרה ע"י מיעוק
 או נכשרה כשטעה וזני סכרד אין אוכלין בשר שנכשר ע"י מיעוק ומשמש ע"י : כ' של"ה
 שינהגו כחומרי הרש"ג ורנ"א ודווקא במילתא דליתא בגמ' יש להנהיג כחומרתן אבל בדליתא
 בגמרא יכולין להנהיג להולא בצירוף עם דעת המקילין כפרט בה"מ ולסבוד שבת וי"ט ואורחיו'
 השוחט בהמה הוא יבדוק כי לפעמים יארע לשהט טרפית בשחיטה ומפחד להגיד וכוונתו
 שיטרוף אח"כ בדדיקה ור"ס יבדוק אחר שמא יהא כשרה בדדיקה ולא ידע שטרפה בשחיטה
 ויהכל טרפית ג"כ : במ"ק ס"ק ל"ו כתב ששמע מכי רג"מ שעבטיל סג"ל שדרש ברבים
 לגזור בחיב"צ על כל הבדקים שילא דווקא הריאה לחוץ קף בדליכא ריעותא וכן גזר חג"מ
 ליפנהיבה"מ היוזיק אב"ד דקף טארני גרא ב"הש"ש רוב אין בקיאי' במראו' ובקמטי' וכ"ע' וז"ל
 לאותן בודקים שנטלו קבלה מחדש מחוייבין לחזיא הריאה לפחות ג' עינים מיום נשילת קבלה
 ואריך שיטבע ע"ז בפני הרב והרב יכתוב זה בכתב קבלה שגבע ע"ז ולייסרו ולקנסו אם
 עובר ע"ז עכ"ל : טבח שהט בהמה ויש לו חלב ממנו שנחלב תקן ג' אסור ליתן הריאה
 לגוי ולהעליכה לכלבים ולמסור הבשר לגוי ולהכליל החלב ממנה ואם נחלב קודם ג' י מותר
 לעשות כן ואם נמצא בצנעות מכה רבה שגסרכה הריאה בצנעות כה"ג יסור אכן רכלים
 שגסמטו בה קודם ה"ל לאסור כל שאינו ב"י להיסור נטל"פ דרבנן אין לאסור הלא
 בהיסור ברור כמו בטרפות מן הבטן בכה"ג ת' ב"ח ס"ק כ"ו סרכא תלויו' היוזה מבוטא
 וכן היוצא מיתרת כ"מ ט"ד טרפה ואפי' היה צאונה לה מגין דופן עליה כיון דלא גסרכה
 בו עיי' מהריב"ל ח"ג סי' ק"ו דכתב דלא לנהוג כן ואפי' לדעת זה דווקא כשיש מוגלה אבל
 לא בבושה קשה י סרכא היוצא מן הבועה מחיתוך לחיתוך טרפה לפי שאין שוככות זג"ז
 כדרך שהם שוכבים כשיש סרכא או נקב לחוד בלא בועה ועיי' מהריב"ל ח"ב סי' פ"ג דאבי'
 כל הסרכא צאונה מרובא אל הדופן אר כיון דאובא בועה טריפה ת' ה"ק ה"ה סי' רצ"ד :
 כ' רש"ל כה"ט סי' נ"ד ריאה שניקבה במקום רכיתה דהיינו חיתוכי דאונות ואפי' כל השלם
 למעלה מן החתוכי אם ניקב שם ודופן סותמו וסכך בבשר טוב כשר הפי' ההידנא ו"ל
 שאנו נוהגים להטריף בסרוכה לדופן שלא במקום חיתוכי דאונות וא"ל בדדיקה עכ"ל מפני
 שיש כאן ס"ס ספק לא נקבה ואת"ל נקבה עדיין סרכא כסדרן היא וכרש"ל ונ"ש בשחיטו'
 האשכמים להטריף כזה מנהג טעות הוא כת' ה"א בשם שחיטו' כת' : עיי' ב"י סי'
 ל"ט נשר הנלע כ"ז אם הריאה סרוכה לה כשרה כו' כתב ימין משה ב"הם שנמצא עורף
 מעט מהנלע לריאה טריפה דחיישיל' לנקיבת הריאה עכ"ל ה"כ בין כן וב"כ שרין הנו בקיאים
 הלא בדדיקה ועיי' נפוחה והרבה פעמים צא לידי וה' הריאה נקובה אפי' בלא שום
 עורף והטרפתי כת' א"א שמו"כ בשחיטות כת' : כתב רמ"א סי' ל"ט ס"ס
 סרכא תלויו' שיש מכה בדופן כנגדה טרפה ק' הא פסיק בס"ק ב' כשהנה
 סרוכה לדופן ויש מכה בדופן כשר וא"ל בדדיקה מכ"ש האי סרכא דאפי' בלא מכה בדופן כו'
 כשרה מכ"ש כשיש מכה כנגדה א"ד שהיא כשרה עוד דממ"ל תהיה כשרה אם הנכה ב"ה
 כבר נקבעו שהיא כשרה ואם מן הריא' היא ב"ה הרי סרכא תלויו' כשר בלא בדדיקה שאין סרכא

הלכות מרפות

הלל התעצמות ליהד וג'ל בצ' דרכים שהיא טרפה א' מעטם תרתי לריעותא סרכא בריאה ומכה בדופן ועוד שהיו יס מכה בדופן כנגדה מוכח שהסרכא אינה מן המכה בלה דאם ויתרה מן המכה היתה נשאר היתה סרכא במכה ולא בריאה גם זאת ידוע לזבחי זבח שמן המקום שהסרכא בלה שם היא נגדירה ובהיום שהיא תלוי' בריאה ידעין שכן הריאה ולא מן המכה ובלא מכה היא כשרה מטעמים שכתבנו לעיל ועכשיו שאנו מוצאין גם מכה בדופן כנגדה חיישי' שהיא יקלל הסרכ' וסופו לקל' וכל העומד לקל' כקוב דמי לכן היא טרפה והיו מהני לה בדיקה (שם) וג'ל הכותב דהא דמעיף כ"ב ע"כ אידי בשאר מכה שיש בדופן לפי דבריו ש"כ לפני זה דבאס נשבר הלעלף בלא עוקץ הם נסרכא להריאה טרפה ולא מהני בדיקה כמ"ש לכני זה בסמוך בשמו הע"כ דהא דמעיף כ"ב לפי דעתו חיידי בשאר מכה ולא בשאר הכלל עכ"ל השו"א בהנ"ל גוי הקל' יבדל' היכף את' שהיה אחר שתמות כשמוגתה על הארץ ע"ס ל"ט סי' כ"י ח"א ב"ס שהיועות כת"י : צריך להיות זריזות יתירה ומומחה גדול להסיר סרכות הריאה ולדע איזה סרכא גמורה דהיינו שהם בלה מנקב הריאה וא"כ צריך להטריף בלי ש' בדיק' ונפיה' בעול' ואם זה סרכא גמורה רק שהיא בלה ממקום אחר ונדבקת לריאה כמו ממכה שבדופן או מכה שבחצר הכבד או שפלה דרך מקרי ממקום אחר על הריאה וא"כ צריך בדיקה נגיחה אם הריאה יפה ושלמה תחת' כשרה ומי שאינו מומחה' שקרוב הדבר לכסוע שלפעמים מטריף שלא כדון ולפעמים מכשיר שלא כדון לעמים כגון סרכא בחצר הכבד או שלא בסדרן וכו' טוב להסיר הסרכא באכזביות ע"י מיעד ומשמש לפי שדבקת כמו שדוכקין הנזיר זע"ז ע"י עיסה וכשתה רוצה להסיר אותה סרכא מן הריאה בסכין דחליש כומ' ר"ל בסכין חד א"א שלא יחתך גם מעט מן הריאה ויטריף שלא כדון אבל סרכא הנסרכת לשומן הלב והשומן מחמת שהוא רק ודבק ביותר א הריאה ופעמי' שמשירי' השומן להסיר באכזביות ע"י מיעד ומשמש שלא יטאך מעט מועיר מן השומן אל הריאה במקום נקב קטן כחוט השערה לכן טוב להסיר בסכין חד וכמו גם כן גבי סרכא לגבי דופן ע"כ צריך מומחה גדול לזה כת"י ח"א ב"ס שחיותות כת"י : מעשה בל' לידי שהיתה אומה לחצר הכבד נסרכת והיתי מומעד הסרכא מן החצר הכבד ואחר שהסרתי מלאתי נקב מפולש בטרפשא רק קודם הסרת הסרכא לא הי' גראה הנקב כי הסרכא הי' סותמות הנקב והקלפתי הסרכא מן הריאה והיתה יפה ושלמה מכל הנקב' והטריף א' מהגאונים באמרו שהוא תרתי לריעותא ודעתי הי' נוטה להתיר מטעם שגם חדא ריעותה לא היתה שם מאחר שהסרכא הי' סותמות את הנקב מפולש א"כ אין לאותו נקב שם ריעותא כלל שכל דבר הנסחתם בנקב זה מועיל לה הסתיומה להכשיר וכשכא לידך אל תעביד עובדא בלי שאלת חכם כת"י ח"א ב"ס שהיועות כת"י

סי' מ' טרפות הלב וקנה שבו וכו' ס'

א הלב יש לו ג' הללים ניקב לה' מהם טרפה ואכילו אם חלב טרפש הלב או שומן הלב עצמו סותם טרפש הוא כים שלב נקונה בתוכו ועט"ז ס"ק ב' ועט"ו :

ב נקיבת אפי' מפולש (ש"ך ג') ולא הגיע לחלל אם מחמת חולי כשרה ואם במחט וקוצ אפי' אם תחוב בחוץ טרפה (ט"ז ג') מספקא אם יש עוד איזה ספק הו' ס"ס ומותר בה' וע"ס כ"א מדיני' סל' :

ג נמא מחט בלב ה"ה בטרפשא דלבא אעפ"י שאינו ניכר בחוץ טרפה ואם נמא בסמפולא רבא עבלך וראש המחט כגרעין תמרד וקופא לצד חלל הבמה וליכא הוכחא דהיתה

דיתה כפר לגאלי וחזרה כפרה לר"ה (ב"ח ע"ז ס"ד) ובר"ח מכביר בכל גומא אף
 בחורף לזר החלל הבהמה דכאן נמצא כאן ה' . אם נמצא עכס בתוך הלב ב"ח ויהי ע"י
 ל"ח ה"כ ובגליון כר"ה נ"ס וט"ז אומר הם סופו לקרוב כמו מהט ופר"ח כהב דל"ח כח
 בידיו להתיר רק הם נמצא בשוורים ומיחו עכס שכל כדדין גסים ואין בו חדות כלל בשם
 כד מלדדיו יש להכביר וכ"פ ש"ך ונ"ה דלא כט"ז שאומר . מהט הנמצא תקוע ב"ח הם יש
 היכר מבח צדופה ופלטות שידוע שבהם המרט לזר פנים יש לעיין בצלעות יכ קתוע מקצתו
 עדיין לרובן ולא עובר לחלל הלב בנקב מפולש אפי' קופא לזר כשירה ואפילו במהט דקה
 (יש ל"ל לב תרגול שה' עלי' כפוי מלא מים והלב כול' בתוכה והלפה וצדקו ולא ה' בו נקב
 ור"כסירו הריק"ש וע"ס ל"ה . ד קנה הלב והמזרק הגדול ניקב במשהו טרפה ע"ס ל"ד .
 ה ניטל הלב ביד או חולה טרפה מעשה כפרה שה' לה ב' לבבות והטריף מהר"א .
 מעשה שכתחו תרגולת ולא מלאו לב והי' תרגולת בריאה צלי שום חולה ומסמיים
 והתיר בת' הג"מ כבי מהמבורג ע"כ :

אם שומן הלב עכמו דהיינו טרפס הלב ט"ז ה' דבוק בלב ואדוק מאדו מפרידין בסכין
 ואם נמצא עס או בעובי הלב ק"ד או נכרר הדם בעובי הבשר ע"ס מ"ו ואז"ל אם
 נמצא בעובי הלב ומתפשט עד לחללו טרפה (ש"ך ח') כים של שומן הלב היה נסרין בלב והיה
 דם בלאתו סרכא והטריף מ"א בשם ע"י שהיה מעשה ה"פ :
 (סימן מ"א) דיני טרפות הכבד

ניטל הכבד ולא נשאר כזית בכליות וכזית במקום דבוקתו בטרפס ט"ז וש"ך וכזית
 בנקום מרה ויהיו זתים הללו כ"א שלם במקומו ואם היה מתלקט או ברכועה או מרודד
 טרפה ז"ע אותן מימי' שאין להם מרה או כבי שהמרה אצל הזוג ע"ס מ"ב ס"ח אי סגי בכזית
 שהיא חיה דהיינו ב' זתים לדיון או בעינין ג"כ כזית במקום שמרה דבוקה כגדו במינים
 אחרים והדע' מכרעת דלא בעינין וז"ע לדינא מ"י כלל ט"ט ס"ק כ"ז .
 שיעור דזתים אפי' צשור הגדול ובעוף לפי גדלו וקטנותו :

יבש הכבד ולא נשתתירו הזתים ה"ה אם יבשו הזתים לבד ואם משרטט בציפורן על
 הכבד ומראה השרטוט בתוכם מתקרא יבש ע"ס ל"ו ג' ש"ך או נימוקה הכבד והי' לדם
 אין לאסור בנרקב והי' לדם אם נשארה הזתים שלם (ש"ך וט"ז) ואם ידוע שנפלה הבהמה
 צבוח י"ט ונמצא ריסוק והפסד צורה בכבד ט"ז ב' ע"ס כ"ח ס"ג טרפה כבד שקשה כאבן ולא
 נשתתירו ב' הזתים בה"מ או לעת האורך יש להקל (ש"ך ד') :

התליע בכ"מ כשרה ואפי' ניטלה כל הכבד ולא נשתתיר רק ב' זתים מתולעים כשרה
 דעת רש"ל ט"ז ג' וב"ח ות"ח ורש"א והיינו כשים בין הכל לבד הנקב התולעים כזית
 שר במקום חיותו ובמקום מרה רש"ל ע"כ בייטל כולה והב' זתים שנשתתירו התליעו אין
 אין ב' זתים לבד התולעי' טרפה ש"ך ס"ה נעקר הכבד במקומות הרבה ומעורב בטרפס
 אין מעט ובאן מעט כשרה : ד מלא מחט גסה כגרעין תמרה בכבד מלאו בהתיכות
 כבד לחמר שכלעוהו ובשלוהו מהט תחובה בחתיכה א' מאמצעית הכבד והאחט היה באופן
 אששים הי' עגולה יש להתיר בה"מ ז"כ מכח ס"ס והפר"ח מחמיר והכלים מתבצל בים
 בד יש להקל להשתמש בהם כשהם אינם ב"י . אם מנ' בכבד גרעין תמרה כשרה וגרעין
 טרפה כר"ח אפי' כולה טמון בבשר הה"ד בטחול ט"ז ר' ואם כד הדק שלו כלפי הוך
 י' אינו צומן ראש העצ בכבד ותורה יואל לתוך חלל הבהמה כשר רשב"א ואו"ה
 ואסמ"ק

הלכות מרפות

וממ"ק. ואגור. ור"ן ורש"ל ונעריפין והרשב"א מוצר. דאם חודה פניה לנד חלל הגוף טרפה
רש"ל וב"ח ודו"קא שד העה כונה לנד סמפון אבל אם פורה לנדדן טרפה. ובמחנה דקה
לעולם אפי' כולה בתוך הכבד טרפה ע"ס מ"ח מ"ט נ"א.

ז מחט שנמצא בסמפון גדול הוא סמפון הקנה שוכנס בתוכו ואפי' חתוכ' הכבד. וכן
הס' נמצא בסמפון גדול של ריאה כשרה.

ח יקרב טרפש הכבד מולד הכבד נקב' מפולש טרפה ובסדר יקור נדכס בשס הג"מ ליב
שט"ס. הוא וז"ל יקרב טרפש הכבד נקב' מפולש טרפה. ואין חילוק בכ"מ שנמצא הנק'
ב"ה וז"ל וט"ז כ' ברותו הלק שיורא פרום על הדופן הין הנקב פסול. הע"פ שהין הדופן
דבוק בו מ"מ הין הרום נכנס לשס ע"כ הין להורות בלא שאלת חכס ט"ז וזה נכון ועיקר
ער"ח ועיי' ע"י. והס' יקרב ועלה קרום מחמת מכה או שחין ש"ך י"ג. חו' שאר קרום הוי
סתומה וחלב טמא הף שבמקום אחר אינו סותם בנקב בחצר הכבד סותם ט"ז ט' ואין מדמין
ריאה לחצר הכבד. מעשה שהיה באותו נקב נכנס חלב טמא כמו חוט בתוך המחט. שהיו
יכולין להוציא אותו החלב טמא מתוך הנקב ולחוץ והיה החלב נמשכת לכאן ולכאן כחוט במרט
והכסירו ע"י בהסכמת כמה גלויים מעשה שהיה הכבד נכמת תוך חצר הכבד ובתוך מקום
שהי' דבוקה בריאה נעשה כפתור גדול והיה נכנסת בתוך הנקב בחצר הכבד ולא הי' יכול
להפריד חצר הכבד מהכבד כי הכפתור שבסוף הי' גדול מן הנקב שבחצר הכבד והיה דבוק
מאוד וחתך בסכין במקום א' בחצר הכבד כדי שיוכל להוציא הכפתור מן חצר הכבד
ואה"כ בדק הקרום של חצר הכבד במים ולא הי' בו נקב והכסירו מ"א דכ"ד ע"ד בשס הג"מ
הבררס מכריז: ואם נסרך טרפש הכבד לבית הכסותם ולהמסם ע"ס מ"ח ס"ח יס לבדוק
בכרס ששורין (פאלגין) או (וואמפן) שבודלי יס שס קוץ או מחט (והס' אירע שעירו
בפרש מתוכו ולא בדקו אחר מחט נראה להכסיר חוט השני (סי' ס"ט ובע"י כלל פ"ט ס"ק
ל"א) חולק עליו אם לא בדקו ודאי שס מחט ופעמים אם נסרך טרפש הכבד לב"ה מבחוץ
כמו קרום וזוהו קרום הוא אדום ולפעמים מלוכלך בדם ממס אם ניחש לק"ד א"ל ת' חוט
השני סי' נ"ט ובע"י כלל פ"ט השיג עליו. ואם נסרך לכלע כשר. אם יקרב חצר הכבד
במקום דמשימי ידא דנכחא כשר והס' סביביו חוטין לבטין כמו חלב. או הוא נקב יבן
וערפה ד"מ ט' י"ע ע"ס' ל"ו סק"י בש"ך ואין הבדק צריך לבדוק בחצר הכבד אם יס
נקב או לא ט"ז י' ועיי' חולק עליו יס מצריכין (ב"ה לנקר הקרום העליון שלצר הכבד משו'
חלב הקרום שמונה עליו והמציג לרסיר ב' הקרומי' ובדיעבד במליחה א"ס') ובביטול צריך
ס' ואמריקן ג"כ בו חנ"ג ואריך ס' כנגד כולה אם הין בו ס' בעצמו נגד הקרום אבל לא
במליחה ע"ס' ס"ד ס"ב אם נמצא ב' טרפסים כשרה כר"ח: מ נמצא מחט בערפו אפי'
כולה מכוסה בטרפש ט"ז וס"ך י"ד ואין חילוק בין קופא לגאו או לבר ספק טרפה
נקרעו הטרפש ויצאו מים עכורים ע"ס ל"ה.

י אם יס לעוף אנו לבימה ב' כבדות וה"ה אם נבראת חסרה טרפה ואין לאסור יתרת כבד
אלא במקום מרה או חיותא ט"ז י"א ולש"ך בכ"מ שנמצאו ב' כבדות טרפה ת"ח ורש"ל
וש"ך עיי' ס"ס זה בטר"ח נפ"י על כל יתר כנטל דמי ונ"מ לדינא עש"ב: ואם נמצא יתר
כיד תלוי ועומד במקום שכבד אחרת תלויי והינה דבוקה לגמרי להכבד אחרת טרפה ט"ז שס
מיהו אם רב' כבדים מתחילי' ליטה מלוחו כזית במקום מרה וחיותא כשר כמו ביתרת רגל
לגיטה מארכובה אהרס"ל וכ"כ ט"ז ס' ל"ה סק"ד. כבד שהוא נפוחה ועבה ונרקב יס לעיין

בריהא אם לביה היא כזמר גפן טרפה ואם אדומה היא כשרה פי' דרדרא ברי כבד על הווא לטובה וחי' כד רההקון המונח על הוואב' והקורקבן הדקין כמין כים של כשר ומחובה בעור הכבד והיותה גבוה וקשה קצת מבשר הכבד וקרעו כים ומאלו בתוכה שבולת שועל שלמים ומורקבים ומעוכבים וגם חול כיון הנמצאים בקורקבן אוחא טרפה כ"ה ת' ש"א ובר"ח בק"ה ועיי' רדב"י ס"ק נ"ג : אכן שנמצא בכבד של בהמה נמוך בבשר הכבד כשרה הריק"ש :

א מרה שנקבה טרפה ואם יש להלות בסכין או בידא דטבהא תלין עיי' סי' ל"ו ה' ש"ך ח' וכי' נקבה כג' הכבד הכבד סיתא' וכשרה ואם גם הכבד נקבה כנגד' טרפה ש"ך ב' ופי' : כשרה למקום אחר כשרה ויין לממון ע"ז פר"ח ועיי' ד"ח ס"ם מ"ה במרדכי ובנישכטי שמואל ושל"ה חומר : מרה שנכרס' לדקין כשרה ת' חוי' סע"ו ובה"ק ח"א רע"ט ז"ל סי' מ"ט ח"ה שני סי' מ"ט ות' ש"א ס"ב : מרה שהיתה בולטות מבין האלעות לחוץ בין ע"ר לבשר ונמצאת המרה שלימה וכפחו אותה ועלתה בנפיהה ולא נמצא בה קרב כלל כשר ז"ל ס"ט כיון שהעור הי' שלם אבל אם הי' מצד חוץ טפי איכא למתלי בחולי מבין כר"ח :

ב נטלה ביד או חסרה טרפה : להחמיר ולהטריף תרנוולת שחר שחיטה נמצאת בלי מרה ותלל האם טעון בצים גמורות ובחלי גמורות דברי שמואל ס"ק :

חסרה המרה קורע הכבד שתי וערב טועמו בלשוני אם מר כשר וכ"כ ב"ה ואם אינה מר ילנה בגחלים אם הי' מר כשר וא"ל טרפ' טעמו מקומ' ונמצא מר וסוב טעמוהו ולא נמצא המרירות תלין שמתקלח מה בלע' הכבד מן המרה וכשרה הריק"ש ואם קודם טעמו בל' לב ונטל הכבד יש להתיר וז"ע למעשה מ"י כלל כ"ח סק"ד וכ"כ ב"ה בשם הג"מ חיים גבש"ת דכשר וכ"כ עבודת הגרשוני סי' י"ז ופשיטא אם נאבד קודם שראינו אם הי' לו מרה כשר וע"ת ה"ק ח"א סי' נ"ד . כבד עוף שהי' מקצתו מעור וכתות ולא נמצא בו מרה ולא נעמו במרה טעם מר וטעמו הקורקבן וחי' מר כשר ב"ח דלת"ל דאין המרירות מן המרה דלמא הלכה כמ"ד נטלה המרה כשרה והיו ס"ם המתקד :

אם מרה ח' וגרפה כב' נוקבין אותה אם שופכות זו לזו ח' היא וכשרה וא"ל ב' הם וטרפה וה"ה אם נכרדוהו מזו ומקום חיבורן ח' וכשמגביה הנד הא' שופך אל השני דך חיבורן רדב"ז וה"מ איכא דליכא טעמא דמרירותא בכבד אבל אי איכא טעם מר כשר זכ"ש מדין חסרה המרה לגמרי פר"ח : בועה כמו כים קטן יוצא סמוך למרה תלוי' בסמפון מוך לה ברוחב אצבע ולא שפכי אהדדי וקרעו הבועה ויאל מ"ז וטעמו המים ולא היו מרים בכיריהו דלאו מרה אלא בועה והין טרפת בועה אלא בריאה הריק"ש מרה שנתדוקה והכים י"ו במקומה כשרה שתולין דרך סמפון נשך המרה ולא דרך קרב אהל מועד : וגופחין זה ואם אחרי הנפיהה לא ימצאו שם קרב טפי איכא למתלי שנשך דרך סמפון מלמומר שהעלה הנקב קרום ולא יכר פר"ח :

אם לא היו שופכות אבל נפחוהו עלתה ב' ג"כ בנפיהה זו או ששופכין מים לא' ונקמולות הב' כשרה : ו' ואם במקום דבוקם בכבד כמו רוחב אצבע או בסוף תערוב ונעשה ח' אפי' לא שפכי אהדדי והם ב' מרות גמורות כשר עס"ד :

ב' מרות בכבד וסמפון ח' שופך מרה לשתייה וכשזוקף חוזר ליחה לסמפון ושופך לשתייה אבל כשהם שוככות כמו בחיי בהמה אין שוככות זו לזו יש להכשיר בבהמת אל כל היכא דתלין דנעשה הנקב לאחר שחיטה אפי' בבהמות גוי תלין מא"ז . מרה הניכרת

הלכות מרפות

הניכרת מע"ל של כנד אי שפכי להדדי כשרה :

ח העופות כתורים ובני יונה שאין להם מרה כשר והכזי מרה שלו למטה סמוך לזנב
 ז"ע אם לא נמצא לו מרה ואף אם יש טעם מר במקום הדבוק מ"מ הוי כניקב המרה או
 אף שהיא רחוקה מכבד יורקות בו ע"י סמפון והדבר צריך חקירה אל הצקאי מ"י כלל
 פ"ח ס"ק ו' והם לא יודע אם אין למין העוף ההוא מרה האסור עד שידע שאין למין עוף
 ההוא מרה - איילים אין להם מרה כספי תו' חלין סי' קי"ב (ש"ך קצת ב"ח אין להם מרה
 כלל ויש שיש להם במעי' כגון יונה ומן השליו וכפור דרור ויש שיש להם מרה בבטן וקצת
 מהם יש להם מרה באונם ובני ואיל המרה שלהם באליה ס' שערי שמים ועיין רד"ק האשע ז' .
ט גרעין של יית חד או מחט בין קופא לבר או לגאו ש"ך רש"ל ור"מ או קוף שגא
 במרה טרפה אבל גרעין תמרה שאין בראשה חד מותר ופר"ח מכשיר בגמא מחט
 בין קופא לבר או לגאו מיהו בזהמת גוי יש להטריף פר"ח :
 סי' מ"ג טריפות בטחול

א ניטל הטחול כשרה :

ב אם ניקב בראש העב נקב מפולש היינו כל מה שבדוק לברא ולא יותר ואעפ"י שיש בדר
 העב ג"כ קצת דק מ"מ אסור ט"ז ושל"ה (והמקיל בה"מ לא הפסיד פר"ח : מעשה
 בטחול שניקב העב במקום שאינו בדוק רק מונח על הכרס והטריפו ע"ס מ"ח ס"ב לחם
 חמו' כתב מ"י כלל פ"ט להכשיר להלכה ולא למעשה הואיל ונזרקה מפי חבורה : באיזה
 גליל נמצא עגלים שיש להם נקב מפולש בטחול בראש העב וסביב הנקב מבפנים מקיף
 עור הטחול וניכר שגבראת כן ובכל פעם נמצא הנקב במקום א' ואומרי' קצת אנשים שכן
 דרכן של עגלים שם מותר ט"ז וז"ל סי' ע"א ע"א וז"ה מ"י כלל פ"ט והכשיר דלא כנ"ה
 וז"ל עבודת הגרשוני ס"ק' בהסכמת ג' גאוני' ופר"ח כ' להטריף ונ"ה ועי' בשם המ'
 בוגם וב"כ בח"ד אות ט' בשם מג"א ובז"ל סי' ש"ח ובמפתחות מראה דמטריף וכתב לחם
 הפנים מראה דדברי המתירין בטל' וז"ל דחלבה אסורה ע"ס פ"א) ואם עור הטחול לא ניקב
 גוי סתימה מעליותא ואם נשאר תחתיו מבשר הטחול עצמו (נ"ה ות' מהר"י הלוי דלא כט"ז
 סה"ה מ"י כלל פ"ט) כעובי דינר זהב (דהיינו פחות מחציו עוביו של אותה טחול במקום
 שהוא עב דווקא כשר ואילו מועיל סתימת הלב או בשר וגם הקרום שעליו אינו מטריף
 דאין זה בכלל סתם טחול) ניקב במקום הדין ואפי' נחתך כשר והנך נקבי' דכשר בטחול
 מיירי שאין המחת לפניו מונח שם אם ראינו שבר המחת מצד חוץ להטחול שאין חשש לניקב
 שאר איברים אבל בסתם שנמצא מחט בטחול בכל גווי טרפה (ט"ז דלא כב"ח) ואם נחתך
 (במקום העב טריפה ש"ך : בקרעת הטחול או נימוקה או לקחה בשינוי בשר אבל שינוי מראה
 לבד כשרה (ט"ז ש"ך ד' רש"ל) דאין שינוי מראה פוסל אלא בנפל לאור ע"ס ר"ב) וכן
 בכ"מ שהבשר רע ונרקב דינו כניקב ואם מים בטחול אפי' עכורי' וס' רוחים (והבשר סביבו
 ונשתיר כעובי דינר זהב (ט"ז וש"ך דלא כב"ח) כשר ואם נמצא בטחול בועא מלאה מוגלא
 או מים עכורים וס' רוחים או שאר לקותא דינם כניקב ואם מתחיל הלקותא מבחוץ אם נשתיר
 כעובי דינר זהב כשרה ול"א שסופו לרקוב הכל אבל הבשר מבחוץ שלם מכל צד בלי שום
 ריעותא אף שמבפני' כולה לקוי בלא שיעור עובי ד"ו כשר פר"ח וכ"כ בט"ז מ"ש זה דחסרון
 בפנים לא שמי' חסרון וכז"ל מ"מ מסתפינא להקל וכתב מ"י כלל פ"ט סק"ד ויפה עשה שלא
 רצה להקל אלא כ"כ בה"מ יש לסמוך על מה ש"ל וע"ז . ג מה שבדוק לברס קרוי עב ולא יותר
 נמצא

ה נמצא ב' טחולים לעוף וטוב להחמיר אם נמצא כמין טחול בצד העצ אם לא בה"ט
ש"ך וש"ע וכו' דלא כב"ח ט"ז דאוסרי' דף בה"מ ואם ה' מהם נקובה בסוגייה
(ואינו ניכר שהנבצ בא ע"י תחלת הבריאה (מ"י)) הם שניים שומדים בשנה ואינה ניכר
אזנה היא היתירה או היא טרפה מוספק ופר"ח כ' בכל גווני יש להטריף ואם א' גדולה וא'
קטנה אזלין בתר גדולה והקטנה היא היתירה ז"ל ס' ז"ח אבל אם ניכר שהוא מתחלת
הבריאה כשר מ"י כלל פ"ט . ז' טחול העוף אם נקבה ראוי להחמיר לעצמו רש"ל וב"ח
וט"ז וש"ך ופר"ח מחמיר לגמרי טחול שנכלה בלי ויקור ע"ס ע"ד .
(ס' מ"ד טרפות בכליות)

א נטלו הכליות או נבראת רק בכוליא אחת או בג' ואכ"י דבוקי' בחרץ שכוליא בה
ואם יש לקותא בכוליא' מהם טרפה פר"ח או נקב' או נחתך דכ"י' הלבון עצמו כשר ב"ח
ט"ז ו"ג וש"ך ובחסר ע"י חולי אין להקל מ"י כלל כ"ט ס"ק' כמ"ס רש"ל .

ב לקתה הכוליא (ומכת חרב בכח אבל לא בנחת דכשר) דינא בלקותא ובעינן דמטא
לחרץ ש"ך) ונשתנה מראות בשנה כבשר מת שמתניסמם ואפי' התחיל ההמסה
בפני' מאחר דעיקר לקותא הינו אלא במקום חריץ א"כ כשהגיע המכה ללבון הוי חסרון
מבחוץ כו' רש"ל . ויכול וחולי זה בעינן שיגיע לתוך הלבון שכוליא' וטרפה והיאך דלא מטא
ללבון גופא כשר ש"ך וב"ז ואם לקתה מקום חריץ לבד טרפה פ"י ואם נמצא בכוליא ליחה
דף שרינה סרוחה או מים עכורים או סרוחים ומגיע עד הלבון וכ"פ פר"ח דלא כט"ז וש"ך
ורש"ל דכתבי במגלה אפי' מעט רחוק הרבה ממקום החריץ אפילו לא הגיע ללבון מיהו
כתב רש"ל דאם לא היתה גחון בועא אלא מבפנים צריך שיגיע הליחה ללבון . או מים
שמראיהם כרכומי כמראה דבש דף לא הי' עכורים ועבים טרפה אבל מים זכים אפי' הגיע
ללבון אפי' בשלחופית וכן דם כשר . ראו לקותא ולא הספיק לבדוק אם הגיע לחריץ הבהמה
טרפה וכלי חרס מתורים מאחר דאסרינן מכח ספק הכלי' מתורי' דסתם כלים אינו ב"י
רש"ס י"ד ס' ל"ח ומהרש"ך ח"א ס' ז"ל ח"ג ס' ק' הצריך הגעלה לכלים הפלעים
מספק איסורי' אף שאין ב"י בכ"ח ועיין בכ"ח בס' ק"י .

ג ואם לא הי' הלקותא אלא בלבון אעפ"י שכל שאר הכוליא צריא טרפה ע"ת פני' ס'י
כ"ה מוגלה אף שלא הגיע ללבון טרפה וכן בעבורי' וסרוחי'

ד נמצא אברים אפי' במקום הלבון ומקום הלבון כולה צריא כשרה ט"ז י"א ש"ך י"א .
כוליא שהקטינה בבהמה דקה כפול ובגסה כענבה ע"י חולה טרפה רוב' בה"ג דכפול
כענבה כשרה) אבל בתולדתה כשרה ש"ך י"ב וצדיקין מקומן אם כולה מלא ואין חלל
דקיות סביבותי' כך היתה בריאותה ואם חלל שם הקטינה ע"י חולי) ז"ע אם הקטינה
מחמת אברים שנמצאו בה אי כשרה או דהוי כע"י חולה מ"י כלל פ"ט ס' ק"י ט"ז

נטלו הכליות ביד או נבראת כך וניכר אם הכים מלא חלב כשר אבל ע"י חולה טרפה
ניכר אם שם חלל ומקום ריק ז' היו ג' או יותר והרטיטו היתרות ונשאר ב' שלא הקטיטו
שמה (והג' אינה עומדת בשורה א' עם השתים אבל אם עומדת בשורה א' ואיכא לקותא
אחד טרפה ע"ל א' ב"ח ורש"ל כתבו להיכך ובז"ל ס' ז"ח כתב על דעת הב"ח שכן עיקר
במ"י כלל פ"ט ס' ק"כ כ"א בהגהה נ"ה לא הבין שדעת ש"ך להשיג על הט"ז ועש"ך ס"ק ט"ז
ז"ס שם עיי' דכוס יזן . ח' לבון בכוליא לקותא אע"ג דאינו פוסל עד שיגיע ללבון
אינו ניכר שם הליקוי ו"ל כיון דא"א למיקם עלי' טרפה ש"ך יז וכל שינוי מראה פוסל ב

הלכות טרפות

(ודווקא כשיגיע עד מקום הלבון רש"ל וט"ו חולק בלבון הכולא ופר"ח) יש עליו קרום דק מלמיל' ולפעמי' נמצא אותו קרום שחור מטה לדיוקא והמת' אותו קרום מוציא הלבון לבן כשאר הכלית כשרה וירוק (גכ"ל) כשר וכ"כ בה"מ דלא כט"ו וש"ך שהסריק (בגכ"ל) וגרינ' כשר ט"ו אבל ירוק ככרתי (או בל"ה) טרפה ע"ה"ח א"ח ע"כ ורש"ל והאחרוני' כהבו דכשר בה"ה ורש"ל וברשה וכ"ל דעת מי' כלל כ"ט ס"ק ד' דכרתי כשר ופר"ח מעריף בכל ענין .
מ כול' שהאדומה כשרה : אין טרפות בכול' של עוף ומה"ט עוף ותרנגולת שפחה כותלי'א בביצת חרמ'לת שהורה בדיו כשרה ט"ז ט"ו ב"י .
 (סי' מ"ה נוטל השלי' והשלחוכי' בבהמה וע"ה)

א בהמה או עוף שניטל האם שלה (ובעוף שלל ביצים דנו כאם בבהמה ובאין ה"מ יש להחמיר בעוף ש"ך סק"ד) כשר בה"מ וש"ך ובניקוב ונימוק יש להחמיר א"ל בה"מ (רש"ל ובנהמך כשר וכ"כ ש"ך דלא כב"ח דמחמיר ה"ך בה"מ ורש"ל מקיל : נחת בשלל טרפה רש"ל לפעמים נמצא בשלל ביצים שקורין בל"א (גישואלין) ונימוקים הביצים כמו מוגלה כשר סי' י"ח ת"א שפר"ח ומה"כ בה"מ כשר וכ"כ' וז"ע לדוגמ' ורזה לאסור העוף ע"כ .
ב נטלה שלחפית שמי רגלים נקוים לתוכה המנהג להטריף ה"ך בבהמה תוס' פאל"ט מ"ח ופר"ח . בהמה המשתמט דם צריך לבדוק השלחופי' ששם מי השתנה אם לא ניקב פשר ח"ד הות"ש ולקט הקמח ד"ז ע"ג מ"כ יבדוק ג"כ בתלחולית או בכולי' או יש שם ריעותא שנטרפה בה הבהמה : ממוק הוולד הבהמה כשרה כ"כ תו' א"ח סי' ח' ומהרש"ל באו"ה ופר"ח דלא כב"ח :
 סי' מ"ו טרפות בבני מעיים

א נקבו הדקין ואפילו ליחה שבהן סותמן ודבורה בהן הרבה שא"א להוציא אלא ע"י הדחק (וה"ה אם עלה קרום וגמסם אינו קרום דבכל הנקבי' אין קרום סותם ש"ך א' וכ"כ ש"ך סל"ו סק"ו) טרפה וה"ה נתמסמסו הדקין אפי' כ"ש שהליחה בתוך הדקין נימוק ונראה בעור הדקין הריעותא שטרפה בה"ה ועס"ס ג' ואם חלב טהור סותם ב'אותו אבר שהשומן דבק בהם בתולדתו כשרה ה"ה כשר סותם אפי' בשל אבר אחד ט"ז א"כ וכ"כ מי' כלל צ"ו דלא כש"ך דפסק דווקא כשר שאכלו סותם (וקורקבן עמי' מ"ט ובטחול עמי' נ"ג) וקרום שעל הלב שע"ג הכרסא אף שהוא טהור אינו סותם וחלב חי' שכנגדה בבהמה אסור אינו סותם והעוף כל שומן שלו סותם .

ב אם יצאו הדקין לחוץ . והוחזרו מליהן או שהחזירן ויודע שלא נתהפכו וכן אם נמצאו המעיים בין עור לבשר ולא נמצא שם תפירה ולא ניכר שם קרע ושם ריעותא כשרה שהבהמה הלכה בטוב קודם שחיטה דליכא למיחוש לרימוק אברים ש"ך י' דלא כל"ח אבל אם חזירן ואינו יודע אם נתהפכו דלא מסיק אדעתיה לדקדק בזה אע"פ שלא נקבו (וה"ה אם לא יצאו ונמצאו מהפכים ש"ך ט' בשם רש"ל (רש"ל מקיל בזה) וכן אם נמצאו המעיים בןעור לבשר ונמצא תבור שם טרפה (תרנגול מסור לא הי' שום קרע ותפירה ובני' מעי' היו מקצתן דבוקים בבשר וסמוכים לעור והכשי' פר"ח דלא כב"ח שהטריף ועש"ך סק"י דבעיקר ניכר ריעותא בחייו :

ג הדרא דכנתא שניקב א' לחבירו ואצ"ל אם ניקב לכנתא כשרה :
ד נחת שמתא בדקין טרפה ויש להתיר בה"מ ב"ח ונראה להתיר פשנמצא בהם לאורכן ונר"ס טוקט"ן זולת דבהמת נכרי ובממצא ק"ד מבחוץ יש להטריף פר"ח ואם ראינו שפחה

שעשה אפי' קצת וקבץ יש לאסור אפי' בה"מ ט"ז : בהמה שנמצא צדו מעים צהרת אדומו' מנר שאוכלת עשב שקדין בערבי (כל"ך) יש להכשיר צבהמת ישראל ת' מבי"ט ח"א ס"ק ט"ז : קרבן שנמצא בדקין סמוך לקיבה והולך בשיפוע ומתחיל מנר חללו והולך ושופע כמו אכבע ומראה מעיינו שנבראו כן אע"פ טרפה ת' רש"א ב' שפ"ג וצב"ה וע"ת צ"ג סי' ע"א :

ה הלחולית הוא מעי האחרון שהוא עובל עיקוס והריעה יוצא ממנו אם יקבץ במשהו טרפה (והחלב נהור שבו אינו סותר) כשנקב לחלל הבטן אבל אם יקבץ במקום שדבק בין הירכים כשר והוא שישאר ממנו כמלא י"ד אצבעות בשור הגדול ובדקה בכלל צ' אצבעות ראב"ן ובדקה כתב ד' אצבעות בשור דליבוק בנקב וב' לשה וא' לגדי וטלה כשר אבל שלא במקום הדבק במשהו טרפה ע"כ ש"ך י"ג לפי שיעור זה הגדול לפי גודלו והקטן לפי קטנו ואם באותם ד' אצבעות יקבץ במשהו טרפה ובה"מ יש להקל עד שיטל רוב רוחבו היינו רוב רוחב כמי טרפה ולא בעינין סיח' ברוב רוחבו שיעור רוחב ד' אצבעות ש"ך ט"ו ועיי' ג"ה מ"ס ט"ז סק"ן בשם מהרש"ל לא העתיק בהשגחה והעתיק מה שאינו נכון והניח הנכון . תרגומות הי' לה צ' נקבי' שמאחרי' שבהם מוציא הריעי וקרעוהו וראינו שהמעי שבו יוצא הריעי הי' א' אלא שפיו אותו המעי הי' מתפשט לב' מקומות ובכל מקום הי' קבץ בגוף תרגומות כשר הר"ש הלוי י"ד סי' כ"ב ע"ש הטעם :

אם מרכי' וצ' מהדקין או משא' אבר' שנקיבתן במשהו ונאסר' אל הדופן או למקו' אחר כשר מ"מ יש לדקדק דלפעמים ימצאו בועות הרבה וע"י נסתמו המעים ולא הוא טרפה ויש לבדוק ע"י קש או טלה אם נסתמו (ויש לחתוך הבעות ולראות אם יש בהם ליחות דהיינו שהבשר שתחתיו רע טרפה ואם הבשר שתחתיו יפה אין לאסור ש"ך י"ז ועט"ו סק"ז : כרכשתא שנמצאת בקובה מצפנים והי' במקום הנקב כמין חמוטורות יוצא לחוץ והי' הנקב נכנ' לתוך אותו עובי אבל לא היה מפול' כלל ונרא' כי העור שהוא לצד חוץ הי' עיקור העור של הכרכשתא שהי' גווט כגוונו של העור ונקלף בל השומן שעליו ולא הי' שום רושם לנקב כלל אלא העור שלם והכשירו רדב"ז הלכה למעשה :

סי' מ"ז אם נמצאו צדי מעיים יתירים

כשיצא מהדק מעי קטן כענף היוצא מכבד אם בראש הקיבה מקום שהדקין יוצאין משם יש שלם ברוחב אכבע קודם שיתחיל זה המעי לפרוד וגם למטה לאחר שנתחדר שם גם שאר הדקין יש ברוחב אכבע שלם כשר וה"ה צבית הכוסות או צ' קיבות היוצאים ממקום א' והדרי ערבי כרוחב אכבע ש"ך ג' . ואם אין כאכבע שלם מלמטה ולמעלה טרפה :

במד"א צבהמה אבל בעוף . אם חוררין ומתערבין כשרה אף כמה ענפים יוצא ממנו ש"ך צ' ועט"ז א"ב ע"ש מ"מ לריבא ועיין פר"ח וב"ש סי' י"ז דעתו להקל ולא בחליט למעשה דבין עוף שנמצא במעי שלו כמו עוף קטן יוצא ממנו : מעי היוצא מבית הכוסות להמסם כשרה והיוצא מב"ה לכרם טרפה : אית' לה צ' מניא מרבא פי' הוא מחובר לדקין ככרם וסמוך בראשו ועשוי ככים טרפה ואי שפכי להדדי כשרה :

הלכות מרפות

(ס"ז) וי"ה וט"ז ופר"ח חולקין ואוסרין בכל גזונא שא"ל לבדוק) אבל היכא דבדק וליכא ק"ד מבחוץ כשר אף שלא במקום ה"מ בבית הכנסת אבל בהמסא אפי' ליכא ק"ד מבחוץ לא בפנים טרפה שלא במקום ה"מ ש"ך ל"ד : ואם המחט מונח בחלל של המסא וב"ה ולא נתחב בו כלל כשר בכל ענין וא"כ שום בדיקה אחר הנקב אבל אם יש נקב טרפה אבל ע"י ק"ד לחוד לא הוי טרפה פר"ח וז"ל וט"ז וז"ל דל"א ומ"י כלל פ"ט מ"ס ל"ב וכתב אין דברי ז"ל מוכרחים מרבא דדמיא לק"ד ט"ז וז"ל וט"ז דל"א ומ"י כלל פ"ט מ"ס ל"ב וכתב אין דברי ז"ל מוכרחים ואין צריך לבדוק אחר הק"ד אם המחט מונח בדופן הג"ה

ב"ה כל ארכו של מחט אפי' מצד א' ומצפנים שאין יכולין להבין באיזה צד פונה אסור רכיון דחללו רחב אי דרך הושט עייל על הפרש מבני' לי' לאשכוחי רש"ל ור"מ ט"ז ט"ז ואין

זה עיקר לדינה ומיהו אם הוא תחוב מצד א' מבחוץ לאורך דופן ב"ה יש להטריף פר"ח (ב"ה שטיקבו ב' העורות זה שלא כנגד זה כשרה נ"י וז"ל ר"ס מ"ט . ובל"ש נמצא מחט תחוב בכרם וכנגד אותו מקום נמצא סרבה בכרם תלין לחומר דוודאי הסיידא באתה מחמת מחט שנקבה הכרם מע"ל ועיי' ז"כ מ"ט וז"ל א"כ וחוט השגי ס"ט ות' חו' ט"ז אבל נמצא קוץ מונח כך בכרם ואין תחוב בו אע"פ שהב"ה נסרך לאיזה מקום אין להטריף רדב"ז ק"ג : מחט שנמצא בעובי הכרם ולא יצא לחוץ והכשיר ז"כ ויפה כפר"ח סמ"א .

יא אם המחט נמצא בעובי בשר הקורקבן ולא ניכר מצפנים ולא מבחוץ יש מחמירין שלא במקום ה"מ וכל שיש היכר בפנים כגון שיש ק"ד מבפני' ולא בחוץ כשר ש"ך מ"א .

יב קטן שנמצא מחט יש לאסור על כיון אם הוא חריף לידע ולכוין בדבריו אלו: גוי שנמצא יתד בכרם אי מהימן לי' אסור אע"פ שהגוי אומר שלא נתחב אלא מקצת בדופן הכרם מצפנים אפשר שהגוי לא ידע לכוין אבל אם אומר שנמצא בתוך הקמטי' של המסא שקורין (הויז) ע"ל ז' באופן שאין חוט המחט מול עובי הדופן אין לאסור ט"ז דלא כמהר"ם לובלין אבל פר"ח וז"ל פסקו דלא כט"ז . ופר"ח אוסר מ"ש בט"ז והיינו במסל"ת כתב מ"י ע"ש קב"ב סק"ד פסק אף שלא מסל"ת וכ"ה האמת וכ"כ ש"ך י"ו ס"ק כ"ד .

סי' מ"ט טרפות בקורקובן :

א מחט בקורקבן וניקב הפנימי וגם החיצון רק שנשאר מעט מעור החיצון שלא ניקב או שזמן שעליו סותמו כשר ש"ך אפי' המחט תחוב בנקב ושזמן סותמו דכשר ואם נקבו שניהם אף ע"י חולה טרפה דחיישינן דשמה ניקב א' מהאברים הפנימיים ובניקב מב' צדדים לא צריך ק"ד ט"ז ב' ופר"ח סק"ג כתב אף בניקב כולו אם לא נמצא עלי' ק"ד בידוע שלאחר שחיטה נעשה וכ"כ ברדב"ז סי' כ"ח והריב"ל ח"א ריש כלל ט' ובה"מ יש להקל באם אין ק"ד מ"י כלל ז"ד סק"ג ודברי הש"ך ובזוים ע"כ בה"מ יש להקל כמו בהמסא ע"ס מ"ח ס"ח ובש"ך ס"ק ל' : ואם ניקב מצפנים לחוד פשוט שיש לעיין אם יש ק"ד מבחוץ נגדו שאסור ואפי' רק נטחת המחט בתוכה ויש

ויש ק"ד מבחוץ אסור אלא שאנו א"צ לבדוק מבחוץ אם יש שם ק"ד ט"ו ב' .
ג אם המחט נמצא בעיבי הבשר ולא ניכר בפניו ובחוץ עמ' מ"ח סי"ה: תיטוק שהרגיש בפיו
 בשעת אכילתו שיש מחט בקורקבן ורצו במקום נשיכת השן בקורקבן ויאל המהט ממש חלק
 ממנו ואסור הכל אפי' התערובות שהתרגולת' חתיכ'הר"ל ואע"פ שהטרפות הוא ספק לה מיקרי
 ספק' דרבנן וה"ה אם ספק אם ניקב הקורקבן גם מזד חוץ וא"ל לבדקו כגון שגאבד אחר
 שנמצא בו המחט או שנחתך בלופן שא"ל לבדקו ט"ו ס"ם מ"ח ס"ק י"ח בשם ר' חיי' מהרי"ו
 כתב רמ"מ סי' ס"ו דעתו נוטה להתיר מטעם נשחטה הותרה וט"ו מסכים עם אחר' להיסור .
 תרגולת הי' חתוכה לחיברי' בקערה והי' מחט תחוב בקורקבן ולא הי' ניכר אם ניקב המחט
 כל ב' עורות או רק פנימי או חיצון (ובחיצון לבד טריפה מחמת שהיה לחלל הגוף מחמת
 שנתבשל הקורקבן ונתרחק קצת מן הקורקבן ואסור המאכל שהי' בקערה ואין להתיר בזה רק
 בה"מ כיון שאין נקוב לחוץ לפנינו אלא דווקא תחוב בו אבל נמצא תחוב שניקב לחוץ מעט יש
 להטריף אף בה"מ ובמונח המחט על הקורקבן ואינו החיוב בו ולא נמצא שום חלודה על
 המחט כשר דהוי ס"ם כ"ה ופר"ח ואף שיש שם חלודה תלין חלודה מעלמא אחי פר"ח) ב'
 אוחות מפיטמות וקורקבן של כ"ה הי' נקוב ב"ה מלאו עכס קטן ובב' מלאו ברזל נימות וכמו
 דם מעופש ונשתנה מראיתו ולא היו נראין חוץ לקורקבן לא העצם ולא המחט אלא כ"ה הי'
 בועה ארוכה נכנס בעור השניות של הקורקבן ואין המחט נראה לחוץ אלא הבועה לבדה
 וסביב הבועה מלא שומן ונתערבו האווחות הללו אם נמצאת השומן על החודה על המחט או
 על הקוץ ממש בלבד מה שסביבו בידוע שלא יאל ובשומן סותמו וכשר אך אם תראה השומן
 סביב המחט לבד על חודה בידוע שיאל לחוץ לשתי העורות וטרפה וה"ל בני"ד כיון שהי'
 לשניהם הבועה ארוכה ובלוטות לחוץ וודאי שכבר יאל שאלו העור החיצון לא ניקב לא נהיתה
 שם הבועה וטרפה וברור שאם היו מתחכמין לחתוך בכיון הבועה לב' היו רואין שעורה החיצון
 מוכה ואינה אלא קרום וגדולה הורחה ניסו בניסיון דאם על גדר מקום חודה של
 מחט שומן בידוע שלא יאל עי"ל דוקא כשהניקב בלי מחט טוכל לומר שהשומן סתם אבל אם
 המחט על עמודו עומד ותמיד נקבו אין השומן סתם ואז כשניקב ויאל לחוץ לב' עורות
 אסורה דאורייתא הוי ותערובות וספק לחומרא (ת' באר עשק סי' ס"ה מובא ג"כ בנ"י
 כלל כ"ה סק"ד ובח"ד .

ד אם לא היה מכיר את הנקב מחמת קוץ או חולה תולין להקל (וכ"פ נ"ה ומ"י כלל
 כ"ד ופר"ח דהוי ס"ם דלא כט"ו דנוחמיר בזה (ואם החכם אינו מבין טרפה ד"מ)
 כשהניקב באברים הפנימי לחודייהו אבל אם הי' נקוב מזד חוץ טפי למתלי בקוץ פר"ח :
ה אם תולעים יוצאים מקורקבן כשר .

סי' כ כללים בניקבת אברים ובו ג' ס'
א כל הנקובים אם יש בהם לתלות תולין כגון בראש או בטבח (ועמ' ל"ו ס"ה) וקבו
 הדקין ער"ם מ"ו וכ"מ שאין יכולין לתלות שנעשה לאחר שחיטה אע"פי שהי' טרפות
 שיש לו בדיקה אם לא בדקוהו או שאין יכולין לבדוק אותו הרי כספק טרפה ואוסרין אותו
 ול"א נשחטה הותרה אלא בדבר שטוכל לומר שנעשה הריעותא לאחר שחיטה דלא יאלתה
 מחזקתה מחיים והיכא דאיסור והתיר שניהם שוין דיש לתלות להתיר ולאסור וכן אפי' היכא
 דאתיליד ריעותא מחיים יש לתלות לקולא בה"מ היכא דלא שכח האיסור טפי מהתיר והיכא
 דהתיר

הלכות מטרות

להיתר שכיח טפי אפי' מחיים לקולא ש"ך ג' עם"ב ועט"ז ס"ם וס' :

ב כל אבר שאם ניקב במשהו טרפה ה"ה ניטל בין בחולו ביד או בכבדא חסר או בצ' אבר או בנקב טרפה חוץ מנחול שניטל כשר (פר"ח ע"ס מ"ג ובניקב בסומכי טרפה ובאם נברא חסר יש להקל ע"ס מ"ה בניקב האם וכל שאמרנו אם ניטל טרפה אם נברא חסר יש להקל בהפסד מרובה ולדין לחמיר בה"מ פר"ח .

ג כל שנקטית מראה הבשר לריעותא הוי כנוקב (ואם לא נשתנה הבשר אפי' נקרע הבשר כשר ט"ז ד')

(סי' נ"א מחט או קוץ שנמנא בבהמה וכו' ד"ס)

א קוץ שניקב לחלל הבהמה או עוף טרפה ובלבד וב"ה וקורקבין ע"ס מ"ח מ"ט ובספק ע"י קורקבין קורקבין ע"ס מ"ט ד' וא"ל להתברר אם הוא ע"י קוץ או ע"י חולי אלא שאין להחכם בקי מקרי ספק וטרפה (ד"נ) וכ"ש אם ניקב מבחוץ העור והבשר עד החלל והוא ספק ממה ועשה שיש להכשיר ט"ז ודעתו לחמיר כמ"ס מ"ט סק"ג ע"י ב"ה פי' אחר) ואם ניקב הקוץ לפנים ונשחטה הבהמה ונמא הקוץ תחוב לא' מהאברים שלא ניקב לחללו כמו בלב בשר וה"ה אם יש הכיר בדופן בללעות שידועה שצאה מבחוץ ותקועה בדופן ולא עבר בחלל הלב בנקב מפולש אפי' קופה לבר ובמחט קלישתא גמי כשר ט"ז ש"ך ג' :

ב אבל ע"י קנה וכיוצא כשר ע"י בדיקת האברים שניקבתו במשהו אם נמא עכס דק וארוך ויש לו עוקץ טרפה אפי' כשמונחת ע"ג הריאה ופשיטא בבשר וכשהוא ארוך כמו תינוק אחזן כשר ע"י .

ג אם נמא מחט בירק ועמון כולה בבשר אף שכל העב של מחט כלפי פנים כשרה ובעוף טרפה ב"ח וס"ך ד' ונ"ה ופר"ח דלא כט"ז אחות פטומות שצד הפנימי במקום הפטות העור מהבשר נמא ב' חללים קטנים סמוכים זה לזה ובתוכם היו נזות מקופלים וקרום היה מכסה אותם וקאת מהנזות היו בלויים ורקובים יש להכשיר ת' א"ש סי' י"ג וב"כ הב"ח ט"ז ד' ומ"ב סי' ל"ה ונ"מ"ח :

ד הלעיט דבר שניקב בני מעיה כקורט של חילתי וכן אם הוא ספק אם ניקב טרפה ובהמה שנמא בבני מעים בהרת אדומה מצד שאוכלת עשב שקורין בערבי כל"ך יש להכשיר בבהמת ישראל ש"ך כ"ה בשם מבי"ט .

(סי' כ"ב עוף ובהמה שנפל לאור ו טי מראה)

א עוף או בהמה שנפל לאור ונשתנו מראית בשרו הלב והקורקבן אפי' כמראה ביצה שקורין (גע"ל) שהורקו ככרתי וכן הכבד שהוריק טרפה ובישמת ישראל כ' סתם ונשתנה מראית בשרו ונחמרו מיציו או כבדו וקורקבן שדינן להיות אדום חסורה משמע דא"ל בקיארין בבדיקה וכ"מ באו"ה מובא בש"ך ס"ם זה לחם הפנים . אבל כמראה ביצה כשר ואם ידוע שהעוף כחוש אף ירוק כביצה טרפה : אבל האדומים אברים שדרכן להיות אדום אפי' הוסיפו באדומות וכן המעיים שדרכן להיות ירוקים הוסיפו ביורקות כשר ש"ך א' . או המעיים שהאדומים אפי' במשהו אפילו לא הגיע לחלל טרפה וכבד אין שינוי אושר אלא נשתנה גוד המעיים אפילו כ"ש אפי' אין בדם ריעותא ש"ך ג' ופר"ח : דהיינו בראש הדק כלפי פנים אנו נגד המרה או נגד חיותא (ע"ס מ"א) אבל הריאה אין חוששין עש"ך ז' דיש מחמירין בנשתנה אבל אם רואין שהוריקה טרפה ב"י שכן ז"ל ובט"ז שז"ל האדומה ובה"כ כתב דברי' :

הלכות טרפות

ל

ב דברי ב"י ברורים • וטחול שהוריקה בבהמה ועוף בסומכ' טרפה פר"ח :
ודווקא כשעמדו צינוריו אחר ששלקן אבל הם חזרו למראיתו כשר כבד ירוק ככרתי
ושלקוהו וחזר למראיתו מבחוץ ולא בפני' והכשירו דכיון דלא נפל לאור לפניו ושמה
מחמת חולי הוריק פר"ח :

ג אם לא נשתנו ואירע ששלקן ונשתנו טרפה אבל אי לא נכלו לאור ונשתנו אחר ששלקן
כשר ש"ך י"א ומ"מ מותר לאכלן כליוין אפי' נודע שנפלה לאור א"צ לשלקנהו ט"ז ז' :
ד אין ירקות פוסל בכבד של עוף בייתי (דווקא ולא לב וקורקבו) ט"ז א' שיש במיט
מדברי אף בנפלו לאור ש"ך י"ג וט"ז ע"ז חולק ע"ז ובכ"ה כתב על מ"ס ט"ז א' חכ"ק
דהא בסעיף שה"ז כו' לק"מ ע"ס ועיי' פר"ח אין להקל בנפלה לאור מהרש"ך חולק ע"ז
וה"ק בט"ז סק"י עליו ועיי' נ"ה :

ה נפל לאור ואינו ידוע אם נחמרו בני מעיים כריכה בדיקה ואי ליתא קמן למבדק' אסור
דכל מידי דבעי בדיקה מחמת איזה מקרי ולא הספיקו לבדוק טרפה מספק כמ"ס
רשב"א בתשובה פר"ח סכ"ט סק"א ואם נרא' דאשם אדום בעור ונחחק בסכין ונמצ' נצטר הדם
ומכ"ס אם נעשה ריעותא במקום קומת הגידין או הסימנים או סמוך לריחה טרפה ב"ה :
ו נמצא שני ב'א' מאבריו אלו כל זמן שלא ידעין שנפלה לאור יש להכשיר בה"מ ש"ך
ט"ז ותלינן השיט' בד"א .

ז אם ידוע שנפלה לאור ונשתנו מעיה יש לאסור בעוף ובבהמה שלא בה"מ ש"ך י"ט אבל
לא ידוע כשר בבהמה אף שלא במקום ה"מ ש"ך י"ז ואם נפלה לאור וליתא קמן לא מחזיקין
איסור ש"ך י"ח ברא"ה משמע דאין אלו בקיאיין בבדיק' נפלה לאור וצ"ע שלא כתבו האחרוני'
ש"ך י"ט ואולי הוא בכלל כפולה ע"ס נ"ח ס"ז - סי' נ"ג שבר או מכה בבהמה ועוף

א נשמתו ידי בהמה מעיקרם או נשתברו או נחתכו לגמרי או יש לה ג' ידיים ובעוף נח
יגר ט"ז א' כשר ועצם עצמו הנשבר עם מעט למעלה מהשבירה אסור
(ואין אלו בקיאיין בחיפוי בשר ע"ס נ"ח ס"ה) ויש מטרופין גם הבהמה אם נשמת או נשבר
סמוך לגוף ורואין שנצטר הדם מעבר לללעות וא"צ בדיקה אבל אין לחוש לזה כל זמן שאין
רואין (ובש"ד מטרופ' בבהמה שמוטת או שצירת יד בגוף דחיישינן שמה איעכל גיבית ש"ד
כ"כ ב"ח ש"ך ד' ואפי' לא נצטר הדם מעבר לללעות וכ"מ בהשנצ' ש"ך ד'
ורש"ל כ')
בנשבר יש להחמיר ובנשמת אין להחמיר ופוז' לחוש לדבריהם
בבהמת עכו"ם אבל בלא"ה אכילו נצטר הדם בללעות אין לחוש פר"ח . והצ"ח מחמיר אף
בנשמת וכ"כ ב"י וד"מ ות"ח וש"ך ד' :

ב יש אוסרין בעוף אם נשברו אגפיו סמוך לגוף וכל היכי שנתרפא ונדבקו השברים ואין
ריעותא בללעות כשר רש"ל וב"ח ואפשר להקל ש"ך ו' ונהגו לשער ברוחב אגודל(ה')
אצבע ביבנית רחב ז' שערות ביבנטיס זו צד זו בדומה וכן באורך ב' שערות בריוח ש"ך
רע"ב סק"א) מלבד מה שתוקע בגוף כבוכנא באסיאת (ש"ך א') אפי' בצמצום כשר
ודווקא עד הגוף ולא עד הראש הפרק הנחתב בגוף לחם הפנים פ' בשם חכם א' בראיות
ברורות • אם לא שרואה שנצטר הדם מעבר לללעות אבל אין חוששין לזה מסתמא ואין
חילוק אם עוקץ בשבירה אם לא וט"ז מכריע לעיין בללעות אם יש עוקץ ט"ז מכריע על
מ"ס מהרש"ל לעיין בללעות אם לא נצטר : (ובת"ח לא משמע כן בעל מג"א) ויש להחמיר
לעצמא

הרכות מרפות

לעצמו לעיין בלענות כשהשבר קרוב בפחות מרוחב הגודל ותע"ז ב"ח ש"ך ו' . אבל אם רוחב הגודל בין מקום השבירה לגוף טרפה בכל ענין וה"נ (ורוחב הגודל בין הגוף מהתחלת השבירה כשהשבר בלכסמן ט"ז ד' ואם נשאר בעצם הגודל השבר המחובר לגוף כשיעור הגודל אפי' הן מהעצם האצון שהשבר עליו הגודל כיה = כיון שהשבירה נעשית רחוק הגודל כשרה (ש"ך ח') בל"ס סס"ג ונכריע כשמודדין מן הבוכנא מודדין באצבע שוחר מרווח והם מודדין מחבורו לגוף מבחוץ יש למדוד באצבע מצומצמים . וגדול ה' מדד רוחב אצבע מן הזווית סמוך לגוף לחה"פ : ומ"מ צריך להשליך אבר המדולדל וס' ה' עור ובשר חופין את רובו פי' וע"ס ט"ה ה' שאין אנו בקיאים והם נשבר כלל ה' בעוף . נגד הריאה כשר בלא בדיקה ט"ו ב' דלא כלבוס וב"ה יטעין בעוף ויש בו עוקץ אפילו שלא כנגד הריאה ומ"י כלל ג' סק"ב) ואם נשברה רחוק הגודל האבר אסור ואח"כ ילדה ביצה מותר הביצה (ב"ה וע"ס נ"ד וכ"פ פרח"ח) גף שגשבר סמוך לגוף ועירבו שומנו בשומן עופות אחרים טרפ' אף בה"מ ויחיל דאיכא עיקוץ ונשבר סמוך לגוף אפילו במ"ס יש להחמיר במ"ס הב"ח וע"ס דסתר דברי המכשיר ושאל את ז"ל והקיל והמחבר חזר בעיקר הדיון אך במעשה שהי' שהטריף לא נתחרט כ"ט סי' ס"א בג"ד וע"ת ר"ש הלוי סק"ו :

ג' נשמט גף א' מעיקרו טרפה דחוששין שמא יירב הריאה .

ד' נמצא הגף שבור ואינו ידוע אי קודם שחיטה או לא יש מכשירין מכח ס"ס (ע"ל ס"ס כ"ה) ויש לסמוך ע"ז כשגבר סמוך לגוף ואין עוקץ בשבירה וב"ח סק"ה אף בל"ן עוקץ אין להקל : וביש עוקץ טרפה כמו בנשמט (ב"ה וש"ך י"א) ובבהמה אף יש עוקץ כשר . ולא הושחר פי' המכה פי' כדעת או"ח : ואם רואה שום ריעותא בלענות או בדיאה לא סמכין אס"ס ואפי' בדיקה לא מהני ב"ה תמ"ב סס"ז ורש"י מחמיר גם בנשבר משום דספק שנוא לא נקבה הוי חסרון ידיעה מהרש"ל ט"ז ח' ובה"מ וכה"ג יש להתיר בנשמט ושלא במקום ה"מ אין להקל כלל ש"ך אבל בנמצא שמוט ולא ירעין אי קודם שחיטה יש להחמיר ואם יש מקום לתלות בו השבירה תולין בו כגון שדרסו על הגוף או פרכסו וכלה"ל הקור ובינא בו רש"י ות"ח ט"ז וש"ך ט"ו תלין להקל אף בשמוטה (פני יצחק) ואפי' נשבר סמוך לגוף אם יודע בודאי שהעוף הובא לפנינו : שלח לשחוט ומרגיש השוחט באצבעותיו שבשעת שחיטה נשבר גפו מחמת הפרכס הרי שכיח וכשר . ובנשמט טרפה שמא באותו רגע נשמט נתקה הריאה ט"ז ט' . אם נשבר הגף סמוך לחיבורו צנוף לפנינו ישבור הגף לגמרי כי היכי דלא לנקוב הריאה ובהכי פשרה לכ"ע אבל בשמוטה ליכא תקנתא וטרפה ע"ס כ"ז סי' ח' : אלוות שמוליכין לשחוט דמעקמין אגפיהו לישב אותם תחת רגלי האוון וקושרים רגליהם דמצי' הוא שגשבר הגף מחיים תולין בו לאיסור ואי איכא ס"ס תולין לקולא הריק"ש ופר"ח : ה"ה תרגולת שהשוחט מעקם אגפיים בשעה שאוחז לשחוט מצוי הוא שבשעת התחלת השחיטה כשהיא מפרסם נשברה אגפיהו תולין לאיסור דמחיים נעשה אע"ג דאיכא ס"ס כיון דליכא מידי למיתלי ב' להתיר תלין לחומרא הריק"ש ופר"ח חולק ענין דמידי ספקא לא נפקא ומיקיל וכן או"ח מקיל בדיון זה מובא בט"ז וכן עיקר דלא כב"ח ד' עוף שיש לו מכה עמוקה תחת הכף טרפה וכ"פ ב"ה ועט"ז . וש"ך ע"ז ופר"ח כ' דמועיל בדיקה ע"ע .

סי' כ"ד טרפות בלענות

א י"א כלעות בבהמה לכל כד(הן אותן של כושר לבד מואותן ב' כלעות קטנים הנחשבות עם החמה ש"ך ה' רח"ל) ובהן מוח נשברו רובן מחציין ולמעלה כלפי השדרה (עוף שנשברו הכליות מחד ה' כיוון לשדרה וראשי הכלעות בולטים לפנים כחודה) י"ס נעקרו מהחוליא והחוליא קיימת ובאין ה"מ יש להחמיר בעקרה ה"ף שהחוליא קיימת ש"ך ד' : וזר"ח מקיל אף בהפסד מועט: בין ו' מחד א' וגם מחד זה ו' לא י"א מחד זה וח' מחד הב' טרפה וכתבנו מיעוט כלעות אף שהשבר כלפי פנים לחלל בבהמה ואף שאין עורה ובשרה קיים כשר וכ"פ החחרונים דלא כלבש ובעוף נשבר כלע ע"ס י"ג ב' :

ב כלעות קטנות שאין בהם מוח הם ג' וחוליות י"ח הם נשברו ה"ה נעקרו ש"ך ה' כשרה ואפי' לגדולות אין מאכרפי' לעשות שבורות רוב ט"ז ב' :

ג נעקר כלע גדולה ה"ה קטנה ש"ך ז' ט"ז ג' וחצי חוליה עמו בדליכא ה"מ טרפה כר"ח ואם נברא הסרה כשרה וכ"פ ט"ז : ושלא במיקום ה"מ יש להחמיר ש"ך ח' ומה שתי' הט"ז סק"ד על קושי' הב"ח עיין נ"ה וה"ה הם יתיר' חולי' א' ואין להתי' כלל כלע עם חוליא או חולי' לבדה יתירה או חסירה בידי שמים ואף בה"מ פר"ח יש למנוע להכול הללע היתירה מפני שקרוב לחלב הכליות ת' מ"ב מי' ס"ו עש"ך רס"ט וט"ז ס"ס זה : היכא שנמצא כלעות יתיר' כגון י"ג י"ד ט"ו מכל' כד וכו' דומות זו לזו כשר (סס) לבד העליונה שמימיים לבד אחרים ב"ח ולש"ך אפי' נמצאות כלעות יתרות יתר על רובן כשר ש"ך ט' :

ד נעקר חולי' אפילו במיקום שאין שם כלע טרפה ה' נשברה השדרה והוא קיים כשר : (סימן ג"ה טרפות ברגל וכו' י"ג סעיפי')

א ג' פרקים ברגליהתחתון נקראת ארכובה אם נחתך כשר : ג' פרקים ברגליהתחתון שהולכת עליה נקרא ארכובה הנמכרת עם הרגל; ב' נקרא שוק וזמנות הגידין בתחתיו: וז' המחובר לגוף נקרא קוליות וסי' קשר קולי' שוק רגל) והשוק בכ"מ שנחתך או שנשבר מן הערוקם ולמעלה אף שזמנות הגידים קיימים טרפה בתשובתו ד"ש סי' קצ"ו אכילו בלי רועס נקב כלל מבחוץ ועור ובשר מקיפו (אף בין הערוקם ולמטה עד הרגל התחתון נמי טרפה ב"ה) ובתוך הטעי"ך הוא הערוקם טרפה ש"ך ופר"ח אפילו (נתרפאים שאש"י ש"ך א' הטעם מחד זמנת הגידין ודעת ט"ז ורש"ל להכשיר ופר"ח כתב בערוקם עצמו אם נחתך בבהמה טרפה אם אין עור ובשר חופין את רובו מחד שבירת העצם עצמו ולא מחמת כסירת הגידין כי שם אין זמנות הגידין אבל אם נחתך בין פרק התחתון לערוקם יש להכשיר וכ"פ ת' א"ש סי' לט' ובעוף אם (נחתך בין הפרקים דהיינו בין פרק התחתון לפרק אמצעי' יש להטריף בפשיטות מחמ"ז"ה ולא שאני בין עור ובשר חופין רובו פר"ח וכ"פ א"ש סי' לט' באין ה"מ להטריף : פרק ג' נקראת קולי' בכ"מ שנחתך וגשבר טרפה : תרטוגולת שנמלחה ונתפשלה עם בשר ובשעת אכילה מצא עצם הקוליות שלה נשבר וחזר ונקשר והי' מונח רק שבר על שבר אסור (אף כי הי' מקום לצדד להתיר הורה לאיסור עם"פ) עכ"ה להלכה אם נקשר (הנשבר והתרטוגולת והבצים והכלים כריכיין הגעלה וכלי חרס שא"ל להגעילן מותרים אחר שעבר עליהם מעל"ע בשר עש"ק סי' ס"ה והב"ח סק"ל ע"ע דעתו נוטה להקל אפי' העוף עצמו אך לכבוד מהרי"ק מסיק לאיסור אותו העוף אך לא שאר בשר שנמלח עמו אף שאין ס' עד העוף ובתשובתי העלתי ג"כ להתיר לקט הקמח מעשה שכמה וכמה בעלי בתים הביאו להם מביהם תרטוגולים מבושלים ואכלו יחד במולאי

הזכות מרפות

שנת וגמאל שנשבר עמם הקוליות והשברים היו שוכבים וע"ז ולא שאשי"י ופסק דכלים מותרים
אחר מע"ל"ע בלא הגעלה אפי' של חרם דהוי ס"ס ספק דאפשר לא יצא לחוץ ספק שמא לא
זהו הכלי שנתבשל בו האיסור ואח"ל זה הוא ספק אם צריך הגעלה כדעת ב"ל (ע"ס מ"ד
סב' בגליון) או אין צריך הגעלה כדעת רש"ס ומהרש"ך על שם ב"ח ס' קי' עש"ב :

ב בוקי דאטמא היינו עמם קוליות שיתק ממקום שזכרו בגוף בבהמה ועוף דשך מדוכתי'
ואין אנו בקיאים בעיכול ניבי' לכן יש לאסור כל שמחמת ירך ואפילו לא נפסקו טרפה
ש"ך ג' וב"ח וכו' דרמ"א ומהרש"ל כתב דבעינן שנפסקו ניבי' הא בלא"ה לא מטרפינן וכל
שנעכל ודאי איכסך ואם לא שך מדוכתי' רק העצם שהבוקא דאטמא מוגח בתוכו דהיינו
אסיתא נשבר חצי' דהיינו מנר ח' הוא חצי העצם וחצי השני נשבר ולא נמצא בו רק בשר
לבד ולא הי' בו עצם כלל הבהמה אסור ת' בית יעקב ס' ז"ד אף דלא שך מדוכתי' דיש לחוש
שנ' שך מדוכתי' כיון שאין הדבר המעכב מלשוף מדוכתי' כי הבשר רק וכדחה ממקומו ומה"ט
דאין אנו בקיאים בעיכו' ניבי' פ"י היתרות שבעם הכף היוצאת על עצם הזכר ואחותו אם נשבר
סמוך לגוף ד' אכזבות בגסה וב' בדקה ובעוף לפי גדלו אעפ"י שחיר ונקשר היטב (אפי'
שאישי"י ש"ך ה') טרפה ויש להקל בה"מ ש"ך ו' וב"ה - אבל בשמוטת הירך המכה פשוט
להטריף אף שלא אינעכל ניבי' אף בה"מ ב"ה : אם רוא' שנפסק ש"ך ו' - אם לא נשטט הירך
ואינעכל ניבי' כשר ופר"ח מטרף - אם נמצאו שמוטה לאחר שחיטה ואינה יודע אם קודם
שחיטה כשר ואי' איכא שיקא אם היתה שמוטה קודם לכן טרפה ש"ך ד' עש"ב ופר"ח מכשיר
בספק שמוטה - ג' ואם ניתק ראש הקוליא ממקומו המחובר לשוק אפי' אינעכל ניבי' אם
עור ובשר חופין את רובו כשרה וכ"פ ב"ה להלכה למעשה וכ"כ מ"י כלל פ"ז ס"ק י"א וט"ז
ולש"ך ס"ק ס"ז נודמן נוסחא מוטעת ובדברי הרב נכוחים וה"ה אם נתשרק תוך פרק התחתון
אצל הארכובה הנמכרת עם הראש נמי דיכא הכי פ"י וח' להלכה למעשה אם נשטט פרק
התחתון ואין עור ובשר חופין רובו אעפ"י שהזממות הגידן קיימין ואין בהם שום ריעותא
טרפה ב"ה :

ד יש לה ב' רגלים והג' תואר רגל ויוצא מראש עצם התחתון ולמעלה עיי' פר"ח סק"ב
מ"ש - וכן בערכוס ש"ך ט"ז כתב כש"ע עש"ב - וכן אם נברא חסר רגל וה"ה כל
הרגלים ב"ה טרפה ובחצי עצם התחתון יש להטריף מ"י כלל פ"ו ס"ק ט' דלא כעט"ז וע"ת
א"ש ס' ל"ט ובב"ח ס' ל"ה ס"ק ט' :

ה וכל הפרקים דהיינו השוק והקוליות אם חזרו השברים ונקשרו ואינו סמוך לגוף פי'
(וכ"ש באבר המדולדל שחזר ונקשר כשר) אבל במקום ז"ה ע"ס כ"ו טרפה דהיינו
מחצי עצם ולמטה אבל מחצי עצם ולמעלה אם נשבר העצם ונקשר כשר פר"ח ס"ס כ"ו
ואפי' אם הוא עדיין עב במקום השבר וניכר עדיין שנשבר כשרה אבל אם לא חזר למקומו
הראשון אלא שני השברי' העצם שוכבי' וע"ז
הג"ה

דע דעצם אמצעי הנקרא שוק יש דעה דווקא
אם מחתך במקו' ז"ה טרפה ס"א ובס"ה
דאקא אם נשבר ואין עור ובשר חופין את
רובו הוא טרפה במקום שאם יחתך הוא
טרפה אבל במקום שאם יחתך לא נטרפה אף
אין

הלכות טרפות

לב

אין עור ובשר חופין הבהמה מותרת אף שעור למעלה וזה למטה קצת כשר ט"ז י"א אף ובשר מקיפין הסדר במקום שאם נחתך טרפה דתפשט המנהג להטריף בכל ענין כמ"ש אם לא בה"מ יש להורות כהלכה ואם חזר רמ"א מ"מ בנקשר אף בלא נקשר שאש"י י"ג ונקשר גוהגין להכשיר ע"כ : רמ"א ב"ה להכשיר . כ"ה בש"ך וט"ס בח"ד כי העור והבשר שלם ואינו כיכר ריעותא כלל כ"ש בה"פ

או לצורך שבת וי"ט והמחמיר לא יחמיר אלא לאותו קדרה אבל שאר בשר שנמלח עמו אעפ"י שאין ס' אין להחמיר ת' ב"ח ס' קל"ט . ומ"מ יש להחמיר לעצמו בזה אבל לאחרים אין להחמיר כלל וכן במקום שאין עושה אותה טרפה היינו בארכובה דאסור רק מדרבנן משום מצות פרישה אין להחמיר כלל כשאין כיכר ריעותא כלל בבשר ונתחבר אפי' לא נתחבר שאש"י ש"ך י"ד ופר"ח . ואם נשבר במקום שאינו נטריף אם נחתך היינו ארכובה אם אין עור ובשר חופין רובו הבהמה מותרת והאבר אסור מדרבנן ואריך להתוך גם למעט מקום החתך ש"ך י"ב מהמותר כשחותך האבר (ע"ס ס"ב) האסור (וזהו חתך כל אבר השבירה עד הפרק ב"ה שכן טהגין כל מורי הוראות וכו' מ"ב בת"כ כלל פ"ו סוף דף א') ואם עור ובשר חופין רובו אף האבר מותר ואריך להתוך קודם שימלחנו ואם מלח או נכלה או כתבשלה עם אותו אבר אפי' ליכא ס' אין לאסור היכא דאיכא סביקא אי יצא לחוץ ואזלי' לקולא וכו' ש"ה היכא דאין ריעותא בעור ובשר וחזר ונקשר אלא שלא נקשר שאש"י דמותר התבשיל וכן אפי' היכא דיצא לחוץ בודאי דלריך ס' בתבשיל או בכלי ומליחה נגדו אין להחמיר היכא שאין ס' בחתיכה נגדו לומר חט"כ באיסור דבוק כיון דאין באבר זה אלא מצות פרישה בלבד אבל היכא דאין בתבשיל ס' נגדו צריך אח"כ ס' נגד כל התבשיל כיון דתבשיל נעשה מתחלה נצילה ודוקא היכא שיש בתבשיל ס' אף שבתחילה שהאבר דבוק בה אין ס' הוא דאין להחמיר אבל כשאין בתבשיל ס' ליכא למימר הכי ש"ך י"ג וכו' ב"ח ובמ"מ כלל פ"ו ס' כ"ב שדברי ש"ך נכונים ומה שתמה בט"ז על או"ה באמת דברי או"ה נכונים דהוי' כספק הסרוך ידיעה ע"ש ובט"ז כספק להקל במליחה אפי' בודאי יצא לחוץ ובספק אפי' בביטול ויש להקל אף בודאי יצא בביטול וכלייה במקום הפסד או לכבוד שבת ט"ז ז' ואם נשבר במקום כ"ה עם ס' כ"ו

בעי' ו' ח' ט' י"א בענין חיפוי בשר ועור אין בקיפין כמ"ש רמ"א ס' בהגה' סי"ב ע"ה' יג' אם הושחר השדר בידוע שנעשה מחיים ואם אין יכולין לעמוד אם יש בזה לתלות כמו שדרס או שרצאה וכיוצא תולין להקל ואם לאו אסור מספק ע"ס נ"ג ס' ד' ואם אפשר לתלות שנשבר רגל הבהמה נמי כשר ת"ח כלל פ"ו ס' י"א דלא כאו"ה דס"ל דבהמה עצם שלה חזק לא תלין פר"ח (בהמה נפוחה רגל שמכר העכו"ם ואמר שלפני כמה שנים נשברה וראה היהודי הנפוח ושחטה ואכל בשר בלי שאלת חכם צריך להכשיר הכלים ואין לחוש לתערובות וספקות אחרות בה"מ ת' חו"י .

ס' ג'ו' צומות הגידין וכו' י'עפ"י

א"ה שנטלו או נפסקו פי' באמצע החוט ט"ז והעכס קיים או שנקלפו מן העכס פי' שלא נטלו לגמרי אלא נקלטו מן העכס עד למעלה ש"ך א' וט"ז א' טרפה .

ב"ה הם מבפנים לצד חלל הגוף וכו' וכו' ולא לצד חוץ בעוף אבל בבהמה הם בחוץ וכן

הלכות טרפות

וכן עיקר וי"א שהם כלכני פנים ויש להחמיר כשני הספרות וכב"ח וי"א וכן עיקר
פר"ח וכ"פ רש"ל דלא כלבוש והיכא דיש עוד סברא דר' דערו דראוי לסמוך על דיעה זו דהם
כלכני חוץ ולא מבשנים עש"ך מ"י כלל פ"ו ס"ק כ"ב :

ד התחלתן מעצם קטן הנקרא (ט"י"ך) ובמקום הערקוס אם נפסקו או נטלו
כשרה ולמעלה מהערקוס טרפה והיכא דנשבר הערקוס טרפה והיכא חששה דכ"ה לדין
שאין אנו בקיאים בבדיקה ש"ך ד' וכר"ח חולק וכתב דאין כן חשש פסיקות ז"ה :

ה שיעור ארכן ממקום שמתחילין י"ו אצבעות וי"א ד' אצבעות בגסה ובדקה אין להם
שיעור כפי האומר שמתרככין וקי"ל בגסה י"ו אצבעות מהרש"ל כדיעה ה' ולעולם
אין ז"ה למעלה מחצי עצם המצוי הן בעוף קטון מאוד הן בבהמה גדולה ט"ז וב"ח
וש"ך וכפר"ח אם עוד ובשר חופין את רובו כשרה ואם חזר ונקשר אעפ"י שאין השבר
י"י יש להקל בעצם זה ואם נשבר עצם זה עש"י כ"ה וכ"ש זה . אם הכה בהמה בגיד הנסה
שלה בחוץ יש לחוש לפסיקת ז"ה ואריכין בדיקה :

ז בבהמה יש ג' נפסק העצ או ב' דקים מותר מיבו נפסק רוב ח' מהן בבהמה ש"ך ו'
וב"ח ואו"ה או שיש שם מכה שיש לחוש לפסיקתו או רקבון טרפה :

ח בעוף הם בעצם האמצעי כמו בבהמה וכלים ברוחב ב' רש"ל לפי מה דקי"ל בשור
י"ו אצבעות לכל הפחות בעוף ב' אצבעות אצבע אגודל ממקום שמתחילין
מהרי"ל ש"ך ז' ואין אנו בקיאים בבדיקת ז"ה של עוף ולכן בכ"מ דאיכא מכה במקום
ז"ה בעוף אפי' אינו רק נפוח אכן הכל לפי הגפוח ואריך המורה קודם שיטריף לחתוך
גפוח ויעיין בו שאם נראה מתוך הגפוח שיש בו רקבון וגמח ויש לחוש שנפסק ח'
מהחוטין אזי יש להטריף ובלא רקבון אין איסור אפי' ששנתה הבשר מכמות שהי' אבל
בשני מראה לחוד כמו שקורין בל"א או (ברוי"ן או (גע"ל) בכה"ג דאין שום לקותא ולא
נפוח מכשירין לגמרי ומ"מ טוב להחמיר ולעיין ע"ז שיחתך ודווקא נגדר דם הרבה עד
במעט אין הגידים ניכרים מפני הדם אבל נגדר דם מעט אם אין רואין שום ריעותא
בגידין למה נטריף ואריך שאלה וחקירות חכם אפי' בזמנינו ט"ז ז' וש"ך י"א מ"ש או"ה
נגדר דם עליהן טרפה כ"ש הם נגדר דם תחתיהן ת' ב"ח ס"ק ל"ג :

י נשבר העצ במקום ז"ה ונקשר ונתרפא יפה והיינו מחצי עצם ולמעט עי"ל ס"ה
בעוף טרפה אבל בבהמה אם חזר ונקשר יבדוק בז"ה ואם עדיין שבור אף בבהמה
טרפה ש"ך י"ג :

(סי' נ"ז בהמה דרוסה מחיה הדורסת ובו ד' סעיפי')

א זאב אין לו דרוסה בבהמה גסה וכ"פ ט"ז ומקיל לגמרי ועכשיו מהגין איסור
בדרוסת זאב בגסה ואין לשנות ב"ה וכן הב"ח מחמיר ובעגלים אעפ"י שאריך לזול
קצת במכירה מחוייב למכור לעכו"ם רש"ל וב"ח ובגסה היכא דאפשר למכורו לעכו"ם
בלא הפסד יש למכור לעכו"ם ואסור לשחטו ש"ך ו' ויוכל למכור לעכו"ם ובדקה אסור
ש"ך ז' ויש לחוש לחומרא ולא לקולא לענין כיסוי הדם ע"ס כ"ח ס"ד וכל שמעלה
מהזאב כדוב ונמר יש לו דרוסה בגסה והארי יש לו דרוסה אף בגסה שחיות וחיתול
נמיה ושוועל יש להן דרוסה בגדיים וטלאים וכ"ש בכל עופות וחולדה יש לה דרוסה
בעופות הגסים וכלב אין לו דרוסה אף בעופות ואם יקב לחללו דינו כקדן ע"ס ג"א ואם

דרסה

דרסה או נשכה במקום שנשיכתו במשהו טרפה ח"ד :

ב אין בכל עופות דרוסה אפי' לגדיים וטלאים רק לנץ (וכ"ש הג"ס ש"ך ח') והוא שיקוב
בציפורנו לבית חללו :

ג הנץ יש לו דרוסה בגדולים מן הדק כתורים ויוני' אבל לא בתרגולים גדולים אלא
בקטנים ושאר עופות הדורסים יש להם דרוסה בעוף שכוונתם (ויגדולים מהנץ
דורסי' אף בעוף הגדול מהם ש"ך ט"ו חוץ מהגס שקורין הלקין) (אגלה טו"ר) וכ"ש
שליעלה ממנו וכשר דינו כגם יש להם דרוסה בכל העופות :

ה ותחול עכשיו ונהגין היתר וע"י י"א וראוי לחוש כל שהכה אפי' בלא דריסה ב"ח
ומותר למכרו לעכו"ם וה"ה בנכנס ללול והוא שותק והם כוונתין ולא ידעין אם הכה
בהן ש"ך י"ח . ובט"ז כתב דאין להחמיר אלא בראינו דהכה דרך דריפה אפי' שניהם שותקים
אסור ומותר למכרו לעכו"ם והמחמיר להמיתם תחילה ואח"כ למכרו לעכו"ם תע"ב
ט"ז ט' וי"ח ואנשי מעשה אינם מניחין חתולים בביתם כשיש תרגולים בבית ב"ח :

ו אין דריסה לחיה אלא ביד וציפורן (ובעוף יש לה דריסה ברגל) ובנשכה הוי רק
כקוצ ע"ס כ"א :

ז אין דריסה אלא מדעת

ח אין דריסה אלא מחיים :

ט חוששין לספק דרוסה כגון שנכנס ארי בין השוורים למקום צר וכן עוף דורס נכנס
לכלוב חוששין שמא דרס ומקום רחב ט"ז י"ד דווקא בקעה שהבהמת רועות שאינו
מוקפות משא"כ בחצר המוקפת גדר חוששין ובעופות בית וחוץ מקרי מקום רחב ט"ז וש"ך
ומותר למכרו לעכו"ם אף בהמה בחצר רחוב המוקף ש"ך כ"ג כ"ד ובמקום רחב אפי' נמצא
א' מהן אפי' ג' מהם דרוסי' אין חוששין לאיך ט"ז ס"ס ובספק דרוסה הנ"ל מותר למכרה
לעכו"ם ובה"מ יש להקל א"ר ופי' דהוי כס"ס ובמקום צר אפי' הרג רק א' חוששין לאיך
מהרש"ל בד"א כשהוא שותק והם מקרקרין אבל אם שניהם שותקים או מקרקרין אין חוששין
אם חתך ראשו של א' מהם וה"ה הרגו ולא חתך אין חוששין לאחרים ש"ך כ"ה דווקא אם
נמצא הרוב מייד אחר קפיצת הזבזב ואם נמצא למחרתו מת לא מהני ובקטעי לרישא דחד
מיניהו מהני אף שמצא למחר צ"ק ק"ה וכ"פ פר"ח . ואפי' לא' מהם דוקא שלא ראינו
שדרסה עוד אחרים אבל דרס עוד אחרים כולם אסורים דהרי ראינו שלא נח רוגזי' וכל
שנמצאים קצתם נדרסים אפי' לא ידעין שדרסה אחר שהרג א' מהם כולם אסורים וכ"פ ת'
מ"ב . ה"ה אם הרגה יותר מאל' כולם אסורים או"ה . ש"ך וב"ח דלא כנ"ב שהשיג על
או"ה ומקיל באחרים וע"ז הסכים עם תמ"ב וט"ז פ' אם דרס אחרים וה"ה פצע אחרים
אסורי' אבל אי לא פצע אחרים רק הרג ב' או ג' ולא נמצאו אחרי' דרוסי' מותר' ט"ז ט"ו וכ"פ
צ"ס ס' ק"ה אם הי' איזה פרצה בחצר או בפתח שיכולין הכבשים לקפוץ לחוץ מקרי מקום
רחב ומותרים לשחוט בהמות שכבר קנו ומ"מ אסורים לקנות מהחצר ההוא עד סוף יב"ח
צ"ס ק"ה ואם ב' או ג' זאבים סבבו עדר בשדה הוי כמקום צר ח"ד . תרגולים שהיו בכלוב
וגשמע כלילה קול צעקה ביניהם והלכו לראות ומצאו תרגול א' נדחק מן הכלוב וברח והשאר
דכו לכאן ולכאן וא' מהם הי' תחוב ראשו בין הנקבים ואומרים שהי' עי' ברדלס שקורין
(גמור') והיתר מכח ס"ס שמא לא הי' אבל הכלוב ואת"ל שהי' שמא לא נגע בא' מהם

הלכות מרבות

עוד התיר תרגולים שהיו בחדר על הכלום התחוב בכותל במקום גבוה וב' תרגולים קטנים היו קשורים זה בזה למטה מהם בקרקע שלא היו יכולין לעלות ולמחר נמצאו הב' תרגולים קטנים א' ואכל כולו ונותרו עצמות וא' קטע ראשו אותן שלמעלה על הכלום ונותרים ב"ח ס"ק מ"ז קמ"ח ע"ש אוחז שהיתה צהר גדולה ונכנס שועל ביניהם ופגע לא' מהם השאר נותרים וכלוב הוא להם מקום צר .

י והחוללים שטולין על כלוב עופות ומכניסין ידיהם ודורסים אף דקטעי לרישא דחד מינייהו לא נח רוגזי' . יא עס"ה .

יב אי לא ידעינן הי שחקי אי מקרקעי יז לאסור ומותר למכור לעכו"ם ובה"מ טראה להקל ש"ך ל"א

יג ספק אם נכנס או ספק ארי או כלב או צקנה נגף אין חוששין ודווקא שיש לפנינו כלב וארי וקנה אבל כשבא מבעבע דם תולין במצוי ואם האיסור והיתר שווים תולין להקל ש"ך ובזוהר מלובקל דם עס"י ל"ג ח' :

יד ארי נכנס ואכזרין בגבו ה"ש ש"ז י"ז א"כ . ספק דרוסה צבהמה גסה דהיינו שכלכס ואז לחצר המוקף ודרם עז י"ל להתיר הגסות שהם כספק דרוסה לפי מ"ש בת' בית יעקב סי' א' דרוסה להתיר עגל שינקת מדרוסה מכח ס"ס חדא דלמא הלכה כמ"ד אין דרוס' הואצ בגסה ואת"ל דהלכה

כמ"ד דרוסת הזבצ בגסה דלמא הלכה כמ"ד אפי' נתפטמה כל ימי' בדברים האסורים מותרת עכ"ל וכ"ה בסוף ספר מנחת יעקב דריש ס"ה דהיינו דמחלוקת שני גאונים היו ס"ס אם יש עוד חיזה ספק : בפרט שדעת מ"ב להקל בחדר רחב קצת ולדעת הט"ז להקל בדריסת הזבצ אף שה"ח וב"ה מחמירין וכתב שטה"גין להחמיר היינו דווקא בוודאי אבל בספק ה"ל ס"ס ויש להתיר בפרט שהיה בחדר רחב אע"פ שיש כותבין דלא מקרי מקו' רחב דווקא צקנה נחמז גס לזה לספק . במחודשים ס"ב ועיי' במ"י בקונטרס הספיקות דספיקא דפלוגתא עדיף מספיקא הגוף המעשה והשיג על ש"ך מ"ש במ"י ס"ו סק"י וגם ס"ס צסי' ס"ו סק"י מתיר בספק פלוגתא בדרוסה כמ"ש בס"ס כ"ז דבכה"ג לא היו ס"ס אלא בדרוס' שיש בלא"ה' אדריש להתיר עכ"ל הרי אף לש"ך הוי גבי דרוסה ספק דפלוגתא ס"ס ועיי' במ"י ס"ו היכי דהוי ב' פלוגתות וכל פלוגתא צענין א' הוי ס"ס גם בל"ד הוי ב' פלוגתא א' לענין אי דרוסה בואצ בגסה ועוד פלוגתא חיזה מקרי מקום רחוב גם כאן הוי עוד ספק אם נדרם כלל והוי שלשה ספיקות והש"ך סי' ק"י בספיקות סעיף כ"ח הי' ג' ספיקות אף שיש לו חזקת איסור מותר ואף דה"ז מ"י ק"י סי' ט"ו פסק אף צכמה ספיקות לאיסור אם הי' לו חזקת איסור עיין מ"י ס"ק מ"ב מ"מ כ"ד לכל הדיעות יש להתיר דהא כת' בספיקות סכ"ע דווק' צחוקת איסור ממש כגון ספק בשחיטה דבהמה בחי' צחוקת איסור אבל ס"ס בדרוסה מ"מ בדרוסה אין לו חזקת איסור עכ"ל ובה"ל י"ל גם הט"ז מודה ועיין בספיקות סעי' ל"ה בס"ס בדרוסה וכיוצא א"ל לבדוק כלל ויש להחמיר היכא דאפשר ואין הכבוד בדבר .

יח ואין להשהות הדרוסה אפילו אחר יב"ח וימיתנו וימכרנו לעכו"ם ואם שהה יב"ח ונבקעה א"ל יב"ח אלא סגי שתתעבר ותלד ופר"ח פסק דדי בעיבור דלא כרש"ל ימכרנו קודם ואחר המכירה שהיא ברשות עכו"ם ימיתנו צפניו ע"ל ד"ג ס"ו אבל בעוף כ"ג יום יכול להשהותו צביון ש"ך מ"ז ע"ס פ"ו ט' וכ"פ בא"מ דלא כב"ה וב"ה כתב דאף בעוף

בעוף אין משהין אלא ימכור לעכו"ם והעכו"ם ימיתנו תיכף ב"ה סי' פ"ו וכ"מ שהוא וולדאי
טרפה אעפ"י שגההה יב"ח וחי טרפה וה"ה אם טרפה צוולדו ושהה וילדה טרפה גם ולדה
בה"ד וע"ם ע"ט ע"ס פ"ו ט' כגון יתרת אבר וצמקום דאיכא פלוגתא בין גמ' ופוסקים אי
חי יב"ח ובשנה מעוברת י"ג הדשים כשר ש"ך מ"ח מ"ג ופר"ח פ' דדי ביב"ח : והא דמהני
שהיית יב"ח דווקא לדרוסה ונפלה אבל שבירת הגף ע"ס כ"ג הך שהאריכה ימים והף
שילדה טרפה והבצים רסורים ע"ס ס"ב מיהו בשמטית גף בעוף מכני לידה או שהיית יב"ח
בר"ח דחיישינן ניקבה הריאה ושנא ניקבה אחר שנתעבר' אבל בשמוטה שאין חשש נקיב' הריא'
הלא בשעת השמוטה וברה מעוברת נגדרסה וחי הולד יב"ח כשר ואם שחטו תוך יב"ח אסור
כס"ד או אם נדרסה נגד החללה דיש לחוש שנדרס גם הולד אבל טיפת דורסה של אם הינו
מוציא לולד פר"ח ובת"רצ"ם ע"ט הניח בצ"ע וכ' ב"י סי' א' מתיר הולד אבל אם נדרסה
בצואר או בדכנות וכיוצא כשר הולד .

כא אסור למכור דרוסה או ס"ד שאינו ניכר לעכו"ם שמה יחזור וימכור לישראל וה"ק
בל"ש סמ"ט בספק טרפות לא חיישינן שמה ימכור ובת' א"ש סכ"ב כ"ב כ"ד
השיבו וע"ת כ"ס ס"ק וק"ה ובת' ב"י פ"ח והר"מ בוט"ן אבל טריפות הניכר לכל מותר וכן
אכילו ספק טרפות ויש מכשירין טרפו' ההוא אע"ג דקי"ל להחמיר מ"מ מותר למכור לעכו"ם
וש"ך כב"ק דווקא בדרוסה ולא בשאר איסורים ש"ך נ"א אם ראינו שדרסה אפי' אין מקום
הדרוסה ניכר מבחוץ וולדאי דרוסה שם ל"ה בדברי שמואל סי' רי"ד חומר : אם לא יש ס'
בשאר החלב בגביטות שנעשו מחלב שמתערב חלב דרוסה מוצא .

(סי' נ"ח נפולה ובו י"ב סעיפים .)

א בהמה שנפלה ממקום גבוה ו"ט ואם עומדת ו"ט מרגליה כי מכריעה עד הארץ ד"ט
ודוקא ככל מעצמה או ידעה שרוצים להכילה אבל הפילוהו שלא מדעתה או בבת אחת
אף כחות מיי"ט חוששין ובעוף גמי הדין כן . (אם מדבקין ב' כנפות פי' עט"ו ס"ק א' מ"ט
בזה וחולק ע"ז ה"ה אם הוליד בהמה בעגלה אל יורק מן העגלה בכח מה"ט ע"י)

ב עוף שדרסו ברגליו או טרפו בכותל או נחבט על דבר קשה ואיזה נקרא דבר קשה עיי'
בר"ח סק"ט או נפל דבר קשה על גופו וכן בבהמה (אף שלא נפל מגובה י"ט ש"ך ב'
ט"ז ב') והכל לפי מה שהוא אכן אם יש כדי להמית : אם הו' בדבר שיש לחוש בבהמה עט"ז
סק"ב אם לא ראינו שנכל חף שיש הפסד באיזה אבר בשר :

ו אין להתיר נפולה רק בהלכה ד' אמות הילך יפה כמו שהלכה קודם שנפלה דאין אט
צקיאין בצדיקה לכן לא מהני עמידה ושהיה ובדיקה ומ"מ המחמיר על עצמו תע"ב פי' אם
עומדה ושהתה מע"ל כשרה בלא בדיקה בה"מ וכיוצא כ"ה ע"ש ואם הלכה ואח"כ אינה יכולה
לילך דיוה כשאר מסוכנת ע"ס י"ז וס"ם ל"ב .

ז עוף שנחבט על פני מים וטע מלא קומתו לעומת המים או עם הילך המי' וקדם לתבן וקש
אין חוששין ובמיא דקיימא כגון אגמים אכילו מלמעלה לרטה ש"ד ש"ך ט'

ט זכרים המנחים זה את זה ונפלו לארץ חוששין אף בפחות מיי"ט ש"ך י'
שור שהרביצו לשחיטה ולא קשרו כל רגליו (אף ש"ג קשורים ש"ך ב' .) ונפל נפילה
גדולה שיש לה קול אין חוששין וראוי לקשור רק ב' רגליו ולדחוף
אותו עד שיפיל רש"ל וט"ז : ואם כל רגליו קשורים חוששין

הלכות טרפות

לו אף בנחת מי"ט ש"ך י"ד ואם נושא הטבח הכבש על צוארו ומשליכו לארץ חוששין ואם אחו
אף ב' רגליו כשרה ש"ך י"ג :

הנחה אף ממקום גבוה ואין יכולה לילך אין חוששין לה לפיכך הניח למעלה ומנחה
למטה למקומו מדעתה קפצה וכשרה

גופים שגבו בהמה אם החזירה מחמת תיגרא והשליכו ממקום גבוה אין חוששין :
(סי' ט"ט בהמה שגפטה ובו ב' סיניפים)

בהמה שניטל עורה ולא נחתיר עור כמלע ע"פ השדרה וסלע על טיבורה וסלע על
ראשי חיבר' ה"ה אם ניטל סלע מ"א מ"ג מקומות הנ"ל ושאר העור קיים טרפה :

עוף שגפלו כל מוצתיו טרפה ואם מחמת רוב שומן כשר . ואין להקל ב"ה וכו"פ ישמח
ישראל (סי' ס' בהמה שאכלה שום דבר איסור ובו ב' סיניפים)

אחות דם או אכלה סם המות של בהמה מותרת (מותר לאכול דגים הניזודי בסם
המות שלהם) נתפטה כל ימיה רק בדבר איסור לכתחילה הסור לשוחטה עד שתשהא
מע"ל או משחרית לשחרית ובנתיים דברים מותרים :

או שאכלה סה"ע של הדם או הכישה נחש וכיוצא אסור משום סכנה ש"ך ה"ת ב"י מ"א
ומותר לפטם עופות בקמח שהחליעו בתולעים שקורין (ניל ב"ן) לחה"פ :

בהמה שכנסו רגליה אם ה' ריעותא גדולה צריך בדיקה ש"ך ו' דלא כש"ע :
(סי' ס"א מ"כ)

מ"כ אין נוהגין בח"ל ב"ה ג' ואף בא"י בזמן הזה אין נוהגין וכו' פר"ח שקר העידו לפניו
כי נוהג בזמן הזה בא"י כשישראל קונה בהמה ושחטו :

(סי' ס"ב אבר מן החי)

אבר הפורש או בשר . אף שאין בו עצמות וגידין כלשון וטחול וכליות ובצים מן החי
בבהמה ועוף אף שכן בתוכה שחקך מהטחול או כליות או בשר מדולדל שאין יוכל לחזור
ולחיות אף שירש אחר שחיטה וכן אבר הגשמי ממקומו במקום שאין מטריף ובזי זכר
שנתלשו ועדיין הם מעורין בכיסם אסור אבל הנשבר ע"ש ל"ה ואם נמלח אותו אבר שם

אבר הנשבר והעוף הטיל ביצה עס"ג :

(סי' ס"ג בשר הנמנא)

א' ב' בשר הנמנא אסור והמניח בשר בבית עכו"ם אסור אלא"כ היה בו ט"ע או סימן
ומכירו בודאי שהוא זה או שהיה צרור וחתום יש מתירין בשר שנתעלם מן העין

אם נמנא במקום שהניחו ואפילו אם היה ביד עכו"ם במקום שרוב המוכרים הם ישראלים
המוכרים בשר כשר וכל אדם יש לו ט"ע אף ע"ה פי' קו' ט"ז מיהו דווקא שראה אותו

מתחילה היטיב ש"ק והשוחטין אלל עכו"ם יזהר שלא יתקם הם-כות ע"ס ל"ט ושלא יחלוף
העכו"ם הפרשה ע"כ יכתוב וכשר וגם היום . כע"י וכן כששולחין ע"י עכו"ם עופות לשחוט

יכתוב השוחט כמה עופות שחט וגם היום וכשמחלק הפרדיק לחתיכות אז אין סי' על כל
חתיכה יעמוד שם נאמן ואריך שמירה וזהירה בה' וע"ס קי"ח בשר שהניח בבית בזוית א'

ומנא באחרת וכן אם אבר ממנו נמנא בבית הבשר מותר אפילו ברוכ טבחי עכו"ם וי"א
דאזי להחמיר בזה אבל אם נמנא במקום שהניחו יש להתיר לכ"ע ואם אינו יודע מנין

החתיכות שהניח ומנאן במקום א' וכן אם הניח י' ומנא ט' אם הם קשורים ורוב טבחי'
גוים

גוים אסור אבל אם אינם קשורים או שרוב טבחי ישראל מותר בשר הנמצא בבית אף שאין
 דלתות הבית נעולות ומסתמא אינו אלא מ"א מאנשי הבית ומותר כיון דרוב אנשי בית
 ישראלים הם (ודלא כרשב"א) בשר הנמצא בחצר או שכונת ישראל שהיא מיוחדת לבדה
 ואין דרך הנכרים מפסיקתה אע"פ שיש קצת נכרים דרים שם ואין דלתות החצר או השכונה
 נעולה אע"פ כ לא אזלינן בחד העיר אלא בחד החצר והשכונה אם רוב השכונה ישראל מותר
 ואם לאו אסור אבל בשר הנמצאים בשוקים וברחובות שאינם מיוחדים ב"ע אלא דרך ומעבר
 לרבים אם רוב העיר ישראל הבשר מותר אפילו נמצא בשוקי עכו"ם ואם רוב העיר עכו"ם
 אפי' נמצא בשוקי ישראל אסור אם ראינו שבה עורב ולקח בשר והלך לו ואח"כ החזירו או
 השליכו במקום אחר אף שרוב טבחי העיר ישראל הבשר אסור דשמא החליפו בבשר דעלמא
 אם לא בידוע שכל אותן המקומות שהעורבין היו יכולין להביא משם היו רוב טבחי ישראל
 ואם לא ראינו עורב שלקח לעולם אין חוששין לו : בשר הנמצא בבתי כנסיות ומדרשות וכן
 בכ"מ או שווק' שידוע שרוב המצויים שם ישראל אע"פ שרוב העיר ישראל הבשר אסור : בשר
 הנמצא ביד עכו"ם או בשוקי עכו"ם מיוחדים אם רוב טבחי ישראל הבשר מותר וכן אם
 הניחן בשוק ומצאו בין שמצאו במקום שהניחו בין שמצאו במקום אחר אם רוב העיר ישראל
 או אפילו הרוב עכו"ם ירוב טבחים ישראל הבשר מותר וא"ל אסור ואם נמצא בדרכי' אם הוא
 דבר מועט כגילין עוברי דרכי' להוליך עמהם אזלינן בחד אנשי הכפר' המצויים שם
 סביבות אותן דרכים אם רובן ישראל או רוב הטבחים ישראל הבשר מותר וא"ל אסור ואם היו
 נמצא ע"מ אם הבית היותר קרוב לבשר הוא של עכו"ם הבשר אסור ואם בית ישראל הוא יותר
 קרוב להבשר מותר וכן בכ"מ שמצויים שוין או בני העיר א' שוין או עוברי דרכים שוין
 יש לית' אחר היותר קרוב נמצא קרוב לישראל מותר קרוב לעכו"ם אסור ספק או נמצא ע"מ
 ה"ל ס"ק' דאורייתא ולחומרא והבשר אסור עכ"ל פר"ח סבין הנמצא ברחוב יהודי לא רצה
 להקיר וכשמצא בחצר או חנות או בבית ישראל אם רוב הנכנס' ישראל מותר וחריצי חלב
 הוי ס' להתיר ע"ת חו"מ ס' כ"ח בנדן של סכני' שאין אחד מהם רשום שיש לאסור כי
 ומ"מ בג"ע ס' :

ס' ס"ד איזה חלבים מותרים

חלב בהמה וכו' אסור ושל חיה מותר ש"ך ב' :

עובר שבמעו אמו אם שלמו חדשיו חלבו אסור ומוציאין כל חוטין :
 איזהו חלב כל שהוא תחוב קרום ונקלף ולא יהא בשר חופה אותו :
 האליה ינקר מה שלמד פנים ויסיר החוטים :

חלב רכסלים וקרום שעליהם אסור :

חלב תחת המתים אסור ואריך רחיה לחלבים מן הבקי • וחלב הוא מן חלק אחרונים
 אבל מחצי חלק בפנים בהמה אין בהם מחלבים אלו ומה שנהגין ליקח מן הכתף הגיד
 עם השומין שיש סביב הגיד הוא חומר' בלא טעם רק משום דם חוטין ובדעבד שלא נטלו השומן
 מותר בהם רק קצת מן קרום שעל החלב הכסלים הנשאר שם בראשם ואריך להסיר אותו קרום
 משם ויש להפריד ג"כ הבשר המדבק שם על גב זה ולגרור החלב שביניהם ויש מתירין משום
 דמחצב חיפוי בשר והל' בכ"ג ס' ס' ס' מ"ח מדינת פולין ויהרין על חלב שעל הכרם של בני
 ריינוס ובתרבי דתותי • מתני' אין מהרין ובת' א"ש השיג לו עיי' חוש השני ס"ד ס' ה"ה ע"ת
 ב"מ

הרכות מרפות

ב"ח קי"ח קכ"ב עש"ב :

ח חלב שעל הממס וב"ה אסור וזהו חלב שעל הקרב וחלב זה אינו סוּחַם הנקב ע"ס מ"ו ט"ז ח' האוכלין חלב בטי ריינוס וקצתן שאין אוכלין ונתקבצו למקום א' צריכי' לכהוג שזה משום לא תתגודדו מג"א ב"ח ס' תצ"ג :

ט חלב הדבוק לכרם תחת הפריסה שקורין טרפה (לילך לאו עץ) אסור וא"ל בחלב זה חתיכה עצמה נ"ל להאריך ס' נגד כל החתיכה שהחלב הדבוק בו מאחר דבני ריינוס נוהגין בו היתר וזהו ש"ך י"א ואריך להסיר הקרום שתחת המכסה ולא התירה בריינס רק בחלב שתחת אותו קרום :

י קרום שעל דד הטחול והוא צד הגס (הן) צד הגולה הן כד הנסתר במקום שדבוק לכרם (פ"י) חייבין עליו ושעל שאר הטחול והחוטין אסורים אין הטחול כותם יתב הכרם ע"ס מ"ח ב' טחול שנכלה בלא יקר מותר ע"ס ע"ד :

יא כוטל ראש הגיד שבתחול וכמשכין עמו ג' חוטין ואם נפסקו צריך לשרש אחריהם ולנקר הטחולים בעודם לחים סמוך לזאת מרחם הבהמה שקל להמשך הג' חוטי' כא' ולא יתקנו ויחתכו באמצעיתם אף כי אין צריך לחטט רבי שמואל מס"ג :

יב הכוליא עלי' ב' קרומי' העליון חייבי' עליו התחתון והחוטין אסורים ואין חייבי' עליהם ולבזבז שכוליא נוהגין לחטט אחריו ובדעבד כשר דחלב שעל הכליות נאסר ולא שבתוך הכליות צריך לנקר הקרום העליון ביותרת הכבד שלצד הכבד משום חלב הקרב שמונח עליו (ובדעבד במליחה אל' ס' וא"ל חכ"ג להאריך ס' נגד כולו) אבל בבישל צריך ס' ואמרי' חז"ל ש"ע"ך ב"ה) וגם לנקר השומן שתחת לקרום והמנהג לנקר גם כד פני' של צד הריאה ובדעבד אל' ס' רק נגד קרום של צד הגיד טו' ב' ואם אין בחתיכה עצמה דהיינו כל הדבוק לקרום ס' נגד הקרום העליון צריך ס' נגד כל החתיכה טו' י"א :

יג ג' חוטין שבעוקץ ימין כ"א מתפצל לב' ומתפצל לג' וראש הא' מחובר לשדרה וראשי הפיזולין מזוין בחצי בהמה של כנים ואי חמימי או שרויין במים משתלפי ולחי לא בעי לחטוטי בתרייהו וטוב להחמיר באלו החוטין במקום שבלועם בבשר :

יד חלב הקיבה שעל הקשת ויתר אסור כי י"א שמדינא אסור לכן אין להקל בו .

טו חלב שעל הדקין נהגו למדוד בזרוע ממקום שמתחילן לזאת מהקיבה וכן מראש המעי הוא המעי שיצא בו הרעי שהוא ס"ף המעיים לגרור המנה לערך וא"ל להסיר הקרום עם הדבוק בו על אורך אמות אלו אבל לא השומן הדבוק בטבחיא רק שמסירין מטבחיא ג"כ חוט ארוך שמונח עליו עם השומן שאכלו ואם הטבח משך הדקין מהבהמה בעודן חמין נשאר החלב שעל ראשי הדקין עם הדורי דכנתא והצא לאכול מהדורא דכנתא לגרור אמה מהחלב לצד הקיבה ואם לא יודע מקומו צריך לגרור ולגלח סביב סביו כדיור זהב במקום שנסתפק ונהגו להסיר הקרום שעל כל הדקין בהדורא דכנתא שלא יעז ג"כ שעל ראש הדקין וליקח הקרום מב' צדדיו ויש להחמיר ליקח הקרום מב' צדדיו אף בכבש ת' ריו' ס' ק"כ ער"ח ס"ה ס"ב צדדי דכנתא שגמלח עם המעי דבוק בהדרי דכנתא קרוב לודא שיש בו ס' מן החלב :

טז אין מולחין ולא מדיחין חלבים עם בשר וכן בכלים שמדיחין בה חלבים לא ידיח בשר ומסכין שחיתין בו חלבים לא יחתך בשר

הלכות טרפות

לו

יח נהגו לנקר בסכין אחר וישפשופו הבשר יפה במים
אין פורשין הכסלים ע"ג בשר בעוד שלא נטמן החלב שעליהן ולכתחילה ינקר הבשר
תוך ג' ימי' מהחלב

יט כל אלו הדברים מותרים דיעבד רק ישפשוף הבשר הטיב
אין מולחין הבשר קודם שיסירו החוטין והקרומות וג"ה ואם מלח צריך קליפה מרובה
היינו במליחה אבל בבישול צריך ס' ובגיד האחר א"צ ס' ש"ך סס"ה אם יש בו קצת
הפסד עם ק"ה ט' וכן עיקר בה' דחלב צריך ס' ה"ה הכא בעגין ס' בלא הפסד קצת
ובשאר בשר מותר בס' והיא אסור פי'

כ טבח שנמא אחריו חוט או קרום מזהירין אותו שלא יזלו באסורים ובנמא חלב
אם היא כשעורה מעבירין אותו עה"מ ל"ד חילוק בין שוחט או מנקר לעצמו או
לאחרים ע"ש קי"ט וכזית חף בהרבה מקומות מעבירי' ומכין אותו מרדות ותשובתו כפי
ראות הב"ד מנהג כשר שינקר הטבח קודם שימכרו והקצבים שיש להם משרתים עכו"ם
שמנקרין בשר וישראל רואה אח"כ אם ניקר יפה יש למחות ולעטש ע"ז העושה כן ואפילו
ע"י נער קטן או גדול כשאינו ירא וחרד אין לסמוך עליו ב"ה :

(ס' ס"ה חוטין לסורים משום דם וחלב וג"ה)

א יש חוטין שאסורין משום דם שבהם שביד ושבתקף ובלחי ההתחן שבצל הלשון מכאן
ומכאן ובלשון ובאזר וחוטו הלז וחוטו העוקף וחוטו והדקין שהם בתוך שומן הדקין כמו בית
עכבי' מוסוכי' צ"ז וקרן שעל המוח שבקדקו' וקרן שעל הצד' ונוהגין להסי' ג' כ חוט הארוך לצד
החזה וכן הח טין החורי הזנים לחומרי בעלמא ומליחה לא מהני בכו' אם לא שיתכס תהלה
ומתוך לתחת ואח"כ ימלחם ובצלי' א"צ לא חתיכה ולא מליחה כשפני החטים ע"פ האש
ואם הם מובלעים בתוך הבשר אין האש שואב אלא יתחכם והם בשלם בלא גטייה צריך ס'
נגד כל החוטין ע"ס ד' ובצלי' סגי בקליפה והקליפה הוינו אלא חומר א בעלמא ומדינא הכל
שרי ואם לא קלפוהו ובשלו כך מותר דיעבד ע"ס ע"ג ובש"ך ה' ורש"ל ט"ז פסק דה"צ
קליכה כלל במליחה או צלי' ואם של חלב הם צריך ס' כשאר בשר הנמלח עם חלב ובה"מ
מקילין ע"י קליפה במליחה ע"ס ק"ה סס"ט וכן עיקר ב"ה) אבל בבישול צריך ס' ובגיד
האחר א"צ ס' כיון דמנתחת בהמה אבר אבר אלא לכתחילה צריך להסירן ש"ך ואמר' בו
ח"כ ט"ז וצריך ס' כשאר בשר ובטל החתיכה שבו החוטין ובס' שאר בשר מותר והיא
אסורה פי' :

ב לא יסמוך על חתיכות הבשר לבד אלא יחתוך העצם ל"צ וחוטו האזר יחתוך המפרקת לב'
בעוף יקח חוטו האזר או יתחכם עם המפרקת לב' ובדעבד אם הוסר הראש לבד סגי
ונוהגין לחתוך בירכי עופות בפרק הארכובה תחתונה שלפנים ומאחרי שם חוטין אדומים
ואם נתבשלו כך חוטין האזר מים בדעבד מותר :

ד נהגו לנקר ביני זכר ואם נתבשלו בלא ניקר עם הקרום והוורידין חף בליכא ס' מותר
ש"ך י"א וכן להסיר משם גיד גדול ולהתקן בהם הרבה חתיכות ונהגו ליקח הדר"ו
מן הכתף משום מאוס והעלכוויץ נהגו לזלותו ומותר לכתחילה לבשלו ונוהגין
להסיר עיטוניתא דורדא ולא להוכלו ואין היסור בדבר . מנהג לחתוך
בין הפרסות רגלי בהמה משום מיאוס להסיר

משם

הלכות טריפות

משם ואם לא הוסר אין לחוש • ה"ו"ז ג"ה כוהן צהמה חיה וכו' ובשליל אם שלמו לו חדשיו ומנא חי בירך ימין ושמאל ומה למקד משום ג"ה או דם יקד אף בחיה ומה שמקד משום חלב ה"ל לקד בחיה : ואין טרף אלא בעוף שדף שלו עגול וה"ל לבדוק אם הוא עגול **ח** ב' גידין בירך פנימי סמוך לעצם אסור מן התורה והחיצון סמוך לבשר אסור מדבריהם הפנימי פשוט בכל הירך וקטנות שביניהם אסורים מדבריה' ולחטט אחריהם ושמנים נהגו בו איסור הקטנות ככנסים בראשי עצמו ע"כ המקד צריך לשבור רחשי העצמו' כדי להסיר הקטנות מעיקרן ואין ללמוד סדר ניקור רק במראית עין מהמומחה בקי בניקור (טוב להחמיר שלא לאכול בשר אסורים כי אף למדן גדול אין יכול לבאר זה היטב מתוך הספר סי' ל' **ט**י הגיד אינו אסור תערובתו בכליתו וקטנות והשמן אסורין תערובתן בפליטתו ג"ה מותר בהנאה **יב** ירך שיוצא מיד ישראל מחותכת בדרך מקרים בחזקת שניטל גידה **יג** אין לסמוך על מקד א"ל ידעינן שבקי ומוחקז בכשרות **יד** הטבחים נאמנים על ג"ה (טוב שלא לאכול בשר מקד עד שירא' למקד אחר ט"ז ו' מהרש"ל תקנו המדינה שלא ליקחו שום דבר מאכל או יין אלא"כ בידו כתב שגעה בהכשר אף הם הוא מוחזק בכשרות משו"ל פלוג אקדמ' אירע שגבד מידו הכת' והוא מוחז' בכשרו' יש להחמירו אף בלא כתב ב"ה סי' סו דברים האסורי' משום דם

דס צהמה וחיה ועוף וכו' עסי' ס"ז ושליל עסי' ג' ודם ביצים אסור ודם דגים וחגבים מותר ש"ך ח' אין איסור כרת אלא בדם שהגשמה יוצאת בו ודם אברים בל"ת המכה במדינות אלו לאסור כל ביצה שיש לה דם בהפסד מועט ואין חילוק בין חלבון לחלמון ובקשר החלבון איסור דאורייתא ש"ך ז') ובהכנס מרובה אם נמצא בחלבון יש לאסור הכל אבל אם נמצא בחלמון חוץ לקשר הביצה מותר כר"ח ומ"י כ' דהם נמצא שלא במקום האסור כגון בחלבון מצדו שלא במקום קשר לא מחמירין בביצה מי' כלל ס"ב ע"ש **ך** ואם נמצא דם בביצים טרוכות כולם אסורות ואם אין טרופות יקח החלמונים הכשרים ח' א' וישאר ח' עם דמו ועם החלמונים וזרקו (להגאונים ורי"ף ורמב"ם והמגיד ושאר פוסקים אם נמצא בחלבון אסורה כל הביצה ודעת רש"י ות' וראש ורשב"א דאם נמצא על קשר חלבון וגם מבחוץ דהיינו שנתפשט מן הקשר כל הביצה אסורה וי"מ אף שלא נתפשט והרא"ה כתב בחלבון גרע טבי שממנו טור אפרוחים ע"כ בכ"מ דנמצא על חלבון אסור ואם נמצא על חלמון אסור מכה שטת רי"ף ורמב"ם וכת' רש"ל דקיי"ל בהרא"ה ט"ז ס"ב) והוא שידוע שהי' הדם במקום האסור או הטרופות אסורים אבל בספק הכל מותר דק זורק הדם (נמצא על חלבון בכ"מ אסור ועל חלמון אסור על הקשר דוקא ומ"מ מחמיר לאסור על כל החלמון רש"ל ואם לא היו טרופות ונמצא על החלמון שלא על הקשר יקח הביצה עם החלמון ויזרקנה והשאר מותר ואחר דלהרא"ה שרי בתערובתו ודעת רמ"א להקל בספק (וכ"פ ט"ז וש"ך ס' ט"ז ה' ומי' כלל ס"ב דלא כש"ך ס"ק) אבל בהתחיל לטרוף מעט אסור דספק דאורייתא לחומרא דשמא הי' במקום האסור דדם ביצה דאוריית' והוי ספק דאוריית' וטרפה והוי כספק טרפה שנתערב דאסור דהוי כוודאי טרפה ובעינן ס' בתערובת משא"כ בס' צ"ב ס"ה דיש ב' מעלות ח' ביטל בריב שהוא מן התורה וביטל בס' שהוא דרבנן וכיון שיש ספק בביטל אזלינן לקולא ולרמ"א אמרינן בתערוב' דם ביצים דרבנן משא"כ בביצה לבד אמרינן דאוריית' ובנמצא על חלמון שמקיל מהרש"ל לא קיי"ל כוותי' ע"י ש"ך י') האיל ובלא"ה

ובל"ה חד צב' בטל (דווקא חד צב' אבל חד בחד לא ט"ז ה' ואם נמצא על הקשר חלבון
אפשר ג"כ להתיר בתערוב' מי' כלל ס"ב סי' קי"ד והישג על ת' באר עסק ס' מ"ה דבנימאל
דס על בשר בחלבון וזרק הדם יש להתיר תערובת וכדמייס לשכ"ב כ') ובתערובת הביצה
שלא במינו יש לאסור התערוב' כדעת מהרש"ל וב"ח ועי' ת"י כלל ס"ב סק"ג מ"ש הס"ך
סק"י בממלא על חלמון ותערוב' חשיב ספיקא שמא קי"ל כהר"א"ה וכן בממלא על חלבון שמא
קי"ל כהגאונים דהנ"ל דספיקא דפלוגת' לא חשיב ספיקא אלא"כ שוין בחכמה ומנין א"כ ודאי
הגאונים וביעתם חשבי' ה"ב עד הר"א"ה וסייעתא וליכא ספיקא כלל כו' והוא בעצמו ס"ק
י"ג מסיק רואין להקל בחלמון ומ"ש הס"ך ובס"ס ג"ז ביש צדדי' להתיר כו' טעה בדברי
עצמו עיסה שילש בבצים ואחר הלישה נמצא דם בקליפה א' הכל מותר דהוי ספק מדרבנן
ואצ"י ה' במקום האסורו ה' בטל ברוב מן התורה א"ל דהו' מנין שלא במינו ואריך ס' מן התורה
ז"א דתערוב' גם בבצים ואמר' מליק את מינו ע"ס צ"ח ט"ז סק"ד וכתב בעל מנ"א דביצה
בעיסה מין במין הוא דכל שנותנין לתקן זא"ז הוי מן במינו כמים ומלא בעיסה תו"פ' משילין
והט"ז כתב דל"א סברא זו רק לענין יש לו מתירן דלא נראה כן מת"ח סי' פ"ה ס"ה עט"ז
ס' ק"ב סק"ו בכל תערובות בצים שנמצא דם צ"א מהם ואין ידוע אם הוא במקום האסור א"ל
אז יש להתיר כל התערובות אף דליכא ס' נגד הביצה האסורה משום דה"ל ספיקא דרבנן
ולקולא פר"ח אבל אם הביצה לבדה אסורה וכן אם נתבשלה או נכלה ביצה ולא ידעין אם הוא
במקום האסור ותערובה אותה ביצה שנתבשלה או נכלה יש להתיר אותו תערובות אבל ביצה
שנתבשלה או נכלה לצד אסור' כל זה במין במינו אבל במינו אין להקל וע' ש"י אף בספק
איסור' דרבנן משום דליכא מ"ד דדם ביצה דאוריית' אבל במקום שאין חשש איסור וכו' ספק
אם יש שם איסור ותערוב' אילין לקול' אפי' במין באינו מינו ואין בו ס' אבל בלא תערובת
אף שהוא ספק אם ה' שום איסור אסור צ"ה ה' א"ג אם נתערב הדם עצמו מביצה בתערובות
אחר מותר ש"ך י"ב .

ו נמצא דם בביצה ששמוהו על חמין להצטמק בלי רוטב מותר כל החמין (ואם ה' הדם
במקום האסור בוודאי צריך ס' ע"ס ג' ד (מייירי שהביצה מונחת על הכיסוי ואין הארטב
מגיע לביצה וה"ל לריגיה כמ"ש בש"ך אורח מישור) אבל אם ה' במקום שאינו אסור מין הדין
כגון על חלמון שלא על הקשר א"כ אפילו קליפה דקליפת הביצה הוי בקליפה ט"ז ו' :

ז בצים מוזרות (אסורים לאסמטים משום שיקוף ש"ך י"ד ובעי' כלל ס"ב ס"ק כ"א ואם
שהו הבצים תחת התרנגולת ג"י אסורים משום שקוף א"מ סק"ד בצים דספיקא מארעא
זרק הדם והביצים מותרת (ופר"ח כ' ומביא רא' מג"מ דלא כב' שכתב שאין לו שורש
בג"מ עש"ך י"ד) **ח** א"כ לבדוק הבצים אם יש להם דם וכשעושין מהכל עם בצים
ביום מוהגין לראות אם אין בהם דם ופר"ח מביא רא' מג"מ דלא כב' כ"כ :

ט אם קיבץ דם דגים בקערה ואין בו קשקשים אסור משום מראית עין :
י דם שפירש אסור משום מראית עין ואריך לגרור דם שיצא משיניו בלחם ובין השניים
מואלו (הם לאבדו מטעמן דם שרי' למנוץ וה"ל להדיח פיו מהדם א"מ תוספות כריתות
ק"ב : סי' ס"ז כמה דברים אסורים משום דם

א דם שפירש מן האבר ויצא לחוץ או נזרר בחתיכי או שפירש ממקומו ותעורר ללא
ובלע במקום אחר אסור וה"ל פי' ולא נזרר מותר :

הלכות מרפות

ב מותר לאכול בשר חי בהדחה בלא מליחה ובלבד שלא יהא בו חוטין שדס בהם :
ג השובר מפרקת בהמה (קודם שתצא נפשה) אסור לאכלו חי א"אכ מולחו יפה
 ומותר אפי' בכלי וי"א דיש לזהר שלא לשבר מפרקת .

ד נצרר דם מחמת מכה אסור לבשלו עד שיתחזק המקום ויצלנה (ואם בשלו כך בלא
 ההיכה רק שנמלח והח"כ נמצא שנצרר הדם אחר הבישול בקדירה בחתיכה א' צריך
 שיהיה ס' בלוחות חתיכה עצמו נגד הדם ואין צריך ס' נגד כל החתיכה והחתיכה עצמה
 אסורה ודבר זה מצוי לפעמים בבהמה שאינו ניכר מבחוץ רק אחר הבישול כשחתיכין הבשר
 וצריך לזהר בזה ב"ה ע"ס ק"ב לכן יקלף בית השחיטה או לחתוך בלוחות בשר קודם מליחה
 ג' כללים באיסור דם ובין נגע בין דבוק במליחה ובצליה ואפי' הכל מותר ובעי קליפה
 לחומרה בעלמא ב' בחלב בין דבוק ומוגע אומר כולה עד ס' אף המוגע לטוגע בשניהם
 רותחין או מלוחים הם יש ס' מותר אף קליפה בעי בצליה ובמליחה ואפי' ובדבוק בו .
 הין ס' בהתיכה כ"ג אף במליחה ובעי ס' נגד כולה וחתיכה אסורה אם לא בה"מ ג' בבישול
 בדבוק בו ויש ס' בלוחות חתיכה עצמה נגד החלב

וקליפה שגברה כבר במליחה מותר וקולפו
 אין ס' אף דם נ"ג וצריך ס' במה שאכל ובתלוש
 מבטלה בס' ולא שייך קליפה פי' .
 (סי' ס"ח מליגת ראש ועופות)

א שלא לללות ראש שלם אפילו רוצה להניחו
 אביה השחיטה (ולא יפה עושים ראש

שלם של עגל בעור שלו רק מולגין השער ומציפים זהב ומניחים לעכו"ס לכבוד פורים ב"ה)
 נהגו הנשים לזרוק המוח והקרום שבראש האוזן ט"ו ג' ואם צללו שלם המוח והקרום
 אסורים ושאר הראש מותר אפילו בלא קליפה ש"ך א' .

ב הניח על גחיריו ונעץ בו קנה המוח והקרום מותר עם"ד .
ג נוהגין לחרוך על קש ותבן הראש ועוכות ומעבירו הנה והנה :

ד לכתחילה נוהגין ליעול המוח קודם מליחה מהגלגולת ולחתוך הגלגולת ש"ו ויש מסירין
 הקרום ובדיעבד אם חתכו שתי או ערב סג' אפילו לא הסיר המוח קודם מליחה

ואפילו בשלו כך ע"ס ע"א וע"ס ע"ב וכו' ב
 אם הראש גאסר אי אמרי חנ"כ דהוי בזה
 כשאר איסורים אם בשלו הראש עם המוח
 צריך ס' נגד כל הראש ש"ך ו' אם הראש דבוק
 בעוף אם יש ס' בשוף נגד דם המוח אף
 הראש שרי ואם אין הראש דבוק בעוף הראש
 ג"נ וצריך ס' נגד כל הראש והראש אומר
 אף שיש ס' פי' :

ה צריך לחתוך חוטיו הלחי קודם מליגת
 הראש ולהדיח בית השחיטה עם"ט וכן
 בעוף אף שחותר רק להסיר השער וא"ל הסיר

החוטין

פי' ש"ך סק"ח אם מלחו בדעבד אפי' לא
 בשלו עדיין והסיר הקרום קודם מליחה סג'
 בחתכו ש"ו וא"ל להסיר המוח אבל אם בשלו
 שרי בלא חתיכה ש"ו אם ניקב העצם כנגד
 הקרום קודם מליחה והניח הנקב למטה
 כדלקמן סי' ע"א ובמ"י כלל ט"ו ס"ק ל"ו
 כת' להאור' דבס' ע"א משמע דסגי' בנקיבת
 העצם והכא כתב ש"ו משמע דנקיבת העצם
 לא מהני וצ"ל דאפשר דחתיכת שתי או ערב
 הוא יותר חידוש והס' מרחיק מאוד וא"א
 לפשר

לפרש כן דברי הרב ז'פרט במ"ש אפי' לא
בשלו עדיין ובש"ע אי' להדיא להיפך ז"ל
ואפילו בשלו כך גם משמע מלשונו שצריך
לחתוך ש"ו ז"א דבש"ע א' שתי או
ערב כו' ע"ש :

החוטין ולא הדיח אינו נאסר בחירך :
וזהו הדין למלוח הראש והרגליסוקדם המליג'
ומאזה מן המובחר למלוח אחר מליגה ש"ך
י"ב ומהרש"ל ז' ע"ס ע"ב : וזהו הדין לחתוך
ראשי הטלכים מעט וההתוך מניחין למטה
ומשימין הרגלים על האש להסיר הטלכין ויש
למלח אחר הנקיבות המגעלי' ט"ז ד' :

ח טלפים שלא נחתכו וכמלחו המנהג לאסור מה שבתוך הקלפים ע"ס ע"ב (והשאר
יותר בין מולחין לארכן או עומדים על טלפיה' שך ג' ופר"ח כ' לדין מקילן בכל
גוויי כהמחבר) והם בשלו הרגל אחר שנמלח עם הטלפים ולא חתך מה שבתוך הטלפים אף
שאין ברגל עצמו ס' נגד מה שבתוך הטלפים שנאסר מ"מ משערין גם שאר דברים שבקדירה
מ"י כלל ט"ו ל"ד וזהו הדין להחמיר אף ב' אווה' אם לא נחתכו הצפרטיים וז'לחו להסור ההצר
תמחבר לציפרטיים ב"ה וצפוסקים לא משמע כן רק בבחמה ובחיתוך בעלמא ע"ס ג' הכל
יותר טוב להחמיר אף בהצבו להסיר ראשי הטלפים תחילה ש"ך ש"י ואם שוה קצת הוי
כמליחה י"ד :

ט ע"ס מותר להבהב העוף באור וידית ב"ש וכן שאר דם יפה ואם הוציא בני מעיים
תחילה צריך שידחנו מבפנים קודם הצבו ש"ך י"ח וא"ל הדיח צריך ליטול או לקלף
מקומו כשאין נכנס הדם בעומק די בקליפה ש"ך כ"ב י' בדעבד אסור ש"ך כ"ג וע"ס ס"ט
י"א) מי שמלג גדיים ועופות בכ"ר קדש שעוקר החלב ומלחם ואם עירה מכ"ר די בקליפה
ואם פסק הקילוח לא מקרי עירוי ואינו אסור ע"ס ס"ק ל"ה ובס' ק"ה סק"ד (אם עירה
על תרגולת בעוד הנאות עלי' צריך לראות שלא יערה שנית דאז הנוט' ונשרו' וצריך קליפ' ש"ך ו'
י"א לכתחילה אסור למלוג אף בכ"ש אם היס"ב אבל אם אין היס"ב אף בכ"ר שרי לכן
נהגו שלא למלוג שום דבר רק אחר מליחה ובדיעבד שרי אף היס"ב אפי' מלגו תחילה
בלא מליחה מיהו לכבוד אורחים הו' לצורך שבת מותר להניח בכ"ש אפי' היס"ב אפי' לכתחילה
חתיכה מלאה קרח וכבוד למחר מליחתו וטוב לכתחילה אם אפשר להניחו במים שאין היס"ם
ע"ס ס"ט ואין חילוק בין כ"ה או כלי נחושת לענין כלי כ' (ואם עירע יורה בשר לתוך כ"כ
חלב צריך הגעלה ודלא כר' ירוחם וכ' ב"ה מ"ש ב"ר ירוחם מש"ם במקום כ"ב מדפס כ"נ)
ובמקום ה"מ יש להתיר מה שנתבשל קודם הגעלה ש"ך לב' מ"י כלל ל"ג סק"י דיש לסמוך
על העיטור ב"ה מ' :

יב אם עכום מלג ואין הישראל יודע אם מכ"ר או מכ"ש והעכום יודע בטיב יהודים ויש
שם קטן שידוע בטיב הענין מותר ומהני מסל"ת בעכו"ם מ"י כלל ל"ב סק"א דלא כש"ך
ויעלם מש"ך דכ"כ הע"ס ות"ת בפירוש : יג תרגולת מלגו יחד בכ"ש וא' טרפה ולא
נאסרו אחרי' . יד נהגו שלא להשתמש במי מליגה כלל אכילו כוונתם :

טו מלגו בכ"ב בכלי חולבת ב"ם מותר העוף והכלי אם ערה מים תחילה ע"ס ס' ק"ה
בס"ך סק"ר) אבל אם עירוהו על העוף (ועל הכלי יש אסורים הכלי שהמים בלעו
מתרגולות ובלעו בכלי לבוש וכתב ל"ח דיפה פירש וש"ך פירש דקאי כפשוטו על העוף ע"ס ק'
ה') ויש מתירין ע"ז ושך שכבר נזכרנו המים כשתפרש על התרגולת קודם שהגיע לכלי

הלכות מרפות

כן הכריע הש"ע ט"ז דאין כ"ט בשירוי להכליע הכליע בכלי לתרגולת והתרגולת א"ש קליפה ש"ך הפילו הראש למטה (תרגולת שהודחה וגמלחה במלחה ומלגו אותה) ככ"ט שהיה בלא הדחה אחרונה אסורה אעפ"י ככ"ט אינו מבטל הכל מבטל משום רתיחת המליח מר"ם סי' פ"ט.

סי' ס"ט מליחה והדחה

א צריך להדיח הבשר קודם מליחה ואם אחר הדחה חתך אף בלא סכין אלא ביד פר"ח דלא ככ"ך שכתב בסכין דאגב דוחקי דסכין ובמ"א בל"ט סי' כ' ה"ה כל הדומה לסכין (לפוקי קורע בידים) כל נחל ל"ב או ל"ג או הסיר טלפי הרגלים לאחר הדחה יחזיר (אבל אם לא הי' מסיקו הי' יחזיר כהתיכת בשר ה' וה' כי בהדחתו כמות שהן ואין כהקדש הנראה לעינים אה"י) אף בדעבד להדיח ובהדחה בשלמא סגי במקום החתך והטלפים ואם לא עשה כן הוי כלא הודח כלל (ואם מלחם כך טרפה : ואם מלחן בלא הדחה קמייטא ונתבטל כך בלא הדחה ומליח שנית אסור אפי' בדעבד לכ"ע ב"ה לכן כ' בת"ח ואם מלחן כך טרפה) (כלעות שלמות שהדיחו הטבחים בהעברה בשלמא אף לא חתכו אח"כ צריכין הדחה שנית ושריי' קצת ויזהר לכתחילה לשרותו חצי שעה ואם הדיחו הטיב בלא שהי' חגי (ואם הדיחו הטבח אמרי' מסתמא הדיחו יפה ש"ך ב' וימתק מעט עד שיטעמו המים אבל לא עד שיתנגז ט"ז ו' ואח"כ ימלח יגהנו (לכתחילה ש"ה) שלא להשתמש בדברים אחרים לח וזונו או יבש ברותח בכלי ששורין בו בשר לא יפה עושין מה שנהגין לשרות בשר בפענדי"ל או קעסלי אה"כ רוצה לחזור להכשירו או ראוי לכתחילה לשרות ב"ה ואין לבטל המנהג פר"ח אם נשתהה הבשר בשרייתו מע"ל הבשר וכלי אסורין מגו דאסור הבשר בהסר הכלי וכמו"ל מע"ל חצי שעה אף להקפיד אף שיש ב' נגד כל הבשר אותו חתיכה אסור רש"ל ות"ח אסור אותה חתיכה ע"ס ט"ו דהבשר אף לכלי אסור ואם ס' במים כגודו מותר להדיחה וכ"פ ט"ז ס' ס"ק ל"ז והש"ך מתיר רק לכלי ש"ך ס' ס' כ"ז ואם שהה מי הדחה לחיד אין איסור מאחר שהדם מעורב במים מיהו אם אין ס' נגד הדם אין להתיר רק בה"מ פי' ואף לכתחילה מותר להשקות י"ב שעות במי הדחה פי' ואף במקום שנאסר הכלי מותר לחזור ולשרות בו בשר זהא"כ בשר שני אין שורין בו מע"ל ואינו בולע אותה משמע דאסור לשרות בו מע"ל בשר שגמלח כבר והודח כהוג' ובדעבד שרי ש"ך י' והפר"ח אומר פרח סי' ק"ה דלא כש"ך וכ"פ ע"ש ח"ח תמ"ז סס"ת ובמ"ל כלל ג' סק"ז חולק על ע"ש והסכים עם הש"ך) בשר שמלא קרח צמי' ס' ס' ס"א בשר שנקרש אסור למולחו עד שיפזור אותו כמו שהי' מתחילה ואם נמלח ואח"כ נקרש' בקרח קודם ששה' שיעור מליחה אינו מוציא דם עד שיפזור וכשיפזור טוב להדיחו ולמלחו שנית ולשהותו שיעור מליחה ואם לא מלחו שנית וששה' שיעור מליחה אחר ההפסדה צרידין שהייתה קודם קרישה ונתבטל מותר בדעבד רש"ל וא"ל אסור דעת הקרישה לא מנרף פי' אבל אם נשתהה זמן מהרפוי קודם זמן התחלת הקרישה אעפ"י שלא שהה אחר ההפסד כשיעור מליחה בין שנשתהה שיעור מליחה בהפסד ראשון אע"פ שנקרש בתי"מ מטופרים לשיעור מליחה לפי שאין כח בקרישה לבטל קצת דם שגפלט קודם לכן כר"מ (ואם נקרש במי' ג' אסורה לבטלו ומותר לכלי ומי' ועי' דבר שמואל ש"ג) בשר שנקבש במים שנקרש מע"ל הוי כבוס א"ז א"ח ש"ך ס' ק"ז כלי איסור כ"י ששורה בו מע"ל והוא ב"י י' ושרה בו מע"ל היתר נאסר דלא כאמרוני' שמקילין בזה ב"ע"ס ק"ה א' :

מורגין

ב ונהגן אפי' לא נמלח רק מעט ולא הדיחו תחילה כלומר אפי' הדחה מעט
אפי' לא שהה במלחו שיעור מליחה אוסרין למלות שנית לקדירה אבל לצלי מותר
ש"ך י"ג דלא כמיהרש"ב וז"ל דאוסרין אף לצלי מיהו בה"מ או לצורך שבת וא"א להכין אחרת
ב"י יש להתירו אפי' דשהה במלחו (ט"ז) בפעם ראשון בלא הדחה הראשונה ב"ה אם הדיחו
ומלחו שנית ש"ך ולבדוק וז"ל דשרי הדחה ומליחה שני"כ"ש דשרי לצלי ע"ס"א ואם הודח מעט
קודם מליחה פי' אפי' לא הודח יפה ומלח שנית אלא דהדחה ראשונה הי' רק מעט ב"ה אבל
כלעיות שלמות צריכין שרייה קצת פי' משמע כיון שנמלחו אף שלא בשלו עדיין חשיב בדעבד
(ובמ"י כלל ה' ס"ק ג' הסיג על ש"ך דווקא אם בשלו וא"ל לחזור ולהדיחו למלחו ש"ך י"ד
וה"ה אפילו לא הודח כלל רק שהי' ס' בחתיכה נגד דם שעליו אפי' בלא ה"מ מותר בדעבד
ב"ה ת"ח כלל ה' דין ק"ג) אבל מבחמא הוין לך חתיכה שהיא ס' נגד הדם אבל אי ידענא
שיס ס' מהני ת"ח ש"ך ט"ז ואם מתבשל אותה חתיכה בעיגן ס' נגד כל החתיכה וחתיכה
עצמה אסורה ויש להקל בה"מ בשעת הדחק ואם נמלח חתיכה בלא הדחה עם שאר חתיכות
שגם הודחה היא לבדה שאר חתיכות מותרים והיא אסורה לגבי אחרות מקרי דם פליטה
וכב"ה כיון שהוא דם דרבץ מאחר שנמלח ט"ז וש"ך ג' מולחין במלח בימונית ואם אין לו
רק מלח דק כקמח או בדעבד כשר ש"ך י"ז ולא ימלח במלח גס ציות' יש ליזהר שלא לתת
שום בשר שלא הודח על שום דף שאינו מיוחד שמה יש מלח על מקום הנחת הבשר ולא
אדעת' ואין לתת מלח על מקום מיוחד לתת בשר כשמביא מטבח ט"ז י"ב מהרש"ל :

ד יפזר עליו מלח שלא יהי' מקום מבלי מלח ולא יהא ראוי לאכול עם אותו מלח קוד' הדחה
ב"ה וא"ל להרבות יותר ואף החתיכה עבה א"ל לחתכה ל"ב ש"ך י"ט וא"ל שריית מים
דווקא רק ראוי לאכול ע"י הדחה ב"ה ומלחו מ"ב דדדיו וכל דבר שיש לו חלל כגון עופות
צריך למלוח גם מבפנים וה"ל לתקור עוף ל"ב) והמדקקים לתת עוף ל"ב קוד' מליח' אין
לעשות כן בפני רבים דמחוי' כיסורא ואינו אלא מן המתמיה' ב"ה ועכ"פ ישפיק במלח
היטיב בפנים מולח בלולה ע"י מהרש"ל בכ"ה סכג) לכתחילה יש ליזהר כשמתקנים ריאה
ע"י מליחה צריך לפתוח והדם מליחה הקבוקות מ"י כלל ט"ז סק מ"ה גס הט"ז לכתחיל' קאמר
לא בדעבד ע"ס"ה ע"י ע"ס"ה) אם מלח ראש הכבש רק מבחוץ אם חתך כבר הראש לב'
לא ימלחו שנית ויבשלנו אבל אם לא נבקע מותר אלא שצריך לנקוב העצם משום המוח
וקרמו שיהי' לו מקום לדם לזוז ט"ז י"ג ע"ס ע"א ובית יעקב פסק דאם מלח ראש
בהמה שיקב העצם והקרום של מוח ולא מתוך הראש ל"ב יש לאסור אפי' בדעבד
בדיו בשר שלא נמלח רק מזד' ב"י ב"י ויש אוסרין בדעבד' וה"ל אם לא לצורך כגון בה"מ
ולדעת פי' אין להתיר אף לצורך ולדעת המחבר מ"ד דבכל ענין מותר בדעבד ואם
ידעין בחדא שהנחה על כד שנמלחה כל שעת מליחה אין להתיר אף לעת הצורך ולצלי
מותר על כל דבר פי' ולט"ז דכלא נמלח בכ"מ מותר בדעבד אפילו בלא ה"מ ט"ז י"ד וכ"כ
העולם שאין מדקקים בכך ש"ך ד' דווקא אם כבר מתבשל כך ר"ל שנמלח מב' צדדים אלא
דלא נפסקט בכ"מ פי' הא דקתני דאסור בדעבד ואין לו תקנה אבל מ"י כלל ט"ז ס"ק י"ד
חולק מותר בה"מ מ"י כ"פ אבל לצורך והיינו במקום ה"מ וכה"ג ימלח שנית כד השי' תוך
מע"ל ש"ך ס"ק כ"א ואם לא בשלו והוא תוך י"ב שעות ש"ך שאו כיון שפולט ציר פולט גל
מה שפולט ולא הודח אחר מליחתו דבהודח אחר מליחתו נסתמן נקבי הפליטה ולא מקמי

הזכות שרפות

מליהה אח"כ ש"ך וב"ח וט"ו מקיל אף אחר שהודח ואפילו אחר י"ב שעות וכ"פ מ"י כלל ט"ו ס"ק י"ב דלא כש"ך ונ"ה (יחזור למולחו בצד הדני ואם חזר ומלחו גם כד הכ' תוך אם שלם מותר לבשלו אף בלא עת האורך ואם התרעולת שנמלחה בחוץ ולא בפנים או איפכא ונתנו מחותו רוטב לקדיחה אחר' יוכל לומר קמא קמא נטל וכן הדין בבשר שנמלח בצד א' וכל כה"ג דאיכא בלא"ה כד להחיר כיון שנתבשלה ביותר מ"ס היא עצמה מותרת פי' והם הוא אחר י"ב שעות יכלנו תחילה היטב ואח"כ יבשלנה ח"ד :

ה עיי' ב"ה אחר שנמלחה החתיכה כדאוי שיעור מליחה ש"ך וט"ו מתקן מנחה א"ס לחזור ולמלוח מקום החתך אבל תוך שיעור מליחה צריך להדיחן היטב ולחזור ולמלוח: המנהג להשהות בשר במליחה שעה ואין לשנות ודביעבד (אם הודח אחר ששהה ע"ס פ' בט"ו ס"ק ט"ז סג' בשליש שעה) בקירוב דהיינו פחות חלק ל' מן השעה והוא שיעור מיל ש"ך בשנתבשלו ש"ך כו' ואי לא נתבשל אף שהודח צריך מליחה ב' מ"י כלל ט"ו ס"ק י"ו או לכבוד אורחים ולכבוד שבת אפי' לכתחילה .

ז צריכין להדיח הבשר ג"פ ואם סילק ידיו ולא הדיח ג"פ ועדיין לא נתבשל צריך לחזור ולהדיח (משא"כ לדעת הפוסקים דרך מנחה א"כ אם סילק ידיו א"ס לחזור ולהדיח וזוה מתוך מה שהקש' בט"ז ס"ק י"ב וש"ך כ"ח מ"י כלל ט"ו ס"ק א"ב) ואם מנפץ המלח תחלה די בשטיפ' והדח' ב'פ' ולכתחילה יתן פנ' ראשון מ' הרבה לבטל כח המלח ובדעבד אפי' הודח רק פעם א' מותר ש"ך כ"ט ע"ל ט' ומותר להדיח במי פירות אף הדחה ראשונה מותר ט"ו י"ז ש"ך ל' ולכתחילה ח"ן להקל אבל בדעבד מותר מ"י כלל ט"ו) אסור להדיח או לשרות הבשר בשכר או בטיטבי"ר אף שהוא כמו מים אבל הדחה אחרת מותר ב"ה תו' רמ"א

ח אם קודם הדחה וטיפוח המלח שעליו הניחו בכלי שמדיחין בו ח"ן לאסור כי המים ה"ה ציר שבכלי מבטלין כח המלח (ש"ך ל' וכתב מ"י כלל ט"ו היינו לב"י דמתיר בצנאצ ציר אבל בת"ח כלל ו' דין כ"ד אסור בצנאצ ציר בכלי מה שבתוך הציר) אפי' מים מועטים מוטבלי כח ויש

מתירים אפי' לא הי' מים כלל בכלי והניחו בו בשר (אפי' גמאצ קצת מזהל שרי בזמן מועט ש"ך ל"א אבל אם גמאצ ציר ממש בכלי נאסר מיד ש"ך ל"א ויש לסמוך עליהו אבל אחר הדחה ראשונה אין לחוש בכל זה ואין חילוק בין אם מדיחו בכלי כשר או טרפה או חלב (כיון שהכלי אינו מלוכלך אינו חילוק אפי' אין שם מים אפי' הכלי ב"י שרי ש"ך ל"ב ואם אין בו מים והכלי מלוכלך צריך ס' נגד הלכלוך ב"ה הינו לכלוך חלב ממש אבל בשירוי פורורי מ'אכל חלב אפי' הוא לח איכה אסור ט"ו י"ח בצס רש"ל ואם הי' מעט מים בכלי שמבטל כח המלח אינו חשוב עוד רותח אפי' מלוכלך באיסור מותר :

מ בשר שנמלח ונתבשל (ה"ה שרו' אחר מליחה מע"ל פי') בלא הדחה אחרונה (אבל אם הודח פעם א' ונתבשל מותר בדעבד סג' לה בהדחה א' באחרונה ש"ע) צריך שיהא ס' קדי' (לחלוטית דם) ש"ך ל"ג ומ"ש שם דלא כב"ח ח"ן דבריו מוכרחים דהב"ח אזלי לשיטתו כמ"ש בס"ק ג' מ"י כלל ט"ו) המלח שבו ואם יש בקדירה כשיעור אותה חתיכה אף שהיא עבה ב"ה י"ג) שנמלחה ולא הודחה הכל שרי דהחתיכה היא נגד המלח וכ"פ ד"ח וט"ו וש"ך דלא כמהרש"ל ועיין מ"י כלל א' סק"ה וכ"פ מור"ם לובלין סי' כ"ט ועדרי ט"ו

הלכות טרפות

מ

ט"ז תמוז (ומעורר צבים וכפולים) ואי ליכא ס' אסורה אפי' הבשר הנ"ל בקדרה שהיה צ"ב (ובכ"ש ש"ך ל"ו וכ"פ מ"י כלל ל"א ס"ח דאין להקל דלא כש"ך לפי שהמלח שנמלח נחלש בהו מבשל בכ"ש א"ס יש שם חומץ חזק ושאר דבר חריף כה"ג מבשל אף בכ"ש (ש"ך וא"ר עמ"ה) ולכתחילה יזהר אפי' בבשר שלא הודח אחר מליחתו ומתייבש שלא לבשלו או להדיחו במים שהיה צ"ב וצדיעבד כשר אף בכ"ר (ע"ל סי' י"א ועמ"ס ס"ו) מלח שמלחו בו פעם א' אסור למלוח שני' וצדיעבד מותר דווקא אם נתבשל אצל האם לא בשלו עדיין ידיחמו ויחזור וימלחמו (ש"ך ל"ח) ופר"ת כ' א"ס למלוח שנית) וכ"ש שאסור לאכול המלח אחר שמלחו בו ואם נתייבש היטיב מותר (פי' וא"ר ש"ך) וא"ע לדינא ואין דברי א"ר נראין להקל פר"ח ואין להקל מ"י כלל ט"ו א' :

י עכו"ם משמש בבית ישראל ושם בשר בקדורין ואין ידוע אם הדיחו ובה"ד כתיב או מלחו אם יודע העכו"ם מנהג ישראל ואומר לפני אחרים צמם"ל שדיחו יפה כגון שמספר ד"א ומתוך אותן דברים נמשך הסיפוי שהדיחו בשר מהימנין ליה בדרישה כתב לאו דווקא יודע אלא דראוי להיות מרתת עפ"ם וכנ"ה לא העתיק יפה ודרישה כתב כן אמ"ש בטור והיה שם קטן כ"ו אצל רמ"א קאי העכו"ם) והיכא שמכונן לחבצ עממה לישראל ודאי לא מהני ל"ט ט"ז כ"ב) או ישראל קטן יוצא ונכנס אז (א"ס ריסל"ת ט"ז) מותר ואם אמר לעכו"ם שלא ידח הבשר בלא רשותו ועבר על דבריו אסור אם מסופק אם הדיחו הבשר הדחה אחרונה כשר ה"ה אם מסופק אם מלח הבשר כשר ט"ז כ"ד ובא"ח סי' ת"ט ותכ"צ ובכ"ה חולק עליו וב"ה אוסרין ובר"ח ס"ח מד חולק על ב"ה ופסק כט"ז :

י"א בשר שנתבשל (או שמוהו בקדירה שמקתה חם ס"ך מ"א) וכעשה הבשר מקתה חם שהיה צ"ב משא"כ אם אין היס"ב אז ידיחו וימלחו ע"ש ע"ס מ"י כלל ב' ס"ה דלא כא"ר סי' של"ח שפי' מקתו חם על הקדירה) בלא מליחה כריך ס' גדר הוהו חתיכה וכ"ש אף שהיה צ"ב אינו מבשל ואם שם דבר חריף כחומץ אף בכ"ש מבשל ע"ט וחילק בין בשר שור ע"ש (וכן כבזש מע"ל רק ביש ס' אף החתיכה מותר פי' והחתיכה האסורה א"ל לצורך כגון לכבוד שבת או לכבוד אורחים) (או במקום ה"מ ש"ך מ"ד) יש להחזיר אף אותה חתיכה (ובתרגומה שהיא חלולה ואיכא למחש שמה פי' מנקה למקום אסור אף בה"מ ולצורך ט"ז כ"ט צ"ס ת"ח כלל ב') ופר"ח ס"ך מ"ד מותר וכ"ה ואם נחתך התרגול ע"ס ד) קודם מליחה שזה לשאר בשר ב"ה ה"ה היכא דנמלחה התרגולת ופלטה כל דמה לחוץ קודם ביטול או מליגה ג"כ אסור לפי שהמלח מפליט לדם שצבד וצני מעיים ואף דאיכא ס' התרגול אסור וכ"כ ב"ש דפ"ו ע"ב ומ"ש הרב דאסור אף בדליכא בו צני מעיים שהיא חלולה הישג על צ"ס ומתיר בדליכא ס' וכ"כ ב"ה מ"מ יש להחמיר דהא עכ"פ מניחין העוף הריאה שדבוקה בצלעות ושאר דברים קטנים ואיכא למיחש שצבצב הדם מהם וצבצב במקום אחר (מ"י כלל ב' ס"ק ג' ואם נתערב אחר שנתבשל בטל צבצב ע"ל אם נשפך התבשיל ואינו יודע אם הי' ס' אסור משום דהוי מין בלינו מיט דם בבשר והוי טעם כעיקר דאורייתא דל"א ספיחא דרבנן לקולא אלא אם ספק ממש דהיינו שהי' לפניו חתיכה אחת בשר שלא נמלח וחתיכ' א' שנמל' וביטל א' ואינו יוד' א"ו מהנביטל תלינן לקולא משא"כ כשנפדאו נשבת אם מלחה ע"ל י' ב"ה וע"ש) אשה בעלת הבית הביאה בשר ושומן וחלב ובהקה מאשה אחרת שתעשה בהבש' הבשר והשומן להדיח ולמלוח לקדרה ועשת' כן ואח"כ מצא' בעל הבית מונח בכלי

הבשר

הרכות טרפות

הבשר והשומן זבם החלב ושאלה האשה היא על החלב אם נמלח עם הבשר והשומן והביצה האשה שאינה יודעת ואמרה שלא היתה יודעת כלל שהי' כאן חלב והיא מסופקת אם נמלח הכל כל מה שמוכח בכלי או לא והשיב לאסור אבל אם לא הי' אלא שומן לחוד ומצא החלב עליו ואירע כך ואין ס' בשומן נגד החלב ושומן מין א' ובטל ברוב ואילין לקולא (ז"ז ס') מ"ג עבודת הגרשוני סי' י"ד וז"ל ע"ב ופר"ח חולק עליו) וז"ל אלא או היתה יודעת בודאי שהייתה חתיכה מלמלח ולא טדע אם החלב או שומן תלין להקל דהלב הייתה ובספק לאיסור דאיכא ב' ספיקות דלמנא לא הייתה שום חתיכה מלמלח ואת"ל הייתה שומן ולא חלב אין כאן ספק שקול להתיר ואף בדרבנן אזלינן לחומרא פר"ח חתיכה שודאי לא נמלחה נתערבה בכל חתיכות שנגמלו מותרים וז"ל למלח כולם מספק ט"ז ע"ס ק"י) בשר שנמלח ומתנוהו בכלי רותח כו' אי יש ס' יש להקל באותו חתיכה (ת"ח כלל ב' ס"ד) לאוכלו כך עכשיו או למלו' תחיל' אבל לבשל' אסור' ודווקא בשרא דתורא משא"כ בשר אחר אין להקל (מ"י כלל ב' סק"ט) אם נמלחה חתיכה שלא כראוי כאלו לא נמלחו כלל היינו שלא שיהיה שיעור מליחה ט"ז ועס"ב (ווא"ס שזה ג"מ מע"ל וכן בשר ששהה ג"י בלא מליחה אף אם נמלה כאלו לא נמלח ואם נתבשל צריך ס' כנגדו להתיר התבשיל והחתיכה אםירה ש"ך מ"ה ופר"ח ולדין אף החתיכה מותרת ולדידהו החתיכה אסורה .

יב אין לשהות בשר ג"י בלא מליחה (כדי לזלזלו ש"ך מ"ט דחיישין דלמא אשתלי ומבשל וכמ"י כלל ד' סק"ז אע"ג ספק טרפה משהין שהוא זמן מועט ואם שעה ג"מ מע"ל אין לו תקנה אלא לזלי ומותר בלא מליחה אלא לדכתיילה יש למולחו קצת כשאר צלי עם ע"ז ב' ואפי' לא עיקר אותו מגידו הדם שבו מותר לזלי עם"י ס"ס מ"ח ע"ך מ"ו) ואחר שזלזלו לא יבשלו ואם בשלו מותר וכ"פ פר"ח דלא כמהרש"ל דאוסר דיעבד (וכבר ששהה ג"י בלא הדחה אסור לבשל אחר הצלי ז"ל ס' קכ"א ובתשובת ב"ר עסק מתיר לבשל בשר אחר צלי וז"ל ואף בכבד אין להקל לכתחיל' מ"מ כלל ד' סק"ב וז"ל ס"א ס"ס פ"ח מתיר בכבד לבשל אחר הצלי כשעה ג"י צ"ש שעה ג"י בלא מליחה וזה"ל ג"מ מלחוהו כשיעור מליחה והדיחוהו וזלזלוהו מותר לבשל') א') אפרי שנללה יפה (ב) אם מלח אותו בשר ששהה ג"י בלא מליחה עם שאר בשר שנמלח להוציא דמו אסור זה הבשר ששהה ג"י בלא מליחה דשמוא בולע מן הדם שיוצא משהר הבשר (ג) דלא כמורה א' ומורה א' היתר מטעם כככ"פ ויפה הורה נ"ה וכן הסכים מ"י כלל ד' סק"ט מטעמים אחרים וכ"כ ב"ר ש"י של"ו להדי' שרי אם גפל לציר בכלי וא"כ ה"ה אם נתערב בין החתיכות דלא כט"ז ע"ש במ"י ואם מלח בשר ששהה ג"י עם שאר בשר שכבד נמלח והודה בכלי שאינו מטקב אסור גם שאר הבשר שמא יצא דם שנתקשה עי' מליחה ואוסר הבשר כיון שמוטב בכלי שא"מ ט"ז ל"ב והוא ברור בשר ששהה ג"י בלא מליחה ואח"כ מלחו בכלי מטקב שיעור מליחה ואח"כ הדיחוהו וחזר ומלחו בכלי שא"מ ולא שיהיה שיעור כבישה מותר ומצאו שם ציר מהרש"ל וט"ז ל"ב ודבריו נכונים' דלא ככ"ה שהניח דברי מהרש"ל בל"ע משמע דלא מלחו אותו בכש"א לחוד ולא מלחו תחילה בכ"מ אסור (ד) כתב מ"י לא ירדתי לסוף דעתו מאי הצריך כשא"מ דאי ס"ל כדעת נ"י וסתמכ"י אפי' בכ"מ עט"ז ס' עסק"ח ואי אחר הדחה לא נסתמו אף בכש"א אינו נאסר כ' ע"ש מ"י כלל ו' ע"ת ז"ל ובי' קע"א ושאל דוד ס' כ"א ובסעודה בר מצוה ולא הי' בשר אחר רק בלע א' שלם ששהה ג"י מע"ל בלי

א' ט"ז ל"ב
ת"כ
ב' ק"י וז"ל
ב"ר ע"י
יב' טהור
כן
ג' ט"ז ל"ב
ד' ט"ז שם
ה' מ"י כלל
ד' צ"ש ק"ו
ה' מ"י
ס' ע"י
מ"ה ב' כ"י
וקצת דשתי
יב' מ"י
בזה
ו' ט"ז א"ה
וג'

חלכות מרבות מא

כלי הדחה והיתר לבשלו אחר הדחה ומליחה וכלי תנ"ש סי' נ"ה אווז שחודש ג' בעדוק שלמים
שלא נפתחו בני מעיים יפסד העור ויבשל והשחר יללה *

יג הם שרו אותו קצת שעה דווקא ולא די בהעברת מים עליו כמו שעושין בבית
המטבחים כי זה איסור גמור ויחלק נד' א' לג' או לד' חלקים ויחזק בכלי גדול:

וישים בכלי עד שיכסה הבשר קוטרם הסמ"ע (ואם ניקרו הבשר מגידי הדם תוך ג'
סומכין בדעבד על מה שפסדו עליו בהעברה בעלמא אף בלא כשרה במים חמין פי' מאחר
שאין שם דם אלא מה שמובלע בבשר ומ"מ נריך אה"כ הדחה אהרת קודם מליחה לקדירה
אפי' דעבד (ו) יכול להשקותו עוד ג' אחרים פחות חצי שעה לאו דווקא אלא כחות מעט

ש"ך (כ"א) ולכתחילה הין לשרות תוך ג' כדי להשקותו ת"ח ורבים נוהגים הית' אפי'
לכתחילה ואין להחמיר בדינים הללו ומ"מ לכתחילה יש לשרותו היטב וכשרוה להשקות עוד
ג"י ש"ך ג') יש לאסור לכתחילה בבישול כ"א ע"י עלי והיכא דכבר נתבשל אף ששהה ג"י

בלי ניקור גידי הדם ואח"כ מקנה וזרח מעט תוך ג' ומחבשל מותר בדעבד (כה"כ ב"ה"א
שכ"א ואסור להדיח הבשר שחל ג"י שלו בשבת אפי' ע"י עכ"ס הין להקל (מ"י כלל ד' סק"ד
מ"ש בת' מ"ב סי' ק"ח להשיג על אה"ה דאין נפקות' כלל בגידי הדם דבריו נכונים והמעין

במהרש"ל עיק' הקפיד' על גידי הדם לכן אין להקל ובי"ט אסנקרו מעי"ט דוקא או מותר להדיח
ובי"ט הואיל וראוי לאוכלו ע"י שיאכל חתיכ' ממנה ובהנאי שמיטו המי' יעשה מעי"ט ובי"ט
ישליכו הבשר במים לשרותו (ז) וב"ה כ"א חל יו"ט יוס' ה' ו' ואם ישרה הבשר וימל' קוד' י"ט

אזי לא ימל' לו קוג' לבשר זה אחר ישר' הבשר קוד' י"ט ב"ה של יו"ט צ"ע לטעם שזה או יותר
אחר ימלא ככדים ולא יקח הבשר מן המים וכמ"ש לערך חצי שעה קודם זמן שהיה שורה
בתחילת הלילה ביו"ט ראשון ואז תיבך ישרה כדיוט ש בשר שנמלח

ג"י מותר (ה') אספק אם נמלח או שעה ג"י בלא מליחה מותר (ח) אומות' לבשלו לכתחיל' (ט)
בשר ששהה ג' בלא מליחה נתעברה עם בשר שלא נמלח בטל ברוב (י) וכ"פ פר"ח
דדי ברוב ולש"ך כ"ג נריך' וז"ע עיי' ב"ה מ"ש על ש"ך ובמ"י כלל ד' סק"ו מייבב

וכו' מ"ש הש"ך על ש"ע וז"ע מיירי לכתחילה נתבטל החתיכה בם' לכן מועיל י"ב וימלחנה
ומותר לבשל כולן ואם נתערב בבשר שנמלח תוך ג' והוא נמלח אחר ג"י מותר לבשל כולן
בלא מליחה (כ') דווקא כא' וח' צפני עצמה או אפי' כולן בקדירה א' כשירבה עליו היתר

עד ס' ע"ל ק"ט ב' וק"א א' וא"ש להשליך א' או ליתן לעכו"ס (ל) כיון שבשר ששהה ג' י
רק חומרת הגאונים ואפילו היתה ראוי להתבבד ע"ס ק"א ב' ואפי' התיכה שלא נמלחה
תוך ג"י שנתעברה עם ב' חתיכות שנמלחו מותרים וא"צ למלוח כולו והוא על בשר דין יבש

ביבש ע"ס ק"י מה דינו ט"ז ל"ה וכ"כ מהרש"ל ועיי' מ"י כלל ד' סק"ו לפי מ"ש בש"ך
סק"ג' דהוי רק חומרת הגאונים' אם נתערב ג"י נריך' ס' ובכ"ה כ' ז"א לפי מ"ש בש"ך
סי' ק"ב סק"ח ע"ש א"כ אפי' ס' לא מהני ובר"ח כ' נריך' לחזור ולמולחו (ו) וכן הדין

בנתבשל בלא מליחה ואח"כ נתעברה בטלה ברוב. **פר'** בשר (ט"ז ל"ה) אף שאין ש"ך ט'
ופר"ח מלוכלך בדמים שגשרה מע"ל במים אין תקנה אף לנצח' א"כ יש במים ס' כנגדו (אז
החתיכה עצמה מותרת ג"כ (מ) ורש"ל אוסר ופר"ח כ' והמקיל לא הכסיד (וז"ע בש"ע

מ"ש ויש אוסרין כ"ל קודם אה"כ) ויש להחיר לכלי ש"ך ג"י ואפי' הוא מלוכלך בדמים שרי
כיון שיש במים ס' כנגדו נתבטל הדם שעליו בם' (נ) ואח"כ ס' נגד דם שעליו

למחר **כא**

הלכות ברכות

לחוד דהיינו ג"מ. קי' ניכ וק' בשר יש להמירו לל' כי :

מז אין מולחין אלא בכלי מטוב או ע"ג קטין וקיסמן או בנקוס מדרון בטנין שם ישפוק שם יאל מיד וזכר גם בדעבד הסור כי הבשר יכתוס הנקבים או בדף חלוק והר"ז הלוי ד"א לא היתר רק בדעבד שלא כלבוס אבל לכתחילה יחמיר כדעת ת"ה קע"ג וכן עלה בהשקפה והף בכלי מטוב יזהר לכתחילה שיהיו נקבים פתוחים ולא יעמירו ע"ג קרקע ומתניינים קאת לשון תוך כלי מטוב קס או קסמין ע"ז ל"ח ובדעבד אין לחוש :

מלח בכלי ט"מ אסור להשתמש בהותה כלי יף אחר שהורח ש"ך ג"ט בדבר רותח ואם נשתמש בו דבר יבש בעי קליפה ואם הוא דבר לח בעיין ס נגד הקליפה מן הקערה (אף בקערה זוננת והרוטב הם (ס) שהם כלי צמה שבת כו' ס' נגד קליפת הכלי ומתם תבטל אין א' נגד קליפה בטיסה של קערה (אם הכלי הודח וקר למטה בעי קליפה ואם הם למטה או שניהם חמין אף יבש למעלה כולה אסור הם אין ס' נגד הקליפות וכו' ת"ח אם הוא בכלי היסוד ב"י או שסרה בו הנומלח מע"ל ש"ך ס' שיעור שגסר הכלי כולה הם למטה חס או שניהם חמין ע"י אור בעי ס' עד כולה וגאסר הכל ואם הכלי רותח ע"י מליחה שלא הודח ועדיין לח ממליחה נשתמש בו רותח נגז בעי קליפה רותח מלוכלך בדבר בעי גטילה לח ממש כרוטב בעי ס' נגד כל הכלי אף אם מלח בדעבד

ע תורת
הס

פ ע"ד כ"ד

פ ע"ד ס"ו

ק קס

בשאר כלי היסוד אף שראו ב"י רק שהוא גבי ויבש ומטוב אף שהה בו יוכ א' הבשר מותר לכ"ז פ' מובח להדיא דבטוב לית ב'י' משום כבוס וע"ל של"ה אף באמת הדין עמו בעל רג"א על גיליון פי') ואף בזמן אסור להשתמש בו בלא הדחה ובכלי חרס לכתחילה ובשאר כלים צריך להקפיד יטב קודם שישתמש בהם ש"ך בשם ת"ח ורש"ל ס"ק ס"ח ע"ש ל"ה דע"ה כלי שצורין בו והוציאו היטב שלא דב' דם מותר למלוח בשר כו' כמ"י כלל ט"ו סק"ח לא ירדתי לסוף דעתו כו' ואסור כו' (כאטו בכ"ח אף להשתמש ערפי בזמן אסור שמה ישתמש בחמין להדיח הכלי מידי דדרכו בהדחה ג"כ אסור) דלא כש"ך דכתב בשם ת"ח דכ"ח אסור בלא הדחה משמע דע"י הדחה מותר וכ"כ בס"ק ס"ב ולא עיי' יפה מ"י כלל י"ב סק"ו דלא נשתמש בלא הדחה ידוע מה שישתמש בהם אבל מותר לחזור ולמלוש בו בשר לאחר שנקבחו אפי' בכ"ח ש"ך ס"ב וע"ש או אפי' בלא נקיפה אם הבשר שהה כבר במליחתו והודח אפי' שהה בו הבשר בשר מע"ל מותר ל"ה דלא כט"ו כמ"ש ס"ק ס"ב ש"ך ועיי' מ"י כלל י"א סק"ד ל"ז מ"ש בש"ך ס"ק ס"ב זהו דלא כט"ו ולעג"ד גם ה' הרגו' בספרו כו' אלא שס"ל דע"י מליחה אף אחר מע"ל משוי ל' לשבח וכ"כ בע"ת תל"א סק"י ובבאר שבע פכ"ה דפי' ע"ד כ' דע"י כבישה לא כאשר שהמלח אינו מפליט הבלוט בכלי והוי כביש כו' לא ירדתי לסוף דעתו כו' עובדים דרכים שמולחין בשר וכורכים אותו בבגד פשתן ומניחין בעגלה כך אפי' בדעבד אסור להנקבים סתומים א"ל שהי' הבגד ארוג מרווח הנקבים (ע) ועוד יש חשש שנתקת המלח מהבשר ע"כ ולתת קאת מהפשתן ולתת אותו על עגלה או יעשה נקב סולת בלילה :

יז אם הוא מטוב (בשאר כלים אסור לכתחילה ברותח ובשל חרס אסור אפי' דעבד מיהיו נזק מותר להשתמש אפי' לכתחילה בכ"ח בלא הדחה אלא בקינות היטב (פ) כן הכריע בין ת"ח ומהרש"ל הדף שמולחין עליו בשר ליתו בקדור' או קערה רותח ר"ת ס' מ"ה : ׀ בשר שגמלח בכשאל"מ ושהה בו כשיעור שיתנו מים על האש ומתחילו להרתיח (דכבוס

כמבוסל

הלכות מרפות מב

כמבואר לכן צעיק הא' שיעורא וה' דבעיק סט"ו מע"ל דהתם ליכא רותח דמליחה
 לכן אסור כיון דף לכלי (ז) אבל ברות שיעור זה אף מה שבתוך הציר לא נאסר אלא
 כ"ק (ק) אסור לזכול אפי' צלי כל החתיכה אפי' מה שחץ לציר וכן המכנה אפי'
 נכלל מעט כדרך שמוחין לצלי ואפי' לא שיה שיעור רק מעט עד שיהא ציר בכלי (אף
 שיש בו ס' נגד הציר (פ"י) והם נתערב באחרת חד בב' אפי' בבישל בטל אפי' נזלח
 בשיעור מליחה לקדרה ושה' ג"כ כשיעור מליחה יש להחזיר בכה"ג (ט"ז) עיי' בשם רש"ל
 וב"ז מ"ד) ושער מליחה דע"ב צ"י דהיינו שאם נאכל מחמת מלחוחיינו כעין מליחה לקדירה
 ע"ל סז"א והכי קי"ל דלא כהג"ה פר"ח) מעשה שהניחו אווה שנמלחה ונודח על אווה
 שלא נמלחה ומלחה אווה עליונה והי' צד ממנה ונשרה קתיתן התחתונה בתוך אותו ציר
 בכ"ס א"מ ולא אסור רק מה שמוכח בתוך הציר (ר) ולא הוא אווה התחתון כנמלח בכלי שאינו
 מנוקב דהא אין כאן כלל מלחה רק ה"ל דין כבוס בציר שמכר ר"ס ק"ה ובג"ה תמי' למה
 אסור מה שמוכח בציר כיון שאוון עליונה נמלחה והודח ואפ"ש שט"ם הוא וצ"ל שנמלחה ולא
 הודחה או מיירי שלא נמלחה שיעור מליחה ועי' מ"י כלל י"א סקט"ו נלע"ד דהט"ו חז"ל
 לשיטתו שהשיג במי' כלל עיי' ס"ק י"ז על מהרש"ל וכ' בשיעור כביסה בציר כדי שירתיח הוי
 ממש כבוס במים מע"ל ובשר שנכבס מע"ל במים הוי כבישול ה"ה ככבוס בציר לכן אסור מה
 שבתוך הציר ומ"ש הט"ו ולא הוי התחתונה כנמלח בכסא"מ לאסוקי מדעת דאיד י"ז לא כח כמו
 במליחה כ"ז ברור כוונת הט"ו ונכונים בלי פקוק אכן לדאכל דכבוס בציר כדי שירתיח אותו
 ככבוס מע"ל במים דחוזר ויוצא ע"י מליחה שכן דעת מהרש"ל והרב דלא ככ"ז בזה א"כ
 אין כאן איסור כלל ודוק ואם נפלה החתיכה לציר בכס"א וספק אם נפלה לשם קודם ששהה
 שיעור מליחה מה שחץ לציר מותר (ש) וכ"ש אם ברילי' שפלה לשם אחר ששהה
 שיעור מליחה אבל אם ברי' ל' שנפלה קודם ששהה שיעור מליחה שאסור אף מה שחץ לציר
 דכיון דעדיין לא כלט כל דמו הוי ממש כמלו' בכס"א (ת) ועיי' בת"ח כלל ז' דין ב' כאו"ה ואפי'
 נפל מקצת החתיכה כו' ובאמת באו"ה כלל ו' דין י"ד לא כ"כ אלא בספק אי נפל תוך שיעור
 מליחה כו' אבל בוודאי נפל אף מה שחץ לציר אסור וכ"פ בת' מ"ב והישג על הרב כאן
 פעמים מתנצל הרב בתשובה סי' קל"ב שכמה פעמים נשתנה או"ה ממה שלפניו וש"ך בס'
 סק"מ מדחק ליישב דברי הרב ובסי' ס"ט סקס"ט וכ"מ בט"ו סי' ע' סק"ו יד' מה שהבין
 פ"ו במ"ב עם מ"ש אבל שאר חתיכות (שאינם מוכח') נוגעין בציר אלא מוכחין על
 החתיכה' הטובות בציר שעליו מותרים ועי' מ"י כלל ז' ס' י"א ואף קליפה לא בעי ע"ז מ"ה:
 י"ח אחר שנמלח והודח מותר ליתנו אף במים שאינם רותחין : ׀ בשר שנמלח ושהה
 שיעור מליחה (שליש שעה עם' ב"ה) ונתנה בכלי בלי הדחה ונתמלא מציר או
 שנפל בשר לציר היוצא מבשר א"ה ששהה שיעור מליחה אכיל' לא ששהה
 בכלי (א) מה שבציר בעי קליפה וט"ו אסור לגמרי מה שבתוך
 הציר ומעט למעלה ממנו ב"ק ט"ו מ"ח בשם רש"ל) והיינו בשהה כדי שירתיח אבל בלא
 ששה אינו אסור יותר מכ"ק (ב) ואם נתערבה אותה חתיכה באחרות אפי' חד בב' בטל
 (ג) ולא מהני ס' לבטל דכ"מ שצריך קליפה אין מבעלין בם ע"ם ק"ה זהו לדעת רמ"א
 למהרש"ל אם יש במה שבתוך הציר ס' נגד הציר שרי אבל מה שחץ לציר אין מנוטרף לבטל
 דכס אינו מנוטרף למעלה ש"ך ע"ד מהרש"ל אף בדאיכא ס' צריך קליפה במ"י כלל י"ד

הלכות מריפות

ספק זה ברור לדעת רש"ל ולא כמחמעות ש"ד. ס"ק ע"ה. ומה"ש ש"ך ומגיה"ה דהא אף או"פ כו' בלחמת חין זה תימנה על הרצ כמ"ש לעיל כלל ד' סק"ג. עסי"ח והכלי שכלל בו אוסו ציר אסור הייטב בכל על כלי חלב (ד) דאל"כ הא-בב כחבו סט"ז (ש"ך מקיל בענין אחר) ואף שיש בו ס' בכלי נגד העיפה לא מצטלק אסור בכלי וזה"ה כשהציר בכל הכלי סגור כשקולף כל הכלי פי' וש"ך מקיל צע"ה) כשא"ל לקולפו כגון שפלים הרבה ציר או בסי"ח עש"ך ע"ז וע"ס צ"ה ה') אף בכ"ח יש לקולף אס' וכל מעט ציר כמו בכלי עץ (ה) וכן אס' היה הכלי חולב ויש בו לכלוך () וכשהכלי אינו מלוכלך אפי' היה צ"י מותר דאין מליחה לכלים ופ"ה בס"י ק"ה ח"ב ש"ך ע"ז וכנ"ה דלא כט"ז דכתב דאף דאין בו לכלוך אם הכלי חלב והוא צ"י (ופ"י כלל י"ד כתב דלעולם חין מליחה לכלים אף בצי' דלא כט"ז וט"ז שנמשכו אחר הגהות ש"ד) אסור הבשר דאחר שיעור מליחה נחשב ודחה () כולה אס' חין ס' גר' הלכלוך ש"ך ע"ז אבל בה"מ ואית ביה ג"כ כורך סעודת מטה יש להקל כתב מ"י סק"א בת"ח כתב ע"י קליפה וצ"ע (מותר לחתוך () ולכתחילה () בסמין אחר ששהה הבשר שיעור מליחה (אף שיש בסמין גומות ורש"ל פסק לכתחילה יש להגשילו ודעבד מותר אס' מקנחו בדבר קשה והמחמיר לאסור בלא הגעלה תע"ב והיינו לעצמו אבל לאחרים יש להחזיר אף אס' לא קנחו וחתך בו רותח וכן לחתוך בו כלי שלא נללה כל צרכו עס"ז ד' מיהו בסמין איסור לאסור לכתחילה לחתוך בו בשר מלוח ודעבד מותר אס' קנחו יפה פ"י וע"ס ק"ה סי"ב והי"כ דהודח פסם א' מותר לחתוך בסמין לכתחילה אף דבעיקר לכתחילה דה"ג פ"י מ"י כלל ז') אבל הסמין צריך הדחה אח"כ אף עדיין לא נתייבשה הציר עליו (יז) או יעצה בקרקע קשה אס' נתייבשה עליו הציר ואפי' קודם שיעור מליחה חין האיסור משום הסמין דהסמין מותר אפי' תוך שיעור מליחה (אלא משום שיאל דם בעין על הבשר ותק' ט"ז הא' בסעי' י"ב אוסר רמ"א לכתחילה מ"ש מסמין עיין ג"ה דלק"מ כו') וכ"כ מ"י כלל ז' לקמ' ואס' רוצה להדיחו שם היטב ולחזור ולמלחו שם מותר () ודעבד שרי בלא הדחה שני' פי') אחר ששהה כשיעור מליחה מדיחו יפה ואח"כ רשאי למולחו אף בכש"א אס' מליחה ושהה ידיחו ויכללם אח"כ ואס' לא הודח ונללה ע"ס ע"י .

ב"מ"י כלל
י"ד ס' ק"ג
ט"ז מ"ח
ד' ישמחו
יסרה
ב"מ"י כלל
ט"ז
ש"ך ב"ג
ש"ך ב"ד
ח"ט"ז ב"ד
וע"ס ע"ז
פי' ש"ך ב"ק
פי' ה"פ
ה"פ
ב"ש"ך ב'
ג' מ"י כלל
ט"ז סק"ד
ד' וכן כשם
קצת בש"ך
ס"ז ג'

כא . אס' חין מלח מצוי יללה הבשר (חצי צלייתו טור) עד שיזוב כל דמו (עד שתייבש מבחוץ ואח"כ יבשלוהו בלי הדחה וכן ראוי לנהוג (ח) סימן ע' מליחת הרבה בשר ביחד

א מולחין הרבה (בשר ביחד חתיכות בשר שור וגדיים ועופו' ביחד זה ע"ג זה כל זמן שלא ששה שיעור מליחה אף לא יאכל מתחתון עד גמר שיעור מליחה העליון דהוא שיעור מיל ע"ס ס"ט ס"א אף אחר שפוסד העליון מותר להניח בשר שנמלח כבר לפני שבו ע"ג בשר שנמלח עכשיו דדם אינו מפעפע (א) וטהגין להחמי' לכתחילה שכל חתיכה שיש לה בית קיבול כגון דופן שלמה מהפכין שיוצ הדם חתיכה שמלח אותה ב"פ (בלא הדחה בנתיים ש"ך ב' מותרת ולכתחילה אסור לעשות אלא צריך להד' מו יפה קודם מליחה (ב) ואפי' לאחר זמן פליטת ציר מותר בדיעבד (ג) והט"ז הבין דהטעם שהבשר טריד לפלוט דם (ד) לכן פי' לאסור אחר פליטת צירו ומתערב מהם מ"ש הרב כאן דין ק' וכ"כ ככון ומ"ש הט"ז שדומה לעל עליו ציר לאח' שיעור פליטתו דאוסר כבר כתבתי דל"ד כלל ע"ש) אבל דגים בלא קשקשים שמלחו אף ע"ס בשר עופות אסורים הדגים אס' חין ס' נגד העופות ואס'

הרכות טרפות

מג

יש להם קשקשים מותרים ואף הקשקשים מותרים ע"י הדחה ומותר לבשל אח"כ הדגים עם
 פקק קשים שבו (ה) ועיי' מהרש"ל פכ"ה סי' פ"ג ואם נמלחו דגים בקשקשים עם שאר
 איסור הדגים מותרים ש"ך ה' דקשקשי הם במקום קליפה :

ב ואם הדג מלוח והבשר תפל הדגים מותרים ג"כ שהדבר המלוח מהמם התפל שיהא
 מביע אצל לא כ"כ עד שיהא פולט ב' רש"י (א) וכן אם הדגים מונחים על העופו'
 מותרים מיהו קליפה בעי' ש"ך י' (פשוט) והדחה בעין לכ"ע מ"י כלל כ"ס ק"כ (אפי' נמלחו
 יחד ודווקא כשיודע בזירור שלא נשרקו הדגים מלמעלה ואם אינודע בזירור איסור דכתם
 מליחה דרך להתפך (ו) אפי' מונחים זה בצד זה אם החתיכות דגים גדולים וגבוהים
 ותר עולים נגד למעלה מן הבשר מה שלמעלה מן החתיכה שאינו טוגע בה מותר אפי' בלחות
 חתיכה עצמה (ז) פשוט דבעין קליפה מה שלמעלה מן הבשר (ח) וכן אם הטיח הדגים
 אצל העופו' לאחר ששהו העופו' במלחן שיעור מליחה מותרין (אפי' שזה הדגים ג"כ מתחילה
 שיעור מליחה) אע"פ ששניהם מלוחים ואם נמלחו דגים בכלי שנמלחו בו בשר הדגים
 מותרים (משמע לכתחילה לא משמע דמ"מ הדחה בעי' וחיישי' דלמא משתלי' ערסו' ז"א)
 וגרסה לחלק בין דגים שמולחים לקדרה דאין אורחי להדיח ובין מולח לקיום שדרך להדיח
 לכן מותר לכתחילה ע"ס ט"ז וה"ה בכלי איסור ט"ז (ו) והא דאם דג תפל ועופות
 מלוחים איסורים כשהדג פלט כבר דמו והודח (פר"ח אפי' לא הודח (ט) ואם לא פלט דמו
 ולא נמלח מעולם מותר והט"ז אוסר (י) כתב מ"י כלל ד' ס"ק כ"ו דבריו ברורים ודברי נ"ה
 ככחי' אכזמ"ש בט"ז ס"פ דאוריית' תמוה דדם שנמלחו דרבנן ובחנם הישג עליו בש"ך סק"ז
 אכן הט"ז בס"ט סק"ד מקיל בכמה בדברים דדם שנמלחו דרבנן וז"ע מ"מ אין להקל משום
 דאחתוק איסור' ע"ג) דגים שנמלחו עם עופו' א' שיעור מליח' והודחו וחזר ונמלחו יחד אינאוסרין
 משו' סכנ' דאיסור' כ"כ (ובכבז' כ"ע מ"י) תלכז כונן על דגים מלוחי' הותר ר"י משו' שהוא
 טהור מלוח וטמא תפל ש"ד ואני מסופק שהחלב רק ול"ח כתב שא"א שלא בלע כורת'
 ור' משולם כ' שגם מקום שהי' מונח החלב מותר ב' וא"כ נטילת מקו' בה' דג טמא וטהור
 שנמלחו יחד איסור' ומכ"ש אם הטמא מליח והטהור תפל אצל אם הטהור מליח והטמא תפל
 ונתן הטהור החר שנמלח על הטמא אפילו קליפה לא בעי' ב"ה :

ג אם מלח בשר כשר עם בשר טרפה או שטרפה מלוחה וכשרה תפלה ובנגע דם זה בזה
 איסור כדי קליפה היינו בכחשו' ועמ"ד דה"כ בסי' (ו) ואי איכא ספקא) אם נמלח כשר
 בהדי' נבלה טרפה דהוי ספק דאוריית' (ל') ולחומרא ציר נבלה וטרפה ושרצים דאוריית'
 ציר דגים טמאים דרבנן עמ"י פ"ג ה' וכן ציר בשר דאסור משום דם דרבנן וז"מ לעינן
 ספיקא(מ)אף שנמלחו בכלי מנוקב אף אם סלקו קודם גמר פלישתן ואפי' לא נמלחו יחד אלא
 ששהה שיעור מליחה הניחו יחד טרפה דחשיב רוחח (ז) ואין להתיר הך בה"מ ועת הצורך
 בכה"ג דציר גוף האיסור (ס) בשר שנמלח עם חתיכה שלא ניקר תלבה אפי' חלב גמור
 החתיכות שנמלחו עמו לא נאסרו להרמב"ם וגדולי מורים וזה אינו חלב גמור
 אלא שמנו של ג"ה ושאר קרומים והחוטים אפי' החתיכה לא נאסרו כ"ש האחרות (ט) וכתב
 בנלח הפנים תשובה זו לאו דסמכא הוא להלכה ואין קו"ל כמ"י סי' מ"ג כלל ב' אצל אם
 הכשירה מלוחה והטרפה תפלה הכשר' מצי' בהדחה בלא קליפה בין הכשרה למעלה או למטה :

ד עמ"י ק"ה סי' י"ו ואין דאין אנו בקיין בכחשו' ושמעון ואין חילוק בין המליח עליון או
 תחתון

בב

המ"י כלל
 ו' ס' ק'
 כ"ד
 וס"ד וע"ז
 כ' ורש"ל
 ז' ש"ך ט'
 חמ"י כלל
 ד' ס' קכ"ג
 ט' ש"ך י"ג
 ופ"ד ס'
 ק"ב ב"ש
 ז"א ובט'
 ס' ק"ב ט'
 י' י"ו ח'
 כ' ש"ך ט'
 ל' ט"ז ט'
 מ' ש"ך י"ח
 כ"ב
 ה' פ'
 ע' י"ט כו"ט
 ז"ז
 פ' ש"ך ז'
 זמ"י הלג'
 ס' ק"ב
 ק' ש"ך ז'
 רמ"י כלל
 ג'
 ט' ח"ד הור'
 ת' סי' קל'
 ת' ש"ך

הלכות טרפות

תחתון ומשערין כל המליחה בם :

ה לא ישהה בשר במוחו יותר מ"ב שעות ובדיעבד מותר אף כמה ימים :

אם נפל בשר שכבר פלט דמו וצירו דהיינו אחר מע"ל מזה המליחה אצל בשר שלא שנה עדיין שיעור מליחה ע"ס ט' נוהגין לאסרו ולא מהני הדחה ומליחה אח"כ אפי' לזלי וגאסר מיד (הטעם) כיון שפלט דמו וצירו אינו טרוד לפלוט וזולע ואינו יוצא ע"י מליחה וזליו' כיון דלא פלט דם דידי' וכולה אסור דאין משערין במליחה בם' וגם רש"ל מודה (פ) אף שלא שנה שיעור כבישה והיינו בשר שלא פלט מוגח למעלה ואפשר אפי' מן הצד אבל במונח למטה א"צ רק קליפה במקום שנגע (ז) וכן אם שנה שיעור מליחה והודח ונפל אצל בשר שלא שנה (ק) אם נמלח אצלו עוד בשר אין אסור אלא במקום שנגע בו או בציר וקולפו למטה ושרי (ר) ולענין דינא המקיל לא הפסיד כיון שהאחרונים מסכימים עם א"ה אבל מולחו עליו אסור כולה ספק אם שנה בזיכדי כבישה מותר בשר מלוח שהושם עם בשר שאינו מלוח ולא הודח הדחה קמית' יש אומרים בשר מלוח וז"ל או בעת הדוחק המקיל לא הפסיד ודווקא ששהה הבשר כבר שיעור מליחה ולא הודח הדחה בתרייתא דאל"כ שרי לכ"ע אף בלא עת הדחק פי' באם לא שנה שיעור מליחה שרי אידי דטרוד לפלוט לא בלע ובהודח הדחה בתרייתא שרי דאז נקרא זאן ואינו זולע לכן שרי לכ"ע (ט) והם גע' תוך מע"ל לבשר שנמלח ולא שנה שיעור מליחה אינו נאסר בזה גם רש"ל מודה וה"ע דכיון שפולט ציר אינו זולע הלכך א"צ לחזור ולמלחו אח"כ (ת) ותיקון חזרת מליחה (מסקנת מהרש"ל וכו' פ"ט ס"ז ס"ט) אינו מועיל אלא אם לא שנה עדיין שיעור שיש בו דם עדיין אז אמרינן שע"י המלח יפליט דמו ויפליט ג"כ מה שזולע מהציר שוכל לתוכו אבל אם שנה שיעור מליחה ולא נאסר בו אלא ציר לבד ולא מהני חזרת מליחה אם נפל לציר והא דנקטי הפוסקים אגב שיפלוט ציר ידיה ר"ל דם ידיה וה"ה אם נפל בשר שלא הודח ונמלח (לא הבנתי אם מיירי שלא הודח אבל נמלח ר"ל בלא הדחה ונפל לציר דלא מהני מליחה דהא בם' ס"ט ס"ב כסא רמ"א דמלח בשר בלא הדחה קמיתא אין מועיל מליחה שני' לפי שנבלע הדם בעין שעליו ולמה מצריך כאן לומר שנפל לציר אין מועיל מליחה שנית ונפל לציר ג"כ לא מהני חזרת מליחה אח"כ כיון שיש דם בעין על הבשר שלא הודח ונבלע בבשר בשעת מליחתו אינו יוצא אח"כ ואם לא הודח ולא נמלח כלל ונפל לציר מותר כשמדיתו מן הציר וחזור ומלחו דאין כח בציר לבלוט דם בעין שעליו (א) ולזלי מותר אף בלא ה"מ ושעת הדחק פי' אבל אם נפל בשר ששהה שיעור מליחה לבין חתיכ' בשר שמונחים במליחה (דעתו נוטה להחזיר אף ב"ה מועט כדון בשר שהודח אחר שיעור מליחה קודם פליטת צירו ונמלח עם בשר שיחזור וימלחו ע"י ש"ש דף קמ"ד וז"ל ח' מ"ב ס"ג ת' בם' קס"א ג"ש נ"ה אז יש היתר מזה כזולע כ"פ דכמו שזולע מן החתיכה המלוחים כ"פ ע"ש שפולט גם ציר ידיה דנפול לציר וגשרה צ"י הוי כמזבול צ"י וע"כ לא שייך צ"י כב"ע אלא מ"מ אם לא שנה הבשר שיעור מליחה ונפל לציר ונשתהה שם שיעור כבישה יש לו תקנה בחזרת מליחה ואע"ג דאמרינן כבש כמזבול היינו אם נפל אחר שנה שיעור מליחה ונשתהה שיעור כבישה דאסור כולה ולא סגי בקליפה כו' מהרש"ל וט"ו חלק ע"ז דק"ל כש"ע בם' י ק"ה דשיעור כבישה הוי כמזבול לכל דבר (וט"ו פ' דלא מהני מליחה וה"ה שאחר שיעור מליחה יש היתר לבשר שנתערב בין החתיכו' מלוחי' מכח כבכ"פ היינו שיש בו עדיין ציר ידיה

א"ט י"ח
ס"ד כ"ט
בש"ד נ"ג

אבל פלטי כבר צירו כגון שנכתבה יום שלם אחר מליחה או שהוד' תיכף אח' שיעור המליחה ממילא נסתמו נקבי הפליטות צירו או נאמר כשנפל בין החתיכו' מלוחים ואין לו תקנה מהרש"ל (וכ"פ ט"ז) וכ"כ בזמקום שאין ה"מ יש לאוסרו אחר יב"ש וכן עיקור דלא כמהרש"ל דמתיר עד מע"ל חף בלא ה"מ (ב) וקודם יב"ש אין להחמיר כלל וכ"ש אם לא נמלח כלל אפי' נפל לציר ממש אין להסור כלל (ומיירי שלא שהה בשר שבציר שיעור כבישה דאל"כ לא ה"ל תקנה דהוי כמבשל ערס ק"ח ט"ז) (ע"ת צ"צ סי' ח' דהדחה אין סתמעת כלל נקבי הפליטה ועיין מ"ס ק"י דגם תמים דעים סי' ז' ו"ט דאף אחר הדחה כל זמן פליטת צירו אמר' הגב דיפלוט ציר דידי' יגלוט מה שבולע ע"ש) ואפי' נמלח הבשר ולא שהה עדיין שיעור מליחה ואפי' ספ' אי שיעור מליחה נפל קוד' שנפל או ודאי לא שה' פי' ודווקא כשנפל לציר שיש לה נקב' לז' פי' בכלי מנוקב אבל אין לה מקום לזוז חף קודם שיעור מליחה הסור ולא מהני מליחה אח"כ (ג) מיהו ודאי מהרש"ל כ"י כמ"י כלל ו' מצוה' מדבריו שנתעל' ממנו דברי מהרש"ל פכ"ה סי' ע"ג ש"כ בהדיא וכ"ה דעת הרב כאן דהיכא דלא כלט דמו אמר' דחוזר ויבא ע"י מליחה אח"כ נכבש מע"ל ככלע"ד פשוט וברור עכ"ל (אבל אין לה מקום לזוז חף קודם שיעור מליחה הסור ולא מהני מליחה אח"כ ת"ח) והם שהה שיעור מליחה אפי' נפל לציר בכלי מנוקב לא מהני הדחה ומליחה ורף באין לציר מקום לזוז מה שחזן לציר מותר וכגון המולח בשר הרבה בגיגית ע"ג ענים ואח"כ מנא חתיכה חצי תוך הציר ואינו נוגע בשולי הגיגית מותר מה שחזן ש"ך מ"ו וט"ז י"ו יש להתיר (כשידיחנו ויחזור וימלחנו ש"ך ל"ז ה' וזוה חף רש"ל מודה וכו' כיון דלא שהה שיעור מליחה ועדיין אית בי' דם איידי דנפלט דם דידי' כו' ואני' הודח קודם שנפל לציר לא' דנסתמו נקבי הפליטה כיון שהודח קודם שיעור מליחה (ד) אם לא נכבש בתוכו מע"ל דלא כט"ז שכתב ט"ס הוא כ"י ודברי ש"ע ברורים דצריך מע"ל דווקא (ה) וע"ש הטעה על ש"ך כי ש"ך כ' בעצמו סי' פ"ג סקי"ד וכי' ס"ק ק"ו וק"ה סק"ב דים שלם הוא מע"ל אך אם הוא שהה שיעור מליחה ונפל לציר (ואין חילוק בין נפל לציר או נפל ציר עליו מיהו כל זה מיירי כשלא הודח אחר מליחה קודם שנפל לציר אבל הודח כבר נסתמן נקבי הפליטה ובולע ולא מהני אח"כ הדחה ומליחה שנית אליבא דכ"ע (ו) יש הוסיפין הוה אפילו שלא כלס זמן פליטת צירו עדיין אבל חתיכה שלא נמלחה רק מנא ח' שיכול לחזור ולמלחו בצד הב' תוך יב"ש ע"ש ס"ט ד' אם נכלה תוך יב"ש לציר מותר פי') ומ"מ לצורך ה"מ יש להתיר גם בזה כל פליטת צירו דהיינו תוך יב"ש ע"י שיחזור ידיחנו (במעט מים ודיו ש"ך וט"ז) ומהרש"ל וימלחנו ולא אמר' כיון ששהה שיעור מליחה קודם שנפל לציר ועתה ידיחנו וסתמו נקבי הפליטה דשאי' הבא דהדחה זו אינה אלא להעביר הלכלוך של הציר ולא אמר' שנסתמו אלא כשהדחתו קודם שנפל לציר ומוכ"ש במ"ש דאין צריך לשפוק עליו מעט מים ודיו להעביר הלכלוך של הציר פשיטא דלא נסתמו בזה נקבי הפליטה (ז) וצ"ס ס"ח כ' דוחק הוא וא"א) וכן אם נפל לציר קוד' ששה' שיעור מליחה ידיחנו ויחצו' וימלחנו מיהו אם מלחו בלא הדח' לאהר' כפילה לציר שרי בדעבד (וכן אם נתבשל בלא הדחה ומליחה שנית מות' במקו' טורח גדול ש"ך וכל זה בציר שהוא כרותח וע"ס ס"ט אבל דם בעין שנפל על בשר שהוא תוך שיעור מלחנו והוא חשיב רוחח (ולגבי דם בעין לא' איידי דעריד לפלוט לא בלע ולא' כככ"פ) נאמר הבשר חף לכלי כמ"ש ש"ך סע"ו סק"ט ע"ס כ"א ה' בה"מ ובעוד' מנא דאל"כ חף לאחר שיעור מליחה חשוב

ג ת"ח
ועש"ך סי'
קנ"ו
ד ש"ך ה'
ש מ"י כלל ו'
ות"ח ש"ך

י ש"ך

הלכות מרבנות

רותה ש"ך מ"ג וכפ"ח מיהו לריכא בכל גווי חסוד רותח (כולו אם אין ס' בצשר לבטלו
 ובשר תכל שגפל לרס כזק מותר אם לא שזה בתוכו מע"ל (כתב ב"ה ו"ל להגיה דאפשר אם
 נכבש בתוכו יום שלם ויש מקו' לזוב בציר ממנו רק מה שזולע מתוכו יוצא ע"י מליחתו עמנו
 וב"כ בהדי"ת ח"כ כלל ו' ר"ב אבל מ"ש מור"ם ויחזו' וידחנו ט"ס הו' אדבהדי' לוי' בת"ת סוקר"ה
 דגרע אם מחזיר ומנדיח וי"ל דלמה נזכר"ם שצריך להדיח הציר שעליו וא"ל להגיה וב"כ קצת
 אחרונים מה שהבין בט"ז סק"י בתשיבת מ"ב שהשגתו על הרב היינו אנכבש תוך הציר הנז'
 בכלל ו' דין' ע"כ הישג עליו כפשיטות ע"ש ולא דק כי עיקור השגתו על כלל ז' דין ב' ע"ל
 ס' פ"ט בש"ך ס"ק ס"ט מ"ש בשם מ"י חתיכות תפילות ממש שנתערב עם חתיכות שנמלח
 בכשא"מ מותרות ע"י מליחה ש"ך מ"ז ורש"ל וב"ש דלא כתב שם ס' כ"ו דאסור ולא מהני
 מליחה ועס' ס'ט י"ח דהג"ה אם נתערבו בכ"מ כולן מותרות בין
 תוך שיעור מליחה ובין אח"כ (פי' והוא מבוחר דברי המרדכי' שהביא ת"ח סו' דין ז' דלא
 כותי' והפי' אם נתערבו חתיכו' תפילות עם חתיכו' שנמלח בכשא"מ פי' שנתערבו בכשא"מ
 כולן אסורות אם קבלה טעם מחתיכה שנמלחה כיון דדמי כאלו נמלחו גם התפילות
 בכשא"מ וכספרא זו כ' בת"ח סו' ז' דין גב' ציר שצכלי ואין מקום לזוב אסור
 מה שבתוך הציר עכ"ל יהי' פה הדין כך דאסור מה שבתוך הציר והפירש
 יפה הוא אך בעל פני יצחק פסק גבי ציר אף אין לו מקום לזוב מותר הכל וא"כ ק' מ"ש
 ואפשר דס"ל דאין לציר כח שיפרוש הדם ממקו' למקום משא"כ גבי מלח בעל מג"א על גליון
 פי' (א) צר תכל לגמרי שלא הודח ושלא נמלח שגפל לכ"ש או לקדירה שאין היס"ב
 מותר ע"י הדחה ומליחה ע"ס ס'ט י"א מיהו בתבשיל שגפל בו נתערב בו הדם ואסור מצד
 ס' נגד כל החתיכה והקדרה מותר אבל אם הודח הציר התפל מהדם בעין שעליו הכל מותר
 דכ"ש אינו מפליט ומיהו צריך לכתחילה להדיח הציר פ"א קודם מליחה צר ששה ג' ימים
 בלא הדחה ומליחה שגפל לציר נראה דמותר לכלי פי' מה שבתוך הציר אבל מה שלמעלה מן
 הציר שרי (מיהו חותך ג"כ כ"מ ממה שבתוך לציר עס' ס'ט בשך ס"ק ע"ה מיהו מה
 שבתוך הציר כאשר מיד פי' אם אחר ששה שיעור מליחה במקום דלא מהני חזרת מליחה
 אבל במקום דמהני חזרת מליחה אינו אסור עד שישהה שיעור כבישה בציר (ב) ואין שיעור
 לדבר וה"כ ואין לשנות (ג) צר שגפל לציר שע"ג קרקע כאלו הי' הציר צכלי וא"ל רק כדי
 קליפה במקום שגבע בקרקע לציר אבל מה שלמעלה ממנו שרי ומיירי שגפל ע"ג קרקע צר
 שלא ששה עדיין שיעור מליחה (ד) ודבריו דחוקי' אלא משרי בצר שכבר פלט כל צירו
 ודמו ואע"ג דבכה"ג כאשר אפי' צכלי מנוקב היינו צנמלח עם שאר חתיכות או נפל לציר
 ממש משא"כ כאן דאין ציר ממש רק הקרקע לח קצת או אם הקרקע היו צכלי מנוקב אינו
 כאשר חתיכה זו נ"ל פשוט צר שגבע בחתיכה שנמלחה בכשא"מ ואסורה כאלו גבע בציר ספק
 ציר ספק מים מותר דציר דרבנן אע"ג דלעיל אמר' בנפ"ע"ג קרקע מסניקא אזור לחומר
 כי' ש"ך מ"ח עיי' מ"י כלל א' סק"ו דהוי חיסרון ידוע ועיי' מ"י כלל סק"ט) ואם אפי'
 מעט מים בציר אין אסורת פי' אף שאין במים ס' נגד הציר אבל עכ"פ צעיקן שיהיו מרובים
 מהציר ש"ך מ"ט דשוב אינו רותח (צר שגבע בחתיכו' שנמלחה בכשא"מ ואסורה כאלו נגע
 בציר ומהני מליח' אח"כ ש"ך וכ"מ בת"ח ורש"ל מ"ב ס' מ"ד בצ"ש שנמלח ואח' שיעו' מליח' נפל
 ע"ג קרק' וקית' מב"ט חדא צי' ועו' הרי רש"י בפרעגול' כו' א"כ יש לאסור כו' וצ"ע מ"י כלל ו' ס' קא'

א פי' אם
 כפל לציר
 אחר שכבר
 פלט כל צירו
 דהיינו אחר
 ששה יום
 שלם או
 צדחה אחר
 המליחה
 לדעת ת"ח
 ומהרש"ל קי'
 אפי' לא
 ששה יום
 שגם אלא
 תוך י"ב
 שעות ואין
 כחן המ'
 דאסור לפי'
 הפסק דמא'
 בן פי' הט"ז
 ס' י"ט
 ב ט"ז ד'
 ג ש"ך מ"ה
 וזו"ה דלא
 במהרש"ל
 ד ס' ד'
 מ' י"ט

סי' ע"א מליחת הראש ומוח וטלפים

הראש חותך ל"ב ט"ז ה' למצוה מן המבוצר ע"ס ס"ט ס"ד ומלחו יפה
לד כנים ועל השער (וכל אדם למלוח עוף כולו או ראש כבש ועגל עם שעריו ולא אוז
ישמח ישראל -

הטלפיים מההך מעט למטה ומלחו וניח החתך למטה לכתחילה ובדעבד לית לן דה
(ס) וז"ע למעשה וימלח גם על השער וע"ס ס"ח ס"ו ח' כיצד מוהגין ובה"ק סי' ל"ג
מוטה להחמיר במליחת הטלפיים עם השער ע"ס -

יבצע העצם ומוציא המוח וקורע הקרום שעל המוח ומלחו כי הקרום שעל המוח יש בו
חוטין והמוח עצמו יש בו דם ואינו יוצא מידי דמו במליחת הראש לפי שעצם הראש
מוקיפו ועומד לפניו והין מקום לדם ליצו (ואם רוצה למלוח הראש והמוח שבתוכו יקרב
העצם כנגד הקרום וגם הקרום וימלח ויניח הנקב למטה ולא מהני כשמניחו על בית השחיטה
או הנחירי ודן ב' מידי כצלי ר"ס ס"ח ע"ד ה' וע"ס ס"ח ד' כיצד מוהגין לכתחילה ואם
נמלח הראש שלם בלא נקיבת העצם הקרום והמוח אסורין ושאר הראש מותר לפי שעצם
הגגולות מפסיק בין דם שבתוכו לבשר (ב) וכן הדין בעוף (ג) וכ"ש שאר בשר שנמלח
עמו אפילו שאר בשר שנמלח עמו נמלח ופלט כבר כל דמו וצירו אפי"ה מותר (ד) הקוליות
ושארי עצמות שיש בהן מוח מועיל מליחת העצם למוח שבתוכו וא"כ לקרב העצם (ואם
נתבשל בלא מליחה בדעבד המוח כשר דאין מחזיקין דם בהם דלא כש"ך סק"ט ונחלק לו מוח
זה במוח הראש (ה) ולכתחילה לא ימלחו עם שאר בשר (אבל בבשר שלהם מוהגין לכתחילה
למלוח (ו) ובדעבד שרי כ' פר"ח ואנו מוהגין לכתחילה למולחי עם שאר בשר דמחזיקין בהם
דם כשחר בשר ובלא"ה שרי מידי דהוי אבני מעיי' וכדלקמן סע"ה ס"ב -

סי' ע"ב מליחת הלב והריאה

הלב צריך לקורעו קודם מליחה ולהוציא דמו ולמלחו ח"כ וחז מותר לבשלו דדם
יתרבה בתוכו בשעת שחיטה ולפי נראה בשליל הנמצא בבהמה בין חי בין מת דיתר
בשחיטה אמו דא"ל לקורע הלב שבתוכו אכן ברמב"ם פ"ו מהמ"ה ד"ד מבואר דצריך קריעה
מ"י כלל כ"ו ר"ק עם שאר בשר (א) ומנהג פשוט לזרוק לב העוף אבל לב הבהמה חובה
ומולחין ומבשלין כשאר בשר בה' ואין לאכול לב של עוף ובהמה דקשה לשכחה תשב"ך ה' -

ב מלחו או צללו ולא קרעו קורעו ח"כ ומלחו שנית זה דעת ישמח
ישראל אבל משמעות הפוסקים אינו כן עש"ך סק"ה אם אחר שנמלח הלב נפל לציר שרי (ב)
מטעם דשיע אע"ג דאסור בשאר בשר (ע"ס ע') וה"ה אם נפל דם בעין על הלב בעודו
במליחה או צללי בעודו על האש או במלח הלב בלא הדחה ראשונה דמותר הך דאסור בשאר
בשר בלב מותר יטעם דשיע ואין להקל ולפי מ"ש הרא"ש דהא דאמרי' שאני לב דשיע דחי'
בעלמא הוא כו' אבל אין להקל בלב יותר משאר בשר ונראה דגם הש"ך לא הכריע כן להקל
דק שכתב דרך ל"ט וז"ע למעשה ועש"ך ה' מ"י כלל כ"ז סק"ז (ואם בשלו כך בלא קריעה
אסור (דע"י ביטול בולע ולא דשיע) עד שיהא ס' נגד הלב (כולו אף נמלח (ג) בש"ך
סק"ה הניח בצ"ע לדינא וב"ס ק"ח כ' ג"כ כט"ז וכ"כ דעת המחבר ית"ד (והיכא דלב דבוק
בחתוכה ומלח ואיכא בו ס' נגד דמו הסומך על המקילין במקום המ' או בע"ש לא הפסיד
ועי' מ"י כלל ד"ד סק"ב ז"ל הש"ך הניח בצ"ע ונלע"ד דהיכא דאין הלב דבוק בחתוכה

הרכות מרפות

ש"ס בו ס' נגד דמו אין להקל כלל כו' א"כ פשוט הוא דאין להקל כלל בלב ולהצריך ס' נגד כל הלב ומחיתה הדבוק בו וזוה מתורץ דברי עט"ז שצריך ס' נגד כל הלב והישג עליו בש"ך סק"ו ולפי מ"ש יוחא כו' והיכא דלב דבוק כו' לא הכשיר במ"ש מהרש"ל כי דבריהם מסתדרים (אפי' היכא ס' הלב עצמו אסור ולדידן שרי פר"ח ונהגו במליח' וכליו' לקלוק סביב הלב (מיהו לכתחילה אין למלוח או לללות לב עם בשר (ד') אבל לפי מ"ש סק"ו אין להחמיר כלל לללות או למלוח עם שאר בשר אך משמעו הפוסקים לכתחילה יש לקורעו קודם מליחה וכליו' אפי' לבדה (ובכלייה יש להחמיר כדי נטילה (ה) ואין בכל גוונא מקילין בין במליחה בין בכלי פר"ח ואם הלב נמלח עם בשר ואינו דבוק בו א"כ קליפה ב"ח וכ"כ מ"י כלל כ"ז סק"ו והישג על ש"ך סק"ד דפסק דצריך קליפה ומה שהישג על הב"ח דאף בללי' אם אינו דבוק א"כ קליפה כו' היינו מדינא אבל מ"מ המנהג לקלוק ואינו אלא חומרא עכ"ל ובדבוק בו פשיטא דבעי קליפה במקום שהיה דבוק ובכלי' ואינו דבוק המנהג להחמיר מ"י ואז הכל מותר (גראה דכן הדין בלב בהמה אם מלחו עם בשר שמותר אפי' אין בבשר ס' נגד הלב אלא אמרי' כבב"פ וקורע לאחר מליחתו והוא מותר אבל בלב העוף אם נמלח עם העוף בלא קריע צריך לקלוק קצת סביב הלב והלב עצמו אסור וזורקין אותו ובעוף מותר אע"פ שאין בו ס' נגד הלב אם אין העוף שלם כמ"ש בס"ג עש"ך סק"ח אם נתבשל בענין שיש בהתיכה עצמה ס' אפילו הכי צריך קליפה ע"ס ע"ג ס"ו (וכל עוף יש בו ס' כו' אבל בבישול צריך ס' נגד הלב אם אין העוף לכן אם עוף שלם הכל מותר כל מה שבקדרה אבל הלב עצמה אסור ואין חילוק במליחה (ו) בין בשר שעם הלב או הלב עצמה כמ"ש ס' ע"ג ה' דאמרינן כבב"פ ואין חילוק בין הלב סגור או פתוח למעלה דאפילו סגור למעלה מהמי קריעה אחר מליחה ובכלייה אפילו אינו סגור צריך לחזור ולקורעו הטיב ואם נתבשל כך אסור (ז) מיהו אם הניחו על פיו דלויכא מקום לדם לזוב מקרי קרוע (ח) ונהגין לכתחילה לחתוך ערלת הלב והגידין שבפנים ואינו אלא חומרא והירות בעלמא ש"ע ובש"ך סק"י"ד כתב בשם רמב"ט לך לך ובמדר' מביאו ע"פ סוד לחתוך הערל' ואף בדיעבד יש לזהור (ט) ולב קטן שקורין טריפה האר"ץ שנתבשל בעוף א"כ שיעור נגדו ח"ד בשם חמיו בעל מג"א *

ש"ך י"ג
ז"ח ט"ז
ה"ח ט"ו
ו' דבריו
נכונים

מ"י כלל
כ"ד

ג כל העוף יש בו ס' נגד לבו אפי' אין בו הראש והרגלים עד ארכובת התחתונה ואם נתבשל עמה אף שהוא דבוק הכל מותר אבל הלב עצמו אסור (י) ומהר"י מניץ מיקל יותר להתיר העוף גם כשהוא בלא כנפים ורגליים אפי' מקרי עוף שלם ועכ"פ יש להקל היכא שיש עוד איזה זר לקולא דהיינו שאנו משערין בם בכל החתיכות באיסור דבוק שהוא עצמו חמורא (כ) אחא שהופשט עורה יש להקל (ל) וכ"פ פר"ח וכמ"י כלל כ"ז סקט"ו מהרש"ל אסור בהופשט האוחא וכל' דיש להקל בכה"ג כדעת מהר"י מיי"ץ ואם אין העוף ס' נגד הלב הדבוק בעוף בענין ס' בקדרה (דחנני' ע"ס ז"ב נגד כל העוף יש לשער אף נגד העצמות (מ) והאיל ואין בו ס' נגד הלב הדבוק בו ואף ביש ס' בקדרה העוף אסור ואם אין הלב דבוק בעוף מאטרף כל הקדרה לבעל הלב בם' אווזות שזולין באגנים וקצתם תוך הרוטב וקצתם חוץ לרוטב ונשכח הלב אין להחמיר ומ"מ יש להצריך נטילה במקום דביקת הלב (נ) עש"ך ז"ב סק"ד וי"ג אף שהט"ו סקכ"ד לא כ"כ כבר האריך בנ"ה להשיג עליו ודבריו מוכרחין כו' עוף שאלו עם הלב בבצק"ן אף שיש ס' טריפה וצ"ע

ז"ך י"ח
ט"ז ט'
ז"ל ט'
ה' ב"ח
ק"ו ע"ס
ה' ע"ג
ז"י כלל
ס' ק"ד
הג"מ
עון
תש"א ס' י'
ג"ע

הלכות טרפות

מו

(ה) וז"ע לדינא (ע) ואין לך בהמה שהיא ס' נגד לבנה עוף שמלאכה וכו' הלכ' ע"ג: **ד** מנהג יפה לקרוע ולפתוח הקמקנות של הריאה) ואם בשלוהו בלא קריעה מותר ש"ך *

סי' ע"ג כליות הכבד :

א הכבד קורעו שתי וערב או מנהבה(אפי' לכתחילה מועיל דלא כש"ך ס"ק מ"ג מ"י סק"ב הרבה פעמי' בסכין וכן אם נטל' המרה שחתך ממנה הגידין והקמקנות באתו עד שהמרה תלויה בו וחתך מעט מבשר הכבד דאפשר לרם לזוז משם ולליה יהא רחוי לאכילה על השפוד או על הגחלים (א) דהיינו חצי כליותו ע"ס ע"ו ב' ע"י ב' אף אם רוצה לאוכלה כ(ו) וידיחנה תחלה ואח"כ מבשלה ואם לא הודח' ובשל' מותר כבד יש לו הרבה דם ולכן אין לו תקנה לבשלו ע"י מליחה (ו) ואין לחתוך בסכין קודם חצי כליותו עס"י ע"ו ד' ונהגו להדיח אחר הכלייה אף אם רוצה לאכול כך אם אירע שהור' הנוור' להתיר אחר שנמלח הכבד ע"י קריעה ש"ו וחתוכה לתחת ונתבשלה שרי הכל הכבד והבשר שנתבשל עמנה ואם לא היתה חתוכה ש"ו וחתוכה מתחת מהדר"י עובדה ואסור אפי' הכבד (ז) אם לא הודח הכבד תחילה ונמלח אין איסור בדעבד לכלי (ג) וז"ע למעשה אפי' כבד אווזא כטומות שהם לבנות כולה דם (ד) הנהגין לשרות כבד אווזא כדי שיתלבן ויתגדל לא ישהה במים מע"ל ולא ישהה בכלים כשרים אלא המיוחד לשריה (ה) כבד ששרה במים מע"ל ואין ס' במים נגדה שרו והכלי אסור (ועיי' במ"י כלל כ"ד סק"ב יש לצדד להקל שזב מלאתי בצ"ס ס' קב"א עש"ב וס' בחר עשק ס' מ"ו שפסק לאיסור בכבשה במים מע"ל ובח"ד כתב בשמו להתיר (ופר"ח כ' חומרא יתירה הוא ובכבוש בציר כדי שירתיח כו' אף בכבד יש להתיר וז"ע מ"י אין בידי להקל שלא מלאתי היתר זה בפ'י ופשוט בכבד שנקל לתוך הציר איסור ולא שהה שיעור כבישה וכן אפי' נמלחה הכבד ונקל תוך הציר או דם בעין אינו אסור וכן בכבש במים מע"ל דווקא אסור אבל אם עירה ממנו תוך מע"ל המים ישפך עליה מיד אחרים מותר כל שלא שהה באתון מים מע"ל בלי הפסק כלל ואם נמלחה הכבד בכשה"ו אסור מ"י סס) כבד ששהתה ג"י בלא מליחה שרייה ואלוהו שרי לבשלו אח"כ(ז) ובצ"ס ס' קב"א אסור לבשלה אח"כ וע"י כ"ס כ"ה ובאר עשק סמ"ו טעה לאסור אף לכלי ואם נכבשה הכבד עם שאר בשר במים מע"ל לאחר הבשר והכלי אף שלעטין הכבד גופי' יש נספק (ח) וקערה שאכלו הכבד שנתבשלה קודם כליותה הנהגין להכשיר אפי' לא נמלחה סימני ת"ח עש"ך ח' וכמ"י וז"ע דבא"ו מיירי בלא נמלחה ומאין יא' להם היתר זה *

ב אם חלטו הכבד בחומץ או ברותחין ובשלו בדעבד מותר ולזה טעה דעת ל"ח ובש"ך מחמ"י וז"ע לדינא מ"י סק"ט וע"ס סק"י ט

ג לכלי אף לכתחילה א"צ שום התיכה(אף בכבד של בהמה ודווקא ברוצה לאכול כך אבל אם רוצה לבשלו אח"כ צריך חתיכה או נקיבה (ט) ובט"ז כ' שדברי הרב סותרין זא"ו ובאמת אין סתירה ומה שהק' לקמ' ובחסם טרח הט"ז כו' :

ד בשפודי' שזולין אצל האש אסור ללכות עם בשר אפי' כבד למטה שפעמי' מגביה השפוד ונהפוך עליון לתחתון מיהו אם נמלחה הכבד כבר מותר ללכותו עם בשר אפי' *

עגל בישראל עש"ך סק"ד ודברי נכונ' שלא כט"ז והב"ח ופרישה שמדחיקין מאוד בפ'י הרב ומה"ע כתב ב"ה ב"ו ופסק דהיכא דנמלח הבשר וגם הכבד דמותר ללכות הכבד אף עליו

הרכות מרבות

בשר ודעת ב"ח וע"ז וכרישה במלחה הכבד ולא הכבד אכור תיהי בשרא א"ל עדיין הוי פליטת צירו ולא הודח והיכא דנמלחו שניהם ג"כ אין ללכות כבדא עליו בשרא לכתחיל' וזע"ל ומ"מ כ"ז פליטת צירו ה"ק ש מלח והודח ה"ן להחמיר בזה (י) אם נמלח הכבד ונמלח הכבד מותר ללכות יחד כ"ה מותר ללכות כבד עם תבשיל בתנור אחד (כ') אף למ"ד ריחא מילתא (מותר ללכות כבד בנייר על האש (כ)

ה כמילח הכבד והכבד לכתחילה לה ימלחו ע"ג בשר הלה התחיו (ודעבד מותר אפי' כבד למעלה אבל אם הכבד כבד נמלח והודח אכור אפי' דעבד אם הכבד למעלה (ל) כתב מ"י ע"ד סקט' ו' אפי' נמלח הכבד והודח ואכור ממש הכבד שגמלח והודח מדמ' ודוקא שגמלחה הכבד עם בשר (מ) ואי לא נמלחה הכבד כלל יותר (נ) ואגב' שלא למלוח כבד כלל רף לבדה דק"ש למנחה קצת כשהיא תחובה בשכוד או מונחת על הרש ללכותו והם מלחה ע"ג בשר הכל מותר ויש לקלוק מנעט סביב הכבד אם היא דבוקה בעוף והיו אלא חומרא בעלמא ובאינו דבוקה ה"ז קליפה (מ) נהגו להדיח כל כבד (אפי' רוצה להכלו כלוי' ע"ד י"ח) וז"ל רק כשרוצין לבשלה והיכא דליכא מפנה אין להחמיר והיכא דנהוג נהוג (ע) אחר כליתו והם לא הודח אפי' קודם כליו' ובשלה כך מותר ע"ד י"ט :

ו נמצא הכבד אכור' הינו דבוק (צעוף כלי י"א לקלוק (פ) מנעט סביב הכבד והיו אלא חומרא בעלמא והם לא קלפיהו ומתבשל כך ה"ן לחוש ופי' קליפה ה"ז רחר הבישל (ז) משא"כ בלב ע"ס ע"ב ס"ק ח' ואנו מזהגין להתירו לגמרי בלא קליפה כר"ח (ו) אין לך שהוא ס' כגד הכבד כשהיא שלמה (והם חתיכת כבד גדול כמו הלב ע"ס ע"ב ס"ג מ"י לכן כבד שלם דבוק בעוף והוכח בקדמה צריך ס' נגד כל העוף דכ"כ ע"ס ז"ב ויה"א הם דבק החיכות כבד בחתיכות עוף ואין החתיכה ס' נגד הכבד צריך ס' נגד כל החיכה והם הכבד הינו דבוק מאטרף כל מה שבקדמה לבטלו הכבד בם' והכבד אכור ע"ס ע"ב (ולדידן ליכא חילוק בין הכבד דבוק או אינו דבוק בכל גוונא דליכא ס' נגד הכבד מותר אף הכבד עצמו כר"ח ובנכבש הכבד היכא דליכא ס' נגד במים אף הכבד מותר (ק) עכ"פ ה"ן הכבד אכורה דברים אחרים בנתינת טעם דעצמה אינה אכורה אלא מאד חומרא' והיינו בנתבשלה בלא בשר ט"ו ח') אבל עם בשר אין להקל הפך"ח כ' שיש להתיר (עוף שילאוהו בבצים מיירי בצלי בשכוד ומנא' בו לב דבוק (ד) ואין העיף שלם דנהתך ממנו קודם הכליו' גוף או רגל שקורין (כאלקי') אלא כבד דבוק (בה' ע"ד הש"ך בסק' כ"ג האריך לחלוק על רש"ל ואף שאין דבריו מוכרחי' דדוקא קמח עם בצים נקדש משא"כ בלא בצים אינו נקדש במ"ש מהרש"ל פק' דחולין סי' כ"ט ובשכ"ה סי' כ' לכן פסק סי' י"א בפכה"ב דבשטרידא מקמח מוצק למ' ולא כמו שגולה על דעת ש"ך שם שדברי מהרש"ל סותרין מ"מ אין להחמיר כלל באינו דבוק כמ"ש הט"ז ס"ס ע"ב והש"ך מ"י כלל ק"ו סק"ג (בעיני ס' מן העוף עצמו בלא המילוי וזו הכל שרי והרואה להחמיר יחמיר דוקא במילוי בצים בתוך החלל לאכור אותם לחוד וק' בדאיכא ח' אבל לא העוף ט"ז ס"ס ע"ב וש"ך מקיל בדאיכא ס' גם המלוי מותר (ש) ואין לא קי"ל הכי אף במילוי בצים הכל מותר כדעת הרמב"ם וסמ"ג דכבכ"פ פר"ח וע"ס ע"ז) ואם לאו הכל אכור והם מלאוהו בבשר ואין שם ביצת הנקדש' ומעכבים הדם דינם ככלי

א הטחול כשאר בשר (ומותר לבשלו עם שאר בשר ש"ך) נללה בלא ניקור מותר שיש בו

י"י' ח'ק
ד'ב'
ד'טו' סי'
ס'ה' ב'
ל'ש'ך ש'ע
ועכ"ה ע'
מ'מ'י כ'ל
כ"ה ס' רב"ה
כ'מ'י שם
פ'ש'ך ע'
י"י'
ע' (ש'ך י"ט
מ"י כלל
כ"ה)
פ'ש'ך י"ט
ל'ש'ך ו'
ה'מ'י כלל
ד'ד' כ' ק'
ר'ש'ך וט"ז
ס'ס' ע"ב
ש'ש'ך כ"ד
בשכ' כמה
גוהנים סי'
ע"ה
א'ש'ך ש'
ב'ט"ז וש"ך
ע"ס ב'
א' ב'ה

סי' ע"ד טחול כשאר בשר ודין כליות וביצי זכר
הטחול כשאר בשר (ומותר לבשלו עם שאר בשר ש"ך) נללה בלא ניקור מותר שיש בו

ס' נגד איסור שבו פי' סי' ס"ד סי') מן הדין אסור עד שיהא טחול וחלב שבו כשר
 ס' נגד הניקור ט"ז דאין לסמוך להקל בסתם טחול אלא כדור שיש ס' בהיתר נגדו וכ"כ
 רפ"ח אבל בת' הק' סר"א כתב דלא כפ"ר ח) מיהו קליפה בעי אפי' איכא ס' ובספק אי
 איכא ס' הטחול כולו אסור ובשר שנמלח עמו סגי בקליפה במקום שמונח אכל הטחול דמליחה
 חכ"נ חומרא בעלמא דווקא בודאי איסור ולא בספק איסור ב"ח ולפי דעת ט"ז הוי ודאי
 איסור ובג"ה זו לא מקרי ספק כיון שהוא ספק חסרון וכ"ע מ"י כלל לא' סק"ג והגו
 שלא לבשל הכליות וביצי זכר אף אחר שניקור אותם ובדעבד אין לחוש ומותר למלות
 וה"ה לזלותם ע"ג בשר אף לכתחילה פר"ח) כל אלו עם בשר ובלבד שהסירו הקרומי מהחלב
 מהם עמי' ס' ד' וע"ס מ"ג וקרום הכוליא ע"ס ס"ד סי' ב' ועמי' קה' ס"ח :
 (סי' ע"ה מליחת המעיים)

א בני מעיים (ובח"ד או כרם נראה טעה דו"ק) וקביה ודקין הם המסובבי סביב הכנתא
 אבל הכנתא עצמה וסבהם דם (א) וחלחולית בלא שומן שעליהם אם בשלם בלא מליחה
 כ"ש אם נמלחו בכלי שא"מ כשר דאין מחזיקין דם שבהם ובקורבן מחזיקין דם (ב) אכן אם
 יש עוד איזה ספק אזלינן לקולא (ג) ולכתחילה צריכין הדחה ומליחה כשאר בשר ובכרם וב"ה
 והממס ובכרשתא אף דיעבד אסור (וכ"פ פר"ח דלא כרדב"ז ס"ק כ"ד שכתב בכרם דם)
 כשאר בשר וכפ' אחרונים (ד) די"א דמחזיקין בהם דם לענין לכתחילה שוין מעיים וחלחולית
 משא"כ דיעבד דלא כלבוס ולח' מי' כלל ט"ז ס"ק כ"ד ואם נמלחו בלא הדחה יש להקל בהן
 לכלי וכן אם הוא לא שהה שיעור מליחה או שנמלח רק לכלי מליחה מועטת יש להקל בהם אף
 לבישול מאחר דאין מחזיקין כ"כ בדם פי' ולכתחילה אף הדקין צריכה הדחה ומליחה לצד
 חוץ דווקא (וא"כ אף לכתחילה למלות רק כד חיצון לבד ש"ך) ואם מלח. הלחלוטית מנח
 פנים ומתבשלה כך טרפה אם ידוע שהיו שומן בחוץ ש"ך) מיהו אי איכא ס' רק נגד השומן
 והגידין שבה הכל מותר ש"ך ח') ואם לא נתבשלה עדיין יחזור וידחכה (ה) וימליחנה
 מבחוץ ומותרת (אבל נמלח בפנים בלא הדחה שרי בדעבד ואף שיש בהן שומן ששהו כדי
 שיעור מליחה ואח"כ הושמו בכשא"מ נראה להתיר אף שנראה ציר בכלי פי' - בנים הנמנאים
 בעופו' לאחר שחיטה אם לא נגמר חלבון שלהם רק החלמון לבד צריכי' מליחה כשאר בשר
 (ה"ה הדחה ראשונה מי' כלל ע' ומותר למולחן עם בשר ואם נגמר אף החלבון אפי' קשה
 הקליפה עליו כמו הנמכרת בשוק נוהגין למלחה אף יזהר שלא למלחה עם בשר מיהו דדיעבד
 אין לחוש כא"מ סי' פ"ז סק"א מה שהצ"ח הרבה להשיג על הרב מדוע פסק בביצה וקליפה
 קשה דדיעבד אין לאסור אם נמלח עם בשר כו' דמליחה אסור ב"ק ושיעור קליפה הוא קליפת
 ביצה אלא שנוהגין בס' ובכ"ה ג' כו' יש להקל בדעבד כו' ומה שהבין בני' כלל ע' סק"ג
 דמ"ש בדעבד אין לחוש קאי אלעיל נוהגין למולחו ואם לא נמלח כלל בדעבד אין לחוש כו' ו"א
 ומרש"ל נראה לאסור אף דעבד כיון שנשאר החלמון לבד או גם החלבון בין שהקליפה קשה
 או רכה (ו) ואינה אוסרת התרנגולת הנמלחת עמה (ז) וכפר"ח זולת בדין חלמון יש
 להתיר ואם נתבשלה הביצה הזאת הנאסרת אוסרת מה שנתבשל עמה עד ס' (ח) וכל שומן
 אף של עופות דינו כשאר בשר לענין מליחה והדחה :

בני מעיים בלא שומן שעליהם מותר למולחם עם בשר (וכן מכהג אף לכתחילה (ט)
 ונוהגין לכתחילה שלא למלחן עם בשר ובדעבד מותר :

ב

ד ש"ך ו'
 ה ש"ך ו'
 ו' ש"ך בשם
 רש"ל וכו'
 ב"ח וכו' ה'
 ז ט"ז ה' בשם
 ז ט"ז ה' בשם
 ח רש"ל
 ורדב"ו עיקר
 להוסיף
 ט ט"ז ז' בשם
 מהרש"ל

ג שומן הכנתא שעל הדקין מלאה חוטיין דקין מלא' דם ולפיכך יש אוסרים אותה לקדרה
אפי' ע"י חתיכה ומליחה ועכשיו נוהגין להסיר (אותו חוטיין כ"ל ב"ה כתב
בפנים בם' ישמח ישראל ואם בשלה עם הקרום ודאי יש ס' לבטלו
ע"ס ס"ד מט"ו הדרא דכנתא שגמלחה עם המעי היו ס' מן החלב) כשגדם בקי בהם
מותחין ונפשלין היטיב עד שלא יסאר א' מהם וכב"ה יפה עושין הספרדים שמתחין חוטי
הדם בכנתא ולא כמו שעושין במדינה זו .
(ס' ע"ו בשר ללוי)

א הכלי א"צ מליחה לפי שהאש שואב הדם שבו אפי' לא נללה יפהל א' ולכתחילה צריך הדחה
(ב) אבל אם דם אחר נטף על הכלי אף שהדם כזון אסור כדי נטילה (וצריך ס'
מהרש"ל וט"ז ופי' וש"ך וכ"פ כל האחרונים וע"ס ק"ה ס"ה) ואם נשך דם כזון עליו קודם
הכלי' ונללה כך יש להתיר לצורך קצת עם"י ע' ס"ו דומה לזה ולכתחילה הרוצה למחר
מותר להדיח ג"פ ביד בלי שריי' ולמלחו וללכותו מיד וכלי מקרי בין בשפוד בין ע"ג גחלים
ממש פי' .

ב רצה למלוח צלי ולאכול בלי הדחה (שאחר מליחה קודם כליות פו"ח עושה ואין לחוש
לדם שעל המלח וי"א ה"מ כשמלחו וצלו מיד אבל אם שהה (אפי' קצת לא שיעור
מליחה ט"ז ג') במלחו המלח בולע ונאסר המלח לפי מדיחה יפה קודם צלי (ולכתחילה אבל
דעבד מותר ב"ה וידיחנה אחר הכלי' וזה מייירי שהדחתו קודם המליחה אבל בלא מליחה
א"צ הדחה תחלה ט"ז ועל זה קאי והמנהג כו' והמנהג להדיחו תחילה וגם ללחו קצת כאשר
נכתב בשפוד וצלו מיד קודם שיתמלא המלח דם מיהו אם לא הדיחו ולא מלחו כלל או מלחו
בלא הדחה תחלה ונללה כך מותר (לאו למימרא דאסור לכתחילה דהא בת"מ מבוחר להדיח
דמותר ללכותו ע"ס ק"א פר"ח א"ג משום דלכתחיל' בעי הדחה אחר המליח' לצלותו לכך נקט
וצלאו כך בלא הדחה שאחר המליחה (ג') ובלבד שלא שהה כך במליחתו בלא הדחה שיעור
מליחתו ובת"ח לא בספק בן אלא אין שיעור לדבר וכ"פ רש"ל וט"ז ה') אבל אם שהה כ"כ
קודם שצלאו אסור (ואפי' אם מדיח אחר המליחה אסור ואפי' אם מדיחו אחר הכלי' ג"כ בכל
ענין אסור) ואין חילוק בכל זה בין בשר בין אווזות ועופות החלול' ובלבד שלא יהיו מלוואים
בצבים (אסור אף דעבד ש"ך י"א) או בשאר בשר לכתחילה אסור ע"ז ז' ונ"ה וע"ס'
ע"ז) אבל אם הם מלוואים דיום כבישל וצריכין מליחה תחילה כמו לקדרה צ"ל מליחה
לכתחילה וז"ל לא סגי לכתחילה במליחה מועטת ט"ז) ונוהגין להחמיר כשצולין בשר בלא
מליחה (או שלא שהה שיעור מליחה ש"ך) שלא להפך השפוד תמיד כדי שיווב הדם ודעבד
אין לחוש (אפי' הפכו כל שעת הכלי' ש"ך וה"נ אף לכתחילה וראיה מן הראש פכ"ה עש"ך
י"ג דבשר שנתבשל בלא מליחה צריך ס' לבטל החתיכ' ואו החתיכ' מותר לפי שה' שגפ' בטל
בם' ואם נשאר מקצת דם היו דם האברים שלא פי' כו' שהרי צללי שמהפכין בשפוד הדם
המופרש ממנו מתגלגל סביב הבשר אפי' שרי כ"ש במבושל דמה שגפלו מיד מתבטל במים
וכפר"ח קיצר בהעסקה ואין חילוק בכל זה בין אם רוצה לאוכלו כך או לבשלו אח"כ רק יצללה
תחילה חצי צלייתו עם"ס ס"ט בט"ז וי"א דכל צלי צריך הדחה אחר צלייתו משום דם
הדבוק בו וכ"כ ומיהו אם לא הדיחו אפי' בשלו כך מותר ואין אוכלין צלי בלא הדחה כלל
אחר שנללה חצי צלייתו פר"ח וי"א אפי' גמלח תחלה קודם צלייתו ולא הודח אחר המליחה אפי'
הכי

א' ס' פ"ו
האש ועי'
א"י כלל ט'
ס' ק"ב מ"ט
ב"ה דה"ה
פ"ל אביו

במ"ק ב' ע"ז
בת"ו ור"א
שם תורה
דבריו ופי' כ'
ב פ"ח
ג ש"ך י"ג
ע"י מ"י כלל
ט' ס' ק"ד
דבריו ש"ך
נכונ' וצ"ו
בהנ"ל ט"ה
וה"ה הכין
דבריו וצ"ו
ד' ש"ך ט'
ות"ח ה'

ה ש"ך ט"ו
וע"ס מ"י כלל
ט' ס'
ס' ק"ו
ח ת"ח
ט ט"ז י' ה"ז
א ש"ך כ"ד
ללא
במהרש"ל
ב ש"ך ה'

ה"ה פ"ח
ה"ה

הכי מותר ולא חיישי' לדם ומלח שעליו דטורא משאב שאוב (ואם נכלה בלא מליחה צריך להדיחו אחר הצליי' ג"פ ע"ס ט"י א') וה"ה אם נמלח ולא שעה או אפי' שעה ולא הודח אחר המליחה צריך הדחה ג"פ אחר הצליי' (ה) ורש"ל כ' לעולם א"צ אלא הדחה א' אחר הצליי' וכ"פ פר"ח דלא כש"ך (ואין להחמיר בשעה או נכלה אף לכתחילה להדיח ג"פ דווקא (ו) וזכרתי מהרש"ל לסמוך עליו .

ג' אף בכלי אסור כשלא ניקב הוורדין ע"ס כ"ב (עד שיחתוך אבר אבר ויכלה וחי אסור לאכלו עד שיחתוך וימלח עס"ז אם לא שניקור חוטי הדם ע"ס ט"ק י"ב (החותך בזית מבית השחיטה קודם שתאז נפשה צריך מליחה (ח') וצ"ע אי צריך יפה כמו לקדרה וכן הדחה מ"י כלל ט' ס"ק י"א :

ד' לכתחילה מהרין שלא לחתוך בסכין עלי' שאכל האש כ"ז שאינו נכלה כל צרכו עס"ס ע"ב א' (הוסר השפוד עם בשר קידם שנכלה חצי צלייתו השפוד והצלי אסורין ב"ח ולא להשהות הצלי על השפוד לאחר שהוסר מן האש ובדעבד מותר (ובתב"ט ו"ז סק"י דעת מהרש"ל לאסור בשפוד בדעבד ובמקום שאין ה"מ יש לחוש לדבריו) ואם כלאו בו בשר לאסור אסור דיעבד (ט) ובש"ך ס"ק כ"ג ובמ"י כ' דעת מהרש"ל כהרצ להתיר בדעבד אכן לענין הגעלה וליבון דשפוד יש חילוק בין הרב למהרש"ל :

ה' המוהל שיצא אחר שנכלה חצי צלייתו אפי' המוהל עב מותר סק"י .
ו' אין לקבל השמנויות הנוטף מהצלי עד שיכלה חצי צלייתו (אם לא הדיחו באחרונה ונכלה מותר כעט"ז דמותר לתת כלי תחתיו לקבל שומן כו' ולכתחילה יש למונע ובדיעבד יש להתיר מ"י כלל ט' ס"ק ט"ו .

ס' ע"ז עופות שנמלחו בשר שלא נמלח

א' עופו' או גדיים שממלאי' אותם בשר שלא נמלח אפי' נמלח הפנימי ולא החיצון ושהה שיעור מליח' אינו בולע מחיצון דטור' משאב שאיב לצלי מותר וכ"פ במ"י כלל ט' סק"ח דלא כש"ך וסב"פ היבא דנמלח הכנימי ושהה שיעור מליחה והחיצון תפל או לא שעה שיעור מליחה דנאסר אבל אם לא נמלח הכנימי אינו אסור אלא כשהחיצון נמלח ולא שעה אבל כשהפנימי שוה לחיצון דהיינו שניהם מלוחים ושהו או שניהם תפלים או אפי' שניהם מלוחים ולא שוה שרי בכל ענין אבל כשהפנימי תפל והחיצון נמלח ושהה והודח פשיטא דשרי ואם הפנימי נמלח ולא שעה והחיצון נמלח ושהה והודח פלט כבר כל צירו נאסר החיצון (א') ובכל הני גוונא נקטי' להקל פר"ח חולק על הש"ך ומסיק בכולה להקל (ואם שם גם צאים אסור אפי' בדעבד אם לא נמלחו שניהם מליחה כ"א בפני עצמה עד שיהיו ראויין לקדירה ט"ז וש"ך מפרשי' כלומר במלוי צאים יש לאסור בדעבד אם לא נמלח בשר החיצון וגם הפנימי שעם הציצים ואם יש ס' צמוליותא נגד האיסור שבמוליות' הכל שרי (ב') אף במלוי צאים אמרי' בבכ"פ כדעת רמב"ם והסמ"ג פר"ח ע' ס' ע"ג ולביטול אף בלא צאים אסורה (מיהו למחר לכבוד שבת או לחורחים יש להתיר לכתחילה כששניהם תפלים או מלוחים קצת כשהודחו פי' עד שימלח כ"א בפ"ע וידית כ"א (ג') וימלח החיצון מבפנים ומצחוץ והפנימי מכל צדדיו ולהדיחם היטב ולמלאותם ובלא"ה אסור בדעבד (ד') בשר שלא נמלח לא יכלה לכתחילה עם בשר שנמלח (ובדעבד מותר אפי' בשר שאכלו מלוח ולא הודח ותפל לא הודח מתחילה פי' אם נכלה בשר שלא נמלח עם ככל מעורב זו אכל זו חתיכות בשר וחתיכות ככל אסור (ה')

א' ש"ך ב'
ומהרש"ל
ב' ש"ך ה'
ג' ש"ך ג'
ד' ש"ך ד'
ה' רשד"ס
ס' י' מ'
ו' ב'ה ובר'ח
ז' פר"ח
ח' תש"א

הלכות טריפות

ט מ' כנ"ט ט'
י ק'ט כס'
יא מ' שמעון
יב ש' ג'
יג ע"ס דמ'ע
יד ע'ע
יז ש' ג'
יח ע"ס שמי'ע
יט ז' ש' ה'
כ עמי'ג
ג ש' ו'

ויש להחמיר לכתחילה ובמקום שנהגו היתר אין למחות בהם כלל וה"ל פר"ח וכן במקור
ברוך סל"ו מורה להחמיר ובהיותך שרשד"ס אוסר המחמיר תע"ז אם נפחוהו עוף קודם מליח'
ומלחוהו ע"ג העור והעור נפוח מעל הבשר העוף אסור בדעבד אם בשלוהו במליחה וראוי
לעטש אותם הנשי' שעושין כן (ו) אף שמעבירין אח"כ הנכות עד שהעור דבוק ממנו בבשר
אעפ"כ יש איסור לכתחילה ב"ה בהג"ה לכן המחבר שכן ה' טהור בביתו ויש לגעור במי
שנהג כן (ז) עוף שלם שלא נפתח רק נשאר הבשר מעיים והכבד והלב וגמלח כך יש
לזלות העוף הוא (ח) ובס' סולת למנחה כ' נהגין להחמיר אפי' לכתחילה ע"ש (כלל ט'
דין מ') ב"מ זפק שנשאר עם המאכל תוך העוף ומלחו כך אחר שצטלו נמצא זפק עם
המאכל תוך העוף דנאסר המאכל אי ליכא ס' נגד המאכל מטעם דמאכל בולע דם מהעוף
כיון שאין בו דבר לפלוט וכן בכה"ג בקורקבן שנמלח עם הפרישה שבתוכו ונתבשל הך
דהיה נראה להקל בקורקבן כבר הורה זקן כ"ז בנמלח אכל כלי מותר בדיעבד כמו במוליית'
(ט) ושאר עופות שנמלחו עם עופות שנשאר ב"מ כל הנ"ל מותרים בבישול תשובת ר"ש
הלוי כ"ד ופר"ח מתיר אף אותו עוף שלא נפתח אף בבישול וכן הכבד והלב שבתוכו מותר'
פר"ח סי' ע"ב .

(סי' ע"ח שלא לדבק בצק בבשר שלא נמלח)

א בשר שלא נמלח ונתנס בצק (בשעת עליה) ולדין שאין אט בקיפין אפי' בטפלה
עיסה רכה יש לה כל דין בישל לקולא ולחומרא (א) ופסטידא יש לה דין בישול
ומשעריין בס' לקולא ולחומרא (ואם יש ס' הכל אסור מלבד אותה חתיכה שהאיסור דבק
בהם ואי ליכא ס' הכל אסור ואם צלי הפסטידא ונמצא בו לב או כבד דיונו כמו בבישול ודוקא
לעפל בצק אסור אבל מותר למשוח בשומן כז"ל והיינו דיעבד אבל לכתחילה לא ב"ה
(ת"ח) :

(סי' ע"ט סימני בהמה וחיה טהורה .)

א סימני בהמה מעלה גרה ופרסותיה סדוקות כו' מלמעלה ומלמטה פר"ח בשר אדם
אסור לאוכלו מן התורה ודעת הרא"ש רק מדרבנן ואם כירש מותר ותימא על
העור וב"י שלא הביאו ט"ו (בבשר הפורש כשהוא חי אבל בשר המת אפי' בהנאה אסור
(א) פעם א' נפל תיבוק ביורה שצטלו בו דבש על האש ומת ביורה ואסור הדבש שלא היה
ס' נגד התיבוק בבשר אדם אסור מן התורה (ב) וב"ה כתב דאסור מצד שמת ביורה
ואסור בהנאה בב"ש (ולפ"ז אם היה עכוס מת היה מותר בהנאה רק מצד בשר אדם אסור
באכילה כ"ל הכותב ואח"כ מנאתי כ' בפר"ח קצת דברי' ופר"ח השיג על דין הכות' ומתיר
הדבש וביורה שבר ה' אסור וכ"ז במת ישראל ועכו"ם מותר . הג"ה

ב טמאה שילדה כמין טהורה אע"פ שיש
לה כל סימני טהרה אסורה וטהורה
שילדה כמין בהמה טמאה אע"פ שיש לה כל
סימני טומאה מותרת (אבל ילדה כמין עוף
טהור אסורה (ב) ודוקא שילדתו בפנינו
אבל אם הניחה מעוברת ואח"כ מצא מין
טמאה הולך אחרי' (אפי' אין טמא
צערדו

אסור

בעדרו) אע"פי שברוך אחריה (ג) דחיישינן שמא בא מעדר אחר וכו' בטמאה שהניח מעוברת ולא ראו שילדה ואנו רואין מין טהור כרוך אחריה חיישי' לחומרא ואסור אפי' שיטוק אותה ש"ך ז' ולבוש :

ג הטולד מן טרפה שהעברה קוד' שטרפה או בודלי טרפה עסי' כ"ז י"ח ופי' ס"ט ש"ך ח' ועיין בא"מ ס"א מותר) ואם נדרט האם והולד בתוכה ע"ס' כ"ז י"ח (אבל אם ודאי טרפה כגון יתרת אבר (משום דאמרי' מעשה נסים הוי ת"ש רשב"א מובא במעדני מלך וכ"כ ב"ה) ובהקדמה ס' ברית מטה ה"ק על ב"ה ושהה וילדה אח"כ גם הולד טרפה .

(ס' פ' ח' טהורה)

א חיה טהורה חלבה מותר ודמה טעון כסוי והסימנים בקרטותיה אם הם מפוצלים טהורה ואם אינן מפוצלים כריך שיהא ג' סימנים ברכי' וחדודות וחרוקות ומבלע חדקיהו ואם חסר ח' (מי' כלל ג') מג' חלבה אסור וכו' מיני חיה האמורה בתורה אם הי' מכיר אחד מהם אפי' לא מצא קרניים חלבו מותר וטעון כסוי . ג טור הדבר ע"ס' כ"ח ס"ד : ד הקדש שיש לו קרן א' ח' הוא : ה כל שיטפקו לך אם מן ח' או מן בהמה חלבו אסור ומכסין דמו בלא ברכה ש"ך ד' וע"ס' כ"ח ג' ואם שחטו ב"ט אינן מכסין דמו (א) וכן בזוי :

(ס' פ"א כל היוצא מהטמא טמא ודברים היוצאים מן החי והם מותרים :

א חלב בהמה וחי' טמאה או טרפה ואירה אסורים כבשרה ומי רגלים אסורים וי"א מותרים) י"א דב עם חלבה אסור והכלים שעמד בו מע"ל אסורים (א) ודחמור אסורה לחולה שאין בו סכנה (ב) ורש"ל מתיר וחלב האתון לחולה האומה וארות הלב ורפואה זו איתמחית מותר לשתות (ב) ומי רגלים דאדם מותרים ויש להחמיר לכתחילה משום לא תשקצו (ג) רק לרפואה בעלמא או לאיזה סיבה מותר פר"ח :

ב גבינה וחמאה וחלב מבהמה וכשחטה הבהמה וגמלא טרפה אם בטיקוב קרום המוח שאפשר להשתא הוא דטרפה וכן לא הוגדל פי' המכה וכיוצא לתלות בטבח כשרה אפי' תוך גי' פר"ח וש"ך) אבל ביתרת אבר אסור ובהוגדל פי' המכה אסור כל הנעשה בגי' (אף במקום ה"מ רש"ל ב"ס רוב פוסקים ופר"ח אסור כל הגבינות שנעשה למכר עד יב"ח אבל טרפות הנעשה מבטן לעולם אסור פר"ח) (וכן אובתא או חסיר או חלוק ע"י) ואם נתערב חלבה עם חלב אחרות אם יש ס' בהמות בעדר מותר אעפ"י שלא בדיקנו אם הם כשרות דרוב בחזקת כשרות (ד) וכו' ב"ה ב"ה שם ס' דק שאנו יודעין שיש שם בהמות משוּבְּחִי' הרבה ואפשר שהי' ס' בתערובות אוליגן לקולא (ה) אם לא ידעין בודאי שחלב הטרפה היא יותר מחלב א' האחרות ואמרי' ממתמא דאיכא ס' ומותר (ו) ואם ידעין בודאי שחלב הטרפה היא יותר מחלב

כה

מחלב

א ט"ו ג'
י"ח א"
תכ"א גבי
מבוי
א נ"ש ס'
ד'
ב ש"ך ב'
ורש"ל
ב ה"ק סר"ך
ג ש"ך ג'
ד ש"ך וי"ח
ה ט"ז ר'

הלכות טרפות

מחלב א' מהאחרו' ואמריק' מפתמא דאיכ' ס' ומותר ואם ידעינן צודאי שחלב הטורפ' היא יותר מחלב א' מהאחרות אעפ"י שאין אנו יודעין צודאי שהיא יותר מחלק ס' נגד הבהמות ואפשר שיש בשאר בהמות הרבה יותר כדי שיהא ס' בין כולם נגד חלב הטורפה מ"מ כיון שראינו שהיא יותר מ"א מהכשרות אמרי' מסתמא אין האחרות טותי' יותר מזאת האחת הכשרה והסתמא כולן שוין והכל חסור (ו) ודע

רש"י ז'
ז פה"ח
ה ש"ך ח'
ט ט"ז פ"ט
ק"צ ס"ב
י ע' פר"ח

שף שחלב מודאי טרפה מ"מ משעריקובס' בהמות (ז) ודוקא כשתערב החלב אבל אם נתערבו הגביל' (שעשו מכ"א ו"א מהחלב גבינה ור"כ נתערבו) אינו בטלות אפי' בלף דהוי חל' וכ"פ ט"ז דלא כמ"הרש"ל אבל אם נתערב החלב ונעשה הכל גבינה בטל (ח) ואם הוא ספק אם עשו ממנה לבדה זולתו לקולא (ט) גבינה בלוע מאסור דרבנן שהועמד מחלב טרפה לא הוי ח"ה"ל וסמך גבינה של עכו"ם במקו' שידוע שאין מעמיד בעור קיבת בהמות של עכו"ם שנתערב בין הכשרות חשדינן לאיסור בלוע ובטלה ט"ז סי' ק"א סק"ד אבל נתערב החלב הג"ל הטורפה דהוי איסור מוחמת עצמן הוי ראוי לכבד דלא כמ"הרש"ל ואם נטרפה ע"י סרכא יש לאסור באין ה"מ מה שנחלב תוך ג"י וכ"פ במ"י כלל ע"ב ס' קי"ט דלא כש"ך סק"ט שנוביא דעת המחמירין ובודאי סרכא יש לאסור אפי' קודם ג"י (דלא כש"ך שכתב להיפך מ"י סם) כגון דסריכין שלא כסדרן מ"מ במקום ה"מ יש להתיר אפי' צודאי טרפה מ"י שם ועם"ס ועמ"ס פר"ח :

ג הנקרא מורע האיל ונעשה כמו ביצה ופלי' שהחמור נוצר בו ע"י פר"ח הרבה דיינים ולא שאר בהמות מ"י כלל ס"ה סק"ד דלא כש"ך י"א דכתב כ"ש שאר בהמות דמותרי' . ד מי רגלים של בהמה וחי' הטחור' וחלב ומי חלב ע"ס פ"ז (י)

מותרי' : ח חלב כלול הגמא בקיבת כשרה שינקא צודאי מהטרפה חסור ולכתחילה חסור להעמיד בקיבת טרפה שינקא מהכשרה אפי' בקרוש ע"ס ס"א ובדעבד שכבר העמיד או נתערבה באחרות הכל מותר ולהעמיד לכתחילה אפי' בצלול ע"ס פ"ז ט' חלב אשה בכלי או-ביד מותר (אבי' לכתחילה ש"ך יו' ג' עסי' פ"ז ד') וגדול היונק משדי אשה או חולבת לפיו מכין אותו מכות מרדות י"ג הכאות (וחלב נכריות לגדול אף אם פירש בכלי אוסר פר"ח ותינוק יונק עד סוף ד' שנים לבריא וה' לחולה) (דהיינו שאינו בריא אלא כחוש) (כ) כשלא פי' א"ס פי' ג' מע"ל אחר כ"ד חודש מתוך בוריו לא יחזרוהו ואם נחמת חולי שאין יוכל לינק יכולין להחזירו (ואם הילד ברי' אף שהאשה היתה חולה ומתוך כך פי' הולד אפ"ה חסור) (ל) ואם יש בו סכנה מחזירין ולא בחולה שאין בו סכנה

כ ת"ח אח'
תט"ז ש"ך י"ט
ל מ"מ כלל
ס"ה ס' ק"י
מ ש"ך כ"א
כ מ"י כלל

סכנה (מ) אפי' פירש מתוך בוריו (ג) אפי' אחר כמה ימים (ואם שוב אין בו סכנה צריך לפרוש אותו מיד ובתוך כ"ד חדשים אפי' כי מתוך בוריו הודש ויותר (כ) מותר להחזיר ולינק עד כד"ח ואם נתעברה השנה נתעברה לתינוק (ע) לא יינק תינוק מן נכריות עסק"ד ורבים אין נזהרים בזה רוב בנים יוצאים לתרבות רעה עזי פנים וראי' כו' פר"ח) אם אפשר בישראלית וכן לא תאכל מניקת אפי' יצאית דברים האסורים לא מצעי נכריות דטבע רע אפי' ישראלית דטבען רחמנא ה"א דאף דאכלה דברים האסורים מותר קמ"ל וא"צ להגיה ישמעלית כמ"ס ב"ה א"מ) וכן התינוק בעצמו דמזיק לו בזקתו יח' דבש דבורי מות' אע"ג שמחממין עס גוף הדבורי דהוי גטל"פ מ"מ יזה"שלא לאכו' דבש בלא סיכון תחיל' פר"ח הנוד' שלא לאכו' דב' אב' מזהחי מות' דבש תש"ה ס"ס ט"ו סי' כב סיני עיקר טהור' **א ב ג** אין לאכול שום עוף אלא במסורה (וסי' הכצע יחירה היינו אכצע אמצע גדולה מחברתה זה פי' אמייתי פר"ח דווקא מדינה חשובה שקבלו בן אכל מדינה שאינה חשובה כ"כ מימים (קדמונים אין לסמוך עליהם בה' שהוא טהור (ות"ח מעיד שמקובל על עוף שהוא טהור כאמון ש"ך א')

ד מי שהוא ממקום צנוהגין איסור בעוף מפני שאין להם מסורה והלך למקום שיש להם מסורה יכול לאכלו במקום שהלך להם אפי' דעתו לחזור ואם יצא ממקום שיש להם קבלה ומסורה למקום שאין להם מסורה מותר לאוכלו ודוקא הוא ולא הם יכולין לאוכלו מפני מסורת שלו ט"ו ו': **ה** שאר מקומות שאין להם מסורת יש לחוש לאיסור שלא לאכלו על סמך מקום שיש להם מסורת (יש למחות ביד הנוהגין היתר בוילד' עניטיל ואין לאכלם אלא במסור' (א) ומי' כלל ס"ו סק"ב כתב הטעם לפי שכל ימיכה מהגדלו בביתו ואכלו דברים טהורים לפי יחי' טהורים במסורת ל"ל הכותב ובמי' אפי' במסורת האסורי ואם נתגדלו מקטנותם בביתו מותרים במסורת דעת הכותב ל"ל :

סי' פ"ג סימנים דגים ודגים מלוחים

א ב כל שיש לו סנפיר וקשקשת טהור אפי' א' עתיד לגדל או שהשירן ונקלפים ביד או כלי וטוב להחמיר בקשקשת א' דוקא בשעומד תחת לחיו או נזב או סנפיריו ה"ה אם כרכוהו בצבד או נתנה בנים בכלי וגמאל לו קשקשים מותר (וכן אם העמיד הדג וגד השמש ורואה בו קשקשים קטני' מותר (א) יש עו' במים שהיא בהמה גדולה היא השיבוט' כשרה (ב) יש מין דג שקורין קארפין ומכוסה בעור דק ותחת העור יש כמה חדרים קטנים מרובעים ובו מונח קשקשת א' וא"א לו ללקח רק בצסין מותר באכילה (ג) :

ג מאז חתיכות דג שיש לו קשקשת א"צ לבדוק אחר סנפיר ולהספוך יבדוק דכל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת :

ד גמאל חתיכות דגים וצא' קשקשת הם ההתיכות מתאימות כולן מאתרת ויכולין לסמוך אבדיקה זו גם בזמן הזה (ד) ובלא לאו השאר האסורין אפי' מליחו' יחד (ההתיכה כשרה ושאר האסורין ש"ך) וכן הם יגמאל בחתיכה ראש רחב לבדורה מותר לאכלו שהוא סי' טהור אבל בדג שלם שאין בו קשקשים אין סומכין ע"ז :

ה דגים מלוחים טהורים שנוגחים עם הטמאי' בערבוב על השולחן נוהגין שלא לקנותם מלבד בהעריכ' ג' ומרק' רש מותרין דאין גמלחים עם טמאים בוודאי) ואין צריך לבדוק אף בשאר דגים הם יש ביניהם דגים טמאים (ואם יש ס' מן האהורים וגד הטמאים קוני' לכתחילה

ס"ה סק"י
וש"ך
כ"כ
ע"ט
י"א
ש"ך
כ"כ
ופר"ח
ל"כ
א"צ
כ"ט
ע"ש
כ"ב

א פר"ח
ב פר"ח
ג ב"ה
הסכמו' אבני
וילנא
ד כרשה
ה ש"ך
ו ש"ך
ז ש"ך
ח מ"י
י ס"ה

הלכות טרפות

לכתחילה ולא מחזיקין איבוד שמה הי' ע"י איסור ומכר מהכ"ה (ה) ואם רואין שהטמאים שרויין במים עם הטהורים אפי' בכה"ג יש לאוסרו ואם כבר קראם יש להתיר (בין במלוחים בין שרויין בין בדגים בין בהעריג"ג בכל ענין (ו) לזיר דגים דרבנן ואמרינן נכתילה לא נמלחו יחד והן חוששין לבליעתן זה מזה ואם נשרו מע"ל אף בדעבד אסור (ז) ואי איכא לספקי חי מונחים כך שרויים מע"ל או לא מותר (ח) דלא כט"ז סק"ו וש"ך סק"ד דכסקו ספק כבוש אסור (י) ודוקא דלית בהו שמוניות סתם דגים מלוחים לית בהו שמוניות ככל"ו וכ"כ בא"מ סק"א דלא כט"ז אבל סתם דגים שאין מלוחים יש בו שמוניות במעיים אבל לית בהו שמוניות (י) אסור מדאוריית' וספיקא לחומרא (יבספק חי לית בהו שמוניות אילי' לקולא ט"ז ש"ך ט"ז ז במליחה ובכבוש נ"י כלל כ"ד סק"ד דלא כט"ך מהממר בכבוש במבשל אפי' לית בהו שמוניות אסור מדאוריית' (יג) והיכא דהדגים מלוחים יבשים מותר בכל ענין דאז יוצא עיקר לחותיות ש"ך ט"ז ומי' שם (יד) מהממר דהטמאים ג"כ יבשים ונהגו להחמיר גם בזה לכתחילה או מונחים ביניהם (טו) ואי משתכח מדניה דלא כהוג להחמיר אין למחות בידם (טז) : א"ש כלבות כו' .

ט"ז ש"ך י"ו
לחם הפנים
ה"ש"ך ה'
ב"ט"ז ב"
ג"ש"ך ד'
ד"פר"ח
ה"ש"ך י"ד
ו"ש"ך י"ז
ורש"ל וט"ז
ח"לק ע"ז
ז"ל"כ"א
ש"ך ל"ג
ח"ל"ז בשם
מור"ח לובלין
וע"ת דברי
שנחל רפ"ג
וסק"ט ת"ח
ק"ט

ז קרבי דגים אין נקחים אלא מן המומחה א"כ א"ל הישראל (א) או עכו"ם עמ"ש פר"ח (וכשהם שלמים ולא מונחים א"מ דלא כט"ך עש"ק אני מלחמים והוא אתי מטהור א"כ הוחזק בכשרות ואמן כשאמר טהורים הם :

ח עכשיו המנהג לקנות בידי דגים בסתם בין שלימים בין כנוחים אפי' מן העכו"ם ובלבד שיהיו הדומים אבל שחורים אין אוכלים אותם כלל .

ט דג טהור שנמאץ במעי הטמא טהור ואפכא טרפה (י) ואם נתבשל עם היתר אסור עד ס' ואם יש ס' נגד הדג טמא שבמעיו זורק הטמא והטהור מותר ומצטרף עם ההיתר לבטל הטמא (י) אע"פי שהוא מאוס לא מקרי בטל"שה ומ"ש בח"ד בישמח ישראל אות ד' דזורק הטרפה לבד נעלם ממנו מ"ש ב"י בא"ח תס"ד אע"פי שהוא מאוס לא מקרי בטל"שה (י) מ"ש בט"ז סק"ד דאם אינו שלם חשוב כמטבול ולא נהירא דמוכח בג"מ כו' כתוב א"מ בחנם הישג על רבינו דשלם ה"ז בג"מ כרש"י נגמר צורתו כו' ושלם שכתב הטור שלא נתעכל : ות' כו' ות' ע"ש

(ס' פ"ד שרצים הנמנאים במים ופירות וקמח וגבינה)

א שרצים הגדלים במים או שאר משקים בכלי (א) ושצבורות שאין נובעין מותרין ושוחה ושוחה (כשאין מאוסין עליו ואין חשש סכנה עיי' פי' א' סק"ד ט"ז ב' כפר"ח כל מה שאין רגילין לאוכלין ובדילין ממנו נקרא מאוס ואי מאוס לדידיה אף דלכ"ע אינו מאוס אסור אבל אסור לשאוב בכלי (ב) או ביד ש"ך ה"ו ולשתות מהם אף דלא ירעין בודאי שפירשו אסורים (ג) דלא כלבוש אבל מותר לשאוב בכלי קטן מבלי גדול (ד) ואם פירשו ממקום רביתן כגון לאחורי הבור או שפת הכלי מבחוץ אע"פי שחזרו אסורים ונוסתמא אין לחוש שמה פירשו אבל אם לא פירשו אלא על דופן הכלי מצפנים מותרים כשהם במים ולא ליקח בידו לאוכלו (ד) :

ב הגדלים במים שצחריצים שהם מושכים ואין נובעין אסורים וכ"פ רש"ל וש"ך ומ"י כלל כ"ג סק"ב דלא כמור"ם לובלין ס' ז"ה ופר"ח כתב להתיר :

ג המסך מים או משקה שדרך לגדל בו תולעים אין לסגנו בקסמים וקשי' בלילה שמה יחזור

יחזרו ויפלו על הכלי ויצא לשתות : אלא דרך בגד או מסגנת וכן מותר לערות
המשקין מכלי אל כלי הוציל והם תמיד עם המשקה היינו ריביתיהו (וכלי שגי כרין כלי
ראשון כשפורשין על דפני שבפנים שרי ש"י וט"ז ה' .

ד תולעים הגדלים בפירות תלושים מותרים והם כירש אפי' ע"ג פרי או הגרעין ואפי' מת
בתוך הדרי ושירש אח"כ אסור (וכ"מ מ"י כלל מ"ו סק"ג דלא כש"ך סק"ב ומ"ש בש"ך
ס"מ מ"ג פ"י על תיבת לדעת מתירין הוא פי' רחוק א"ל כוונת ש"ע כמ"ש וכ"כ לבוש) ובאמת
הישג על מ"י בזה לשם הלכה דיעה ראשונה עיקר ע"ש סק"ב (כתה"ק סק"ט לקולותו בתנור
אינו מוציא סיס כד איסור אבל לא ליתן רותחין עליו) והמנהג לאסור אף שגמל בתוך הכרי לחץ
ה תולעים הנמצאים בקמח אסורין שמה כירשו ושרשו על הארץ והפר"ח כ' .

תולעים הנמצאים במשקה או בקמח שכלל יפה שרי בה"מ אם מונח בכד אבל מונח ע"ג
קרקע והתליע אסור ע"ש סק"ז היינו שקורין מילון שח"א לנפות בנזה הקמח אבל
תולעים גדולים שאפשר לבררם בנזה ובברה או שאר דברים המאכל מותר (ה) וה"ה
כיוצא בזה או במלת מיירי שבאו מן המלח דלא כש"ך ס"ק ט"ו (וברור א"מ סק"ז או שאר
דברים שאינו משקה ואסור למוכרו לעכו"ם הכל ביחד שמה יחזור וימכור לישראל רק
מעט מעט מותר וה"ה דמותר להאכילו לעבדו ולשכחתו אע"פ שמוטותיו עליו רק שלא ישהה
זמן רב) ו (ו) וישנה אור' הבת ע"ש כ"ו פ"ח ואין להקל למוכרו מעט מעט רק בה"מ בסק"ז מ"י
כלל מ"ו סק"ה ל"ה ז"ל בש"ך ס"ק י"ז י"ח (ובט"ז סק"ה מתיר למוכרו לעכו"ם מעט מעט
ובה"ה ב"ה ופר"ח הסיג ע"ז ע"ש מ"מ כיון שלא נזכר היתר זה בפוסקים ראשונים כ"ל
דאין להקל ח"ל בה"מ וקמח שהתליעו מותר לעשות ממנו י"ש פ"ה דלא כט"ז בה"ק אסור
לתת מים רותחין על קמח שהתליע אבל לקולותו בתנור נוטה להתיר ובשעת שהתליעו
שרי להטילו לשכר משום ה"מ (ז) וכן מותר לעשות פאווידלי מפירות מתולעים (ח)
שמעתי בקהלות גדולות נוהגין לנפות ררך נפה היכ"ז וגרובין וצריך לומר דס"ל דאפשר
לנפות יותר מקמח כו' ומוטב לסמוך בדברים אלו ארובא ע"ש ל"א ז' ול"ג סס"ט לחה"פ
נכון לבדוק הרחויניקע"ם וגרובין והיר"ז ופלוני"ן שדרכן לתלוע במחומר או בתלוג
ולהכריז לאסור פירות כאלו בימות החמה עד אחר הבדיקה וכן הנהג הגמ"ס דלא כט"ז
סק"א וסק"ח דאין חייב בבדיקה (ט) ורבים מנעים לאכול פירות כאלו בימי' אלו ונכון
הוא וה"ה אם הקמח מונח בכלי אסור דחיישי' שמה פירשו לדושי הכלי מבפנים (י)
מותר לסחור במאכל מתולע (כ) והקדמה שנתבאר מאכל מתולעים מותר ע"ק :

ו תולעים הגדלים בפירות במחומר וכן בכמהים ופטריות אסורים אף הגדלים בכלים
ועצים (ל) אעפ"י שלא פירשו והוא שריחש) אבל הנמצאים בפולין
ואכונים תחת הקליפה מוצאי' יבחושי' תחתיהם מותרים מפני שמונחים במקום נר ולא קרינן
בי' השורץ על הארץ פי' שלא ריחש להחמיר ט"ז (וכל זמן שפרי לא נתבשל יש ליעול
התולע ממנו וכתב בש"ך י"ט ונ"ש בשם רש"י להתיר לא ידעתי היכן נראה כן דעת רש"י
וכמ"י כלל מו' סק"ד דכ"כ רש"י בחולין סג"ז ד"ה קשות ובדכ"ח א' וס"ג א' ד"ה וקעבד
ובכ"ה ר"ה לתרץ דבריו ולא תיקון כלום ואין דבריו נראי' לסתור דברי ראשונים (אבל אם
נתבשל הפרי קטן מותר) אבל הנמצאים בשרבובי' אסורים שיש להם מקום לרחוש וכעצמם
נמצא בפרי כמו נקודה שחורה והוא מקום שיתחיל התולעת להתקדם וצריך לעלו משם

ט"ז י"י כגל
ס"ק מ"ו
סק"ה
י"ש ד"ט
כ פ"ח דג'
כב"ה עש'
קי'
ל מ"י כגל
מ"ו סק"ה
ובה"ה
ק"ה

מ ט"ז
ס"ק ט"ו בשם
רש"ל

הלכות מרפות

ה"ה

כתב ש"ך סק"ד וז"ע מ"ש מקליפה המשחרת
הנ' דמותר ובע"ז סק"ט כתב להלכה ק"ל
להחמיר אף במצאנים תוך הקליפה אבל אין
אוסרין התבשיל משום טעם היבחושי' אבל
כל מה שיש חשש שבתוך התבשיל יאכל
היבחושים עצמם יש להחמיר ובמ"ל כלל הכ"ל
כתב וז"ל דהכא שהחולע הטון יכול לרחוש
ובתוס' טרח הע"ז וז"ך בזה ע"ש ועיי' ח"מ
סק"ו ג"כ ישוב דברי הרב .

לאחר הבדיקה והלבוש מתיר עש"ך סק"ד ועמ"ט) אבל בדבר שאין הכנימה מצוי דהמרי'
מעלמא כפל לא חישי' לטפי מהני שנמצאו (מ) וכן ב"ח ס' תמ"ו ג' שעורי' בתבשיל
הוחזקי' טובא אף דלתי מעלמא וזה"ק על ט"ז : (ס') ג"ו ס"ק כ"ג וז"ע ח"מ סק"ז)
פרי שתולע ואינו ידוע אם במחומר אם בתלוש אסור אפי' לא ידעין שדרכו להתלע
במחומר ומירי דאינו נקוב לחוץ עי' ס' ד ש"ך כ"א .

ח כל פירות שדרכן להתלע כשהם מחוברים (עפר"ח ס"ק כ"ב) לא יאכל עד שיבדוק
קודם ביטול יחתוך הפרי לשנים כדי לבדוק (של"ה) ואף בפירות שאין דרכן להתלע
במחומר רק בתלוש דהיינו לאחר יב"ח צריך בדיקה במים כוגנים ורותחי' לבתחילה רק אם
עבר וביטל יש להחמיר דלא כט"ז סק"א דכתב דאין חיוב בדיקה בקמח ורווייני' וכיוצא מכח
ס"ס שמא לא פירשו ע"ש מ"י כלל י"ו ס"ק י"ד ע"ל ס"ה) ובספק מתולעים אפי' בדיקה לא
צריך מטעם ס"ס שמא לא היו וא"ת היו שמא לא פירשו ובש"ע לא הזכיר מזה וז"ע
מ"י כלל מ"ו סק"ד) ואם שהו הפרי אחר שנעקר יב"ח אוכל בלא בדיקה שכל
דרי' שאין בו עצם לא נותקיים יב"ח אע"ג דדבר שאין לו גידין ועצמות אינה חיה אלא
חדשים (ל') מ"מ אף שמת עדיין הוי שרץ ואסור משא"כ לאחר יב"ח מעשה כעפר
בעלמא ומותר עיי' ב"ש פ"א ע"י כלל מ"ו סק"ח והיינו התולע שפני' לכן צריך לבדוק בחוץ
ש"ך כ"ג) ומ"מ צריך לבדוק להשליך התולעים שנמצאו' בחוץ או ע"ג פרי (אבל אותן
פירות שאין דרכן להתלע כלל א"צ בדיקה כלל אפי' מבחוץ פר"ח) ואף לאחר שהשליך לחוץ
(דיש לחוש שמא כשיתנם במים בקדרה יאכל לחוץ וירחשו במים או בדופני הכלי או ע"ג
הפרי לכן אם רוצה לבשל יתנם לתוך מים כוגנים המתולעים והמנוקבי' יעלו למעלה (אבל
תוך יב"ח לא מהני בדיקה זו) (ט"ז י"ב) שאז יש חשש שמא התלעו במחומר ורם אין צפין
למעלה אלא לו שהתלעו בתלוש כמ"י כלל מ"י סק"ז צח .ם הישא ש"ך ס"ק כ"ד על הפרישה
כי מדינא צריך לעשות בדיקה זו) ואח"כ יתנם בקדרה מים רותחין שאם נשאר בו תולעת
ימות מיד ולא מהני בהם אם בדק הרוב א"א צריך לבדוק כולם (עפר"ח ס"ק כ"ו לתקפירו'
שבתחל' השנה ירחם במים רותחין ושוב לא יאכל התולע ואחר ו' חדשים שרי בלא בדיק' ע"ש
צ עבר ובשל תוך יב"ח בלא בדיקה יבדוק ואם לא יוכל לבדוק מותר ואם נמצא קצת בקדרה
משליכו ואוכל השאר כי אין לך פרי שאין בו ס' נגד טעם התולע שבתוכו וגם תוך יב"ח מהני
בדיקה כל פרי צ"ע לראות אם אין בו ריעותא מבחוץ אבל אין לו תקנה במים רותחין (ס')

והמהרה

ב"מ ד'
שוכני'
ה"ט ו"ו י"ג
מהרש"ל

והמכה שזורין הקטניות שקורין ארבעים"ן תוך יב"ח על השולחן הנקובים מהם (ע)
 והואל ויכא עירחא בצדיקה יפה אין להאמין הנשי' (פ) והמנהג להקל (ז) כי יש הרבה
 דברים להקל בזה (פירות קטנים שקורין קארשין' אין בכרי'ם' נגד התולע . ונרץ ס' נגד
 כולה (ק) ואם יש בתבשיל ג"כ דברי' אחרי' מלבד הפרי ודאי שרי לכ"ע וא"כ להחמיר
 ת"ת (ו) יש להקל כל שאין התולע בעין (ר) וכמ"י כלל מו' יפה הרב ואין לזוז מדבריו וכ"כ
 בל"ח ובט"ו ובחכ"ה שגו עליו בכ"ה וכ"פ בל"ח ד"ש שגא נ"א כו' ואין לאסור הפוידלי' הנעשה
 מגודגנות מ"י כס ע"ל ס"ה (ו) יש מני שאומר ה"מ היכא שלא נמצאו אלא אז או ב' אבל ג'
 או ד' הכל אסור (ג' בתבשיל מועט וד' בתבשיל מרובה ע"ס קמ"ו כלל מ"ו סק"ל קאי התוך
 יב"ח דלז' הכי' הן בתוך הפרי קסור אבל אחר יב"ח לויכא לאסור אלא כשפירשו איכא ס"ס
 יש להתיר שאר תבשיל כו' אבל כירות שדרך להתליע אפי' דרכן להתליע בתלש ורגיל להיות
 ביניהם תולעים מנחוץ הם ותבשיל כזה צדיקא וגמלא ח"כ בתבשיל ג' או ד' דהכל אסור
 (ט) יש להתיר ברוטב ע"י סינון המלאה נמס אותה רחוק ומסננין אותה (ת) אם אפשר
 בסינון וכן המאכל שבעשה להמנים עם רהיניה"ס ואח"כ בדרו ומלאו בה מלונ"ן
 אותו שלקחו קודם שמלאו מותרים מכא כ"ס ויחזיקו שלקחו ח"כ אסורים (א) דלא כג"ה
 שהישג על ט"ו ופסק דגם אותן שלקחו קודם שידע שיש בה מלונ"ן אסורים דלא ע"י שפיר
 בל"ח ובמג"א כ"י ה"ק על הט"ו הא הוי ספק רחוק בגובו ורשטי ע"י תערובות ספק לא
 הי' ספק נמוח וכ"כ ש"ך סק"ט וק"י סק"ט עיי"ח ד' והדבר ברור שכל הלחמי' והפלאדיגס
 רסורין מיהו הם לא נשאר בבית המוכר כלום אם נמצא' תולעי' בלחמי' של ג' בעלי
 בתים שקנו מאותו קמח הין לנו לומר דהתרמי דכולהו גפיל להו תולעים מעלמא וכל ב"ב
 שקנו מאותו קמח הכל אסור והף שלא נמצא כל ב"ב רק תולע ח' הכל אסור ואם לא נמצא
 אלא בב' בתים בלוחם שקנו ממנו הן שנמצא כ"ה ג' תולעים בקמחו או יותר נהי דקמייחו
 אסור השאר מותר ואם קנה הקמח ועשאה פת ומנאל בן תולע אחת והלך ומנאל בשאר הקמח
 שבחנות ב' תולעי' שהכת אסור משום שהוחזק זה הקמח בתולעים הרבה פר"ח (מאל"ך
 שנתלע ונת' יבש אם נשרפו התולעים ונעשו כעפרא ואין בהם ממש שום לחלוות מותר לח"כ
 י ירקות מבושלים שנמצאו בהם תולעים ברוטב מותר ע"י סינון (ו) וישר כירות ואכ"כ
 כמהין וכטריות אכשר לבדוקן הכי' אחר שנתבשלו ומותרים בצדיקה (ז) וכן הבשר ירחיטו
 ויבדקו ומותר אבל ירקות עצמם אם נמצא בהם ג' פעמים (ו) וכ"פ ט"ו בסס"ק דלא כב"ח
 דפסק ב"ב הוחזק ועיי' בה' כס מהו' כבי דרשן ובמ"י כלל מ"ו ס"ק כ"ט אין לזוז מפסק
 ש"ע (ע) יש לחוש שמא יש ואינם כיכרות :

יא נמצא אחר הצדיקה שרץ הגרמא לעניים כחומט אסור לאכול מצדיקתה עם סט משא"כ
יב בתולעים : מרקתה שפלו לחוכן נמלים ועברו עליהם יב"ח יש להכתפק כי הדבש
 דרכו להעמיד דברים הנעמתי' בתוך כשהוא שלם אבל דברים הנחתכי' הטפלי' לתוכו
 דרכו למהר ולכלות נ"מ לענין שרץ בעדשה אם נחתכה לא בטל כדלקמן ק"ד ס"א
 בהג"ה בדבש בטל אבל גמלה מתוכה לא ברי היא (ג)

יג דבש שפלו בו נמלים יחממו עד שיהא ניתך ויסננו (ובחמאה נמס אותה רחוק מןהאש
 ומסננין אותה לשון ש"ע (ד) ואין זה מבטל איסור לבתחילה עמי' ז"ט שאין הכוונה
 אלא לתקן הדבש :

פ ת'
 פ מהרש"ל
 ל ת"ח ט"ו
 י"ג וס"ך ל"ד
 ק רש"ל וכו'
 ט"ז ל"ח
 ר ט"ו
 סקי"ד

ש ש"ך ל"ח
 ת ישמח
 ישראל
 א ט"ו ט"ז
 וכו' מ"י
 כלל מ"ו ס'
 קי"ח
 ב ש"ך ג'
 לבוש ה"ק
 ב"ה בסו'
 קס"ד
 ג ע"ש ק"ב
 ס"ו ש"ך ו'
 ד ישמח
 ישרא

הלכות טרפות

י"ד חייבין מתולעי' (יבררו קודם הטחינה) מותר לטוחנם אבל לא בנמצא' מתולעים דהובן בענין דה"ח לבררס (ה) ובמקום שאפשר לטחון ברחיים גדול שיש בהם אפרסמק הין לטחון ברחיים אחרת לכתחילה (ו) והוא שירקד הקמח לאור היום וכל התולע שיראה יורקה והשאר מותר : **מ"ך** ח"ס .

מ"ז תולעים הנמצאים בבהמה מחיים בין עור לבשר או במעיהם אסורים ובדגים במעיהם אסורים ובין העור לבשר או בתוך הבשר מותרים ויזהרו להסיר בני המעיים מן הדג' הנמצאים בתולעים (ז) אפי' פירשו קצת וחזרו מותרים (דוקא לא) פירשו לגמרי אבל פירשו לגמרי אסורי' (ח) וכן במוחם אסורים (ט) ואריך לשום לב ע"י להדיחו היטב הראש וכו' א"מ סק"ט דלא כמי' כלל מ"ז סק"א והגדילי בבשר לאחר שחיטה או דג' וגבינה מותר' כ"ז שלא פירשו מ"מ אסור משום בל תשקצו מהרש"ל הלכך תולעי' הנמצאים בקערה שפלו מהבשר מותרים לדעת המתירין בפירש מת כ"כ בס' א"מ פירש דברי ש"ע דלא כש"ך ואפשר שתיבת הוא כ"ל קודם לדעת המתירין (והגו להלך) עוד נהגו בתולעים של גבינה לאכלן אע"פ שקופצין הנה והנה על הגבינה אבל ליטול ביד או בסכין התולע לבדו ולאכול אסור דוקא בעודן על הגבינה אע"פ שכבר קפצו מהגבינה לקערה א"מ אפי' קפצו בקערה שהגבינה מונח בו מותר וכן כוהגין (ו) אבל אם פירשו על השולחן אסורים (משום מראית עין ר"מ ות"ח ורש"ל וב"מ שם) מיהו אם נתערבו בשאר מאכל ולא יכולין להסירן משם המאכל מותר וה"ס כנגדו או"ה מיהו צריך דוב כנגדן (כ) ועו' להחמיר במקום שאין ה"מ ובת"ח מתיר לגמרי ש"ך מ"ו) ופר"ח אוסר התולעים הנבראים במאכלות כגון בשר וגבינה ודגים וכיוצא בהם שכל שפירשו לגמרי אסורים ולוקין עליהם ויש לדנות האוכל תולעים מגבינה פר"ח מאריך מאוד בראיות ומחמיר מאוד) גם בדבש ושומן וכיוצא אם נמצא בהם תולעים יש להחמיר היכא דליכא ה"מ מ"י כלל פ"ז ס"ק י"ב .

י"ז שרץ שרוף מותר לאוכלו משום רפואה (אסור לשרוף השרץ לכתחילה כדי לאוכלו דהוי מבטל איסור בידים אם לא רפואה אבל בשרוף כבר מותר לכתחילה וכלא רפואה (וז"ע מ"י כלל מ"ו סק"ט וז"ע) ולנכפה ר"ל אם רפואה ידועה מותר להאכיל שרץ שרוף ואם ביטל העכו"ם ברכואה בס' מותר (ל) שרץ או קרעכש שנמצא בדג ע"ס' ק"ו ובט"ז כ"ב סעי' קטן י"ב .

ה ש"ך
ו ש"ך
ובני' מה
ס"ק בשם
הנ"ל יהא
ומנ' שתי'ן
ז לחם הפני'
ח ש"ך ע"כ
ט ש"ך ב"מ
י ש"ך מ"ה
דלא כלבוש
ך ש"ך מ"ה
ל ט"ו ר"ג
ע"ס ק"ה
וה"ח כ"א
ותיר'ת

(ס' פ"ה סימני חגבים ואין טעוני' שחיטה ואירן מותר מה שיוצא ע"י מליחה)

א עכשו טהגין שלא לאכול שום חגבים .

(ס' פ"ז סימני צבים ודיניה' :

א סימני צבים (אם נמצא בלול של תרנגולים ביצה שב' ראשי חדין או כדין אין לחו' ש"ך סל"ד . ב עכשו טהגין ליקח בשר בסת' מכל אד' דוקא צבים השכיחים דהיינו ביצת התרנגולת או אווזות ובר אווזות שקורין ענטי"ק ש"ך ז' וכיוצא בהם אבל אין לוקחין צבים מעופו' שאינם שכיחים עד שיראה בסימנים .

ג ביצת כבלה או טרפה אפי' עמרה ואפי' ילדה מיד שנטרפה אסורה (א) גזירה אטו מעורה בגדין) ואפי' נתערבה באלף כולן אסורות (דהוי דבר שבמנין עס"י ק"י סק"ט ובש"ך) אם אינו מכידו ואם מכידו משליכו ושאר בל"ט (דיהיב טעמא רש"ל ועי' בת"ע ע"ז רס"ו) ובמקום הפסד יש לסמוך אמקילין דלא מקרי דבר שבמנין רק אם לעולם אין

הלכות בשר בחלב

נג

אין מוכרין אלא במטין : ספק ביצת נבלה או שחוטה (ואפי' ידענו בודאי מאיזה תרנגולת הוא) לא מביעי בספק אם זה הביצה הוא מתרנגולת נבלה או מתרנגולת אחרת שחוטה דכשירה (ב) אלא מספק אם התרנגולת נבלה או שחוטה וכגון ספק בשחיטה דק"ל שהיא פסולה הביצה מותר' (ג) וא"ע ד' א' הש"ך בפי' ק"י פסק אפי' היסור דרבנן אסור בספק וק"ל כל ספק בשחיטה פסול ע"י כ"ה א"כ ביצה זו יש לה חזקת איסור דמגבלה קאמי' א"כ י"ל מספק ויש ליישב בדוחק מ"י כלל ע"א סק"ג (מותרת אפי' לא בתערובות אבל ספק ביצת טרפה או שחוטה אפי' נתערבה אסורה (ד) ואם נשחטה התרנגולת וגמאלת טרפה דין ביצה בדין חלב ע"י פ"א ב') כל מה שהטילה תוך ג"י טרפה ואם נתערבה אותה ביצה כולם אסורים ח"ד :

ד הכה התרנגולת על זנבה והפילה ביצה קודם שגמרה ואינה מעורה בגידין מותרת ואם מעורה בגידין אסורה ש"ך י"ג וע"י פק' סק"ד בש"ך :

ה ע"ל סי' ס"ו ביצה שיש בה דם או אפרוח ונתבשלה עם אחרים כרי"ס א"כ ביצת מותר' לבטל דאין כל הביצים שווין אפי' אינה שלימה רק טרפוה וקליפת האיסור (ובמקום הפסד ש"ך י"ז ע"ס כ"ט ס"א מאטרפין עם ההיתר כ"ש קליפת המותר ובשאר תבשיל צריך ס' כנגדה (ה) ל"ש טמאה או טהורה וה"ה אם היה קורט דם מותר והוא שידוע שהיה הדם במקום האוסרו אבל בספק תערובות מותר אבל שלא במינו יש לאסור התערוב' (ו) .
ו ביצת נבל' או טרפ' או טמאה שנתבשל' עם קליפ' ע"ס אחר' בה"מ מותר' (ועיי' בט"ז סק"י דהישג על הב"ח ופסק אם האיסור קלוף . הך שהיתר אינו קלוף או להיפך האסורים (ועיי' ש"ך י"ז ופר"ח) והש"ך מקיל הך באין ה"מ :

ז אפרוח שנולד מביצת נבלה וטרפה מותר' ולכתחילה יש ליזהר באפרוח זה (ו) ובלבד שהמיט ולכתחילה כו' ויפה עשה דמפורש ב"ס' ולחיתור ש"ך ובט"ז סק"י י"ד ב' טעמים משום פקלה ובמ"י כלל ס"ד סק"ג כתב שגמלם ממנו תו' ב"ק דקט"ו באו"ה כתב כלל מ"ב דין ה' ט"א :

ח ביצת טמא שרתחיל עוף להתרק ואכל לוקה ובטחו' מכין מכ' מרדו' ע"ך ד"ו במ"י כלל ס"ד ונקמ' :

ט עוף שהוא ספק טרפה (אבל לא ודאי ע"י כ"ז י"ח) ממתיני' אחר שהטילה ביצה כל הביצים כ"א י"ח היא והביצה מותר :

י עכשיו דאין נוהגין מפת עכו"ס אין למכור לעכו"ס ביצה אסורה אפי' טרופה דשלא יערבה עם פת וימכרנה וה"ל במקום דנוהגין לעשות הכת עם ביצים ונוהגין בו היתר לקטתו אבל בשאר מקומות אין לחוש ואפי"ה אין לקטות ביצת טרופות מעכו"ס עיי' פר"ח והש"ך כתב הפילו במקום שאין נוהגין מפש"ג מותר למכרה טרופה לעכו"ס שאין נחתום (ח) ביצה שיש לה ב' חלמונים יש להתיר וגם כשהאין לה אלא חלבון לבד היה נראה להתיר אלא שיש להחמיר (ט) וזאת אם נתבטלה מין במינו צרובא' יש להתיר (י) נוהגין לאסור הביצה שהטילה התרנגולת בו ביוזב' (בקרנן אהרן אות ב' מיישב המנהג :

(הלכות בשר בחלב סי' פ"ו באיזה בשר נוהג)
א בשר בחלב מן התורה אין אסור אלא דרך ביטול (ה"ה כלי פר"ח) ולא ע"י כבוס' ומליחה ואזן לתוך חם הוא ביטול ועירוי אסורה כק' ומעושין הוא כביטול אבל מבוסל

באמי

בז

א ט"ז ו'
ב ש"ך י"ח
ג ש"ך ספ
ד בה' פה'
ה ק"י ס'ט
ו ע"י ש"ך
ז כ' מהרש"ל
ח וצ"ח ש"ך
ט ס"י ו' ע"י
י ב"ח ס"ז וק"י
יא ס"ה
יב ו' ש"ך ח'

יג ש"ך ד' ח'
יד בספרות
יז הר"ף
יח פ"ח סק"ה
יט ח"ו כר"ח
כ ב"ק
כז ס'יט
כח נ"ח השוקר
כט חב"ד
ל מ"ח גב"ר
מ ע"י

הרכות מרפות

בחמי טברי' לא אסור מן התורה פר"ח ועפר"ח סק"ז (בהגלה ובאכילה ומדרבנן אסור בכל ענין) וכן בשר עוף בחלב רק מדרבנן אסור וכ"פ ט"ז וכר"ח דלא כרש"ל (חמאה שנתבשל בכלי בשר ב"י אסור להדליק חמאה היא במקום נר להאיר (א) : לא תבשל גדי ה"ה שאר בשר בחלב אמו ה"ה בשאר חלב :

אינו נזהר אלא בבשר בהמה טהורה בחלב טהורה אבל טהור בטמא לא ובשר חי' ועוף אפי' בחלב טהורה מותר בבישול והגלה ודגים (ב) וחגבים מותרים בחלב (מי שבישול בשר נבלה וטרפה בחלב אסור בהגלה (ג)

דאסור לבשל בחלב אשה (משום מראית עין ואם נפל לתוך התבשיל בטל וא"צ שיעוראם מבשל בשר בהמה בחלב שקדי' מניח אצל החלב שקדי') וכן בעוף לכתחיל' אבל אם אין שקדים אין לאסור האכילה בשביל זה (ד) וכן עיקר (ה) וכ"פ דאסור לבשל לכתחילה בחלב טמאה או בשר טמא בחלב טהור משום מראית העין ובעוף אין לחוש ובט"ז כ' דאסור אף בעוף ובמקום צורך לדפואה אף שאין סכנה יש להחיר בישול במה שאין לאסור אכילה אלא מדרבנן וכ"פ חלב או בשר טמא ט"ז ה' וכן עיקר (ו)

ה צאים גמורות הנמאצות בעופות אחר שחיטה אף שמעורה בגדין מותר לאוכלן בחלב ולכתחילה אין לאכול בחלב אפי' אותן

שגמרו בחלבון והלמון וקליפתיו רכה אפי' אינה מעורות וכ"פ מ"י י"ו שקליפתה היתה עבה ואדומה קצת (ז) ובדעבד אם נתבשלו עם חלב מותר ואם אותן שקליפתו רכה מעורת בדעבד אסור ואם אינה מעורת מותר והקטנים שלא יגמור אלא החלמון לבד

אפי' אינה מעורת אסור אפי' בדעבד ואפי' לא גמור אלא החלמון והן מעורת יש להכל בה"מ וכה"ג וכדומה (מהרא"י) שאין הגשים נזהגין היתר אפי' גמרו לגמרי וגם הקליפה החיצונה קשה לגמרי וכן ראוי לנהוג (ח) ומנהג זה אינו אלא חומרי בעלמא ובמקום שאין מנהג אין לחוש כלל (ט) מ"מ לדינא אפי' במקום הפסד קצת יש להחיר בעגמר החלבון והחלמון (מ"י כלל ע' סק"ה כי אין דברי ש"ך מוכרחים כ"כ אבל אם אין לה אלא חלמון אסור לבשלם בחלב (ולאכול) אבל אם אכלם בש"ע (אפי' הם מעורן עדיין באשכול מותר (י) לאכול אחריהם גבינה או חלב ואין לך פר"ח :

ן חלב שיצא מבהמה אחר מיתתה או שחיטתה ומי חלב (ה"ה מי חלב ששאר אחר שעושין הגבינה אוסרי' המאכל בחלב עצמה ואף בבישול יש לאסור לכתחילה י"א דאסור לחתות האש תחת קדרה של נכריות (לפי שהם מבשלים בהם פעמים חלב ופעמים בשר והמחתה תחת הקדרה שלה בא לידי בישול ב"ב ולכן צריך לשפחות נכריות ב' קדרות א"ש בשר וא"ש חלב ואין העול' ליזהרין בזה (כ) אין לער' מים שהדיוח בהם כלי בשר עם מים שהדיוח בהם כלי חלב וליתן לפני בהמ' דאסורין בהגלה היינו כשהדיוח במים רותחין ועירב בן רותחין (ל) הכלי שעושין בהם מים לחשיכו' הראש מאפר שעל כירה דרגילין להתער' שם בשר בחלב (עיי' סי' נ"ה סק"ט ז' בט"ז מה שח"ק מזה אין להשתמש בו וכן יש לאסור ג"כ להשתמש מהקדרות של תנורים שבבית החורף שנתים עליהם פעמים של (ב"ב) ובדעבד אין לחוש בכל זה ואף לכתחילה

ז עיי' מש
בנ"ה
בהרכות
ח ב"ב
ט ש"ך י

י ש"ך י"ב
ך ש"ך י"ב
ל ש"ך י"ט
מ ש"ך י"ח

לכתחילה אין בזה אלא חומרא בעלמא והמקול לא הפסיד ובקדרות של מתכות אין להחמיר
אף לכתחילה (מ) : ז"א ח עס"ו

מ חלב הנמצא בקיבה (והוא כלול ועפר"ח המנהג לאסור אף בדעבד אם נתבשל עם בשר
ובקרוש אסור לכתחילה ש"ך כ"ה וכ"פ מ"י כלל ע"ט סק"ד דלא כמהרש"ל .

י חלב שבקיבה אין להניחו עד שיטעון בקיבה ובדעבד אין לחוש עד שנמלח בקיבה (ושהה
כדי שיתן על האש ויתחיל להרתיח עס"ט י"ח ויהיה אינו נאכל מחמת מלחו (ע"ס ז"א ה'
ש"ך כו') או שעמד יום א' (מע"ל ש"ך כ"ז ועי"י פ"ח) ואז אסור להעמיד בו ואם
העמיד בכלול אסור כל הגבינה עד שיהיה ס' אם היה חלב שנעשה ממנו הגבינה נגד חלב
הקיבה ס' ואז הכל מותר עי"י פר"ח אף דהוי דבר המעמיד דלא בטל באלף כו' (ג) וכמ"ס
מ"ס הש"ך י"ל דהטור ס"ל דבר המעמיד בטל כו' כע"ל ממנו מ"ס ט"ח ס"י המ"ב ומהרש"ל
פכ"ה ס' ק"ו נחלק פ"ע"א וע' ש"ך ס"י קכ"ט מ"י כלל ע"ט סק"ג (ובקרוש אינו אסור
כלום עכ"ר"ח) ובכלול בתחילה וקראש יש להקל בה"מ וכ"פ ש"ך ל"ה ומ"י כלל ע"ט ס"ק ה')
ויש להתיר ג"כ אפי' כשגרה שי"ק מטרפה בכלול וקראש בה"מ י"א ל"ס (עכו"ם שמחמיצין
לחם לבן בני חלב שקורין מאלקין עם שאר שמרים הלחם מותר אף שלא היה בהם שמרים
כלל (ס) :

סימן פ"ח שלא להעלות על השולחן בשר שאוכלין גבינה

א אפי' בשר חיה ועוף אסור להעלותו על השולחן שאכל גבינה (או להיכך ש"ך א') אפי'
שיושב לבדו אסור (ב"ה שםא יסבח ויבוא לאכלס) אבל מותר להעלות בשר עבולות על
שולחן שאוכל בשר כשר ואסור לחם שלא יסר על השולחן שנהלל לחם היתר (ה') ומ"ס שם
נראה דהתם משום חומרא דהי"ך כו' נעלם ממנו גמ' דפסחים דף י"ב כו' וה"ל לכל דבריו
יש לזהר שלא להדליק בהמה כי לפעמים נוטף חמאה למאכל בשר ואסור בהנאה א"י (ו
אבל לסדר בשולחן זה אצל זה מותר (מותר לישב אצל עכו"ם האוכל טרפות אבל האוכל בשר
אסור לישב אצל האוכל גבינה (ב)

ב הא דאסור להעלות על השולחן בשר בד"ה המכירים זא"ז אפי' מקפידים זע"ז (ודלא כרש"ל
וע"ז) אבל אכסניהים שאין מכירים זא"ז מותר ואם עשו המכירים שוב היכר כגון שכ"א
אוכל על מפה שלו והף כשאוכלין על מפה א' ונותנים ביניהם פת שאין אוכלין ממנו
להכירא מותר אבל אם אוכלים ממנו לא הוי היכר (ה' שיש להם הו"ע א' מהני היכרא
ש"ך ה') ואם נתנו כלי ששותין ממנה ובלא"ה אין דרכו להיות על השולחן הוי היכר (ג) אף
ששותין מן הכלי וכ"ס אם נתנו סם מנורה או שארי דברים שעל השולחן דהוי היכר (היינו
מקום שבלא"ה לא היתה מנורה עומדת שם כגון ביום וכה"ג ש"ך) ואריך שתהיה המנורה
גבוה קצת ט"ז ד') בני אדם המכירים זא"ז הכרה בלא אהבה אלא אדרבה מקפידין מותרים
ד') מ"מ אין להקל אפי' המקפידים אם מכירים יש להחמיר (ה') והיו זאירים שלא
לשתות בכלי א' משום שהמאכל נדבק בכלי וכ"ס שלא יאכלו מכת א' וכן מוהגים ליחד כלי של
מלח לכ"א כפ"ע כי לפעמים טובלים במלה וזאירים שזירי מאכל במלה (והילכך אפי' הם
בב' שולחנות ואפי' ב' אכסניהים אסור ש"ך ח' :

סימן פ"ט שלא לאכול גבינה חרד בשר

א אכל בשר אפי' של חיה ועוף לא יאכל אחריו גבינה והמנהג להמתין שעה א' ולבדק ג"כ
ברכת

כ"ט

ס"ח

ז"א

א"ש

ב"ב

י"ב

ג"פ

ד"א

ט"ז

ש"ס

ד"ב

ה"ג

ע"ב

הרכות מרבות

ברכת המזון ואם אכל בשר בלא סעודה צריך לבדוק ברכה אחרונה מקודם ובר"ח כ' ס"ק ט"ו דעוף אחר גבינה מותר מיד דלא כמו שהבין הב"י זוהר (ואם לא שילק ולא צריך אכילו הגמתי כל היום אסור) והמתנה שעה בין קודם בהמ"ז בין אח"כ ואם מלא בשר בין שיניו אחר השעה צריך לנקרו ולהסירו (א) ואריך הדחה וקיוח הפה (וא"ל להמתין לפי המנהג שעה או ו' שעות מזמן שהסיר רק מזמן אכילה (ב) וכן המתין שעה ה' צריך קיוח והדחה וי"א דאין לבדוק בהמ"ז על מנת לאכול גבינה (ט"ז ומ"י כלל ע"ז ס"ק ג' דלא כש"ך וכ"פ ט"ז ס"ק ג' והירא דבר ה' יחדיל עצמו לישב עם מי שאין מהרין בזה) אבל אין מהרין בזה ויש מדקדקין להמתין שעה שעות (כפר"ח לאו דווקא שעה שעות כגון בחורף שהימים קצרים רק מסעוד' לסעודה אם אכל שחר בשר מותר לאכול גבינה בצהרים וכתב בכ"ח וכבר ע"ל (העלינו על הוראה זו כל דביו העיר כי לעולם צריך ו' שעות) אחר אכילת בשר לגבינה וכן נכון לעשות לכל מי שיש בו ריח תורה (ג) וכן הלוי"ם לתינוק צריך להמתין שש שעות (ביום שאכל גבינה לא יאכל בשר כ"ש להיפך כתב האר"י) ויש מחמירין להמתין שעה שעות (ד) אפי' בבשר אחר גבינה קשה שעברו עליו שעה חדשים או שהוא מתילעת או"ה) ודוקא בגבינה מתולעת יש להחמיר אבל בגבינה יסנה ואינה מתולעת ולא נעשה מחלב שהעמידה בקיבה להקפוא אלא מחלב בעלמא או אוכל חמאה אין להחמיר יותר מקיוח ויקר שיניו והדחת פה וידים כ"א מי שנהג בתוספת פרישת וזכירות ט"ז ד' (אכל באגריפה א"ל נטילה פר"ח) אפי' בשר

ה ש"ך י'
ב ר"ן
י ש"ך ה'
גשם רש"ל
ד ט"ז ד'
ה מהרש"ל
מ"י כלל מ"ז
י א"ת
ז הגהות
תימני
ח ט"ז ה' בשם
ר"י
ט ש"ך י"ז
וכ"כ ב"ח
ומ"י כלל ע"ז
ה"ת ב"ק ה'
י ש"ך י"ט
וכ"כ מ"י
כלל ע"ז ס"ק
י"ד דלא
כ"ש ע'
פ ב"ה בשול
ג"ד ז'
ל ט"ז ו'
וע"פ ב"ח
ובש"ן לא
מסתמך כן
פניה

לפי מה שנבאר בש"ע א' דאחר אכילת בשר מוכן להמתין שעה ה' א"כ אפשר דגם הזהר מודה שלא אסור רק בסעודה א' ובשעה א' וכן משמע לשון הזהר משפטים ש"ך ט"ז .

בין גבינה לתבשיל חוץ משפסף בגופו או ב כותל או היסח הדעת שכוסלק בגבינה ובתבשיל ואריך יגוב ושא"ר משקים אין כשרים ' ראב"ד (ומהרש"ל חלק ומכשיר שא"ר משקים) ואין להקל בדבר שאין בו טורח כלל ש"ך (י) (ב"ם תולאת חיים מנהג אנשי מעשה שלא לאכול חלב אחר בשר אלא מעל"ע ואם חכל חלב או גבינה שלא לאכול בשר עד שעה שעות ויש הכרח לזה מזהר משפטי' עכ"ל .

ג אפי' שומן של עוף) דינו כבשר ונהגו עכשיו להחמיר שלא לאכול גבינה אחר תבשיל בשר מיהו טעומת תבשיל אינו כלום אלא דמשמע דצריך קיוח והדחה פר"ח (והעולם מוכן שאין אוכלין אחר גבינה קשה אפי' תבשיל של בשר ב"ה) ונהגו להחמיר בתבשיל של גבינה אחר תבשיל וקשה להקל להם (ה) (וצ"ע היציב איזה נוקר' תבשיל של בשר דשומן בשר דין בשר יש לו (ו) ואין לשטות ולפרוץ גדר (ומרק של בשר יש לו דין בשר (ז) ור"י כתב דים לו דין תבשיל אם הוא כלול ואם הוא עב כמו ירקות יש לו דין בשר (ח) מיהו אם אין בשר בתבשיל רק שנתבשל בקדרה של בשר אפי' לא הודחה יפה ער"ס ז"ה) והוי קצת ממנו של איסור (ט) מותר לאכול אחריו גבינה ואין בו מנהג להחמיר וכ"ל לאכול בשר אחר תבשיל שיש בו גבינה או חלב מיהו יש ליעול ידיו ביניהם (אף ביום ש"ך י"ח) וא"כ

הלכות בשר בחלב

נה

ואפי' לא יאכל בשר ממשרק תבשיל שלאחר תבשיל גבינה אם נגע בהן בידיו והנוגע אף שהיו חוכל כגון שמש צריך וטילה ג"כ פר"ח (י) ואם מביא הנאכל בקערה א"כ וטילה :
ד מי שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר צריך לבדל מן השולחן שיורי כת שאכלו עם הגבינה והמפה וכ"ש שלא לחתוך אפי' גבינה זוגית בסכין בשר ואפי' הפת שאוכלין עם הגבינה מיהו ע"י נעילה בקרקע קשה (שטעף וחזר ומוטף י"ב ולא כמו שנהגין להניח כמו שעה קטנה בקרקע קשה) (כ) היינו לחתוך גבינה בסכין בשר אבל להם אין צריך רק קיומח (ל) שרי אבל כבר נהגו כל ישראל להיות להם ב' סכינים ולרשום על של חלב (בפר"ח המדקדקים יש להם ג' סכינים א' של בשר ו"א לגבינה ו"א לחתוך להם ועי' ש"ך ד') ובמ"י (ואין לשנות המנהג ישראל) (ולפי המנהג אסור לחתוך גבינה בסכין בשר אפי' ע"י נבק"ק אבל מ"מ לחתוך בו לחם לאכול בו גבינה אם מקנחו תחילה מותר ט"ז ז') :

(סימן ז' כחל)

א הכחל אם קרעו ומירק החלב שבו מותר ללגותו ולאכלו ואם קרעו שתי וערב וטחו בכותל עד שלא נשאר לחלוטית חלב מותר לבשלו עם בשר ואם לא קרעו אף של קטנה שלא הטיקה אסור לבשלו ובדעבד אם בשלו בפ"ע (כי' בלא בשר אבל במים או ירקות מותר ש"ך) כ"ש כלאו מותר לאכלו ואם בשלו עם שאר בשר משערים בם' (דבעינן ס' נגד כל הכחל ש"ך ד') וכחל מן המיני' כיצד אם היה הכל עם הכחל כמו ס' כחל הכחל אסור והשאר מותר (מה שהקשה ט"ז ס' ק' ב' ותו' תמוה כתב במ"י כלל כ"ד ס' ק' ה' בחינם השיג על הרב וכ"כ בנ"ה וע"ש כלל ל' ס' ק' ו' בחנם השיג הט"ז והנ"ה על הרב) ואם היה בפחות מם' הכל אסור (ונו"מ מותר בהנאה ומי' כלל ל' ס' ק' ה' ובין היה ס' עם הכחל בין פחות מם' הכחל אסור מ"מ נפל לקדרה אחרת אסור אותה ומשערים בו בם' כבדראשונה) ואם בפעם הראשון היה הכחל שלם ולא היתה כנגדה ס' לבטל ובפעם אחרת קרעו ט"ז וט"ב וליכא ס' אין להתיר אף בה"מ אבל אם בפעם א' היה ס' אע"ג דכחל אסור אם השני קרעו שתי וערב וטחו בכותל יש להתיר בה"מ אף דליכא ס' (א) וי"א אם נפלה תחלה לקדרה של בשר שאין בה ס' (אפי' עם הכחל דהיינו שנפל לפחות מנותנת טעם דחלב שיצא ממנו לא נתבטל) (ואסור הכחל) אבל כשנפל בם' אז החלב נתבטל) ולא נאסר רק משום מראית עין) אף בקדרה שנית מצטרף הכחל לם' (ב) אם נפלה אח"כ לקדרה אחרת אין הכחל מצטרף לם' וכן עיקר (אם נפל כחל ביורה של חלב צריך ס' פר"ח :

ב נהגו שלא לבשלו עם בשר ולבשלו בלא בשר בטיגין או בפשטיד"א צריכה קריעה שתי וערב וטחו בכותל ועיין פר"ח) ולכלי קריעה ש"ו ואם קרעו וט"ב ובשלו עם בשר מותר בדעבד בה"מ וכן בסך ש"ך ח' ומ"י שם ס' ק"ז דלא כב"ח ורש"ל פי' אף בלא הפ"מ ש"ך ח') אבל בלא"ה אין להתיר בלא ס' אבל אם יש ס' בבשר בקדירה עם הכחל הבשר מותר והכ"ל אסור (ג) אבל לבדה מותר ע"י קריעה ש"ו וט"ב אף בלא הפ"מ פר"ח ומה שנהגו לקרוע ולהתקו כמה פעמים ש"ו על פי כולו עדיף מטיחה בכותל ואם נתנו תחת המכבש הוי כטיחה בכותל (ד) ולכלי כוהגין לכתחילה לקרעו ש"ו וט"ב ואם כלאו בלא קריעה בלא בשר עמו מותר ויט' נאלה עם בשר אם קרעו ש"ו וט"ב שניהם מותרים אפי' יודע שנתפסו (ה) ואם לאו העליון מותר והתחתון אסור ואם יודע ששניהם הם שזין

תחזיין

כח

א' ש' י
 ס' ק' .
 ב' ש' ק' ה'
 ג' ט"ז ו'
 ד' ש' ק' ט'
 ה' ש' ק' י"א

הלכות בעד בחלב

תחובין בשפוד ולא היה א' מהם עליון או תחתון שניהם מותרים (ה) והיכא דקרעו קצת אין להחמיר בדעבד בה"מ תוהי בישראל או עילוי בישראל (ו) ולכתחילה אין ללכותו עם בשר ולקדירה או לטבן במחבת לבדו וכו' לכתחילה לאסור (ה' ע"י קריעה ש"ו וט"ז) (ובדעבד מותר בלא ס') (ז' ה' ה' לא נקרע ש"ו וט"ז) (ח) ורש"ל אוסר בדעבד אם לא קרעו ש"ו וט"ז אף דעבד אסור עד שיהיה ס' במים נגד הכחל וכחל מן המנין (ט) ואי חזין דבשה ממש או מסתמא לאהר ל' יום ובישלה אפי' עם בשר מותר בדעבד אפילו בלא קריעה כלל ש"ך י"ח ככר"ח דעת רוב הפוסקים להכשיר בבשלו בקדירה לבדה אף בלא קריעה אף דליכא ס' וכן עיקר כשנידא של כחל ל"ש ועיין מ"י כלל ל' ס"ך ק"ו ולהפוך כחל עם חלב בתנור אחד דינו כבשר בחלב (י) הכחל שנחתך עם בשר ביחד יש מקום לאסור (שהחלב יוצא ויכלע בבשר (כ) היינו אם נללה בלי הדחה והם הודח היטיב מותר (ל) .

ג מותר להתוך כחל אף רותח בסמין מקוה (מ) שחתכו בו בשר אבל הקדירה שבישל הכחל אסור לבשל בשר (נ) ומ"ש כר"ח ס"ך י"ח שהשיג על הר"ן כתב דנ"ח כי טעה ודברי הר"ן ברורים כו' וכן להתוך א"כ בשר וכן לאוכלו זה בכלי של זה וכן ללכות בשפוד שאלו בו זה (אם מלח הכחל דל"כ הא צריך לטבן השפוד בלא"ה מכח הדם (ס) ומותר להניח יחד עם בשר כלי בקערה אף אם שניהם חמין אם נללה כדינה בקריעה ש"ו וט"ז (ב' אף אם לא היה ט"ז) (יז) אבל עבר ונללה בלי קריעה או קריעה מועטת כל דברים אלו לכתחילה אסורים ובדיעבד הכל מותר (ולכתחילה אסור לבשלה אף אחר הכליה) (פ) ואם לא קרעו ש"ו וט"ז צריך השפוד ליבון לכתחילה ללכות א"כ בשר (ז) והם קרעוה כדינה ונללה אע"פ שמא א"כ גומות מלאות חלב אין לחוש וכן אם הכיח' כך שלימה קודם כליותה עם חלב יום שלם מותרת (כאו"ה מיהו אם היה בשר שריו בלון בחלב שחוטה או הכחל עצמה אחר שפירש ממנה אסור) (ק) .

ד אין למלוח לכתחילה הכחל עם בשר ובדיעבד בכל ענין מותר אפי' בלא שום קריעה כלל אפי' עליו בישראל (ר) כחל ובשר שגמלחו יחד וא"כ שמוה בכלי שא"מ מותר (ש) מיהו הכחל צריך קליפה (ת) עור הקיבה חלבה דינה כשאר בשר ומותר למולחו (וכן לבשלו עם שאר בשר :

(סי' ז"א בשר בחלב אם נגעו זה בזה)

א מותר לאור בשר וגבינה במטפחת א' ואם נגעו זה בזה צריך להדיח מקום הנגיעה כשאחד מהם (א) לח ואם שניהם יבשים א"כ הדחה :

ב דבר הצריך הדחה כבשר (ב מבושל כגון בקערה אוסר כגון או איפכא אסור לכתחילה להניח בתוכו דללו אורחי בהדחה דלמא הכל בלא הדחה אבל מידי דאורחי בהדחה כבשר חי וכיוצא שרי לכתחילה ולא יפה עושין הולכי דרכים שאוכלין הערינג'ש מלוחים על כלי העכו"ם וכ"ש הקונים אוגורקי"ש עם מי מלח ואוכלים בקערה שלהם דאוגורקי"ש צריכים הדחה ומי מלח לא שייך הדחה ואסר כולה (ג) ובשעת הדחק כגון שמתהבסן בבית עכו"ם כדעבד דמו (ד) וכלי שמשתמש בו אוסור כגון מותר להניח בו ביבש אם כשניק' לח (ה) ודוקא דבר יבש שיש בו למלוחות קצת אבל דבר יבש ממש אם בולע הכלי רק כגון מותר להניח בו דבר לח (ו) בלא הדחה .

אם

ו מ"י כלל ל'
ס' ק' ל'
ז ש"ך ט"ז
ח מ"י ט'
ס' ק' י"ז
ט ש"ך ט"ז
י פ"ס ל"ו
יח"ס ש"ך ד'
כ מכהר"ח
ששון ס'
ק"ט
ל מ"י כלל ל'
כ' ק' י"ד
ח מ"י ס"ך
מ"ג
כ מ"י וסמ"ק
ולבד
ס ט"ז ט'
ע מהרש"ל
ש"ך כ"ג
פ ט"ז יבש
רש"ל פכ"ה
סי' מ"ו וכן
דעת הדח
ז ש"ך כ"ד
ק ובפ' פר"ח
דלא כט"ז
ד ש"ך כ"ז
ט ט"ז י"ז
ת מ"י כלל
ל' ס"ך ט"ז
ה ש"ך א'
ז ש"ך ב'
דך עראי
בניחו של גוי
מותר
להשתמש
לוקח בכתחיל'
ע"י הדחה
ושכסף היטיב
בכני ס"ג
אבל בקצו
אשר ש"ך

הלכות בישר בחלב

נו

אם נגע הלחם בבשר אסור לאכלו עם גבינה וכן להיפק •

ד בשר כזו וחלב הם או איפכא ונתערבו יחד תתאי גבר והכל אסור (דוקא) (ז) באיסור מחמת עצמן אבל איסור בלוע אינו יוצא מחתיכה לחתיכה בלי רוטב (ח) אפי' החתיכה דלמטה אינה רחבה כדלמעלה אפי' (ט) הכל אסור אמנם ש"ך כ' בשר שבלע מחלב נגע בחתיכה כריך קליפה ר"ל וטילה ממק"ה ס"ק י"ו) ודוקא הם שהי"ב אין הי"ב אין אסור אלא ב"ק וכל זה מיירי בנטלו מן האש (י) אבל אם עדיין אכל האש בכל ענין הוא כחם בתוך הם (יא) ואסור אם אין ס' ואף שכל על בשר כלי חוץ לקדרה לדין אסור בכל ענין עד ס' (יב) והפ"ח כ' דוקא שכל להוד בשר ר"ל שנוגע בקדרה אבל לא על רותח כלי חוץ לקדרה אבל אם התתאי הוא כזו כריך קליפה הבשר ושאר בשר והחלב מותר כולו ואם בשלהו בלא קליפה מותר (אם נבלל בענין שאין מכירו אבל אם נתבשל ועדיין מכירו דשייך ביה קליפה כריך ס' נגד הליפה (יג) ועם ק"ה ג' דאכ"י נפל חלב רותח על בשר כזו ע"י עירוי שלא נפסק הקילוח סגי בקליפה וכן אפי' נכסם הקילוח בעי קליפה ושאר הבשר מותר והחלב מותר כולו (יד) וא"כ ס' נגד הקליפה וע"ז פ' דלריך ס' נגד הקליפה שיהיה ממנה (טו) ואם נפל זה לתוך זה כוונתם מדיחם הבשר מותר (וכן כל איסור כלל אם נפל לתוכו היתר כוונתו) (טז)

ה מלח כעין שמולחין לקדרה כ"ז שלא הדיחו מקרי אינו נאכל מחמת מלחו (עם"ס ט"ט ס"ך שלש שעה אינו נאכל וקודם שלש שעה לא מיקרי רותח אבל אחר הדחה מותר והי דבעי לאורחא אפי' לאחר הדחה ובאשכנ"ז קורא פיק"ל אה"כ שראו במים ב"ה ולצורך מצוה גדול ב"ה"מ ולצורך סעודות מצוה יש להקל (יו) אחר ששה שיעור מליחה לא מיקרי רותח (יח) ובתוך שיעור מליחה אסור הך ב"ה"מ וסעודת מצוה (יט) אפי' לא נמלח הבשר רק מלח ח' מחשב רותח וי"ש להחמיר במקום שאינה"מ אפי' נמלח רק לזלוי שיהיה נחשב כרותח ומליח כעין דבעי לאורחא אף שהודח נחשב רותח כל זמן שלא שראו במים לאסור כ"ק והמליח מבלע בתפל והינו בולע ממנו ואין חילק אם המליח עליון או התפל (כ) הלכך בשר וגבינה המלוחין לחין (ל) שנגעו זה בזה כריך לקלף שניהם מקום נגיעתן ואם א' מהם מלוח וה"ב תפל המליח מותר בהדחה והתפל כריך קליפה (מ) דבכל מליחה משערין ב"ס והא דטהור מלוח וטמא תפל שרי היינו שהטמא יבש וחלב רק שאינו מהותך לא מיקרי דבר כלול (נ) אבל אם הוא דבר כלול כאמר הטמא (ס) מאחר שאינו נאכל מחמת מלחו בולעו מאיסור שאכלו ושניהם אסורים ובבשר בחלב אעפ"י שהבשר לבדו מלוח (ע) אבל אם הוא יבש לגמרי אינו בולע מדבר לח שאכלו (ואפי' מלוח הכל מותר (ה) ואם הם יבשים אפי' מלוחים או לחים ולא מחמת מלוח סגי בהדחה דווקא בש"א מהם לח אבל שניהם יבשים אפי' הדחה ח"כ (ז) כל ציר מבשר שנמלח אפי' רק לזלי חשיב רותח אפי' בה"מ (ק) והכלי שכלל עליו הציר כריך הגעלה) ואם נפל על גבינה או כלי אסרת אף במקום שאין בשר אסור דלא חשיב

ג מהרש"ל ד
ת"ח ט"ו
ב' ע"ה
קב"א ה'
ה ש"ך וע"י
פ"ח
באריכות
דקדורה של
איסור בעי
הדחה וע"ז
מה שכתבתי
על ש"ך
ו עם"ק כ"ב
ט"ו ג' וע"ז
ד' ב' וע"ה
כ"מ
זכ"ו ליתא
וע"ה
ח"כ להגיה
ז עם"ס כ"ב
ט"ז
ח עם"ס ק"ה
ה"ק י"ג
כ"י ט"ז ה'
ט פ"י
י פ"י ע"ש
ז'
יא פ"י
יב ש"ך ד'
ס"י כ"ב ס"ק
ג' וק"ה
יג ש"ך ז'
וע"י ב"ה
מייבז מה
שהקשה ש"ז
ז"ל לדין
יד ע"י
הטעם ב"ך
טו הלכה

למעשה וע"י ש"ך בה"י ז"ט ס"ק ס' נדמו כל דבריו וי"ל פסק כע"י ו'כ עוד אפי' איכא'ס' נגד החבט מ"מ
הבשר כריך קליפה וכ"כ פרישה טו ש"ך ט' יו ופ"ה כ' ה"ק נהקל יח ע"ס ע' ס' יט ש"ך י' פ' ש"י
פ"מ שאין להקל כ ע"ס ק"ה י"א ז' ג' ט"ז ט' מ' ע"ה ס"ק ה"ט כ ש"ך י"ג ס' ג' ט"ז י"א וע"י ש"ך
ב"י א' חמרת ו"ע פ"מ ס"ק י"ג ע' ש"ך ט"ז וע"ז ופ"ח כ' חלב לבדו מלוח הבשר אסור וחלב מותר
פ ש"ך ט"ז והפ"ח קוסר ל ב"מ ק ב"ה

הלכות בשר בחלב

ר"ש יו
ש"ס כ"ה
ת"ש כ"ד
ד"ה

חשיב רותח ציר חשוב רותח ועם"י ס"ט ו' והכלי שנפל עליו הציר צריך הגעלה וכ"ח שצירה
וכלי עץ קולף על מקום שנפל או כולו אם נפל כולו (ר) עק"ט :

צלי רותח שנפל למלוח שאכל מחמת מלחו (ה"ה לא נאכל כלל (ש) בעי קליפה ואם
יש בו בקעים או מתיבולת בתבלין והוא צלי רותח או אפוי ומבושל כולו אסור ויש להחמיר
אכ"י הם כוונים הם אין הם"מ וא"ע לדינא בש"ך ק' ובט"ז י"ב ה"ף שהצלי לא נמלח כלל ומ"מ
החלב מותר רותח ואין מתבולל בתבלין ואין בו בקעים (ת) סגוי בקליפה כפר"ח
אין להקל אף בה"מ בחי ואיתפלי מיהו צלי כון להקל בה"מ :

ח ע"ל פ"ז ה' חפך מלוח בשר בחלב מותר באכילה ב"ה עם"ק ה"א בהגה :
סימן ל"ב אם נפל חלב לקדירה בשר

ב צר שנפל לחלב רותח בעיני ס' :
נפל חלב לתוך קדירה על בשר (והחתיכה הוא חוץ לרוטב דהיינו חתיכה א' קתנה
ברוטב וקתן חוץ לרוטב וזו מונחת עליה ע"כ לא נאמרה ההתיכה לצדה אבל אם קתנה

ברוטב הרתיתה מערבת כל הקדירה והכל
מאטרף לבטל החלב אם אין בחתיכה ס'
כולה חסורה ואוסרת החתיכה שנוגעת בה
חמין לאהרים לאסור כדי נטילה ולעצמו על
חתיכה שמקצתו תוך הרוטב כל מה שבקדר'
מאטרף לבטל החלב בס' ומ"מ אותו אסורה
ושאר הקדירה מותר (ומ"מ שאר החתיכות
שנגעו בזו החתיכה צריכה נטילה (א) ואם
נפל הטפה לתוך הקדרה להמרק או לחתיכות
ולא נודע לאי' חתיכה נפל כוער ולרש"י כוער
היטיב שיהי' כולה תוך הרוטב ולר"י שמקצתה
תוך הרוטב (ב) הקדרה מיד שנפל שיתערב
הכל ואם יש ס' בין הכל נגד הטיפה מותר
ג שצאסר החתיכה מחמת חלב נעשה כל
החתיכה איסור ואם בשלה עם אחרות
צריך ס' לבטלה כולה (ג) וצריך להשליך אותה
חתיכה ואם אינה מכירה הרוטב מותר וכל
החתיכות אסורות אם החתיכה אסור הוא
ראוי להתבדר (ד) ואם לא ביטל אינה
אוסרת אפי' בשניהן חמין (ה) :

ד אנרגין בכל אסורים חתיכה נעשה
נבלה אם האיסור דבוק בחתיכת היתר
חתיכו' קרעפ"ש וכדומה שנמצא בראש
דגמבושל אם יש בכל הדגים ס' נגד החתיכה
קרעפ"ש מותר ללא נחשב דבוק ולא חל' ג
או

ב פר"ח ג
עבר"ח אף
בשר עוף
צריך ס'
ד ע"ס ק"ף
ה וז"ל לשי'
צ"ל לפי
שהוא איסור

הגהה
כפי ר"י ולרש"י אפי' מקצתה ברוטב אין
הכל מאטרף לבטל החלב ט"ז פי' כרש"י
אבל בא"ו שלו פי' כר"י וכפי' ש"ך ופר"ח
בשם כל המחברים בר"י לאסור כולן (ו) ואם
נפל לקדרה - לדין דק"ל במליחה וצלייה
אסור עד ס' וה"ה לחוס רותח מאש וכ"ש
כשיש לחלוטית רוטב על החתיכת דבשר בלוע
מחל' נחשב גוף האיסור אבל טיפ' שא' איסור
אין מחתיכה בלוע מאיס' אסור' חצר' בלא רוטב
ודוקא כששאר חתיכת בה הן ג"כ חוץ
לרוט' אבל כשהן תוך הרוטב כל מה שבקדר'
מאטרף לבטל החתיכה רק קליפה בעי
בננקו' שנגע מאחר שכל הקדרה מאטרף
א"כ גם החתיכה יהיה מותר מ"מ החמיר
רמ"א מסבירא דנפשי' אף לדעת ר"י ט"ז
ס"ה ועיין במהר"ם ריב"ש ק"ש ובמעדני מלך
פכ"ה בהג"ה וכן אם לא ניער כו' מקומה
למעלה על צבא ראשונה בנחבר בדר"א
כשלא ניער כו' ולא ביסה שם צ"ל וכן אם
לא ניער כו' ושאר הקדירה מותר וב"ה
מיגיה כך וכן אם לא ניער כלל לא בתחילה
ולא ביסה כלל אם אין בחתיכה ס' נגד טיפ'
כו' וקצו' אדלעיל מיניה שסיים אם ניער
וכסה הכל מאטרף לבטל טיפת חלב והכל
מותר

(ו) או שהחתיכה כולה חוץ לרוטב ונפל עליה איסור בעורו רותח אבל אם תחילה נפלה לחלב וכו' ואח"כ נפלה לתבשיל של בשר מהני הבשר עצמו עם שאר התבשיל לבטל החלב) אפי' אם מגביה את החתיכה ההיא לחוץ לבדה בעודה רותח לא תאסר (ז) אבל אם מלקטת החתיכה תוך הרוטב ואין דבוק בו לא אמרינן ח"ל ומצטרף כל הקדירה לבטל האיסור ומ"מ אותה חתיכה האסורה וכו' בשאר איסורים אבל בבשר וחלב אעפ"י שאין האיסור דבוק ומלקטת החתיכה תוך הרוטב אמרינן ח"ל (ח) היינו כשניער אח"כ עד שנכנס כולו לתוך הרוטב מיהו אם כולה ברוטב רק פני החתיכה למעלה נראה חוץ לרוטב ונפל עליה הטכה מצטרף עמה כל מה שבקדרה ולא נ"ל מיהו צריך לנער ולכסות הקדרה מיד לכתחילה אף שנפל למרק (ט) יש לשמוך אנקילין בשאר איסורים אם נתערב איסור לח בהיתר לח ואח"כ נתערב בהיתר אחר וא"ל רק אם נגד האיסור אף בלא ה"מ (י) אבל לא בבשר וחלב ואם נתערב יבש ביבש לא בשום היס' ח"ל וכשנתערב שלא ברוב ולא בטל ואח"כ נתערב ברוב א"ל רוב נגד כל התערובים הראשונים ועם"ל מדין ח"ל (ובמליחא יש להתיר אפי' בדבר שאין בה"מ (כ) או לעני בדבר דציב ולומר דלא נ"ל (ל) כל הלא-מבליעות איסור לא אמרינן ביה ח"ל ולא בעינן ס' רק נגד האיסור שבלע (ומשערין החתיכה כמו שהיא לפני')

ה טיפת חלב (אפי' כזו) (מ) שנפלה על קדרה ישנה בת יומא דווקא (ג) שאכל האש מבחוץ אם נפלה כנגד התבשיל א"ל אלא ס' נגד הטיפ' כאלו נפלה בתבשיל (והקדירה האסורה) (ס) ולכתחיל' להשתמש בה אף בשר (ע) (ומאד הדין היה מותר לבשל בשר) ויערה מיד התבשיל בלד האחר (פ) ואם

כח

מותר משמע אף אותה חתיכה מותרת לפי שניער וכיסה אבל אם לא ניער וכסה ואין ס' באותה חתיכה אותה חתיכה אסורה ואוסרת הכל וצריך ס' נגד כל החתיכה משום דניער לכן צריך ס' נגד כל החתיכה ע"ז כ' מור"ם וכן אם לא ניער כ"ו ובא"מ ס"ק ב' כ' דהא לקמן ס' ק"ה מצוה דאם חתיכות איסור נוגע בהיתר אפי' האיסור מחמת בלוע אם הבלוע דבר המפספע אוסרת חברתא אפי' בלא רוטב עיי' ס' כ"ו ואין לנו בקיאין בכחוש ושמן לכן מוחמירין אפי' בכחוש וחלב נקרא שמן וע"כ אוסרת כל החתיכות אחרים עד ס' נגד הטיפ' ומ"מ החתיכה עצמה אסורה ולא אמרינן כיון דמפספע מתפשט בכל הקדירה והכל מצטרף לבטל הטיפה משום דלחומרא דווקא אמרינן כן דהכל נ"ק שמן ולא לקולא ע"ש ולי נראה דהג"ה זו הוא על בבא קמייתא של המחבר דמייירי בלא ניער כו' והיינו עכ"פ צריך שיביא ס' בשאר הקדרה נגד הטיפה ור"ל אע"פי שהחתיכה שעליו נפל הטיפה הוא בשלו חוץ לרוטב וה"ל דאין הטיפה נכנס כלל לקדרה קמ"ל דבעינן עכ"פ ס' נגד הטיפה ואז הקדירה שרי ואם לא יהיה בכל מה שבקדירה ס' נגד הטיפה אז כל מה שבקדרה אסור אף ע"פ שהחתיכה שעליו נפלה הטיפה הוא חוץ לרוטב כולו וה"ל לא ניער ר"ל כמו אם ניער מתחילה וע"ס כל מה שבקדירה מצטרף כי הטיפה נכנס לכל הקדירה כך בבא קמייתא דמייירא בלא ניער כלל אפי' אמרינן שמה נכנס הטיפה לשאר הקדירה לכן בעינן ס' בקדרה נגד הטיפה ולפ"ז א"ל להג"ה דדוק : שהטיפה האסור עד ס' ועם הטיפה ס"א פחות מעט ש"ך י"ח : ולא יערה במקו' אחר קודם האינן שמה יענעו הקדרה ש"ך י"ח :

ויערה

ועיי' ק"ה
ב"ק מ"ז י'
ו"ט י"ב

ז ט"ז

ח עיי' ש"ך
י"ב

ט ט"ז

י ט"ז בשם
רש"ל ועיי'
מ"י כנל צ"ה
ס' ק"ב

דאין להקל
כלל צ"ה
בבשר בחלב
אפי' עור
א"ל להקל דנא

כש"ך ככ"י
צ"ט ב"ק י"ד
כ ש"ך י"ד

ל ובמ"י כלל
צ"ח ס"ק ה'
כ' דאין להקל
אפי' יש עור

א"ל להקל הו
בא"ה
דריבנן או
כחוש גמור

מ ב"ה
י ש"ך
ס ת"ח
ע רשינ ועיי'

י' וכן עיקר
ש"ס ק"י

הלכות בשר בחלב

יערה התבשיל דרך אותה מקום יאס' התבשיל(כשלא יהי' בתבשיל ס' פעמים ס'א פחות מעט נגד הטיפה ואף שיהיה ס'פ ס'א נגד הטיפה אין לערות התבשיל דרך אותו מקום בקדירה כיחנה כך ולא יגע בה עד שיצטק: ובקדרה חדשה (ז) ומיירי בחדשה שנפל הטיפה שעדיין אינו חם התבשיל או אחר שנפל על הקדרה של מים נתנו בו הבשר ש"ך (ז) אבל בשינה ב"י מה שנלע (ק) אפי' בטיפות איסור (בכל ענין א"ס ס' רק נגד הטיפה שעליו היינו אם עירה בדעבד סג' ב"ס נגד הטיפה לחוד ומ"מ לכתחילה לא יערה דרך מקום ההוא (ר) וכ"ז מיירי בקדרה מגולה אבל אם בעת הנפילת הטיפה היתה מכוסה לא שאני בין נפלה נגד התבשיל או במקום הריקן ובכל גו'י ב"ס נגד הטיפה סג' ממ"כ אם אין הטיפה מפעפעת בפנים אינה אוסר ואם מפעפעת לפנים כיון שהקדירה מכוסה ההבול עולה מהשוליים לפיה ומערכת הטיפה בכל הקדירה ומתבטלת פר"ח) :

ו' ואם נפלה הטיפה על הדופן שלא כנגד הרוטב באותו ז' שכנגד האש בעודו עומד על האש (יט) הקדירה נמי שרי שהאש שורפו ומייבשו ולכתחילה יש לאסור הקדירה (ת) ודוקא דבר מועט אבל אם נפל הרבה חלב אין להתיר אפי' נפל נגד האש א"כ כנגד הרוטב ויש ס' ליערה מיד ולא יצא להצטק (א) התבשיל ממנו בצד אחר שלא כנגד הטיפה והקדירה אסורה אפי' בתבשיל ס' נגד הטיפה (וכן הדין בטיפות איסור שנפל על קדירת היתר אם חממו מים בקדרה של בשר ונפל טיפת חלב נגד הריקן הקדירה אסורה אבל אם נפל נגד המים אף אם אין במים ס' הקדירה מותר להשתמש שיש כל פעם ס' נגד הטיפה (דדוקא בדבר מאכל אמרינן מגו דנאמר דבר הנאכל נאמר הכלי ע"ס) א"כ אבל במים לא פ"י () אבל בטיפת איסור אם אין במים ס' א"כ ואוסרין הקדירה (ואם בשלו בקדרה תבשיל אחר דיט כמו בפעם ראשון (וסג' בס' נגד הטיפה (ב) וז"ל דמיירי בקדרה קטנה שאין דרכו להשתמש בו היתר מרובה ואם דרכו להשתמש בו בשפע הרבה אז מותר אפי' לכתחיל' להשתמש באותו קדרה ואם לא היה בתבשיל הג"ה

כמ"ש בש"ע ס"ס ז"ט וקכ"ב ס"ה אף שהשיגו הט"ז וש"ך ודעתם להפזיר שם מ"מ כאן שנפל הטיפה נגד הרוטב הוי כנפלה לתבשיל והוי רק חשש צעלמא שמה נשאר שם איסור מועט מודים דמותר ועיי' ט"ז סק"ז מ"י כלל כ"ה סק"ה :

ראשון ס"פ ס'א דאז אמרינן התבשיל ראשון מ"מ אם חזרו ובישלו בתוכו תבשיל אחר ובאותו תבשיל הוא ס"כ ס'א נגד הטיפה מותר ג"כ (דהא דאסרו התבשיל הראשון הוא חומרא גדולה כ"ו מ"י שם) ובע"ש וה"ה לכל צורך גדול כגון לצורך אורחים או ה"מ או לעני כפי ראות עיני המורה

ויאמר לו הטעם למה מקיל לו (ג) יש להתיר אפי' שלא כנגד הרוטב ואף שלא כנגד האש (אפי' בחלב הרבה) (ד) וימתין עד שיצטק אם אפשר ואם הוא בע"ש או לצורך אורחים וכה"ג אין להמתין ויערה מיד בצד אחר והקדירה אסורה (ה) עי' ס' (בתבשיל נגד הטיפה לחוד אם נפל טיפת חלב על הקדרה עם מים אכל האש ובתוך מע"ל בישלו בה בשר אפי' לא היה ס' במים מותר הבשר דאם לא עברה תחלה לתוך הקדירה ג"כ בפעם הזאת לא תעבור ואפי' אם עוברת לפנים תחלה דמ"מ אין בקדרה מן החלב אלא לפי שיער המדומע במים דהא בהיתר לא חשבינן כל החתיכה כבולע עצמה וכנגד המעט ההוא מסתמא בו ס' בבשר (ד)

ז ב"ה כ"ג
ט"ך
ר ש"ך י"ט
ש אבל אחר
שמ"סלקו
אעפ"י שהוא
רוחה אינו
מועיל ט"ז
כ"ה
ת ש"ך ד"ג
בשם ת"ח
ואו"ה
א ש"ך ז'
ז ש"ך כ"ז

ג ט"ז כ"ב
בשם רמ"מ
ס"י ט"ז
ד פ"י
ה ט"ז כ"ב
רש"ל ש"ך
כ"ז

הלכות בישר בחלב נח

אם נשפך חלב או שאר איסור רותח ע"ג קרקע והעמיד עליו קדרה חמה ומה שנשפך אינה אכל האש הקדרה אסורה (ז) והתבשיל מותר (ח) ואם הקדרה רותחת מחמת האש אפי' התבשיל אסור אם אין ס' נגד מה שתחתיו אפי' הנשפך הוא זונן (ט) וע"ז מחלקים את נשפך במקום שהכירה חמה שהי"סב הוי החלב שבתוכה ככ"ר ואוסר ובנשפך במקום הכררה שאינה חמה מחמת האש ואין הי"סב שם מותר (י) ומ"י חולק דאם הקדרה אכל האש אף שהקדרה זוננת אסור אפי' צכ"ר

שאינה אכל האש אכ"ה אסור וקילות מקדרה רותחת שהלך אל קדרה זוננת ופסק הקילות מהקדרה רותחת קודם שהגיע אל הזונן הוי ככ"ש אם אין המקום ההוא רותח ואין הי"סב (ל) ואם לא נפסק הוי כעירוי (היינו כשהי"סב (מ) והקדרה הזוננת נאסר אם הי"סב בקילות הטוגע בקדרה והתבשיל שבתוכו שרי דאין ערוי אסור רק כ"ק והקדרה היא הקליפה) אכל אם הקדרה חמה והוא ככ"ר וכ"ש עומד אכל האש אפי' הקילות הוא זונן הכל אסור ובמקום שאין ה"מ יש להחמיר אפי' בצכ"ר זונן וחלב רותח (נ) דתתאי גבר והוי זונן לתוך חס דכולו אסור (ס) אי זכ תחת הקדרה הוי עירוי אפי' הקדרה זוננת אסור ואי זכ וגוגע אל דופן הקדרה ה"ל דין גוגעין זה בזה (ע) ואם נפל על הקדרה או לתוך הקדרה אסור כ"ק (פ) טיפה הנופלת ע"ג כיסוי הקדרה והקדרה התחילה להרתים (דא עולה הזיעה תמיד ומגיע אל הכיסוי ויורד משם אל הרוטב דיו כנפל בקדרה נגד הרוטב) ואם לא התחיל להרתים ונפל על הכיסוי לא נאסר מה שבקדרה כלל אף אם אין בו ס' (ז) והכיסוי אסור (ק) ארש"ל חול' זכ' דאם אין בכיסוי ס' נגד האיסור שנפל עליה נעשה הכיסוי נבלה ובאיסור רבצין יש להקל (ר) ומ"י כתב דאין להחמיר אפי' שהה הכיסוי על הקדרה מותר ע"י ס' נגד הטיפה כאלו נפל בקדרה

אין המחבת של חלב שתתנו בכירה תחת קדירה של בשר והמחבת מגולה והוא בקרוב ככ"ס שהי"סב בזיעה במקום שנגע בקדרה אם היה חלב במחבת בעינין ס' בתבשיל שבקדרה נגד החלב ואם אין הי"סב בזיעה הכל שרי (ואם הקדירה רותחת צפ"ע נאסר (ת) ולכ' זילין בשר לייבש על קדרות של חלב וכן אם המחבת מכוסה הכל שרי ולכתחילה יש ליזהר בכל זה) ואם במקום שאפו פלאדיין של חלב הוסיבו קדירה של בשר מותר : (א)

מ"י נר של חלב העשוי כנר של שעוה שנטף ממנה טיפה על כלי צריך גרירה (ואם נטף על ברזל של סכין צריך נעיצה בקרקע י"פ (ב) אכל חלב מהותך שנפל ממנו טיפה על כלי ריך הגעלה) וחלב מהותך רותח בקערה שגרתה בקדרה אכל האש די בגרירה והע"ז פי' מפי'

קדירה אכל האש ר' ע"ז כ"ח ש מ"י כלל נ"ה ס"ק י"ב ת לבוש מהרהריה מ"י כלל נ"ה ס"ק כ"ז א עס"י ז"י בע"ז פ"י נר שקורין קורו"ל שהוא דלוק מחלב מהותך דהוי רותח מחמת האור כ' ע"ז פ"י לא יתן חלב

הלכות בשר בחלב

הג"ה
ללא חייב עירוי כיון דפסק הקולות ש"ך ל"ה
ולבי מ"ג לעיל טיפת חלב שגבל על הקדירה
כו' מיירי אפי' כגון שגבל על הקדירה שאכל
האש דתתאי גבר ב"ה :

מפיו במקום שהכתילה דולקת לאפוקי כוונת
מזד אחר מן הכלי שהכתילה בתוכה לא
מיקרי רוחח (ג) ויש לאסור בכל גווי בין
בטיפת שנופלת מפיו הנר דולק בחלב מהותך
לא מזד האחר מן הכלי שהכתילה בתוכה
ובין טיפה רותחת שגבלה מכ"ר אף שנפסק
הקולות וכן יש לאסור טיפה הנופלת על הכלי מזד של חלב העשוי הנר של שעה אם היס"ב
מאותה טיפה : קדרה של חרס שקנה מעכו"ס חדש ומאז בדוכני מבחין חלב מהותך אסורה
גם מה שנתבשל בו ביום אחר שנגר' החלב וגם אסור להחזיר' להותק עכו"ס שלא יסיר וימכור
לישראל אחר ואם נשאר עליו החלב שרי להחזירה לגוי (ד) ואם שואב בכלי מכ"ר שאכל
האש והוציא מים רותחין דינו ג"כ ככ"ר (ה) ולחומרא לענין הגעלה • ולדעתי ז"ע
דהא החלב בזמן אינו אסור מטעם אלא בשעה שהוא חם נבלעה הטעם בכלי ודלמא הוא
אחר מע"ל והוי נותקטעם לפגם ובל"ז סתם כלי של גוי אינה ב"י אף דיש לדחות דוקא כשהוא
נקי מ"מ למא לא יחזיר לנכרי שלא יחזור למוכרו לישראל דהוי ס"ס דלמ' ימכר גוי אחר מע"ל
או דילמא כבר עבר מע"ל עוד ספק שמא לא היס"ב בחלב כשנשקף על הכלי ומה שמוותר
אם נשאר עליו החלב קשה ג"כ שמא יסיר העכו"ס החלב וימכרה לישראל אח"כ ולא
יכירה לישראל שהיה עם איסור וצריך עיון לדעת לעת שלא ירדתי לעיין במקור הדין (זה כלל
גדול שכל חוס שהיד סולדות בו אסור פר"ח •

סימן ז"ג קדרה בשר לא יבשלו חלב בה

הגה"ה
דחיל וצריך לשער כנגד כל הקדרה ואין
מה שבתוך הכלי ס' נגד כל הכלי ולפיכך הכל
אסור ולפעמים משכחת שיהי' רוחב הכלי
גדול כ"כ שיחזיק מים שיהי' ס' נגדו כגון
שחושט' דק ורחבה גדול ש"ך ח' :

בו בשר תוך מע"ל מבישל הבשר הראשון ח"ס ס' אלא כנגד הבשר ה"ב (ב) ואם שהה
מע"ל קודם שבישל בה התבשיל מותר והקדרה אסורה לבשל בה לא בשר ולא חלב מיהו אם
בישל בה בשר תוך מע"ל לבישל בה חלב התבשיל אסור אבל בישל חלב בקדרה זו התבשיל
מותר בדעבד (ג) אבל שאר דברים כגון ירקות מותר לבשל אף לכתחילה אפי' תוך מע"ל
מבישל חלב עיי' פר"ח ס' ק"ד ממ"ש דווקא בקדרה של מתכות אבל של חרס אף בזמן
אסור בישל בכלי איסור שאינו ב"י ואח"כ

הגה"ה
ולקמן סי' ז"ד ס"ה כתב הרב דוהגין
לאסור הכלי שאינו ב"י אפי' לשאר דברים
ואפי' כשנתחב רק קף ביה וכ"ש כאן ע"ש
ש"ך •

חזר ובישל בו ביום בשוגג מותר שהשפח בה
מכח ההיתר וכן אם נשאר בכלי האיסור ב'
או ג' ימים אחר שנתבש' בה אף שהו' בפוסקין
שאין היס"ב בזה לא הוי כבוש כמבוסל
ולא הוי ביה רק תוך מע"ל שנתבשל (ד)

לשפחות
בית כי אין
כזהות
שלא תטוף
על הכלים
קונטרס
הסמ"ע
ג ט"ו
ד פר"ח
ה ט"ו עי'
ט"ב
ה עיי' ס"י
ז"ב ה'
ז"ד ו'
ז ט"ו א'
ג ט"ד ג'

הלכות בישר בחלב

נט

בשר שתבשל בקדרה של חלב והיה בה חלב כל הלילה מותר ללא נחשב ע"י כך ב"י אבל
 בחדישים של חרם שפיר בלע אפילו בזמן ומע"ל אפי' בישיט חסור (ה) הרתית חלב
 צבור יום ב' והותר מנאכל ומתקדש ואכל
 בזהרים ובטף הקדירה והיתו ובצקר ב' ללא כב"ח וכלבש דמתירים אפי' מע"ל
 סינוך לחי יום בישלו בשר בקדירה זו בישיט ובכ"כ לא נהיגין כדי להלכן ולא
 הקדירה חסורה והבשר מותר מאחר שהקדירה
 אינו ב"י משתמש הם הע"פ שהוא ב"י

משהורק ממנו החלב מ"מ כבר היה כזק ע"י הגהות ר"ס ז"ר ודלא כט"ז ת' חו"י טק"א
 ונהגין בכיסוי הקדרה לאסור אע"פ שאינו ב"י (ו) והוא חומרא בלא טעם ומנהג טעות הוא
 ורחוי לבטלו פר"ח והמתירין הקדרה והתבשיל מ"מ הכיסוי אסור מוספק ובעת הדחק שיש
 עוד דם כד היתר בלא"ה או בכיסוי רחב שיכול היד לשלוט שם ולקחתו יפה או נקוב למעלה
 (ז) יש להקל כשאינו ב"י או לצורך שבת אזהבש כמו הקדר' אם יש בתבשיל ס' נגד המקור' אכ"ר
 שבכיסוי שמוחר (ח) וכל הדיוע' המתירין התבשיל והקדר' מ"מ הכיסוי אסורה (ט) ואם לקחו
 כיסוי רותח מקדרה של בשר ונתנו אותה על קדרה של חלב אם שניה' חניני' אסורין הם
 יש מאכל בקדרה של בשר וחלב ואם הכיסוי זקן והקדירה חם ממי שניהם יסורים אם התחיל
 להזיע תחת הכיסוי והיס' ב' ציעה (י) ואם הכיסוי חם והקדרה זוננת הכל שרי ואכ"י
 הקדרה עצמה שרי לכתחילה כשמנקה או מדיחה למעלה במקום שנגע בכיסוי ואע"פ
 שהלחלוטית היה חם (כ) וש"ך כ" דאם הלחלוטית בכיסוי אסור הקדרה אבל ציבש
 לכ"ע שרי ומיהו מן הסתם אמרינן שיש בו לחלוטית רק המאכל צריך קליפה אם אפשר וא"ל
 הכל שרי ואם לא היה מאכל בקדרה הכל שרי דהוי כ"ב קדרות שנגעו זו בזו :
 (סימן ז"ד כף חולבת בקדרה בשר)

א כף חולבת ששמשו בו בכ"ר חלב תוך מע"לע אבל אם שמשו בכ"ר מים אינו מחשב
 מע"לע אבל כף של איסור אפי' שמשו בו בכ"ר של מים מחשבו מע"לע כשלא הי' בניהם ס'
 נגד הכף (א) ונתחב בקדרה של בשר או איכבא משערין בכל מה שנתחב (ב) וגם עירוי
 מכ"ר על ב' כלים א' של בשר וא' של חלב מלוכלכים אסור (ג) א"כ אם עירה מכ"ר
 על כלי שהו' מלוכלך נחשב ביה בכ"ר (ד) כרש"ל דכ"ר שאין הי"סב אין בו כח להבליע כלל
 הלא דמיסתפינא להקל בכ"ר העומד אלל האש כל שהוא חם דעשו הרחקה (ה) ויש להחמיר
 היבא דהין ה"מ (ו) ואין חוסר אה"כ היס' ב' וכן עיקר (ז) ואיסור כ"ק בין מאכל לכלים
 (ח) ואכ"ר ס' בכל מה שנתחב (ואם אין ברור לו כמה תחוב משערין בסתם דרך (ט)
 לתחוב דהיינו עד ראש הכף וקדרה שמתוקת חצי טאף הוי ס' נגד הכף (י) ודע שהככות
 המצויות ציינו אם תחוב כל בית קיבל של כף בקדרה של קווארט וחצי או הוא ס'
 (כ) ובזהית הכל לפי גודל הכף וצריגיסין בו הקדרה צריך שיעור יותר (ל) אם תחבו
 הקתם של הכף של מתכות ב"י לקדרה צריך ס' בקדרה נגד הקתא שנתחב בו . אש"ך ב'
 ע"ל סק"ב

7

ב'אף צקק של מתכת וע"ל ס' ג' ע"כ א"ה ד' ט"ז א' ה' ט"ז ב' ט"ז ז' ט"ז ח' ט"ז ט'
 ת"ח כלל י"ז ח' בת"ח כלל ג' פסק כן ט' ש"ך ורש"י י' ישמח ישראל וקרבן אהרן שמאל כ' כקרבן אהרן
 כך שמע צקק גדולו פוסקים ג' ח"ד וכ"מ בק"א מ' וכ"פ ט"ז דלא כמנהג"ל ע"י ז"ח סב"ד בא"ה ס' ל"ב
 פחות מים וירקות ששלו בכלי שאינו ב"י או חדש ונתחבו צבת א' ב' כפות של צ' שני מיני הסורי א'

הזכות בשד בחלב

מסי' לבטל
הדרו נש"ך
ח' לדעת
הרב בסי'
ז"ה ס"ג
והכי קי"ל
ס' א"מ הניח
דברי ש"ך
בז"ע עש"ב
ס"ק"א ע
עסי' ז"ח ה
פ ש"ך י'
ז ט"ו ו' שך
ורש"ל דלא
כת' חוכ"ח
פ' בת"ח
דלא כרש"ל
ק מהרש"ל
ט"ז ד' ר'
ט"ז ות"ח
ש עש"ת ז"ג
ש"ך יג' תש"ך
י"ד ט"ז ז'
אוכ"פ א"ת
דלא כש"ך
ב"ע לנש"ג
ג' דהש"ך
אוסר הכף
והכי
קי"ל ע"ש
ס"ק חוב"א מ'
מתיר הכף
ג ט"ז ומה
שה"ק ט"ז
ת"י ב"א
מה שה"ק
בש"ך ס"ק
י"ח ולא

ב אם תחב הכף בקדרה ב"פ אף שלא
טודע בינתיים א"ז ס' רק פ"א הנבצר
והלכ הן בשאר איסורים
ג אם יש ס' לבטל הכף הקדרה והתבטיל
מותרים והכף אסור הפי' לא היה בקדרה
אלא מים או שר דברים אם היה הקדרה
ב' ונבלע מתחילה ע"י גוף הבשר הכף
אסור (ג) והע"פ שהכף שרי (ס) ואם
חזרו ותחבו הכף (ע) כ"ז שהוא ב"י (פ)
משעת תחיבה רף שהיו ב"י שמשע' שבישל
בה ובין בשר ובין בחלב ולאז אין
ס' הכל אסור בהנאה אף הקדרה ואם היו
ב"י בשעת תחיבה שנייה הכל מותר אבל לכתחלה אסור לתחבו אפי' שר דברים אף מותר
להת' להוכיח פירות או אפי' דבילה זון (וכן מותר לעשות בו חמין לחוף הראש אין לעשות
שר דברים שהין צורך אכילה ושתיה (ז) ואם בישל בקדרה אס"כ כשאינו ב"י ישליך דמי
הקדרה לער (ק) והמאכל מותר והתבטיל שגאסר אסור להשליך לכלב הן שהיו שלו אלא
דוקא לבית הבסא (ר) ופ"ח כסא לקוברו דווקא
ד אם אין הכף ב' הקדרה והתבטיל מותר והכף אסור לכתחילה בין עם בשר בין עם חלב
(אבל עם שר דברים מותר (ש) ומ"מ בדעבר אינו אוסרת ואם חזרו ותחבו למין
התחיבה הראשונה אבל חזר ותחבו למין הבלוע בו מתחילה תוך מע"ל לתחיבה ראשונה
אסור ואם תחבוהו בשא' דברי' כגון מים וירקות מותר בדעב' התבטיל מע"ל לתחיבה ראשונה (ת)
ה אם ביטלו מים בקדרה חדשה ותחבו בו הכף בשר ב"י ולא היה בשום פעם במים ס' לא
ישתמש בקדרה כלל לא בשר ולא חלב אבל שר דברים מותר לבטל מיהו אם עבר וביטל
בו בשר או חלב מותר דהוי ג"ט בר ג"ט (א) ובש"ך לכתחילה מותר הקדרה לבטל
בה בשר בתחיבת כף האחרון וכ"ש אם
שתמשו בשר בעין בקדרה זו שתחיבה בה
בראשונה כף חולבת ב"י דמותר לבטל בה
בשר אבל לאח' תחב כף הראשון לא
היינו מתירין הקדרה לבטל בה בשר
לכתחילה רק חלב קדרה שביטלו בה ויקו'
או מים ותחבו בה כף ב"י והקדרה אינה ב"י
או להיפך (ב) או שיש במאכל ס' הכל שרי
אפי' שניהם ב"י (ג) ונהגין להחמיר בשאין
במאכל ס' לחכול המאכל במין הכלי שהוא ב"י
ועיב שלא לזכרו לא עם בשר ולא עם חלב
אבל לשומנו לכלי של א' מהם אין להקפיד ויש
לנהוג לאכלו מן הקדרה בכף חדשה (ד)
כיון

הנה"ה
ואפילו לדעה דכלי מהכות חס מוקפת חס
כולו היינו לבטל ט"ז ס' ג' אבל לא
לפלוט דאינו כפלט אלא מה שתחב מנינו
בקדרה כרג"ה ב"ה בשם בעל עמ"ג א' א"ח
ס' תנ"א סס"ד וע"ס קכ"א סט"ו ובש"ך משמ'
אף אם נתחב הבית קבול עד ראש הכף א"ז
לשער רק ענד המתחב (ו) ולפ"ו אם נתחב
הקתא נבלע ג"כ בזה ואז אסור בלוע בפה
ואסור לתחבו הפה לקדרה כי בולע בו איסור
נ"ל :
ב"י שר דברים אפי' שר דברים אף מותר
להת' להוכיח פירות או אפי' דבילה זון (וכן מותר לעשות בו חמין לחוף הראש אין לעשות
שר דברים שהין צורך אכילה ושתיה (ז) ואם בישל בקדרה אס"כ כשאינו ב"י ישליך דמי
הקדרה לער (ק) והמאכל מותר והתבטיל שגאסר אסור להשליך לכלב הן שהיו שלו אלא
דוקא לבית הבסא (ר) ופ"ח כסא לקוברו דווקא
ד אם אין הכף ב' הקדרה והתבטיל מותר והכף אסור לכתחילה בין עם בשר בין עם חלב
(אבל עם שר דברים מותר (ש) ומ"מ בדעבר אינו אוסרת ואם חזרו ותחבו למין
התחיבה הראשונה אבל חזר ותחבו למין הבלוע בו מתחילה תוך מע"ל לתחיבה ראשונה
אסור ואם תחבוהו בשא' דברי' כגון מים וירקות מותר בדעב' התבטיל מע"ל לתחיבה ראשונה (ת)
ה אם ביטלו מים בקדרה חדשה ותחבו בו הכף בשר ב"י ולא היה בשום פעם במים ס' לא
ישתמש בקדרה כלל לא בשר ולא חלב אבל שר דברים מותר לבטל מיהו אם עבר וביטל
בו בשר או חלב מותר דהוי ג"ט בר ג"ט (א) ובש"ך לכתחילה מותר הקדרה לבטל
בה בשר בתחיבת כף האחרון וכ"ש אם
שתמשו בשר בעין בקדרה זו שתחיבה בה
בראשונה כף חולבת ב"י דמותר לבטל בה
בשר אבל לאח' תחב כף הראשון לא
היינו מתירין הקדרה לבטל בה בשר
לכתחילה רק חלב קדרה שביטלו בה ויקו'
או מים ותחבו בה כף ב"י והקדרה אינה ב"י
או להיפך (ב) או שיש במאכל ס' הכל שרי
אפי' שניהם ב"י (ג) ונהגין להחמיר בשאין
במאכל ס' לחכול המאכל במין הכלי שהוא ב"י
ועיב שלא לזכרו לא עם בשר ולא עם חלב
אבל לשומנו לכלי של א' מהם אין להקפיד ויש
לנהוג לאכלו מן הקדרה בכף חדשה (ד)
כיון
הש"ך האריך בדיון זה ומ"ש
והביא גרס' אחרת בדיון זה ומ"ש
ואח"כ ביטל בו מים אחרים ביאר דמעשה
שהיה אחר מע"ל וכ' בא"מ ס"ק ב' כללא
דמלתא פסק הב"י ומור"ם ע"פ הסמ"ק כיני'
וישרים וברורים וגסתלקו מכל קושיות הש"ך
והוא לא ירד למכונן ע"ש ב"ג
דאלו היה ב"י הכל אסור עם"י ז"הג' אם
אין ס' נגר הכלי שהוא ב"י אפי' שניהם
מקבלי יפה ט"ז שס"ס ק"ח ודוקא
כשהקדרה בלע תחילה מגוף הדבר בעין
אבל אם בלע ע"י הכף וכס"ג עם"י ג'
עס"י

הלכות בשר וחלב

ס

ידעתי כ"ז
ולק"מ והין
להתיר מ"י
כלל ט"ס"ק
כ"ז

ע"ס צ"ה ג' וס' צ"ג

וכתב דש"ל היינו אם הכף לא היה נקי אז
יש לאוכלו מן הקדרה בכף חדשה משא"כ
אם הכף נקי אף שהיא ב"י מיקל יותר מהרב
אבל הט"ז ס"ק ח' גם של"ה העתיקו בשם
רש"ל כאלו דעתו להחמיר לאכול דוקא חדשה
וז"ל ולא עיינו רק בסוף דבריו והמעין שם
יראה שדעתו אינו כן מ"י כלל ל"ז ס"ק כ"ח
תחתיו אף הקדירה מותרת ונ"מ יש לאוכלו הידקה כמין הנכסוי (ח)

ד רש"ל
ט"ז ח'
מביאו
ה"ט"ז ח'
וע"ס צ"ה

ג דיג"ה
ש"ך י"ט
ז ש"ך ד'
ז' ט"ז ח'
ח ע"ס ג'

ח"ד אות כ'
ס"י צ"ב
ע"ש ע"ס
צ"ג כ' מ"ב
ס"י י"ח

כיסוי כל
קדרה חלב
ששמוהו על
קדרה בשר
י"ז בשבט
מים או

ירקות הכל
שרי ועט"ז
סצ"ה ס"ק
ח'

ט ע"ס צ"ו
מ' ט"ז י'
יע' ש"ך
כ"ג מורס
לובלין ס"י

ל
פר"ח ס"ק כ"ז ע"ש
ברור כול' רש"ל וע"ס
דלא כב"ח דאפר

וביון שחומרם בעלמא הוא יש לנהוג כרמ"א
מ"מ לכתחילה יש להקפיד לערוותו לכלי
שהוא כאותו שהוא ב"י דוקא (ה) אם בשלו
מאכל אבל אם חממו מים אסירין (ו) והכלי
שאינו ב"י אסור (ולבשל בו חפ"י שחר דברי'
(ז) ואינו אלא חומרם בעלמא כי מדיכא
הכל שרי ואם היכיח כסוי שאינו ב"י על
הקדירה אינו ב"י עם ירקות אף שהרתיח
תחתיו אף הקדירה מותרת ונ"מ יש לאוכלו

בצללים או ירקות שבלועים מבשר עצמו או ההכן דק דק בסכין כל בשר (ט) ובשלהם
בקדירה חולבת אם ידועה כמה בשר בלועה בצללים וירקות א"כ ס' הלא כנגד הבשר
(ואם יש ס' נגד הבשר הבלועה בבצל אף הבצל נותר הע"כ שלא נגמח ונתמעך א"כ
להפרישו אבל אם חתך הבצל בסכין איסור אפי' יש ס' צריך להפריש הצללים מהתבטיל ע"י
סינואו בזה דאפשר (י) כ"ס בקדיר' של חלב
שלא ביטלו מים תוך מע"ל וה"ח כ"כ בשר אפי'
תוך מע"ל של ביטול חלב (כ) לא צריך רק
לשער נגד החלב הקדירה ולא נגד כל המים
בשר רותח ככ"ר או בכ"ש שהם צ"ב (ל)
שהתכו בסכין חולבת ב"י כל החתיכה
אסורה ואפי' היה הסכין למטה והבשר
למעלה דהתאה הוא כוכן דאבך דוחק' דסכינ'
בלע טובא בבשר ודגים (מ) ואפי' בכ"ש
כידון ככ"ר כ"ז שהם צ"ב וצריך הגעלה הואיל
והוא דבר גוש נ או דוחק' כ"פ הט"ז במקו' שיש
דוחק' דסכינ' אפי' (ע) מונח על הטעליר
ג"סר גם הבשר כ"ז שהוא רותח הרבה

אחר שבא מן הכ"ר ובאין דוחק' דסכינ' כההוא דתתב כף בכ"ש יש להקל פ' אם אין ס' נגד
מקום הסכין שחתך הבשר ופר"ח פ' בין דליכא ס' נ"ו ליכא ס' סג' בטעילת מקום ולפי מ"ש ס"ק
כ"א ס"ק י"ד שאין הצרול בלוע ע"י רותח יותר מכ"ק א"כ ס' אלא כנגד קליפת מקום הסכין
שחתך כשידוע בודאי עד כמה התק' אבל מן הסתם ודאי הדק' להתקן כלל הסכין וצריך נגד כל
הסכין חוץ מהתא' וזה יש ס' יותר וצריך קליפה במקום שחתך הסכין דג שכתח בסכין
של גויס ב"י ישטוף עליו מים ויעבור עליו בכח חודו של סכין ולא צריך
גרירה מבשר הדג מלאחר שא"ל לתקן ה"ל כדעבד (ק) ואם חתך כתתי לחם בסכין חלב ב'י

לרוב
כ"ח ועט"ז ס"י צ"ו ס"ק כ' ועפר"ח ס"ק ב' שהשיג על ש"ך והסכי' ע"ס ב"י ומ"מ ע"מ"ג ז"ו ל
פר"ח ס"ק כ"ז ע"ש ס"ק ה' ס"ק ו' מה שהשיג ש"ך ס"ק כ"ז על מהרש"ל ולא עמדתו על סוף דעתו כ"י
ברור כול' רש"ל וע"ס צ"ג ס"ק י"ד מ"כ כל ס"א כ"ק מ"ב מ"י ש"ך כ"ה או"ה רש"ל וכ"פ ש"ך ס"י ק"ה
דלא כב"ח דאפר רק הסכין בכ"ש שים"ב והבשר מותר ס' וד"מ מ"י חולק עליו ע"ח"ד משמע אפי' ב"י

הלכות בישר בחלב

לרוב שר הרוב מותר והבית' אסר או"ה ויש להקשות עליו אלא שכבר הורה זק" (ר)
 והסבין צריך הגעלה דל"ג וז"ל ב"י הסביר להשתמש בו לא בשר ולא חלב אבל מותר לאכול
 בו ירקית ודגים וכה"ג (ש) הו' שחינו גודע שהוא ב"י אינו אסור אלא כ"כ (ובשר שנתקן דק
 דק בסבין גבינה שאינה ב"י מאחר שהדרך לנקות סבונים די שידים הבשר ולהרא"ש אף בסבין
 ב"י סגי בהכי אלא דכתב אם אפשר יקלוק (ת) אפי' ביש ס' נגד השמטות ששל הסבין
 צעי קליפה צ"י (א) וז"ל ב"י ופשוט אם אין ס' נגד השמטות ששל הסבין אסור כולה (ב)
 אבל אם הוא כ"ש הבשר צריך קליפה והסבין גענה צק"ק דהיינו לנעוץ ולחזור ולנעוץ י"פ תיכף
 ומיד זח"ז ולא כמו שנהגין בטענין בקרקע ומניחין שם הסבין (ג) ואף שהבשר רק אבל
 אם נתקן גבינה קשה וכה"ג צריך הסבין נעילה אעפ"י שהוא לזון (ד) וכ"ר מקרי צעודו
 על האש או מיד שהוסר מן האש (ה) ולפ"ז אם צולין בשר על השפוד ומתכו בסבין של
 חלב אם הוא מיד כשמסירו מן האש מתכו בו הו' אסור עד ס' (ו)

אם נפל גבינה לחה או חמה בקערה בשר ב"י אינו אסור אלא כ"כ דאין שם רוטב ולא
 דוחק דסבינא ט"ז ט"ז ועמ"ש צ"ח צ"ח דש"ח :

בשלו דבש היינו משקה מע"ד אפי' היה בשר צעין בנחת שבישלו בו דבש (במחבת
 בשר ב"י) (ז) והוריקהו בעירוי ולא פסק הקילות : (ח) אם בקערה של חלב ב"י מותר
 דהוי כ"ט בר כ"ט דהיתרא (ט) אף הקערה (י) ואף לכתחילה מותר לאכלו עם חלב
 וכ"ש להוריקהו בקערה של חלב (כ)

סימן צ"ה דגים וצאים שנתבשלו בקדרה של בשר הם מותר לאכלן עם גבינה
 דגים (א) שנתבשלו בכלי בשר מסתמא אמרי' ש"ך א' שהודח יפה ומותר לאכלו
 בכות' (ב) בדעב' דווק' דהוי כ"ט בר כ"ט דהיתר' (ג) וז"ל אפי' כמנה פעמי' כ"ט בר
 ג"ט אסור הכל אם עבר ובישל או כלה בקדרה של בשר ע"ד לאוכלן בכות' שאסו' לאוכלן בכותח
 (ד) ופר"ח מתירו אם יודע בודאי שלא היתה רחיצה יפה אם יש בממש ש"פ הקדרה יותר
 מא' במ' בדגים אסור לאכלו בכותח (ה) ודגים שעלו בקערה אפי' נללו או נתבשלו
 בקדרה של בשר מותר בדעבד ואין בו חשש סכנה (ו)

ביצה אפי' קלופה שנתבשל במים בקדרה רחוצה יפה (ז) חולבת מותר לתת בתרנגולת
 ובנתבשלה עם בשר אפי' בקליפה אסור לאוכלו בכותח והמנהג להסור לכתחילה נ"ט
 בר כ"ט ובדעבד אם נתנו בכותח (ח) מותר בכל ענין (ורש"ל אסור אפי' בדעבד בנללה
 ט ודווקא לאכול חלב והבשר עמנו אבל ליתן דרך עירוי י מכ"ר של בשר בכלי של חלב
 שרי אפי' לכתחילה (לבשלם בקדרה בשר לתתם בכלי חלב) כר"ח ולא כהגו' כן להקל
 בכה"ג אמוס בה"מ או לעת הצורך יש להקל כ וכן אם לא נתבשלו ולא נללה תחלה רק עלו
 בכלי של בשר ל שהכלי או הדגים חמים מותר לאכלן עם חלב עמנו וכן להיפך אבל אם שניה'
 חמין ה"ל כנללו מ וכן אם היה הכלי שנתבשלו או נללו בו לבגס שלא היה ב"י טהגין היתר
 לכתחילה

כל דהוא אינו כלום ה כמ"ש ב"י ק"ה ג' בהגה"ה ולדידן דאין אנו בקיין בין כחש לשמן ב"ה ע"ס ס"ט
 ז ובישמה ישראל השמט' ב"י ח ש"ך ל"ג ט וע"ס ק"ג ע' י ש"ך שם כ מנחת כהן פ"ח א ע"י מ"י כלל
 י"ו ס"ק ד' ב לרמ"ג ג' ט"ז א' ד מנחת כהן ח"א פ"ב ה ואסתמא בכל קדרה יש ס' בתבשיל נגד השומן
 הדבוק מ"י כלל ג' ס' י"א ומ"י כלל כ"ז ס"ק א' ומ"ש ט"ז ג' וז"ע כו' ויש ללמוד דבריו מגוונגמים מאוד
 ז כנ"ל בס' א' ש"ך כ"ב ח וע"ז ס"ק ד' מ"ש רש"ל ט רש"ל וכ"ש של"ה ופי' ואינו עיקר פר"ח ומ"

פ כדעת
 רמ"א ט"ז
 י"ד וע"ס
 צ ס"ך ב"י
 וט"ז י"ב
 ק ת' חו"י
 ס"ק ע"ט
 ר שם
 ש ש"ך ל'
 ת פר"ח
 מטה אהרן
 סמ"ז ע"ך
 ב'

א כמו
 שמשק
 רמא
 ב ט"ז י"ג
 והתקול בזה
 אינו לא מן
 המתמיהים
 דלא ככת
 ג ב"ה שזה
 לא מעלה
 ולא מוריד
 ע"ס ק"ך
 א"ז

ד עמ"ד
 אות ס' י"ז
 ופר"ח כ'
 דוחק
 דסבינא
 בלע חוס

הלכות בישר בחלב סא

כ דאין

לכתחילה עם המים השני עיי' ט"ז ס"ק ד' בשם רש"ל שהחמיר קצת ומחלק בין קדרה וכן
וכ"כ ב"ח ס"ס כ"ד וט"ז ס"ק ג' וט"ז ס"ק י"ח פסק דאין לחלוק בין כף לקדרה וט"ז כר
כ"ט הסוד לכתחילה בביטול וט"ז ס"ק י"ח מותר לכתחילה לחת"פ וכל זה כשהמאכל אינה
חריף אבל אם היה דבר חריף (ג) שא"ל לאוכלו בלא ביטול רק דבר מועט או ע"י
ד"א אבל בהרש"ט אינה דבר חריף (דיכולין לשתות כמו שהוא חי א"ל שהוא כמו חומץ
(ס) אם לא שוה חריף כ"כ שהין יכולין לשתות חי כגון שבשלו דברים חריפים בכלי
בשר אפילו אינה ב"י (דחופי משוי כאלו בעין וב"י (ע) או שדכו תבלין במדוך של בשר
שנסתמא אינו נקי (פ) ואין דבריו מוכרחים (ז) דווקא המאכל עצמו שהוא חריף נעשה
לשבת אבל אי לא משוי הקדרה לשבת (ק) אם אכלו בחלב אומר אפי' בדיעבד עד דאיכא
ס' נגד הבשר הבליע (ואם אין ידוע הבלוע צריך ס' נגד כל התבלין (ר) ולא מיקרי דבר
חריף משום מעט תבלין רק אם רובו דבר חריף (ש) *

ג כלי בשר שהודחו ביורה חלב בחמין ר"ל החמין שהוא ביורה ה"ס"ב (שה"ס"ב ואין
שומן דבוק בשום א' מן הכלים וא' מן הכלים אינה ב"י מבליעת כ"ר ואז כל הכלי מותרים
(ת) והמים נהגין בהם ליסור לכתחילה (אבל אם היה שומן דבוק באותה שאינה ב"י הכל
אסור להשומן כוגע בכלי שני ונאסר הכלי ושוב נאסר הכל (א) אבל אם השומן דבוק
באותו ב"י אותו הוא ב"י מותר ושאינו ב"י אסור (ב) ומיירי שהודח בכ"ר ולענין הדחה
אפי' אינו ב"י מחזיקין בהו שומן שלא היה

מקונה יפה (ג) ואין חילוק בין הדיח
קערות עם קערות או כפות או טעלי"ר עם
טעלי"ר ול"א מה שתשימו בכ"ש אינו אסור
(ד) היינו מסתמ' דחיישי' שמא השתמש בכף
או בטעלי"ר בכ"ר אבל אם ברור לו שלא
השתמש בכף או בטעלי"ר רק בכ"ש תוך מע"ל
אינו אסור בדעבד והכי נהג (ה) ואין
הדין אמת אלא כל מה ששתמש בחום
שה"ס"ב מע"ל אסור (ו) אבל אם שניהם
ב"י והדיחו יחד (כלי בשר וכלי חלב) בכ"ר
(ז) שניהם אסורים ומ"ה אם נתבשלו מים
או ירקות בקדרה חולבת ב"י ותבשלו בו הכף
של בשר ואין ס' נגד הכף ב"י אסורים זא"ז
אפי' שניהם מקובחים יפה (ח) אבל אם
הודח זא"ז אפי' בכ"ר (ט) או בכ"ש אפי'
ביחד

ס ע"ס ז"ו וק"ג ו' ע"ש ז' פ' מנחת כהן רע"ט ז' מ"י כלל כ"י ס"ק ט' ק"ש ז' ע"ס כ"ב ג' ר"ט ז'
ש ע"ס ז"ו וק"ג ג' וק"ג ו' וז"ח ח' ת אותו שהוא ב"י מותר דהא פגם הוא מקבל ולאותו שאינו ב"י ג"כ
אינו יאסר מן אותו שהוא ב"י דכ"ט בר ג"ט ועדיין היתר שאינו ב"י ואין שם ליסור ט"ז א' ש"ך י' וע"ש
ב"ח ש"ך י' ג' ש"ך ד' א"ה וב"ח ה"ש י"ג ט"ז ופר"ח ז' ש"ך ט"ז ח' ע"ח ח' ט"ז י"א י"ז י"ב דלא

הדכות בשר בחלב

דרוב בלוע מדיחין אוקמינ ארוב גם הרוב הכלים אף שאין מודחין אין בשמנוניות ס' והיו ב' רובו וכבר כ' מהרש"ל עיי' סי' זה דבעירו א"צ המורה לשאול אם מקווח וק"ל:

ביחד אפילו הן מלוכלכות (א) שרי ואם עירה מכ"ר של בשר על כלי חלב דינו ככ"ר ואוסר אם היה ב"י (כ) אבל אם הכלי שמערה עליו אינו ב"י לא נאסר (ל) ואפי' במערה מכלי של איסור על כלי של היתר אין לאסור רק הכלי שבא הקילוח העירו עליו (מ) ובת"ח משמע בהדיא דבין מערה מכלי בשר מקווח ב"י על כלי חלב ובין מערה מים שאין לא של חלב ולא של בשר על כלים של בשר וחלב יחד ששומן דבוק בהם יש להתיר בה"מ או לאורך ושללא בכה"ג יש לאסור וצ"ע שלא כ' כן כאן בהג"ה (ג) וכ"פ בא"י אלא דבה"מ יש להקל (ס) אבל אם עירה מים רותחין שאינה של בשר ולא של חלב כגון שקדרה חדשה או שלא גשתמש בו רק ירקות וכיוצא או שאינה ב"י (ע) על כלים של בשר ושל חלב ביחד אפי' השומן דבוק בהם הכל שרי (פ) וש"ך אומר (ז) והיכא דהם נקיים יש להתיר (ק) ובכלי של איסור אפי' נקי ובכלי של בשר וחלב שא' מהם נקי אינו נקי שהנקי איסור ושאינו נקי צ"ע (ר) ויש להחמיר בשניהם בכלי של איסור ובכלי של בשר וחלב שא' מהם נקי במקו' שאין ה"מ ואם נמצא קערה של חלב בין כלי בשר לא חייב' לשמא הודחו ביחד בדרך שנאסרים (אפילו רגילים באותו בית להדיח בכ"ר מותרים... (ת)

במהר"ל דאום ב"י ש אם היה מלוכלך אלא שאין המורה צריך לשאול אם אינה מלוכלך ובעירו צריך לשאול כ שאלו חושבין קילוח העירו כאלו הוא בכלי שמערה ממנו כו' ל ט"ז י"ג נ ת"ך וש"ך י"ז ס מ"י כלל כ"ז ס"ק ד' ג ע ש"ך י"ח פ דאין עירוי ככ"ר ומ"ס שהכלים יבליעו זמ"ז צ עיי' בסוף ע"א מה ש"כ בשם ש"רס"ק י"ז ובש"מ"י יש להקל וכ"פ ט"ז

הגה"ה עיי' מ"י כלל נ"ז ס"ק כ"ט ז"ל אף בודאי הודח עמהם שרי והרב שכתב דוקא בלא ידעינן שהודח יחד שרי צריך לומר דמיידי שידעינן בודאי שיהיה ב"י ובסתמא קי"ל אף בכלי ישראל סתמן אינו ב"י וכן אם יודע בודאי שהוא נקי א"כ אף בודאי הודח מותר ע"ש ועכר"ח ספ"ח ועש"ך ס"ק ד' דחולק ובת"כ ג"י פסק כרמ"א דלא כש"ך וכר"ח

ך אם נתנו אפר במי חמין שבירה קודם שהניח הקדרות אעפ"י שהשומן דבוק בהן מותר (א) ויש להחמיר זולת בה"מ יש להקל (ב) ואם נפל צורית שקורין זיי"ק העשו מחלב שיש בו אפר לתבשיל אין לאסור (ג) ובנשפך מן הקדרה חולבת על הכירה וזב תחת הקדרה של בשר אם היה באותו מקום אפר נעשה הדוטב נלפגם ואינו אוסר וא"ע למעשה (ד) מותר לאומנים המבשלי' צורית לטעום אי סגי להו מלח (ה) ופר"ח מחמיר) לכתחילה לא שרי ליתן לתוך המים אלא אפר תנור שמסיקין בתוכו או אופין לחם ואין מבשלין בשר בחלב :

ז מ"י כלל כ"ז ס"ק ד' ג ע ש"ך י"ח פ דאין עירוי ככ"ר ומ"ס שהכלים יבליעו זמ"ז צ עיי' בסוף ע"א מה ש"כ בשם ש"רס"ק י"ז ובש"מ"י יש להקל וכ"פ ט"ז

מחמיר) לכתחילה לא שרי ליתן לתוך המים אלא אפר תנור שמסיקין בתוכו או אופין לחם ואין מבשלין בשר בחלב :

ה אין מניחין לכתחילה כלי שיש בו כותח אכל כלי שיש בו מלח אם הם מגולים ואכל כלי שיש בו חומץ מותר דבטל בם' ואינו צעין ט"ז וש"ך :

ו עוב ליזהר לכתחילה שלא להניח בתוך תיבה כד של בשר אכל כד חלב (ודוקא במגולים : (ו)

ז מלח או תבלין הניתן בקערה של בשר מותר ליתנו בחלב והמחמיר לכתחילה תע"ב וט"ז פ'

להחמיר בשניהם מלוכלכי' ק ולא משמע כן במהר"ל של דם"ל אם הם ב"י דאם' אף באינו מלוכלכים מ"י כלל כ"ז ס"ק כ"ג ר והט"פ שאינו נקי אינו נאסר ש ש"ך ס"ק ט' עפר"ח ס"ק י"ק מ"ש ב' וחולק על ש"ך ט"ז י"ד א וכ"פ כ"ז ס"י צ"א צ פר"ח וע"ת דברי שמואל ספ"ח : ג ט"ז וכ"פ מ"י כלל כ"ז ס"ק כ"ו להתיר ד מ"י שם דאולי יש לחלק בדשעה קלה כזו אין נעש' לפגם : ה כ"ז ס"י ע"ג וש"ך כ"

מחמיר) לכתחילה לא שרי ליתן לתוך המים אלא אפר תנור שמסיקין בתוכו או אופין לחם ואין מבשלין בשר בחלב :

להחמיר בשניהם מלוכלכי' ק ולא משמע כן במהר"ל של דם"ל אם הם ב"י דאם' אף באינו מלוכלכים מ"י כלל כ"ז ס"ק כ"ג ר והט"פ שאינו נקי אינו נאסר ש ש"ך ס"ק ט' עפר"ח ס"ק י"ק מ"ש ב' וחולק על ש"ך ט"ז י"ד א וכ"פ כ"ז ס"י צ"א צ פר"ח וע"ת דברי שמואל ספ"ח : ג ט"ז וכ"פ מ"י כלל כ"ז ס"ק כ"ו להתיר ד מ"י שם דאולי יש לחלק בדשעה קלה כזו אין נעש' לפגם : ה כ"ז ס"י ע"ג וש"ך כ"

פ' דאף לכתחילה מותר (ז) וטוב מנהג אשכנזים שיש להם כלים עושים למלא ח' לבשר וא' לחלב ולפעמים בתוך הסעודה שידיו מלוכלכות מן הבשר ולוקח מלא ואח"כ יקח לחלב וכן להיפך (ח) ואפי' בקערה של איסור מותר (ט) ומ"י אומר בקערה של איסור (י) (סימן כ"ז מאכל שנחתך בסכין בשר או טרפה)

א כגון או בכל וכל דבר חריף שנתך בסכין אעפ"י שהסכין מקוונת יפה (והפ"ח כס"ק בסכין מקוונת יפה לותר) ואינו צ"י אם נתבשל בחלב צריך ס' נגד מה שנגע בסכין והיינו קליפת הסכין ברוחב ק"ש (א) כשירוע צביר עד כמה נגע אבל מן הסתם דרך לחתוך בכל הסכין ואריך ס' נגד כל הלהב (ב) ולא כנגד הכל ואם לא נתבשל אסור כולו לכתחילה לאוכלו בחלב ואם חתך כגון של ישראל בסכין של איסור חף שעדיין לא נתבשל מותר ע"י גטילת מקום שהוא כעובי אצבע וכן אם העכו"ם מוכר כנפות תחובים ואין נמצא לקנות שאין תחובים מותר ליקנות ולטעול מהם כדי גטילה (מ"י ס"א ס"ק ר"א וזה בשט"ו וכ"מ בט"ז ובמור"ם לובלין סי' כ"ב דלא כש"ך ס"ק משמע קצת מדבריו שדעת הרב דכל שלא נתבשל הצונן מקרי לכתחילה ואסרי כל הצנן אם נחתך בסכין של איסור ולחומר לא דק ואם חתך ד"ק צריך ס' כנגד כל הבצל (כשהבצל או הנקטן מן הסכין או שאין סכין לפניו שנוכל לשער בו אבל שהסכין קצת מן הבצל א"צ מ"א כנגד הסכין וא"י ס' א"צ לברר ולהסיר הבצל ואם נחתך בסכין ש"ג דק צריך לשער כנגד כל הבצל חף שהוא יותר מן הסכין (ופר"ח פ' דא"צ ס' אלא כנגד הסכין) וצריך לברר ולהסיר הבצלים והיבא ששטנו בכל שלם שנחתך בסכין ש"ג או של בשר אם יש

בתבשיל ס' נגד הגטילה שרי (ג) וזה"ל בחתך דק בסכין ש"ג צריך ס' נגד כל הבצל ובסכין של בשר רק נגד מקום הסכין (ד) וכן דרך חיים סי' מ"ה מ"מ לעצמו נכון להחמיר ואם חתך רק הירק שעל הצנן וזנבות של שומ' ובצלי' נמי לא חריפי ולא בלעי לא כ"ק (ה) אין לחוש ואם יש ספק אם נחתך בסכין של איסור אזלינן לקולא (ואם ידוע שהסכין היה צ"י אלא דמסופק אם חתך בו הצנן או לא אסור ש"ך (ופר"ח) ולכן קונוי הצונן שיש בהם תחובי' נלכד

סמ"ח מדין זה ה ש"ך י"א מ"ש בחד"ר אות כ"ב סי' כ"ט כמורדה שאין זה מוכנת המחדר שפירש אם נגע בכל קלופה בליחתך ז"א ולא הפ"י שיגע בחיתך וק"ל במ"י כלל ס"א ס"ק י"ט מ"ש ש"ך ס"ק מ"ב

בבשר ח' לבשר וא' לחלב ולפעמים בתוך הסעודה שידיו מלוכלכות מן הבשר ולוקח מלא ואח"כ יקח לחלב וכן להיפך (ח) ואפי' בקערה של איסור מותר (ט) ומ"י אומר בקערה של איסור (י) (סימן כ"ז מאכל שנחתך בסכין בשר או טרפה)

א כגון או בכל וכל דבר חריף שנתך בסכין אעפ"י שהסכין מקוונת יפה (והפ"ח כס"ק בסכין מקוונת יפה לותר) ואינו צ"י אם נתבשל בחלב צריך ס' נגד מה שנגע בסכין והיינו קליפת הסכין ברוחב ק"ש (א) כשירוע צביר עד כמה נגע אבל מן הסתם דרך לחתוך בכל הסכין ואריך ס' נגד כל הלהב (ב) ולא כנגד הכל ואם לא נתבשל אסור כולו לכתחילה לאוכלו בחלב ואם חתך כגון של ישראל בסכין של איסור חף שעדיין לא נתבשל מותר ע"י גטילת מקום שהוא כעובי אצבע וכן אם העכו"ם מוכר כנפות תחובים ואין נמצא לקנות שאין תחובים מותר ליקנות ולטעול מהם כדי גטילה (מ"י ס"א ס"ק ר"א וזה בשט"ו וכ"מ בט"ז ובמור"ם לובלין סי' כ"ב דלא כש"ך ס"ק משמע קצת מדבריו שדעת הרב דכל שלא נתבשל הצונן מקרי לכתחילה ואסרי כל הצנן אם נחתך בסכין של איסור ולחומר לא דק ואם חתך ד"ק צריך ס' כנגד כל הבצל (כשהבצל או הנקטן מן הסכין או שאין סכין לפניו שנוכל לשער בו אבל שהסכין קצת מן הבצל א"צ מ"א כנגד הסכין וא"י ס' א"צ לברר ולהסיר הבצל ואם נחתך בסכין ש"ג דק צריך לשער כנגד כל הבצל חף שהוא יותר מן הסכין (ופר"ח פ' דא"צ ס' אלא כנגד הסכין) וצריך לברר ולהסיר הבצלים והיבא ששטנו בכל שלם שנחתך בסכין ש"ג או של בשר אם יש

בתבשיל ס' נגד הגטילה שרי (ג) וזה"ל בחתך דק בסכין ש"ג צריך ס' נגד כל הבצל ובסכין של בשר רק נגד מקום הסכין (ד) וכן דרך חיים סי' מ"ה מ"מ לעצמו נכון להחמיר ואם חתך רק הירק שעל הצנן וזנבות של שומ' ובצלי' נמי לא חריפי ולא בלעי לא כ"ק (ה) אין לחוש ואם יש ספק אם נחתך בסכין של איסור אזלינן לקולא (ואם ידוע שהסכין היה צ"י אלא דמסופק אם חתך בו הצנן או לא אסור ש"ך (ופר"ח) ולכן קונוי הצונן שיש בהם תחובי' נלכד

סמ"ח מדין זה ה ש"ך י"א מ"ש בחד"ר אות כ"ב סי' כ"ט כמורדה שאין זה מוכנת המחדר שפירש אם נגע בכל קלופה בליחתך ז"א ולא הפ"י שיגע בחיתך וק"ל במ"י כלל ס"א ס"ק י"ט מ"ש ש"ך ס"ק מ"ב

בבשר ח' לבשר וא' לחלב ולפעמים בתוך הסעודה שידיו מלוכלכות מן הבשר ולוקח מלא ואח"כ יקח לחלב וכן להיפך (ח) ואפי' בקערה של איסור מותר (ט) ומ"י אומר בקערה של איסור (י) (סימן כ"ז מאכל שנחתך בסכין בשר או טרפה)

א כגון או בכל וכל דבר חריף שנתך בסכין אעפ"י שהסכין מקוונת יפה (והפ"ח כס"ק בסכין מקוונת יפה לותר) ואינו צ"י אם נתבשל בחלב צריך ס' נגד מה שנגע בסכין והיינו קליפת הסכין ברוחב ק"ש (א) כשירוע צביר עד כמה נגע אבל מן הסתם דרך לחתוך בכל הסכין ואריך ס' נגד כל הלהב (ב) ולא כנגד הכל ואם לא נתבשל אסור כולו לכתחילה לאוכלו בחלב ואם חתך כגון של ישראל בסכין של איסור חף שעדיין לא נתבשל מותר ע"י גטילת מקום שהוא כעובי אצבע וכן אם העכו"ם מוכר כנפות תחובים ואין נמצא לקנות שאין תחובים מותר ליקנות ולטעול מהם כדי גטילה (מ"י ס"א ס"ק ר"א וזה בשט"ו וכ"מ בט"ז ובמור"ם לובלין סי' כ"ב דלא כש"ך ס"ק משמע קצת מדבריו שדעת הרב דכל שלא נתבשל הצונן מקרי לכתחילה ואסרי כל הצנן אם נחתך בסכין של איסור ולחומר לא דק ואם חתך ד"ק צריך ס' כנגד כל הבצל (כשהבצל או הנקטן מן הסכין או שאין סכין לפניו שנוכל לשער בו אבל שהסכין קצת מן הבצל א"צ מ"א כנגד הסכין וא"י ס' א"צ לברר ולהסיר הבצל ואם נחתך בסכין ש"ג דק צריך לשער כנגד כל הבצל חף שהוא יותר מן הסכין (ופר"ח פ' דא"צ ס' אלא כנגד הסכין) וצריך לברר ולהסיר הבצלים והיבא ששטנו בכל שלם שנחתך בסכין ש"ג או של בשר אם יש

בתבשיל ס' נגד הגטילה שרי (ג) וזה"ל בחתך דק בסכין ש"ג צריך ס' נגד כל הבצל ובסכין של בשר רק נגד מקום הסכין (ד) וכן דרך חיים סי' מ"ה מ"מ לעצמו נכון להחמיר ואם חתך רק הירק שעל הצנן וזנבות של שומ' ובצלי' נמי לא חריפי ולא בלעי לא כ"ק (ה) אין לחוש ואם יש ספק אם נחתך בסכין של איסור אזלינן לקולא (ואם ידוע שהסכין היה צ"י אלא דמסופק אם חתך בו הצנן או לא אסור ש"ך (ופר"ח) ולכן קונוי הצונן שיש בהם תחובי' נלכד

סמ"ח מדין זה ה ש"ך י"א מ"ש בחד"ר אות כ"ב סי' כ"ט כמורדה שאין זה מוכנת המחדר שפירש אם נגע בכל קלופה בליחתך ז"א ולא הפ"י שיגע בחיתך וק"ל במ"י כלל ס"א ס"ק י"ט מ"ש ש"ך ס"ק מ"ב

הדכות בשר בחלב

לכר זכותי' עד חצי זית (ו) תלין שטענה במרא וחצי' (א) חלב למעלה זית' לא (ז) ויש לקבל בשאר דברי' חריפים במקום שיש קצת סבא' להל' (ח) הם טעם האין ולה טעם טעם בשר ובשלו בדעבד בחלב מותר חלב לכתחילה לסוד בכותה ע"י טעינה (ט) .

ב אם חתך בו שומים וצבלים וכרשים (ותמכא שקורין קריין) וכיוצא בהם דברי' החריפים ופירות חמוצים (כתב או"ה דתפוחים חמוצים לא ניקרי דבר חריף וכ' ט"ז במקום הפסד יש לסמוך עליו מ"מ הו' דצ' חריף קל' וצ' עיקלי' וכן רגסין ופלומין וחות' משקין שטעמן מסובין עם מי' שקורין בארט"ש מיקרי דבר חריף אפי' אין מחומץ הרבה ט"ז ובה"י כתב בס' ז"ה דאינו מקרי דבר חריף שיכולין לשותפו כשהוא כי אם לא שהוא חריף כ"כ שאינו יכול לשותפו כשהוא חי כמו חומץ ע"ש) ולגיס מלוחים דינם שזה לחתך בו כנון (מיירי כשהם מלוחים ביותר אז הגב חורפיה דמלחא ודוחקא דסכיוא בלע טפי חלב משום מעט מלח לא חשיב חריף ע"ד) וכ' רמ"א ומ"מ מותר לאכול מרקחת חריפים של עכו"ם כגון זוגביל וכיוצא בו דיש להם כלים מיוחדים לכן (וש"ך חולק) ופסק דאם חתך זוגבילא רטיבתא בסכין איסור שאינו ב"י מותר ע"י קליפה וביצשתא מותר בהדחה ע"ש) :

ג חבלין שדוכו במדוך של בשר' אסור' לאכול בחלב וה"ה מל' וכל שאר דברי' החריפים' אם המדוך מקונחת אפי' ב"י מותר ואם אינו מקונחת אף אינה ב"י אסור וכן דעת אחרונים כתב בתשובת צ"ש סימן כ"א שמותר לקנות הבשמים שנידוכין וגטחנים בחמויות הבשמים העכו"ם במכתשת שלהם לפי שהוא קבוע לבשמים ואין חשש שדוכין צהן דבר איסור וכן הדין מהבשמים שמוכרים הכתושים הרוכלים המתעסקים ברפואות דודאי לבשמים יש להם מדוכה בפ"ע אכן בכרכו"ם שקורין זפריין אסור לקנותו כתוש מפני שמערבין בה בשר סוסים ועיין בש"ך סי' קי"ד :

ד מי לימנו"ש שמביאין העכו"ם וכן חתיכות דג מלח כשלביאים העכו"ם בחציות מותרים מפני שמביאים הרבה ביחד ואף אם נאסרו מקצתן שנחתכו ראשונה בסכין של עכו"ם נתבטלו באחרים הגתתים אפי' שיש אסורים כי כבר נתבטל טעם האיסור בראשונים ולכן כולם מותרים ולכן לאכלין בקצת מקומות הכרוב שקורין קומפש"ט אע"ג דפרוס וחתך (ר"ל שחותכין העכו"ם אחר שנתחמץ דאלו מה שחותכין קודם שנתחמץ אין בו חשש כלל לפעול' לחרוב שמחמירים אחר חנינתו שקורין זוא"ר קרוב יחמירו ג"כ המרקחת חריפים ובמי לימנו"ש דחד טעמא הוא ולה"פ דמרקחת לא מיקרי דבר חריף שהדבש מבטל החריפות בתשובת ג"ש סי' א' מתיר כרוב שלם שקורין הייבטלע"ך שמבשלים תחלה ואח"כ כובשין אותם דמותרין באכילה ע"ש ויש מקומות שמחמירין בזה ואין לשנות אבל שאר דברים שאינן חריפים כגון תפוחים או לפתו"ת יבשים וכדומה נוהגין בהן היתר כמו בלימני"ש ואין להחמיר כלל) ט"ז הגיה שז"ל אבל שאר דברים שאינם חמוצים כ"כ כגון תפוחים וכדומה ואתרוג הוא להרשב"א דבר חריף עיי' מ"א סי' תמ"ז סל"ג כ' ת"ח כלל ל"א כיון שמקלין בדבר שפשו של אדם קצה עליו יש ג"כ להקיל אם חתך התולע עם הפרי שמותר ע"י קליפה מעט וב"ח כתב בשם רש"ל שאם חתך הפרי דהוי ביה תולע וחתך התולע בסכין לשנים אם הוא פרי חריף בלע שפיר ע"י דוחקא דסכיוא ואריך קליפה סביב חתך התולע ובודאי בסכין אין בו חשש איסור ומיהו"ל מזריך הסכין נעילה יפ' בקרקע קשה ולא ראיתי נוהגין כן אלא מקצתו היטיב ודי' : וב"ח השיג ע"ז דדואי צריך נעילה והפרי צריך קליפה ובר"ח מתיר הסכין ואוסר הפרי :

דעת
הגהות ש"ד
ס"ק
להחמיר
באין יותר
מקריין ד"א
כ"ו ואין לחז
מכא' רמ"א
וש"ך י"ד
ז ט"ז ה'
ח ט"ז שם
כ"ו הרבה
הוכיחים כ'
מהרם דלא
מיקרי דבר
חריף רק
קורט של
חלתית
ט ש"ך ד'
וע"ם ז"ח
מ"ש מזה

הדלות בשר בחלב

כג

ה (ח) חתך קישואים בסכין של בשר מותר לאכלם בחלב בגרידה גרירה פחותה מקליפ' שהקליפה צריכה שתהא גסה הנה שתוכל להנצל כהנה דק ב"י בלבד ממקום החתך (ט) ואם חתך בו לפת שקורין מערין ריבין ועשב אפילו גרירה ח"ץ הלא (י) הדמה בעלמא (כ) ולא עוד אלא אפילו כן שחתך בדעבד אחר הלכת אבל לכתחילה אסור לחתוך לפת כדי לחתוך בו אח"כ בלל או כן ש"ך (ל) שרי בהדחה כמו הלכת לפי שטעם הלכת משינה ומבטל טעם הפולט מהסכין (מ) ודוקא לפת אבל ירק או להם ושאר דברים לא אפילו אין להתיר רק להתיך פעם א' אבל לא הרבה פעמים הם לא שחתך כל פעם לפת בין כן לאכן ב"י בשם סמ"ג :

(סימן ז"ז בלא ללוש עיסה בחלב)

א אין לשין עיסה גדולה בחלב או בשומן שמא יבא לאוכל' עם בשר ואם לש כל הכת אסור אפי' לאוכלו לבדו ואם היה דבר מועט כדי אכילה בבת אחת לו ששינה צורת הכת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר או חלב מותר לכן מנהגין ללוש פת בחלב בשבועות גם עם שומן לכבוד שבת וכ"ס פלאה"ן או פסדי"ט מותרין (מדובה ששמו ודכו בה שם מרמק הסורה לדוקי בה אח"כ אפי' לבשר שמא יבוא לאוכלו בחלב כמו גבי פת (א) ופר"ח חולק) וצריכה להכשיר ואפי' בדעבד אסור בלא הכשר והמדובה המיוחדת לבשר מותרין התבלין לבשר (ב) ואין לאפות שום פת עם פלאה"ן או פסטי"ט בתערובת שמא ייזב מן השומן אל הכת (ובדעבד שלא ראינו שזב כלל מותר אבל אם ראינו דזב מן הפסטי"ט לחוץ ח"ף אינו זב תחת הפת עצמו אלא הפת רחוק אפ"ה הפת אסור ח"ף דיעבד (ג) ומהגין לשום הטפילה בפי התנור ואכ"י היא במהבת לחמיר לכתחילה וכלהדין של גבינה שגאפה בתנור על הקרקע ואח"כ שמו קדרה של בשר רותחת על אותו המקום ואין עוד איסור טוח על הקרקע דאל"כ אסור (ד') דהוי כ"ב קדרות שטוגעין זו בזו (ה) כעבין הטלויזין בשמן האליה ואין משימן בתוכה אלא דבר מועט יש להתיר לאוכלו עם גבינה (ו) גלוסקאות שלא לחשות ח"ף שהיה בהם האליה בכדי נתינת טעם מותרים לפי שאין דרך לאוכלו עם גבינה מאחר שממלאו' עם דבר מתיקה (ז) פת הבא בכיסאין הנקרא בנסקי"ט מותר ללוש בחלב כיון שהוא משונה והמחמיר תבוא עליו ברכה .

ב תנור שטחו בצליה אין אופין בו עד שיסיקנו מצפנים .

ג כת שאפו עם עלי ודגים עם בשר בתנור אחד ע"ס ק"ח .

(סימן ז"ח איסור שנתעכב בהיתר ואופן ביטולי)

א איסור שנתערב מין בשאינו מינו כגון חלב תרבה עם בשר או מין במינו משערין בס' (ולפעמים שקורין בשר מקבד ואינו יודע אם מלוח מותר לטעום בלשנו ויש לסמוך על ישראל לטעום אפי' אינו אומן ועיין ב"ה מ"ט בזה אם א' אבל ולא ידע שהיה שם תערובת איסור ואמר אח"כ שלא הרגיש שום איסור אם הוא מותר והכלים מותרים ובה"ח כלל ס"א ד"ה כ' דאין לנו בקיאים בטעימא מ"מ נראה אם יש עוד חיזה צד להיתר ע"י צירף טעימה זו ע"ס (ה"ה אם ניתן לרפואה תערובת איסור והחולה אמר שלא ירגיש אם יש לסמוך עליו ח"ף שהיה מכוון להרגיש או י"ל דחלש גרם שאין מכוין וגחלש מחוש הטעם ואע"ל .

ב אם נתערב מין במינו אוליג בתר שמא (ד') אבל לא אוליג בתר טעימה אם שזה שמא נשפק בעינין שאין יכולים להעמיד עליו ולשערו אם היה ס' אם מודע שהיה רובא היתר

אחר

לב

א עיי' ב"י
ופר"ח חיזה
מיקרי דבר
מינו ואינו
מינו
ב ט"ז ב'
ג ש"ך ה'
ע"ס כ"ו
ס"סא מ"שי
בזה ד ש"ך
כ' להיפק
כראיו' דלא
כש"ע דכתב
דאוליג בתר
שמא ופר"ח
סק"ט פ'
כש"ך
ובמהדורא
בתרא ובה'
מ' סבר חלק
על הט"ז
דכל איסור
דרבנן ונפל
להיתר אפי'
באינו מינו
וצרו' שהית'
רוב ח"ף שלא
ידע' שיש ס'
כשר וע"ת
כ"ו ספ"ה
וס"ק כ"ו

הרכיב התרבות

מיתר ואם לא נודע הסור אבל בשאינו מינו אף שמדע שהיה רוב היתר
 הסור והם ככל חלב לשבר עוף שהוא דרבנן ונשכך ולא נודע אם היה ס' ונודע שהיה רוב
 מותר (ה) וראוי להחמיר בעוף (ו) ואם נתערב במינו ובשאינו מינו (בפס"ח) אבל
 נסערב תחלה עם אינו מינו ואח"כ יתוסף שם מינו הסור (ז) ונשכך בעינין שהין יכולין
 לעמוד עליו לשערו ונודע שהיה רוב היתר ממינו וראוי את שאינו מינו כאלו אינו והסור מינו
 רבה עליו ומבטלו (מינו מותר ושאינו מינו הסור) אבל אם ההיסור שנתערב הוא בעין
 לשנינו ולא נשכך (וה"א לעמוד על שיעורו דחיסרון מעוט הכרה לא הוי ספק) אף שהוא
 מאיסור דבריהם הסור :

ד איסור אפי' דרבנן (ט) שנתבשל עם היתר אפי' מכירו והוא שלם וזרקו כריך ס' נגד
 כל האיסור לשיכך המבטל בקדרה הסורה בם' או כף כריך ס' עד כל הקדרה והתבטל
 הסור (י) וכנגד מה שתחב מהבך בין שהוא של חרם או עץ או מתכות ואם גבלע ע"י רתיחת
 מליחה (ה"ה ע"י עירוי) אינו גבלע בכלי רק כ"ק אבל המלכל נאכר כולו (כ) ואם נאסר
 הכלי ע"י כבישה כריך לשער נגד כולו (ל) וכל איסור בגבטלים בם' אם מכירו כריך להסור
 לכן חלב שגבל לתבטל ונתבטל ב"ם כריך ליתן שם מים כוננים וטבע החלב להקפא למעלה
 ע"י המים ויסירו (והיכא דליכא ס' לא מהני להקפא למעלה ע"י מים כוננים (מ) איסור
 שנתבטל בהיתר בקדרה והסירהו משם וכפל לקדרה אחרת כריך לחזור ולבטלו ב"ם נגד כולו
 וכן לעולם אבל אם ככל לקדירה ראשונה ב"פ א"כ רק ס' ח' כנגדו :

ה אם ידע כמה הוא האיסור כגון כף חדשה או שאינו ב"ם שיער זה ובלע כזית חלב
 ואח"כ ייער זה קדרה של בשר ה"ס' רק (ג) נגד הכזית אבל כף ישינה משערין
 בכולה דכל מה שבלע נעשה איסור ולא ידעין כמה בלע (ס) ויש להחמיר בכ"ח אפי' חדש
 לשער נגד כולו היינו בבלע חלב אבל לא בשר וחלב (ע) ובשאר כלים דוקא יסן דהיינו תוך
 מע"ל של בליעות הרבה בשר ובליעת כזית חלב ובשאר האיסורים ל"א כלל בכלי שנעשה גבלה
 אפי' בלע איסור והוא כ"ח ואין להחמיר כלל (פ) ועש"ך דדבר שיש לו הגעלה ל"א ב'י'
 חל"כ כיון דאפשר להסיר הריסו משם ע"י הגעלה ודווקא בכלי יסן אבל בכלי חדש אפי' של
 חרם אינו כ"כ מ"מ נראה דיש להחמיר דבישנים אפי' בדבר שיש לו היתר בהגעלה דל"כ אבל
 בה"מ ובה"ג יש להקל דבשל עץ ונתכת לא אמרינן נעשה גבילה (ז) :

ו כחצי זית אפי' איסור דרבנן (ק) שנתערב בהיתר כריך ס' חל"כ וזתים לבטלו :

ז כחל מתבטל בג"ט (ר) כל האיסורים בין דבריהם ובין של תורה (ז) מתבטלין בם'
 מלבד חמץ בשםח ע"מ וי"י (ועם"ק וערלה ע"מ רכ"ה) ובלבד שהאיסורין אין נ"ע
 בקדר' אבל אם נ"ט בחזקו קדרה והוא הסור מאד עכמו כגון תבלין של עכו"ם וערל' לאבוקי
 הבליע מאיסור ע"מ ק"ה אפי' בחלף לא בטיל (היינו מדרבנן ש' וכן כל האיסורים אם
 מרגישים טעמו ביותר מם' ג"כ אינו בטיל (ת) וה"ה בתבלין אם ידוע שהין נותן טעם
 כגון שגבל קורט מלח או תבלין ליורה גדולה מותר (א) כ"ז שמרגישי טעמו ואם אינו ידוע
 אם מרגישי טעמו מותר להאכילו לעכו"ם מסל"ת (ב) לכן מלח ותבלין אבל לא שומן אף שהוא
 מטעים ג"כ מ"מ אינו נרגש כ"כ כמו דבר הריק (ג) שגבל ככל איסורים דעבדי לטעמי'
 אם איסורים מחמת עכמן ואפי' איסורים רק מדרבנן (ד) אינם בטילים ואפי' של מלח ותבלין

לדבר

א"ש"ך ז'
 וט"ו ס' מ'ה
 משום גזירה
 ז' ט"ו ה'
 ח"ש"ך חולק
 ט"ו ה' אף
 שהיו מינו
 מותר ופר"ח
 ח"ק על
 הט"ו וב"ח
 ט"ש"ך י'
 י"ש"ך י"א
 פ"ס בג"ה
 ב"ש"ך דהין
 זה שבתוך
 הכני ס'
 נגד ככלי
 אם לא
 בנאשנו
 דק
 כ"ע"ס ל"א
 ה' וק"ה ע'
 ל"ש"ך י"ג
 ע"ס ס"ט
 ב"ש"ך ס"ט
 וז"ה ה'
 בהגה ג'
 מש"ס
 מ"טו ז'
 י"ש"ך ט"ו
 ע"צ"י ש"י
 ב"ח
 פ"טו ח'
 פ"ד ג"ד
 וב"ה
 ק"ע"ט ש"ך
 ר"ש"ך כ"ה
 ס' א"ה ש"ך
 כ"ז

לדבר שזה בשמו כיון דחולק בטעמו לא בטל אבל אם נפל לדבר שזה בטעמו בטל בס' :
 ט קדרה שיש בה כ"ט זתים היתר ונפלו ב' זתים א' של דם וח' של חלב (י) כ"א מצטרף
 עם הג' זתים של היתר לבטל חבירו וכן כ"ט זתים של היתר שגבל בהם כזית חלב ובקדרה
 הגה"ה א' היה של היתר ונפל לחובה כזית של דם

דאל"כ קשה הא האוי דינא לא שייך
 לפי מאי דקי"ל בכל היסודים דכ"א אחר דנפל
 לקדרה ולא הי' בו מ' וכן קדירה הג' אלא
 מיירי בלא בה"מ ל"ה נ"ג (ח) אי נמי שגבלו
 בב' א' ה"א הם נפל זית גבינה לג' זתים
 היתר ובקדרה האחרת נפל כזית בשר לג' זתים
 זית התיר ונתערבו אלו בתערוב' בשוגג
 דמות (ט') א"כ נ"מ אם נפל כזית דם לתוך
 ס' זתים היתר ואח"כ נפל כזית ועוד חלב
 לאותו ס' א"א זתים דה"א ס' נגד ב' זתים אלו
 של איסור אלא גם כזית דם מצטרף לבטל
 הכזית ועוד חלב מיהו כ"ז ב"ב מיני אסורי'
 שאין טעמם שזה אבל במין א' לעולם חוזר
 וניעור (י) דנדאוריית' כרובא בטל ושיעור
 ס' דרבנן הקילו ובאינו מינו דקי"ל טעם
 כעיקור דאוריית' וטעמא לא בטל אין לשער
 אפילו העצמות דהיתר כו' פר"ח *

א חתיכה נבלה היה שיש בה עצמו' בישים
 או קליפות ביצה וכה"ג (א) שגבלה
 לקדרה היתר עצמות האיסור במקום הכסד
 מצטרפין ולא מקליפין דהכי לא מין במינו אבל
 בא"מ אין לשער אפי' עצמות דהיתר שאין
 בהם שום לחלוטית לבטל האיסור עם ההיתר
 לבטל האיסור בס' והמוח שבעצמות האיסור
 או עצמות הרכות (ב) מצטרפין עם
 האיסור וכ"ש שהעצמות ההיתר מצטרפין עם
 ההיתר (אף בלא הכסד) וגוף הקדרה
 שנתבשלה בה עכשיו איסור והיתר (ג) אינה
 מצטרפת לא להיתר ולא לאיסור אבל קדרה
 שכבר נאסרה ואח"כ מבשל בה היתר גוף
 הקדרה מצטרף לאיסור (ד) וגוף העצמות מצטרפין נמי לבטל האיסור דומיא דכהל (ה)
 דהחתיכה הבלועה מן האיסור נצטרף לבטל האיסור וכן אי ידעין כמה הוא השיעור המזהל
 ולפליטת הבשר הבלוע בעצמות א"כ לשער אלא נגע אותו שיעור הידוע והעצמות מצטרפין
 לבטל האיסור (י) העצם עם בשר נבלה ונפל להיתר מצטרף לאיסור *

הקדרה מצטרף לאיסור (ד) וגוף העצמות מצטרפין נמי לבטל האיסור דומיא דכהל (ה)
 דהחתיכה הבלועה מן האיסור נצטרף לבטל האיסור וכן אי ידעין כמה הוא השיעור המזהל
 ולפליטת הבשר הבלוע בעצמות א"כ לשער אלא נגע אותו שיעור הידוע והעצמות מצטרפין
 לבטל האיסור (י) העצם עם בשר נבלה ונפל להיתר מצטרף לאיסור *

עס' ז"ב ד' ור"ס ק"ו :
 משערין ברוטב וקיפה ובחתיכות ומשערין היתר והאיסור כמו שבא לפנינו אעפ"י שהי'
 בהיתר יותר מתחלה ונתמעט בבישול ואעפ"י היכי שראינו האיסור בשעת נכילה ולא
 נתמעט בשיעור א' עם ההיתר אין לשער
 הגה"ה

כי אין לעמוד על שורש הדבר ולא ידע כמה
 בלא הקדירה ויבא קלקול מזה אלא לעולם
 מוערין כמו שבא לפנינו וכן הוא דרך לכתחיל'
 מהרש"ל ש"ך וכתב ט"ז סק"ד ולפי אין להוחו
 היתר במ"מ הש"ע ומשערין באומד יפה
 ובמ"ק ו' דלא קי"ל כמ"ש הש"ע במינו כו' *

ת ומסתכל'
 הין ניתנין
 טעם יותר
 מס'
 ה ש"ך כ"ז
 ב ש"ך שס
 ג ט"ז י"ח
 א"ה ועי'
 פר"ח
 ד ש"ך כ"ח
 וט"ו
 ה ש"ך שס
 ו ע"ס ל"ט
 ו'
 ז ט"ז ט"ז
 ח ע"ס כ"ד
 ר'
 ט עה"י
 ז ד' ו'
 י ע"ס ל"ט
 ו ש"ך כ"ח
 ה ש"ך א'
 ז ש"ך
 ג ט"ז ב'
 ד ט"ז שס
 ה ע"ס ז"ד
 ח' כח
 ע' ע'מ' מ'
 ה' ע'מ' מ'
 ו פר"ח *

הלכות תערוכות

להיות נמוח אלא אף בשאר איסורים כגון בשר נבלה ודג טמא וכיוצא בו אמרינן שהי' גדול ונצטמק הרבה מכנו שהי' לפיכך אסור הכל אם לא שבאומדנא יש אם לפי מה שהי' יכול להיות גדול וכן כל כיוצא בזה ואם בשעה שנפל האיסור הי' טרדע שהי' בהיתר אם כדי לבטלו למ"ה אם יש עכשיו אם נמי בהיתר נגד האיסור מצומק הבא לפנינו דפשיטא דהכל מותר אלא אף כשאין האיסור בעין דליכא למיקם עלה דמילתא מעמידין הדבר על חזקתו ומסתמא אמרינן דכי היכא שנתמעט מין ההיתר כן נתמעט מן האיסור לפי חשבון אבל אי בשעת נפילת האיסור לא הי' בהיתר אם כדי לבטלו אעפ"י שנצטמק האיסור ביותר וגם עכשיו אם בהיתר כדי לבטלו הדבר פשוט שאסור הכל וכן כשהי' ח' בהיתר בשעת נפילת האיסור ואח"כ מן ההיתר הרב יותר מם לערך מה שנצטמק מן האיסור ואח"כ מן ההיתר הרבה יותר) או שלא נצטמק האיסור שאין מן ההיתר עכשיו אם נגד האיסור אזלי' בחר השתא וחזר האיסור לאסור הכל ולית לן למימר שנתמעט האיסור לפי חשבון אלא בדלא מצינו לבדורי' אבל כי חזיקן שלא נתמעט לפי חשבון לית לן בה להקולי ולמימר שופח מן ההיתר דלהחמיר אמרינן הכי ולא להקל וה"פ אסור ומיהו אף בדיועין דבשעת נפילת האיסור היה אם בהיתר נגדו או איסורה הינו בעין לא שמכילא החזקה ולומר שנתמעט לפי חשבון ואי ליכא השתא אם למ"ה שנאסר כל מה שבקדרה אלא אף הקדירה עצמה באסרת ש"ע"פ שהיא בלוע מהיתר לערך אם יותר מהאיסור מ"ה הרי בלוע מהתבטיל אחר שגאסר ונאסרת (א) ואין לשער כלל במשקל (ו) אם יראה לשקול בכדי שלא לטעות באומדנא הכל לפי כבוד האיסור והקלות (לפי שיש קולא וחומרא (ח) ואין לשער ההיתר ואיסור אלא בכמות ולא במשקל ואם יראה לשקול בכדי שלא לטעות באומדנא הכל לפי כבוד האיסור והקלות ההיתר או אפכא הכל באומדן יפה טוב וכיון אבל אין לסמוך לעולם על משקלם לגמרי שזה אינו כלום (ט) וג"מ אם יש לי בשר כשר וחצי ליטרא בשר נבלה ולמראית עין אין אם אסור (והוי ידע דכי משערינן ברוב רואין בינה ומחנה שלו שהוא רביעית הלוג לכזית והלכך כריך ז' ביצים רובט לבטל כזית חלב שנפל (י) וחלקו עליו דכזית רובט סגי לבטל כזית בשר וכן עמא דבר (רשב"א ור"ן ופר"ח) וצריך להזהר למורים שיחקרו אם הוסיפו אח"כ היתר כל שלא יודע שמקורם הנוספים היה אם בהיתר נגד האיסור כל דבר שנאסר מחמת בלוע כגון תבטיל שיש בו גוש כמו חתיכת בשר או ירקו' וכיוצא אין להתיר אותן דברי' שנאסרו אף אם ריבה עליהם בשוגג לפי שלא כודע שניכחט מהם האיסור הבלוע וראוי לכל מורה להזהר בזה) .

ד אין מבטלין איסור לכתחילה ואפי' נפל לתוך היתר שאין בו שיעור לבטלו אין מוסיפין עליו היתר כדי לבטלו עברו ובטלו אם בשוגג שחשב שדבר זה מותר (כ) מותר ובמידת אסור אלבטלו עצמו אם הוא שלו וכן למי שנתבטל בשבילו ודוקא שידע זה שנתבטל עברו וכיוצא ליה אפי' לא כזה אותו לבטלו אבל אי לא ידע שרי (מ) ובמקום האיסור לו אסור ג"כ לבני ביתו (נ) ואסור למוכרו לישראל אחר : ודוקא כששרא לוקח ביוקר מהעכו"ם אסור ע ולשאר כל אדם מותר ודוקא שנתערב יבש ביבש או לח בלח שאין אומרי' ח"כ בשאר איסורי' בה"מ (פ) אבל חתיכה שבטעה איסור לא מהני שניתוסף אח"כ ההיתר דח"כ וי"א דאפי' במקום דל"א ח"כ לא מהני (צ) ההיתר לבטל אח"כ ניתוסף קודם שגודע התערוכות אבל טדע התערוכות קודם לא מהני מה שניתוסף אח"כ לכן אם ידוע להמורה שניתוסף אלא שאין

ט וז"פ
לח"כ פ"ג
ס"י ק"ג
ש"ע
הנ"ל
ע"י מ"ק
ע"ש וז"כ
נע"ג ס"ל
וב"ה ש"א
מ"ה נשער
בדומד
ומתירה
לא במשקל
י"ב
כ כר"ח
ס"ק י"ד
ל"ט ח'
כ"ו כועה
בדין מ"ה
שוגג ופר"ח
חונק ע"י
וע"ן ט"ז
וש"ן ט"ו
באריכות
גדול מדיני'
הלו
מ ופר"ח
חונק
כ ט"ז
ומהרש"ל
וגי"י ס"ק פ'
ס ש"ד
ע ש"ד
ופר"ח חולק
פ ע"ס ז"ב
ר'
ז עש"ך
ו"ה

הלכות תעורבות

כו

טורח' מ"מ לא בטיל דם ברי' עלי' ולא כן חה"ל דבטלה אם סרחה (ו) ואבדו אורתן כגון שנתרסקו ומה שדרך ליכול קצת ע"י ביטול אינה חשובה נתרסק אבל נפרד קצת מגופו ומתדרהו חו' ראשו חשוב ריבוק ובכל דבר חשוב מהני ריבוק חוץ מדבר שיש לו מתירין (ז) והיינו שלא נשאר שם דבר חשוב אבל נשאר חה"ל אע"ג דבטל מטעם ברי' מ"מ עדיין חש' ואינה בטל מטעם חה"ל (ח) בטלי הף שנתרסק אחר שנתערבו עם היתר אפי' (ט) אחר שגודע התערבות והוא שנתרסק שלא במכוין לבטל האיסור אבל נתכוין לכך האסור למרסק עצמו אם הוא שלו וכן למי שנתרסק בשבילו ואין חילוק אם נתערבה במינה או שלא במינה (י) ? אם נתחבה החיבה א' אפי' הגה"ה

רובן אינן תולין שהאיסור' מהרוב אלא כל הסיומן במ"ש הש"ע שאין בטילה כו' וש"ך ס"ק ט"ז כתב כלומר דחה"ל אפי' שלא במינה לא בטל באלף לאפוקי או"ה דכתב חתה"ל דווקא שלא במינה לא בטל וע"ס ק"ב סק"ד וק"י סק"ח היבא משכחת לה דחה"ל נתערבה שלא במינה ועיין פר"ח :

מאיה כבש כשנמצא טרפה ולא גודע מאיזה כבש הוא והקיפו הראש לאאורו לא' מכבשים ונמצאו החתיכות דומות ומכוונות יפה מכשירי' האחר' ויהי שוה ג"כ במראה ואין להתיר רק בהפרש גדול ויכיר (מ) אם נמצא מים ברה"ב א' דמטור' ב'י' ולא נודע מאיזה כבש יש לבדוק בחוטי' השדרה של הכבשים וכל כבש שנמצא בו מים במוח שבראש יהי' מים בחוט הנמשך מהמוח להשדרה ותולין שהראש הוא מחמתו כבש להתיר אחר' (נ') ואין כדאי להתיר בשביל זה סגך טרפה (ס) ואם לא הכיר ומכרן קודם שגידע לו איסורו מה שמכר מכר והנשאר טרפה (ע) נחתך הפשר לחתיכה וא"ל להקיע ע"ת מ"ב ס' ל"ז :

כל דבר שיש לו מתירין כגון ביצה שגולדה ביי"ט שראוי' לאחר אם נתערב באחרים בין שלימה בין טריפה אינה בטילה אפי' באלף (א) ואם טח החלות בו ביום ביי"ט א"צ רק גטילת מקום כעובי רוחב אצבע ואז החלות מותרות לאכל ביי"ט וא"כ מ' והמותר מה שחתך כ"ג יאכל למחר (ב') ואפי' ספק (ג') אם גולדה ביי"ט ונתערבה באחרים האסורים ואם אותו התערבות נתערב אה"כ בתערובות (ב') עמ"י קח"ט דמותר ואם נתערב בשא"מ בטל בס' (ה) ואם לבטו מאכל עה"מ (ו) או נתנו לקדרה לתקן הקדירה כגון שמלאוהו בתרנגולת אינו בטל וכן פירות שהובאו באיסור באלף לא בטל לאכלן ביי"ט כיון דלאחר יי"ט מותרין חד' מיקרי דשיל"מ (ז) אם לבטו מאכל בבדיה נבינה וטרפה (ח) אם יש ס' נגד הביצה בטלה אבל בבדיה טרפה כשטרפה לא היתה גמורה לא בטלה (ט)

לא הוי דבשיל"מ אלא כשהמתיר עתיד לבא עכ"פ או אם המתיר בידו לעשותו בלא הפסד לפיכך ביצה של ספק שנתערבה באחרות אינה בדין דשיל"מ לפי שאין המתיר בודאי ואין בידו ע"ת ז"כ ס"ט :

כל טרפה שנתערבה בב' כלים כשרים ואינו מכירו בטל ברוב (י) ואפי' בכ"א בפני עצמו

ובר"ס פ' כהנאס'ל
דבינק
שהפסד אין
ר"ל דלא
כט'
ג לבדו וע"ז
ד ח'ד
ה נחלת י'
ת"י
ו פר"ח
ז פ"י
ח ש"ך י"ג
ת"ח
ט ע"ד כ"ט
ס ק ט"ו וק"י
כ"ט ל"ט
ויש"ח
ישראל
השמוע
הג ה' ו'
י ע"א כ"ט
ה'
כ ע"י ט"ו
יג
ל ע"י ש"ך
י"ב
מ ט"ו ט"ו
ש"ך ט"ו
נ ב"ח קבלה
מפי חכמים
ס ט"ו ופר"ח
פ וע"י ח'ד
ס"ק'
א מרובין
דמן התורה
חד בח' בטל
רש"י ומסק'
דבינה

הלכות תערובות

עצמו אסור להשתמש עד אחר מע"ל הקערה של בשר שתערב בין קערות חלב לא בטיל ברוב וכו' (רסור') (כ) והב"ח חולק עליו גם מחמיר לרסור כלי א' (ל) מ"מ אסור להשתות כך זמן מרובה שמה יערב התבשיל מכל הכלים יחד ויהכלם (מ) ע"כ יכסיר כולן בספק והכר"ח מחלק עם האיסור והיתר הצלעי בכלים היו מין במינו מותר להשתמש בהן כיון שאינה צ"י אבל אם האיסור והיתר הצלעי הוא בשא"מ אין להקל בהם כלל ולהק' בדעבר האוסרים והק' בשא"מ צ"י אין להתירו כלל : (נ)

ד לא היו דבר שיל"מ היבא שהמאכל מתקלקל ודשיל"מ אינו בטל היינו אם האיסור בעין או שיש עדיין ממשות האיסור בתערובות אבל טעמו בטל ואפי' טעמו לא בטיל במינו אפי' הוציאו שלם טעמו לא בטל (ס) וכן אם איסורו מחמת עצמו (ע) לא בטל וכן התיבה שלא נמלחה תוך ג' הין (פ) בטילה ורש"י חולק ע"ז וכ"פ ט"ז כל איסור שלא הי' ניכר קודם שתערב הוא בטל אעפ"י שהוא דשיל"מ מי שמד מדבר א' ותערב אח"כ לידיו מיקרי דשיל"מ וחזר וגאסר כגון חמץ בפסח הוא דשיל"מ ולא מיקרי דשיל"מ אה"כ הותר למי שנאסר אבל אם נשאר לא לעולם אסור אע"ג שמוחר לאחרים כגון המבשל בשבת במזיד לא מיקרי דשיל"מ (ר)

הלכות תערובות סי' ק"ג טותן טעם לכגס

א כל דבר שטעמו כגוס אינו אסור תערובתו והפ"י אין טעמו כגוס מחמת עצמו (א) חלא שגס תערובתו מותר ודברים חשובים כבירה והתה"ל ודבר שבמינין וכה"ג (ב) כיצא זה אם הין פוגמין בעצמן אע"פ שפוגמים התבשיל אין בטלים רפי' צאלף ויכיה (ג) פוגם מתחילה וע"ם אבל אם השביח ולבסוף פוגם או פוגם ולבסוף השביח אסור אחר שהשביח אבל קודם שהשביח מותר אף שאפשר שיטביח אח"כ (ד) ופר"ח כ' סק"ח דאסור ואם הדבר ספק אם השביח או פגם הולכין להחמיר אמ"מ מין במינו ואיכא ודהי רובא ספיקו להקל :

ב א"צ שיפגום לגמרי שיהיה קץ לאוכלו חלא פוגם קצת אבל דבר שאינו נ"ט לא לשבח ולא לפגם אסור וזריך ס' כנגדו (ה) ופר"ח ומנחת כהן השיגו על ש"ך וי"א דהיינו דווקא כשתערב איסר מועט עם היתר מרובה בין נמחה או לא נמחה (ו) אבל איסר מרובה ה"ה צירו (ז) שתערב להיתר מועט ואפי' מחצה ע"מ ל"א גטל"פ מותר עד שיפגום לגמרי (ח) שאינו ראוי למאכל אדם ואם הין שם ממשו של איסר חלא טעמו לבד אפי' איסר מרובה והיתר מועט מותר (ט) צנ"ל קצת ויש מי שחוכך (י) לומר שיש הגדיל איסר מדתו של היתר עד שהוא משביח יותר כשאוכלו בגודל מדתו ממה שהוא פוגם בהפסד טעמו אסור עד שיפסול מלאכול אדם וצנ"ל פ' שהמאכל מותר הקדרה אסורה ואם בשלו זה אח"כ תוך מע"ל תבשיל שהאיסר הראשון טותן בו טעם לשבח ואסר התבשיל ה"ב אם לא היה זה ס' נגד האיסר הראשון אבל אם נייעורו התבשיל הראשון בכף ותחבו אח"כ הכף לתבשיל ה"ב שהוא ג"כ פוגם לא נאסר הקדרה (ואפי' אם היה איסור גמור בכף תחלה ותחבו לקדרה שיש בו תבשיל שאותו איסור שבכף הוא פוגמו אין אוסרת מה שיתבשל בו אח"כ אפי' אותו איסור שבכף הוא ג"ט לשבח ותבשיל שנפל שם איסר פוגם ונפל אותו תבשיל

א ש"י
עמנו הוא
מחזבח
ב ש"ך ה'
ג ש"ע ס"ב
ע"ז ה'
ד ש"ך ו'
ה ש"ך צ'
ו ש"ך ג'
ז ש"ך ד'
ח היינו
דווקא
צאיסר
משוכח או
צאיסר פגוס
שה' משוכח
מיקרו אבל
איסר
הפוגמין
מע"ל כגון
זבובים
ויתובים
נמחים כל
שהין היתר
לצטנן כ"ו
אסור וכ"כ
מנחת כהן
פר"ח
ט ע"ס
ק"ב ד'
י ע"ש ז'
דש"א
ופר"ח סק"ו
עט"ו בק"ד
ותמצי
דלמא נקט
רמ"א כהן
ס' כף
כנאסר

תחלה מאיסר פנו' ה' הא' פי' אם כו' ובה"ג כ' יפה כ' רמ"א וע"ש ל' ד' בש"ך ס' ק' ט"ו כ' ט"ו ו'

הלכות תערוכות סה

ידוע אימת יש לחקור אחר זה אימת ניתוסף אבל אם לא ידוע לו א"צ לשלול אם ניתוסף (ק)
 י אין לבטל (ר) היסור אכי' דרבנן או להוסיף עליו הסור שנתבטל (ר) כגון שהיה
 ס' כגדו וניתוסף בו אח"כ כן ההיסור הראשון ש חוזר וניעור ונקסר ל"ס
 מין במינו ל"ס מין בשאינו מינו ל"ס יבש כ"ס
 מודע בנתיים או לא מודע בנתיים היינו באיסור שנותן טעם אבל היסור יבש ביבש במין
 במינו שנתבטל ברוב כשמודע אין חוזר וניעור ואדרבה הפסד גסם ההיסור מאטקף להעלות
 ויש להקל בה"מ וכה"ג ק כזית הלב שגפל למים ונתבטל במ' מותר ליתן אפי' לכתחילה
 לקדרה של בשר א' אע"פ שאין בקדרה בשר ס' .

ז אם נבלע היסור מועט בכלי שדרכו להשתמש בשפע מותר להשתמש בו לכתחילה דווקא
 בדבר הפוגם האיסור ב' אפי' בבי' אבל אם נבלע בכלי שדרכו להשתמש בו לעתים
 בדבר מועט בקערה וכיוצא הסור להשתמש אפי' בשפע :

(ס' ק' ברי' אפי' באלף לא בטיל וכו' ד' סעיפים :)

א ברי' כגון נמלה או עוף טמא וגיד הנשה המונח על הכף ברוחב ב' אצבעות בשור
 הגדול ובכבש קטן ב' אצבעות (א) אם זה הוא שלם מיקרי ברי' והבר מן החי וביצה
 שיש בה אפרוח (ב) וכיוצא בהם אפי' באלף לא בטיל (ג) ואי סבך אי הוי ברי' או לא
 הוי ספיקא דרבנן ובטל וכן כל הדברים שאינם בטלים כגון רחוי להתכבד או דבר שבמנין
 אבל אי הוי ודאי ברי' או ח' מהני שאין מתבטלין אלא שהאיסור ספק בזה אפילו באלף לא
 בטיל כגון ביצה ספק טרפה וכיוצא (ד) ואין לו דין בריה הלא א"כ הוא דבר שהיה לו חי'
 לאפוקי הטה של איסור ושהיה אסור מתחלתו לאפוקי עוף טהור שנתבטלו (נ"ס בשחיטה או
 לא וכ"ס נדרף) ושור הנסמך וכן צריך שיהיה דבר שלם שלם יחלק אין שמו עליו לאפוקי
 חלב וכן צריך שיהיה שלם לאפוקי נתרסק או נחמד ממנו אכי' אבר שהין הנשמה תלויה בו
 (ו) אם נסרח הברי' (ז) כחל לא הוי ברי' (ח) .

ב דבר שהוא ברי' שנתבטל עם היתר אם היט מכירו הכל הסור והריטב בנ"ט (עיי'
 ס' ט' עיי' סעיף ד') והם מכירו זורקו והלחריס והרוטב צריך ס' כגדו היינו בעוף
 טמא וכיוצא אבל לא בשומה וכיוצא (ט) הוץ מגיד הנשה שאין טעמן חוסר אבל שמו
 אסור ואריך ס' גדו להתיר הרוטב לפיכך יקך שנתבטל עם גידו (כשהגיד חתוך מן הירך
 י) אם מכירו זורקו וכל השאר רם יש בו ס' כגד שמו וכשהגיד דבק אין השאר מותר
 עד שיהא ס' גד כל הירך (כ) ואם אינו מכירו כל החתיכות אסורים (ל) כי אין ס' בירך
 גדו (ואם יש ס' בקדרה כגד השומן מותר הרוטב וא"ל הסור ואם נימוך הגיד והינו ניכר
 צריך ג"כ ס' כגדו (ל) ובנשפך ואינו יודע אם הי' מ' רק ידוע שהיה הרוב גד הגיד שנימוך
 שרי (מ) :

ג קדרה של מרק שגפל ס' ברי' ואכזרה
 הכל אסור כשה"א לסן (נ) ואם
 נתנו מהמרק בכף או בקערה ונדבק המרק
 ובידוע שאין שם גופה של ברי' מותר והקדר'
 בעצמה מותרת הרי מוכח אם בשלו בקדרה
 מיני

הג"ה

אין הברי' אומרת מחמת פליטה אלא מחמת
 ממשא והוא שתהא שלמה הא אם נחתך
 ממנה חזר או אפי' היא שלמה רק נפסדה
 צורתה חזר שמה והיא כשאר איסורים
 כן

ג

ק ט"ז י"א
 וע"ר ח'
 מ"ס סס
 רע"ז ט"ז
 ה"ס ו' ע"ז
 ש עה"י ז"ח
 ט'
 ת ש"ך כ"א
 ע"י כ"ח
 ס"ק כ"א
 כלל ד' ל"ח
 כל היסור
 שנתבטלו כו'
 ה"ש כ"ב
 ט"ז ע"ש
 ז' פרט
 שקבץ מ"ב
 בר ט"ז ה"א
 נכנס ונדרק
 הכשר הולי'
 דבקה בו
 היסור ת'
 רוי' ס"ד
 ה"ש ע"ג
 פר"ח חו"י
 ע"ז
 ג מדרבנן
 פר"ח ע"ס
 ז'
 ד ט"ז ה'
 ה"ה ע"ה
 ק"ח כ"ד
 ז'
 ה ש"ך ד'
 ו ש"ך ו'
 ס פר"ח ח'
 דלא ככ"ח
 ז ע"א ק"ה
 ו' וע"ש כי
 כל דבר
 הנמאס
 ובדלין

הלכות הערובות

מימי הדופות או קטיוח שהיו מלאים תולעי' קטנים הנקראים (מילב"ן) הקדרה מותר' עמ"ס פ"ז בט"ו :

כ"י והקדרה שנת-סלה מותרת שהרי לא בלעה הדבר' כמות שהיא כ"י מובא בפ"ה ע"ש .

(סימן ק"א התיבה הראויה להתכבד ובו ע' מציפים)

א תתיבה הראויה להתכבד דיעה כברי' (א) ולא בטיל אפי' בחלק אפי' היא חסורה בהנאה אפי' אינה חסורה רק ממספק איסור דרבנן (ב) אינה בטלה הואיל והוא חז"ל (ג) כיון שאם תבטל היתה מותרת ודלוי להתכבד והתעורבות אפי' בחלק ג"כ חסורים בהנאה מיהו מותר למכור לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבהם (ד) וב"ה אוסר (ה) בשר בחלב ושאר איסורי בהנאה אין להתיר למכור לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו (ו) ואם הוא ספק אם הו' דלוי להתכבד אזלי לקולא אפי' איסור דאורית' אבל ודאי הראוי להתכבד וספק אם הוא חסור לא בטל (ז) והקדמה שכתבשל חסורה הנאה כגון בשר בחלב או חמץ בשעת כהנו העולם שלא להשתמש אף בביש • (ח)

ב אין לה דין חה"ל ח"כ אסורה מחמת עצמו כגון (ט) ובלה וב"ב אבל אם נאסרה מחמת שקבל טעם מאיסור ולא היה בו ס' לבטלו אין לו דין חה"ל (י) ובגביה שהעמד בחל' טרפ' לא מקרי חה"ל ת"ח שהאיסור בה בלוע ובסי' צ"ב נגשו הגביו' מגוף האיסור' ורש"ל פסק דגביה ל"מ חה"ל וט"ז פ' כת"ח וסתם גבינות של עכו"ם אין לחוש א"א במקום שידע שמעמידין בעור קיב' אוי' בשר בחלב מקרי גופי של איסור (ט"ו) ופיר"ח חולק על הט"ז וכן גבינה של עכו"ם חה"ל שנתערבה עם אחרים מקרי איסור מחמת עצמו :

תרנגולת בטוטה שנתעברה אעפ"י שאחר שנתעברה הסירו הנוצה וכן כבש שלא הופשט עורו (כ) וכן רגלים או ראש שלא נחרכו משערן ורגלי אווז שלא הוחרכו עורן מעליהן וכן רגלי בהמה דקה וראש של עופות וכן ראש של בהמה אינן חשובים ובטלים אבל ראש של עגל (ל) או רגלים שכבר נחרכו אעפ"י שלא נטלו טלכיהם (מ) ותרנגולים שנטלו הטאות (אעפ"י שלא נטלו הבטי מעיים) ולא נפתח הבטן (וכבש שלם שהופשטו עורו) (נ) כולם חשובים חה"ל ואינם בטלים :

ד שומן הכנתא אינה ר"ל (ס) הדרא דכנתא של עגל חשוב והכל לפי הזמן והמקום ותולה בראות עיני המורה אם הוא חשוב להתכבד באותו מקום לא בטל וא"ל בטל ואם יש ספק אזלי לקולא (ע) אע"פ ששאר בני המעיים לא חשיבי ונח"י סי' ו' מהראוי להתכבד ועוד שומן אווז מקרי חה"ל אפי' בחתיכת העור ורצועות (פ) והכל לפי הזמן והמקום (ס) ולח"פ (ק) שאינה ר"ל ובטילא וכן עיקר (ר) :

ה קורקבן של תרנגולת וכן שאר בני מעיים וקיבה (ט) אין חז"ל וקורקבן של אווז חשוב (ת) והכל לפי המקור והזמן (א) וכן בילק של אווז אעפ"י שהופשט (ב) ראוי להתכבד כבדים של אווז שהפכו לזבן מנחם השומן חשוב (ג') ראש עגל וראש של שור חשוב (ד) אווזות נחומים לחסאים המקיל לא הפסיד והמחמיר תע"ב (ה) :

והא דבר' וזה"ל לא בעלי דווקא בעודם שלם אבל אם מתכו ובר' אף שמרחם ושתשנית
צורתה

ב'טו' ח' מ'טו' ו'ג ע'ת' ה'ק ח'זו ס'ק ע'ז לשון כחלת ינקב ס'ז בני מעיים ורגלים חד ב'ב בטל ונחשק א' מהם הוא חומרא יתירה ס עסקי ע שך עמ'פ' טו' ו' ועיי' ב'ה ל שך כ' ק לחו' כ' כ'ט' מהרש"ל ר פרח' ועיי' ח'ד ש ח'ר ת רטל' ע'ז יח'ושך י'ב ב'טו' יח' דלא כמהר'ל

מ.צ.י. חין
חוסר
צ.צ.ח

דניאל פֿ' הא

“TIE”

כ עס ו'

ש"ר

וּמִנֵּי"ב

מחצית ק"ק
א"י

ה'תש"ח
ד'תש"ח

צבעת הד חק
נר"ח הר"ס

אב פ פ
ח ט' ז' ה'

כ' ע"ה

ח עסי קר

ז' ע' א'

עסק' צ' א'

א ת"א

עמי' ק'ס

ז' וערש'ק

3' 5'

ד'ש"ך ס'
ה'תק"ל ס'

וַיִּשְׁק' ש' ס'
ז' ז' ז' ז'

צ' צ' צ'
ז' ז' ז'

ה'תשנ"א

קל'ה מייס

צמחיות ו...

צײַן

1
ה'31

ז'ט'ך

פ' חר'ד

כ"ה

ט ע א

קב'ר פט

ס'ק'ו
ב'נח'ר

י עש"ק
ב ז'ד

כ' ע'ד
ל' ע'ר

3
3' 2' 1'

זלכסלך

לח'ו כ'

הלכות תערוכות

כז

א תבטל לקדירה אחרת ובאיתו התבטיל היה האיסור בעין א"צ אלף ס' בקדירה ב' נגד האיסור שבקדירה (כ) וכן בדבר שאין לו טעם כלל כגון היורה שמתוין בו הדבש אע"פ שיש שם רגלי הדבורים לא ידבר היורה וכן כל כיוצא בזה (ל)

ב אפי' אין כח בהיסר לבדו לפגום את ע"ד"א שמשיעו הפ"ה מותר (וכשהוא פגום מפני שאין שם מלח או תבלין ואלו היה שם מלח או תבלין כדל"י לא היה כגוס מותר : שמן ודבש של עכו"ם אע"פ שהם מבטלי' מותרים וי"א דבשר אינו פוגם דבש עצמו אלא משקה הנעשה מדבש ובמקום שאין הפסד גדול יש להתמיר (כ) בשר בשמן בין חי בין שלוק הוי לשבח (ס) בשר או חלב ביין הוי לפגם ומותר תיכף שגפל ליורה דבש ע"ס ע"ט א' .

ג קדירה אחר מע"ל שבישל בה איסור ביטל בה היתר התבטיל מותר דהוי נט"לפ והוא שתהא מודחת שלא יהיה שומן על פניה שאם לא הדיחו ולא הי' ס' נגד מה שדבק בקדירה חף שאינו ב"י אסור (ע) ומתם כלי שנתבטל בו אמרינן שהיה נקי ולא היה שומן דבק בהם אלא"כ ידוע בבירר שלא היה נקי ואינה מודחת דמה שדבק לקדירה שהוא בעין אינה כגוס אפי' לכמה ימים פר"ח :

ד הם שמו כלכלין או דבר חריף או חומץ בקדירה איסור שאינו ב"י אסור הכל ודוקא אם (כ) רובו דבר חריף ובעיני עכ"פ חלק גדול שהוא נרגש הרבה בקדירה (ז) קדירה שהיא בלוע מבשר וחלב שנתבטלו בה ביחד או בזא"ז וקודם שעבר לילה א' (דוקא לילה שלילה גורם להכניג טעם פוס') הוחמא בה מים חשיבא ב"י (ק) עד שתהא מע"ל משעה שהוחמא בה מים (ר) אבל אם עברה לילה מותר וכן אם עברה לילה בין ביטל בשר להלב הע"ג דהוחמו אח"כ המים מיד גמ' דלא הכי וה"ה בכל איסורין (ש) ובמקום הפסד (קאת יש להתיר בכה"ג בשאר איסורים בכל ענין אפי' קודם לילה (ת) והעיקר לדריך נע"ל משעת חימום חף בשאר איסורים וגם בבשר וחלב יש להקל : (א)

ה עכברא דדברא ר"ט לשבח (בשר וחומץ אבל שאר דברים לא כל הדברי' שוים ובקאתן יהיה פגום ובקאתן יהיה משביח כשאר איסורי' (א) לדמחא מספקא לן לפיכך אם נכל לשכר או חומץ בזמן והסירו שלם ולא שה' מע"ל בתוכו מותר אבל אם היה רותח או לזין ושהה מע"ל (ב) ובמג"א (ג) פסק בחומץ א"צ מע"ל אם לא בחומץ שכר או יין שרינו חזק כ"כ לא מיקרי דבר חריף בין שהסירו שלם בין שמתק ויכול לסנוק בין שנימח לממרי ובעשה כולו משקה אם היה ס' בהיתר

ו נגד העכבר מותר ואם נחתך לחתיכו דקות מג"א בזה"ס תמ"ו ס"ק ר"ח חולק ופסק דלא

ז פ' ו' אחר המעבר כיון דלכ"ע ביב"ח ח"כ"א הם המים ל"ג ולריך נמנות מע"ל מע"ל חמים המים ושעוה בידם ב"ו קנה ה"ל נמנות מע"ל מע"ל ששענו בה דבר היסור פר ח' . ש לפי מה"י דק"ל בכל האורים הנ"ל ועכ"ל פ' .

לע"מ פ"א ח' מ"ד י"ג כ' ע"א י"ג ש"ד י"ג ע"א י"ג ח' ו"ה י"ג ח' נגד הדבק כשר וכו' ש"ד ט"ו ופר"ח ד"ה כמח"ש פ' ע"א י"ג כ"ג דמה שח"ג דמה שהיה דבוק לקדירה חף שהוא בעין אינו כגוס אפי' נכמה אפי' ימים כר"ח וע"ש רמב"ם כ"ט ט' ק' אבל כלי בשר ובתור מע"ל הוחמו בה מים ואחר ששהה מע"ל מביטג הבשר בשם חלב מותר' ע"י שהוא מע"ל מחימום חמים טור ס' ל"ד ע"ש בש"ע ט"ו ר' כ' ב"ר' ח' והמרוגים

הלכות תערוכות

דאין להקל נגד ש"ע ק"ה ואע"ג דבסי' זה
כתב דגם בחומץ בעי מע"ל ואמרינו בחמץ
שכר שאינו חזק כ"כ :

ואי אפשר למנוע הכל אסור (ד' ודוקא בשרץ
יש לחוש אם נשאר שם שלא יוכל להוציא אבל
בשאר איסורים אין לחוש (ט"ז פ' דאין חילוק
ובכ"ה חולק על הט"ז וט"ז וליה חולק על כל
דבריו וע"ת ש"א סי' פ"ז :

ת ש"ך א'
א ש"ך י"ז
וב"כ במי'
ז"ב
א פ"ח

ב אם נפל ליון ושמן ודבש פוגם וא"כ מ' לבטל פליטתו או שאר משקים ולפ"ז אם נפל
לשומן נמי דינא הכי ויש מחמירין בשומן (וכ"פ מהרש"ל) בשומן אחרות ושאיר משקים ואינו
מתיר אלא ביון ושמן ודבש ואינו אין לנו אלא להתיר בעכבר דמתא בכל משקין אף בשומן
(ו) ובמקום הכבוד גדול יש לסמוך אמקולין (בכל משקים חוץ משכר ויהונד) (ז) אבי'
היא קשה לפנינו אם שפכי מידי יום יום שומן בקדרה ויש לשכח שמה העכבר היה שם כשעיר'
עליו שומן רותח הכל אסור אפי' יש מ' בשומן נגד כל העכבר (ח) ואם לא עירה עליו רותח
או שעיר' עליו וידוע שלא היה שם העכבר כשעירו עליו והשומן נפץ לפנינו כשהי' חם (א"ב) כשנפץ
לפנינו דק' אסור' אלא"כ ידעין בבירור' שלא היה יום של דק' חם שבה עכ"ל לתוכו וכן אם ידוע שהי'
כך יום שלם ונתקשה חם"כ ולא ידעין אף הוי ביה עכבר כשהי' כך אסור מיהו בכל זה מותר
כשהיה אי חיבא מ' וכן אם נמצא העכבר עליו סיני בנטילת מקום וכדוש הוי כמבוסל מותר
מכאן מ"ס ספק נפל שם כשהיה קשה והל"ל כשהיה רק שמה נתקשה קודם שיעור כבישה
במקום שהשומן מאם לאכול אסור להדליק ג"כ בב"ה מכאן משום הקריבהו לא"כ כ"י הא' יש מ'
מותר בהדלקה אם הוא מאם עליו אף שאינו מאום לאחרים אסור לו אפי' בס' וק' אם הוא
מאום עדין עליו ובמקום הכבוד גדול יש לסמוך אמקולין בכל משקין חוץ משכר וחומץ :

ג ע"ת מנור"ם פ"ד ע"ש ק"ד דברים המאוסים כא"פ אף נתערבו גופן אם ההיתר
רבה עליו אע"פ שיש זית בכה"פ מותר ובהלל ושכר יש לחוש כמו בעכבר וזרין שלא ישהה
הזבוב מע"ל בחלל ובכרם אבל שחר דבר מאכל פוגם בה) :

ע"ס ק"א
ב וכ"פ ש"ך
ג ע"ס ק"ה
א'
ד עכ"ח
ס"ג דע
ש"ט כל
איסורים לא
שייך אלא
במה שלא
יכיר כ"ו
עש"ג דלא
כה"ג ושא'
אחרונים
דלא דקו
בהאי דינא
כ' פ"ח
ואינה

סימן ק"ה איסור שכל לה תר
איסור שנשרה עם היתר מעט נעת בצוק מקרי כבוס והוי כמבוסל ולאסור כולו אבל
פחות מן מע"ל בהדחה סגי אם היה חלב בכלי בשר ב"י או איפכא או שאר היתר
בכלי איסור מע"ל לאסור ע"י כבוסה מע"ל (ג) והע"ז חולק דאין לאסור הנשרה מע"ל בכלי
שנשרה בו איסור מע"ל (ד) וספקו אם
כבוס מע"ל אסור ודעת ט"ז להתיר מלבד
בבשר עם חלב חלי' לקולא ואם כבוס תוך
ציר או חומץ בחומץ בעינין יום שלם (ה)
היינו אם הינו חזק אבל בחומץ חזק (ו)
אם שיה כדי שיתכנו על האור וירתיח
ויתחיל להבשל הרי כמבוסל ובפחות משיער
זה לא נאסר אלא כ"ק (ז)

א דלמה נאסר הרי בהיסור הוא אחר מע"ל
ובאותו שעה אינו ב"י והוי נטל"פ ט"ז א'
וכ"פ ש"ך סי' כ"ט ועש"ך ס"ב וב"ה אסור
הלכה למעשה בסי' ס"ט וק"ה ובעל מג"א
שנוע בשם הגמ' יעקב מלובלין הטע' לאיסור
בשלמא אם בכלי עומד ריקם נפגם הטעם
הכל אם עומד בו היתר תדיר כבר התחיל
לקבל טעם בשעת שבתו ולאחר מע"ל נעשה
כמבוסל ממש לכן אסור דלא כאחרונים שכתבו
להקל

מועיל לינה
אלא לעיני
שחימות
המים אח"כ
לא יעשהו
ב"ו אבל אם
חנמו מיר
שנעשה ב"י
מחדש זרין
מע"ל ניהם
המים דלא
כת"ח ש"ה
ופר"ח מ"י
פ"ד

ב חוס על כלי ראשון מבשל והוסר אבל
חוס כ"ש בדעבד (ח) מותר בלא
קליפה

ה מחרש"ל ש"ך ה' ו פר"ח פסמק ש"ע ז ט"ז ח ע' פר"ח סק"ו ט ש"ך ז' ערסה"ה

הלכות תערובות

סח

להקל בזה וע"ש ע' קל"ז ס"א הם עמוד יין
בחצית ייטש כד"ש הסור עה"ד הות כ' סי'
ג"ו ועיי' ב"ת הות יאיר סי' ק"א דק' א'
ובשמיטת דרכ"ט דאין סברא לומר דכ"ג
שעות וג"ר שעה לא בלע ובדבר שעה
אחרונה בלע דודאי מקמי הכי נמי בלע רק
קושיא חזקה של ט"ז רס"י ק"ה ע"ש גם
הפ"מ סק"א כתב שהט"ז וס"ד לא כוונו יפה
משום דהכפשה הוי בסיף הש"ל ונט"ל לא
הוי אלא לאחר נט"ל כדא"ל בפליטה של סוף
מע"ל ה"א משוהת וא"כ ה"א החלב כדברי
או"ה שדבריו נכונים והימא על הט"ז בסותר
את עצמו שהרי בס"י ס"ט סקמ"א הסכים
לדעת או"ה עכ"ל וב"ס ב"ח כ' על פר"ח
כמעט התבוננת דברי ש"ך ברורים שהרי
קודם ששה בשר היתר כבר עבר זמן מה
שהכלי היה בולע מאיסור הם מועט ואם
הרבה ובכשה של היתר שמשביח טעם האיסור
ואינו מניחו לגוס הוי בסוף מע"ל שאז
בולע הכלי ומשביח האיסור וחור וכולט טעם
האיסור בבשר וא"כ כבר עבר יותר מעת לעת
מבליעות האיסור וגם טעם האיסור עכ"ל

(ע) אבל הם כבר מונח בכ"ז ואח"כ מניח היתר האכלו או עליו אינו אוסר כלל דכ"ש
אינו אוסר ואם הניח זה"ז הם שניה חמין מחוס כ"ר (דבר גוש בחתיכת בשר או דג או
דוחן וחורו שאין כלונים בשן חמין כשה"סב דינו ככ"ר) (פ) הכל חסר וה"ס חסר כ"ר
ההיתר כריך קליפה הם האיסור חס וההיתר קר מונחים זה האכל זה דלואסר בכולו והם
ההיתר הם והאיסור קר ומונחים זה"ז כריך קליפה (ז) במקום שאין ה"מ (ק) ובשר
וגבינה שנגעו זה"ז וא" מהם כ"ר שניהם כריכים קליפה אפי' שניהם חמין (ר) ויה בצד
זה סגי בקליפה (ש) במקום שנגע איסור שהניחו בכלי היתר או להיפך דיוט כמו ב"ב חתיכו'
ותחתיו גבר (ת) התק בסכין חולצת בשר ע"ס כ"ד איסור לערות מכלי שמן כשר לגר
דולק חלב ובדעבד אין לחוש (והמורה שומן איסור חס לשומן היתר קר אסורות שמתוך
החמימות נאסר כולה (א) י"ד שאלו בשמינו של גידו ובמקום שאין הכסד ה"א כריך
ס' אפי' במליה כ"ש בצלי (ב) ואם כפל איסור על ההתכה שבהדרה ע"ט וסי' כ"ז ב' :

כלל ל"ג סק"ב י ט"ז ד' וע"ס דר י"ד כ דלא כמהר"ש של דאסר ל ת' בית יעקב סי' כ' וכ"פ מהר"ש
ללא כמו שהביא ש"ך בירוש' למי דכירה ועי' בערך ע' סי' ל"ד מ ש"ך ד' כ ט"ז ג' ס פר"ח דתתלי גבר
ע והיינו שנטלו מן האש אבל אם עדיין על האש בין האיסור ובין היתר הוי כחם לחם בה פ ש"ך ו' בשם

קליפה ובהדרה כגי ומהר"ש (ט) פסק
בהי דכ"ש אינו מכלל אפי' היס"ב וגם אינו
מפליט ומבליע כ"ה כגון דבר איסור שגאסר
כבר ודבר היתר שגאסר כ"ש אין להסירין זה
מזה אבל בדבר איסור שגאסר לכ"ש של היתר
הו היתר לאיסור שפיר בולע ואוסר עד כולו
אחר שהיס"ב כמו בכ"ר וכ"ש בעירוי רק
בה"מ יש להקל בדעבד בכ"ש אפי' היס"ב
אם אין היס"ב ה"ז רק הדחה (י) יש
להחמיר בכ"ש בכ"ח במקום שאין הכסד כ"כ
אבל עכ"ש אין להסור כולו (כ) והיינו
כשהיס"ב אבל אין היס"ב אפי' כ"ר העומד
אצל האש אינו אוסר כלל ובתשובת ב"י (ל)
אוסר בכ"ר שצמד אצל האש אף שאין יס"ב
ובמקום ה"מ יש להקל מ"מ יש להחמיר בזקן
לתוך חס שאין היס"ב כריך קליפה (מ)
נפל איסור חס לתבשיל (או לצלי) (ג)
חס דכ"ר או אפי' איסור כזקן להיתר
חס הכל הסור (היינו בדבר של רוטב
או בצלי שמן (ס) ואכ"ל היתר כזקן לאיסור
חס אבל הם העליון חס והתחתון
כזקן אינו אוסר אלא כ"ק אפי' הם
העליון החס איסור והיינו בחוס כ"ר)

(ע) אבל הם כבר מונח בכ"ז ואח"כ מניח היתר האכלו או עליו אינו אוסר כלל דכ"ש
אינו אוסר ואם הניח זה"ז הם שניה חמין מחוס כ"ר (דבר גוש בחתיכת בשר או דג או
דוחן וחורו שאין כלונים בשן חמין כשה"סב דינו ככ"ר) (פ) הכל חסר וה"ס חסר כ"ר
ההיתר כריך קליפה הם האיסור חס וההיתר קר מונחים זה האכל זה דלואסר בכולו והם
ההיתר הם והאיסור קר ומונחים זה"ז כריך קליפה (ז) במקום שאין ה"מ (ק) ובשר
וגבינה שנגעו זה"ז וא" מהם כ"ר שניהם כריכים קליפה אפי' שניהם חמין (ר) ויה בצד
זה סגי בקליפה (ש) במקום שנגע איסור שהניחו בכלי היתר או להיפך דיוט כמו ב"ב חתיכו'
ותחתיו גבר (ת) התק בסכין חולצת בשר ע"ס כ"ד איסור לערות מכלי שמן כשר לגר
דולק חלב ובדעבד אין לחוש (והמורה שומן איסור חס לשומן היתר קר אסורות שמתוך
החמימות נאסר כולה (א) י"ד שאלו בשמינו של גידו ובמקום שאין הכסד ה"א כריך
ס' אפי' במליה כ"ש בצלי (ב) ואם כפל איסור על ההתכה שבהדרה ע"ט וסי' כ"ז ב' :

כלל ל"ג סק"ב י ט"ז ד' וע"ס דר י"ד כ דלא כמהר"ש של דאסר ל ת' בית יעקב סי' כ' וכ"פ מהר"ש
ללא כמו שהביא ש"ך בירוש' למי דכירה ועי' בערך ע' סי' ל"ד מ ש"ך ד' כ ט"ז ג' ס פר"ח דתתלי גבר
ע והיינו שנטלו מן האש אבל אם עדיין על האש בין האיסור ובין היתר הוי כחם לחם בה פ ש"ך ו' בשם

הלכות הערובות

ד במליחה או כלי אף לאיכא ס' צריך נטילת מקום בין כחוש בין שומן ודוקא באיסור חלב או שאר איסור דס וזיר (ג) נבלה (ד) דשייך בזה שמונית אבל באיסור דלא שייך שמונית והוא בודאי כחוש אינו א סה רק כדי נטילה היינו באיסור דרבנן דהא אטו נהגין לשער במליחה וצלייה אפי' בכחוש גמור ב"ב (ה)

ז הא דחיתכות איסור הטהרת חזרתה צריכה דוקא כהסרה מחדת עצמה כגון נבלה או בשר בחלב אבל הם הן האיסור הלח מה שבלע מפניו החר איסור שאינו מפעפע אינה אוסרת האחרת הנוגעת בה ובשר הבלע מתלב שוגג בחתיכה אחרת צריך נטילה (ו) אפי' הם נטלו או נמלח (ז) יחד לא בעי אפי' קליפה (ח) ודס לא חשיב איסור מפעפע היינו כשנמלח והודח כדינו ואח"כ בלע דס אינו יוצא מחתיכה לחתיכה ע"י צלייה ומליחה אבל בשר שלא נמלח עדיין ויש בו דס של עצמו אוסר בצלייה ומליחה (ט) ומיהרש"ל כתב חתיכה שיש בו דס של עצמה מקרי חתיכה שהסרה מחדת הבלועה ולא מחמת עצמה (י) אבל כשבלעה מדברים המפעפעים בטבען כגון שומן אוסרת חזרתה בין בכלי בין מוגעת זו בזו הם בחם או בתחתיכה חם ועליונה כזונת שהאיסור הבלוע עצמה מפעפע ויוצא מחתיכה לחתיכה אוסר כולה עד ס' נגד האיסור הבלוע (כ) ואם התחתיכה כזונת אפי' קליפה לא בעי (ל) אבל כל שבלע אוסר אוסרת ומאכל של היתר שנגעו אפילו שאינם שומן רק כדי קליפה בלא רוטב ביבש לגמרי ובאיסור שמן שבלע בכלי אפי' ביבש לגמרי איסור ב"ב (מ) אבל אין כלי איסור כלי (נ) בלא רוטב אבל תבשיל כגון אורז או דגים שבלע בהם בשר או חלב אם תחב בחם כף של בשר או חלב ב"י שפיר אוסר בלוע את המאכל וחשיב המאכל כאלו הוא כולו בשר או חלב ונחמר עם הקף (ס) ואין הכלי נאסר ממאכל שבלוע בו איסור שאינ מפעפע כגון כבד או בשר שנמלח בכלי סה"מ (ע) חלואי שאלו בחלב אוסר ואם נתבשל כך נ"כ וצריך ס' נגד כולו וה"ה בקרום שעל היותרת עם ס' ד' וי"ב (ס)

מ מליח שאינו נאכל מחמת מולחו (ז) אינו כרותח ומשערין ב' כמו בבישול בין בשומן בין בכחש דאם איכא ס' בין הכל ציחד נגד כל החתיכה שהחלב דבוק בו הכל שרי מלבד אותה חתיכה שהאיסור דבוק בה מיהו אותה חתיכה סה יסר נגע בה צריך קליפה מעט ואם אינה ידוע איזה נגע הכל שרי וידוע שלא נגע ברוב (ק) ואם אין ס' הכל אוסר וכו' באיסור ששייך שמונית כגון חלב וזיר או דס אבל באיסור שאין שמונית כלל כגון חמץ בפסח לכ"ע אין מליחה אוסר רק כ"ה (ש) ומ"מ המנהג דאין לחלק מיהו באיסור דרבנן יש להקלות אפי' במקום שאין הפסד קצת (א) וע"ס ס' ד דאם הקרומים או חוט חלב נמלחו עם בשר דבה"מ יש להחזיר במליחה ע"י קליפה שכבר נהגו לשער כל מליחה ב"ס אבל לא באיסור שומן צריכה צריך ס' וכל זה לענין חתיכה עצמה שהיה חלב דבוק בה או מונח אצלה (ב) ולענין שאר חתיכות שגמלחו יחד אם אין בכ"א מהם ב"ב ע"ס לבטל החלב אם ימים ואין מצטרפים ביחד לבטל החלב דאין חלב מפעפע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב ואם בבירור לא נגע החלב רק בחד מהן או האחרות מותרים (ג) ואם הן ידוע אם נגע בכולן כולן אוסרות ואם ידוע שלא נגע אלא בחד מהן ואין ידוע איזה מהם כולן מותרים דחד ב"ב בטל אפי' הן תחת"ל (ד) :

בד"א

וא"ל להקל מ כש"ך ד"ב וצ"ע לדינא וכ" פר"ח ס"ק כ"א אין לחלק בכלי בין בלע איסור שומן או כחש עיקר כמ"ס ס' ט' י"ו כ' ע' ס' ס' צ"ב צ"ג ע' ש"ך כ"א מהר"ש"ל פג"ה ס' מ"ה וכו' כ"ר ח"ע ט' :

מהר"ש"ל
יע"ס צ"ד
ו"ד בט"ז
בסס
מהרש"ל
וכתב
דמקרי כ"ו
צ מהר"ש"ל
ק ט"ז ה'
ד ועט"ז
ש ש"ך ח'
ס עש"ך ט'
בסס
מהרש"ל
והניח ב"ב ע'
א ט"ו א'
ב עש"ך י"א
זכ"ו ועס"ס
ד"ך
ג ש"ך ט"ו
ד ט"ז י"ב
ה ש"ך ט"ו
וע"ס ט"ו
ו ע"ך
ט"ז ע"ב
ז ש"ך י"ז
ח ט"ז י"ד
ט ש"ך י"ז
י ט"ו י'
בסס
מהרש"ל
פג"ה ס'
מ"ה
כ ש"ך מ"ס
ל ש"ך כ'
ופר"ח כ'

ב ד"א כשהאיסור וההיתר שניהם מלוחים ואפי' איסור מלוח וההיתר תפל אבל אם ההיתר מלוח והאיסור תפל א"ל אלא הדחה ע"ס ע' בש"ך סק"ד ויש אוסרים אם מוגעים זה בזה ויש להקל במקום הכסד *

יב יא המנהג במליח' אין חילוק רף שהאיס' המליח למעל' וההיתר תכל למטה כריך ס' לבטלו (ה)
 אם נמלח היתר בכלי היסור לאורייתא (ו) מותר בדעבד אבל לכתחילה חסר דאין מניחה כרותה כ"כ להכליט מה שבלוע בכלי (ש"ע עט"ז סק"ע סק"ו) :
 יג ע"פי' ז"ל ע"י קל"ז ד' .

יד מלח הבלוע מדם כגון מליחת בשר שנתנוהו בקדרה או שנתנו בקדרה בשר מלוח בלא הדחה אם יש ס' כנגד המלוח מותר עיי' פר"ח ס"ס מלח שמעמידים אותו בדם ובלה דברים להתיר ע"ש וע"ס ס"ס קל"ד בהגה"ה *
 (סי' ק"ו האין מבטלים בששים *)

א לפי מה שנהגין לומר בכל איסורים חנ"כ כמו בבשר בחלב (א) ולעולם אין חילוק בין דבר יבש לדבר לח (ב) בה"מ יש להקל כשאר איסורים בלח ולח רק לענין זה דאם הנאסר כבר הוא דבר יבש ויש ס' כנגדו או בין בב"ח בין בשאר איסור חתיכה הנאסרת תחלה נשארה באיסורה ונריך להסיר משם אם מכירה וא"ל אינה מכירה בטלה אפי' בב"ח אם אינה ראויה להתבבד (ג) ואם הוא דבר לח בין בב"ח בין בשאר איסורים הכל מותר אי איכא ס' נגד מה שנשאר תחילה *

ב חתיכה שיש בה חלב שנתבשלה בקדרה כריך (ד) ס' לבטל כל החתיכה שהחלב דבוק בה והחתיכה עצמה אסורה ויסור החתיכה האסורה משם והשאר מותר :
 (סימן ק"ז המבשל בצים ודבר מאוס הנמצא בתבשיל :)

א המבשל בצים הרבה (ה) בקליפתן לא יוציאן מן המים עד שיעטנו או יתן עליהם מים כוונתם (ב) ואם לא עשה כן אלא עירה אותן לקדרה ונמצא בינה אחד מהן טרפה וכן בדגים קטנים שנמצא דג טמא בקערה אפי' לא עירה כולם בפעם אחת (ג) מותרין (ד) בדגים כ"ז שאפשר שיש שם ס' נגד המעט מים שנשאר בקדרה ואם יש לחוש שאין ס' אותו המים שנשארו בקדרה יש לאסור כל הדגים אח"כ (ה) ואם (ו) הוציא כ"א מהבצים בכף אחד יש לחוש שמא הוציא הראשונה ונאס' הכף ונשארו האחרים אפי' נמצא רק דם בבינה (ז) אבל בציצים יש להחמיר (ח) אפי' לדעת האוסרי' אין להסור הכלי שנתבשלו בו דמעמידין הכלי על חוקתו (והיינו להתיר הכלי אחר מע"ל ט) ואם נשאר קצת (י) במחבת והשמה בה מה שנשאר צמו טריפה ואם אין ס' לבטלו (דג טמא) והכלי לעולם כשר לאחר מע"ל (ב) וסרן שנמצא בדג עס"י פ"ד וקדע' פש שנמצ' ברהש הדג כריך ס' נגד הקדע' פש עט"ז מנא

לה ט"ז ומהרש"ל דיש להחמיר בציצים שאין רגילות לבטל כ"כ הרבה שיהיה כ' או ז' שנאסרו בטלים ברוב היתר וגבי דגים מותר ואין המים שנקערה אוסרים הדגים מכח התערובות כיון שהם בכ"ש ואותו מעט מים שנשאר בקדרה ג"כ אין בו כח להפליט ולהבליע בדג' שנקערו לפי שט"ז בס' ולרמ"א מותר בכל ענין דלא מהזיקין איס' לומר שנשאר

ז עס"י ז"ב ד' ג ע"ר סי' ק"א ד ש"ך ה"מ בביאר דברי ש"ע לפי זה שנהגין סימן ק"כ א פ"י יותר מ"א דהל"כ מה מועיל מים קרים כיון דנתבשלו עם האיסור ב משום דחיישינן שמא ימצא

ער"מ ק"א
 פ עש"ך
 ז עס"ס
 ז"א ה'
 ק ש"ך ז"ג
 ר ט"ז כ"ו
 ש ע' א"ח
 ת' ס"ז ס'
 י"ד
 ת ת"ח ס'
 כלל ז"ח
 א ש"ך ל"ו
 ע"ס כ"ו
 ז ש"ך כ"ח
 ג ט"ו כ"ב
 ד ע' סי'
 ק"א
 ה לעולם
 המליחה
 מבליע
 בתפל ואינו
 בולע ממנו
 ו כ"ז כ"ח
 אבל כבושין
 מן כלי
 איסור ב"י
 אוסר כמ"ש
 בסי' ס"ט
 וס"ס זה ע'
 ס"ס ט'
 ס"ק ל"ג
 וע' ס"י
 ז"ח ד'
 א ש"ך ז'
 בביאר
 דברי הש"ע

הלכות תערוכות

אפרוח שמא
ימצא אותו
עם
אחרונות
שלא היה ס'
לבעול
ג ואין לחוש
שמצא נשאר
האיסור
לכסוף
ד דלא
מחזיקין
היסור לומר
דנשאר
האיסור
לכסוף
ה ע' פר"ח
ס"ס ק"א
להחמיש"ע
ו הלך
לרמ"א
ז ע' ט"ז ה'
ח ט"ז
ומהר"ל
ט ש"ך ב'
י לשון ישמע
ישראל ת'
מהרי"ל
קס"ב ט'
כ ת'
מהרי"ל
קס"ב
ל שפסו
של אדם
קזה ועס"ס

סי' ז"ב :

ב (ל) מצא בתבשיל ומלא או כיוצא בו
זורקו והתבשיל מותר (ורש"ל פי' להחמיר
ובה"מ וכה"ג יש להתיר (מ) ובחלא (נ)
ושכרה לכ"ע אסור) וכן המנהג פשוט (ס)
לקח עם כף דג טמא מהקדרה או שאר
דבר שאינו פוגם אסור להחזיר הכף
לקדרה (העפ"י שיש בכף ס' נגד האיסור
(ע) ואם החזירו כריך ס' בקדרה נגד
האיסור שבכף ולא נגד כל הכף (היינו בחדש
של מתכת הו של עץ אבל בכף יסן או של
חרס אכ"י הוא חדש כריך ס' נגד כל הכף)
אבל אם היה מעט (פ) מן התבשיל עם
האיסור בכף והחזיר לקדירה כריך ס' גם נגד
הכף א"ז אלא ס' נגד המעט התבשיל אם הוא יותר מהאיסור אבל ה"ז ס' נגד כל הכף
(ק)

סימן ק"ח שלא לאפות היתר ואיסור בתנור א'

א אין צולין לכתחילה בשר כשר עם בשר נבלה או טמאה בתנור א' הע"פ שאין טועין
זה בזה (כשא' מהם שומן אבל שניהם כחוש שרי אף לכתחילה ושרי לכתחילה
לצלות כבד בתנור עם תבשיל וה"ה בשר שאנס' מחמת דם שנמלח בכס' א"מ ובפת חמץ שנאפ'
עם מצה מותר ובנאפת עם צלי עם"י כ"ד (א) ואף שהתנור גדול י"ב עשרונים (ב)
ופיו פתוח מותר ללבו' בו כשלא נגעו זה בזה
ובדעבד מקילין אפי' בתנור קטן (וסתום)
(ג) וה"ה לאפות בשר עם חלב ואם אפה
פת עם בשר אפי' בתנור גדול ופיו פתוח מנעט
למעלה (ד) דווקא לאפות היתר עם איסור
לכתחיל' צעין תנור גדול ופיו פתוח משא"כ
לאפות פת אלא בשר בתנור א' וגדול סגי אף
שאין פיו פתוח וכל זה מיירי שמ"מ הנקב
למעלה במקום שהעשן יוצא פתוח דאם הוא
סתום אז אפי' בדעבד יש להחמיר היבא
דליכא ה"מ אסור לאכול עם חלב (ה) אם
יש לו פת אחר וכן אם עכו"ם אפה פת עם
איסור אסור לקנות אותו פת אם יש פת אחר
אבל

שנשא' האיס' לבסוף כ' וזה אינו נכון ללא הצנתי
דברי לשון המחב' ישמ' א"ר' משמע אם נשאר
בדאי הטמא במחבת ואינם נגדו כולן אסורין
א"כ למה נאסר המחבת כמו שנאסרו הדג'
בשלמא רמ"א בשם הסמ"ג סי' קל"ב דמ"ד
ע"כ כתב כן שמיירי מספק' שאינו יודע אם
נשאר לבסוף אין אנו מחזיקין ריעותא
והעמיד המחבת על חזקתו ואמרין מסתמא
הדג הטרפ' יצא עם הרוב וע"ז כתב מהרי"ל
הנ"ל להתיר אחר מע"ל אחר דהוי ספק
אבל בודאי נשאר טריפה בבוף כשלא היה
ס' הכלי אסור לעולם וכ"ע :

המעט התבשיל (ז) אפי' החזיר לקדרה עם
הכף א"ז אלא ס' נגד המעט התבשיל אם הוא יותר מהאיסור אבל ה"ז ס' נגד כל הכף
(ק)

ובצ"ח צ"ע אי כוונתו על כל חלל כו' או
קרקיעות התנור כו' ואם הלחם יהיה עב או
דק ובצ"י כתב י"ב עשרונים של מצות שהוא
כעובי אצבע ואינו מוכרח וצ"ע דליכא ובמ"י
כתב כלל ל"ה סק"ו כתב בשם אר"ה כלל ט'
וכל התנורים שרגילין לאפות לשון גקראים
גדולים עכ"ל כב"ה אין להקל בתנורים שלנו
במדינה זו וב"ת יד אליהו סימן כ"ה כתב
בפשיטות דתנורים שלנו הם גדולים עש"ב
דתנור י"ב עשרונים הוא ד"ט על ט"ד ברום
ד' טפחים כל זה ברור צ"ח ס"ה ג"ה הבין
פירש זה כו' אכן צ"ע סי' צ"ו סתם הרב
דאף

ק"ד מ ש"ך ג' כ שחוק מאוד עסק"א ס' וכ"פ ט"ז ק"ד ע ש"ך ר' לעיל סי' ק"ד ג' מיירי שנמחה גוף דברי
הנימסים כריך שהי' היתר רבה אליו וכאן מיירי שלא נמחה אזי זורקין והתבשיל מותר ב"ה פ ש"ך ה וע"ס
צ"ח ב' ז דהרי"ג בכף ק ש"ו וע"ס סי' ק"ה א' שך א' וע"ז ב עשרון הוא מ"ג בינים וחומש ביצה

(ו) אבל אם אין לו פת אחר בריוח מותר בשניהם (דזה מקרי דעבד) וי"א שאין מתירין ריח' אפי' בדעב' אלא"כ ההית' פתוח קצ' מן האד או למעלה במקום שהעשן סות' לגמרי אם האיסור דבר חריף וכ"ש ההית' דב' חריף (או שנושה לריח ונאפה אפי' עם כת ובתנורים גדולים ודאי אמרינן) ריחא מילתא היא אפי' בדעבד אפי' פי תנור כתח' מנזל (איסור (ח) אם שניהם מגולים אבל אם ה' מוכסה אפי' בצנך בעלמא מותר (מיהו לבתחילה טוב להחמיר (ט) אם אפי' או כלו איסור והיתר תחת מחבת ה' מגולין איסור אפי' בדעבד וה"ה אם אפי' בכה"ג כת גס בשר איסור לאכול בחלב (י) אבל בזה אחר זה אין לחוש (ואפי' בדבר שנושה להריח ועדיין ריחו בתנור אין לחוש בזה אחר זה) (כ) אלא"כ הוצע המחבת משניהם דלזו איסור אפי' בזה"ז אם היו שניהם מגולים דהוי ככיסוי של קדרה (ל) י"א דכ"מ דאמרינן ריחא מילתא ואיסור בדעבד היינו דווקא דליכא"ס מן ההיתר אפי' בכל מה שבתנור מבטל האיסור ולצורך ה"מ (מ) יש לנהוג כן ובמקום שאין הכסד צריך בכל חתיכה והחתיכה בפ"ע"ס לבטל (נ) אפי' כל החתיכות מוגעת זו בזו ובמקום ה"מ יש לצרף כל החתיכות אפי' אינו מוגעת לבטל בס' (ס) י"א דאיסור האיסור במשהו אף בדעבד אם התנור קטן (ע) והוא סתום מכל צד והאיסור וההיתר תוך התנור וי"א שאין כהנה"ה

כתב בת"ז דבר חריף כבול שגילה עם האיסור נקט ניגלה דבכתבשלה אף בדבר חריף אין ריחו אוסר או דלא נקרא דבר חריף דנתבטל החריפות במים כמבוא' בטי"ד קי"ד מ"י כלל ל"ה סק"ח

דאף לענין פת אצל עכו"ם בשר אסור לכתחילה אלא"כ התנור גדול ופיו כתוח בזה נראה סות' דעת הרב בת"ח מ"י כלל ל"ה סק' יוצא ובה"מ (ז) אין להחמיר בדעבד אפי' כהנה"ה

במ"י כלל ל"ה סק"ט ואם האיסור דבר חריף ראוי להחמיר ובהנה"כ כתב דעדיף אם האיסור דבר חריף מן ההיתר דבר חריף ועי' מהרש"ל פנ"ה סי' ט"ז וג"כ לא כתב להחמיר אם האיסור דבר חריף

במ"י כלל ל"ה סק"ט וכתב פר"ח ה ואף שאין לו פת אחר איסור לאכול בחלב שהרי אפי' לאוכלו בלא חלב פר"ח ות"ח כלל ה' וע"ס קכ"ב ו' ו"ז ו"א ועש"ך קי"ב סק"ג ז ש"ך ח ש"ך א' או"ה ופ"י ט"ז סק"ה דלא כמהרש"ל וב"ח דווקא בתנור גדול וכתוח לכ"ע שרי ובר"ח כתב אף בתנור קטן ובזו סתום דעבד שרי דעבד שרי ט ש"ך ת"ח או"ה

י אבל לבדו בכת רובה ואין חמה

אם יש שמונית של איסור על הנמדא שקורין פא"לה איסור ליתן עליה היתר כל היום ואיסור אפי' בדעבד אם הוציא עכו"ם מן התנור על כלי א' עוגית עם הפשטידא של איסור אסור פת ראשון שידע בביר' שהוציאו אח' הפשטיד' מיד משו' שמגזיז' ואם אינו מכירו א' ב"ב בטל הע"ג דהוי ראוי להתכבד ואם היא אינו ב"ב פשיט' דאינה אוסר' ארש"ל כתב צריך ס' בהיתר נגד האיסור שברחת (ר) ומותר להשתמש בה וכל זמן שהוא ב"י לא מהני העגלה ולא קליפה בכל חומות (ולא העגלה אחר קליפה) (ש)

פת חמה שמונית ע"ג חביות פתוחה של יינים ואפי' סתם יינים או שאר יינים שמוותר בהנאה (ת) איסור אם מונה ע"ג מגופה אבל אם הכת כוננת אפי' החביות כתוחה או פת חמה

היכר מותר לאוכלו פר"ח דלא כש"ך כ י"א ודבר שנושה לריח כגון כמון שלא יסור אף שהניחו בצד הפת

הרכות תערובות

חמה והציות נגופה מותר ובכת שעורים חמה אסור אפי' החציות נגופה וה"ה חציות פתוחה וכת כוננת (א)

ה מותר לשאוף בפיו ריח יינים דרך קרב שחציות (ב) לידע אם הוא טוב אבל אסור לטעמו ולשום אים - (ג) אעפ"י שאינה בולעו ואסור לזלף יינים שאסור בהנאה אבל מותר לזלף סתם יינים דמותר בהנאה (וז"ע ער"ם קנ"ו וס"ם קנ"ה וז"ך כ"ד)

ז עק פלפלין וחגויל משמימים בקרקע יינם מותר להריח בהם אבל לבשמים דהבדלה אסור (וזהו פלפלין להבדלה ע"ה רנ"ז דמ"א דמותר) :

ז בשמים של אלילים וכלאי הכרם וערלה אסור להריח בהם וכן שאר איסורים של ע"ז אסור להריח (ד) דבר שאינו אסור בהנאה מותר להריח בו אף שעביר לריחא (ה) (סימן ק"ט יבש ביבש שנהערב)

א חתיכה שאין ראוי להתכבד שנתערבה מין במינו יבש ביבש דהיינו שאינה גבול והאיסור עומד בעצמו אלא שנתערב ואינו מכירו (א) אעפ"י שהוא מבטל במים או שאר מנקה ועדיין לח הוא לאפקי דבר נומח פי' נקרי יבש ביבש מיהו דמבטל כריך ס' בין החתיכות והמים נגד האיסור אלא אפי' דיש ס' דין החתיכות כיבש דבטל ברוב ואם אין בחתיכות רוב כל החתיכות אסורים אעפ"י שיש ס' (ב) חד ב"ב בטל ואפילו ליכא רוב אלא בהק' ב' שהם קטנים מאיסור כגון שלא נודעו היותו מהם איסור בטל (ג) ומותר לאוכלו אדם א' כ"א בפ"ע (וה"ה דמותר לאכול אחד וב' או ב' וח' ולא שלשתן יחד (ד) ולכתחילה יש לאסור לאדם א' אפי' בזמ"ז ויש מחמירין להשליך או ליתן לעכו"ם א' ואינו הלך חומרא בעלמא ואם נתערב שלא במינו ואין מכירו אפי' יבש ביבש כריך ס' ואין חילוק בכ"ז אם האיסור דרבנן או דאוריית' ודוקא בלא ידיעה ולא מנכר האיסור וליכא למיקם אטעמא דאיסורא אבל אי איכא למיקם אטעמא כגון חתיכה בלוע מחלב שגאסר ונתערבה עם חתיכות אחר' או כלי חולבת שנתערב בכל' אחרים של בשר בהני גווי איכא למיקם אטעמ' וה"ל כאיס' הניכ' שאין לו ביטול ועוד

וכפירש מ"כ בפ"ה והשיג על ש"ך דאין חילוק בין דאורייתא לדרבנן דלעולם במין בשא"מ לא בטל חד ב"ב ביבש וכן עיקר מ"י כלל ל"ט סק"ו וכן ב"ה מ"ס סק"ב השיג על ש"ך והף באיסור דרבנן כריך ס' עש"ב :

כשיאכל אות' חתיכ' של איסור ירגיש החלב בפיו (ה) ובמידו דסגי ברובא ביללח בלח ובין יבש ביב' סגי ברוב' דהיתר' ובכל דהו' טפי ממחצ' סגי (ו) וקמה בקמ' מקרי לה בלח (ו) בנ"עס בינ' אם ה' שלמי מקרי יבש ביבש וא"הם שבורי' החלבוני' שה' דקים ומתערבי' הוי לח בלח והחלמונים דכל חד וחד לחודיה קאי מקרי יבש ביבש ואם הם טרופים יחד הכל הוי לח בלח (ח) מעשה שנתערב להשה יבש ביבש (ט) והיתה שם אשה אחרת ואמרה לאותה אשה שתוסף היתר בתערובות זה כדי שיהיה ס' לבטלו וכן עשהה האשה ונתבטל אח"כ עם אותה התוספת שהוסיפה ואסר המאכל אף שיהיה בו ס' (י) אם יתערבו כלים עם"י קב"ב :

ב יבש ביבש שנתבטל חד ב"ב אם בשלם כ"ה אפי' לאכל כ"ה בפני עצמו אסור אם אין ס'

ב ע"ש בזה פר"ח ג ט"ז ט' ד ש"ך כ"ו אסור לטעום הבורית אם כריך עוד מלח דלא כז' שמ"ו שם בסוף הספר השיג על אביו ופר"ח וז"ל ע"כ ז"א עצמו ס' ז"א ה מ"י כלל ל"ה ס"ק ל"ח וכ"כ תא"ש סי' מ"ה וע"ש במ"י דדבר שאין עומד להריח ריחא לאו מילתא ע"ש ו"ה א"ש חולק על הש"ך ומי מיישב ויפה כתב הש"ך

שרי פר"ח
ל ע"ס' צ"ג
מ ש"ך י"ב
נפר"ח כ'
אף לליכא
הפסד יש
לכרך כל'
החתיכות
שנתערב
להתיר בם'
וכל מין ריה
אפי' חריף
ושמן חתך
המחבת
וכיוצא לאו
מילתא
ס ודין ריחא
מלתא שיה
לשאר
איסורים
לענין צורך
עם"ס קי"א
ש"ך י"ב
ע עש"ך י"ג
והניח בנ"ע
פ ע"ס קי"ח
ז ש"ך ט"ז
ק וז"ל ב"ח
דלא כר"ל של
ר ט"ז וע"ס
קב"ט ס"ק
כ"ז בט"ז
ש ש"ך י"ט
ת ש"ך כ"ה
א ש"ך כ"ב

הלכות תעריבות עא

ס' (מפני שהרעב נ"ט ונבלע בחתיכות) ואם רוצה לבטל יחד ואין שם ס' מותר להרבות עליהם כדי שיעור ס' ולבטל (וכי היכא שאסור לבטל ג' חתיכות בקדרה ח' וזה"ש שאסור להשתמש בו ביום רק לאחר נע"ל בלחות הקדרות הכי' כ"א בכ"ע דהוי' (דש"ל) לאחר מע"ל יש להתיר ולבטל ולערב התבטילין) ואם ביטל בהם חין לערב התבטילין יחד אלא אוכל כ"א לבדו (כ) יסור לבטל היסור בשבת וי"ט (ל) ויזכה דמקלי קלי היסורה שרי (מ) אבל מותר לשער ס' אפי' נתערב צע"ש ולא עודע לו עד שבת (כ) ויבט ביבט שתערב מותר להשליך ח' בשבת (דלוי' אלא חומרא בעלמא ולא הוי כמיתקן ח"ד בשם מג"א) וי"א דאם טרע התערבות קודם שנתבטלו ביחד הכל שרי ובמקום הפסד ס') יש לסמוך אמקילין ולהתיר (דאין חזירין וגאסרין מאחר שנתבטלו ביבט) ולבטל בב' קדרות שרי אפילו קודם שטרע התערבות מותר לאוכלן אח"כ (ע) (סימן ק"י ספק איסור ותערובות)

א דבר חשוב אוסר במינוי (ושלא במינוי א') בכ"ש כלומר אפילו בכמה אלפים אינו צ"ט (ב) מדרבנן וספיקא אזלינן לקולא ומותר לעוכרן לעכוס הם חין לחוש שימכרם לישראל ולא מועיל הלכה הנאה לים המלח (ג) וכל דבר שבמנין שדרכו למנותו תמיד אינו בטל וב"ח חשובים (ואע"ג דלא אסורי מתחלת ברייתן כדרוסה וכה"ג) ואינם בטלים (ד) וביצה לא בטל ובמקום הפסד יש לסמוך אמקילין (ה) דלא מיקרי דבר שבמנין רק אם לעולם אין מוכרין אלא במנין וכרכשתא אעפ"י שאין מוכרין האידנא אלא במנין בטלה (כיון דאין אוכלין אותה אלא ע"י מילוי ט"ז ב')

ב ב"ח קטנים (היינו ציפורים שאין ראויין להתכבד לאחר שהיטחן שנתערבו באחרים ונשחטו) אח"כ (בסיג אפילו אחר שטרע התערבות) (י) בטלים אבל נשחטו קודם שנתערבו אפי' במזיד בטלים (כ) ובכחוש לא הוי חתיכה הראוי להתכבד אחר שהיטחן"ז אף שכל השוחטים והמוכרים ישראל בשר הנמא או ביד עכו"ם יש אוסרים כל ג"ט תנויות מוכרים בשר שחטה (מ) ו"א בשר נבלה ואינו יודע מאיזה לקח אסור (נ) לא נקרא קבוע דלור"י תא' אח"כ עודע ויזכר היתר ואיסור כ"ה במקומו ואי' לא אזלינן בתר דובא פר"ח ע"ש ס' י"ג מ"ש ד' אותו חתיכה שפירש שלא בפנינו אם נתערב באחרות כשרה (בה"מ וכה"ג ס') אף בראוי להתכבד בטלה ברוב (ע) ואסור לאוכלן בשבת ח' (כ) מי שקנה בשר מהמקולין אפי' חתה"ל ואח"כ נמא טריפה במקולין (ז) ונתערבו הנה"ה ואי' יודע מאיזה לקח מותר וליקח מכלן כגון שחט הרבה בהמות ומא' ח' טריפה ביניהם ונתערבו מה שלקח הוא ואחרים אבל אם החתיכות עומדים בפ"ע ואירע ספיקא בהמות עש"ך ס' ק"י

כגון שחט הרבה בהמות ומא' ח' טריפה ביניהם ונתערבו מה שלקח הוא ואחרים אבל אם החתיכות עומדים בפ"ע ואירע ספיקא בהמות עש"ך ס' ק"י

ס' (מפני שהרעב נ"ט ונבלע בחתיכות) ואם רוצה לבטל יחד ואין שם ס' מותר להרבות עליהם כדי שיעור ס' ולבטל (וכי היכא שאסור לבטל ג' חתיכות בקדרה ח' וזה"ש שאסור להשתמש בו ביום רק לאחר נע"ל בלחות הקדרות הכי' כ"א בכ"ע דהוי' (דש"ל) לאחר מע"ל יש להתיר ולבטל ולערב התבטילין) ואם ביטל בהם חין לערב התבטילין יחד אלא אוכל כ"א לבדו (כ) יסור לבטל היסור בשבת וי"ט (ל) ויזכה דמקלי קלי היסורה שרי (מ) אבל מותר לשער ס' אפי' נתערב צע"ש ולא עודע לו עד שבת (כ) ויבט ביבט שתערב מותר להשליך ח' בשבת (דלוי' אלא חומרא בעלמא ולא הוי כמיתקן ח"ד בשם מג"א) וי"א דאם טרע התערבות קודם שנתבטלו ביחד הכל שרי ובמקום הפסד ס') יש לסמוך אמקילין ולהתיר (דאין חזירין וגאסרין מאחר שנתבטלו ביבט) ולבטל בב' קדרות שרי אפילו קודם שטרע התערבות מותר לאוכלן אח"כ (ע) (סימן ק"י ספק איסור ותערובות)

הרכות התרבות

שנתעלם מן העין ובחיה ענין שאנו מתירין משו' דבר שג' מה' וכו' ג' מותר כרן בפירש מימיל' ש"ך מ' עש"ך הרב' חולקין דינים

ג' דהוי כמע"מ ולא הסור' אלא משו' ספיקא כ' בי"ט ס' שהו' מות' מן התור' לא שחכמי' הסרו משום דש' שנתעל' ה"ה ש"ך עס"ק כ"ג

ד' וט"ז ופ"י ופוסקי' גר' כל ענין מות' ופר"ח חול' על הט"ז ע' פ'

פ' ש"ך ב"ח וט"ז

ז' ע' פר"ח ס"ק כ"ב עת"ד ד"כ דמש' מש"ע הו' דאחרי' שלקחו אח"כ

מותר ובת"ח איתא בהדי' דאסור

כר"ח ובעל ישמע ישראל כתב דאס' מוכר הכל ויודע הטבח מי שקנה טרפה לבד ואס' אינו יודע הם כל הקונים באו יהוד' לשאול לחכם הכל טרפה ובזה"ל הכל כשר עכ"ל וגרסה ראיה לדבריו א"ח ס' תל"ט בטור צבור א' חמץ ו"ב בתים ועכבר שקל ולא ידע להי מיניהו עייליהם ב' בתים של אדם א' או של ב' אבדו לשאול עי"ד כ"ו סל"ט סי"ב ועסק"א ובט"ז סי' זה ס"ס ק"ט וספיקא ס"ס ק"ה ובש"ך ס"ק י"ד

ז' בהמות וגמלא מהט בבית הכסות ואינו יודע מאלהם ה"ד שצביתו ודאי אסורין והב' שפירשו למקולין בודאי כשירין והפערטיל שבמקולין עם הפערטיל בבית לקתים גם הרבעי' שצביתו מותר וקצת (א) מחמירין גם הפערטיל שבמקולין ופר"ח פ' אף בכבש ח' להתיר מה שנמכר כבר וכירוש ולאסור מה שנשאר ממנו בחנות עדיין לא פי' (ב)

ו' ב"ח ושאר דברים חשובים (כגון חתה"ל ודבר שבמנין ובריה וכו') ג' שנתער' בהיתר אש' אס' פירש א' מהרוב אחר

שטודע התערבות אסור אס' נשאר קצת מן האסורין במקומ' (והוא שהפירשו במתכוין) וטוב להחמיר אף בפירוש ממילא (ד) ואס' נעקרו כולן ממקומם ואח"כ פירשו קצתן אותן שפירשו מותרין רק אסורין (אס' לא נודע התערבות ונידו כולם מותרים) אף (ה) ב' האסורים ואס' מתערבה תרנגולת טרפה בכשרות וגמלא ביצה ביניהם מותרת הבינה (עיי' פר"ח ס"ק כ"ח דע דקבוע מקרי כו' ודברי ש"ך מכוונים) :

ז' דבר שאינו בטל מחמת חשיבות כב"ח ובר' וחתה"ל (ודשיל"מ) (ו) שנתערב באחרים ואכל ע"י עצמו או אחרים בשוגג (ז) ויש להחמיר ואין לה להתיר אלא בנאכל מעצמה לכלב (ח) או נפל מעצמו למקום שהוא אצל אדם אפסר להנמא לא (ט) הותרו האחרים אפי' נאכל אחר שנודע התערוב' או הפילו שוגג קודם שנודע התערוב' והיינו קוד' שפירש מהם אצל אס' פירש בפנינו או למאן דאסור פירש ממילא ונפל אח"כ ליד התערוב' נשאר באיסורו (י) בדבר דלא מנכר נפילתה כמו טבעת דענין שיפלו ב' ואוכל ב' ב' ביחד ואס' מתערבו ב' כרץ לאכול ד' ג' יאכל ו' (כ) ואסר לאדם אחד לאכול כולם (ל) ואף ב' ב' בנ"א אין לאוכלים בנ"א (מ) :

נ' דבר שאינו בטל מחמת חשיבות שנתערב באחרים ונפל מתערבות הזאת א' לב' אחרים ונפל א' מן הג' א' לב' אחרים הרי אלו אחרים מותרים ואין לאדם א' לאכל את כולם היינו בודאי איסור דאורייתא אצל ודאי איסור דרבנן בספק איסור דאורייתא (ב) אצל ספק איסור תערובי' ב' מותר (וסכ"פ בה"מ וכיוצא תערובי' ב' מותר כשאנו אוכלו כ"א אפי' בודאי איסור (ובע"ז מותר בהנאה) (ס) ובספק איסור מותר תערובי' ב' לאוכלו כ"א (ע)

שלא מתערבו בטל ברוב אס' נלקח הכלי מהחנות קודם שטולד הספק הכלי מותר רק הנלקח באחרונה אף לקח חטי בהמה פי' וכ"פ אחרונה ואח"כ טולד הס' החטי שלקח מקודם מותר וחטי אחרול' אסור' א' שחטו בהמות צביתו והוציא למקולין ב' בהמות בלי אחריו' ועוד הוציא ג' חצאי בהמה מן הבהמה למקולין וחטי בהמה שקורין פערטיל הניח צביתו עם ד' בהמות שנשאר צביתו ונתערבו הבני מעים מן כל ז' בהמות וגמלא מהט בבית הכסות ואינו יודע מאלהם ה"ד שצביתו ודאי אסורין והב' שפירשו למקולין בודאי כשירין והפערטיל שבמקולין עם הפערטיל בבית לקתים גם הרבעי' שצביתו מותר וקצת (א) מחמירין גם הפערטיל שבמקולין ופר"ח פ' אף בכבש ח' להתיר מה שנמכר כבר וכירוש ולאסור מה שנשאר ממנו בחנות עדיין לא פי' (ב)

ושם א' לא כיון להלכה יפה וכן המנהג פא"ט ומי שאינו מורה כן לא ידע באיסור והיתר בין ימין לשמאל פר"ח בקונטרס אחרון :

שטודע התערבות אסור אס' נשאר קצת מן האסורין במקומ' (והוא שהפירשו במתכוין) וטוב להחמיר אף בפירוש ממילא (ד) ואס' נעקרו כולן ממקומם ואח"כ פירשו קצתן אותן שפירשו מותרין רק אסורין (אס' לא נודע התערבות ונידו כולם מותרים) אף (ה) ב' האסורים ואס' מתערבה תרנגולת טרפה בכשרות וגמלא ביצה ביניהם מותרת הבינה (עיי' פר"ח ס"ק כ"ח דע דקבוע מקרי כו' ודברי ש"ך מכוונים) :

ז' דבר שאינו בטל מחמת חשיבות כב"ח ובר' וחתה"ל (ודשיל"מ) (ו) שנתערב באחרים ואכל ע"י עצמו או אחרים בשוגג (ז) ויש להחמיר ואין לה להתיר אלא בנאכל מעצמה לכלב (ח) או נפל מעצמו למקום שהוא אצל אדם אפסר להנמא לא (ט) הותרו האחרים אפי' נאכל אחר שנודע התערוב' או הפילו שוגג קודם שנודע התערוב' והיינו קוד' שפירש מהם אצל אס' פירש בפנינו או למאן דאסור פירש ממילא ונפל אח"כ ליד התערוב' נשאר באיסורו (י) בדבר דלא מנכר נפילתה כמו טבעת דענין שיפלו ב' ואוכל ב' ב' ביחד ואס' מתערבו ב' כרץ לאכול ד' ג' יאכל ו' (כ) ואסר לאדם אחד לאכול כולם (ל) ואף ב' ב' בנ"א אין לאוכלים בנ"א (מ) :

נ' דבר שאינו בטל מחמת חשיבות שנתערב באחרים ונפל מתערבות הזאת א' לב' אחרים ונפל א' מן הג' א' לב' אחרים הרי אלו אחרים מותרים ואין לאדם א' לאכל את כולם היינו בודאי איסור דאורייתא אצל ודאי איסור דרבנן בספק איסור דאורייתא (ב) אצל ספק איסור תערובי' ב' מותר (וסכ"פ בה"מ וכיוצא תערובי' ב' מותר כשאנו אוכלו כ"א אפי' בודאי איסור (ובע"ז מותר בהנאה) (ס) ובספק איסור מותר תערובי' ב' לאוכלו כ"א (ע)

הלכות תערוכות

עב

ט"ז פ' באיסור ספק שא"ז רק ב' תערוכ' יש להסור עכ"פ א' מהם ובודאי איסור שצריך
ג' תערוכות נריך להפליך א' מהם (פ) י"ה דדשיל"מ אין להתיר מכח ס"ס (ז) אפילו
תערוכות ג' שהין להתיר בפלג ה' לים (ק) וטוב להחמיר (וז"ע) אם יש להקל בזה שלא
במקום ה"מ (ר) ר"ס לה לצורך מלאחר דיש לו היתר בהגלה ודווקא בס"ס אבל באיסור
דרכין ויש בו ספק אע"ג דספק דרבנן נקולא בדשל"מ לא הכי (ש) ובאיסור דאורייתא אין
להקל במקום צורך (ת) וז"ע :

ג' ספק טרפה שנתערב באחרות כולן אסורות עד שיהי' בהיתר כדי לבטל האיסור (שבוין
דספק הראשון היה בצוף אין להתירו דס"ס ועש"ך ז"ע . ויש אומרים (א) אם הוא
מדברים המצטטלים אבל דברים חשובים באלף לא בטל הטעם דאיסור הואיל והספק הוא
איסור דאורייתא ולא נוכל לומר עוד ספק שאין כאן איסור דאורייתא רק שנתערב באחרים
לא מיקרי ס"ס והסובא אבל (א) אם היו ב' ספקות אם היה כאן איסור כלל ונודע ב'
הספקות ביחד מתירין ס"ס ככ"מ אפילו באיסור דאורייתא וגופו של איסור ואכילו היה לו
חזקה (ב) איסור כגון עוף שצחוקת איסור עומד ונשבר או נשמט גופו ספק מחיים או
אחר שחיטה והת"ל מהיים שמא לא נקבה הריאה יש להתיר מכח ס"ס (ג) אע"פ שיש
לברר ע"י בדיקות הריאה אין לחוש ע"ס ג' עש"ך .

י' ריאה טריפה שמאלת בין כשרות ולומר הבדוק שבשגגה נתערבה הריאה ולא היה בין
כשרים וערוביא הכשרים מותרים : כלל בפ"ס ס"ס שעי"ב תערוכ' מותר אפילו בטרד'
בנתיים כל ספק א' איסור מצד שהוא חשיב ואינו בטל ברוב אע"כ שעיבור הראשון הוא
מדרבנן כמו ספק ביצה שטלדה ביו"ט וטוב נתערב לא מהני ס"ס כיון שאין הסכיקות בענין
א' אלא בענין שיהיו ב' הספיקות ע"י תערוכות וגורע בנתיים לא מעלה ולא מוריד בשום
דבר מהם ס"ס וכן ר"ס יש ב' ספיקו' אם יש כאן איסור לגמרי או מהני בכל גווני רק שיש חילוק
בס"ס שעי"ב תערוכ' אם הוא איסור ודאי והוא חשוב בעיני ג' תערוכ' ע"ס וספק איסור
רק ב' תערוכ' והוי ס"ס כ"ס ול קל (ג) במקו' דלא מהני ס"ס לא מהני לא נודע בנתי"א א"כ נודע
בפע' אחר (ד) אפי' בכל איסור ודאי מהני ס"ס להתיר אם אינו סותר את החזק עצמו כההיא
דסכת' בשח"ט דאם נועיל בה ס"ס תכחור החזקה שהיא בחזק' שאינו שחוט אלא אבר מן החי
בזה אבר' דלא יועיל ודומה לזה באשה שהי' בהזקת א"ל וטולדו אח"כ ספק' במיתה בעל
או בגירושין אפי' הוי כמה ס"ס לא יועילו כיון שאתה בא להוציאה מחזקת א"ל שהיתה תחל'
והתה בא לסותרה ממש אבל בזהר חזקת איסור שטלדה ספקות להתיר מצד אחר כגון מצד
התערוכות ודאי מועילים ס"ס להוציאו מן האיסור דמתחלה דאין כאן דבר הסותר וא"ו
ועכ"פ בצפק דרוסה אם היה ס"ס גמור שפיר מועיל לבטל חזקת איסור דאבר מן החי
דמעיכא (ה) כלל דיני ס"ס בקציר מש"ך דבר שאינו בטל והוא ספק איסור דאורייתא
שנתערב כולן אסורות אפי' לא נודע הספק איסור עד אחר שנתערב ויש מתירין אם לא
נודע הספק איסור קודם שנתערב ויש לסמוך עליהם ככ"מ ויש צורך סעודה מצוה ג"כ
ובלבד שלא יאכלנו כולו כ"א ויאכלנו ב"ב וכן ביצה שנמצא בקליפתה בפרגולה שאירע לה
ספק טרפות בקרוב ונתערבה אפי' באלף כולן אסורות ואין להפריש כ"א א' מהן ולהתיר
מכח ס"ס הואיל וספק הראשון איסור מן התורה ואין הספיקו' מענין א' וצנעו' א' ואפי' בחרעול'
שטל' בה ס' טרפו' שהטיל' או נמצ' בה ביצה שאין ידוע אם נגמר' בקליפת' קודם שאירע לה

ח יהג"מ
עש' וחלק'
מחוקק
א בעל ב"ה
וב"ה הסכי'
בהלקת
מחוקק
עמה' וכ"כ
אפר' ועיי'
דרכי נועם
ע"ש הנ"ל
ז וכו' וכו'
ג ש"ך
ד ט"ז ש"ך
ה פי' עש"ך
ע"ס
זכ"פ פר"ח
ח ש"ך ו ט"ז
ט ופר"ח כ'
להית' הש"א
י ש"ך ופר"ח
כ ש"ך
ל ופר"ח
מתיר
מ וט"ז
מתיר וז"ע
כ ש"ך ס
ש"ך כ"א
ע ש"ך מ"ט
נ"ב ונ"ד
וכפר"ח
אור"ה וש"ך
שניהם לא
כיון יפה
בעיקר
הדין
פ ט"ז י'

הלכות תערוכות

ספק טרכות אין זה מ"ס ואם נתערבה אח"כ אפי' באלף כולם אסורות ודווקא שהביאה ה' ודאי מספק טרכות או ספק מודאי טרחה או מכשרה והינה ידוע אם נגמרה קודם לכן או לא כגון שיש בהאר ב' תרגולים א' ודאי טרפה וא' ודאי כשרה אע"פ שנתערבו מתחיל התרגולים זה בזה הואיל וא' מהם ודאי טרפה הרי ספק הראשון הסור מן התורה והלכך הם גמלא בינה ביניהם ולא נודע היזה בינה אסורה אבל הם א' מ"ב תרגולים שנתערבו זה בזה הינה אלא ספק טרחה אע"פ שנודע הספק איסור קודם שנמלא הביאה מותרת הביאה אפי' ידוע שהיתה בלא קליפה בשעה שגולד בתרגולת הספק טרפות אבל אם מטילה כמו חברת אע"פ ש"א מהתרגול"ק ספק טרפ' הואיל ויש כאן בנים ו"ה מהם ודאי מספק איסור שניהם אסורים וכן כל כיוצא בזה כגון שיש כאן חתיכה ויש בה ספק אם היא כשרה או ספק טרפה כמו ב' חמיות ב"ה יש ספק טרפה ובא' כשרה ונתערבו החמיות שאין יודע איזה ספק טרפה ונמלא חתיכה לפניה' ולא נודע מאי' חנות אע"פ ש' שנודע איסור בחנות קודם שנמלא החתיכה מותרת אבל נמלא ב' חתיכות וידוע ש"א מן החמיות האסורה וא' מן הכשרה ולא נודע איזה חתיכה מהכשרה שניהם אסורות ואפי' חזר וגאבד אח"כ א' מהם או נפלה מעצמו לים בעיני שנאבד לגמרי מן העולם לא הותרו האחרות ש"ך מסעי' עד סעי' י) ספק איסור שנתערב ברוב היתר וחזר א' מהתערובי' ונתערב באחרות א' ב"ה שניהם אסורים ואח"ל שאם פירש ועודנו בפני עמנו דאסור אבל נפל לקדרה אע"פ שאין שיעור לבטלו הקדרה מותרת משום ספיק ספיקא :

וע"ש
זכר"ח
מתיר
א ש"ך ד"ה
ר ש"ך ג"ה
ש ש"ך ש"ס
ח ט"ז י"א
וג"מ ע'
ש"ך סק"א
א עט"ז
סק"ד כלל
העולה
הבס"ס
בע"י
כללים של
ש"ך ס"ך ז'
ג עט"ז
סמ"ק ט"ו
העולה
מדבריו כו'
ד ט"ז י"ד
דט"ז י"ג
הע"ז ט"ו

אם ב' הספקות הם משם א' אינו ספק כגון הנשא קטנה ונבעלה תחתיו אע"פ שס"ס ספק בראשון ואת"ל בראשון שמה לא נבעלה כשהיא קטנה ופתוי קטנה אונס כינה ואפ"ה אסורה עליו דמ"מ אי אתה מתירו לא מטע' אונס והכל שם אונס א' הוא וכל כיוצא בזה אבל כל שהספק הראשון מתיר יותר מן האחרון מותרין ס"ס כזה ספק ספיק' שאינו מתהפך אינה ס"ס הדמיון מצד הסבך פגום לאחר שחיטה דיש ס"ס שמה בעצם המפסק' נכנס ואת"ל שלא נכנס בעצ' התפסק' שמה במיעוט בתרא על סימן נכנ' זה הם"ס לא תוכל להפוך ולומר שמה במיעוט בתרא נכנס ואת"ל במיעוט קמא א"כ וודאי נכלה היא ולא תוכל לומר שמה במיעוט בתרא נכנס ואת"ל שלא נכנס במיעוט בתרא שמה בעצם המפסקת נכנס דשניהם אין חשש איסור והכל א' הוא וכן כל כיוצ' ביה וכן אם נשבר העצם למעל' מהארכוכה ואין עור ובשר חופין את רובו ואינו יודע אם נעשה קודם שחיטה או לאחר שחיטה אינו מותר משום פ"ס דלא תוכל להתהפך ולומר את"ל יצא לחוץ שמה לאחר שחיטה שלאחר שחיטה לא שייך לחלק בין יצא לחוץ או לא יצא וכיון שאמרת את"ל יצא לחוץ ע"כ קודם שחיטה הוא ודוקא נשבר העצם וכיוצא בו הספיקות הם בשוה בגוף א' מצד עצמו א"כ מה רלית' להתחיל שמה לאחר שחיטה כו' אימא לאידך גיסא שמה יצא לחוץ ולא תוכל שוב לומר כלל שמה לאחר שחיטה אבל אם נמלא ציפורן של ארי בגבו של שור ולא ראינו ארי נכנס הרי זה ס"ס ספק נכנס או לא ואת"ל נכנס שמה לא דרם ואכורן זה הי' בכותל ונתחכך השור ונכנס בגבו וכן עבר וביטל

תוך יב"ח פירות שיש לחוש שיש הולעים בהם בלא בדיקה מותר מס"ס שמא אין שם תולע
 ואת"ל הי' שמא ימוחו וכן גבינה שיש ספק אם העמידו בקיבת גבלה מותרת מס"ס שמא לא
 העמידו ואת"ל העמידו שמא אין שם בל"ט ואעפ"י שבכל אלו ה"א להתחבך מ"מ כיון שהאין
 הספקות שוין הרי אין ה"א יכול לומר שהאכזרין זה מיד הארי"ה ה"א ידוע שבכנס וה"כ
 מתחלה צריך ה"א לדון אם וכנס כלל או לא וכן אי ה"א יכול להסיר התבטול ה"א ידוע שיש
 שם תולע וא"כ מתחילה צריך ה"א לדון אם שם תולע או לא וכן גבינה וכן נשבר רגף של
 עוף ואינו ידוע אם קודם שחיטה או לאחר שחיטה מותר מטעם ס"ס שמא לאחר שחיטה וד"ל
 קודם שחיטה שמא לא נקבה הריאה ואין ה"א יכול לומר להידך גיסא שמא נקבה הריאה כו'
 דכיון דשצירות הגף אינה טרפה מאד עצמה חלה מנזר שניקב הריאה ה"א ח"ך תתחיל לומר
 שמא נקבה הריאה והרי אין ריעותא בריאה כלל וע"כ נכח שבירת הגף ה"א ב"א לדון על
 הריאה וד"כ מתחילה צריך ה"א לדון על הגף עצמה אימ' נשבר וכן כיוצא בזה סעי' י"ג י"ד
 ט"ו אם יש כאן ס"ס בענין שהוא מותר מהתורה ח"ל חסור מדרבנן ויש ספק דרבנן ה"ו
 מותר כגון ספק אם נמלחו דגים טמאים עם טהורים מותר משום ס"ס ספק לא נמלחו ואת"ל
 נמלחו שמא אין בהם שומן ואע"פ שגם ציר דגים שאין בהם שומן אושר מדרבנן מ"מ הרי יש
 ספק אם נמלחו עממם או לא וספק דרבנן לקולא וכיוצא בזה (סעי' ט"ז) איסור דרבנן כגון
 ביצת גבלה וכיוצא בו ג"כ אינו בטל אם הוא דבר חשוב כמו איסור תורה חוץ מבשר שנתעלם
 מן העין שהוא איסור דאסרוהו מחמת חומרא יתירה שלא מן הדין שבתל ברוב חלל לא"א
 ב"א וכן כל כיוצא בזה וכו' אם יש ספק בחתיכה אם זו היא שנתעלמה מ"מ או לא שמוותרת
 דספק דרבנן לקולא וכן בכל איסור דרבנן אפי' אותו שאסרוהו מן הדין כגון ביצת גבלה
 וכיוצא אם יש ספק אם היא ביצת כשרה או גבלה מותר ואפי' נודע האיסור קודם שטולד הספק
 וכן כיוצא בזה (סעי' י"ז) גבינה שיש בה ספק אם היא גבינה של ישראל או של עכו"ם ה"א
 בזה ספק דרבנן לקולא שכיון שאסרו חכמים גבינות עכו"ם מהמת חשש האיסור בגיפן עשאוהו
 כאיסור של תורה וכן כיוצא בזה ול"א ספק דרבנן לקולא בדבר שלא אסרוהו מחמת חשש איסור
 בגופו אלא שאסרוהו משום ד"א כגון ביצת גבלה וציר דגים טמאים ובשולי עכו"ם וכיוצא
 וכן גבינת עכו"ם שנתערבה אינה בטיל ברוב אם היא ח"ל אבל נתערבה גבינה זו שיש בה
 ספק אם היא גבינת ישראל או גבינת עכו"ם בטלה ברוב ועס"ס קי"ח ה"א ספק דרבנן לקולא
 חלל אם הספק הוא בעצמו ומאד עצמו הוא דרבנן אבל אם האיסור מאד עצמו ספק איסור
 תורה ומאד אחר ב"א שזא מדרבנן ח"ל בזה ספק דרבנן לקולא שהרי ספק איסור שנתערב
 באחרים אינו בטל אעפ"י שלא נודע הספק איסור עד אחר שנתערב אעפ"י שזמן התורה אפי'
 ודאי איסור בטל ברוב חלל שחכמים אמרו שדבר חשוב אינו בטל וכן כיוצא בזה : בזה"מ
 בכענין שאמרנו מפני שיש כאן חשש איסור שהרי נתערבות עכו"ם יש ספק איסור תורה חלל אם
 ספק אם יש כאן איסור כלל אפי' ב"א לו מאד אחר שהוא מדרבנן אלו אומרי' במספק דרבנן
 לקולא שהרי אנו מתירין אם הי' כאן ב' קדרות ח' מהן של היתר וגפ"ל חתיכה גבלה לא' מהן
 ואינה יודע לאיזה נפל אם יש בקדרה היתר רוב בענין שהוא מותר מן התורה משום ספק
 דרבנן לקולא שכל ש"ל שמא אין כאן איסור כלל הרי הספק מאד עצמו ב"א לו שהוא מדרבנן
 שאין לו חזקת איסור אבל יש לו חזקת איסור חסור אם נתערב ח' דרבנן חד בחד אעפ"י
 שאינו דבר חשוב ואח"כ נחבד ח' מהן מן העולם ולא נודע איזה כיון שנתחזק איסור ב"ב

הלכות מאכלי עכו"ם

עתיקות אלו א"א בזה ספק דרבנן לקולא אבל איסור דרבנן שנתערב חד ב"ב ואינו דבר חשוב במינו בטל חצי' איסור תורה ושלל במינו צריך ס' היכא שהיו הפסד כ"כ אבל אם נאבד ח' מהן אע"פ שיכנו בעולם חצי' אין כהן ס' מותר כיון שהוא איסור דרבנן וטל ג"כ ברוב מן הדין נתערב איסור' דרבנן שהוא דבר חשוב ברוב חצי' באלף אינו בטל וכן אם נאבד ח' מהן ודינם ממנו כאיסור תורה עיי' ס"י זה ס"ג א' וז' איסור דרבנן שנתערב חד ב"ב והוא דבר חשוב ואח"כ נתערב א' מהן ברוב אינו בטל כיון שנתחמק מתחילה האיסור ב"ב חתיכות א"כ כ"א וא' כגופו של איסור : וכן ספק איסור תורה שנתערב חד ב"ב כ"א כגופו של איסור ואם נתערב אח"כ ברוב אינו בטל מטעם ספק ספיקא וכל הדינים שזכרו למעלה בספק איסור פורה וביולא בו שהוא איסור אפילו בה"מ ואפילו אינו רוצה לאוכלו כ"א דבר שיש לו חזקת איסור אע"פ שיש בו ס"ס גמור ה"ז איסור שהרי בספק הראשון מעמידין אותו על חזקת איסור א"כ אין כהן אלא ספק ח' היו כהן ג' ספקות מותר שאף אם תעמידו על חזקת איסור יש כהן ס"ס לא יחא זה חמור מודאי איסור שאין לך חזקת איסור גדול מזה ומותר בס"ס וכל זה בחזקת איסור ממנו וכן ספק בשחיטה הוא חזקת איסור עומדת דהחזקה היא בשחיטה שהמה בחי' בחזקת איסור' עומדת אבל ס"ס גמור דדרוסה או ספק אם נשברנה הגף מתירין מטעם ס"ס דאע"פ דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת מ"מ לענין דרוסה וצבירת הגף אין לו חזקת איסור וביולא בזה לפיכך בהמה שאירע לה ספק איסור בשחיטה ומתערב חד בחד ואח"כ נמצאת חתיכה ויש בה ספק אם היא מבהמה הכשרה או מן העפ"י שביולא בזה הוי ס"ס כמ"ס בדיון' הו"ל ויש כהן חזקת איסור' שהספק הוא בשחיט' ה"ן ס"ס ואפי' נתערב אח"כ החתיכה זו אינו בטילה אם היא חשובה כמ"ס דיון ג' שכן מ"מ שליט נחשב כ"ס דיון כספק איסור שנתערב אבל אם יש בחתיכה ג' ספיקות כגון שבה"ז או שאירע לה ספק בשחיט' יש בה ס"ס כגון אחר השחיטה ספק פגיונה בסכין וא"כ שמא אין זו פגיונה ואת"ל שהוא פגיונה שמא במפרקת נפגמה אעפ"י שלא היו מתירין בהמה כשנתערב' חד בחד משום ס"ס כיון שהי' לה חזקת איסור' מ"מ החתיכה זו שיש ספק בה אם היא ממנה מותרת אעפ"י שנודע הספק הראשון קודם שגולד הספק בחתיכה כמו שנתבאר בדיון ז' . לא מקרי ספק או ס"ס אלא כשהאיסור וההיתר שוים אבל אם יש לתלות באיסור' יותר מבהיתר וכן אם האיסור שכיח יותר מבהיתר אין זה ספק כלל וע"ל ס"י כ' : ספק בחסרון חכמה אינו ספק כלל לא לענין ספק א' ולא לענין ס"ס כמ"ס כמ"ס כ"ג וכו"ה) במקום שיש ס"ס גמור א"צ לבדוק כלל אעפ"י שיש לברר האיסור' עיי' בדיקה כגון נשבר הגף וספק אם נקבה הריאה וכן אם ס"ס בדרוסה וכל ביולא בזה ויש חולקין ויש להחמיר היכא דאפשר ואין הפסד בדבר . אין לנו עכשיו לבדות שום ס"ס או ספק דרבנן להקל ללמוד דבר מדבר אם לא אותן המפורשין כ"א במקומן וכן אותן שנתבארו למעלה או הדומה להן ממנו או שיש בלא זה כדדיון' להחיר ואחר רוב הענין (עיי' כ"ה בס"ס כ"ח מ"ש בש"ך דהלכה כשמואל משמע מדבריו דאלו לא הי' פוסק כשמואל אלא לא הי' יודע כמאן הלכה לא מיקרי ס"ס ומדברי ב"י ס"י כ"ט וב"ח משמע דאפי' לא ידעין כמאן הלכה מקרי ס"ס ע"ש וכו"ה) הם"ס אין גידון וגמור עיי' מהריב"ל ח"א ס"י י' ומ"ג ס"ב כ"א וכו"ה וכו"ה וע"א ותורת אמת כ"ד ושארית יהודא ונכונה' ג במכתמות ועיי' ד"ש ס"י י"ח)

(ס' קי"א בליס טרפות שנתערבו בכשרים)

א ב' קדרות וצא' איסור' ולפניו ב' חתיכות (א' ב' כפות ב') (א') וא' מאיסור דרבנן (ב') הכי' חסור שיש להם עיקר בדאורייתא (ג') אפי' ההיתר שבקדרה אינה רבה על שנתנו (ד') אבל גם הן האיסור רבה על ההיתר (דאס האיס') רבה הן תולין להקל (ט') וה"ה בקדרה א' של היתר ונפל א' מ"ב חתיכ' (דעת ש"ך סק"ו) צוה אפי' החתיכו' איסור רבה להקל (ה') תולין להקל אפי' בחתה"ל ומיירי דהחתיכו' הוי ניכרו' (ו') בפני עצמן קודם נפילתן אינה של היתר ואינה יודע איזהו (ז') ה"ה חתיכה א' מאיסור דרבנן ואינו יודע לאיזה נפל תולין להקל (ח') הגה"ה

דאס נתערבו תחילה חד בחד דחושבין כגופו של איסור עיי' בר"ס ס"ם דין כ"א ש"ך ד') ופר"ח חולק כיון ששיעורין וחמורות הללו אינו אלא מדרבנן תולין לקולא בכל גווי דלא ככ"י .

ההיתר רבה על האיסור . (י') כלומר דוקא מין במינו סגי ברוב לחוד כדבסמון ס"ד .

ך כיצד ב' קדרות א' של היתר וא' של צמר נבלה ונפלה חתיכות נבלה לא' מהן אס' ההיתר שבקדרה רבה קצת על חתיכות נבלה תולין להקל הוי ב' קדרות ממין א' לאו דוקא אלא צא' לומר שקדרת היתר אינו מינו של חתיכות איסור' ואח"כ אס' קדרת איסור' מינו של קדרת היתר (כ') וה"ה בקדר' א' וב' חתיכות (כ"ב) קדרות פר"ח והאיסור אינו מינו של קדרה ה"ל ספק דאורייתא ולחומר' (ל') והאיסור מין אחר אין תולין להק' עד שירבה ההיתר ס' על האיסור ואפי' בחתה"ל : (מ')

ה הוי ב' קדרות היתר וב' חתיכות וא' של איסור ונפל א' לזו וא' לזו (אפי' א' גדול' וא' קטנה ל"א לקטנה נפל האיסור (נ') ושניהם חסורים אפי' באיסור' דרבנן אס' אין בשום א' לבטל האיס' ובט"ז ה' ובש"ך י"ג משמע דאס' יש לבטל האיסור מהני (ס') אבל אס' צא' מהם לבטל האיסור (באיסור דרבנן דווקא) שתייהם מותרים ובשל ב' בנ"א וצאו לשאל ב"אז אפי' אין בשום א' מהם לבטל אנו מתירים לכא' וא' (ע') :

ו ב' קדרות היתה ונפל איסור' לא' ויודע לאיזה נפל ואין ס' לבטל האיסור וחזר ונפל איסור לא' מהם אנו אומר למקום שנפל הראשון נפל גם הב' (פ') והיינו באיסור דרבנן דוקא (ז') אבל אס' לא טרע לאיזה נפל ואח"כ נפל ויודע לאיזה שתייהם חסורות (ק') :

ז ב' קדרות היתר ונפל איסור לא' ואינו יודע לאיזה ואין צא' לבטל האיסור ויש בשתייהם לבטל שתייהם מאטרופות לבטלו אפי' א' בבית וא' בעליה וה"ה אבי' למאה כששתייהן של אדם א' ואס' א' צמר וא' גבינה אס' אין עומדין להתערב כגון א' מתוק וא' קיזיה אין מאטרפין בחתה"ל לא

עהני ס' בספק הקילו י' ש"ך י"א דלא כאו"ה ס' ט"ה עש"ב) ע' עש"ך י"ג ויש אבל צמ' כאלו לא צמ' איסור כלל עפר"ח ס"ק י"ג (פ' ע' פר"ח ס"ק י"ג יתבאר לך דרישא כו') ש"ך י"ד וט"ז ז' עג"ה

הרכות מאבלי עכרים

- ר ש"ך י"ח מאטרפין (ר) לנורך הפמד מרובה (ש) ואין לאוכלו אלא לאחר שיערבנו (וט"ז מקיל
ש ש"ך ד' (ת) ובשל ב' בנ"א אין מאטרפין (כשבאו בנ"א אבל צא"ז באיסור דרבנן אפי' שניהם
ת ט"ז)
א ט"ו ג'
ב ע' א"ח ה' מיני דגן שאפו עכ"ס (וקרויים פר"ח) אסור משום חתנות ואף שאין לו
תש"ב ב' בנים לעכ"ס אסור ואם עשה ישראל מעשה באפייה אף שלש וערכו עכ"ס מותר אבל
ג ש"ך ה"ט פת קטניות ואורז ודוח: אינו אסור וגם אינו אסור משום ביטול עכ"ס אם אינו ע"ש ש"מ
ד ש"ך ו' (וא"כ שאלה ע"ז אם ע"ש ש"מ אלא ודאי אינו עולה (א))
זש"ע י"א ב יש מקומות שמקילין בפת נחתום עכ"ס אף במקום שפת ישראל מצוי וכ"כ רק
ה ש"ך ד' בעשי"ת שיש לזהר (ב) ויש לזהר אף בכל השנה אם יש פלטר ישראל אם לא שפת
ו ט"ז ח' עכ"ס יפה יותר או מין אחר (ג) ובמקום שאין פלטר מצוי אפי' בשל בעה"ב שעשה לב"ב
עמ"ש בשם מותר וא"כ להמתין על פת כשר וכ"כ ואם הגיע שם פלטר ישראל חוזר פת פלטר לאיסורא והיש
דאבי"ה מקומות דמקילי' פשיטא דשרי פת ישראל שאפו עכ"ס: אסור (לזכור לגוי אלא בפיתות לב':
ועיי' דרך אס פלטר הזמין ישראל הרי כפת ב"ה הגה"ה
הישר פי' וזש"ע ש"ך י"ב)
הענין פת כילוש בצנים אסור ולעקוק דינו טעה שסבד לקח במקד' וז"ל ליקח בחירק
ז ש"ך ד"ג וקא' לדעת ר"ה (לא יועיל ביטול לפת של
ח ש"ך ד"ד פת ב"ה אף שקנה ממנה פלטור אסור ישראל שאפיהו גוי ה"ק פ"ג) :
ט ש"ך ד"ו ולהיפך מותר :
י ע"ס ה' הדליק עכ"ס התנור ואפה ישראל או להיפך ואפי' כיעור ישראל האש מעט או זרק רק
ע"ז ח' לתנור או נפת באש הפת מותר .
י"א אס הכשיר התנור ע"י קיסוס ולא עמד התנור מע"ל בלא פיסוק אי' כמה ימים הכל
מותר ע"י הכשר ראשון (ואם מסופק אם הכשיר ישראל התנור שרי (ה))
י"ב אין לקנות חתיכות פת מעכ"ס עס"ב .
י"ג אפי' קדם הלחם בתנור מועיל חתוי ישראל כ"ז שמשיבית באפייתו ואפי' הוציאו
מהתנור יש תקנה להחזירו ע"י ישראל אם משביח :
י"ד מי שאינו מזהר מפת עכ"ס והיסב אכל ב"ה הוזהר ופת עכ"ס יפה משל ישראל יבצע
ב"ה מן היפה ומותר כל המעודה (אבל לא במזהר האוכל לבדו (ו))
י"ה בכל דבר שנתערב פת עכ"ס בטל ברוב (אפי' הוא דבר חשוב ואפילו צביטול עכ"ס
(ז) אבל אסור לערב כדי לאוכלו מ"מ מותר לאכול בקערה ח' וליכא לאסור משום
הטעם (ח))
י"ו הוזהר מפת עכ"ס מותר לאכול עם אין מהרין ואין ללמוד לשאר אסורין מכאן אפי'
חמאה של עכ"ס וכיוצא דקיל איסורו (ט) משום איבה וקטטה .
י"ז בדרך יש להקל בפת עכ"ס (ושאר של עכ"ס מותר לחמץ עיסה
למי שמהר (י) והפרורים שהן בעין אסורין עד שיבטלו ברוב ויזהר
שלא לאכול מפלטור גוי ואפי' מפלטור של ישראל ח"כ) מושל גוי שבידו לחזיק לישראל
ונתן לו מפתו לאכול לפניו עם דבש ואפי' הוא ב"ה מותר (דה"ל כפת דחוקה מיראת הגזק
הריקש

הלכות הערובות עה

הריקש (והפ"ח פ' אם הפת של המושל הוא מן פלטר עכו"ס שרי באכילה אבל העשוי למושל ע"מיו אין להתיר ומצי ישראל להשתמטו שמתענה היום (כ) בסיונות דהיינו גלוסיהות ש"ג אין בקרא פת ואין חייבי המוציא וכו' ומותר לקנות מעכוס (ט"ז קס"ה) עיקר הויכח ועי' (ס' סע"ב) שהתירם בשנת רעבון (המושלים שטותים בכל יום כה למנותים ורופא' ישראל הרי כפת פלטור גוי שלח דורון לישראל מפת הצלה בכמתין שבהם ריבוי בנים אם ידוע ששלח לו ממה יעשה לצורך ביתו אסורין (ל) ובסתם תליין להקל מיני מתיקה שעושין העכו"ס מסולת ודבש דובשא עיקר (מ) ואין מצרכין עליהם בורא מיני אלא שהכל ופר"ח חולק והכלל דבר שמצרכין עליו במ"מ אם כשקובע סעודה עליו מצרך המוציא ובהמ"ז ד"ט כפת ואם דבריו שאלו בקביעות סעודה עליהם הינו מצרך המוציא כמי מיני מתיקה הנ"ל יש בהם משום בש"ג ואם הם דברים שאעפ"י שיש בהם קמח אין מצרכין עליהם במ"מ ה"כ קמחא הוי טפל ואין בו משום בש"ג (כ) חלות של נחתום עכו"ס משותת בשמן זית ואלפס בשמן אסורין (ס) עפר"ח סק"ז הותר לשתות הקוויא ש"ג והמיקולאטי' כ' לחה"פ סק"ה וכו' נדון המיד ד"ל סג"ך אסור לשתות הקוס והקוויא היוצא מן חלב טעה כי ראה בש"ע שאסור לשתות הקוס מן החלב מפני שהוא דם מעיקרו גם הקיטוי לא ה' שותה מן העכו"ס משום בש"ג והבין דהקוי הוא ק"והא של הקוס וק"ל :

א דבר שהין לאכל כמו שהוא חי וגם עולה עש"מ ואי צעין שנסתנה מצרייתו ע"י האור עש"ך ה') ללפת בו הפת או לפרפרת ששלו עכו"ס צבי' ובכלי ישראל אסור משום בשולי עכו"ס (וכן קרביים ובני מעיים אע"ג שלא ה' חתה"ל וכמיהו ופטריות עש"מ משום פירכת ויש בו משום בשולי עכו"ס (א) ופר"ח חולק וכו' דאין עולה על ש"מ ואף אדם חשב מותר לאכול בש"ג דבר שנאכל כמות שהוא חי' (ב) וחבושים וערמונים כל"א קעסטין יש בהם משום בש"ג (ג) ות"ח מקיל בערמונים בקראקא נוהגין לקטת טעמיה נים שמבשלין עכו"ס (ד) ובי"ל מחמיר (ה) זמגביל ששלו עכו"ס בדבש אסור משום בשולי עכו"ס (ו) ומג"ה חולק ובסק דברי (ז) אם רוב אוכלין כשהוא חי אף המיעוט מבשלין הוי נאכל כמות שהוא חי וכן אם במקומו אוכלין חי כל חד לזי אתרי' :

ב עירב דבר הנאכל חי ובשל עכו"ס אולי' בחר העיקור ומותר לאכול אכזיין וקיעטיות קלויים דאין ע"ע שש"מ וכל פרי שנאכל חי אע"פ שבישל גכוס וממחה ומעשה תבשיל שרי וע"כ אוכלין כלאוידלא שעושין עכו"ס :

ג פאימה של עכו"ס אסירה אף למי שטוהג היתר כפת ש"ג ובקירקות הנאכלין חיים שבשל' עם בשר אסורים (ושונן מכותך ששלו עכו"ס הח"כ מותר (ח) דאין ביטול אחר ועי' קח"ד ביטול) ובשומן חי ששלו גוי אסור (י) נוהגין להקל בבית ישראל שהשפחות מבשלי' כי א"ה

ד כללי ישראל אסור ע' ש"ך רע"ח ו ב"ח צא"ח ס' ק"ג ז ומצא' שם וצויגנוויל שמציה מיריר' מעשה ע"י כבש' ושרי) ח עפר"ח סק"ט ט עפ"ו י ש"ך ט"ז ד' פ עפר"ח סק"ג י"ג

הלכות הערובות

שלא יתקח א' מבני בית מעט (ט) אך יזהר שאותו החתוי יועיל לתקן האש ולמהר הביטול
ע"י ישראל (י)

ה עכוס שלא תכיון לביטול כגון חרף הראש להעביר השער מותר לאכול ראשי אונים
שנכלו בשעת חירוף ואם היסק התנור לבשל והי' בו בשר תחילה ונטלה הע"פ שלא
כיון לזה הכשר שלא ידע בו איסור

ו אם הניח עכוס בשר או קדרה ע"ג האש והפך ישראל בבשר והגיס בקדרה או שהניח
ישראל וגמר העכוס בשר אכיל לא היה מתבטל בלא סיוע העכוס (כ) דווקא בבית
ישראל אבל בבית עכוס אין להקל רק ישראל יניח הקדרה במקום הראויה להתבטל (ל)

ז הדלקת האש או חתוי בגחלים אפי' בלא כוונה מהני בביטול (מ) (וה"ה נכוח בזה
מהני וכן השליך קיסוס וי"א אפי' הדליק עכוס האש מאש של ישראל מהני בכת (כ)
נתן ישראל קדרה על האש וסלקה (ה"ה סלקה עכוס והחירו עכוס אסור (ס) ה"ה כ

הגיע למאכל ב"ד כשסלקו שהוא שלש בשולו אס' בשלו עכוס כמאכל ב"ד וגמרו ישראל
מותר י הניח ישראל ע"ג גחלים עוממות שלא הי' ראוי להתבטל עליהם כמאכל ב"ד ובח
עכוס והפך בו ונתבטל אסור : י"א הניח ישראל ע"ג האש והניח עכו"ס לשומרו (ע)
והפך בו ואין יודע אם סלקו העכוס עד שלא הגיע למאכל ב"ד וכן פ'ספק בשול עכו"ס שספק
אם חתה ישראל באש מותר

יב דגים קטנים שאין עתידן לגדול (אפי' גדולים קצת שמלחן ישרא או עכו"ס היו כבישל
מקנתן והם כללן אח"כ עכוס מותרין וגדולי' אין נאכלין מלוחין אלא ע"י הדחק אסורין
ויש מתירין (ודגים שמינים גדולים והם קטנים אין ע"ש ע"מ (פ) וכן כל דבר שנאכל חי
ע"י הדחק ובשלו עכוס דינו כדג' גדולי' ובשר מליח אינו נאכל כמות שהוא חי ואם בשל אסור
יג דג שמלחו עכו"ס ופירות שעשון עד שהכשיר לאכילה הרי אלו מותרין דמליח לענין זה
לא היו כרותח והמעשן וכבוש אינו כמבטל (ה"ה דגים גדולים מעושנים שבשלם
עכו"ס מותרין (ז) יד ביצה שבשל עכו"ס אסורה

טו תמרים המרים קצת שאין נאכלים אלא ע"י הדחק (לפת) ובשלם עכו"ס אסורים
הגוזים גדולים שנתקייחין עם קליפתן אסורין משום עכו"ס מיהו תפוחים הקשי' הע"פ
שרוב אכילתן ע"י עלי וביטול ובשלם עכו"ס מותרין (ק)

טז כלים שבישל בהם עכו"ס דברים שיש בהם משום בש"ג י"א דלריכין הכשר (ואם
נתבטלו ויש רוב בתבטל שרי (ד) וי"א א"ז ולדברי המאריכין אם הוא כ"ח מגעילו
ג"פ ודיו לכן יש לזהר בשפחות גוי' המבטלות לעצמם בבית רבן שלא יניחו ע"ג האור ואם
קדמו והניחו צריך הגעלה (ט) עכו"ס שבשל לחולה בשבת מותר בנ"ש אפילו לבריא (וט"ז)
אוסר (ת) ט"ז וי"ד וכ"פ פרח דלא ככ"ה גריץ העשויין משיבולת שיעל ע"י עכו"ס שמבטלין
בקדרת שלהם עד שיתרכבו ואח"כ מייבשים בתנורים עד שנתקפו וכותשין אותם להסיר
הקליפות וצריכין ביטול מחדש מותרין לקטית מהגוי' לכתחילה וכן החלטו שורין פרעניל (א)
שמתיחין העכו"ס בכליהם ואח"כ אוכין אותם מותרין באכילה הטהרה היתר בפת של גוי' (ב)
ס' קי"ד שבר ושאר מנשקים של עכו"ס

א שבר ודבש בבית עכו"ס בקביעות אסור ובאקראי ועראי או שלן בבית עכו"ס או הביא
השבר לביתו או לשלוח בעיר לקנות מעכו"ס מותר ואף אם עכו"ס אכסניו שלו נותן לו
אסורה

ל ס"ז
ועש"ך ז"ח
לדינא
מ עש"ך
נט"ז ש"ך
י"א
סוכ"פ ט"ז
וש"ך
מתיר
ע עי' ס'
קי"ח
פ ש"ך ט"ז
ז ש"ך י"ח
ק ש"ך י"ט
ד ש"ך כ"א
ש ש"ך ד'
ובקוטרם
ה"ס ט"ע
זהר שלא
ליתן לבשל
לשפחות
ל פעמים
עושין דבר
איסור או
כלי חלב
בבשר או
להיפך וגם
יש קצת
בש"ג
א וכ"פ כ"ט
ב ח"ד

הלכות תערובות

עו

ואתה משום איבה (א) וכן יין תפוחים ורימוני' זכיואל ושמן ודבש ומים חמין שלהם וכן קוויא (ב) מותרין לשתות בבית ש"ג (ע"ת רמ"א ס"ד ל"ז) ב הכרכום מותר אפי' לכתחילה אלא"כ מי שידע שנוערבין בו חוטי בשר יבש יש לזיח' אצל בסתמא אין להחמיר עש"ס ובכ"ה סי' קט"ו חלב וחמאה וגבינה שעשאה עכום ואין ישראל רואה

א חלב שחלבו עכו"ם לצורכו או לצורך ישראל (ואין ישראל רואהו חסור (א) ואם ישראל יושב בחוץ וטודע שאין דבר טמא בעדרו מותר אפי' אין ישראל יכול לראות כשהחלב (ב) הי' דבר טמא בעדרו וישראל יושב בחוץ ועכום חולב לצורך ישראל (ג) דלצורך עצמו צריך לראות כשהעומד אף כשיושב אינו יוכל לראות מותר (כ"ס ביוצא וגכום) וה"ה אפי' אינו יושב תמיד אלא יוצא וגכום ויושב שרי וכ"ס ביוצא וגכום לתיקום החלב (ד) ורואה שידע שהלב טמא חסור לישראל ולכתחילה צריך לראות הישראל בתחילת יציאתו (ה) אפי' תדבר טמא בעדרו ולענין הלכה יש להחמיר לחסור אפי' דיעבד כל שהיה רואה הישראל תחילה החליבה אפי' באין שם דבר טמא ויראה בכלי שלא יחי' בו דבר ויגרמו להחמיר שלא לחלוב בכלי שדרכו של עכו"ם לחלוב בו אפי' ראה תחילה בכלי שאין בו דבר טמא (ו) ובדעבד אין לחוש לכל זה (ז) וסכמות שהולכות בהמות בבית ישראל או בדיר שלהם ואין בית עכו"ם מפסיק ואין לחוש לדבר טמא מותר לכתחילה להניח לחלוב אף שאין ישראל שם כלל ואם בית של עכום מפסיק (מותר בדעבד) (ח) צריך להיות שם ישראל אלא חולבות בבית עכו"ם ואפי' רטן או קטנה צני' ט' שנה (ט) מועיל אם חלבו עכום מקצת בזמנות ישראל ברכת האחרוני בית ישראל אצל מנהגות שלו חסור אלא"כ רואה ישראל (י) ואח"כ בלא הישרא רל האחרני מותר וא' בלא אחר שחלבו כולם חסור אף כשאין דבר טמא בעדרו חלב עכום אסרת כלי שתבשל (או נכבש מע"ל) (כ) כשאר חסור בשאין תבשיל רוב נגד הכלי ולכתחילה חסר לצל בו אף שהי' תבשיל רוב ובדעבד שרי ש"ך וכן גבינה או חמאה של ים אפי' במקום שנהגין חסור אינה אסרת הכלים שתבשלה בהם ולא תערובי' שלה אם תערב בדב (ל) היתר שרי חלב של עכו"ם שהחמה אינו מועיל אם יעשו אח"כ גבינה דווקא בסתם חלב אצל כשיודעין מדעת עכו"ם הי' לעשות גבינות מהחלב מותר לישראל לעשות אח"כ ממנה גבינה (מ) או חמאה (הכלל בזה בעיר שלא מנאה חלב טמא או שהוא ציור מחלב טהור מותר לקנות מעכו"ם חלב שחלב בלא ראיות ישראל כלל וכן נהוג הוא אצל בעיר שגמנא שם חלב טמא אף שאין להיותו עכו"ם שקונה ממנו דבר טמא בעדרו מ"מ צריך לראות חליבה בכלי חולי הניח שם דבר טמא וגם צריך לראות כל החליבה בכלי מתחילה וע"ס או ביוצא וגכום או עומד שם בזה העדר באופן שלא יוכל לזיח' אצל חלב טמא ממקום האחר הא' לזו הכי אפי' בדעבד חסור (כ)

ב גבינות עכו"ם חסור (א"ל במקום שנהגו היתר מקדמונים עיי' כר"ח ואם ישראל רואה עשית גבינות מהחליבה מותר) כשהחלב הוא של ישראל אצל העכו"ם עושה גבינת לעצמו אפי' שהי' שם ישראל מתחילה וע"ס חסור כל דלה עשה ישראל מעשה (ס) צריך להזהר לשומרים שהולכים עם העכו"ם כשהעוין גבינות לחסור לישראל שהם ישימו הקצה לתוך החלב וה"ל הגבינות כולם חסורים אצל אם הישראל הולך וחולב והגוי עושה לו ובע"כ ח ש"ך י"א ט עכר' ה י ט"ז ו ש"ך כתב חולי ט"ס בש"ע עיי' תשובת כ"ס עי' קי"ב ד' מ עכו"ב כ ללא כת"ח וכך משיק ש"ך ופי' ס ש"ך ק"א ע. עיי' פד"ם

ובא"מ ח ש"ך י"א ט עכר' ה י ט"ז ו ש"ך כתב חולי ט"ס בש"ע עיי' תשובת כ"ס עי' קי"ב ד' מ עכו"ב כ ללא כת"ח וכך משיק ש"ך ופי' ס ש"ך ק"א ע. עיי' פד"ם

הלכות תעריכות

גבינות להצבון שלו א"כ לשום סיוע ואם הישראל והעכו"ם הם שותפים בגבינות יש להחמיר
לשום ישראל הקיבה בתוך ההלב ובדעבד מותר ואף שזין לישראל חלק ח' בגבינה (ע) (ג)
גבינות שגנבו מן הקדושים (להחטוי) להחטוי נה חיישי' לכן אף בגבינו מקושרי'ש להחמיר
(כ) והם ראה עשית הנביא ולא ראה החליצ' היינו החלב מותר בשדעת עכו"ם לעשו' גבינות
והיכרא דרקלעסו'אח"כגבינו (ק) ש להחמיר בדעבד (ר) אין להחמיר אלא"כ ה' ישרא' חלל החליצה
(ש)אין להחמיר אלא בה"מ והיכרא דרהה החליצ' ולא ראה בתחיל' החליצה מותר בדעבד אף בלא
ה"מ (ת) ודווקא שקנה ממנו סכום גבינות או לפי המשקל (מאחר דחלב טמא אינו
עומד ואינו מערב בו ב"ג' כ' ג') חלל אם קנה במדה הסוד ומ"מ הסוד לחכול החלב כך
מאחר שלא ראינו החליצ' אף שידענו דעת העכו"ם לעשו' גבינה (א)

חמאה של עכו"ם אין מוחין להטריגין יותר ובמקום שאין מנהג מותר לבשלה לבהחילה
שילכו כחמאי חלב ויותר ואם בשלם עכו"ם מותרת ואם הלך ממקו' שאין אוכנין למקום
שאוכלין (אעפ"י שדעתו לחמור (מש"כ בשאר איסורים) אוכל עמהם) והמחמיר תע"ב
(ב) חלל הסוד להביאם עמו ולאכול במקום שמהגין איסור אם לא שיש בהם היתר שהיא
כהמקומות המותרים וההולך במקום שנהגו שם היתר למקום שנהגו איסור, אם ר"ל אוכל שם
וה"ה אם הובאה ממקום היתר למקום איסור נמי הסורה אפי' יש בה היכר (מי שעבר
והעמיד חלב בחלב חמץ של עכו"ם ולקח חלב זה והעמיד בו אחר ומאחר אחר שמוחר
לי' חלב ה"ג הו' ולהעמיד בו חלב ולאכ' ג' ואף לכתחיל' ש"ד(ד)להח"ג"כ ככלל חלב של עכו"ם
ראובן תיקן חמאה לשמעון ושמעון מכר החמאה הרבה ואמר שראובן נתנה לו בחי' כשרות
והשאר אמר בפ"י שהי' הסורה ושמעון מכחישו הואיל ובקצת מקומות מנהגין היתר הקלנו
חלב בשאר איסורין אסור אפילו לא התחוק איסורא (ה) וט"ו חולק וכסף אפילו הרוב של
היתר אסור דגוי'ע ממבטל איסור לכתחילה ובכ"ה פסק בד"מ וחולק על הט"ו והמחמיר
בזה אינה אלא מן המתמיהים (ו) חמאה שנשלח ע"י עכו"ם מותר דעבד (ז) אם נשחט
מיעוט קמח והבהמ' עדיין בחיים אזי החלב מותר (ח) פרה חולבת ויואל ממנה דם ע"ג

ז"כ (ס' קט"ז האסורין משום גילו'

א' אל תשתה משקה מגולה אף ביום א' .
ב' צריך להרשע שלא לאכול בשר ודג ביחד שקשה לזרעת (א) ולכתחילה אין לזלות בשר
עם דג (ו) ואם הם סמוכים שהשומן זכ מ"ה לחבירו אסור אף דעבד ודגים שנכלו עם
הבשר בתנור אחד אפי' נפרדים זה מזה אסור (ב) שלחופית מדג שנכלה לבשר אסור ולא
מהני ס' (ג) ופר"ח מתירו לבטלו בס' ובדיחא נמי כה"ג שרי (ד) ואין להחמיר בריחא
(ה) אפילו לכתחילה ובמבטלו ביחד אף בדעבד אסור ולא מהני ס' לענין סכנה ופסוט
דא' תן לחמ'י' שחופין בתנור ה' עם בשר אין סכנה כלל לאוכלים עם דגים אעפ"י
שהתנור הי' סתום (ו) בשר ודגים שנמלחו אין סכנה ש"ך ס"ע סק"ג וכן אם נתבטלו
בכלי ב"ב של בשר ט"ו ד"ס לא סק"ג

אין

ביוהרא' ב"ט ט"ו י"ז ופר"ח ד פ"ח ה' ד"מ וב"כ כה"כ דלא בט"ו סק"ג והמחמיר אינו מן המחמיר
ז' וב"ה ז"ט קט"ו ולאחטופי לא חיישינן ח' ב"ה ס' י"ח ט"ע כ"ד סט"ו ז' משום סכנה ב"ש דלא כהר"ם
דמקל בדעבד ש"ך ג' מהר"ל ד פ"ח ט' חוי יקרי ס' י"ס ד' ובט"ו ג' דמחמיר וט"ו ואל"כ קצ"ג במ"י

פ' ב"ג וז"ח
כ פ"ח
ק ש"ך כ"א
ר ט"ו י"א
מי בודאי לא
עירב דבר
טמא מחמיר
שדעתו
לכשול
גבינות
ודוקא
שיודעים
בודאי
שדעתו
לכשול
גבינות אפי'
ה' לו דבר
טמא דערין
מותר
דעבד ש"ך
גכה"כ
גבינות
שעשו צדי'
עכו"ם
במקום יחודי
ואל"כ מלך
שנחטפו
באותה ח'ת'
שיחודי תמיד
החמיר
שנר' זה לו
שנו מורה
להקל בזה
עש"ך סק"ו
שט"ו י"א
ת ט"ך ד"ב
ה ש"ך כ"ו
ב ד"מ יתח
ולא מחוי

ע

ז ו"ז א'
ח י"ט כהלין
ג'
ט שמא רגע
ידו בנ"ץ
חסס רע
ס"ב קמ"ז א'
ך ר"ת ס'
ס"ה
ל ג"מ והא
דוהגהגשי'
לכבו' בע"ס
כפיה' שומר
מזל' לא ידע
דב' רע עי'
א"ח רס"ג
מ ועיי' ס'
קנ"א ע"ד
קנ"ו נעיי'
טעס הגון
כקב הישר
שז"ד ע"ג
ובשעה
שמיחין
הברזל לזכו'
זכות אהיה'
בלהה רחל
זלפה לאה
מג"א בא"ח
הנז סק"ט
ענין תקופה
עיי' זוהר
יתרו עקמ"ג
ור"ק נ"ט
ובהיות
ציוני

ע"י ב"ה תקופות טבת ותמוז אי במהרי"ל
שליזהר מ"ג ספיקות ע"ש כי תקופות ניסן אס
נכלה תחילת ליל ד' חשבונן ז"א יום נמצא
תקופת תמוז תחלת ליל ד' ואח"כ ז' שעות
ומחצה שעות קטנות דהיינו כל שעה רק חצי
שעה וכו' ג' שעות שלימת וחצי שעה
ורביעית שעה בליל ד' תקופות תמוז אכל אי
ימצא שז"ל ז' שעות שלימות ומחצה א"כ הוא
בליל ד' ז"ש ומחצה ואילול אינו רק ו' שעות
אריך לחשוב תקופות תמוז ח' שעה ומחצי על
היום ע"ו כתב שאריך לזהור תקופות תמוז
בליל ד' ג' שעות וי"ג רביע בלילה וגם ח'
שעה ומחצה על היום ז"א' רחוק מחבירו
ב"ש וב"ר זהו ב' ספיקא וכן בטבת אס נכלה
תקופת תשרי ג"ש בלילה הוא ז"א יום ואח"כ
ז' שעות ומחצה בינונית ח"כ הוא י"ה ומחצה
בלילה אבל אס נאמר שעות גדולות דהיינו
כל שעה היא שעה ומחצה ח"כ יהי' ז"ש
ומחצה בינונים ו"א שעה ורביעית שעה ועוד
ג"ש מן הכ"א יום יהי' התקופה י"ד שעות
ורבעי' וזהו תרי ספיקא עכ"ל בה' ועיי' ב"ז
ס' י"ד דלא קי"ל הכי

לפ

ע ט"ז בשבט רי"ח פ ובלוח ה' מ"פ ט' א ובלוח ט"ו ק ובלוח ז' ר ובלוח גס ג"ח' מוחכמי ירשלים כדרי' צרהשת

הרכות מאכלי עכו"ם

י' ט"ו ט"ז י"ח ובלות אחר ז' כ"ח ולדעת הרמב"ם וספרו דפאות ישי"ם אלו הימים לא מקו של ימות או יכפה או קדחת ניסן כ"ה אייר כ"ט (ת) סיוון וכו' כ"ז (א) תמוז כ"ד כ"ה כ"ו ובלות ה' ב' אב י"ט ד' כ"ו כ"ז אלו י"ב תשרי ה' ז' י"ח ובלות כ' חשוון י"ז ובלות י"ח שבט ה' ובלות ד' אדר ד' באור חדש ג"א (עיי' בקב הישר רפ"ב ד' ק"ה ניסן ט"ז בסיון וכ"ז כ"ט אייר כ"ד תמוז ד' וכ"ז אב וי"ב אלו וי"ז בחשוון וה' שבט ו"ד אדר ויש לזהר בימים אלו שלא ילכו הילדים יחידים וברחובו כי הרוחו מאיות ויש להם רשות ח"ו להכנס ואלו הימים מיוחדים לאדם לקבל היסורים ע"כ אסור בהם להקין דם מפי גדול והסיד שבחמסדים (א) אלו הימים (א) בחדשים מי שיקין דם ימות או יולד שלק או יאבד ראות עיניו או משובע או שווינדל יענירים (ב) ז' ח' ט"ו פעברירי (ג) א"ו מערך (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (י"א) (י"ב) (י"ג) (י"ד) (י"ה) (י"ו) (י"ז) (י"ח) (י"ט) (כ) (כ"א) (כ"ב) (כ"ג) (כ"ד) (כ"ה) (כ"ו) (כ"ז) (כ"ח) (כ"ט) (ל) וי"ז דינעמביר (מ) לא יקין דם אבל טוב קע"פ זו שטעלין (נ) ובר"ח כתב ניקון הקזה יוסי'א' בחודש תוריק הפנים ב' לא טובה ד' ממעט הדם ה' מיתה פתאומית ו' ינח מים ודס ז' טובה לאטומאח ח' יפסיד המאכל ויסיף כח ט' יולד חיכוך י' יוצא תאות המסגל י"א יוסיף קבע בפניו י"ב טוב לעמל י"ג מעבר השכל ויפסיד המאכל י"ד יתן חולי ט"ו תפסיד תכרכת הגבימה ויוסיף תאות המסגל ט"ז אל תקין י"ז טובה ההקזה ולא תאריך לרפואה אחרת י"ח טובה ואל תקין יותר עד שנה י"ט תחליט כל שנה ד' בחולי כל שנה ד' טובה ויוסיף קבע בשנים ד' כל חולי הוא מוציא ומקנה כ"ג טוב כ"ד טוב להוציא תוגה כ"ה יוסיף דעת כ"ו בשנה היא לא יהיה לו קדחת כ"ז אל תקין דם כי ימות פתאום וכן כ"ח כ"ט אל תקין ועוד בלחות שנמצאים אכלו כתוב בהם הימים שיש בהם סכנה להקזת דם בכל חדש ויש ימים אלו טובים להקזת דם עיי' בלחות שלפנינו שומר דבר מצוה לא ידע דבר רע כו' :

(קו"ז שלא לעשות סחורה מדבר איסור)

כל דבר שאסור מן התורה הע"פ שמונת בהגהה אם הוא דבר מיוחד למאכל אסור לעשות בו סחור או להלו' עליו ואפי' לקנותו ולהאכילו לשועלי' עכו"ם מותר ש"ך ט"ז (יהודי' הקונים היר"ז וגרופי"ן ורחוקי'קע"ם ופלומו"ן בחזקת שאין בהם מילבי"ן ואח"כ נולדו בהם מילבין למוכרם לעכו"ם מותר ודברים המתולעים לכתחילה אסור לקנות כדי למוכרם לעכו"ם וגם עושים למי שעושה סחורה בגבינות של עכו"ם אף שהוא מדרבנן בה"ע"ש ודברים הטמאים מותר לעשות סחורה עמדם כגון סוסים וחמורים דמסתמא למלאכה הן עומדין וחזיר אסור משום מעשה שהיה עש"ך) חוץ מן החלב שהרי נאמר יעשה לכל מלאכה ובחלב בהמה טהורה מותר ובחלב טמאה אסור העומד לאכילה ובחלב העומד למשוח או להדליק מותר אם גבולו בירוש' או נדמנו לצייד חיה ועוף ודגים טמאים מותר למוכרם עם בהמה טהורה דוקא ש"ך ופר"ח חולק ומתיר למכור אפילו טמאים בפ"ע ובלבד שלא יתכוין לכך וצריך למוכרם מיד ולא ימתין עד שיהיה שמנה אכלו אסור לנחור תישים שצריך לעורות שלהם למכור אח"כ הבשר לעכו"ם דעיקרי' מכוי' מלאכתו בדבר האיסור עיי' ב"מ אסור למוך בחלב חזיר וכ' פר"ח אפי' לדעת האוסרים יש להתיר לרחוץ בצורית הע"פ שהוא עשוי

ומנוסה
ש ובלות ג'
ת ובלות
כ"ח
ה ובלות
ט"ו י"ז
ר"ל שמונת
לחמה
ב רוב
כעמים
שבט
ג ר"פ בדר'
ד ר"פ
בדר'
שני או ישיב
ה ר"פ
בניסן
ו ר"פ באייר
ז ר"פ בסיון
ח ר"פ
בתמוז
ט ר"פ באב
י ר"פ באלול
כ"פ בתשרי
ל ר"פ
בחשוון
מ ר"פ
בכסליו
נ ר"פ
בטבת
לא
חדשים
גורם אלא
שמוני'
לחמה לפי
מספר ימן
ולא לפי מ"ח
ס ת' ביתיקב
ס"י ש"מ וע"ת ת"י ס"י קצ"ה אם מאפיל עליו שרי

הרכות מאבלי עכו"ם

עז

עשוי מחל' לפי שה' פג' עכ"ל וכן מותר לגב' דבר' טמא' בחיובו מזה עכו' דהוי כמאיל מידם וצריך למכור אותן מיד ולא להמתין אללו כדי שיתכר אלל לרמיו ומותר ואפילו בחיורים מ"ע מ"ב ש"ך) ואסור למכור לעכו"ם עבילה בחזקת כשרה (טור ע"ש) דוקא למכור אלל ליתן במתנה מותר דאין בו משום גביעת דעת וכל דברים שאין איסורו אלל מדבריהם מותר לעשות בו כחורה .

(סימן קי"ח בשר או דבר מאכל הנשלח ע"י עכו"ם .)

א יין ובשר (אכ' במקום שהטבחים ישראל (א) או חתיכות דג שאין בה סימן שהפקיד או שלח (ה"ה דמותר לכתחילה לשלוח או להפקיד דברים האסורים מהתורה בחותם (ב) בתוך חותם והאסורים מדרבנן בחותם ה' (ב) ביד עכו"ם וה"ה ביד ישראל החשוד להכלל דברים שאין רגילין להקל בהם או שה' חשוד לנסך יין לע"ז (ג) צריך ב'חותמו' אלל יין מבושל ושכר או יין שערבו בו ד"א (כ"כ עד שנשתנו טעם היין וחורץ של יין)

חומש"ג חלב ומינים פת גבינה דרבנן דב"ת חתיכות דג בשר יין תכלת דאוריית' שמעבצו כשמעליכין אותו על הארץ והחלב ומינים (ובמקום שאין מותנין לתוכו יין או שהיין ביוקר מהמוריים ה"ס חתם כלל (ה) וגבינות שבהם מארץ רחוקים ומקץ בכל החתיכה מהם בשר עיי' פר"ח וכל שאיסורו מד"ס סגי בחותם ה' (ובתמ"כ איסור דאוריית' או דרבנן ואיסורו מגופו צריך תמ"כ (ו) וי"א הא דצריך תמ"כ הלא בשלוח ע"י עכו"ם שאין עתיד לראות החותם אלל עתיד לראות החותם די בחורם ההד ובשלוח והודיע לעכו"ם שהודיע לחבירו אורת החותם רק שאינו מודיע די בחיתם ה' (ז) וה"ה דאם אמר לעכו"ם שהודיעו לחבירו אורת החותם דא"ל לחזור עליו ולראותו ולכתחילה נכון להודיע אורת החותם אף בב"ח כדי שיהזור עכ"ל (ח) וי"א דלא בעינן ב"ח רק בישראל חשוד אלל בעכו"ם הכל ערי ע"י חתם ה' ובדעבד יש לשמוך ע"ז וכ"פ ט"ו .

ב אם החתימו כראוי ה"ל לחזור לראותו ואם חזר ולא הכירו בדבר שיש לחוש שנהנה בחליפין או ביין אף שלא נהנה מזה חציבת נסך ויש לחוש שנגע אלל אם לא כנה בחליפין (שהוא טיב כמו ששלח ע"ס ק"ל בש"ך סק"ו ובג"ה ס"ח לא חיישינן אף שהחותם מקולקל (ונראה שנגעה ע"י אדם) :

ג אות ה' כחותם ה' וב' כ"ב חותמות ובדפוס כמה אותיות כחותם ה' ובמקום שמומרים ממים או עכו"ם שודעין לכתוב אין כתב ה' אלל לפני שיכיר הכתב :

ד מפתח וחותם כב' חותמות אך במקום דמני בחותם ה' לא הוי מפתח כחותם (ויש להקל אף לכתחילה במכתח דמהני במקום חתם ה' וב' מפתחות במקום ב' חותמות אין חילוק גבי מפתח בין כשהדלת הוא סגור בפני' ותחובין המכתח בדלת לפותחו ובין כשהדלת סגור בחוץ ע"י שלשלת קבוע בדלת ותחובה ראש השלשלת הב' בטבעת במחזה וסגר במסגרת מבחוץ (ט) וכ"פ פר"ח וב"ח דלא כש"ך ד"ה וכן מפתחות של עץ עם שיניים בולטין הנהוג' בארצות ישמעליים מהני במקום חותם ה' תגורים של עכו"ם שמטמנינים בו הממים בשבת סגי לט"ע במכתח ה' (י) שלח דבר בשק וחותם השק לא הוי אפי' כחותם ה' אה"כ הפך התפירות לכנים ולא מהני חתימת השק במקום החותם

א ש"ך סי'
ק"ח ה'
ש"ך ה'
ב ש"ך ג'
וער"ם קל
ג ש"ך ד'
ד ש"ך ט'
ש"ך
ו ש"ך ה'
וכ"ע
ז ו-ט
דרס"ה
סתם
כס"ה
ראשונה ש"ך
י"ב
ח ש"ך ט"ז

הלכות מאכלי עכו"ם

א' (ך) ואם חתם הדבר שגלחו וגם חתם השך הוי כב"ח :

ה בדעבד (ל) אם שלח ע"י עכו"ם ירך בלא חותם אם כיצר העיקר כגון נטילת החוט בדרך ישראל חותכו (וכן תרגולת כיצר ניקור הגידין של הצואר (מ) כשר ושאר פתיכות שעממהם אם יש לחש שהחלבו אסורות ודוקא באיסור דהורייתא אבל איסור דרבנן אם מכיר קצתם שלא החלבו כולם מותרות (אפי' ראה היהודי שהחיתם נשבר ומקולקל ויכיר בודאי שגפתה החותם מותר (ג) אם אותן שלא החלבו היותר טובים דודאי אם החליף הי' לוקח הטובים שבהם :

י שלח ע"י עכו"ם בהמה או עוף שחוט בלא חותם אסורים (ואין השחיטה סי' (ס) אפי' במקום שרוב ישראל מצויין אם שלח ע"י שפחה תרגולת לשחוט אם בע' התרגולת מכירה היטב בסימנים או בט"ע לא חיישי' שהפחה שחטה כיון שאין לה הנאה בדב' דווקא במקום שאין נותנים שבר על השחיטה דלכ"כ איכא למיחש שהפחה שחטה בשביל יתור או טרחת הדרך) וגם אינו מקו' רחוק כ"כ ואם אמר השוחט שחט לשפחה תרגולת כשר דלא חיישינן שנתנה לשוחט אחרת לשחוט וזו שחטה השפחה עט"ז סי' א' סקי"ד וסי' ס"ג דמשמע כן מ"י כלל ל"ב ס"קמ) תרגולת שחטה שגלחה ביד עכו"ם בלי שומר וגם ספקו שמה אחרת היא והשוחט לא היה לו עב"ע אמנם אמר שחטתי תרגולת ח' אבל בעל התרגולת הי' מכיר שזאת היא כשרה אבל אם לא שאלו השוחט לא הוי סימן ש"ך כ"ה :

ח אם שלח ע"י חשוד לאכול דברים שאין דרך הרבים להקל בהם על אותו הדבר שחשוד לאכול (ק) חשוד ג"כ שיחליף :

ט בשר הנמא ביד עכו"ם וכ' עליו כשר או חותם וכן גבינות ואינו יודע מי כתבו (ר) אם אין מצויים עכו"ם היודעים לכתוב אין להחמיר בדעבד (אם כבר קנה מהעכו"ם ואם יש לחוש שמה נשאר הדפוסים ביד עכו"ם יקבעו בגבינותיהם אסור קף דעבד ובעט"ז מתיר בה"מ קף בכה"ג בדעבד (ט)

י ואפי' לכתחילה (ת) המניח בכרי בביתו (ואפי' קטן) יוצא ונכנס ולא הודיע שדעתו לשחוט אפי' שהה זמן רב ואפי' נהנה מחליצין לא חיישינן שמה החליף והוא שלא סגר הבית (ולפי שמתירא בכל יום ובכל שעה שמה שמה יצא ואם לא נהנה מחליצין מותר בכל ענין : יא ישראל ועכו"ם שגפתו קדרותיהם ואפילו אכסניאם שאין מכירים ז"ל ואפי' של ישראל משוכח (ולא חיישינן כשהחזיר ישראל פניו החליף העכו"ם ופיהם מגולה ולא חיישי' שמה נתנו נאזות מותר וה"ה ב"ב דברים כליום זה הלל זה ולכתחילה יש לחשוד אפילו ב"ב קדרות (כשפיהם מגולה ואם א' של הלל וא' של בשר מותר לכתחילה לבשלם בתנור א' (א) :

יב יש להחמיר להניח הקדרות אלל השפחות כשאין ישראל בבית ואינו יוצא ונכנס ואם אירע קלקול שגתה דבר איסור (ב') בקדירתו אין להאכילה אותו מאכל שלא ידגלה בכך (ג) ולא לעכו"ם אחר (ד) עכו"ם שאמר אל קאכל מקדדה זו שאני השלכתי

ד' פיר"ח
ל' ע"ס ס"ג
נ' ט"ז ח
נ' ש"ך כ"ג
ס' וע"ס א'
סקי"ד
פ' ש"ך כ"ו

ע"ז ט'
פ' ט"ז ות"ח
ק' ש"ך כ"ט
ע"ס קי"ט
ר' עד"ס י"א
ועיי' נ"ה
ש' ש"ך ל'
ת' ש"ך ל"א
ל' צע"ס קטו

א' ט"ז יא
ע"י סי' קכ"ב
צ' כסידעה
ש' אותו דבר
איסור ()
ג' ש"ך ל"ח
ד' ש"ך ל'
ד' ישמח
ישראל
א' ש"ך ב'

הלכות מאכלי עכו"ם

ע"ט

בו חלב מותר (ד) :

יג. ישראל שעשה גבינה בבית עכו"ם ושכח הדפוס ומלאו על הגבינות דווקא משא"כ במקו' אחר אף אם במקום שהיה כמו שהיה אין לחוש שמא זייף ובמקום הכסף להתיר בכל ענין אם נראה לו שכל החליפין (ה) . (סי' קי"ט החשוד לדבר היסוד' אין לסמוך עליו)
א. חשוד לאכול דברים אסורים אין לקנות ממנו דברים הנאכלים וכשתארח אכלו לא יאכל משלו מדברים שהוא חשוד עליהם (אכל סומכין עליו כשאומר על האחרים שמותר ובסתם ישראל סומכין עליו אפי' בראייתו וט"ז פ' אפי' מסתם ישראל אם אין מכירין שמוחזק כבשרות אסור לקנות יין או גבינה וכיוצא (א) ט"ז כדעת י"א מטעם דלא אפשר וזכרין כתב רא"י ע"ס י"ה :

ב. ובאינו חשוד לאכול אבל חשוד למכור דבר איסור אכול עמו וכן כששלח לביתו מותר דחוקה ממה בלכול שלח (עובר עבירה לתאבון לה חשוד דלא מיקרי חשוד לחותו דבר עד שיעבר שלח לתאבון כגון שאלו מונח לכניו האיסור והיתר הי' אכול ההיסוד והכא מיירי בענין שאין לחוש שיעבר גם עתה לתאבון המרי' הילכך דולאי בלחותו פעם היה עובר לתאבון אבל עתה למה יעבר הלכך לא מקרי חשוד ש"ך ו' ועג"ה ולהקין מה שהק' ט"ז וט"ז חולק (ב) דמקרי חשוד מי שחשוד על איסור אסור לאכול עמו אפי' דברים המותרים שמא יאכלנו דברים האיסורים ג"כ (ז) ואין זה מעיקר הדין אלא הומרה בעלמא (ד)

ג. להתחשוד לאכול אסור מותר לו משלו לבשל (דלא חישי' שיחליף מאחר שאינו חשוד על גזל) ואם נתן לפני שחושש בתקנתו כגון לחמותו או פוגדתו שפעמים בזה מהאכסנאים ומחלכתי וז"ל ידוע דאיהו בזה כדרך הפוגדת עכשיו דלא יכפת לזו כלום בשל הורח מותר וכן אם משלם שכר טרחה אפשר דמותר (ז) מ"מ מותר להפקיד אכלו שיחזור לו כמו שהפקידו :

ד. חשוד לדבר ה' אינו חשוד לדברים אחרים אבל דבר המרגיל כגון ע"י אגוזים מרגיל הנערים לבא לקנות איסור קוגסים אותו שלא ימכור הק' אגוזים לבדו .

ה. החשוד על איסור המור חשוד על הקל בעונש וכשהגה ממנו אינו כאמין ליקח ממנו (ז) אלא"כ המור בעיני ב"א שמהרין בו יותר מבחמור :

ו. החשוד על ב' דברים וחזר בו והח"כ נחשד אפילו על הקל (בעונש ובעיני הבריות אפי' ב"ב מיני איסורים (ט) חוששין על שניהם :

ז. המפורסם בל' מהעברות שבתורה נאמן בשאר אסורים אפי' בשל עצמו אפי' למכור וכן לאכול עמו (י) ובשל אחרים נאמן אפי' ללחותו דבר (אכל לענין ממונה החשוד לדבר ה' פסול אפי' בשל אחרים (כ) חוץ מעג"ז ומחלל שבת כפרהסיא או שאינו מאמין בדחול' מי שהוא חשוד בדבר דלא נשמע לאישי שהוא עבירה (כגון לא תחמוד לאיש בלא דמי משמע לא מיקרי חשוד (אפי' על דברים קלים ממנו לא חשד גם לעדות ממנו כשר להעיד גם לא מיקרי חשוד דלא יחא נאמן בשבוע' (ל) מיהו לאותה דבר הינו נאמן בלא שבוע' (מ) מי שנוהג בראיית דבר היסוד' מכח שבויר דניא הכי או מכח שהחמי' על עצמו מותר לאכול עם אחרים שנהגין היתר דולאי לא יאכלוהו דבר שבויר בו איסור (היינו דווקא כשהמרי' יודעים שנוהג איסור בדבר או הם האיסור יוכר להאומר מותר להמאכל להאכליו ואם אינו

יכר

ב

ב ט"ז ג'
ג ט"ז שס
ד ט"ז ח'
ה ע"י ז'
ו ט"ז ט'
ז וכוונת דב' מין ה' ח'
ח ט"ז י'
ט דבר מ'אכל
י וכו'א
יא ט"ז י'
יב שס פרישה
יג ע' ש"ך י"ג
יד מ"כ על
טו הפרישה
טז ע' ש"י
יז בריכ'י
יח ט"ך י"ד
יט ש"ך י"ו
כ ע' ח"מ
כא ל"ד
כב ט"ך י"ח
כג ע"ז מ"ח
כד ט"ך י"ח

הלכות מאכלי עכו"ם

יכיר אסור ואסור לבשל לו בכליו שאין צ"ל אבל כשמתיר מבשל לכתחילה לו ולצורך אחרים ג"כ מותר להיו כדעבד והאסור נחמת מנהג אבותיו ובני מדינתו כגוהגין כן אסור להמתיר להקבילו אפי' הא' נכר אפי' הא' האסור עצמו יכול לקחתו (ג) ויכול האסור לבשל לכתחילה בכליו של המתיר שאין צ"ל או בסתם כלים והם בעל הכלי לפניו צריך לשאולו אם הוא צ"ל או לא והם בעל הכלי חשוד א"ל לשאולו אבל אם הוא מעצמו שאלו ואמר לו סומכין עליו אם הוא צ"ל או לא אבל אסור להכול מבקולו המתיר אם הוא חשוד ע"פ דבריו שאומר שאין בו איסור אבל אם אינו ודאי חשוד רק סתם בן אדם עם הארץ יכול להתאכסן אצלו אפי' אינו הכס ובין בדיקים אם יודע שהכולל אותו מאכל בין שיסרו מחמת מנהג בין שסובר שהדין כן וכל זה בסתם אבל אם יש מנהג יעשו כמנהגם (ס) ודוקא כיהא המנהג בכולל שאותן מקומם המנהגין איסור הם באותן מדינה שגוהגין היתר ומנהגים לאכול מבקוליהם אבל אם המנהג במאכל לבד אינה מנהג ולכן מי שהוא ממדינת שאין להם מנהג כשצא אל המקומות המנהגין איסור אסור היתר שגוהגין להאכיל להמקומם הסמוכים להם המנהגין איסור אסור לו לאכול מבקוליהם (ע) מיהו הא דאסור לאכל דבר האסור מחמת מנהג אבותיו ובני מדינתו ודוקא כשאין נראה לו היתר בדבר אבל כשנראה לו היתר בדבר ובא ממקום שנהגו איסור למקום שנהגו היתר יכול לאכול אפי' דעתו לחזור למקום שנהגין איסור כיון שג"ל שהוא מותר (ט"ז ע"ס ר"ד) :

ח החשוד על דבר אינו נאמן עליו אף בשבועה (ו) וכ"ש שאינו נאמן על דבר ההל ממנו בשבועה ועל סתם ימים כשנשבע עליו ויכרתו לו השבועה היטב מותר להאמין לו ואין להורי' כן בשאר איסורים (ט"ז ע"ד) :

ט גר שחזר לסורו מחמת יראה וכן ישראל שחטא מחמת יראה שלא יתגרשו ישראל גומר הוא ושחטתו מותר ואין אוסר יין במגעו :

י אסור שחטתו בשרה ונאמן על האיסורים וכ"פ מרש"ל וכר"ח דלא כב"ח . יא מומר שבעיר א' מאמנין בכו"ם בפני עכו"ם ובעיר אחרת נכנס בבית ישראל ואומר שהוא יהודי אינו עושה י"ל אבל לכל איסורים אינו נאמן ש"ך קכ"ד :

יב האנוסים שגארוו בארצותם אם מתגרשים בכשרות צ"ל לבין עצמן ואין בידם להמליט למקום שיוכלו לעבוד ה' סומכין על שחטתן ואין אוסרין יין במגעם (והעובדים על איסור שבת שטלעול המפתח יש לאסור שחטתו ואין לו קבלה)

יג המוכר לחבירו דבר איסור יחזור לו מה שקנה ויחזור לו הדמים ואם אכלו (אפי' הא' ספק טרפה (פ) מה שאכל אכל ויחזור לו הדמים (דוקא כשיודע שה' יודע שהם איסור ומכרן במזיד קנסין לו (ז) ואם מכרו הלוקח לעכו"ם או להשליכו לכלבים ישלכ לו דמי הטרפה ואם ה' דבר שאינו אסור באכילה הלא מד"ם ואכלן אין המוכר מחזיר כלום ואם קיימ' מחזיר לו וטל דמיו (ק) וכל איסורי הנאה אפי' נד"ם מחזיר הדמים ואין צו דין מכירה כלל

יד המוכר בשר ואח"כ טוע שהבהמה לא נבדקה כהוגן דינו כמוכר איסור מד"ם ואם מוכר לו בהמה שהתילד ריעותא ולא יכולין לבדוק אם היא כשרה הוי כדלוי טרפה ויחזור הדמים (ו) ול"מ מבהמה שלא נבדקה כהוגן דפשיטא ויחזור לו הדמים כשבשר קייס(ר) מו המוכר דברים האיסורי' (אפי' פעם א' והכלים כשרים (ט) מעבירין אותן ומשמתינן אותן

נ ע"ה
קכ"ה סק"ו
ס ע"ה
ס"ד מ'
פ ע"ד צ"ח
י"ה ר"ל חביב
פ ט"ו י"א
נ ע"ד ד"ה
ה ע"ה חלקת
יחזיקה ס'
רנ"ד
ר ע"ד כ"ט
ז ע"ד ג'
וע' ס' א'
סק"ו וס"ז
הק"ה
ת פ' ח"מ
ט"ס ג'

הרכות מאכלי עכו"ם

פ

אחולאין לו תקנה עד שילך למקום שאין מכירין אותו ויחזור אפידה או יבטח לעצמו ויזא טרפה בדבר חשוב (ת)

טז טבח שמעשו מוכיחין שה' רוצה להכשיל הציבור להאכילם טרפות כגון שחתך הסככו' מסלקין אותו ומ"מ פטר מלשלם לו דמי הבהמה

יז לעולם טבח שיצא טרפה מתחת ידו אין לו התעללות לומר שיגג הייתי (מיהו בלדס שידוע שהוא י"ס ופירדקק עצמו במאותאין מעבירין אותו ואומרים בודלוי מבנה היא(ה))

יח טבח שיצא טרפות מיידו מחמת שאינו בקי יש לו תקנה שילמוד ויחכים והא' דאריך לילך למקום שאין מכירין אותו ולעשות תשובה שעשה במזיד או מוחזיק לבד אבל אם טבל

לומר שבטעות נעשה לו סג' לו בהבלת דברי חברות (ב) ויעשה תשובה לשי ראות עיני הדין (ועכשיו שהדור פרוץ ואין בה להעמיד על דין התלמוד אם יראה להכמים שה"א לו

למד ממקומו דטבלי תלו ביה וזרות הבת עליו או כדומה טעמי' לו תשובה במקומו בסיגוף כדי שיהא עומד במשקל הזה ובפעם א' שעובר חסדי' לי מכשול ויש להזכירו שלא יעשה כן

עוד לשי ראות עיני הכמים ויענישו לפי הזמן והענין מ"מ יש להסור הכלים למפרע כל שהוא בספק אפי' בפעם ראשון מסלקין אותו ואם בודק לעצמו שיש לו הנחת ממנו אפי' פעשה

תשובה לא מתקשר עד שילך למקום שאין מכירין והבודק לאחרים מתקשר בתשובה (ג) ט"ו ט"ו האומר למי שהוא חשוב לאכול גביט' עכו"ם קנה לי גבינה כשרה מנומחה ואמר קניתי

יט מנומחה אינו נאמן מאיש פלוני מנומחה קניתי נאמן הביא מנחה בשם ה' מנומחה נאמן ואם חשד על הגזל חשד על חליפין וכל זה אינו נוהג בחשוד על איסור דאורייתא (ג)

עט"ו י"ז ע"כ ע"כ ל"ו ולקמעה"ה : סימן ק"כ טבילת כלים : הקוטה מהעכו"ם כלי רסעודה ממתכות או זכוכיות או כלי (חרס ודומה להם) המצופים

א ב' באבר (שקורא גליזורט) או בזכוכיות (א) אף חדשים (ובימים ע"ס הכ"א ב') ואריך להטבילן במקוה (טבילה זו מדאורייתא) (ב) או מעיין של מ' סאה ואם מצופין בפטיס

(או רק בחוץ) יטבול בלא ברכה ויש להטבילן עם כלי אחר בברכה (ג) אריך שיהיה הכלי בידו רפוי שלם מהדק' הוי חליצה (ד) ואם להלח לידים במי מקוה

ב אין לחוש (וטו"פ אפי' במים תלושים ויאחו הכלי דיבוק ביטוי ויטבילו והרואה להטביל כלי מלא מים תלושין בדלי תולש מן המים ולשומו במים עם הכלי אז אריך שיהככו

על שוליו אה"כ הדלי שקוע במים ומוריד הכלי לתוכו אז לא איכפת לן בכבוד הכלי ובלבד כתב שבתוך המים יתנקה מיד ליד (ה)

ג יברך על טבילת כלי (מתכות) (ו) וב"ב כלים או יותר כ"ל כלים ועל סכין כ"ל טבילת סכין או סכינים :

ד טריפדוס שסוכתין עליה קדרה א"כ טבילה אבל כידלחש טעון טבילה מכני שטתנין עליה המהכל עצמו :

ה סכין חדש של שחיטה או שמפשיטין בו טוב לטבול בלא ברכה (טוב לחתוך בו מקורס קום איכל כדי שיטבולו בברכה לכ"ע) (ג) הברזלים שמתקנים המאות וכן כיסוי

שכופין על הפת כ"ס מקדח וזמקבים בהם ברזות החציות (ט) א"כ טבילה אבל כיסוי קדרה אריך טבילה (מספרים של ירק וכן ברזל שמתקנים הקרעפלעך בצורים א"כ טבילה

וטוב לטבול בלא ברכה אפי' אותן שמתקנים בו המאות וברזל שמסירין בו השרף מהלחם אריך

ה' ש"ך ל"ב
ב' ש"ך
ענין עניני
פרישות שאין
נוהגין כן
רוב המון
העם בברות
ד"ל
ג' פיר' ס'
ק"כ
ה' ש"ך וב"כ
ת"ד
ב' פיר' ח'
ג' ש"ך ה'
ד' ובש"ך
מניח בל"ע
ה' ט"ו ר'
ומה שהק'
ע' רמ"ה
קדמו פנ"ח
ו' ש"ך ו' וט"ו
חלק דא"ז
כ"י דריפוס
בנ"ה פי'
דוסע בנ"ה
ז' פ'
ח' וב"כ ש"ך
דלח כט"ו
פ' י' כ"ה
ט' ש"ך ט'
דלח קמברל

הלכות מאכלי עכו"ם

א צריך טבילה (י) ו' כלי עץ והחשוקים של ברזל (כ) א"צ טבילה ויטבלם בלא ברכה או עם כלים אחרים (ל)

ב כוס כסף (כתיקונו רק) (מ) מחוצר בכלי עץ צריך טבילה וברכה (נ) וכן ריהיים של כלכלין בכתוך העץ יש ברזל קבוע (ס) צניחין זו צריך טבילה וההרתון המרצל התכלין א"צ טבילה דכולו עץ (ע) וכן המשפכות של ברזל רבל משפך ט"ץ ויש בו שפוכות ברזל א"צ טבילה דע"פ שביהמ"ש דרך ברזל (דמלחר דהיו מאמיד בטלה האל המשפך (כ) או ברזות ברזל ושהר כלי מתכות כולן צריכין טבילה אם עיקר הכלי נהנות משא"כ כלי עץ ומעט ברזל קבוע זו ואפשר להשתמש בלא ברזל א"צ טבילה וכל המחזיקין ביהדות ברזל ובלא היהודים א"א להשתמש בו והם מצפנים צריך טבילה

ג השואל או שוכר כלי מעכו"ם א"צ טבילה ואם ישראל קנהא מעכו"ם והשאלו לחבירו טעון טבילה (ז) ואם לא לקחהו הראשון לצורך סעודה אלא לחתוך קלפים וכיוצא (ו) א"ה אם קנהו לסחורה (א"צ טבילה) ואם ישראל הא' רוצה לשמשו לסעודה אפי' ערמי היה צריך לטובלו רמילה ונחייב בידו מקרי (ו) ע"כ ישראל השני השואל ממנו צריך לטובלו בלא ברכה (ק) או יטביל כלי אחר עמו וה"ה השואל כלים מישראל צהוני לצורך הסעודה יטבילם בלא ברכה אלא לחמוצי להודיע זה לפני שיקנה ממנו אח"כ שלא יטבילם שנית בברכה ט"ז

ד משכון כלי של עכו"ם ביד ישראל אם גראה בדעת העכו"ם שריצה לשקעו (ר) בידו טעון טבילה ואם לאו יטבילם בלא ברכה מיהו היבא דאין דעת העכו"ם לשקעו אפי' בבירור שאין דעת העכו"ם לשקעו אפי' יטבילם בלא ברכה מיהו היבא דאין דעת העכו"ם להשתמש בו בלא רשות עכו"ם משום גניבת דעת (ש) ובה"י מתיר להשתמש בזמן דוקא בכלי כסף אבל לא בחמין משום דמעמיד (א) יקנה כלי אחר ויטבילם עמו ויברך על שניהם בל"ב על טבילת כלים ואם לבסוף נשתקע הכלי בידו יחזור ויטבילם בלא ברכה (מיהו אם הוסיף מעות לעכו"ם לאחר שהטבילו מסבך צריך טבילה וברכה דלא טבל מתחילה לכן (ת)

ה ישראל שנתן כסף לאומן עכו"ם לעשות לו ממנה כלי צריכה טבילה בלא ברכה (א) ואם מקנת הכסף מן העכו"ם צריך טבילה וברכה (ב) ואם ישראל עשה כלי לעכו"ם מן מתכות של עכו"ם ואח"כ קנה ממנו צריכה טבילה בלא ברכה דמפסקא לן אי חזיון בתר הומן או בתר הכסף אבל אם עשאו לעצמו רק שקנה המתכות מן העכו"ם שנתן מקנת מתכות משלו צריך טבילה בלא ברכה :

ו ישראל שמכר כלי לעכו"ם ונחר ולקחו ממנו צריך טבילה אבל אם משכנו (אפי' היה דעתו לשקעו אצל העכו"ם א"צ טבילה דאין עכו"ם קונה משכון מישראל אבל אם השכין מתחילה לדעתיה שלא לפדות ואח"כ חזר ופדה צריך טבילה (ג) ישראל ועכו"ם שקגאו כלי בשותפות א"צ טבילה דהרי עדיין הם עכו"ם עליו אבל אם קנה חלק העכו"ם צריך טבילה ש"ך (ד) גנבו או גזלו כליו מן ישראל ואח"כ הוחזירו לו א"צ טבילה אבל שר ומושל שאנסו ישראל ולקחו ממנו כליו ונחזרו לו צריכין טבילה דבכר נשתקעו ביד העכו"ם :

ז צריך להטביל ידי הכלי : יג' צריך להעביר חלודה קודם טבילה ואם לא העביר אם מקפיד עליו חוץ ואם שפסף ונתן גחלים ונשאר מעט חלודה שלא להעביר ע"י כך מעוט אינו מקפיד ואינו חוצץ

יד אין מאמינים קטן על טבילת כלים ואם גדול עומד עליו הוי טבילה :

אם

י"ט ח'
כ ריבין בלא
כ ש"ך ל'
י ש"ך י"א
כ ש"ך וט"ד
דנ"ה כלבדש
ע ש"ך י"ב
פ ש"ך י"ג
ז בכר
נחמיב ביד
ר רחשון
ד פ"י רהוי
כמכח
ת הו"ה ש"ך
ופר"ח חולק
דיטבל שנית
בלא ברכה
ג"כ
א טור ב"ב
הר"י אב"ד
פס"ק
ב ש"ך וט"ז
ב"ב הו"ה ע"ס
כלים אחרים
ג מהרש"ל
ש"ך ט"ז
ד כיון שהא
הינו יכול
נהחזיקו
בפרסום לא
נקרה הם
העם עליו
אפי'
נתייחס
עמנו

מן

אם הטביל כלים ע"י עכו"ם עלתה להם טבילה (ה) דוקא דעבד ולכתחילה לא משום ברכה ואם יסררל ג"כ מטביל הויה כלי בחותו שעה אלא שהעכו"ם מסייע לו ומאכל דקאי הברכה על מה שישראל עושה מותר לכתחילה כ' הש"ך דטבילה לא בעי כוונה
אם שכת ולא הטביל כלים מע"ס או מעי"ט יתנו לעכו"ם במתנה ואח"כ יבטל ממנו ומותר להשתמש ממנו וכן יעשה אפי' בחול במקום שאין לו מקוה הרי תקנתא אינו אלא לפי שעה אבל לאחר השבת יטבילו בלא ברכה או עם כלים אחרים (ו) ואם עבד והשתמש בכלי בלא טבילה לא נאסר מה ששתמש בו וצריכה טבילה

סיומן קבא הכשר כלים הנקיים מן העכו"ם

א

הלוקח כלים מן העכו"ם כדרך ששתמש בו העכו"ם כך הכשרן לפיכך הלוקח כלי תשמיש ישנים ששתמש בהם בצוק כגון כוסות וכלוחיות וכיוצא בהן מדיחין ואריך לשפסף היטיב במים בשעת הדחה כדי להסיר ולמנוח האיסור שעל גביהן ואח"כ שוטפן במים ומטבילן והם מותרים ולאחר הכשר הוי כחדשים יש מקומות שנהגו היתר לשוטף יין בכלים שגמריהן מדובקים בחלב משום שטבע היין לברוח מן החלב והחלב נקדש ואינו טוגע כלל ביין ריב"ש :

ב

לקח מהם כלים ששתמש בהמין בין שהם של מתכות או של עץ או אבן מגעילן ואח"כ מטבילן הם הם של מתכות והם מותרים ואם הטבילן ואח"כ מגעילן מותרים וי"א דצריך לחזור ולרטבילן בלא ברכה אין להגעיל שום כלי כ"ז שהיא ב"י ושיחיה ס' כנגדו אבל הוא ב"י ואין בו ס' נאסרה המים מהכלי ולא עלתה הגעלה וגם הכלי אם היא של היתר ג"כ נרסרה (ה) אין להשתמש במי הגעלה כל מקום שצריך הגעל' לא מהני אם קלפו בכלי אומנו' דיני הגעלה וליבן עיי' בהלכות פסח

ג

אפי' יגעיל כלי שהיא צריכה ליבון אסור להשתמש בהמין אפי' שלא ע"י האש אבל מותר להשתמש בו צוק אפי' לכתחילה ע"י הדחה ושפסף היטיב ובסבין צריך געילה וכ"ש בכלי שצריך הגעלה ודוקא דרך עראי אבל בקבע אסור אפי' צוק גזרה שמה יבוא להשתמש בהמין והכי מריגין להגעיל כלי כסף אפי' שתשמישן בצוק משום שמה המנו בו יין ואפי' תיבות ושולחנות מהגין להגעיל שמה שפכו עליהם חמין וכל זה לכתחילה אבל דעבד אין לחוש לכל זה וכלי חרס שתשמישם בצוק מאחר דא"א בהגעלה מקרי דעבד וסגי ליה במריקה ושטיפה היטיב ומותר ליתן דברים חריפים כגון חומץ וכיוצא בהן ותבליס קשין

ד

כלי מתכות אם נשתמש בכולו צריך להכשיר כולו ואם ידוע שלא נשתמש רק בקצתו סגי בהכשר מקצתו דעבד (י) שפוד שאלו בו בשר שלא נמלח די בליבון המקצת במקום שהגיע האיסור ואם כלו בשר נבלה אסור דעבד ע"כ לא יפה עשו הולכי דרכים שלוקחין שפוד של עכו"ם ומלבדן חלק העליון שולין בו ולא יותר ודעבד אין לאסור אם לא ליבן בו רק המקצת ואפי' לכתחילה אם מלבן חלק גדול מהשפוד גם ממקום שלא הגיע האיסור סגי (כ) כלי מתכות ששתמש איסר במקצתו ואח"כ נשתמש היתר במקצת האחר מותר דעבד אבל בחם ע"י אור כגון שאלו בשפוד של איסור שצריך ס' נגד כל השפוד :

ה

סבין יטן של עכו"ם ואין בה גומות ונעצה י"פ בק"ק מותר לחתוך עראי אבי' דבר חריף כגון ואם יש בה גומות והשתחיה והשתמש בהמין דעבד כשר (אפי' הוא ב"י) אובקון מותר לכתחילה אם הגעיל ב' כלים ב"י או יותר במים שלא היה בהן ס' כ"א נגד הא' הכלים אסורים (מ) אם לא יוכל ללבין הסבין משום הקהל ילבינו ויגעילנו אח"כ מיהו אם ליבנו

ולא

מא

ה' אבל אינו נאמן על הטבילה ד"א וי"י דא"ח כ' תקנתא אחר' שישלח מים מן המקוה ויבול' לטבילה והצרכה אינו מעבד ה' עיי' מ"א דא"ח ס"י קט"ט מה שנהגין שלא להגעיל מבלי בשר על כלי חלב או איפכא ע"ש י"שך י"ח כ' ט"ז ז' ש"ך י"ז וע"ש

הרכות הכשר פרים

ולא הגעילו אפי' יש בה כמה גומות או הגעילו ולא לבנו ואין בה גומות וחדק מאכל חס לא נאסר הק' הסכין ב"י ואם השחיתו היטיב ומגעילו אח"כ מהני אפי' לכתחילה כמו ליבן אם יוכל לקנות הגומות שבו : כששואב עם כלי מים רותחין מקרי כ"ר להוכרח לא לטנין הגעלה (ג) העולם נוהגין איסור להגעיל כלי חלב ולהשתמש בו בשדר או איככא (ס) סכין איסור יכול להגעיל בקדרה כשרה אם יש בה ס' עגד הסכין (ע) ט"ז אח"כ ר"ם תי"ג ולא הוי מבטל איסור לכתחילה מהני הגעלה בסכין של נכרים ושל פסחא בין קטנים בין גדולים ואכ"י לכתחילה פרי"ח כדעת רש"י ורמב"ם רשב"א והר"ה הוכן עיקר וחי' בזה"ח סי' ת"ט סק"ד כתב עליו נ"ל עיקר לכתחילה כפסק ש"ע וכ"כ או"ה כלל נ"ח ד' ק"ה בשם א"ו הכן בדעבד אין לאסור אם יגעילו להשתמש בו (סימן קכ"ב נט"פ בכלים)

א אם ביטל בקדרות איסור שאינה ב"י מאכיל הריף שרובו חומץ או תבלין או שאר דבר חריף אסור ולא מחשב חריף בשביל מעט תבלין ואם היה האיסור דבר חריף ושהה הקדרה מע"ל ובשלו היתר שאינה חריף מותר

ב ג ד עיין ק"ג ה' עם"ס ז"ט וסתם כלי (וסכין שאיני עם"ס) בש"ך ס' ק"ו ש"ג הו' של ישראל בחזקת אינם ב"י אם ביטל דבר היתר קודם הכשר כשהם נקיים בדעבד כשר (אם המאכל אינו חריף) (א) ואם חמם מים ללוש בהם אכל אם חמם לשתייה מותר לשתות (והד"מ כתב בקדרה של ישראל יש תקנה בשאלה ואם אינה יודע נקנסיה (ב) ולישראל שהקדר' שלו קנסוהו דה"ל לידע ולא לאחר' ואם בע"הכלי מנספק בדבר ה"ל כמאן דליתא קמן וה"ל כשאר סתם כלים שאינם ב"י (ג) וא"כ לשאל הגוי אם הוא ב"י או ביטל דבר שאי' פגום מ"מ אם שאל מהם ואמרו לו שהוא ב"י ישאל נמי מה שביטל בה ואם הוא דבר שאינה פגום או בענין שלא יוכל לידע מה ביטלו בה אין להחיות (ד) אם העכו"ם מנסה בלי שום שאלה וגדלים הדברים שלא נכתבו על ישראל יש לאסור התבטיל של ישראל שמשבט בתוכו (ה) מ"י חולק) ואם מהימן ל"י העכו"ם אסור אפי' באינו לפי תומנו (ו) אכל מתשובות רלב"ח מבואר הק' שאי' שהוא ב"י לא סמכין אדבורו :

ז יזהר להניח כלי מעודה בבית עכו"ם ואם נותן לאומן לתקן יעשה סימן שלא ישתמש בהם (ובכלי מתכות שנתן לתקן או

א ש"ך ק' כ"ט ס"ה כ"ב ס' ע' מג"ה ב"ח תק"ע ס"ה י"ח ע' ט"ז ח"ח ד"ס תנ"ג ולא הוי מבטל איסור לכתחילה סי' קכ"ב א ש"ך ע' ס"ז ב ד"מ ג פרי"ח ד רש"ל ה ט"ז ד' ו ט"ז ו"כ פ' צנ"י ו"כ ש"ך ס' י"ז ס"ק כ"ד א"ל דברי מ"ז סותר' ל"ה ש"ס מ"ח סק"ט ע"ס צמ"י

כתב מ"י כלל נ"ט סק"ו דבריו תמוהין דמ"ש דעכו"ם מ"מ לית כאמין ק"א כמ"ש ש"ך סי' קכ"ז סק"ו ומ"ש מ"י סי' ע"ג ע"ש בש"ך תשובות רלב"ח סי' קכ"א ש"ך ג' וע"ס קכ"ע ס' ק"י"ט

הלכות יין נכד

פב

לכפותו בדיל א"ס לכל זה (ואם לא עשו סימן וזהו אכלו כחצי יום) ורואה להשתמש בו
 ביום שנתן לו צריך הגעלה ואם השתמש בלא הגעלה יש אוסרין המאכל ובמקום צורכים להקל
 בדעבר ואלים סדרכן להשתמש בצונן סגי בהדחה (ז) אבל אם לקחו מן העכו"ם אחר זמן או
 כשתה' ביד ישראל מוע"ל מותר להשתמש בלכתחילה (ח) ויש לומר לכתחלה אף בשפחות שבצית
 ישראל שלא ליחד כלי שלנו והעולם אין נזהרין (ט) וטו"כ אם הניח כלי במזיד אצל העכו"ם
 במקום שיש ס"ם כגון שלא החזירו בו ביום וש לאסור הכלי וצריך רגעלה וכ"כ צריך שביירה
 ואם שכחו יש להחזירו הכלי הלא דאם הוא כלי שאפשר להכשירו יכשירו וכ"כ מותר (י)
 אבל באין ס"ם כגון שהחזירו בו ביום יש לאסור אפי' דעבר מדיוא והיינו אם הוא כלי
 אכילה אין ליסור אלא ששהה אצל העכו"ם מקצת היום שיער גדול שלפי אומדן הדעת
 השתמש בו באכילת איסור ואם הוא כלי שתיה אסור לכתחלה אפילו לשי' שעה (כ)
 י שלא ישראל קערה עם מאכל לעכו"ם ושהה שם אם אינו ניכר המאכל שהיה בתוכו אסורה
 אם רגילין להדיח בחמין דחיישינן שמא הודחה עם כלי איסור :

יא טהגין לכתחלה שאין לקנות כלי סעודה מעכו"ם שאומר שהם חדשים רק כשמוכר
 הרבה כלים אבל במקום הדחק כשתתארח בצית עכו"ם ואין לו כלים ומס' לת שחדשי'
 הם מותר לקנות ממנו אם יראה שהוא כמו שאמר :

יב קערות הבאות מעבר לים שקערורות ירקרקות או ארדמומות אסור להשתמש
 בהן בחמין מפני שעכו"ם השתמשו בהן ואינו ניכר :
 (סי' קכ"ג מכמה דינים יי"ג) .

א יי"ג ה"ה סתם יינם עכשיו שהכומר מקריבו קמ"ע" וכל נכד כעין פנים לא מקרי
 תערובות ע"ו ומיהו הנכו' דלא שתו חמרא עד שהכומר זורק עליהם מים טמאים עם
 היין היו ניסוך מ"מ לא היו רק כתערובות מים אסורים וה"ל מים במים דבטל (א) או
 יין שלנו שנגע בו עכו"ם וברחוב שאסור לטלטל בשבת יתן הכלי יין בתוך כלי אחר ואלו
 יתן לעכו"ם לטלטלו וישראל ילך עמו (ב) אסור לשותתו וליתן סתם יינם להטן שלה הגיע
 לחינוך (ג) ולמכור שרי בזמן הזה או ליקח מעכו"ם בחוב ולא יעשה לכתחילה סחורה
 ביין (ד) חרדה גדולה על אנשים שאין חוששין לאיסור סתם יינם מותר לשהות סתם יינם
 אפי' שאין בו סכנה (ה) וכן לא יעשה מרחץ לחולה מהן כ"רמ"א דמות' לעשו' מרחץ לחו"כ"ס
 דמות' לזקף יין ע"ג רש דאפי' לבריא מותר (ו) יין מבושל או מעורב בדבש מותר אפי'
 בשתיה ואפי' לכתחילה מותר לשותתו עם העכו"ם (ז) וגשתנה טעמו וה"ה בשאר דברים
 כל שגשתנה טעמן מחמתן (ח) או נתן יין לתוך הקדרה שיש בו תבשיל אע"פי שערדין לא
 הרתיח אין מנגע עכו"ם מגמכו מותר אפי' בשתייה ומאימתי נקרא יין לאוסרו במגע עכו"ם
 משגמק על הגת וכ"ש אם ומשך חוץ לגת לצור דהוי המשכה ואם מוגע אחר כך אפי' מה
 שגבת אסור (ט) מעצמה ואם פוגה חרצנים ודגן ויין נשאר לבד ועכו"ם מוגע אפי' בדגן
 ואם יש בהם טופח ע"מ להטפיח הא לא"ה לא נאסר אלא מה שנגע או בחרצנים היו נכד :
 יין ישמעאל שמבשלין אותו עד שנגעשה כדבש אסור לו בשתיי' ולא בהנאה (י) אבל אינו
 אסור ליין שלנו במגע . ך סתם כלי עכו"ם או ישראל : (ב')

סי' קכ"ד מי הוא עושה יי"ג וגניעת עכו"ם בהביות
 יא יי"ג ביד ישראל ומכרם לעכו"ם בהקפה ועכו"ם מכרם לאחר וכל שלא מכרם אסורים
 אפי'

ז ש"ך סמ"ח
 ח ע"ך ז'
 וע"ה ב"ח
 סקט' וד"ש
 ש"ח נפלת
 יע"ב ש"ב
 ט ע"ך ח'
 הנעם
 י ע"א ל'ו
 כ ע"ז ז'
 ח ב"י
 ב ש"ה עיני
 בח"ר
 ג ע"ח
 סמ"ג ולקמן
 קנ"ה
 ד י"ט להלן
 ה י"א ו"ס
 יין המשומר
 ה דמ"ה
 ו סי' ק"ח
 בהג"ה
 ז גמ'
 ופוסקים
 ח ח"ת
 ט שם
 ופוסקים
 י ש"ך י"א
 קכ"ד
 א ש"ך וע"ו
 ב ש"ך
 ג ש"ע שקלא
 עיני' וכו'
 סמ"ש רמ"א
 סק"ב

הרכות י"ג

אפי' לאחרים ובר"ם קל"ב הביא דל'אחרים מותר (א') דמיו מותרים לאחרים אבל לאותו
 ליכא דאסור מש"ס קמ"ס (ז) דיעבד עכו"ם קטן הכי' תיטוב ב"י עשה י"ג בשתי' ה' מחרש'
 וגר שמל ולא טבל וגר תושב דייטו ששומר ד' מנות (ג) ב"כ אסור במגע ה' הכי'
 לשתי' ואפי' קיבל עליו בלבד שלא לע"ע מגע שרי בהנחה ויש מקילין אפי' במגע ה' הכי'
 גר תושב אבל יין שלו אסור בשתי' והקראי"ם דינא כגר תושב ומותר לשתות עמו וישראל ז' ש"ה
 (ד) ואפי' במגע גר תושב מקילין וכ"ש בגר שמל וקיבל עליו כל המנות ובזמן הזה ז' ש"ה ק"ט
 נראה להקל (ה) ומ"ש לעיל יין שלו אסור לשתי' ובהנחה שרי לדין בזמן הזה במקום ח' דבר כבוד
 הפסד בכל ענין (ו) אונס אין מגעין אסור יין (ז) אבל אם עובר גם בלנעה עבירות י' ש"ה וע"ז
 שעשו מתחילה באונס הרי הוא כעכו"ם חביות שנמדק לאורכו וחביו עכו"ם בחין שם ט' ע"ז
 ישראל להניח (ח) עכו"ם שתיקו חביות ומתוך הכחתו נעשה סדק ויין מקלח וסתם אותו ה' ע"ס
 בידו מותר בשתייה (ט) חביות יין ה"י ביד עכוס חתום היטיב רק שרי' חשש שמא ישתה י' ע"ז וע"ז
 ממנו ע"י קנה חלול מותר וכן עיקר ואין להחמיר במקום ה"מ (י) וכ"ש בעכו"ם ושמעאל ה' ד'
 (כ) מותר בהנחה ולא לשתות ואם נסדק לרחבו ה"ל לשתייה שרי אם נתן עכו"ם ידיו כ' ב"ה מעשה
 להכבירו עד שהריקה ובחביות עץ שיש לה (רייפ"ן) גם כשנמדקה אורכה וחובקה עכו"ם זווינל' הכיחו
 מותר בשתייה :

(סי' קכ"ה יין הבא מכח העכו"ם)

א יין בכלי ועכו"ם (אפי' לא) הגביהו אלא מטעו על צידו אסור (א') ולדין הכל שרי י' ש"ה
 במקום הפסד (דעכו"ם בזמן הזה לא ע"ז) אפי' בלא שכשוך וינא יין מה שינא ינא אסור והכחיחו כל
 לשתי' ומה שכל' ולדין הכל שרי במקום הפסד (ב) וינא שרי מ"מ טוב להחמיר ח"ל חכמים
 לדין אף בלא הפסד מרובה וכן כחו ככוחו ואסור ואם הוא כח כח ככוחו דיעבד מותר לשתיר טו'
 ולכתחילה אסור אף בעשרה כחות ויותר (ט"ו ופימק') חביות יין המקלח ונא עכו"ם והגביה קב"ה
 העגנה שיקלח במהרות אם בלא"ה גם כן הוי מקלח שרי וא"ל אסור עכו"ם שפירק חביות מן גרמ' דלא
 העגלה וינא יין מכחו לחוץ שרי זרק עכו"ם אבן או ד"ל ליין שרי אפי' בשתי' ואם מגלגל 'כרמ'ה
 בידו אבן עד שגבל ליין אסור אפי' בהנחה אף לדין (ג) ואם עשה כן בחמתו מותר בשתייה יין בא"ש ע"ק
 בכלי פתוח ואין הכלי מלא וישראל הלך אחריו וראה שלא שכשוך מותר וינא אפי' שכשכו בכלי ד' סכר
 שרי כאן וכן עיקר ואפי' הגביהו כאן שרי (ד) ה"ה הכלי מלא דינא הכי ב' עכו"ם הנזכרים זכט ש"ד
 יין במוט והכלי מלא וישראל אחריהם שרי אפי' נגע בידו בלא כוונת מגע או שלא ידע שהוא ז' ש"ד
 סי' קכ"ו יין שנתערב ביי"ג וגיטוק חיבור כ"ה

א יין כשר שניטקו בכלי שיש בו יי"ג אף הכשר אסור דניטוק חיבור בהפסד מועט ז' ש"ד
 אבל במרובה כגון מחביות כשר לכלי יי"ג שרי ואם קודם שנגע קילוח העליון של כשר ביי"ג ז' ש"ד
 הפסיק הקילוח שרי וביי"ג בזמן הזה אפילו יוכל לנמכרו לעכו"ם בהפסד קצת מיקרי ה"מ ז' ש"ד
 ומותר לשתות בעצמו ואם נראה למורי הוראה שהוא הפסד גדול דהיינו לפי ממון ערך ז' ש"ד
 ס"ך זהב' ואזי אף שיוכל למכור לעכו"ם מקרי ה"מ :

(סי' קכ"ז)

א האומר לחבירו נתנסך ייך אינו נאמן ושומר היין נאמן . ז' ש"ד
 סי' קכ"ח מקום שיש בו יין ונתייחד עכו"ם שם : ז' ש"ד
 א יין בחדר וכנסו שם עכו"ם ומתפס עליו גנב היין שרי ואם אומר שברח לו שם תרגמזל ז' ש"ד
 אסור

אָסור וְאֵם חֶלֶק בְּחֶדֶר פָּתוּחַ שִׁכּוֹל לְרֹאשׁוֹ שְׂרֵי דַעֲבוֹ"ס מִרְתָּה :

ס' קכ"ט המניח יין ביד עכו"ס וישראל יינה ונכנס

א עכו"ס בחדר של יין וישראל יוצא ונכנס שרי ואם הודיע לעכו"ס שהלך למרחוק אם ר' (ס' ק"ל חתימת היין)

(ס' קל"א יין שנעשה בדרשות עכו"ס)

א עכו"ס שלקח יין משרהל והחתימו כראוי מ"מ לא שרי הבא חלא בחותם בתוך חותם והיבט דנהיג להתיר בטה"ג בחותם א' נהוג (ב"ח) שרי לקנות ממנו כיון דטרת

שמולך היין למרחוק בטירת גדול והוצאה מרובה וגם קנה אותו יחד ולא יזייף (ב) ואם חסר א' מהלי האוכנים הסוד חף בחותם בח"ח כדין יין של עכו"ס וישראל מטהר חבל

כשעוין מנה עם הערל הדר במקום רחוק שיעמוד על הוצאותיו מרחוק למקום שדר ואינו יוכח לחזר היחודי ע"פ דיניהם פשוט שהסוד שיש לחוש לזייף (ג) השולחן יין ע"י עכו"ס

כינר מרגין ע"ס' ק"ל בהג"ה ראשונה (ו"כ ב"ח) מ"מ עכשיו מנהגין לשלוח רק ע"י נאמן וישראל שומר ביום ובלילה ואין לשנות ולהקל כלל מיהו אם נוכסים כל דוכמי החביות

במשקים וגם שוליים במרים יש להתיר ובהמבורג יש להם תיקון אחר ע"י ב"ה . (ס' קל"ב שלא להטות מיי"ג)

(ס' קל"ג שלא להשתכר ביי"ג ושלא לעשית ממנו סחורה)

(ס' קל"ד יינס שנתנסך כו')

(ס' קל"ה באיזה כלים יש לחוש ליי"ג)

(ס' קל"ו השולח ע"י עכו"ס כ"י צריך לחותמו)

(ס' קל"ז יין כשר שהבס לחוך כלי שלא נכשר)

(ס' קל"ח הכשר כלי היין)

(ס' קל"ט אלילים ומשמשים)

א עכו"ס ותקרובתן ותשמישן הסורים עד שצטלו עכו"ס ע"י ביזוי תשמישיה ועכו"ס יש להם ציטל לאסוקי תקרובתן אין להם ציטל לעולם .

(ס' קמ"א הערובות ע"ז שנתערב)

(ס' קמ"א כלמים והאורות)

א כלמים ואורות ע"ז בככרים הסורים ובשירות מותרים בהנאה ובזמניו הכל לפי הענין בין בככרים בין בכפרים לפי מה שמראין הדברים שנעשה לשום חליץ או לגוי (א) שתי

וערב שקרין (נכ"ס) צריך ביטול עכו"ס (ב) ולא כלמים התלויים בצואר' בזמן הזה שהוקים חקק בכלים ימציירים ברם ש"ו ואדם תלוי בו ודמות אשה ובינה בחייה חף

המוציא אותן כלים הסורים (ג) ואפשר שאין עובדין היום אורת הללו חלא לזכר בעלמא עושין או לגוי ומותרים בהנאה ואסור להשהותן משום חסד הם בולטין (ד) וש"י

עצמו כ"י שדרך שמשקחים לו לכ"ע אסור (ה) אורות ד' חיות פני שור ואדם ואר' וגשר לחיה ה' (ו) והשתה דחיבא כרוב אסור לעשות ד' כנים צדדי הדדי (ז) לא יצייר בכותל

אורת בטבעת חותם שקועות בולטות אסורים ודווקא אורה שלימה כגון אורת אדם בכל עיני' ומח"ס שלם וכל הגוף וכיוצא אבל לא חצי איור כדרך קצת המציירים כד ה' האורות זה

אינו אסור (ח) ואינו אסור בצורות אדם ודקקן חלא אורה שלימה בכל היצורים אבל אורות

ב טור
ג ב"ה ס' קי"ה
ה ש"ך
ז ש"ך קמ"ט
ח רבב"ה ורי
ד ר"י ע
ה ש"ך
ו רש"י
ז ש"ך
ח ש"ך

הלכות ע"א

ראש בלא גוף או גוף בלא ראש יותר והסמ"ג נוטה לאיסור אפי' בפרטוף אדם לבד (ט)
 וכן בדרך קוף שאינו שלם (י) והמחמיר תע"ב (כ) ודוקא בבית טהובין יותר חבל
 צב"הכ נוהגין לאיסור (ב) מטרת שמעירין בהם פרטוף אדם חסור לקיימם אפי' כשאין
 הצורה שלימה (גלא כדברי הדגש מהר"ר מטרוכ"א :
 (סי' קמ"ב אלילים ותשמישים הסורים בהגלה)
 שחט בסכין עכ"סולא לבנו מאיסור שבו (א) שרי חבל לא מסוכנת וכל הבהמה חסורה
 ולא מהני הולכת הנאה לים המלח והאחרונים פסקו שילוק הנאה לים המלח כדי שבר
 הסכין לשחוט בו (ב) :
 (סי' קמ"ג אין בויגין בית סמוך לע"ז ובאיזה אופן מותר ליהנות מע"ז)
 שינה לשון ש"ע אולי מקושיות ב"ה ע"ש :
 (סי' קמ"ד דמי ע"ז מה דינו)
 דמינו של עכו"ם ביד ישראל ומכרן לישראל חסורים בהנאה וחליל של ישראל אפי' מכרה
 העכו"ם הדמים חסורים ש"ך :
 (סי' קמ"ה איזה אלילים מותר בהגלה)
 (סי' קמ"ו איזה ע"ז יש לה ביטול ואיזה אין לה)
 (סי' קמ"ז שלא להשביע בשם ע"ז והזכרת שמה)
 חסור לגדום שבועה לעכו"ם ומה"ט לא יעשה שותפות עם עכו"ם (א) ומאד חסידו'
 חסור חף בעיניו שאין יוכל לבא לידי שבועה (ב) (סי' קמ"ח חגי העכו"ם
 י"א חף ביום חגס מותר לשאת ולתת עמהם ומ"מ חסור לכנוס לביתו וליתן לו שלום
 ובחוק מותר לומר לו בשפה רפה ב"ח : (סי' קמ"ט יריד מע"ז)
 ירידים של עכו"ם בזמנהם מהגין היחד לישא וליתן עמהם ובמקו' שמתקבצים העכו"ם
 ואומרים שם מוחלין עוונותיהם חסור לשהת וליתן עמהם שם ט"ו :
 (סי' ק"ן להתרחק מדרך אלילים ולא לשאת בפניה :
 פראוף המקלח מים לא ישתה מפיו אפי' אינו עכו"ם הלא לנוי בעלמא ברכין (א)
 דהוי כמנעק ואם סכנה בדבר שאם לא ישתה ימות מותר - כומר הנזא כלם יסיר
 הכובע וישתהוה לו קידם בואו ואינו בכלל יהרנ ואל יעבר דחינו חסור חלא משום מרחית
 עין ש"ע : דרך ע"ז חסור לעבור שם (מאז להרחיק) עד ד' אמות ישב לו קוף ברגלו חו
 נתבזרו מעצתיו הופך פניו וטוטלו אפי' אין שום אדם רואהו מחוייבים להפוך פניו הגאות
 פרישה ואחרונים : (סי' קנ"א דברים הנריכים לע"ז חסור לישראל למוכרם)
 דברים הנריכין (ובספק חלוי לקולא) לע"ז חסור למכור לעכו"ם ביום חגס (וכהנו
 להקל ובעל נפש יחמיר) כגון מים יין צהה או כלי זיין או בהמות :
 (סי' קנ"ב שלא יאכל ישראל עם העכו"ם אפי' שאוכל משלו)
 עכו"ם העושה חופה לבנו לא יאכל שם ופשוט שאין היחד לשמות עמו משום איבה ט"ז
 אפי' משלו ואף בבית ישראל כששולח לרבים מאכל ומשתה שיתאספו ויאכלו וישתו
 דמ"מ עם הזמנתו אוכלין שם והוי כבית עכו"ם חלא כ"א יקח חלח לציתו ט"ז ואם שלח
 לביתו שרי : (סי' קנ"ג יחוד ישראל וישראלית עם עכו"ם
 חסור להתייחד עם עכו"ם בדרך ואם מזמן בדרך חגור סיף שפלו לימינו (של ישראל)

ט הי"ל
 י מהדפי
 כ ב"ה עש"ע
 סי' ד בהג"ה
 ל ש"ך
 א מטעם
 גיוצולי עדים
 חסור לשחוט
 ב להתחילה
 ב ש"ך וט"ז
 דה"ל וצ"ה
 ור"ן והסב"א
 סי' קמ"ה
 ח עה"ח קנ"ז
 ב ב"ה וצ"ט
 מג"ה
 כ"ח א' סי' א'
 סי' ק"ז ח'
 צ"ח לכן לא
 כתב בה
 המחבר
 העמודים
 לפני חלילים
 סי' קנ"ג
 א ב"י וצ"ח

ב דלל ה"ש
למד לפק-ב
בזה נפרס'

ס'ד
ס'י קב'ר
א ס'ד
ס'י קנ'ס
א ס'ד
ב ס'ד
ג רס'ל
ד עמ'ל קב'ג
ה ר'ע ס'י
ו ע"ח
ז טס'ס כס'ז
ח מנ'ק ה'ח

שם
ה' י"ד
ה' י"ד
ה' י"ד
ה' י"ד

צ"ע

הקבות י"ז וריבית

[illegible]

הלכות ריבית

(ס') ק"ט מותר להלות לכותי ומומר (דריבית)
 ס' ק"ס גדול איסור ריבית ועד היכן צריך לזהר ממנו (ב"ש כ"ט ד"ב ס' י"א) מי
 שנתחייב לחבירו הסוד לכדורו בגלילה ולקרותו לס"ת וכיוצא :
 (ס') קס"א איזה חבך ריבית ואיזה ריבית דאורייתא :
 (ס') קס"ב שלא להלות סאה בסאה :
 (ס') קס"ג הפוסק חיטין כשער של עכשיו :
 (ס') קס"ד המשכן שדה לא יחברו
 (ס') קס"ה המלוה על המטבע והסיכו עליו (והמלוה על ספרים עה"מ ע"ב)
 (ס') קס"ו המלוה לחבירו לא יעשה מלאכה בעבדו ולא ידור בחבירו
 (ס') קס"ז באיזה אופן מותר להלות בתנאי שתעסק בו לרווח :
 (ס') קס"ח וקס"ט כמה דיני ריבית
 הנעשה באמצעות העבד סע"ד משכן ישראל ביד חבירו וא"ל חבירו לך ותתמשכן לעכו"ם
 ואני אתן קרן וריבית (עה"מ ע"ב) משכן עכו"ם שהשכין ראוהו אלל שמעון לימים חבש
 שמעון לראובן סיפדה המשכן אין ראוהו חייב לפדותו אבל יעמוד שמעון אלל העכו"ם ע"כ
 משכן לעכו"ם ביד ישראל ונתן לישראל אחר כיצד מותר ליתן ריבית (פ') ע"י חוקי משפט
 אות נ' ס' קכ"ז עד קס"א : מותר להלות מעות יתומים קרוב לשכר ורחוק להפסד (כ')
 אם המלוה מודה שיש בשעריו ריבית אלל שנעשה בהיתר ישבע ויעול ואם מודה שלקח אלל
 ה' בהיתר אפי' היסח א"ל לשבע (ק')

20-10

[illegible]

הלכות ריבית וגילוח הפאות

פה

(סי' ק"ע) שלא יכול ישראל להיות ערוב לישראל שלו מעכו"ם
(סי' קע"ה) עכו"ם שלא בריבית ומגזיר . (סי' קע"ז) המשקנות וזה ע"מ לאכול בירוס
(סי' קע"ג) הרבה פרטי דיני ריבית)

א בעל ח"מ קרה תגר על היתר נזקים שהלוח מודה שיש ברכותיו וה"ל שאר סחירות הם
לא ידוע שיש לו ברכותיו לא עפ"י הודאתו (וב"י (א) מיישב המהר"ג דיש לסיק על
היתר נזקים והעמיד על תיקון מור"ם דהיינו קרוב לשכר ורחוק להכנס וה"ל הכנסת יתר
המה נאמן בברכות על הרווחים ולא הקרן ובט"ז הישג על היתר זה וכו' שהוא חסור
דזוהרית (ב) (סי' קע"ד) המוכר לחבירו ע"מ להחזיר :

(סי') קע"ה הכוסף על בירות כפי השער . (סי' קע"ו) איזה חברה מותר :
(סי' קע"ז) שאל יקבל כהן ברוח משרה וכו' דינים אסור) עסקי שאלם מתעסק בממון
חבירו יתן לו שכר טרחה דין עסקי דהיינו החצי אחריות על המוצל עבור מ"מ שהוא טעל
שכר על הלקי בתהלת העסק אפי' פרוטה שהוא פק' - אלו דהיינו החצי שני הן חייב בתחילתו
מותר . מי שהיה עסקי לחבירו ונתנה עמו ביו לבניו כל מה שלא יפטר בהפסד בעדים יסלם
מכסו ועסקי טימן שהיו לו הפסד ורואה שהמינו לו מכס מגו להד"ס ומלוח - אומר שלא ה"ל
הכס' מהני מגו לשכנו מהתנהו וכו' לברר לו בעד' שהיו לו הפסד רק יבצע ע"ז ע"ז ח"מ בס"ט
(סי' קע"ח) שלא ילכס בגדי עכו"ם :

א לא ילך במלבושי עכו"ם מלבד רובא והקרוב למלכות ולא יעשה דרכי האמורי : לא יתח
כת שלמה ה' על שלטו לימן עליו להחזיקו הכל פתקים אהל אם מונח שם ה"ל להסירו
ע"ה"ס סי' ק"פ . סי' קע"ט שלא לכסף ולענין ולכס

א נהגו שחין מתחילין ב' ובד' (ואין נושאין בשם אלה במילוי הלכנה ולכן נהגו להתחיל
למחר ב"ה העש"י שחין יחוש יש סימן כמה שאלם יודע שהוא נגד המזל ולא יעשה
ולא יסמוך על הנהגת אחר זה : אסור לחולל לשלול למכספים היכה דליכא
סכנות וכו' אפי' סכנ' אבר ואם ב"ה לו החולה ע"י כיוסף או רוח רע מותר (ב) כשרחצה
תרעולת יקח ולא יאמר העשם למה איה לשוחטה ב"ת תיטק וזה יש סימן . מותר לישא
רמישין להגן אבל להתרשות אסור וכן נכתוב בסוקים בהן אסור :
(סי' ק"פ) אסור כתובת קעקע וריחת על המות)

כתובת קעקע דהיינו שורט או כותב בכתב שורט במקום צבע על בשרו וממלא
מקום השורטה (ב"ח) בכל ענין אסור :

(סי' קפ"א) גילוח הפאות

א גילוח פאות הראש והזקן האר"י ה' ויהי שהי' מניח כל רוחב האדעים שיש מן האוזן
עד שלש המנח שהוא מקום החלק שיש בראש מב' ידי המוח ומפסיק בנתיים ובגובה
היה מניח בשיטור הם יקומו האדניים למעלה בראש עד אוקו מקום ויותר מעט למעלה
ובין לה היה מגנח כלל לא בתער ולא במסכריים לא למעלה ולא למטה ולא בשם מקום
כלל ושייר ז' לת השער של השם המעטב הכילה היה חותק במסכריים וגם ה' מניח
השחית של הרשם לגדל ולא היה חותק עד שיגדלו כ"כ שיכסכו למטה במקום שער הזקן
ממש שם ה' חותק עד אוקו מקום שמשם ולג' ע"ה ולא יקראו בריית בראש (יין ה' ש' נר
רל"ו ע"ש הסוד) השחתת זקן ופאות ראש השם והקפת ראש השם שרי ולקטן אס' ר בתער

הלכות גירוח הפאות וגדרה

ויש מחמירין בעין תער אף במספריים בחלק התחתון ויעשה ניקוף הגילוח בחלק העליון מן המספריים ולא בתחתון : כאלו הן בזמן ולא יעבור תער כל זמן כלל ואכ"י תחת הגרון ומספריים בעין תער מותר והנהגין באשכנז לספור בב' ראשי המספריים ועוקרן לכל השערות כמו בתער ליסור גמור הוא וגם מה שמפסכסין בחזן במקום הזקן והוא מסור השער כשיע' דאיסור גמור הוא (ב"ה) שער' ראשו בעי לתולשן השער משרשיהם אין טוב לגלח השער' משו' מקו' לבד הראש בתער בכל ע"ש הג"ה

והכי דייק קרא איש כי ימרט ראשו קרח הוא מיהור הוא וכן נהוג הרמ"ע דהוי הייף רש"י בכל ע"ש ורחובו קרחו בריש' באר עש"ק סי' ט' ועיין בס' עמק המלך יין המשומר בשם הראיה ע"ל קצ"ה

בתער :

הלכות גדרה

(סי' קפ"ג אשה שרואה טיבת דם)

א אשה שיצאה דם ממקור' אף באונס דהיינו ע"י קטינה טמאה ומשתרשג שגערר מיהומה אעפ"י שלא יצא לחוץ ואכ"י לא רחקה אלא טיבת דם (אף בחוה) כהרדל וישנה ג' נקיים אם הרגשה עסי' ק"ז ועסי' ק"ט אף שלא הרגשה דבס' אם הוא גרם יצא -

(סי' קפ"ד נכדון לברוש האשתו עונה קצ"ה)

א רוב נשים יש להם וסת לרחות ביין ידוע בזמן לב' יום (א' לביתו יצא) (א') ואם לא קבעה וסת אז מחמיר כל יום וזכרון לב' ידוע בלא בשעת יסתה (ב') וכל אשה שיש לה וסת קבוע בא עליה שלא בשעת יסתה (א') כשהיא יסדה (ג') אבל אין לה וסת עסי' קפ"ב ולא אין להחמיר בזה לבני תכשמים ולאחריו שלא יחא לבו טקבו ופורש ומ"ש המורה לבדון משובח היינו שלא בשעת תשמיש ביין רס"ו קפ"ו

ב בשעת וסת צריך לפרוש מנמנה מתשמיש הנמנה מרחצון (ד') וקטובה כעוברי עבירות דהבן ויהי מאל דם הוי עבירה דאוריית' צריכון כפרה (ד') ולא משאר קריבות והמחמיר בחיובן

(ה') וישוק תע"ב עונה א' אם ביום בתחלתו או בסופו פורש מנמנה כל אותו היום ומותר בלינה שלפניו ושלאחריו (ה') ארוך וקצר

וכ"פ ט"ז ומ"י דלא כב"ח וש"ך שדעתו להחמיר דעונה יב"ש (ו') ואם בלינה פורש כל הלילה ומותר ביום שלפניו ולאחריו בין קבעה וסת ג"פ או פעם אחד - ואכ"י בנמשך הוסת ג"י אינה אסורה אלא אותה עונה ולא לפניו (ו') וכל זה בזמן התלוי בימים ולא התלוי בשינוי הגוף (לבד דא"ל לפרוש אלא זמן הוסת אם אינה בא לזמן ידוע (ז') ואשה שמשנית וסתה להקדים ב' או ג' ימי' או לאח' כשמגיע זמן וסת' צריך לפרו' ב' או ג' מנמנה קוד' או אחריו (ח')

ג אבל קטנה פחות מנמנה י"ב שנים ויום א' (ט') או שלא הביאה ב' שערות וה"ל לוקמה שנשתלקה דמיה א"ל לפרוש אף בשעת יסתה כל זמן שלא קבעתה ג"פ (ואשה שאין לה וסת צריכה לפרוש מבעלה ג' לילות (י')

א ש"ך א'
ב ש"ך ב'
ועס"ס ורס'
קס"ט
ג ט"ז א'
וש"ך ל"א
ד עס"ס
קפ"ה
ה מ"י כלל
סק"ב וכ"כ
לבוש ס"ס
קפ"ה
ו מ"י
ז כדלקמן
ס"כ כ"ד כ"ה
ח ועסי'
קפ"ט
ט שם ד"ז
י ער"ס
קפ"ה
בשל"ה

הרכות נדה פו

ד אם רגילה לראות בהנץ החמה גופייהו א"י (כ) ללא קים או קודם הנץ או אחריו אינה אסורה אלא ביום ואם רגילה לראות בין השמשות ולא קים אי קודם או לאחר אינה אסורה אלא בלילה ורחוי להחמיר לאסור בין ביום ובין בלילה מכת ספק (ל) .

ה אם רגילה לראות דא"י מקודם הנץ החמה עד אחר הנץ החמה אסורה בלילה וביום כשיעור הנמשך בו ולפ"ז אם רגילה לראות מקודם הלילה עד הלילה אסורה כל היום ובלילה כשיעור הנמשך בו : (ט"ז) וכתבו לפי מ"ש לעיל א"כ בהנץ החמה אסורה כל הלילה והיום וביום שאחרי כשיעור הנמשך בו וכן בקודם הלילה כו' וכתב מ"י וכבר דחיתי דבריו בסק"ו :

ו אם וסת נמשך ב' או ג"י ששפעת או מזלפת אין לפרוש אלא שונה ראשונה של הוסת וכיון שעברה השונה ולא ראתה מותרת :

ז שימי עיבורה משהוכר עיברה (עסק"ט השיעור) (מ) או אחר הלידה כד"ח אפי' מת הולד אכ"י תוך וסתה מותרת בלא בדיקה ע"ס קפ"ט) ומיירי שלא קבעה וסת

ח ד"פ בימי עיבור או נתיקה או שניקה ד' או ה' שנים אין לה דין מתיקה רק כ"ד חודש (ס) : היתה במחבא מכני כהר ועבר הוסת ולא בדקה ולא הרגישה טהורה בלא בדיקה אבל לבתחילה צריכה בדיקה - עט"ז לא תשמש עד אחר שעבר כל שעת הוסת :

ט שאר נשים (שאין משוברת ומתיקות ובמחבא) שעבר הוסת אסורה עד שתבדק (אפי' לזמן מרובה ט"ז) הב"ח פסק להחמיר ודווקא בבדקה עצמה מיד לאחר וסתה תוך שיעור וסתה אבל לא בדקה תוך הזמן אעפ"י שלא"כ בדקה עצמה ומנא"ה טהורה טמאה דחוקה אורח בימנו ב"א וגל לארץ אם יש לה וסת קבוע או שהוא יוס"ל אעפ"י שאינה קבוע אבל אם יש לה וסת שעדיין לא קבעתו ג"פ והוא פותח מעוזה ביטויית כגון שרחתה וכו"ה וכיוצא בזה אעפ"י שלא בדקה כיון שלא הרגישה דם טהורה ט"ז י"ג

י הדושה ללאת לדרך צריך לקוד את אשתו אפי' סמוך לוסתה פי' אפי' בתשמיש שרי ועו"ה ר"מ סט"ז ללא יבעול ביום וציאה וביאה מן הדרך והמחמיר שלא לקוד רק בדברי רצוי בחיבוק ונישוק תע"ב : ואם הולך לדבר מצוה א"כ לקוד אשתו י"א אם אדם רוצה לילך לדרך ואשתו נדה ותטבול תוך שונה א' ובאם הולך לדבר מצוה א"כ להמתין ואף לדבר הרשות אם הולך לצורך גדול א"כ להמתין (ט"ז) (ט"ז) (ט"ז)

יא אשה שיש לה וסת לימים לבד שעת וסתה לא יבא עלי' עד שיטאלנה אבל קודם וסתה וכן באין לה וסת קודם ל' א"כ שיטאלנה ואם אין לה וסת יוס"ל לראייתה הוי כשעת וסתה ואם שהתה אחר הוסת שיעור שתספור ותטבול בא עלי' וא"כ לשאל אפי' בילדה דבושה לטבול או גדולה או ישיבה קצת או עירה ואם ודאי ראתה אסורה עד שיטאלנה אסור לאשה לעמוד בימי טומאתה אלא יש לה לטבול מיד אף שאין בעלה בעיר :

יב היתה לה וסת לימים ווסתות הגוף כגון קפיצה וכיוצא באכילת שום או דברים חמין או שאר מעשים ע"י אונס דהוי בקפיצה אבל קביעות וסת ע"י מקרי בגושה כפיהוק ועיטוש יש לחוש לימים ולוסתות הגוף כמבואר לקמן קפ"ט והש"ך הביין דברי הב"י דקאי אפי' אפיהוק ועיטוש ז"א כו' גם מ"ש דלא מצינו וסת הגוף ע"י מעשה ז"א גם מ"ש דפשוט דבריו כ"י גם ז"א כו' ודברי ב"י וכוונת מ"י סה"כ"ד כיון שהוסת תלוי במעשה אימר לא קפאה ולא ראתה וא"כ שיטאלנה אפי' שהתה שיעור שתספור ותטבול אבל

כ מ"י בשם
בעל הנפש
ל ב"ח וש"ך
י"ז ובעל
הנפש ומ"י
ס"ק י"ב

הלכות נדה

חושבת לעונה בימינו' שהיא ל' יום (יחסור לבא עליה אחר עונה בימינו עד שיחלילה או שהתה שיעורה ל') סי' קכ"ה אמרה טמאה היא ואח"כ אמרה טהורה היא ואם נעמלה בשע' תשנוש) האשה שבחוקת טמאה אסור לבא עליה עד שתאמר טהורי ואחר שעברה ימים שאפשר לה להמת ולטבול נאמנת הכי' אם ספק לו אם עברו כ"ט ימים שאפשר שטבלה אפי' בגדי' מלוכלכים בדם נאמנת לומר בטוח של טבחים או בכבוד תתכלכה *

ב אם הוסיקה בשכונתה שרהם לזכנת בגדים המיוחדים לנדותה הציבה כוודאי טמאה ולא מהני להתלל ואם אמרה בפני בעלה רביס שהיא טמאה לא מהני אמתלא אח"כ ואם אמרה בפני בעלה או עדים שהיא טהורה בפני שכונתה שיהא טמאה כדי להסתיר עברה מפני העין או כינוא מותר לבעלה לבא עלי' * ובש"ך כתב רבינו לא ידע בעלה מזה נאמנת *

ג אמרה לבעלה (ה"ה להחרי' טמאה הבט"ה שלא הי' בה כח לסבול התאמים או טענה אחרת בסברה שהיא כזה ועכשיו בדקתי טמאתה נאמנת לך היינו נאמנת אם נתנה טעמנת מכה או אמן הי' בזה ש"ך ג' רב נאמנת ומדינא נאמנת הכי' שבחוקת רב נאמנת וכו' אללו והוא יודע ומכיר שמה

שעשתה ואמרה טמאה אני מחמת קטט וכדומה (מ"ט נדה דכשל הייב לשהול אותה למה היא בזה אללו החר דאמרה טמאה היא דכריך להוציא אמתלא לפיו ע"ש ד') והמהמיר שלא להאמין מדות הסידות הוא אצל הלוכנת בגדים המיוחדים לנדותה ולאמרה אח"כ טהורה אני היינו נאמנת אמרה חכם פלוגי היתר לי כתם (ע"ז בדיקה) והחבט אמר שמצאת החכם נאמן והיא טמאה ואם עד א' מעיד שהחכם אסור לה היינו נאמן והחכם לא נאמן לעיני ממון להסמך כתובתה *

ד הי' תשמש עם הטהורה ואמרה לו נעמלתי וכירס מיד חייב כרת שזיאתו הנאה לו כביאתו כיצד יעשה טעם כיכרני רגליו בחרץ וסוהה בלא דיעה עד שימות האבר וכירס באבר מת וימלא כחר ורתת על העצירה שבה לידו ולא יסמוך עלי' רק על רגליו וידיו שלא יתנה ממנה ואם פירס ממנה בקושי ובשוגג שלא ידע שאסור לברכו בקושי יתעבה מ' יום חף אין ראופים רק בכל שבוע ב' ימים (ב"ה) - ובלוי' (שלבטי) התענית אסור בזהר ויין ואם לא יוכל להתענות יפדה כל יום בצדקה כפי עשרו ויס' להחמיר בהסבתו והמרה לבז לזכות הוא לו והאשה חונה צריכה כפרה ואם שמעה שלא בשעת וסתה ומואס אחר תשמיש דם רף על עד שלו מקרי אונס ואין צריכין כפרה אפי' בלא בדיקה תחל' ובנתחלק אשתו בערוה וס"ה נדה וסבר טהורה היא אריך כפרה : אשה ששומעה עם בעלה לאחר שיערה משנתה ובשעה שהיתה ישינה פרסה נדה בצירור גמור שממנה הי' דם ובסך דמינה אסורה מן התורה אחר שלא הרגישה אפי' הוא כוודאי ממנה מ"מ צידד דידן דידתה בעת הה"ה דבסך דהורייתא הוא אומר הרגישה ולא אמרה כו' ואם שמעה בשעת וסתה כמניד ומדווחו הייב והאשה עברו וסמיס צריכין תשובה כו' וכרס המדרכי האשה חצר כמה ימים ליד גידתה שמעה בחוקת טהורה ומיד לאחר לתשמיש מאלה דם הבא מן המקור כוודאי והכנס אחר המקור ומאלה שהחלוק שהסירה מעליה קודם תשמיש הי' מליאה דם שאין ספק כוודאי שמעה נדה ל' מחר שהי' תוך כ"ד חודש ללידת הולד שה"ל בדיקה א"כ ה"ל כיומים הרחיקים מן וסתה והיא כטורה וא"ל כפרה כי אין אריך בדיקה וכן הוא פטור אצל שמעה בשעת וסתה או אחר שעבר

הלכות נדה פז

ולא בדקה נריכה כפרה ת' מור"ם לזכרון סי' ב' יתענה מ' יום עה"ח תקם"ח ב' או ג' רצופים תשובת מ"י .

(סי' קכ"ו בדיוקת האשה לפני' ולאחר תשמיש)

א אשה שיש לה וסת א"ל לבדוק לפני' ולאחר התשמיש וכו"ל (ועכשיו נהגו לבדוק שלא בפני בעלה קודם תשמיש :

ב אם אין לה וסת קבוע ג"פ ראשונה נריכה לבדוק כ"א בעד שלו קודם ואחר תשמיש וכיון דהחזקה שריכה רואה מחמת תשמיש שוב א"ל בדיוק ובמקום שריגו שלה לבדוק אין להחמיר וה"ל לבדוק אחר כל תשמיש בלילה ה' הלא מקנחין עצמן כל הלילה בעד אחר ולאחר נריכה בדיוק ואם מצאה דם טמאה קנחה בעד ואברה לא תשמש עד שתבדוק עצמה הואיל ואין לה וסת .

ג אשה שאינה ראוה בשעות מ"ד אחר הטבילה ואחר י"ד אין לה קבע עד י"ד דינא כאשה שיש לה וסת .

האשה נאמנת על עד שלו :

ה ראתה ג"פ מחמת תשמיש אסורה לעולם עם"י שאח"ז :

(סי' קפ"ו הרואה דם מחמת תשמיש הנה"ה

א כל אשה שראתה דם סמוך לתשמיש מיד כשנשאה או שנתקללה אח"כ ג"פ רצופי' (בלי תשמיש היתה בנתיים) וכ"ש אם נמצא' על עד שלו ג"פ (אפי' לזמן מופלג אחר התשמיש) תתגרש ותקשא לאחר י"א' ולענין כתובה עה"ז ק"ו ואם ראתה ג"פ תתגרש ותקשא לג' ואם ראתה ג"כ ג"פ אסורה לכ"ע עד שתבדוק בשפופרת עם"ב ואם לא ראתה סמוך לא נאסרה על בעלה ומוותר לו אחר טהרתה תמיד ודינא כמו שאין לה וסת :

ב כיצד בודקת טוטלת שפופרת של אבר וה"ה שאר מנכת וברזל (ב) לאפוקי

עץ (ג) א"מ בשל אבר מות' ויותר טוב (ד) ופירו' רצף לתוכה ומותנה בתוכה מכחול

(ה) ובראש מוך ומכנסת באותה מקום (ו) ומתחלה מכנסת השפופרת עד מקום שיכולה ואח"כ מכניס המכחול תוך השפופר'

(ו) עד מקו' שהשמש דש ויעשה כשיעור אבר דינוי ותכניס השפופרת עם המכחול והמוך עד מקום שיכולה ומשער' בעצמה לפי אומדן הדעת שהגיע למקו' שהשמש דש וא"ל לרחוק

השפופרת למקום צר ודוחק ואשה נאמנת

ע"ז

מ"ד

ללא

ג דמשרטט
ד מ"י סק"ו
ה עט"ז
סק"ד הטעם
ו תא"ש ות'
מ"ב

הלכות נדה

ע"ו (ז') נמצא דם על ראשו מהמקור הוא
 ונמצאה ואם לאו מזדדין הוא וטמאה (אפי'
 לבעל ה"ג ש"ך י"ב) ואם לא נמצא על המקור
 בין שנמצא בצדדי השופרת בין אם לא
 נמצא עליה כלל מותר לשמש אח"כ דלמנא
 נתרפא (ש"ך י"א) :

אם רוצה לבדוק עצמו בעודה תחת הראשון
 אחר ששמה ג"פ הרשות בידה ומותרת
 ונמצא על המקור (אסורה לכל :

אם שמה במקור לווסתה תולין ראייתה בווסתה ולא מחמת תשמיש עיי' ש"ך ט"ו ונ"ס
 ב"ט ח' חדא מלתא היא וא' כמ"ס ש"ך ד' ג"ה :

אם שמה במקור לווסתה (תול') אם יש מכה באונת מקום אפי' במקור עצמה שמשם
 קובע הדם (כ') טהורה דתולין במכתה וש"ך כתב בשם ב"ח ר"ל באותו מקום עצמה
 שמשם יוצא הדם יש לה מכה ולפי' אם הדם
 הגה"ה

יוצא מהמקור צריך שתדע שיש מכה במקור
 אבל אם אומר בסתם מכה יש לי אין תולין
 הדם במכה שיש לה (אפי' בדקה עצמה

בשפוכרת ומצאה על המקור תולין במכה (ל') ואם נתבדר (מ') דם מכתה משונה מדם
 ראייתה אין תולה במכתה וא"כ להראות לחכם אם הוא משונה (נ') צריך דקדוק גדול
 בבחינת מראה הדם ולא תסמוך האשה על עצמה להכיר שהיא מן המכה (ס') אבל משמעו'
 הכוסקים דעצמה נאמרת ונע"ל (ע') וכל זה ביש לה וסתות קבועות יכול לתלות' שלא בשעת
 וסתה במכתה אבל אם אין לה מכה אין לתלות' שלא בשעת וסתה שמזדדים הוא וצריכה ז'
 נקיים (פ') ולפעמים יש לצדד ולהקל (ז') אע"פ שאינה יודעת בוודאי שמכתה מוציאה דם
 (ק') אפי' אינה יודעת כלל שדרכה של המכה להוציא (ר') וט"ז כ' שיש להחמיר שלא
 להחמיר אם אינה יודעת שמוציאה דם אם לא בדרך' שכתב בסעי' ז' ואם בשע' הכאב מוציאה דם
 מותר אף לאחר שיפסוק הכאב מוציאת דם דנראה דמתמנעת אותו דם שהיה בשעת הכאב
 נשאר זה (ט') ואם יש לה מכה שרגילין נשים לראות ממכה כזו דם אע"פ שזו אינה יוצאת
 יש לתלות' במכה (ת') וכן אם אין לה

וסת קבוע והוא ספק אם דם בא מהמקור או מהצדדין תולין במכה מכת ס"ס ספק מזדדין
 או מהמקור (ואת"ל מהמקור שגא מן המכה וכתב מ"י סק"כ שהשיג מה ש"ך על הרב אין
 דבריו מוכרחים וע"כ נ"כ פ"ו ותא"ש סי' נ"ז אבל אם ידוע שגא מן המקור אע"פ שיש לה
 מכה במקור אינה תולה במכה אם אין לה וסת קבוע אלא"כ יודעת בוודאי שמכתה מוציאה
 דם אע"פ שאינה מרגשת עתה שדם זה ממכתה וכן באשה שיש לה וסת ומצא' דם שלא בשעת
 וסת אם בדקה עצמה ומצא דם או שמרגשת שדם נופל מהרחם דבעיקן שתדע שמכתה
 מוציאה דם סגי כשיודע שדך מכתה להוציא דם אע"פ שלא הרגישה עתה שדם זה ממכתה
 (א') ולא אע"פ שאין לה וסת קבוע אינה מוחזקת ברואה מתשמיש והיא טהורה וא"כ ז'
 נקיים

ז ש"ך י'
 כ מור"ס
 טבלין סי'
 קי"ה ובה
 וז"ל פ"ו מ"י
 נ ש"ך י"ה
 נ ש"ך י"ע
 נ ש"ך טס
 ס ל"ז פ"ו
 ע מ"י ס"ק
 י"ז

פ ש"ך ונ"ס
 פ"ו ד"ה
 כמרכי
 ז תש"מ א'
 וכ"כ יצ"ד
 כדעת

המרכי
 ק' וכ' פכ"ה
 ד"ה כט"ז

שחלק על
 הרב והיינו
 שלא להסרה
 על בעלה
 להחזיקה
 ברואה

מחמת
 תשמיש ונ"מ
 צריכה לישב
 ז"נ ונ"פ שד
 ס"ק ד' ונ"כ
 סי' פ"ו
 וע"ה ס"י
 ג"ז מ"י

סקי"ח
 ד ש"ך כ"א
 טעמ' קל"א
 ת ט"ה י'
 וע"ה מה
 שהקשה
 מיישג

פ"ד ש"ך י"ד

נקיים כיון דהוא חוק ל' (ב) ומ"מ בשעת ופתה או מ"ל ל"ל יום אינה תולה במכתה דאל"כ לא תטמא לעולם (ה) פי' שודעת שמכתה מוציאה דם אבל אם מרגשת שדם זה בא מן המכה אפי' בשעת ופתה טהורה (ג) וצריכה לישב ז' נקיים אבל לא בחזקה לרבות מחמת תשמיש (ד) וכתמים תולין להקל בכל ענין במכתה אפי' בשעת ופתה אפי' אינה יודעת שמכתה דרכה להוציא דם (ה) :

ו נאמנת אשה לומר מכה יש לי באותה מקום שהדם יוצא ממנה היינו במרגשת כאב בבטנה אף שלא בשעת תשמיש (ו) מ"מ בכאב בשעת תשמיש יש לסמוך אבדיקה לכ"ע (ז) וכן אם אומרת ברי לי שאין דם הגה"ה

קודם בהעסקה כי מהרי"ו כתב שגם אם האשה נאנית וז"ע ויש להקל וב"י מ"י סק"ב ה"כ וכ"ה דלא במשעת ז"ל כ"ו שהבין דף בכה"ג לתלות במכה אלא"כ יש לה וסת והוא שלא בשעת ופתה ובאמת ז"ל מ"י סק"ב ו' :

ח אכ תראה להתרפאות כריך יחי' קודם שתתחזק אבל לאחר שתתחזק יש מסתפק אם מותר לסמוך על הרפואה ואם רופא זה עשה רפואה זו לאשה ח' קודם שהתחזקה ונתרפאה יכולה אשה אחרת לסמוך עליו אף לאחר שתתחזק בג"פ ומותר לשמש בפעם ד' לאחר הרפואה (ח) ויש מי שמחיר אם אמר לה רופא ישראל כתרבאת ואם תראה הק' שפסד' דם וכתה וראייתה עיי' הרפואות ויכר שהעילה יש לסמוך אף על עכום הפחידה פתאו' וגבל ממנה חררה דם הגה"ה

כלומר לעשות רפואה זו לכתחילה והתירה ע"י כך א"כ אם נתגרשה ואח"כ עשתה רפואה אין מתירין אותה לעלמא עפ"י רפוא' זו היכא שכבר הוחזקה אצל בנ"א ג"פ מ"י סק"ב ח"ט בש"ך סק"ב ע' אין החזירין כי אסור להחזיר כדאית' בא"ע סי' י' ובטו' סק"י

כשתגיע טבילה אחרת (ליל שני) של טבילה שני צריכה לפרש וא"כ לפרש ליל שני של טבילה שלישית (דכל מידי דלא קבעה וסת לא חייש אלא בחדא זמנא) ואם ראתה ג"פ כל פעם צביאה ראשונה שאחר טבילתה אסורה לבעלה אעפ"י שבזמנים היו ציאות היתר (י) כאלו ראתה ג"פ ראשונה כלומר עברה ושמהש ולא ראתה דינו כאלו ראתה ג"פ ראשונה בטבילה אפי' ה' תשמיש של היתר בזמנים היו ברזופים (ב) שהרי א"א לה לטבול ולשמש עמה שהרי רואה כל פעם אח' טבילתה ואם אירע לה שראתה ג"פ צביאה ראשונה שאחר לידתה לו וראתה

דבלא"ה א"א למצוא ג"פ ראופים שהרי צריכה לטבול בכל פעם כ"ה בסוף ס' ש"ך וכז"ל וע"ת א"ש סי' כ"ג שגג הש"ך ובכה"כ תקגי דה"פ ראתה ג"פ ראופים היינו שקנחה בג' עדים תוך שיעור וסתה ושמהש כליל א' הגה"ה

דבלא"ה א"א למצוא ג"פ ראופים שהרי צריכה לטבול בכל פעם כ"ה בסוף ס' ש"ך וכז"ל וע"ת א"ש סי' כ"ג שגג הש"ך ובכה"כ תקגי דה"פ ראתה ג"פ ראופים היינו שקנחה בג' עדים תוך שיעור וסתה ושמהש כליל א' הגה"ה

דבלא"ה א"א למצוא ג"פ ראופים שהרי צריכה לטבול בכל פעם כ"ה בסוף ס' ש"ך וכז"ל וע"ת א"ש סי' כ"ג שגג הש"ך ובכה"כ תקגי דה"פ ראתה ג"פ ראופים היינו שקנחה בג' עדים תוך שיעור וסתה ושמהש כליל א' הגה"ה

אחר

בש"ך כ"ב
גש"ך ג"ו
דש"ך ד"ה
הש"ך י"ו

הלכות נדה

אחר כל לידה ג' פעמים ובגתיים לא ראתה יש שכתבו להקל להריונה לבעלה כי תלין הראייה בחולשתה מכת לידתה ולכך רואה סמוך ללידה ולא אח"כ ותלין בלידה כמו שתלין במכה וכל זה אם כבר

עברה ושמה בין לידות הראשונות שהחזיקו ריאת של היתר אחר ביאת של איור אבל אם ראתה ג' פעמים רצופים אחר לידה לא תלין בלידה אלא כריכה בדיקות השפופרת (וב"ג רצופים דוקא ראתה לאחר ל"ג ליכר וס"ב לקיבה אבל תוך הזמן הזה כיון דמן הדיון דם טוהר הוא אין להוציא אשה מבעלה בשביל כך ש"ך) מיהו כ"מ שצריכה בדיקה אם עברה ושמה ולא ראתה מותר' דתשמיש זה שלא ראתה בו עדיף מבדיק' שפופרת י"א אשה שראתה מחמת תשמיש ולאחר חצי שנה חזרה וראתה מחמת תשמיש ומותרת לבעלה שהרי לא קבעה להג' וסתות שוים ולא בדילוג מיהו חוששת לאחרון פעם א' וכשיגיע חצי שנה מיום ראיית דם האחרון אמור' עונה אחת ואם קבעה וסת לראי' דם מחמת תשמיש שלשה זמני וסת שזה מותרת לשמש בין וסת לוסת אך ימי' הוסת פורשת עד שיעקר ג' פעמים **יב** הרואה מחמת תשמיש ג' פעמים אמור' להשהותה אף אם אינו רוצה לבוא עליה אה"כ רוצה להשהותה ע"י שליש ולא ילך אלא בעדים .

יג הבועל את הבתולה כמה פעמים וראתה דם מחמת תשמיש לעולם מתקין שהם דם בתולים עד שתמש פעם אחת ולא תראה דם מחמת תשמיש ואם אח"כ תראה ג' פעמים מחמת תשמיש הוחזקה להיות רואה דם מחמת תשמיש ואפילו אם לא כספה לראות פעם א' אם אין לה צער כלל בשעת תשמיש הרי היא ככל הנשים ולא תלין בדם בתולים מי שיצא דם המנו דרך פי האמה ושמש האשה תולה בו (ב"י בשם תשובת הרשב"א) וע"ל סימן ק"ך .

יד אשה שיש לה מכות ופצעים שאינה יכולה לטבול תצא מתחת בעלה כדי שלא יבטל מפריה ורביה (דוקא קודם תקנת ר"ג אבל עכשיו שכתפשט החרם של ר"ג שאין לגרש אשה בע"כ גם בדיון זה של מכות ופצעים שאינה יכולה לטבול אין כופין אותה לגרש בע"כ אך שאין הבעל מחוייב לדור עמה וליתן לה מזונות ואם נשבה האשה 'התירו' רבנן לישא אשה אחרת (ב"ה) ע"כ כתבי המחבר זצ"ל ומה שהמר חבל על דאבדיון ולא משתכחין :

ברוך יי מעתה ועד עולם אשר מעין כל חי נלם אשר זכני להשלים עד הגה להדכים חלק ראשון : ויהי רצון מלפני שוכן מעומים : שיזכני להתחיל ולגמור להדכים חלק שני לעשות נחת רוח למעיינים : ולא יהיה מכשולונים :

דף ב ע"א

בג"מ תנא היכא קאי דקתני מאימתי פי' והכי קתני זמן ק"ש דשכיבה
 אימת משעה שהכהנים נכנסין לחכול בתרומן ואב"א וכו' אי הכי סיפא
 דקתני בשחר כו' וצריך להבין אי הכי דאמאי לא פריך בל"ו ואף שית' פירשו הלל עוד
 לאלקים פתרוניס ועוד יש לדקדק למה לי האב"א כיון דקושיא הראשונה אינו מתורץ בתוס'
 בתירוצא אב"א ומוכרח לבוא לתירץ הראשון א"כ מנסתי'א בתירוצא הראשון גם יש לדקדק
 אריכות לשון דקאמר והכי קתני זמן ק"ש דשכיבה אימת כו' שהם ששת יתר ללא צורך וגראא
 לתרץ ולקמן בדף ג' פריך קשיא דר"א אדר"א ומשני תרי תנאי אליבא דר"א ואב"א רישא לאו
 ר"א היא ופרש"י רישא דמתני' לאו ר"א היא והא דקתני דברי ר"א אסיף הזמן קאי דקאמר עד
 סוף האשמורה הראשונה כו' וגם כאן יש לדקדק דלפי האב"א אמאי לא השמיעינו הת"ק סוף
 הזמן וכולהו תנאי במתני' השמיענו סוף הזמן הלל דבר הוא ובדף ח' ע"ב תניא רשב"י אומר
 פעמים שהם קורא ק"ש שני פעמים בלילה אחת קודם שיעלה עמוד השחר וזאת לאחר
 שיעלה עמוד השחר ויוצא בהן י"ח אחת של יום ואחת של לילה הא גופיא קשיא אמרת פעמי'
 שהם קורא ק"ש שתי פעמים בלילה אלמא לאחר שיעלה עמוד השחר לילה הוא והדר תני
 יוצא בהן י"ח א' של יום וא' של לילה אלמא יממא הוא לא לעולם לילה הוא והא דקרו ל' יום
 דאיכא אינשי דקיימא בההיא שעתא ובדף ט' ע"א א' רבי זירא ובלבד שלא יאמר השכיבט
 פירש"י הקורא ק"ש של לילה סמוך לעמוד השחר לא יאמר השכיבט שאין עוד זמן תחלת שכיב'
 אלא זמן סוף שכיבה וכתב הרא"ש ז"ל וכן לענין ה"ש ומי לילה הוא למי שמרוב אונס לא
 היה יכול לקרות בלילה יכול לקרות אחר שיעלה עמוד השחר מיהו כיון דאיכא אינשי דקיימי
 בההיא שעתא מקרי זמן קיימא לקרות בו למי שצריך להחזיק בדרך או כיוצא בו כו' וכתב
 פיון דיוצא י"ח בקריאה של ערבית אחר שיעלה עמוד השחר אמאי תני רשב"י פעמים שהם
 קורא ק"ש שני פעמי' בלילה אחת קוד' עמוד השחר להשמיעין קרובותא ט"ז דיוצא בק"ש של ערבית
 אחר שיעלה עמוד השחר : ונראה נפי שרואה להשמיענו שקורא אדם ק"ש ב' פעמים סמוכין
 זה לזה ויוצא בהן י"ח א' של יום וא' של לילה ולהכי הוצרך לומר באותו של ערבית קודם
 שיעלה עמוד השחר דאם הרעו אונס שלא היה יכול לקרות בלילה וגם צריך להחזיק בדרך
 ואינו יכול לקרות בזמנו לא מסתברה שיקרא של ערבית ושל ש"ית אחר שיעלה עמוד השחר
 אעפ"י שיכול לקרות של ערבית לבדה אחר שיעלה עמוד השחר ולהכי תנא א' קודם שיעלה
 ע"ה עכ"ל הרא"ש ולפ"ז נוכח לומר מנחא בטעמא על התורה שציעתה גבי ק"ש והקר ימא
 בשכיבה אח"כ ובקומק' וגבי תמיד כתיב בוקר תחלה כדכתבו התוס' לאפשר לומר דהתורה
 שיעתה בכיון כדי להשמיענו דין של רשב"י הג"ל לסדר בזה הסדר בשכבך ובקומך דר"ל
 שמיימי מאדם א' שקורא ב' ק"ש סמוכין זה לזה ה"ש דשכיבה וק"ש דקיימא ויוצא בהן י"ח
 א' של יום וא' של לילה דהיינו שקורא של ערבית קודם ע"ה ודשחרית אחר ע"ה תיכף ומיד
 וא"כ א"א להקדים קיימא לשכיבה שיקרא ק"ש של שחרית ואח"כ ערבית דזה לא משכחת כלל
 אף אחר ע"ה אם יקרא של שחרית שוב א"א לקרות של ערבית כיון שעשה לשעה זו יום
 א"א לעשות' שוב לילה והוא מכא"כ כמ"ש הרא"ש
 דאם קרא ערבית אחר ע"ה שוב א"א של שחרית עד אחר הנץ החמה מטעם הג"ל ומכ"ש
 אם קרא של שחרית פשוט דא"א לקרות דערבית ולפ"ז אפשר לומר דהתנא ג"כ שניה בכיון
 והקרי' ק"ש של ערב' קודם של שחרית להשמיעין דין דרשב"י הג"ל הקודם היאך אפשר לומר

והתנא

א

מסכת ברכות

דהתנא השמייענו דין זה הלא התנא ס"ל עד סוף האשמורה הראשונה וא"כ לא משכחת
 ב' ק"ש גבי הדדי כלל אבל ה"ה גבי ק"ש כתיב האב"א רישא לאו ר"א היא לק"מ דאפשר
 לומר דהתנא קמא ס"ל ג"כ עד שיעלה ע"ה ואשמעינן התנא שפיר דין הנ"ל ולפ"ז לק"מ
 מאי שנא גבי ק"ש תני ערבית ברישא ומ"ש גבי ברכות תני דשחרית ברישא דקתני בשחר
 מברך כו' דבשלמא גבי ק"ש השמייענו התנא דין הנ"ל דיכול אדם לקרות ק"ש של ערבית
 שחרית תכופין זה לזה כנ"ל אבל גבי ברכות שלטי ק"ש ושלחחריה לא משכחת לה שיכון
 התנא דין זה דהרי אדם שקורא בסוף הלילה אינו מברך השכיבו והוא ברכה ראשונה של אחריה
 וא"כ כיון דתני התנא שם בערב מברך שתי לפניה ושתי לאחריה א"א לו להקדים ערב
 ברישא מטעם הנ"ל להורות באדם הקורא בסוף הלילה דא"כ אינו מברך רק א' לאחריה
 וכיון דלכריך להשמייענו התנא הדין כפשוטו דמברך שתי לאחריה ע"כ הוכרח התנא
 לדבר מאדם שקורא בתחילת הלילה וא"כ לכך הקדים שחרית ברישא כמו גבי תמיד אבל כל
 זה הוא אם התנא שינה בכיון לאשמעינן דין דרשב"י הנ"ל אבל אם נאמר כתיב ראשון בג"מ
 תרי תנאי אליבא דר"א וא"כ הא דקתני עד סוף אשמורה הראשונה עם הרישא דמתני' הכל
 הוא דברי ר"א נאמרה קושיא הראשונה מ"ש דתני ערבית ברישא וע"ז יש לתרץ דליף
 מברייתו של עולם רק דליף תירץ זה אין חילק בין ק"ש ובין ברכות כיון דלא השמייענו
 התנא שום דין זה רק דליף מבש"ע א"כ קשה מ"ש ק"ש מברכות ובוה יבואר הכל היטב
 דהמקשן הקשה ב' קושיות תנא היכא קאי ותו מ"ש דתני ערבית ברישא ור"ל דודאי גם
 המקשן ידע מפסוק בשכבך ובקומך רק שהוכיח המקשן דע"כ לא ס"ל להתנא דבשכבך
 ובקומך קאי אק"ש כמו דס"ל לרב יהודה ואב"י בדרך כ"א דההוא דדברי תורה כתיב וע"כ
 דליף התנא ממקום אחר דין ק"ש וא"כ פריך תנא היכא קאי ר"ל מ"הוה מקום למד דין
 ק"ש וא"ל מבשכבך ובקומך קשה מ"ש דתני ערבית ברישא בשלמא על הפסוק לק"מ דאפשר
 דלכך שינה הקרא בכיון לאשמעינן מדין הנ"ל אבל התנא דס"ל עד סוף האשמורה הראשונה
 קשה מ"ש דתני ערבית ברישא ושינה מגבי תמיד וא"ל שראה מהפסוק דהקדים בשכבך לבקומך
 זה אינו ראייה כלל דהפסוק השמייענו הדין הנ"ל וא"כ קשה עליך דאתה ס"ל עד סוף אשמור
 ראשונה והוא נגד הפסוק או דס"ל לתנא דהפסוק לא מיירי מק"ש וא"כ ליכא שום דין בפסוק
 בשכבך ובקומך וראה שהתורה כתבה ג"כ פעם ערבית ברישא במ"ש בשכבך תחלה ושיעתי
 מגבי תמיד אע"ג דליכא שום נפקותא לדין ולכך תני התנא ג"כ ערבית ברישא וא"כ ישאר
 קושיא ראשונה תנא היכא קאי ומשני תנא אקרא קאי דכתיב בשכבך ובקומך ור"ל דבשכבך
 ובקומך קאי אק"ש ושם לומד חובות הקריאה בפירש"י ואם תקשה לך קושיא השני מ"ש דתני
 ערבית ברישא ור"ל כנ"ל דבשלמא על התורה לק"מ דהשמייענו הדין אצל על התנא קשה דס"ל
 עד סוף אשמורה הראשונה והוא נגד הפסוק כנ"ל לזה מתרץ והבי קתני זמן ק"ש דשכיבה
 אימת משעה שהכניס וכנסים לאכול ותו לא מידי דסיפא דקתני עד סוף אשמורה ראשונה
 הוא דברי ר"א ורישא לאו ר"א היא ותירץ לו ג"כ מה דהיה קשה לכאורה דא"כ אמאי לא
 השמייענו הת"ק סוף הזמן אבל זה תירצנו בנחות לשונו תנא אקרא קאי דכתב בשכבך ובקומך
 ור"ל דסוף הזמן מבואר בקרא וא"ל לפרשו דהקדימה התורה בשכבך לבקומך ע"כ דמיירי
 מאדם שקורא בסוף הלילה קודם ע"ה כנ"ל וא"כ מבואר בקרא שימנה עד שיעלה ע"ה רק
 דכל זה הוא לתירץ אב"א רישא לאו ר"א אבל לתירץ ראשון תרי תנאי אליבא דר"א הדרא קשיא
 לדוכתיה

לדוכתיה כנ"ל לזה מתרץ אב"א יליף מבריותו של עולם ובאמת לא השמיענו הפסיק ג"כ שום דין רק בסדר בש"ע וגבי תמיד יש טעמים הרבה על שכתבה בקר תחלה ולכך פריך אי הכי דליכא שום נפקותא לדינא סבא דקתני בשחר מברך כו' ומ"ש ברכות מק"ש דכל"ז ה"א גבי ק"ש אשמעינן דין הכל וגבי ברכות ליכא למימר הכי כנ"ל אבל השתא דליכא נפקותא לדינא פריך שפיר מ"ש ק"ש מברכות ודו"ק :

ע"ב תוספת ד"ה

דלמא ביאת אורו כו' וי"ל דהכי פירשו ממאי וכו' ועדיין יש שהות ביום חמש מילין עד זאת הכוכבים כו' עכ"ל ולכאורה הוא שפת יתר דמה לי אם יש שהות ביום ה' מילין או ד' מילין ועוד למה לתוספת להכניס עצמם בשלמותא מה שהוא פלוגתא בגמ' ד' מילין או ה' מילין והוה ליה לתוס' למימר ד' מילין ותפסת מועט תפסת ממן"י • וגראה דלכאורה היה קשה י"ל פי' התוס' בשלמא לפרש"י הכל ספק הוא אם פי' הפסוק ובא השמש הוא שקיעת החמה והיינו זאת הכוכבים או ביאת אורו היינו למחרתו שיאר השמש ביום השמיני ולפ"ז שפיר מלתא אגב אורחא קמ"ל התנא להניס אימת קא אכלי בתרומה משעת זאת הכוכבים דא"ל לומר דאכלי תרומה למחרתו בשחרית כיון דתלי ק"ש של ערבית בתרומה דקורין שמע בערבית משעה שהכניסו כו' אבל אם נאמר כפי' התוס' דהספק בגמ' הוא אם גמר שקיעה שהוא ז"ה או דלמא תחלת שקיעה ולפ"ז אכתי לא השמיענו התנא מידי במה שתלו ק"ש בתרומה דלמא ק"ש גופיה זמנה מתחלת שקיעה דלפי דברי התוס' א"ל לומר שהשמיענו התנא העיקר בזה דכפרה לא מעכבא שלא נאמר ובא השמש הוא פי' כשיאור השמש כפרש"י דהר"י התו' דחו פ"א מכמה קושיות וא"כ מאי קא משמע לן התנא בזה שתלי ק"ש בתרומה והוה ליה למימר מאימת קורין את שמע משעת שקיעת החמה אבל זה יש לתרץ דהני כולו תנאי דפליגי בזמן ק"ש ליכא שום תנא שמקדי' זמן ק"ש כמו ר"י דס"ל מפלג המנחה והוא שעה ורביעי קודם הלילה אבל קודם זמן הזה ליכא שום תנא שיסבור דהוי זמן ק"ש דשכיבה כלל ולא קרינן ביה ובשכך ולפ"ז שפיר מלתא אגב אורחיה קמ"ל מדתלי תנא ק"ש בתרומה ע"כ דזמן תרומה הוא משעת זאת הכוכבים שהוא גמר שקיעת דא"ל תחלת שקיעה א"כ לא הוי זמן ק"ש כלל שהרי מתחלת שקיעה עד סוף שקיעה הוי מהלך ה' מילין וזה עולה לשעה ומחצה קודם הלילה ולא הוי זמן שכיבה כלל לכלהו תנאי אבל כל זה הוא אם נאמר כמ"ד דמתחילת שקיעה עד סוף שקיעה ה' מילין אבל למ"ד ד' מילין א"כ עולה לשעה וחומש קודם הלילה ושיער זה מאוחר משל ר' יהודה דפלג המנחה הוי שעה ורביעי קודם הלילה וא"כ שפיר נוכל לומר דזמן תרומה וק"ש הוא תחילת שקיעה דהוי נמי זמן שכיבה דהרי לר"י דס"ל כלג המנחה זמן ק"ש הוא קודם לזמן הזה ולפ"ז הדרא קושיא לדוכתיה דלמא תנא התנא ק"ש בתרומה כיון דלא אשמעינן מידי דאכתי מידי ספיקו לא נפיק ולכך הוצרך התנא לפרש ועדיין יש שהות ביום ה' מילין עד זאת הכוכבים וא"כ השמיענו התנא שפיר כנ"ל והוכיחו התוס' לנפש דע"כ דס"ל לבעל הגמ' כמ"ד ה' מילין דאל"כ יהיה קשה קושיא ה"ל מאי אשמעינן התנא בזה דתלי ק"ש בתרומה ודוק :

דף כ"ו ע"א פיעה ולא התפלל מנחה מהו שיתפלל ערבית ב' א"ת טעה ולא התפלל ערבית יתפלל שחרית ב' משום דחד יומא הוא משום שהיום הולך אחר הלילה אבל מנחה עבר ומה בטל קרבנה א"ד תפילה רחמי הוא ואימת דבעי מנלי ת"ש לא התפלל מנחה

מסכת ברכות

מנחה התפלל ערבים ב' מיתבי מעוות שלא יוכל לתקן זה שעבר ולא התפלל ערבית או שחרית או ק"ש ומשני כן במזיד וקשה א"כ האיך קאמר אותם טעה ולא התפלל ערבית התפלל שחרית ב' דהא ידע הברייתא מעוות לא יוכל לתקן וי"ל בשלמא על הא לא קשי' דהא מעוות שלא יוכל לתקן היינו שלא התפלל ערבית ושחרית ולא השלים בראותו יום א"כ שוב א"א לתקן אבל עכשיו דפשיטא ליה דאפי' מנחה יש לו תשלומין משום דלא אמרינן עבר זמן וכו' פ"ט ואי' פוסקין ובב"י בשם הר"י ותלמידו הרשב"א סי' ק"ח דאפי' לא התפלל כמה ומכן ישלמו משום דלא אמרינן עוד זמן כו' א"כ שפיר הקשה הכתוב הכא משמע דאפשר בתקנה ממשי במזיד ואף להרב דס"ל באמת אין לו השלמה אלא בתפילה שלאחריו רק על האי דלא התפלל שחרית ב' לא היה קשה מהא דמעוות די"ל שלא השלים בתפילה שלאחריו לכך חשיב תפילת מנחה שם בהא דמעוות כו' משום דאיירי באופן שהיה יכול לתקן ולא היקן משא"כ מנחה דליכא תיקון כלל לא חשיב אבל עכשיו דגבי מנחה יש השלמה לא תני' רק קשה מאי משני התרנן וק"ל :

דף מ"ע"ב על כולן אמר שהכל יראה רב הונא אמר חוץ מפת ויין וד' וחסן אמר אפי' פת ויין לימא כתנאי ראה גלוסקי יפה אמר מה נאה גלוסקי זה ברוך המקו' שברא ראה תאנה אמר מה נאה תאנה זה ברוך המקו' שברא יראה דר"ע ר"י אומר כל המשנה מוטבע שטבעו חכמי' בברכות לא יאונה בימא ר"ה כר"י ור"י כר"מ א"ל ר"ה אלא דאמרי ע"כ לא קאמר ר"י התם אלא דקא מזכר שמה דפת אבל הכא אפילו ר"מ מודה ור"י א"ל אלא דאמרי אפי' לר"י ע"כ לא קאמר ר"י התם אלא דקאמר ברכה דלא תקנו אבל הכא ר"י מודה תוספו' בימא ר"ה כר"י וא"ת והא ר"י אמר כל המשנה מוטבע כו' א"כ אפי' בשארי ברכה לא יראה ולא מצעי ביין ופת וי"מ דע"כ לא קאמר ר"י אלא כן דאינה ברכה כלל אבל בדרכו שהכל מודה וקשה אי ידע המקשין מהאי סברא א"כ מאי פריך ר"י דאמר כר"מ וי"ל דכאן קשה למה תנא פת ויין בב' בבות אמאי לא תאנא בבבא אחת אלא תנא פת להודיע כח דר"מ ותנא תאינה להודיע כח דר"י אך קשה למה תנא תאינה אי להודיע כח דר"י אומר לא יראה (ולא ה"ק ואלו דאמר ברוך המקום כו' אלא אף זו בשאר פירות נמי לא יראה) וא"כ ל"ל אלא מוכרחין אינו לומר דאי תנ' תאנה ה"א אף בשאר פירות יראה ודקאמר ר"י כל המשנה) אלא להודיע כל המשנה אף בשאר פירות נמי לא יראה וא"כ תאנה ל"ל אלא מוכרחין לומר דאי לא תני תאנה ה"א בשאר פירות יראה ודק"א ר"י כל המשנה כו' ה"ק לא זו בלאמר ברוך המקום כו' דלא הוה ברכה אלא בירך איזה לכן תאנה וא"כ השתא דתני תאנה קשה למה באמת אמר ר"י כל המשנה כו' א"ל אשאר פירות הא תנא תאנה אלא ה"ק לא זו דקאמר בה"מ דאינה ברכה אלא אף דאמר איזה ברכה שמשנה מוטבע כו' נמי לא יראה אלא"כ פריך המקשין שכבר ר"י כר"מ דכר"י לא אתי דהא אמר לא יראה ודקאמרת דוקא הכי לא הוי ברכה הא בשהכל מודה הא אמר כל המשנה כו' ומתרץ התרנן דאי' עוד תילוק בין ברכה דתיקון ובין לברכה דלא תיקון רבנן רבנן וא"כ ג' מחלוקת בדבר א' באינה ברכה כלל וא' דברכה דלא תקנו רבנן וא' ברכה דתקנו רבנן רק לא על אותו דבר דהיינו שהכל וא"כ א"ל ר"י א"ד אפי' כר"מ והא דאמר ר"מ לא יראה משום דהיא ברכה דלא תיקון רבנן ודוקא קשי' לימא דלא יראה סתם ה"א דוקא היכא דלא היה ברכה כלל אבל אי הוה ברכה אפי' אי הוה ברכה אפי' תקנו רבנן נמי יראה לכך אמר כל המשנה כו' אבל אי תקנו רבנן בב' שהכל

אף ר"י מודה דיצא והשתא מובן התוס' לזריך ממ"כ אי ידע המקשין החילוק דתיקנו רבנן א"כ מאי פריך ר"י פר"מ ואי לא ידע א"כ ר"מ כמאן ומתרץ המקש' לא ידע החילוק אי הוה ברכה ללא הוה ברכ' והחילו' הג' לא הוי ידע וא"כ ר"ה כר"מ ולא כר"י דאי כר"י והכי משו' דלא הוי ברכ' כלל הא אמר כל המשנה כו' משמע אפי' הוה ברכה נמי לא יצא בשהכל ור"ה כר"י ודוקא אמרת כל המשנה משמע דבשהכל לא יצא י"ל דקאי אפכת ובשאר פירות יצא בשהכל ודק לימא סתם לא יצא הא דבפת יוצא בשהכל לכך אמר כל המשנה כו' ודק עכשיו נמי נטעה וימא בשאר בשהכל נמי לא יצא מוטב דנטע לחומרא מדנטעה לקולא דבפת יוצא בשהכל ודוק *

מסכת שבת

דף ב ע"א תוס' ד"ה פשט העני בעל הבית כו' ותדע כו' עכ"ל כראה דר"ל דלא נימא דדוקא דרייקין מהא דחשיב עני ועשיר בתרתי לאו דוקא למילף דהואה מלאכה גרוע נשמיעטו מן הדא דכתב רחמנא תרי קראי לעני ולעשיר ול"ל דכתב לתרתי בחדא קרא סגי כל היכא דמילף הוואה דבעל הבית אע"ג דלא הוו במשכן כדמוכח בסמוך בא"ד וידיק בזה לקמחבל להוצא דעני דהו' במשכן ל"ל לא משו' דהואה מלאכה גרוע ודו"ק : **בא"ד** וגבי הכנסה נמי כו' וא"ת כיון דהכנסה כו' וי"ל דלויטריך כו' וא"ת כיון דלויט' כו' וי"ל דתנא ליה אידי כו' עכ"ל וגראה אע"ג דמסקי דלא תנא הכנסה אלא אידי ומשום הכי מסקי הכא אלא לרווחא דמילתא דתיקן הברייתא ככ"ע דלענייהו דרבנן צפ' היוזק איצטרך לאהודורי דהוה הכנסה במשכן דאי לא הוה אשכחן הכנסה דהוה במשכן הוה מחוייבין כל תולדה דהואה אף דלא הוה במשכן וה"ה הזורק מרה"י לרה"י כו' כדאית' צפ' הזורק כדמסקי התוס' סברא זו לענין הוצאה עיי' תוס' ד' ע"א ד"ה דר"ע סבר ולא שגא וכ"ת אכתי הכנסה דב"ה לא הוה במשכן וי"ל דשם הכנסה הוה תו לא אריכא לן וכיון דלרבנן ע"כ לא משום אידי נקט התנא לפום קושטא דמלתא דהואה מלאכה גרוע ולכן דייקי נמי התוס' שפיר וכתבו וז"ל וגבי הכנסה נמי ודו"ק :

ע"ב גמרא מאי שגא כו' וא"ת מעיקרא מאי קא גייחא למיקשה התם דתני שנים שהן ד' כיון דס"ד דיציאות דווקא קתני וחייבי קתני בדמסיק ונראה דניחא ליה דחשיב ב' יציאות בזדון שבת ושגגות מלאכה ואפכא כיון דחשיב גבי טומאות בידיעות והעלמות ה"ל דמ"ש והא דלא תני ידיעות שבת משום דהתם ידיעות קמייתא קחשיב עיין תוספת ד"ה ידיעות והשתא קא קשיא ליה הכא כיון דחוינן דלא איכפת ליה לתנא למתני התם כי הכא דאלת"ה קשה מ"ש וכו' א"כ ל"ל דנקט יציאות ליתני רשויות שבת דהוה ב' שהן ד' באיסורי גופייהו ודו"ק :

גמ' אבות מאי גיהו כו' ר"ל הא ע"כ הוצאה דב"ה לא הוה במשכן חשיבא דודאי בקרקע היה עומדין עיין תוס' לעיל ע"א ד"ה פשט כו' וגם כיון דחשיב הוצאה דעני ודב"ה בתרתי ותנן אבות ל"ט ותו לא א"כ ע"כ הוצאה דב"ה הוה תולדה א"כ תרתי הווין כנ"ל ותו לא ודו"ק *

תוספת ד"ה התם דלאו עיקר שבת אבות תני וכו' וא"ת וכו' וי"ל דלא דמי וכו' עכ"ל לא סליק פירקא הדין לפגם מה דכתבינן לעיל דהא הוצאה דב"ה נמי כתיבה

מסכתו שבת

עין תוס' הג"ל פכט ועין למטה דיבורינו בסמוך :

ר"י ד"ה והא דומיא דמראות וכו' ונכנס למקדש וכו' עין במהרש"א ונראה דהנז' רש"י בצחות לשונו להא כיון דמהכא נידון דע"כ כי פריך יציאות תרתי הוא דהויין משום דהוצאה דב"ה תולדה הוא דהוא כג"ל א"כ ע"כ לא יחא ליה למקשי' בפירוקא דהת' כג"ל לא ודאי יחא ליה משום דבמראות נגעים קתי תולדות משום דלאו משום אידי קתי התם מראות נגעים אלא משום דדמו להדדי בקרבן עולה ויורד אי' בדלי דלות עין תוס' לשם בפצועות וה"ד כגון דנכנס למקדש אבל במראות נגעים לא איירי אלא בלטהר מנגעו ולהכי לא קתי להו התם לכולהו אבל הכא מהדרינן אגווי דמי להדדי כג"ל וכו' דנקט רש"י כאן בצחות לשונו ונכנס למקדש דאיחא בדלי דלות כג"ל ודו"ק :

גמ' הני תמני הויין כו' לא פריך אלא לפום מה דס"ד דזה עומד וזה מניח חייב כדמסיק ופריך לקמן אבל לפום קושטא דמלתא דניחא לן בהכי דמתניתין לא איירי אלא ביציאות משום דבעי למתני לא יחא החייט גס כי היכא דנידוק דזה עוקר וזה מניח פטור אע"ג דפצועות ודאי נקט גמי וחשיב הכנסות דהא דאי זה עוקר ואידך מניח לא ס"ד דמחייב לאחר המניח אי אידך הויר בעיקרה ומנה ידעין דהגג אס ע"פ דיבורים דעוקר הא קיימא לן בכריתות פרק א"ל דהיכא דעד אחד אמר אכלת חלב והוא אומר אינו יודע פטור עין בתוס' וע"כ משכחת לה בידעין ב' שגשבה תיגוק לבין העכו"ם ובכה"ג איירי ע"כ מתניתין דבכה"ג לא משכחין אלא דפטורי דבכה"ג ליכא למימר שגג בשבת וזדון במלאכות ואיכא ודק התנא למתני ב' שהן ד' וכו' דע"כ מכאן נידוק דזה עוקר כו' כטור ולא יחא ליה למתני אלא הני פטורי דבכה"ג בש"ס דאי לא דזה עוקר כו' פטור הוי אחי לירי חיוב חטאת וכג"ל אבל המהקשה דס"ד דבכה"ג חייב פריך תרתי סרי הויין ומשני ומסיק פטורי דחתי לירי חיוב חטאת כו' ר"ל בתיגוק שגשבה לבין העכו"ם כג"ל והשתא פריך שניהם פטורים והא איתעבד כו' ודו"ק היטיב כי נכון הו' :

דף ג' גמ' בעא מיניה רב מרבי הטעינו כו' ר"ל וקא מבצי ליה אי רכוב הוי כמהלך אי לא עין תוס' דף ה' ע"ב ד"ה אגוז כו' והיינו דקאמר ליה רבי חייא בר כהתי כ' חדאי רב בעי אלא כג"ל ועין תוס' ד"ה עיקרת גיפוז באל"ה מ"ט ידו כו' ובמה שכתב המהרש"א עין עליו דלא קשה ע"פ הג"ל ולא מידי ודו"ק

עוד שם בתוס' ד"ה מ"ט כו' ואין נראה דבכל עניין כו' עכ"ל י"ל דניחא ליה לרש"י בזה דדייקינן מה ידו בסמוכה לענין קינין עין בתי"ט בגיטין יעו"ש ודו"ק

שם ד' בעא מיניה רבא מרב נחמן היתה ידו מלאה פרות והוציאה לחוץ מהו להחזירה לאותו חצר א"ל מותר להצר אחרת מהו א"ל אסור ומ"ס לבי תיכול עלה כורא דמלחא התם לא אתעביד מחשבתו והכא איתעבדא מחשבתו ע"כ התלמידים מקשים לפי דעת בעל הבעיא הן שזין כמו שהקשה מ"ס א"כ מה קמבצי על השני הוה לפשוט דמותר כמו שהשיב על הראשון וי"ל דלכאורה יש להקשות הוה לרבא לבעי על חצר אחרת קודם ומאחזו האבעי יכול לפשוט ממ"כ לאותו חצר אם מותר או אסור אם ישיב בחצר אחרת מותר כ"ש לאותו חצר מותר ואם ישיב לו להצר אחרת אסור תפשוט לאותו חצר מותר דאל"כ אף לאותו גמי אסור הוה לרב נחמן למשיב בריתא דהשתא לאותו חצר אסור להצר אחרת

אחרת מבני אכל השתא דקא שילי לו על אותו חזר אם ישיב לו חסור כ"ס לאחר אחרת
אכל אם ישיב לו מותר אי אפשר לכשוט לחזר אחרת ש"מ שאסור דל"כ הוה להשיב בריתא
השתא לחזר אחרת מותר לאותו מבני דלמא משום הכי לא רתח דמי שהוא רוצה להחמיר
וחמיר על עצמו והין כאן שוב תקלה ע"כ צריך דרבא הוה ידע מכה סברת עצמו לחזר
אחרת יא להחמיר אבל לא ידע טעם הדבר ע"כ אי הוה שאל בחזר אחרת קודם הוה צריך
לו לשאל אף אם ישיב לו חסור אבל לאותו חזר מאי מותר מאי טעמא כיון דהוה לא ידע טעם
הדבר לפי זה לא הוה קפידא אף שהוא שאל לו קודם לאותו חזר לפי דעתו שהוא
לא ידע טעם הדבר הוה צריך לו לשאל על שיהא אף שאם ישאל קודם על חזר אחרת הוה
צריך לו לשאל עוד על אותו חזר כ"ל והשתא מתורץ קושית התלמידים כיון ששמע שהוא
השי' באותו חזר מותר סבר אפשר שהוא סבר בחזר אחרת נמי מותר והא דלא סבר משום
שאין בו שום תקלה או אפשר סבר בחזר אחרת אסור ולכך שאל על חזר אחרת והשיב לו חסור
ופריך מ"ש פירש מאד המבדיל יא להחמיר בחזר אחרת מבאותו חזר אבל לא ידען טעם
הדבר ודו"ק וכן יש לתרץ בעינינו צענין היום קודם ומחר חול וכו' אך בהפך

דף י"ד ע"א והא דאשור ורובו צמים שאובין מ"ט גזרו דיה רבנן נאמאה א"ר ביבי
א"ר אסי שבת חלה היו טובלין במי מערות מכוסים וסרוחים והיו נותנין
עליהם מים שאובין התחילו ועשהום קבע גזרו עליהם נאמאה מאי קבע אמר רביי שהיו
אומרים לא אלו מטהרין אלא אלו ואלו מטהרין אמר ליה רבא מאי נפקא מינה הא קא טבלו
בהק אלא אמר רבא שהיו אומרים לא אלו מטהרין אלא אלו מטהרין רש"י בד"ה הכי
גרסי' היו טובלין במי מערה סרוחים מוכנסים שם דה מ' סאה מי גשמים שהם כשרי' לכל
טמא חוץ מזה לבדו דכתיב ביה מים חיים ובד"ה מאי נפקא לן מינה כו' עכ"ל ויש להבין
כיוצא רש"י בשמי' ליבורים אלו דלמאי נפקא מינה הוצרך רש"י לכתוב ששירים לכל טמא
חוץ מזה כו' ובדבור שני שהאריך רש"י תיבת לן ובגמרא ליתא תיבות לן רק למאי כ"מ ורש"י
כתב למאי נפקא מינה לן הלא דבר הוא ואם לאו כוונה הגו' רש"י תיבות לן למה בגמ'
לא כתיב לן וע"כ שהיא גירסא אחרת בגמ' ויש להבין במה מחולקים הגירסאות דלכאורה
אין שום נפקותא בזה וכל דבגמ' הוא עפ"י גו' התוס' ורש"י אול לשיטתו דבדף ז"א ע"א
פעי מינה רבא מרב נחמן זרק כוית תרומה לבית טמא מהו למאי אי לעינן שבת כגרוגרת
פעינן אי לעינן נאמאה דכביצה אוכלין פעינן לעולם לעינן שבת וכגון דליכא כחות מכביצה
אוכלין והאי משלוינן לביצה מאי מדאכטרך לעינן נאמאה מיחייב נמי לעינן שבת או דלמא
לעינן שבת כגרוגרת פעינן עכ"ל תוס' בד"ה פחות מכביצה אוכלין וה"ה דהמ"ל דליכא
לביצה אוכלין שאין הם צריכים לצירף וכדת לבד צריך לצרפן אי נמי אומר ר"י דנקט דוקא
פחות מכביצה אבל כביצה אפשר דאין מצטרף כיון שקודם צירף כבר מטמא דלמא שבע לה
נאמאה דבעי היא בהקומץ רבה גבי עשרון שחלקו ונאמא אחד מהם והגיוחו בכלי ונגע טבול
יום בטמא מהו מי אמר שבע לה נאמאה ולא נאמא הטהור אע"ג דהם היו שניהם טהורים
ונגע ט"י באחד מהן שניהם טמאים דכלי מצרף מה שכתובו לקדש השתא דשבע לה נאמאה
לא מצטרף א"ר לא אמרינן שבע לה נאמאה ומשום דהתם מספקא לן נקט פחות מכביצה
עכ"ל ויש להבין כיון דתירוצו של ר"י הוא ת"י מספקא דנקט דוקא פחות מכביצה כו' למה
לתוס' מתחלה לכתוב דף' וזקוקה"ה דהמ"ל כו' וכל דהתוס' בד"ה אי כו' כתבו בשם

מסכת שבת

רש"י דאוכל מקבל טומאה בכל שבו כו' רק דלטמא אחרים בעינן כביצה אבל התום ס"ל דאין אוכל מקבל טומאה פחות מכביצה ע"ש ולפ"ז י"ל דמ"ש מתחלה וה"ה דהמ"ל כו' הוא לפירש"י דאוכל מקבל טומאה בכ"ש א"כ לא שייך תירצו של ר"י שכתבו אבל כביצה אפשר דאין מאכירף כו' דלמא שבע לה טומאה דהא לרש"י א"צ צירוף לקבל טומאה דהרי מקבל טומאה בכ"ש רק דהצירוף הוא להיות בכביצה כדי לטמא אחרים וזוהו אין שייך למימר שבע לה טומאה וא"כ בהכרח לומר דהמ"ל דאיכא כביצה אוכלין כו' אבל תירצו של ר"י הוא לדעת התו' דפחות מכביצה אינו מקבל טומאה ואיני לפיכך גמ' דמנחות דף כ"ד ע"א שהביאו התום וז"ל בעי רבא עשרון שחלקו ונטמא א' מהן והניחו בכסא וחזר ט"י וגעג בלוחו טמא מהו מי אמרינן שבע לה טומאה או לא א"ל אביי ומי אמרינן שבע לה טומאה והתנן סדין טמא מדרם ועשאו וילון טהור מן המדרם אבל טמא מגע מדרם א"ר יוסי באיזה מדר' געג זה א"א שאם געג בו הזב טמא מגע הזב כי געג בו הזב מיהא טמא ואפי' לבסוף אמאי לימא שבע לה טומאה א"ל וממאי דהאי שאם געג בה הזב לבתר מדרם דלמא מקמי מדרם דהויא טומאה חמורה על טומאה קלה אבל הכא דאידי ואידי טומאה קלה לא עכ"ל הגמ' העולה מכל הנ"ל דאי אמרינן שבע לה טומאה איכא תלת מילי לקולא א' לענין עשרון הנ"ל בצעי' דרבא דלמא נטמא הטהור ע"י צירוף כיון דשבע לה טומאה והשני לענין סדין דמתני' דטמא מדרם אם עשאו וילון דטהור ממדרם וממגע מדרם ג"כ דשבע לה טומאה ולא קיבלה מגע מדרם לבתר שהיתה טומאה מדרם : השלישי לענין כביצה אוכלין טמאים והניח פחות מכביצ' אוכלין אצל' וגעגה טומאה בשניהם דאינו מאכירף כיון שקודם צירוף כבר נטמא ושבע לה טומאה כמ"ש התו' הכ"ל בד"ה פחו' מכביצה כו' ופחות מכביצה הנ"ל הוא טהור ולפ"ז יש להקשות מאי פריך רבא מ"מ הא קא טבלי בהק הא איכא נ"מ רבתי שיצא מזה תקלה דאם יטעו שאין אלו מטהרין לבד בלא המים שאובין ויסבדו שהוא טמא עדיין ואם יגע בשום דבר יהיה טמא לדעתם והח"כ אם יגע שום טומאה אחרת בזה יאמרו שלא קיבלה טומאה השני' דשבע לה טומאה ויבא קולא מזה ה"י תלתי מילי כנ"ל וכיון דלרבא מספק' ליה אי שבע טומאה או לא א"כ מאי פריך מ"ט דלמא אמרי' שבע לה טומאה ואיכא נ"מ כנ"ל ויש לתרץ דבאמת לרבא הייתי יכול לומר נ"מ הכ"ל אבל קושי' רבא הוא על אביי שאמר לא אלו מטהרין אלו אלו מטהרין דהרי אביי ס"ל דלא אמרי' שבע לה טומאה כנ"ל וא"כ פריך שפיר מכ"מ : עוד י"ל דאף לרבא אין שום נ"מ דהרי נפקותא ראשונה לענין עשרון ג"כ צריך לומר באופן זה כשיטבול זה ולא נתן עליו מים שאובים עדיין יגע בחצי עשרון קדש ויסבדו שהוא טמא ואח"כ כשיניחו בכסא ושם עוד חצי עשרון טהור יגע עוד ט"י בלוחו טמא ויאמרו שהטהור לא נטמא ע"י צירוף כיון דשבע לה טומאה דנפקותא זו אין שייך לומר באין דהאיך שייך לומר שיכנס למקדש ויגע במנחה קודם כיון שלדעתם הוא טמא והאיך אפשר לומר דגזרו חכמים משום דבר זה דלא שכיח שיעבור על טומאת מקדש וקדשו לטמא : וכ"מ שני' ג"כ אינו דהרי ע"כ צ"ל באופן זה כגון שטבל הזב ולא נתן עליו מים שאובים ולטעותם עדיין הוא זב ואם יעשה בסדין מדרם יהי' הסדין טמא מדרם ואם יגע איזה זב גמור אח"כ בסדין יאמרו לה שבע טומאה ולא קיבלה מגע זב וכשיעשהו וילון יהיה טהור מכולם ובאמת הוא טהור כשטובל ואינו עושה מד'ם וכשיגע זב אחר יהיה טמא געג זב ואף שיעשהו וילון לא נטהר ממגע זב דו"ה דהרי הגזירה היתה על אותן שטמא

מים שאובין אחר המקוה לפי שהיו טובלין בני מעדר' מכונסים וסרוחים זנותים עליהם
 שאובים כדי להעביר סרחון המקוה כמו שפי' רש"י וגם זה דבש' מים חיים לא היו נותנים
 מעולם עליהם שאובים ולא היה שום צורה גבי' זה כיון דלא היו נותנין עליהם שאובים
 ולא היה שום גי'ר' גבי' זה כיון דלא היו נותנין עליה' שאובין כלל וא"כ ליכא למיחש שישברו
 שעדיין הוא זה אף לאחר שבילה כיון שלא נתן עליו מים שאובים שהרי מעולם לא ראו
 שיתנו מים שאובים על הזב לאחר שבילה שיטעו כן - וק"מ שלישית לערין בכביצה אוכלת
 לפיר' שי לאוכל מקבל טומאה ב"ש ג"כ ל"ל ג"מ זו דהרי ע"כ ע"כ ל"מ זו באופן זה פתח
 שטמא זה טבל ולא נתן עליו מים שאובין עדיין וישברו שהוא טמא ואם יגע בכביצה אוכלת
 יהי טמא ואח"כ כשיטעמו עמהם עוד פחות מכביצה אוכלת טהור' ויגע אחר בשניהם
 אח"כ יאמרו דהינו מטעמך דשרי' לה טומאה ולפרש"י ל"ל כן כיון דה"ז לצירוף אבל לפי
 התוס' דס"ל דהיו אוכל מקבל טומאה פחות מכביצה שיק' שפיר בומר כן ג"מ זו גלפ"ז רש"י
 גרם מאי ג"מ לן ככ"ל רבא הויר לא מצעי להביי אין שום ג"מ אף לרבא דס"ל דשבע לה
 טומאה ואפי' איכא כמה ג"מ ככ"ל מ"מ מאי נפקא לן כלומר לפי' דש"י דאח"כ לשיטתיה
 שפירש לאוכל מקבל טומאה בכל שהוא אבל ליכא שום נפקא מיני' כדפרשתי וכו' לכן גרס
 רש"י תיבת לן דאזל לפירושו וככ"ל אבל לפי התו' דס"ל דאין אוכל מקבל טומאה פחות
 מכביצה וא"כ איכא הרבה ג"מ ככ"ל ולפ"ז מאי פריך מאי ג"מ לכן לא גר' תוס' תיב' לן ור"ל
 דמקשי' אליבא דרביי ליכ' שום ג"מ אבל לרדיי איכ' כמה ג"מ והשתא לא יקשה מירי ומתורץ
 שפיר הכל דו"ק =

דף יט ת"ר אין משלחין איזרות ביד נכרי בע"ש אלא א"כ קוצץ לו דמיו בש"א בדי
 שיגיע לביתו וכו' אומרים כדי שיגיע לבית סמוך לחומה ופריך והלא קוצץ אמר
 רב ששת הכי קאמר ואם לא קוצץ וכו' תוס' ד"ה אלא א"כ קוצץ ומתניתין נמי דנותנין כלים
 לכובס ועורות לעבדן איירי נמי בקוצץ והא דפריך והלא קוצץ לב"ה פריך על זה לכאורה קשה
 מה שייכות הא מה דפירשו לב"ה פריך להא דלעיל וגרסא המהרש"א הקשה מאי פריך והלא
 קוצץ דלמא סבר כה"ק דר"ע אף בקוצץ אסור ותיירץ מדקאמר אלא א"כ קוצץ משמע בכל גווי
 מותר והדר קאמר וכו' אומרי' כדי שיגיע לבית הסמוך לחומה משמע אף בקוצץ אסור פריך
 והלא קוצץ ע"כ משמע מדבריו דהכי פירש הש"ס אין משלחין איזרת וכו' אלא א"כ וכו'
 קאמר הת"ק לאו אליבא דכ"ע אלא ב"ש וכו' פליגי בזה וכל הדבריתא ת"ק קאמר אף מנא
 לן לומר כן דלמא הת"ק פליגי אב"ש וכו' ושלשה פליגי בזה לת"ק בקוצץ מותר בכל גווי
 לב"ש עד שיגיע לביתו של מי שגשתלת ולב"ה כדי שיגיע לבית הסמוך לחומה ולפי זה
 הוה אמרין דפריך והלא קוצץ לב"ש דוקא פריך דהא במתניתין אין נותנין כלים לכובס ועורות
 לעבדן אלא כדי שיעשו מצעור יום היה משמע בשלא קוצץ אבל אם היה קוצץ מותר והבי
 קאמר אף בקוצץ עד שיגיע לביתו לכן פריך והלא קוצץ אבל זה לית' א"כ למה דקאמ' במתניתין
 ב"ה מתירין אי הוה מוקמינן מתניתין בשלא קוצץ אפי' הכי ב"ה מתירין בכל גווי וכו' אף
 בקוצץ אינו מתירין אלא עד לחומה וזה רחוק מן השכל אלא ודאי מתניתין נמי איירי בקוצץ
 א"כ לב"ש אין כאן שום קושיא כי לב"ש לעולם אסור אף בקוצץ רק לב"ה קשה במתניתין
 קאמרי' ב"ה בקוצץ מותר בכל גווי כמו דאמרי' וכו' מתירין סתם זכאן קאמרי' ב"ה עד
 לחומה וכו' הדברים המשך התוס' וכו' והבין :

מסכת ייבת

דף ד'

תוס' ד"ה למשרי אברים וכדרים וא"ת אי אברים וכדרים דחול כדפ"ה הא אמר
 ב"י אלו קשרים עולות שבת בשבתו ולא עולות חול בשבת כו' וי"ל דהתי למשרי
 אברים וכדרים דחול כשמעלה בהן האור מבעוד יום והא דקאמר ולא עולות אברים וכדרים
 דחול בשבת היינו דווקא בשלה משלה בהן האור כו' וריב"ז מסתפק בשאר קרבנות כשמעלה
 בהן האור אם נעשו כלחטו של מוצח למשרינהו בשבת או לאו דלמא דוקא בתמיד מהני
 האי טעמא משום דשם תמיד דוחה שבת עכ"ל התוס' וי"ל לכשט ספקו של ריב"ז מגמרא
 דפסחים דף כ"ט דמי ליה רב ספרא לרב כתיב לא ילין לבקר זבח חג הפסח לבוקר הוא דלא
 ילין הא כל הלילה ילין והכתוב עולות שבת בשבתו ולא עולות חול בשבת ולא עולות חול ב"ט
 א"ל כבר רמיה טיהל ר' הבה בר חייה לר' אבהו ושני ליה הכא בארבעה עשר שחל להיות
 בשבת עסקין דחלבי שבת קריבין ב"ט ע"כ ומקשי' העולם דלפ"ז ל"ל במועדו ללמד
 דכסח דוחה שבת הא מקרא דלא ילין דהכא מוכח דדוחה שבת וי"ל דאי לאו במועדו הייתי
 יכול לתרץ קרא דלא ילין בעינן אחר דהיינו הא דקאמר כל הלילה ילין היינו כשמעלה בהן
 האור מבע"י ודקאמר ולא עולות חול ב"ט היינו שלא מעלה בהן האור כדמשני התוס' על
 קושיתם ה"ל רק דעל הג"מ לא קשה מה דלא משני הכי משום דה"ל ג"מ אם נתרץ תירץ זה או
 תירץ הג"מ וחד מתרי שינויי קמשני ולפ"ז נפסטה סבוקא דריב"ז ה"ל ספיר דע"כ דאין
 חילוק בין שאר קרבנות לתמיד דאי משל בהן האור נעשו כלחטו של מוצח למשרינהו בשבת או י"ט
 דלכ"כ רק דדוקא בתמיד אמרינן משום דשם תמיד דוחה שבת א"כ הדרא קושיא העולם
 לדוכתיה ל"ל במועדו הא מוכח מקרא דלא ילין דפסח דוחה שבת וא"ל דנמי לתרץ כתיובי
 ה"ל דלא ילין מיירי כשמעלה בהן האור קשה הא אעפ"כ יתי' מוכח דפסח דוחה שבת דלכ"כ
 מאי מהני הא דמעלה בהן האור הא זה הטע"ל מהני לא בתמיד למשרי כליל שבת משו' דשם
 תמיד דוחה שבת אבל לא בשאר קרבנות וא"כ גבי פסח נמי כיון דאין שייך לומר שם פסח
 דוחה י"ט כדי למשרי כליל י"ט כיון דכסח ב"ט לא משכחת לה וא"כ מאי מהני גבי פסח הא
 דמעלה בהן האור אלא ודאי דכסח דוחה שבת וא"כ שייך לומר שכיר כיון דשם פסח דוחה
 שבת למשרינהו ב"ט כמו בתמיד דמהני האי טעמא דשם תמיד דוחה שבת למשרינהו כליל
 שבת ומכ"כ כליל י"ט ה"ה נמי גבי פסח מהני האי טעמא דשם פסח דוחה שבת למשרינהו
 כליל י"ט וא"כ ממ"נ אי כתיב הגמרא אי כתיב עלי מוכח שכיר דפסח דוחה שבת ובמועדו
 ל"ל אלא ודאי דלאו דוקא בתמיד מהני האי טעמא דה"ה בשאר קרבנות דלא דחו שבת נמי
 מהני כשמעלה בהן האור וא"כ הוה אמינא דכסח לא דחי שבת ואעפ"כ כל הלילה ילין כשמעלה
 בו האור כמו בשאר קרבנות דלא דחו שבת דמהני טעמא בהן כשמעלה בו האור ולכך איצטרך
 במועדו ונפסטה ספיר ספקו של ריב"ז ודו"ק :

דף כב

אמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דר"ת מנאי דכתב והבור רק אין
 בו מים ממשמע עאמר והבור רק אינו יודע שהן בו מים אלא מה ת"ל אין
 בו מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו ע"כ וגם ראיתי כמה מפרשים שדרשו ואני
 באתי רק לפרש כפשוטה רק נקדים מה דאבעי לן הדלקה עושה מצוה או הנחה עושה מצוה
 ופסחו דהדלקה עושה מצוה כדלקמן ואריכין את לפרש מאי נפקי מינה אי הדלקה עושה מצוה
 או הנחה עושה מצוה גראה אי אחד הדליק והשני הניח אי הדליה עושה מצוה בעל המדליק
 יא' וא' הנחה עושה מצוה בעל המניח יא' אך קשה לן מאן לן לש"ס דבדלוי אין צריכין
 שכיח

שתיק ללמא כריכינ הדלקה והנחה אבל בחד לא יאז ונראה משום דגרסינן לעול הניח רמזי
 נרו מבחוץ חטוי חייב רבי יהודה אומר בנר חטובה פטור אמר רבויא משמיה דרבה זלתי
 אומרת נר חטובה מצוה להניח בתוך עשרה וכו' משמע לת"ק אף בנר חטובה סבירי ליה דנ"ל
 החטוי חייב וקשה אמאי חייב הא ברשות הניחם שם וי"ל דכ"ע סבירי הין כח ביד חכמים
 להכניא ממנו של אחר' בלי שום דבר אלא בהא פליגי דגרסינן בב"ק קמפליגי דכ"ז ר"י ורבי
 שמעון בן לקיש ר"י סבר אשו דקא מחייב רחמנא משום חטוי וריש לקיש סבר אשו משום ממנו
 ובהא קמפליגי רבי יהודה סבר כריש לקיש אשו משום ממנו מחייב והא דמחייבי רבנן להדליק
 נר חטובה חייב כריש הדלקה והנחה אלא אחת מהן סגי והכי תקנו רבנן שאלה דיליק ואחד
 מניה ואין כאן להפקיע ממנו אחרים דמ"מ פטורין אף בשאר ימות השנה דהא אן מוקמינן
 ר"י כריש לקיש אשו משום ממנו ח"כ למאן יחייב אי לבשל המדליק שממנו שלו הא בעל
 המדליק לא הניח מבחוץ ומוכח שם כשהניח בעל החטוי נרו מבפנים אף שהאש שלו בעה"ח
 פטור ואי לחייב בעל המניח הא ממנו שאינו שלו כפרוך שם הש"ס וא"כ שהם אחד מדליק
 והשני מניח לעולם כטור ולהכי תקנו רבנן להניח נ"ח מבחוץ ואין כאן הפקיע ממנו
 ולהכי קמבעי ליה לקמן אי הדלקה עושה מצוה אי הנחה ות"ק סבר שריכינ הדלקה והנחה
 ורבנן תקנו להניח למעלה ומגמלה ורובו ומכ"ש אי סבירי לת"ק כרבי יהודה שאשו משום
 חטוי ממנו בעל המניח לעול' חייב ואין יכולים חכמי' להפקיע ממנו של אחר' בלי מה והשתא
 יובן מדכת' שהניח למעל' מכ' אמה פסול' כסוכ' וכמבוי ש"מ כר"י ס"ל ור"י כרשב"ל ואבו משו'
 ממנו ח"כ בחד מהם סגי או הדלק' או הנח' כמבעי ליה לקמן וכלעיל הקדש' מנה לקלני' כסוכ' ו
 למעל' מכ' אמה וכו' ור"י כריש לקיש אשו משום חז' וא"כ כריש אהה להניח למעל' מכ' שלא
 להפסיד ממנו אחרים ולכך דריש והבזר רק אין בו מים יקשה לך למה הסליכו דווקא בבזר
 שאין בו מים שלא יהיה ידיון בו הא הוא בהן נחשים ועקרבים אלא שמע מינה סבירי להן
 אשו משום ממנו דהא אמרינן בעלמא מי שנתחייב שריפה נחש הכישה והן הכילו אותו
 בין נחשים ובקרבים אלא ש"מ אשו משום ממנו והמסית לעולם פטור ח"כ אם ה' הדליק
 והשני הניח לעולם פטור כלעיל או הנחה עושה מצוה או הדלקה עושה מצוה ולכך הניח
 למעלה מכ' פסולה ודו"ק היטיב -

דף הג' ק אמר רב הנהא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום נר חטובה שהניח
 למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי ואמר רב הנהא דרש רב משמיה כו'
 מאי דכתיב והבזר רק אין בו מים נמשמע שאלמר והבזר רק אין אפי' יודע שאין בו מים
 כו' אלא מה ת"ל מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו עכ"ל תמוה הסמיכות ב'
 דברים אלו וג"ל ע"פ מה דחיתא בגמרא דסוכה דף ב' סוכה שהיא גבוה למעלה מכ' אמה
 פסולה ור"י מבזיר ואמרין בגמרא מחללות בשאין דפנות מגיעות לסכך אבל דפנות מגיעות
 לסכך אפי' למעלה מכ' אמה כשרה עכ"ל פוס' בד"ה מחלקות כו' תימא לא נימא כן
 במבוי ובנר חטובה דהא הכא הדפנות מגיעות ותייראו בשלמא בסוכה רחב הסכך ואיכא היכרא
 אבל קורה אינה רחבה חל' עשה עכ"ל וג"ל כ"ח לא משני מידי אף זה התירץ שייך גם בד"ח
 ויש עוד תירץ על כ"ח דאיתא בגמרא דצירבין מבוי שהא גבוה למעלה מכ' אמה ימעט גמרא
 מ"ש גבי סוכה דתני פסולה וגבי מבוי תני תקנת' סוכה דאורייתא תני פסולה מבוי דרבנן תני
 תקנתא ופי' תוס' תני תקנתא דף קלון ימעט משמע לכתחילה אבל לעבד שפיר דמי
 מכל מקום לא איכפת לן שהוא דרבנן ולפי' כל

מסכת ע"ב

מימי דרבנן לכתחילה אצל דעבד ש"ד דהא לא פלוג גבי ג"ח צמי הדין כושהוא ג"כ דרבנן
 זכמאמר תוס' במקומו ואיתא בגמרא קידוש היום וגר חנוכה איזו מהן עדף' ומסוק הגמ'
 דאפילו הכי כ"ח עדף' משום פרסומי ניסא זא"ב. כהסומי ניסא עדף' מדברי תורה ולפ"ז
 גובל לומר גבי ג"ח דאף למעלה מן' איכא היכרא דהא דשיעורא עדף' משום דאי הוו למעל'
 מן' דהיינו עדף' מקום' דאיכא היכרא זימנין יומא למעלה פהיכרא וכסול
 לכתחילה ודעבד שפיר דמי ואם כן לא קיים מצוותה דליכא פירסומי ניסא דעדף' מדברי
 תורה ובסוכה כה"ג כסולה לכך נתנו שיעורא עדף' דאף דניתרמי שנייה למעלה מן'
 ובדעבד אם לא יתקן איכא פרסומי ניסא אך זה התיירץ אינו משום שיש נפקותא בין ב' תירוצי'
 הכ"ל באם הניח חזיין של נרות למטה וחזיין למעלה מימילא לפי תירץ של משמעות
 תוס' דלמעלה מן' ליכא היכרא א"כ לא יצא כאן דבמקום דליכא היכרא הדליק ועיקר הדלקה
 עושה מצוה ובמקום פסול הדליקה אך לפי תירץ השני דלמעלה מן' גמ' איכא היכרא והא
 דאיט רשאי להניח למעלה דזימנין ימיה למעלה מהיכרא א"כ מותר אפילו לכתחילה להניח חזיין
 למטה וחזיין למעלה אך באן יש לדקדק למה אמר פסול' כסוכה וכמבוי הוה ליה למימר כסול
 סתם וג"ל שצא להשמייעטו שעוד דין נהג כאן ככסוכה וכמבוי כי היכי דכסוכה ומבוי אם
 יתן חזיין למעלה כו' פסול ה"ה באן גמ' פסול ולפ"ז אינמא' לתירץ הכ' דלפי תירוצ' הכ' נרא'
 להכשיר חזיין למעלה כו' ובאנפרא' דפסול זהשת' אילן לו כי אם תירץ ראשון אך לתירץ הראשון ג"כ
 קשה הא יחא דולקת בתוך ד' וא"כ הדלקתו גרמה שיהא דולקת בתוך ד' ולמה לא יהי'
 כשר חזיין למעלה כו' אך מאידך דרבי תנחום מתורץ דאיתא במדרש והבור רק וכו' דאם
 היו מים לא היו משליכין אותה ללא דרו להמיתו בידים רק לגרום לו מיתה עכ"ל ומה דייק
 רבי תנחום הא נחשים ועקרבים יש בו צמקה מגא ליה דלמא דברים אחרים אך לפי דברי
 המדר' הכ"ל מוכח דאם היה דברי' אחרים א"כ הוי בידים אלא ודאי דנחשים ועקרבים דוקא
 זכיוצא באלו שלא יהא מיתתו בידים רק ע"י הגרמה א"כ אין מקום להקשות דהא גרם
 בהדלקתו שיהא דולקת בתוך ד' הא צנבאן מוכח דהגרמ' לאו מילתא היא דא"כ למה לא ראו
 להמיתו בידים הא אין סילק בין הגרמה לבידים אלא ודאי דכ"ל ונמצא נסמוך שפיר הני ב'
 רבי תנחום הכ"ל זל"ז ודוק :

דף בד ע"ב מתני' אין מדליקין בשמן שריפה בי"ט פריך בג"מ מ"ט לפי שאין שורפין
 קדשים בי"ט וכו' ובדף כ"ה ע"א בי"ט הוא דאקור הא בחול שפיר דמי מ"ט
 א"ר כשם שמצוה לשרוף הקדשים שטמאים כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת ואמרה
 תורה בשעת ציעורה תיהי זמנה היכן אמרה תורה מדר' ג' דא"כ א' רבה ב"א אמר קרא
 ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה טהורה
 וא' תרומה טמאה ואמר דחמנה לך שלך תהא להסיקה תחת תבשילך עכ"ל בג"מ תוס' ד"ה
 הא בחול שפיר דמי מ"ט כו' תימא מהיכי תיתי דתרומה טמאה אסורה בהנאה דעבי מ"ט
 כו' עכ"ל ג"ל לתרץ קושית התוס' עפ"י מה דקשה עוד הא דקאמר כשם שמצוה כו' הוא
 אך למותר והל"ל בקצרה דאמר קרא וכו' וגם יש לדקדק דקאמר מ"ט ומיתני קרא ע"ז ולא
 קאמר מנה"מ כדרך הלשון של הגמ' כשרוצ' ללמוד מקרא קאמר מנה"מ ונראה לתרץ הכל
 בחדא ממתא דבדף כ"ד ע"ב כתבו התוס' בד"ה לפי שאין שורפין קדשים בי"ט וא"ת היכי
 ילפינן תרומה מקדשי' דקדשים דין הוא שאין שרפתו דוחה י"ט לפי שאין יכול ליקנות

בשעת שריפה ולא אמרין מתוך שהותרה הבערה לצורך הותרה גמי שלא לצורך אלא שלא לצורך אכל כפש אכל צריך שיהא קצת צורך להתחמם או לשום הגאה אבל הבערה לגמרי שלא לצורך לא הותרה אלא שריפת תרומה טמאה שמתיר ליהנות בשעת שריפה למה יאמר מ"ש משמן מולין שמתיר לשורפו ולהדליקו להנאתו וגבי תרומה לפי שיש מצוה בשריפתו מגרע גרע ואו' ר"בא דודאי גרע דכיון שאסרה תורה כל הנאות רק הנאות שריפה א"כ הבערה זו אינה לצורך הנאתו אלא לשם מצות שריפה אלא שהתורה לא הקפידה שיהיה ממנה בשעת ביעורה ולהכי לא דמיא ז"ט מידי דהוה אקדשים וקדשות דאין קריבין בי"ט למ"ד משולחן גבוה קא זכו וכן ב' הלחם לדל' אין אפייתן דותה' ז"ט אעפ"י שיש בהן אכילת אדם משום דעיקרן לצורך גבוה כו' עכ"ל התוס' ז"ל דזכו קושיות הגמרא בקושיות התנ"ך ב"ט הוא דלמסיר הא בחול ש"ד מדראמה אין מדליתין בשמן שריפה ב"ט ולפ"ק מ"ט ר"ל מ"ט יהיה ב"ט חסור ודקאמרת לפי שאין שורפין קדשים ב"ט הא לא דמי דקדשים אין יכול ליהנות בשעת שריפה אבל תרומה יכול להנות בשעת שריפה כקושיות התנ"ך ולא כמו שמוכן מפשטו דקושיות הגמרא הוא מ"ט בחול שפיר דמי רק מ"ט ב"ט חסור כיון דבחול ש"ד ולכך לא אמר מנא הגי מילי דאין קושיתם מנלן דבחול שרי דהיי פשוט לו כקושיות התוספת שלפנינו מהיכי תיתי דתרומה טמאה אסורה בהנאה רק קושיתו מ"ט ביום טוב חסור וזה לא יליף הגמרא מקרא לכך לא שייך לומר מנא מ"ט ואמר מ"ט ותירץ כשם שמצוה כו' כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת ואמרה תורה תהי ממנה בשעת ביעורא ר"ל כתירץ התוס' ממש דבשביל שהוא מצוה גרע ר"ל דכיון דאסרה התורה כל הנאות רק הנאות שריפה א"כ הבערה זו אינה לצורך הנאתו רק לצורך מצות שריפה אלא שהתורה לא הקפידה כו' רק שלא תקשה ע"ז מנ"ל שאסרה התורה שאר הנאות ולא התירה רק הנאות שריפה וז"ש והיכן אמרה תורה לכך אמר מדר' נ"כ' לך שזך תהא וע"כ דאתא להסקה תחת תבשילו דאל"כ רק דבא הכתוב להחיר כל הנאות קשה ל"ל קרא דמהיכי תיתי יהיה תרומה טמאה אסורה בהנאה כקושיות התוס' אלא ודאיאלא בא הכתוב אל להחיר בשעת ביעורה כשמקיים מצות שריפה אבל שלא בשעת המצוה כל הנאו' אסורים ונמצא הבער' זו אינה להנאתו רק לצורך מצוה והוי הבערה שלא לצורך ולכך חסור ב"ט וגמלא אין מקום לקושיות התנ"ך שהקשו מהיכי תיתי דתרומה טמאה כו' ז"א דקושיות המקשי' צאנ' אינו ר"ל מ"ט בחול שרי רק מ"ט ב"ט חסור כיון דבחול שרי ככ"ל ודו"ק בדרך אחר י"ל לפרש דהת' בדבור הנ"ל לפי שאין כו' תירצו תירץ אחר על קושיות הנ"ל ואת היכי ילפינן תרומה מקדשים כו' וז"ל והכי מפרש ר"י לפי שאין שורפין קדשים ב"ט פי' גזירה תרומה אטו קדשים וא"ת ומאי אריא אטו קדשים משום דאין שורפין קדשים ב"ט גזירה משום תרומה שלא לצורך דפי' שורפין קדשים ב"ט דאתי עשה ודמי ל"ת תרומה שלא לצורך אין שורפין דמשמע מתוך פירוש' בסמוך דאין עשה בשריפתה אלא מדרבנן וי"ל דשריפת תרומה שלא לצורך לא שכיח דשום אדם לא ישרפנה חנם כיון שיכול להנות בשרפתה עכ"ל עפ"י יתבאר דברי רש"י בד"ה מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת דדמי לקודש ועוד משום תקלה דלמה לרש"י לפרש ב' טעמים ולא סגי בחד או משום דדמי לקדש או משום תקלה דהרי לכאורה יש להבין דברי תו' הנ"ל שהקשו וא"ת ומאי אריא כו' גזירה משום תרומה שלא לצורך כו' דאין עשה בשריפתה כו' דהרי כיון דאין עשה בשריפתה א"כ שוה תרומה לחולין

מסכת שבת

א"כ נגזר גם בחולין הבערה לצורך אטו שלא לצורך א"ו לויכא: למיגזר דמהיכי תיתי יבער
 שום חדש חולין שלא לצורך א"כ גם בתרומה ימא הכי דאמאי יבער שלא לצורך כיון דאין
 שום עשה בשריפתה וז"ל דזהו שזכרו הת' בדבריה' וסייענו דהין עשה בשריפתה אלא
 מדרבנן וכו' כיון דעכ"פ איכא מצוה מדרבנן לשרוף התרומה א"כ ספיר יבער אף שלא לצורך
 וא"כ ספיר נגזר משום תרומה שלא לצורך והמאזה שהיא מדרבנן היינו כפירש"י או משום
 דדמי לקודש או משום תקלה ואיכא נפקותא בין הני ב' טעמים דאם נאמר הטעם משום
 תקלה א"כ קוש' התו' חזקה נגזר משום תרומה שלא לצורך ואין מקום לתירוצא שכתבו דלא
 שכיח דשום אדם לא ישרפנה חנם כיון שיכול להטות בשריפתה דו"א דהרי אסור לשהות אלא
 לשרפו מיד משום תקלה אף אם אין לו שום צורך אסור להשהות אצלו כדי לשרפו כשיהי' לו
 צורך אבל אם הטעם משום דדמי לקודש לכך האריכו חכמים שריפה ולא משום תקלה עולה
 תירוצא היטיב דשום אדם לא ישרפנה חנם כיון שיכול להשהות אצלו עד שיזדמנו לו איזה צורך
 וישרפנה לזכרו ויהנה ממנה והנה המקשין והנקשה קושיתו עלה על דעתו דטעם דמצוה
 מדרבנן לשרוף תרומה טמאה והוא משו' תקל' ג"כ ככ"ל בקוש' התו' דהיינו מ"ט ב"ט אסור
 כיון דבתרומה מותר להטות בשרפתה קוי הבערה לצורך וקוש' זו קשה למקשן אם הפירוש
 כמ"ש לפי שאין שורפין קדשים ב"ט היינו דילפינן תרומה מקדשים ואם הפ"י כפיר"ר דהכי
 פרושי לפי שאין בו' פי' גזירה תרומה אטו קדשים א"כ קשה קושית התו' מאי ארי' אטו קדשים
 ככ"ל נגזר משום תרומה שלא לצורך כו' וא"ל כתירוצא דשום אדם לא ישרפנה חנם כיון שיכול
 להטות בשרפתה ז"א דהרי הטעם משום תקלה ואין ראוי לשהות אצלו ככ"ל ומשני התרצין כסם
 שמאזה לשרוף את הקדשים שנטמאים כך מצוה לשרוף כו' דלאו משו' תקלה הטעם רק משום
 דדמיא לקדש כסם שמאזה כו' ובקדשים אין הטעם משום תקלה רק מצוה גמורה כך מצוה
 לשרוף את התרומה משום דדמי' לקדש וא"כ עולה הירוצ' התו' ספיר כיון דאמרה תור' בשעת
 ביעורה תהי ממנה א"כ לא ישרוף ש' אדם בחנם רק יעכב מלשרוף עד שיזדמן לו איזה
 צורך להטות בשריפתה וע"ז הקשה הג"מ והיכן אמרה תורה ר"ל כיון דמאות בריפתה אינה
 אלא מדרבנן א"כ הא"ז אפשר לומר שהתורה אמרה בשעת ביעורה תהי ממנה לו"א כו'
 אך שלך תהא ר"ל דמן התורה שרי בהנאה אף שלא בשעת ביעורה דאין שום מצוה לשרוף מן
 התורה אבל כיון שרבנן צוו לשרפו אסמכוהו אקרא דלך שלך תהא להסקה תחת תבשילך
 ודוק היטב

דף פ"ב אמר ר"ע מנין לעכו"ם שנטמא במשא כנידה שח' תזרס כמו דזה לא תאמר
 לו מה נדה נטמא במשא אף עכו"ם נטמא במש' מנין לספינה שהיא טהורה
 שנאמר דרך אגיה בלב ים וראוי לבאר סמיכות ב' מנין אלו הנ"ל רק כענין תחילה ג"מ
 באותו ענין ת"ר ע"א שגפלה עניו ואבניו ועפריו נטמאין כשרץ שנאמר שקץ תשקצו וכו'
 דבי עקיבא אומר כנידה שנאמ' תזרס כמו דזה וכו' אמר רבה במשא דכ"ע לא פליגי דנטמא'
 דהא איתק' לניד' כי פליגי באבן מסמ' רבנן סברי כשרץ מה שרץ אינו נטמא באבן מסמא אף
 עכו"ם אינו נטמא באבן מסמ' ור"ע סב' כנידה מה נידה נטמא באבן מסמא אף עכו"ם נטמא
 באבן מסמ' לר"ע למאי הלכת' איתק' לשרץ למשמעין (פי' דמשמשי עכו"ם אינו נטמא במשא
 ולא באבן מסמא) ופריך הא"מ ולרבנן למאי הלכתא איתק' לנידה למשא לוקא' כבילה (פי'
 עבילה אינו נטמא במשא ולא אכטריך עוד לאקושי לשרץ) ומתקן הג"מ כנידה מה נידה אינו
 לאברים

לאברים אף ע"א אינה לאברים ופרך ואלא הא דבעי רב חמא בר גור' ע"א ישנה לאברים
או אינו לאברים תפשוט דאינו לאברים ותרץ בג"מ רב חמא בר גורא אליבא דר"ע בעי
לה ע"כ בג"מ ע"ס תוספות בד"ה אמר רבה במשא דכולי עלמא לא פליגי דמטמא דהא
איתקש לנה קשה לר"ת נ"ט דרבנן אי אית להו הא דאמר בסוף שמעתא טומאה דע"א
דרבנן היא ולקולא מקשינן ה"כ אמאי מטמא במשא נימא דהקישא דנידה דאינהו לאברים :
והקישא דשרץ דלא מטמא במשא ואי סברי רבנן דלחומרא מקשינן אימא אהני הקישא בנידה
לטמויי באבן נמשא ודשרץ לטמויי בכעדשה ולר"ע נמי אי לחומרא מקיש אמאי איצטרך
למימר דהקישא דשרץ למשמעין לימא לטמויי בכעדשה ואי לקולא מקיש לא תטמא ארילו
במשא והקישא דנידה שאינו לאברים והקישא דשרץ דלא נטמאה במשא וכן לר"ה אליבא דר"ע
ונראה לר"ת דגרסינן לעיל בספר אמר רבה תזרס דאמר קרא נכריהו מן כזר לא תאמר
לו הכנס אל תאמר לו פי' כיון דכבר כתב ברישא וטמאתם את כיפויי גלול כספק למה לי
תו למימר תזרס כמו דזה לא תאמר לו הלא שמואל יש להרחיק ותתא למימר אע"ג דשאר
קראי מדברות לקולא משום דטומאת ע"ז דרבנן מנידה ילפינן לחומרא משום הכי לכ"ע
מטמא במשא דאית להו הך דרשא דתזרס ולרבנן נמי הוית מטמא באבן מסמא כיד' אי לאו
דמעטינן קרא מדאיתקש לשרץ ע"כ התו' וראוי להקשות למה להתוספות להביא כסוק מה שלא
זכר בג"מ דהיינו וטמאתם את כיפויי גלולי כספק וגומ' הלא מפסוק הזכר בג"מ יש להוכיח
דקשה כיון דמקיש הכתוב לנידה ל"ל להכתוב לומר לא תאמר לו דמשמע הכנס אל תאמר לו
מהיכי תיתי לן לומר להכנס הלא מנסבא אנו יכולים להוציא כיון שהוא מטמא ואסור בהנאה
וכל שאני יכול למאס אותה אני ממאס ואיך יהי' עולה על דעת להכניס והין לומר דלמדנו
מכאן לימוד דלעיל דהיינו מי שהי' ביתו סמוך לע"א אסור לבנותו • דלכאורה דקרא קאי על
זה (אך רש"י פי' ז"ל דקא מהני לע"א ואסור להנאות לע"א ע"כ א"כ מוכח מזה דלאו מקרא
ילפינן אלא משום דאסור בהנאה ואי למילף דאריך להרחיק ד' אמות דהיינו לא תאמר לו זה
ג"כ אינו דהאריך מדרבנן בקרא ד"א אלא ע"כ הו' מיותר וא"כ יוכל להוכי' מניד' ילפינן לחומרה
מלא תאמר לו דהיינו כל מה שאתה יכול להוציא מהתך תוציא שהיא מטמא אף באבן מסמא
ובמשא אך כוכל לומר דתוספות כיון לזה דקשה לר"ע מנא לי' לטמאות באבן מסמא אי
משום סברת תוספ' מסתייך אם תטמא אתה במשא ומנא לך להחמיר
כל כך לטמאות אף באבן מסמא מוכרחים אנו לומר שהוא לומר מכאן דלא
תאמר לו מיותר משום דילפינן סברת תוספות מתזרס כמו דזה לדרוש מנידה לחומרא
כרבנן תו' דהא כתיב כבר וטמאתם וכו' א"כ ל"ל לא תאמר לו וכו' דמשמע עוד להחמיר
כדבארנו אלא מוכח מזה דהכתוב בא להורות שהיא מטמא אף בא"מ כנידה וא"כ לא קשה
כלום על ר"ע אך לפ"ז קשה קושיא עצומה לפי מה שהקשה הגמ' אלא הא דבעי רבי חמא
בר גור' וכו' ומתרץ אליבא דר"ע בעי לה עיין לעיל ופלי מה שדארנו קשה הלא לר"ע נמי
מוכח דאינו לאברי' משו' דקשה ל"ל לא כו' להורות דמטמא בא"מ הלא בל"ז הוי ידעינן
דאי ס"ד דאינו מטמא כ"א במשא קשה ליקש' רחמנא לנבילה ולא איצטרך עוד להקשו'
לשרץ כדלעיל' לרבנן אלא מוכרח לומר שהוקשה לנידה דאינו לאברים וא"כ תו לא הוי
מני' להקיש לנבילה ולעולם הוי אמרינן דלא מטמא באבן מסמא לכך נאמר לא תאמר לו
למימר דמטמא אף בא"מ וא"כ מוכח נמי לר"ע דאינו לאברים ומאי מתרץ המקשן דאליבא

מסכת שבת

דר"ע צעי לה אף מוכל לתרץ כך וקודם לזה אציע לפניך הגמ' צעי רב חמי בר גוריא ע"א
 יסנה לאצרים או אינה לאצרים היכא דהדיט יכול להחזירה לא תיבעי לך דכמאן דמחברא
 דמי כי תבעי לך היכא דאין הדיט יכול להחזיר מאי כיון שאין הדיט יכול להחזירה
 כמאן דמחברא דמי או דלמא הא לא מחברא : ואיכא דבעי לה
 להך גיסא היכא דאין הדיט יכול להחזירה לא תיבעי לך דכמאן דמחברא דמי כי תבעי
 לך היכא דהדיט יכול להחזירה מאי כיון דהדיט יכול להחזיר כמאן דמחברא דמי או דלמא
 השתא מיהא קא בלפא תיקו עכ"ל לפ"ז מוכל לתרץ הקושי שהקשו דמירצה התרצן לאידך גיסא
 דהיינו שאין הדיט יכול להחזירה כ"ע מודה דאינו לאצרים רק האיצעי ביכול להחזירה
 מאי כיון דר"ע סבר שמאוד יש להרחיק מדברי תוס' דלעיל וביארנו שהוא כלמד מצא
 תאמר לו שהוא מיותר כדלעיל א"כ מטמא הוא ביכול להחזירה ולא ילפי שוב קולא הסברת
 תו' התם כיון דכמאן דמחברא דמי או דלמא השתא מיהא קשלפא ושריא וא"כ הו' כמאן
 דאין יכול להחזירה ובזה אפילו ר"ע מודה שמשום הכרח קושי דלעיל דל"ל צא כו' אך
 רבנן דלא מטמאין רק במשא ולא סברו לימוד צא תאמר לו שמאוד יש להחזיר ולא מחזירין
 כ"א חומרא א' דהיינו במשא א"כ פשוט הוא דאינו לאצרים אף ביכול להחזירה ולא קושי
 לרבנן מאי דרשא בי' גוכל לומר דדרשינן לימוד ג"מ מזה דהיינו ע"א שפלה וכו' כדלעיל
 ואי קשי' הא רש"י פי' כו' כדלעיל י"ל דרש"י פי' אליבא דר"ע וא"כ לך"מ אך לכי מה
 שביארנו דבאין יכול להחזירה אפילו ר"ע מודה מכח קושי דלעיל קשה הא איתא בג"מ
 דע"י שגתבר מאליה מותר בהגא' א"כ ל"ל לימוד על זה כמאן דמחברא דמי ומ"ה כ"ע מודי
 ובל"ז ירעין דהא הו' ע"א שגתבר וכו' ונוכל לתרץ כך דהתם אי' כיון דהשתחו' לכל
 אחד ואחר לבדו דהו' ע"א שלימה ואסור בהגאה וא"כ גם כאן מוכל לומר כך דקרא
 אשמועינן בענין שהשתחו' לכל שבר לבד ואסור בהגאה ואעפ"כ מטמא ולא קשה כלום אך
 צריך ליתן טעם לזה מפני מה גזרו רבנן טומאה על ע"א כיון דמדאורייתא לא מטמא י"ל
 ב' טעמים א' כפשוטו למאס ע"א כדכתיב שקץ שתאכלו וכו' וטעם ב' שגזרו משום גדר
 וסייג בגזירת רבנן בכ"מ דכיון דאסור בהגאה מן התורה הוצרכו לטמאות כדי שלא יבא
 להנות מאיסורי הגאה לפ"ז יהא נשאר קושיא הניחא לטעם ראשון לך"מ למה לא יהא מטמא
 כיון דע"ז הוא מוכל לומר כיון שהטע' משו' מנו' למאס אות' וכיון שגזר' א"כ לא הו' מאוסי יות'
 מזה א"כ לא הקפידו למאס' בסבר' אף לטע' ב' קש' כיון שאסור' בהגא' הוצרך כאן ג"כ לטמא' משו'
 שלא יבא להנו' מ"א מהם לכדמבי' אחר זה משכ"ב מנין לספינה וכו' ומשם מוכח שמשו' טעם ה"ב
 גזרו טומאה רק בעיין בג"מ קודם דאי' מנין לספינה כו' ג"מ תני' חזקי' אומר ילפינן משק
 מה שק מטלטל מלא וריקאף כל מטלטל מלא וריקאף ספינה שאין מטלטלין מלא וריקן מאי
 ביניהו ספינה של חרס איכא ביניהו מאן דאמר מאניה בלב ים האי גמי אניה בלב ים מאן
 דאמר משק הקך הוא דכתיב גבי שק דאי מטלטל מלא וריקאין אי לא לא אכל ספינה של חרס
 אע"ג דמטלטל מלא וריקן א"כ ספינת הירדן למ"ד מאניה בלב ים האי גמי אניה בלב ים למ"ד
 משק הא גמי מטלטל מלא וריקן (פירש דהו' מטלטלין מן הים ליבשה) ולפ"ז קשה קושיא
 עזומה האיד יכול הכתוב למילף דהוא אסמכתא בעלמא שהוא אינו רק מדרבנן דהא מדברי
 קבלה לא יכול למילף שום לימוד ואינו אלא מדרבנן האיד יכולים לעקור דבר מן התורה דהא
 מן התורה משק מוכח דספינה של חרס מקבל טומאה ומכאן אניה בלב ים מוכח שהוא טהור
 וצ"ע

ו"ע לתרץ אך לעניינו יכולים אלו לתרץ כך דכאן מייירי בספיקה דרבנן שהיא ע"א עצמה שהשתחוו לה או שהי' משמשי ע"א שהיא טעונה ע"א בתוכה וא"כ שהוא דרבנן יכולין דרבנן לעקור דבריהם ולק"מ ולפ"ק כיון שהיא ע"א או משמשי ע"א כ"כ הו"א הסוד בהגהה ולמה לא יקא מטמא מוכרחין לומר שהטעם משום שק"ך תשקצנו והשתהה בהם ומי לא קשה מידי דמכאן מוכח שהטעם משום שק"ך תשקצנו וא"כ אף שהוא הסוד בהגהה מ"מ אינו מטמא השתח' יהי' הצעות המשניות כך דקשה דקדוק גדול למה לר' עקיבא להביא מפסיק דא תאמר לו הלא הראי' מתורה לחוד מספיק ולמה לו להביא דברים מיוותר' לגמרי ולא יכולין למימר דהיה למד מכאן שמתמא אפילו באבן מטמא הלא אינו אומר כאן מנין לעכו"ם שמתמא במשא ונה באבן מסנה מוכרחין לומר שהוא בא' להורות דישנה לאברים דהיינו דהכתוב בא' להורות חדא דמטמא במשא ואידך דלא יליף קולה מנ' כסדרת תו' ע"א סך קשה קוסית רג"מ לקש' לגבלה כדפריך לרבנן מוכרח לומר דהיינו לאברים מוכרחים לומר דבהמות אינו לאברי' רק באותו אברים שאין יכול להחיותה לפ"ק ה"א ה"ן צריך לירוד ע"ו כדלעיל מוכרח לומר שהשתחוו לכל ח"א - אך הניחא אם הטעם משום שק"ך תשקצנו אך אם הטעם משום גדר קשה הא יבוא ליהנו' מהסודי הגהה לזה אמר מנין לספיקה שהוא כו' קשה האין יכולין דברי קבלה לעקור דבר מן התורה דמ"ה ונקש' יהא טמא ומכאן למדין שהוא טהור מוכרחים לומר דמייירי מטומא' דרבנן שהיא ע"א וכו' כדלעיל אך כיון שק"ך הוא העפי"כ הוצרך לעומאים שלא יבוא ליהנות מהסודי הגהה מוכרחים לומר שהטעם משום שק"ך וכו' וא"כ גם כאן לא קשה כלום כנ"ל ודוק :

דף קנ"ג

מותר להרהר בשבת דלמך רבה בב"ח אר"י דכתיב ממנו חפץ ודבר דבר הסוד הרהור מותר רמ"ל רב א חי בר רב הונא לרבא מי אמ' ר' יוחנן דבור אס' הרה' מות' אלמ' הרה' ללא כדביב' דמי והא אמר רבה בב"ח אמ' ר"י בכל מקו' מות' להרהר חוץ מבית המרחץ ומב"ה שאני התם דבעינא והי' מחנך קדוש וליכא הכי גמי כתיב לה יראה בך ערות דבר הו"א מבעי לי' לכדדבי יהודה דאר"י מצרי' פרוס אסור לקרות ק"ש כנגדו מאי אירי מצרי' אפילו ישראל גמי לא מבעי קאמר לא מבעי ישראל דאסור אכל מצרי' כיון דכתיב בי' אשר בשר חמורים בשרם אימא' שפיר דמי קמ"ל אימא' הכי גמי אמר קרא וערות אביהם לא ראו ע"כ קוש' מפורסמ' אמאי הבי' סוף כס"ק וערות אביהם לא ראו הוי לי' להביא תחלת פסיק וילכו אחורני' ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחורנית וכו' וי"ל דהא קשה קוש' אחרייתא מאי מקשה אימא' ה"נ הא יליף מקרא לא יראה בך ערות דבר וגם למה להתרצן להביא מקרא אחר אלא דאי לא הי' הבי' מקרא אחר הו"א לבעל דין לחליק מנלן לומר דערו' דבר קאי על מצרי' דלמ' ערו' מצרי' מות' דבשר' בשר חמורין וערו' דב' להתי' הרהור בדברי תור' במרחץ וב"ה לכך הביא מקרא אחר דערו' עכום הוי ערו' א"כ שפיר יכול למילף שאסור לקרוא ק"ש כנגד ערות עכו"ם אך על זה קשה מנלן למילף דערו' עכו"ם הוי ערו' ואסור לקרוא כנגד דלמא מותר וערות דבר להתיר היורה' והא דכתיב ערו' אכל בני גח ש"מ דערו' מקרי ערו' דהא יש להקשות תרי קראי אהדדי דכאן נשמע דערו' מקרי ערו' ושם משמע דבשרם כבשר חמורים ואפשר הי' לתרץ דלמא באמת דבשרם מותר והא דלא ראו עשו לפני' משורת הדין והשתח' דכתיב תרי פעמים לא ראו ל"ל אלא היו מהרין מהוד מלראות וכל כדלמא ש"מ שאסור ולכן לא הביא התרצן מרישא דקרא שלא נקשה דלמא עשו לפני' משורת הדין ולכן

מכבת ערובין

הביא סיפא דקד' ודוק :

דף ב ע"א

תוספת ד"ה כו' ולהכי פריך שפיר טפי בגמרא מ"ש גבי סוכה דתרי פסולה ע"כ וגרסה דהתוס' אזלי לשיטתם שפי' בדבור שאל"ה סוכה דאורייתא כו' שלא כדברי רס"י דרש"י פי' ח"ל דתני ימעט ולא תני פסול ע"כ משמע דקושיא בגמרא הוא דלתני גבי מבוי כמו סוכה אבל התוס' מצאו לפרש מכח לישנא דאבשי' אימא כו' ולפי התוס' קושיות המקשן הוא לתני גבי סוכה כמו במבוי ימעט וע"ז מזני סוכה דאורייתא כו' שלא נשעה לומר דוקא לכתחילה כו' והנה ודאי התוס' דקדו' בדברייהם לפ"ד התרנן ע"כ שקושית המקשן הוא כפירושם אבל על המקשן קשה למה לא הקשה בלמנת על מבוי דלתני כסולה כמו בסוכה ונ"ל די"ל לתירץ דהמקשן היה פשוט ציינו שזה נק"מ דסוכה דאורייתא שייך למתני פסולה אבל גבי מבוי לא שייך כמו שפרש"י בדבריו התרנן רק שצו"ק דה"ל למקשין להקשות בדרך זה דה"ל לתנא להתחיל הדין של מבוי שצריך להיות לחי וקורה ויהיה בתוך ד' ויהיה שייך למתני פסולה אח"ז כמו בסוכה לזה כתבו התוס' דבלא"ה הקשה צנח"ל כו' וקירץ דתנא נוחא ליה להתחיל בהאי לישנא כמו שמתחלת מתני' דסוכה ולפ"ז מאי נפקתא אם יתחיל בהכשר מבוי בתחילה כדי דלתני אח"ז פסולה בלישנא דסוכה והרי אכתי לא יהיה שזה התחלה דלא יתחיל כמו שמתחלת מתני' דסוכה אבל כשמתקשה לתני בסוכ' ימעט כמו במבוי יהיה שזה הלשון בסוכה כמו במבוי וגם ההתחלה יהי' שזה וזהו שסיימו בדבריהם ולהכי פריך שפיר טפי מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ור"ל דקושיא הוא דוקא על סוכה ולא על מבוי מטעם הנ"ל ודו"ק

בר"ה

אשכחן כו' ק"ו שאינו דוחה שבת ולא יכנס בצדק כו' ובסוף דבריהם הוסיף ואינו תלוי בקדושת המשכן ע"כ דבריהם תמוהים מאוד דהני מילי שאינו דוחה שבת ולא יכנס בצדק ג"כ תלויים בקדושת המשכן ואעפ"כ ילפינן זה מזה כמו שכתבו בתחלת דבריהם והמהרש"א כתב שזה כתבו לפוס ריהטא אבל לפי האמת יש נ"מ אחרים וזהו דוחק גדול מאוד שלא כתבו התוס' הנ"מ שהם לבי האמת וכתבו נ"מ שאינם לפי האמת ונ"ל דיש לדקדק עוד למה התוס' שני נ"מ ובחד נ"מ סגי דהרי כוונתם אינה אלא שלא תקשה למנ"מ משכן איקרי מקדש וכיון שמתאבד נפקותא אחר סגי וגרסא דבחדא יהי' מתורצת הירך דודאי אלו תפסו נ"מאיה קושיות הנ"ל דא"ל למילף זה מזה כיון שתלוי בקדושת המשכן והייתי אומר כמו שעושה הגמ' הכריכות בשבועות אלו נאמר מקדש ולא נאמר משכן הוה אמינא מקדש שקדושתו קדושת עולם אבל לא משכן שקדושתו קדושת שעה והלו נאמר משכן ולא נאמר מקדש הוה אמינא משכן שנמשך בשמנה הנשחה אבל מקדש לא וא"כ אלו תפסו התוס' כ"מ שהיו דוחה שבת דילפינן משכן ממקדש ה"א הא דלא נוכל ללמוד משכן ממקדש דלמא מקדש שלא נמשח אינו דוחה שבת אבל משכן דנמשח דוחה ואי נקטי נ"מ השני דלא יכנס בצדק דלמא מקדש חמור שקדושתו קדושת עולם משא"כ משכן לכך נקטו ב' נפקא מינות יהיה א' ממ"כ דאם תסתור נפקותא דאשכ"ל מכח דמשכן חמור ממקדש א"כ מוכח כ"מ שניה דלא יכנס בצדק מכ"ש משכן ממקדש ואם תראה לסתור כ"מ שניה דמקדש חמור שקדושתו עול' א"כ מוכח כ"מ ראשונה שאינו דוחה שבת במשכן מק"ו ממקדש ודו"ק .

ע"ב בר"ה

דין כו' והאי בתרא דהכא לא משני אלא לרצון דלרבי יהודה קלעים פ"ו אמה לאו בגובהו כתיב ע"כ לפ"ז יש להקשות על רש"י ותו' דגרסינן משכב

המוצב

המזבח ולמעלה ולא רצו לגרום משפת קלעים ולמטה כמו לשון ראשון היה דאגובה פריך
 דלמא גס הוא ס"ל דארוחב פריך רק שפירש שו"א בתרא אליבא דר' יהודה לכך גרס משפת
 קלעים ולמטה כדי לתרץ קושית הגמ' והא כתיב וקומה חמש אמות והמפרש ראשון ע"כ
 אליבא דר' פירש כמו שפירש משפת קלעים ולמטה למטה מאותן ט"ו שעמדו ה' עוד חמש
 גובה שזה לשער הקלעים כו' וכן בד"ה בגובה כו' ע"ש ונראה שטעותו הוא דע"כ דשגויה
 בתרא הוא אליבא דרבנן ולא לר' יהודה דהכי תקשו ו"ל אך קשה דקראי מוכחא דברוחב
 כתיב ומסכחם הקוספת דבגובה כתיב ע"ש וי"ל להוכיח בע"א דדוקא בגובה כתיב דהי
 ברחבה קשה הא כתיב ומסך פתח שער החצר עשרים אמה וקומה ברוחב חמש אמה וא"כ
 לר' יוסי קשה ממ"נ אם העמידו המסך עשרים לרוחב הפתח וא"כ בגובה לא היו המסך
 מכסה רק חמש אמות שהיה רחבה ה' אמו' א"כ תחוי כהן ועבודה בידו ורואים אותו מבחוץ
 שהרי לכך היו הקלעים ט"ו אמה שלא יהיה כהן עומד על המזבח ועבודה בידו וכל העם
 רואים אותו מבחוץ והם העמידו האורך בגובה והרוחב חמש לרוחב הפתח ה"כ לא נתבססה
 רק חמש אמות ברוחב הפתח וט"ו אמות ברוחב הפתח היו גלויים ומתחזים הכהן ע"כ הא
 דכתיב קלעים ט"ו אמה בגובה כתיב ברוחב הפתח לא נתנה מדה ואפשר רחבה רק ה'
 אמות ומתבססה כל רוחב הפתח ברוחב המסך או שהיה רחבה רק עשר אמות ומתבססה חצי
 רחבה והמזבח היה מכוסה שהיה עומד בצפון לר' יוסי והיה מכוסה אותו ה' אמות לצד
 צפון וכל זה הוא לר' יוסי מוכח שפיר דבגובה כתיב אבל לר' יהודה דס"ל קלעים ה' אמות
 דמזבח היה ג' קומותיו ולא הי' צריך לכסות אף ב' אמות מעל המזבח לא מוכח כלל דבגובה כתיב
 ברחבה כדמוכחי משמעותי דקראי כמ"ש והיו מעמידים אורך המסך עשרים לרוחב הפתח
 שהיו ד' ורוחב המסך ה' אמות העמידו לגובה הפתח ולא מתחזי כהן שהרי גובה המסך
 בגובה כל קלעי החצר וא"כ לומר דשגויה בתרא לר' יהודה רק לרבנן דס"ל כר' יוסי ודו"ק
דף ג' ע"א בתוס' ד"ה ורב נחמן בר יצחק כו' י"ל לתרץ קושית התוס' דלרבה לא
 ה"מ להקשות דלקמן בצוותו עמוד מקצת קורה בתוך ד' ומקצת קורה
 למעלה מן' מקצת סבך בתוך ד' ומקצת סבך למעלה מן' אמר רבה במבוי כשר נר בה פסול
 מ"ש כו' ומסיק רבינא אמר סוכה דאורייתא אחמירו בה רבנן מבוי דרבנן לא אחמירו בה
 רבנן ולפ"ז יש לומר דלכך שינה התנא בלשוננו גבי סוכה פסולה וגבי
 מבוי תני ימעט להיות דין זה דרש"י פירש במתניתן ימעט יספיל ויש להבין למה לא
 נקט התנא לשון יספיל ונקט ימעט אלא ודאי דאי הוה אמר יספיל ה"א שצריך להספיל כל
 הקורה שיהי בתוך ד' ולכך תני ימעט ר"ל יספיל קצת הקורה שיהי בתוך ד' ואף שיספיל קצת
 גובה הקורה למעלה מן' מ"מ נתמעט גובהו וזהו לשון ימעט שימעט קצת גובה מעובי הקורה
 שלא יהיה כולו גובה כ"כ רק שיתמעט גובהו במקצת ולפ"ז גבי סוכה דפסול מקצת סבך
 למעלה מן' לכך לא תני ימעט רק פסולה אבל במבוי דכשר לכך תני ימעט וא"ל דאכתי גבי
 סוכה ה"ל לנתני יספיל והמאי תני פסולה ז"א דמ"ה תירצה בגמרא כפי דברי התוס' כדי
 שלא נטייה לומר דדוקא לכתחלה אבל בדעבד שפיר דניי רק לפ"ד התוס' היה קשה וגם
 לפי תי' הגמ' למה לא תני במבוי פסולה כמו בסוכה וע"ז ניחא תירוצו וגם לפי תי' רש"י
 דפירש דקושית הגמ' למה לא תני פסולה במבוי וא"כ כבר תירצה הגמרא זה סוכה
 דאורייתא י"ל דבאמת כן הפי' בגמ' סוכה דאורייתא ואחמירו בה רבנן דמקצת הסבך למעלה

מסכת ערובין

מק' פסולה לכך לא תני ימעט ותני פסולה מביי דרבנן ולא אחמירו בה וכשר כשמקצת סכך למעלה מק' לכך תני ימעט והו' ממש דברי רבינא הנ"ל ולפ"ז אין שום קושיא על רבה דס"ל קורה משום הכירא אפלוגי בתרתי ול"ל ז"א דאמעינן התנא דבסוכה פסול מקצת סכך למעלה ובמבוי כשר ורמז תנא בשינוי לשון דתני בסוכה פסול ובמבוי כשר אזלי לר"י דפריך הגמרא שפיר דר"י דקאמר האי דקתני יתר מפתחו של היכל סימנא בעלמא ופרש"י שלא תליף גרמא דעשרים ותאמר למעלה מ"ל או ממ' יהי' פתח היכל סימן בידך והנה זה הוא קצת דוחק ואפשר לומר דה"ק דלכך נקט התנא לסימנא יותר מפתחו של היכל לומר שיהיה חללו עשרים כפתחו של היכל כמ"ש הגמרא לקמן ע"ב תני דמסייע כ"ו ולפ"ז כיון דק' אמה שמוכרים במבוי הלל מצויתיו א"כ גבי סוכה חלל סוכה דהא חד לשא הוא וה"כ גם במבוי כשר וה"כ א"א לומר דלכך תני ימעט ופריך הגמרא שפיר אפלוגי בתרתי ל"ל ומתורץ בזה קושיתם החגא הטיב ודו"ק :

דף ה ע"א

תוס' ד"ה ואי ב"ד כ"ו היינו דאיכא משהו טפי דהמבוי אם אינו רחב ד' כ"ו עכ"ל ומכירש"י לא נראה כן שכתב בד"ה והאמר רק כ"ו וכיון דאמרת ארכו ד' כשר הרי רחבו ד' חסר משהו כ"ו עכ"ל מיהו קצת קשה מי היכרחו לזה דבפשיטות הוא ליה לפרש דא"כ רחבו ד' אין שם שיעור פתח כדפרכינן לעיל גבי אורך המבוי ד' דאין מקום הפנימין כו' כדפרישות שם ויש ליישב דהכא גבי רחבו של מבוי אפשר דב' צידי האורך מן הכד הוי הפנימין ולא תקרי כמי כולו פרוץ משא"כ גבי אורך דמאד פתח המבוי לא נשאר כלום ע"כ ולפ"ז לפי תוס' י"ל דקושיות הגמ' הוא כן דאף שהמבוי רחב ד' והוא אפשר לפתוח פתח אחד בדופן אמצעי דב' צידי האורך מן הכד הוי הפנימין מ"מ כיון דבעינן שתי חצרות פתוחין לתוכו ומוכרח להיות פתח השני בדופן האורך וזה א"א כיון שאינו אלא ד' ומשהו דאין מקום לפזמין לעמוד דלפ"ז הדרר קושיות המהרש"א לדוכתה על פירשו דמי הכריחו כ"ו כיון דא"א לפתוח פתח שני ואין לומר דס"ל לרש"י דא"כ שיהיו שני החצירות פתוחין לתוך המבוי רק חצר א' פתוח למבוי והשני פתוח לחצר הראשין ומחולק ביה רש"י ותוס' ובאמת שם דעות בש"ע א"ח סי' בזה ז"ל דהרי רש"י פירש בד"ה בקרן זוית טפח מן הפתח בדופן אמצעי וג' טפחים בדופן המשך וכן בצדו השני ע"כ משמע דס"ל לרש"י דבעינן שיהיו ב' החצרות עצמן פתוחין למבוי ולא זה לתוך זה ונראה דרש"י הוכרח לפרש כן בדברי המקשן וכיון דאמרת כו' הרי רחבו ד' חסר משהו דהיה קשה על המקשן מל"ל לפרש כן דבעינן ב' חצירות פתוחין למבוי דלמא לא בעינן רק שיהיה פתוחין זה לתוך זה וא"כ אפשר לפתוח פתח א' בדופן אמצעי ומ"ו להקשי' לזה פירש"י הרי רחבו ד' חסר משהו וא"כ אם א"כ רק פתח א' א"א לפתוח בדופן אמצעי אבל בדברי התרץ כתב רש"י וכן בצידו השני לרווחא דמלתא דאף אם נאמר דכריך ב' פתחים משכחת לה דהיינו בשני הצדדים ולפ"ז יהיה התוס' ורש"י מחולק בזה דלרש"י יש ספק ואין הכרח בדבר זה ולתוס' פשיטא להו דכריך ב' פתחים ודו"ק :

דף ה ע"ב

תוס' ד"ה מחצר כו' ואמחינה רביעית הוא כו' יש להבין ל"ל להתוס' להודיע זה ומאי בעי בזה וי"ל לפי מ"ש בד"ה תאמר במבוי בו' . תוס' שהיה הנותנת כו' לפ"ז היה קשה יליף מק' מחצר שהיא מהני עומד מרובה במבוי הא' איכא לתימר היא הנותנת משום דבשביל שמבוי יתר אפי' בלחי משהו לכך אינו יתר בעומד מרובה

מרוצה על הפרוץ לכן כתבו התוס' ואמחיזה רביעית הוא דעבד ק"ו וא"כ ל"ל היא הנותנת דבשלמא אי הוה יליף שיעיל עומד מרובה בכל ד' מחיצות שפיר הייתי אומר היא הנותנת דבשביל שהמבוי יתיר בסתימה כל דהוא דהיינו בלחי משהו לכן אינו מועיל עומד מרובה בשאר המחיצות כיון שמחיצה רביעית נסתמה בכל דהו צעיקוניהו שארי מחיצות שלו בסתימה טובה ואינו מועיל עומד מרובה אבל אם אינו יליף בק"ו רק אמחיזה רביעית אינו שייך לומר היא הנותנת דבשביל שהמבוי יתיר בלחי משהו במחיצה רביעית דהיינו סתימה כל דהו לכן אינו מועיל במחיצה רביעית עומד מרובה דהא אם עומד מרובה במחיצה רביעית אז הוי סתימה טובה וא"כ לחי כלל ודו"ק.

בר"ה שפראתו ב"ד כו' ול"ל דילוף שלא יועיל לחי למבוי ועומד מרובה לאחר כו' עכ"ל יש להקשות הא איכא למימר היא הנותנת לסתור הק"ו מה לאחר שכן פראתו

בעשר לכן אינו יתיר בלחי משהו אבל מבוי שפראתו ב"ד לכן יתיר אפי' בלחי משהו כמ"ש התוס' סברא זו בסוף הדבור מה למבוי שכן פראתו ב"ד לרב הוגא ופי' המרש"א ורש"ל דר"ל היא נותנת לסתור הק"ו דלכן יתיר אפי' בלחי משהו משהו דכראתו אינו רק ד' וכן מה שרוז' ללמוד עומד מרובה לאחר שלא יועיל יש לסתור הק"ו כמו שסות' הגמ' הק"ו מה לאחר שכן כו' כן י"ל כאן להיפך מה למבוי שכן פראתו ב"ד לכן אינו מחמירין לחומר א"כ שלא יועיל עומד מרובה במבוי דהיא הנותנת לא אמרינן לסתור הפרכא כדי לקיים הק"ו כמ"ש התו' בד"ה תאמר במבוי כו' ע"ש אבל בחרה שפראתו בעשר לכן מקילין ג"כ קולא זו שמהני עומד מרובה והוי ממש כמ' שפירק' הגמ' כדפריק' גמ' בהיפוךמה לח' שכן פראתו בי' לכן מקילין קול' זו דמהני עומד מרובה בחרה ג"כ ואפש' לומר דס"ל להתו' דק"ו שה' לחומר' אין לסתור' הק"ו בפרס' כל דהו דהיינו בהיפוך' כיון דאיכ' למימ' אפכא דבשי' שהקלטו קולא זו נקיל קולא זו ג"כ וגקיים וכן הק"ו כשרוצה לסתור הק"ו בפרכא כמו שפירק' גמ' מה לאחר כו' דהיינו דבשיל' שהקלטו קולא זו נקיל ג"כ קולא זו י"ל אפכא דהיא הנותנת לסתור הפרכא ולקיים הק"ו דבשיל' שהול' לחומר' אבל מ"ש התוס' בסמוך וכן שיעיל לחי וקורה לאחר דהוי הק"ו לקולא כתבו התוס' באמת בתירץ השני סברא זו דהיא נותנת במ"ש דמה למבוי שכן פראתו ב"ד לרב הוגא ודו"ק: אבל לפי' דא"כ יליף בק"ו שיהא חצר פראתו ב"ד מה מבוי שיתיר בלחי וקורה פראתו ב"ד חצר שאינו יתיר בלחי וקורה אינו דין שיהא פראתו ב"ד כמ' שהוקשה התוס' בד"ה תאמר במבוי כו' והיא גופא יליף מק"ו מחצ' שיהא פראתו בעשר וכן טבל להקשות בהיפוך דהיא גופא יליף מק"ו שיהא חצר פראתו בד' וכן ל"ל כתוב התוס' דהיא הנותנת דהא לפי סברא הנ"ל היכא דהוי ק"ו לחומר' לא אמרינן הא הנותנת וא"ל דלא שייך למימר בזה ק"ו כיון דמה שמבוי פראתו ב"ד אינו אלא מדרבנן דלמא שדקי פתחא רבה ועיילי בפתחא אונא דקא ממעטי בהילוכא כמ"ש התוס' בדק"ו ע"א בד"ה א' כו' אבל גבי חצר אפשר לומר דלא שייך זה ולא רצו חכמים לגזור בחרה ז"א דא"כ מאי פריך התוס' היא גופא יליף בק"ו מחצר שיהא פראתו בעשר הא במבוי באמת היה מועיל פרכא עשר רק מטעם דלמא שדקי כו' משא"כ בחרה א"ו דאין לחלק בזה בין מבוי לאחר א"כ הוציא קושיא לרובתיה דא"כ היא גופא יליף מק"ו שיהא חצר פראתו ב"ד ודו"ק.

דף י"ע א' תו' ד"ה מצדו כו' עשר אין פירושו כארבע כו' ע"כ נראה דהוקשה להם דאם עשה פי' כארבע דעשר כשל מעלה א"כ מאי פריך אלא לאו בעשר

וקאמרי רב תורתו במפולג אלמא פראת מבוי מצדו ב"ד דלמא לעולם פראת מבוי מצדו בעשר

מסכת עירובין

דע מקרי פגה ולכך א' רב תורתו כמפולש ושמואל ס"ל דעשר מיקרי פתח ולכך תורתו כסתום ומ"ל דפרצת מבוי מזדו ב"ד לכדפירשו דעשר אינ"י כהרצע דעס' ככל מנה וק"כ אם פרצת מבוי בעשר בהא לימא רב תורתו כמפולש דהרי עשר עדיין פתח הוא אלא ודאי דפרצת מבוי מזדו ב"ד וק"ל :

דף ו ע"א בתו' ד"ה וספק דבריהם כו' ולכך לא שרי אלא בספק דבריהם וכו' כתב' רש"י וז"ל נכתב מזדו פירוש משום דהוי האיסור קרוב מן ההיתר לסוגי

דילן דס"ל פרוץ כעומד אסור עכ"ל והמ' מאוד על דבריו דא"כ למה להג' למימר בחנם אי פרוץ נפיש כו' כיון דהוי מדבריהם א"כ ה' דאיסור קרוב מן ההיתר אזלינן להקל וגרסה ל' להוכיח שלא כדבריו דאף בספק דבריהם היכא דהוי תרי ששקי לחומרא וספק א' לקולא דהיינו איסור קרוב מן ההיתר אזלינן לחומרא דבתחילה כתבו אך קשה כו' דמטעם זה צ"ע למישרי בשחיטה כו' עכ"ל והנה יש להבין ל"ל לתו' להוכיח בשחיטה וזה מפרוץ פעומד דקיימין ב"י דשרי מטעם דהוי כעין ס"ס שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש וסווי פי הדדי מותר והרי שם הוי דאוריית' דהרי אמרו שם הכי אגמרי' רחמנא למשה ואפ"ה שרי מטעם דהוי ב' ספיקי לקולא ול"ל להוכיח משחיטה אכ"ל דהתו' לא רצו להוכיח מזה דלמא ס"ל לרב אפי' דלא כאוקימת דג"מ ה"ל מטעם הכי אגמרי רחמנא כו' רק דפלוגתיהו דר"פ וכ"ה בר"י דר"י הוא במלתא דרבנן דר"פ דמתיר משום דפרוץ בעומד מותר דברבנן ואין לחוש דלמא פריץ מרובה מטעם דהוי כעין ס"ס דההיתר קרוב מן האיסור ור"ה ס"ל דפרוץ עומד אסור דברבנן והוי ב' ספיקות לחומרא לכך הוכרחו להוכיח משחיטה ור"כ מוכח דאף באיסור דרבנן ס"ל היכא דהוי ב' ספיקות לחומרא אזלינן לחומרא ונמצא מוכח שלא כדברי רש"י ונראה דה"פ דהכא הוי ב' ספיקות לקולא דלמא עומד מרובה ודלמא כרוץ מרובה ואין כאן רק ח' אמות מצומצמות ונדון משום לחי וב' ספיקות לחומרא דלמא עומד כפרוץ ודלמא פרוץ מרובה ויש מעט יותר מ"ח אמות ואינו נדון משני לחי כיון שהוא ד' אמות וכיון ששקולי' הם ב' ספיקות לקולא וב' ספיקות לחומרא לכך לא שרי אלא דבריהם כך הוא פי' דברי התו' וא"ש מה שאמר ה"ג הי פרוץ נפיש נדון משום לחי דאל"כ הי' קשה מאי אמת הוי ספק דבריהם הוא כיון דאיכא ב' ספיקות לחומרא דלמא פרוץ כעומד ודלמא פרוץ מרובה על העומד ואכתי איכא ד' אמות ואינו נדון משום לחי דהיינו שיש מעט יותר מ"ח אמות ורק ספק א' לקולא דלמא עומד מרובה א"כ צריך היתה לילך לחומרא לז"ה ה"ג הי פרוץ נפיש נדון משום לחי ר"ל דאיכא עוד ספק א' לקולא דהיינו שמא הם מצומצמות ושקולים הם ב' ספק לקולא וב' ספיקי לחומרא והוי ספק דבריהם להקל ודוק כנ"ל ברור :

דף כ ע"ב מאי מגודה מכל אדם כו' אלא דאיסורא לבי תרי ע"כ לפי' ק' למאי

דאמרו בסנהדרין כותי מותר בביתו כו' אי"כ האיק דרשו בגמ' לאמר זה גילוי עריות ואיזה ג"ע הי' שייך גבי אדם קודם החטא כיון שהיתה אשה מותרת לבי תרי קודם שנתקללה חוה א"כ לא הי' שייך איסור א"ה גבי אדם קודם החטא ושאר עריות ממי לא שייך גבי אדם דאיסור אחותה לא היתה שייך כלל אצלנו ואיסור בתו וכלתו ממי לא כיון דבתו שרי דאין אבות לעכו"ם כ"ש כלתו ואיסור לא שייך כלל חדא דהא קודם מ"ת לא נהג ואינו משמע מנחת כלל ועוד הא קודם החטא לא נתקללה חוה ונדה א' מקללותיה הוא כמ"ס הנ"ל ואל האשה א' הרבה ארצה אלו שני טיפי דמים א' דם נדה וא' דם בתולים וכו' וזה הפסוק

וי"ו כו' זה לאמר קודם החפץ שהרי בכסוף זה לאמר מכל עץ הגן כו' ומעץ הדעת כו' וא"ל שלטונו על הבהמה ו"א דלימוד דג"ע אתי ממלת לאמר והתו' כתבו בד"ף כ"ו ע"ב דתו' לאמר הן ישלח הע"ג דהאי קרא במחזור גרושתו כתיב ובני נח לא הוזהרו בה מ"מ מייתי רא"י רגבי איש' כתיב לאמר ע"כ ובבבלי אין שייך אישות לבהמה כמ"ס בגמר' ודו"ק : **דף כ"ו ע"א** מ"ס עיירות ביטות הויין בית כור ומ"ס מ' סאה הויין ע"כ הגמ' ויש להקשי' לפ"ז בדף ט' ע"ב בגמ' ו"ל תניא אר"א בר' תחום ערי לויס אלפים אמה לא מהן כו' משכחת לה במתא דהוי תרי אלפי אתרי אלפי כו' ובמס' מכות איתא ערים הללו הין עושין אותן לא טורין קבצים ולא כרכים גדולים אלא עיירות ביטות ואם כן האיד אפסק להי' עיר מערי הלויס דהוי תרי אלפי אתרי אלפי כיון דעיירי' ביטות הין לכל היותר אלא מ' סאה וכיון דסאתים הוי כחצר המשכן היינו מזה אמה אורך ברוחב ח"י"ס א"כ מ' סאה הוי ד' רצועות של מזה אמה אמה ברוחב חמשים והוי' ב' אלפים אמה אורך ברוחב חמשים ויותר מזה השיעור יא' מכלל עיירות ביטות וא"כ איך אפשר שיהיה ערי הלויס תרי אלפי אתרי אלפי דא"כ לא הוי עיירות ביטות אלא גדול' מאוד דבתרי אלפי אתרי אלפי הוי הרבעים רצועות של ב' אלפים אורך ברוחב חמשים ויהיה עיר מערי הלויס גדול הרבעים פעמים כמו עיר מעיירות ביטות וז"ע :

פכחים דף ב' רש"י בד"ה בגמר' מכרש טעמא בודקין שלא יעבור עליו בצל יראה ובל ימלא ע"כ יש לדקדק במה שמהפך רש"י ומפרש בתחילה לאור הגר כו' שכתוב במשנה לבסוף וז"ל מכרש בודקין כו' שכתוב במשנה בתחילה ונראה לי דהתוס' מקשה וז"ל וקשה לה' כיון דלריך ביטול כדלאמר בגמ' הבדוק רריך שיבטל ומדאורייתא בביטול בעלמא סגי אמאי הצריכו חכמים בדיקה כלל ונראה לתרץ קושיית התוספות על רש"י דאפשר לומר דרש"י סבירא ליה כדעת הרמב"ם שמיביא ב' דמאדאורייתא בעי תרוייהו ביעור לחיץ הידוע וביטול לחמץ שהינו ידוע ולפ"ד לא מהני ביטול לחמץ ידוע והיה נראה לרש"י דמתניתין מיירי מחמץ ידוע ולא מהני כאן ביטול וא"כ פירש שפיר שלא יעבור עליו בב"י ובצל ימלא : אבל רריך לבדין מכל' לרש"י דמתניתין מיירי מחמץ ידוע ולפרש כן ונראה שרש"י הוכיח כן מהגמ' דלוי' בגמ' אור הגר מה"מ ומכרש דילפינן חיכוש מנר כו' ויש להקשות מכל' להגמ' דאיכא שום טעמא על אור הגר דקפריך מכל' הגי מילא וכו' דילמא ליכא שום טעמא רק להכי תנא לאור הגר משום דאיכא פלוגתא בגמ' אי אור נגהי או לילי ולבסוף מסיק דאור אורתא הוא ותנא ליכא מעליא נקט ונראה התנא שלא נטעה בלשון דאור נגהי לכן תני לאור הגר לידע דלילי לאמר דביום אין אור הגר מועיל דשרגא בטיהר' כו' ויש לתרץ דבגמ' אמרו מכדי חמץ אינו אסור אלא משש שעות ולמעלה וכדדוק בשית וכי תימא וריון מקדימין למצות וכדדוק מהפרא אמר רבנחמן בר יצחק בשעה שבי' אדם זמניים בבתייהם ואור הגר יפה לבדיקה ופי' רש"י חבל ביום מחשך וא"ת יבדוק לאור היום הא ילפינן לקמן חיכוש מצותו בנר עכ"ל ויש לדקדק למה לרב נחמן בר יצחק ב' טעמים ובגי' בחד וז"ל דבחד טעמ' לחוד לא סגי כיון דהקשה המקשה על שני זמנים או שבדוק בשית או בצפרא ועל זה תירץ ב' טעמים הכל' דהיינו בשעה שבי' אדם זמניים בבתייהם וזה אינו בצפרא רק דהיה קשה לבדוק בשית דגם כן בניאדם זמנים בבתייהם כיון שהוא זמן הבעור וכל אדם בביתו או לבער החמץ נז"א ואור הגר יפה לבדיקה

מסכת נבחים

משא"כ בשית ובעממא לאור הגר לחוד לא סגי דהוי קשה נבדוק בצפרא דהיינו בעלו' השחר
 לבי פירש"י ואז אור הגר יפה לבדיקה לז"א טעמא דבני אדם מזוי' בנתיים וז"א בצפרא
 ואפשר לומר דזהו כונת רש"י דהא קס"ד מ"ד גגהי גגהי ממם כשיאיר השחר של י"ד דהוקשה
 לו איך אפשר לומר גגהי ממם הא תנן לאור הגר לז"א כשיאיר השחר שהזמן חשך ואפל כמו
 שפירש"י בד"ה מי כתיב אור בוקר כו' ואז אור הגר יפה לבדיקה ולפי זה מתורץ קושיה הג"ל
 דהגמ' הוכיח לגמשי' דאיכא שום טעמא על אור הגר דאל"כ רק דאיתי למעוטי גגהי הרי
 עדיין איכא למיטעי ולמימר גגהי ממם דהיינו בצפרא כו' ולמאי תניי לאור הגר א"ל דאיכא
 שום טעמא לכך מפרש הגמ' כו' דילפינן חיפוש כו' רק שעל זה קשי דילמ' לעולם איתי למעוטי
 שלא ניטעה למימר גגהי ממם וא"א למטעי דפי' צפרא דהתנא הניח על הסבא שבני אדם
 מזויים בנתיים רק שהי' מתיירא שלא כאמר גגהי והיינו בשית דאז גם כן בני אדם מזויים
 בנתיים לכך תני לאור הגר למעוטי שית אבל זה נסתר דא"כ למה באמת לא נבדוק בשית
 והדרא קושי' הגמרא לדוכתי נבדוק בשית דהא הת' היה משום שאור הגר יפה לבדיקה ופירש
 רש"י וא"ת יבדוק לאור היום הא ילפינן לקמן חיפוש מזותו בכר אבל לפי דקיימין השתא
 שאין שום טעם על אור הגר רק דהתנא אשמועינן שלא נטעה גגהי ממם דהיינו בשית כו'
 א"כ קשה יבדוק בשית לאור היום : והנה יש להקשו' בגמ' האיך י"ל דפריך ונבדוק בשית מהא
 דאמרו בגמ' הבדוק צריך שיבטל כו' ופריך ונבטלי בד' או בה' ומשני כיון דלאו זמן איסורה
 הוא ולא זמן ביטולו הוא דילמא פשע ולא מבטל ליה פירש"י מה יזכור אבל עכשיו שעוסק
 בבדיקתו יזכור : ופריך ונבטלי' בשית ופירש"י דהשתא לא פשע דאיכא זכרון טוב שהרי עסיק
 בשריפתו : ומשני כיון דאיסורא דרבנן עליו כדלאורייתא דמי ולא ברשותי' קאי ולא מצי מבטל
 ע"כ ולפי' קשי מאי פריך ונבדוק בשית הא אם יבדוק בשית מתי יבטל דבשית' א"א לבטל דלאו
 ברשותי' קאי וקודם כיון דלאו זמן איסור' וזמן ביטול' דלמ' פשע ולא מבטל אבל השת' דבדוק
 בליל' מבטל בשעת הבדיק' וזו הקושיה קשה גם כאלו דילמא התנא תנא לאור הגר למעוטי שית
 ככ"ל ואין שום טעם על אור הגר וא"ל באמת למה לא נבדוק בשית ככ"ל זה אינו משום
 קושיא הג"ל דהבדוק צריך שיבטל ואז א"א לבטל וקודם שז' כיון דלאו זמן איסור' פשע
 גלא מבטל - אבל אם נאמר דהיה ידוע להגמ' דמתניתין איירי באדם שאין לו חמץ שאינו
 ידוע לו שידוע בודאי שאין לו שום חמץ רק אותו חמץ הידוע לו ולזה החמץ לא מהני
 ביטול רק ביעור וא"כ אפשר לבדוק בשית דאינו מבטל באמת וזהו כוונת רש"י שמהפך הסדר
 ומפרש בתחילה לאור הגר כו' ואח"כ על בודקין דבתחילה לא היה רוצה רש"י לפרש בודקין
 משום ב"י וב"י היה קשי קושיה התנא כיון שצריך לבטל וא"כ ליכא ב"י וב"י ואין לומר כאן
 מיירי מחמץ ידוע ככ"ל דהי' קשי מנ"ל לזה פירש"י בכיון מתחלה לאור הגר בגמ' מפרש
 טעמא וקא' מנ"ל דאיכא שום טעם דילמא איתי למעוטי שלא נטעי למימר מאי אור גגהי
 דהיינו בשית ככ"ל ואין להקשות למה באמת לא נבדוק בשית ז"א דצריך לבטל ובשית א"א
 לבטל אמר ליה דכאן מיירי מחמץ ידוע דלא מהני ביטול ככ"ל וא"כ פירש"י שפיר בודקין
 שלא יעבור עליו ב"י וב"י ודו"ק : ועל קושי' הג"ל דמאי פריך וליבדוק בשית הא אי אפשר'
 לבטל ככ"ל אפשר לפי פשוטו חוץ לדרך הג"ל עפ"י מה שכתב בש"ת רש"ל מיד בלילה יבטל
 ויש טהגין לבטל בתחילת שעה ו' בשעת שריפה ופי' הב"י ר"ל סוף ה' קודם שיתחיל איסורו
 עכ"ל ורש"י פי' כאן וז"ל נבדוק חמץ בתחילת ו' קודם איסורו יבערנו עכ"ל - ולכאורה הוא

בגמ' בד"ה

מאי אור רב אמר עמי ושמואל אמר אורתא מיתבי ר"י אומר בודקין
אור י"ד ובארבעה עשר שחרית מכלל דאור אורתא פש"י מדקאמר
ב"ד שחר' וכו' טעמי' דר"י מפרש לקמן ע"כ ויש להקשות מאי בעי רש"י בזה ונ"ל דה"ל נקמן
י"א ע"כ ר"י אומר בודקין אור י"ד וב"ד שחרית וחס"א לא בדק באור י"ד יבדוק וכו' לא בדק
בחיל המועד יבדוק לאחר המועד ופר"ך מ"ט דר"י ומשני כנגד שלשה שבתות שבתורה ויש
לדקדק למה לא פריך מ"ט דרבנן ובהכרח לומר כן לרבנן דאמרי דזמן הבדיקה לאור י"ד
או ב"ד שחרית וא"כ אין חייב לבדוק רק פעם אחד וא"כ לא קשה מ"ט דרבנן דהא כעס
א' צריך לבדוק כדי שלא לעבור בבב יראה רק לר"י דקאמר דצריך לבדוק ג' פעמים פריך
מ"ט והנה כאן יש להקשות הא דייק בגמרא דאור אורתא מר"י דלמא הכי קאמר בודקין אור
י"ד פי' כשיאיר השחר של י"ד וב"ד שחרית פי' משעת הנץ ובשעת הביעור הלא נ"ל
מדקאמר אור לי"ד וכו' ליתני אור לי"ד ושחרית ובשעת הביעור י"ד וי"ד שני פעמים ל"ל
אלא ודאי אור אורתא הוא וא"כ בדיקה לאור י"ד אינו אלא בלילה השי"ך לי"ד ולכן אצטריך
למתני עוד י"ד שחרית אך ו"ל לעולם הכל קאי איום י"ד ונאי דאמרת י"ד וי"ד תרי טעמים
ל"ל דאי הוי תני הכי אור י"ד ושחרית ה"א דצריך לבדוק ג' פעמים ולכן קאמר שני פעמים
י"ד דאן או קתני כפי האמת בגמרא דאין החיוב מלפרא חיוב גמור רק מזה אך ל"ל ג'
השבתות לא לכתוב רק ב' השבתות דכשיאיר השחר ממילא ידעינן מכה זריזין מקדימין וכו'
והני שני השבתות מורין על ב' זמני' אחרים הלא צריך לומר אור אורתא הוא בהכרח לכתוב
ג' השבתות הנ"ל לזה מתרץ רש"י וטעמא דר"י לקמן מפרש קשה למה לא מפרש טעמא
דרבנן ובהכרח דאן או קתני לא קשה מידי בנ"ל רק ור"י דסבר דצריך לבדוק ג' פעמים
אצטריך לטעמא דג' השבתות א"כ דסבר ר"י דצריך לבדוק ג' פעמים למה למתני שני פעמים
י"ד אלא להורות דאור אורתא הוא רק לפי האמת קשה דהא מוקי לה ב"ג או אן קתני וסתר
תירץ הג"ל וי"ל דיש לדקדק למה הביא הגמ' ד' פסוקי' להורי' ג' השבתות הלא ב"ב סגי אלא
ע"כ טעם הג"ל אף לפי האמת אך קשה למה קבעו ג' זמנין הל"ל בודקין עד שעה ששית וכן
לרבנן היו לומר בידקין כל י"ד ולכן מייט' הפסוק ד' והוא טעם מספיק בין לר"י בין לרבנן
ושם פריך מכדי לכ"ע אינו אסור אלא משש שעה נבדוק בשית וכו' מקדימין זריזין במנות
נבדוק מלפרא דכתיב וישכם אברהם וכו' ולפ"ז מוכח דאור אורתא דאי משיאיר היום ממילא
ידעינן מכה מקדימין א"כ למה כתב השבתה ג' לכתוב רק ב' ובשחרית ממילא ידעינן מכה
מקדימין אך וי"ל דאי לא כתב רק שני השבתות ה"א רק למאן אבל אינו בתורת חוב לכך כתב
ג' השבת' כל זמן וזמן כשלא בדק בזמן הראשון חייב לבדוק בזמן השני ובזה מתרץ רש"י
דקשה לי מ"ל להש"ס להוכיח דאור אורתא דלמא אור משיאיר השחר והנץ החמה זמן השני
ואן או קתני כפי האמת ולזה הביא רש"י ולקמן מפרש טעמא דר"י שהוא כנגד ג' השבתות
ואן או קתני א"כ למה לי ג' השבתות ודוק היטב.

דף רע"ב

תוספו' ד"ה וכתב אך ב"י הראשון כו' ואין נראה לרי' דהא תשציתו
הבערה היא ולא צוה הכתוב לשורפו אלא לאחר איסורו עכ"ל כתב
בעל מגיני שלמה ונ"ל דכונת רש"י ונ"ל היא דקשי קראי אהדדי דכתיב לא ימאח כו' שבעת
ימי' שלמים אסור בשח' וכתב ב"י הראשון תשציתו וכיון שהוא מבערו ע"כ שהה בו וכו' וכתב
שהרי טוטלו ומבערו וקודם הכחתו באש הוא נמאח בבית וא"א בעולם שלא ימאח אפי' רגע א'

מסכת פסחים

כל שבעה א"כ מצערו קודם י"ט אבל אי קאי איום ראשון של בני הפסח א"ש דהוא מותר בשחי' וכו' ומאי דאמרין דאין מצותו בשריפה כ"א לאחר איסורו היינו לאחר איסור אכילתו שמעש שעות ולמעלה נאסר באכילה ואז מצותו בשריפה כמו מותר ולעולם בשחי' מותר קצת מה שמתעסק כדי לשורפו עכ"ל ע"ש באריכות ומסיק לבסוף ג"כ הכי ובודאי כל מעיין ברשי' ותו' מוכרח להגיל את בעלי התוספ' שלא להסות אותם בטעוים בדברי' פשוטי' כאלו שדברי' אלו מבוארי' ברשי' להדי' לפי ראות עיני המעיין וג"ל דר"י אייל' לטעמי דבחו' ד"ה רב חשי' בדף ד' ט"ז ע"ב כתבו וז"ל מכהן מייבית ר"י שהמשהה חמץ בבסח' ודעתו לבערו אינו עובר באותו שחי' כו' ע"ש ולכך לא רצה רי' לפרש דברי רש"י הנ"ל ככבטין כמ"ש בעל מ"ש הנ"ל דהרי הקשה שהיה אמת ביו' הראשון אכ"ה אינו עובר עליו כיון שדעתו לבערו וא"כ לא קשה קראי אהדי' דמ"ש התורה שבעת ימים לא ימאץ דמשמע אפי' רגע א' היינו דנוסחה שלא לבערו ואז אפי' רגע א' עובר עליו ובכלל' חו' ימים לא ימאץ אפי' רגע א' שיהי' מונח בבית כדי שלא לבערו ומ"ש התורה אך ביו' הראשון תשבינו דמשמע ששה שעה אחת בזה אינו עובר כיון שדעתו לשורפו וטעמו ומצערנו ולכך פי' ר"י את דברי רש"י בלחפז אחר דהיינו דרש"י אייל' לשיטתי' שפי' באותו עמוד דתשבינו היינו ביטול בלב' ובודאי לאחר זמן איסורו א"א לבטל דלאו ברשותי' קאי וא"כ ע"כ דמקצת יום הראשון מותר כיון דכתיב אך ביום הראשון תשבינו והיינו ביטול ואינו שייך ביטול אלא בזמן היתיר שעדיין ברשותו וא"כ קאי קראי אהדי' דכתי' שבעת ימים לא ימאץ דמשמע אפי' רגע א' ותיבך דכניסתו יום ראשון רגע הראשונה הוי זמן איסור וא"א לבטל ע"כ דקאי אפי' רגע א' וזהו כונת התו' ששינו לשון רש"י ז"ל רש"י בד"ה שבעת ימים שאור לא ימאץ דכתיבם אפי' שעה א' בתוך השבעת ימים וכתיב אף ביום הראשון תשבינו הרי שעה שעה עכ"ל והתו' כתבו פי' הקו' דמחייב ביום הראשון להשביט מכלל דמקצתו מותר כו' מה שלא כתבו בדברי רש"י כלל אלא שבדברי רש"י היה נראה לפרש לפי פשוטו כדברי בעל מ"ש רק שהוקשה לר"י כנ"ל דהמשהה ע"מ לבערו אינו עובר לכך כתבו פי' הקו' כו' מכלל דמקצתו מותר ר"ל כיון שזאתה התור' לבטל ביום הראשון ע"כ שיש ביום ראשון זמן היתיר וכונת דברי רש"י היא כך ז' ימים לא ימאץ אפי' שעה א' בתוך ז' ימים ר"ל שאין היתיר בכל הימים אף שעה א' וכתיב ביום הראשון תשבינו הרי שעה בו שעה א' ר"ל שעה אחת בהיתיר מדאזוה התורה לבטל משמע ששעה זו היה בהיתיר כנ"ל ולזה כתבו התו' ואין נראה לר"י דתשבינו לאו היינו ביטול דהא תשביט' ההערה היא כמ"ש התו' לעיל בד"ה מדאורייתא דביטול כו' וא"כ לא מוכח כלום שהיה קשה לפי פרש"י בדף י"ב ע"ב אימתי שלא בשעת ביעורו ופירש"י דהיינו בשש אבל בשבע שהוא מזהר מן התורה השבתו בכל דבר וא"כ שפיר קאמר ביום הראשון תשבינו דהיינו העברה מכלל דמקצתו מותר דבשעת היתיר דיוט בשרפה וסברא זו כתב ג"כ המהרש"א ע"ש לזה קאמרו התו' ולא כזה הכתוב לשורפו אלא לאחר איסורו דזהו לשיטת ר"ת שכי' דשלא בשעת ביעורו היינו אחר שש וא"כ לא מוכח מכאן כלום שיש שום זמן היתיר ביום הראשון אפי' רגע א' ואדרבה מוכח שכולו אסר דאזוה התורה ביום הראשון לשורפו והוי אחר זמן איסורו ודו"ק

דף ה ע"א ר"כ אמר ראשון דעיקרא משמע כו' רבא אמר מהכי לא תשחוט על חמץ כו' תנ"ה אך ביום הראשון כו' דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר

אינו צריך כו' וכתוב כל מלאכה לא תעשו ומצינו להצטרף שהוא אב מלאכה עכ"ל ויש להבין
למה לא הביא רבא ראיתו של ר"ע והביא ראיתו של ר"י וגרסה לי ע"פ מ"ש מהרש"א ח"ל רב
נחמא ז"ל אמר רבאון דמעיכרא משמע כו' רבא אמר-מהכא לא תשהט על חזק כו' ורש"י
בפי' החומש הרכיב את שני המאמרים ח"ל בפ' בא אך ביום הראשון גו' מעי"ט וקרוי ראשון
שהוא לפני ה' ומצינו מוקדם שנקרא ראשון שגאמר הראשון הדם גו' או אינו אלא ראשון של
ז' ת"ל לא תשהט על גו' עכ"ל : וז"ל לכי' דר"ח ז"י ומי אית ליה דרב' לא תשהט גו' ואי לאו
קרא דלא תשהט לא היו מפקינן מלת הראשון ממשמעותי' דכל אינך הראשון דכתבי
בנקרא קודש ובלילך אלא דבא ר"ח ב"י לומר לפי הדרשא דלא תשהט הוה לשון הראשון
משמעותי' כמו הראשון הדם גו' אבל ח"כ הוא קשה נחמי פריך תלמודא נכח הני הראשון דלית
בהוה הוכחה לאפוקי חותן ממשמען כי הכא בהראשון דתשבינו וי"ל שהוא מפרש דרבא התי
לשטי' הא דר"ב ב"י דכל הנהו הראשון ודאי ממש הן אלא גבי הראשון תשבינו דמפיק ליה
ממשמעי' לכרשו כמו הראשון הדם גו' היינו דמוכחי קרבי מודכתיב לא תשהט גו' וק"ל עכ"ל
מהרש"א לפ' מתוך הטיב קושי' הכל' דבהכרח לרבא להוכיח מראיתו של ר"י ולא מראיתו
של ר"ע היה קשה מנ"ל לאפוקי מלת הראשון דתשבינו ממשמעי' ואי משום הוכחה דר"ע
דח"א לבער בי"ט קשה דלמא האי הראשון כמשמעו ראשון לו' והאי הראשון דפריך המקשן
התם וכתוב ביום הראשון מקרא קודש דגבי פסח ראשון דמעיכר' משמע ואי משום דלית ביה
הוכחה לאפוקי ממשמעי' ז"א דכיון דלימא דהראשון דתשבינו ראשון ממש קאמר איכ' הוכח'
רבה דראשון דמקרא קודש דפסח ראשון דמעיכר' משמע מכא קושי' דר"ע דכתי' כל מלאכה
לא תעשו ומצינו להצטרף שהוא אב מלאכה ובהכרח לומר דהראשון דמקרא קודש דכסת
דמעיכר' משמע דהיינו ארבעה עשר הוא נקרא קודש כל מלאכה לא תעשו אבל חמשה עשר
אינו מקרא קודש ואינו י"ט כלל ומותר במלאכה ומנ"ל לומר דראשון דמקרא קודש הוא ראשון
ממש והיינו חמשה עשר הוא י"ט ואז מכא קושי' דר"ע דהצטרף אסורה בי"ט איכא הוכחה
דראשון דמקרא קודש דפסח הוא י"ד וא"כ אין כאן שום הכרע דיש פנים לכאן ולכאן והוכרח
רבא דבא לתקן הא דרב נחב"י להוכיח מראיתו של ר"י מלא תשהט כו' ועל ראיה זו אין
תשובה דבהכרח דראשון דתשבינו מעיקרא משמע מכא לא תשהט וא"כ ראשון דמקרא
קוד' בודאי ראשון ממש הוא כיון דליכא הוכחה לאפוקי ממשמעותיה ודדרבה איכא אפילו
הוכחה דהא ראשון ממש דח"א לומר דמעיכר' דהיינו י"ד הוא י"ט כיון דראשון דתשבינו
הוא מעיקרא דהיינו בי"ד כדמוכח מלא תשהט וא"א לבער בי"ט ע"כ ראשון דמקרא קודש
הוא ראשון ממש ודו"ק : ועל ר"ע גופיה לק"מ דהאיך מוכיח מראיה דהצטרף דלמא כנ"ל
ז"א דאפשר לומר דר"ע לא ש"ל הא דר"ב ז"י וק"ל : ועוד נ"ל לתקן בע"א דעל ר"ע גופיה
לק"מ אף דס"ל הא דרנב"י אחר שדקדק הלשון דקאמר ר"ע אינו צריך דהל"ל אין צריך מאי
אינו : וגרסה אחר שדקדק עוד בדברי ר"ע דקאמר וכתוב כל מלאכה לא תעשו וזה הכסוס
אינו לא בפסח ולא בשום י"ט ובטל י"ט כתיב זה הלשון כל מלאכה לא תעשו ולא כתיב זה הלשון
בש"י י"ט בעולם רק גבי יח"כ כתיב זה הלשון כל מלאכה לא תעשו וגם נדקד' עוד דקאמר ומצינו
להצטרף שהוא אב מלאכה מאי מצינו דקאמר היכן מצינו זה הלשון ולא הל"ל רק בזה הלשון
והצטרף הוא אב מלאכה דסביר' ליה לרבי עקיבא הכי אבל לשון ומצינו משמע שגאמר
ראיה בקרא : וגרסה דשם ע"ב בתו' ד"ה לחלק יצאת מוקרי אב מלאכה ועוד אמר ריב"א

מכנת פסחים

דלמ"ד ללא יצאת לא היה אסור ב"ט כיון דאין שם מלאכה עליה ע"כ לשון התוספ' ויש להבין מאי בעי ריב"ז בזה דמפרש בע"א שלא כפירוש רש"י ותוספ' ומראה דלריב"א הוקשה לו ג"כ הדקדוק ומצינו דקאמר דהיכן מצינו זה ולכך פי' כירש זה וק"ל :

באורח חיים סימן תמ"ה במגילת ארץ ס"ק א' וז"ל

שורפין בגמ' דידן גרסינן וחכ"א אף מפרר כו' ודאי שריפה עדיף אלא דאף מפרר דיו אכל גי' הריף וראש' וחכמי' אומרי' מפרר כו' משמע דוקא מפרר וכ"מ בטור שכתב דלרבנן ה"ל מהניקברין שאפרן אסור כו' ע"ש ונ"ל להוכיח דהג"י דידן נכונה אף מפרר מסוגי' דף כ"ז ע"כ ה"ל ר"י כל דין שאתה דן כו' לא מצא עצים לשורפו יהא יושב וצטל כו' וקשה לכאורה דהא אף ביש לו עצים לשורפו אפשר לבא לידי קולא דהיינו שיהי' חמץ מהנשרפין דאפרן מות' אף ודאי דאף לרבנן שריפה רק דס"ל חכמי' אף מפרר כו' וא"כ לדידהו גמי אפרן מותר ולכך אינטיכו לומר לא מצא עצים כו' וק"ל

בסימן תמ"ו במגילת ארץ ס"ק ג' וז"ל

מיהא בתוספ' פסחי' דף ה' ע"ב משמע דמותר לשורפו כיון דיש מצוה בשריכתו מקרי אורח הוי' וז"ל דזה כהם"ד דאף ביום הראשון תשביתו היינו ב"ט אכל להמסקנא ביו' הראשון היינו מעי"ט א"כ אסור לשורפו ביו' טוב עכ"ל זהו שלא כדברי הר"ן שמביא ב"י על מ"ש בגמ' אר"י אמ' רב המואל חמץ בביתו ב"ט כופה עליו את הכלי וכתב הר"ן ולמוצאי י"ט שורפו ובי"ט לא מצי לשורפו אע"ג דק"ל מתוך שהותרה הבערה לצורך הותרה שלא לצורך ה"מ היכא דאיכא לצורך הוי' קצת אכל הכא ליכא דהא גפיה ידי חובת' בביטול עכ"ל משמע דאם לא ביטלו מצי לשורפה דהוה צורך הוי' קצת והיינו אף לפי המסקנא דביו' הראש' היינו מעי"ט . ושלא כדברי הר"ן יחיאל בטור ג"כ דכתב וז"ל שיכול לשורפו ב"ט כיון שיש קצת מצוה בשריפתו אמרינן מתוך כו' הלכך אם לא ביטלו יוציאנו וישרפנו עכ"ל ולא כדעה הראש' בטור דס"ל אפילו לא ביטלו אפ"ה לא יוציאנו כיון שאינו יכול לבטלו כדינו דהיינו בשריפה לר"י משום דאסור לשורפו אף דלא ביטלו לא הוה ליה צורך הוי' קצת וכ"ה דעת ה"ה בפ"ג לפרש ד' הרמב"ם שמפרש ג"כ אפילו בלא ביטול והיינו כסדרות המג"א כיון דלפי המסקנא ביו' הראש' היינו מעי"ט א"כ אסור לשורפו ב"ט . וזהו לני שבעלי הש"ע כסבו דענו' אלו דאסור לשורפו ב"ט וק"ל : שם רש"י בד"ה אף חלק כו' וזה לשונו אף חלק התייר לך הכתוב לשהות; מקצת יום ביעורו ואי יוכ ביעורו ביום טוב מי שרי לשהוייה כלל הא איתקש כו' ואכילת מצה משחשיבה וע"כ השבתת שאור כשתחזק וא"כ לא משכחת אף חלק דאי לאו אף איכא למימר ביום הראשון ביום השמינית שהוא התחלת היום אכל השתא ע"כ בתוך יום ביעורו שרי ליה קרא לשהוי' עכ"ל ולכאורה דברי רש"י אלו סותרים את דבריו לעיל בד"ה שבעת ימים כו' שכתב וכתוב אף ביום הראשון תשביתו הרי שזה בו שעה אחת דמשמע אף בלאו אף מוכח דקאי אערב י"ט וא"ה לומר ביום שהוא התחלת היום דא"כ שעה אחת בכניסת היום אכל לדבריו הכ"ל מתוך היטב דרש"י באמת לא פיר' כפי הבנ' פשוטו ולומר דמשעה רגע א' עובר בכל יראה דזה אינו כפי סבר' ר"י הכ"ל דהמשהה חמץ ע"מ לבטלו אינו עובר עליו וזה שוהה רק כדי לבטלו ודאי אינו עובר עליו אלא שרש"י הוכיח דע"כ מקצתו מותר מדרגה התורה לבטל והיינו ע"כ בזמן התיירו וזה ח"ה ביום ראשון דכתיב שבעת ימים לא ימצא משמע שכל הז' ימים שלמים הכל זמן איסור כל יראה אף רגע הראשונה כאשר ביארת' לעיל

לעיל בצרכיות וזה יתכן אליבא דשאר תנאים אבל כאן פ"י רש"י אליבא דר"י הגלילי ור"י הגלילי ס"ל דחמץ בפסח מותר בהנאה ולדידיה אפשר לבטל אף בפסח דברשותי קאי כיון שהוא מותר בהנאה דרש"י פ"י צבא קמא דף ר"ט ע"ב שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאו הכתוב כאלו הן ברשותו בור בר"ה וחמץ משש שעות ולמעלה ופי' רש"י משש שעות ולמעלה הן חמץ ברשותו דכל היכא דאיכא איסור בהנאה עשאו הכתיב כאלו הוא ברשותו לעבור עליו צב"י וצב"ל ימצא עכ"ל ומצא לר"י הגלילי דס"ל חמץ בכסח מותר בהנאה חמץ ברשותי קאי ויכול לבטל בכסח לך פירשי כאן דהוכחה הוא מוכח אף חלק דבלאו אף איכא למימר צ"ה"א שהוא התהלת היום ואית להקשו' שהרי שבה שעה אחת זה היטו דהמשה חמץ לבצרו אינו עובר וא"ל דע"כ מקצתו מותר מדאזו תורה לבטל וקשו קראי אהדדי כנ"ל זה אינו לר"י הגלילי דאף דכל השבעת ימיו הם באיסור כל יראה אבילו דגע ראשונה מ"מ יכול לבטל לדידיה יכול לבטל כל הכסח רק שאסור לשהותו מכח כל יראה אבל לבטל אפשר אף בשסח - אבל מוכח אף חלק מוכח שפיר דהתיר לך הכתוב להשהותו מקצת יום ביעורו ואי צ"ע מי שרי לשהותו בחגם שלא כדי לבצרו הא אתקש כו' דבשלמא בלא אף מתשבייתו גופה לא קבי דמה ששהא כדי להשביית אינו עובר אבל התורה שכתבה אף יתירה להתיר שהייה במקצת היינו ע"כ יותר מכדי לבצרו דכדי לבצרו מתשבייתו גופה משמע וא"כ קש"י קראי אהדדי אלא ע"כ דקאי אע"ר י"ט ודוק :

דף ה' ע"ב בתוספות ד"ה משום דכתיב לך וכו' אבל עוד קש"י לו כיון דשדינין אלא ימצא אמאי אכטרך ליה לעיל למדרש ומה שז"ר כו' עכ"ל והקשה המהרש" וז"ל וק"ק ומאי קושא דאימא דאי לאו ג"ש דשאר שזור לא הוה שדין לך אלא ימצא אלא יתורא דלך אתי לגופיה בגבולין להתיר אף הטמנה וקבול פיקדונות מן הגוים ומעיקרא נ"מ דקאמר יכול יטמין ויקבל פיקדונות כו' : היינו נמי מיתורא דלך אבל השתא דילכין שאור שאור לאיסור בגבולין הטמנה וקבל פקדונות ע"כ יתורא דלך שדין אלא ימצא וממעטינן גוי שפרשתו ממשמעו עכ"ל ולא הבנתי דבריו דהרי אינם מקשים אמאי אכטרך הג"ש דודאי איכטרך הג"ש ללמוד מה שאור האמור צבתיס עובר משום כל יטמין וכל יקבל פקדונות אף שאור האמור בגבולין כו' : רק קושיתם הוא על התנא דאמאי אכטרך ליה למדריש ומה שאור כו' ר"ל דודאי הג"ש אכטרך כו' רק דלמה ליה להתנא לגמור ומה שאור האמור בגבולין שלקאי את' רואה כו' אף שאור האמור צבתיס שלך אי את' רואה וכו' דזה כבר מוכח בלא הג"ש שהרי כבר אמר תלמוד לומר לא ימצא והיינו דשדין לך אלא ימצא ודוק : ברש"י הג"ל דף ה' אף חלק כו' הקשה מהרש"א וז"ל קצת קשה לפירושו דאי לית ליה לר"י דרשא דביו' למעט לילה אחתי קשה ואימ' ליל י"ד כדפריך לעיל ואי אית ליה דביום ממעט לילה א"כ אמעוט נמי ביום הראשון דיום ראשון לא אכטרך אף אלא דלא כימא מפכרא כדאמרין לעיל עכ"ל : ולפי מה שתירץ רש"ל בתוספ' ד"ה ואימא לרבי' כו' הוי נצי לשטוי' ביו' כתיב כו' : כתב רש"ל ולי' נראה דלמ"מ דבשלמא לקמן דדרשינן אף ביום הראשון ליום י"ד מהיכא תיתי ליל י"ד דהא יום כתיב לרבויה יום י"ד אבל הכא דאתי לליל ט"ו דליום ט"ו לא צריך קרא א"כ שפיר דרשינן ביום כתיבת יום ראשון עכ"ל לפ"ז ל"ק מידי גס ברש"י קוש' מהרש"א הג"ל ודוק :

דף ו' ע"א רש"י בד"ה כופה עליו את הכלי דהא לא חזי לטלטולי ואפוקי ומיהו צב"ל יראה

יראה וצב"ל י"מ לא עבר דהא צב"ל צליה מאתמול כדאמרין לקמן
 הצדק צריך שיצטל אלא משום שלא ישכח ויאכלנו צריך כפיית כלי עכ"ל משמע מדברי רש"י
 אילו דאם לא ציטלו כיון שעובר צב"י חייב לבער אף צי"ט דא"לכ למה לרש"י לומר ומיהו
 צב"י לא כולאי לאו דהיה קשה לרש"י אמאי סגי בכפיית כלי יבערנו כיון שעובר עליו צב"י
 לזה אמר ומיהו כו' וכ"כ הב"ב בהדיא לרש"י אם לא ציטלו צריך לבערו צי"ט ולכאורה דברי
 רש"י סותרים זה את זה צב"י למקן דף ז' ע"א ד"ה דיקא גמי דעדין לא החמיצה דקתני
 היה יושב צב"ה משמע מפני שהיו יכול לקום ולילך משם הוא מצטלה בלבו ואי בחמץ גמור
 ל"ל יושב צב"ה ואפילו היה פנוי מה בידו לעשות יותר השבחה בלב זהו ביטורו כו' ע"ש וא"כ
 מאי קאמר מה בידו לעשות יותר הרי חמץ זה לא ציטלו כיון שאמר צב"י ממצטלו בלבו וא"כ
 לא ציטלו מאתמול וא"כ שרי לבערו ולהכי קאמר היה יושב צב"ה דאילו הי' פנוי היה הולך
 ומבערו א"ו שאינו רשאי לבער צי"ט אף עלא ציטלו אתמול וא"כ דברי רש"י סותרים זא"ז :
 אבל באמת אינו קושיה כלל דכאן פירש אליבא דאמת דלאחר זמן אסורה לא מצי מציטל וא"כ
 היכא דלא ציטלו אתמול שרי לבער ביו' טוב כדי שלא יעבור צב"י אבל כאן פי' רש"י לפום
 מאי דמ"ד דמקשן דלכתר אסורה מצי מצטל דקאמר דיקא גמי דעדין לא החמיצה דאל"כ
 דהחמיצה ובתר אסורה מצי מצטל למה לי יושב צב"ה המדרש אפי' היה פנוי מה בידו לעשות
 כיון דיכול לציטלו עדיין ביו' טוב צודאי לא שרי לבערו כיון דלא יעבור צב"י ודוק .

דף ט ע"א אין חוששין שמא גירר חולדה מבי' לבית ממקו' למקום א"כ אין לדבר סוף
 פרש' דנימא גמי מחצר לחצר ומעיר לעיר גמרא טעמא דלא חזק דשקיל

הא חזק דשקיל חיישינן נימא אכלתה מי לא תנן במדורות העכו"ם טמאין וכמה ישהה במדור
 וכו' וכ"מ שחולדה ועכבר יכולין להליך א"כ בדיקה אמר רבי זירא וכו' אמר רבא האי מאן
 בשלמא התם הימור הוי אימור לא הוי ואת"ל הוי אימור אכלית' אבל הכי דודאי חזק דשקיל
 מי יימר דאכלית' כו' ובאותו דף ע"ב פה ומי אמרינן אין חוששין שמא גירר חולדה ומשני
 וכו' וקשה הוי להקשות לכתחילה והא קתני סיפא ומאי שמעיר יניחו צניעה שלא יהא צריך
 בדיקה אחריו שמא יגרר חולדה ועוד קשה השתא דחילת בין ספק לס"ס למה למסנה ליתן טעם
 הא בלו"ז גמי אין חוששין מטעם ס"ס שמא לא גרר את"ל גירר שניא אכלית' כמו
 במדורות הכותין דאין בודקין משום ס"ס וי"ל ע"פ סברת המרש"ה בכירוש אגופא דמתניתין
 בלא חזק דשקיל דקתני ב' טעמא דא"כ אין 'סוף לא קשי' לי' הא בלאו האי טעמא גמי א"כ
 בדיקה דנימא אכלית' מי לא תנן וכו' די"ל צודאי האי טעמא לא שייך אלא מבית לבית וכו' ש
 מחצר לחצר דודאי לא חיישינן ואפי' חזק דא"כ דשקיל לא חיישינן מהאי טעמא דא"כ
 אין לדבר סוף אלא ממקום למקום דאיכא למימר דיש לדבר סוף דבדוק צב"ע עם צי
 ביתו זה בזית זה זה בזית זה ובהאי דייקנין צי' טעמא דלא חזק דא"כ חזק דא"כ חזק דא"כ
 שטת מהרש"א לא קשה קושי' שני' דמ"ה נתן הגמרא טעמא דא"כ אין לד"ס הבית לבית
 קאי דהתם אפילו חזק וליכא ס"ס ואפילו הכי אין חוששין משום האי טעמא דא"כ אין נד"ס
 וגם תוס' פירשו ולא חיישינן לחולדה הא דלא כריך דנימוס לחולדה אפילו מבית לבית זא"ז
 דא"כ אין לד"ס אלא ממקום למקום פריך דהיינו באותו בית עצמו ולא שייך טעם זה ואפ"ה
 לא חיישינן והשתא מתורץ בלו"ז לא קשה מידי דה"ה מטעם אין לד"ס קאי הכלוה דמ"ה
 לחלק והוי משניקבצו דמשני תוספ' דכי היכי דלא חזק דשקיל לא חיישינן משום טעמא דא"כ

כו' אבל יש ד"ס שמא ישייר ויכתנו בזינעה וזה וודאי יש לו סוף אבל השתא קשה למה נקט
 טעם זה דא"כ אין לד"ס דהא בלו"ז גמי אין חיישין משום דהוה ס"ס צריך לחלק דליתא
 לטעם זה במקום לתירץ המרש"ח ולא קאי אלא אמבית גזית ואפילו דחוקולויכא ס"ס
 אין חוששין משום האי טעמא אבל ממקום למקום יש לד"ס כדפי' מהרש"א והשתא פרק שבי
 דהא ממקו' למקו' יש ד"ס ואפילו הכי אין חוששין והא קתני סיפא מה ששייר יעשה בליוע' וק"ל
דף י"ו ע"א בגמ' רבי אליעזר אומר אין טומאה למשקין כל עיקר ת"ש כל משקה
 אשר ישתה בכל כלי יטמא מאי יטמא הכסיר וכריך הכסיר מרישא דקרא
 שמעת ליה מכל ההובל אשר יאכל וגו' ומשני חד בתלושין וחד במחוברין ואריכא דאי
 אשמעינן תלושין משום דאחשיביהו (פירש רש"י הואיל ומלאין גילה דעתו שהיא צריך להם
 והו' חשיבתו) אבל מחוברין ה"ה לא ואי תגא מחוברין משום דקיימו בדולתא' חשיבי
 אבל תלושין אימא לא אריכא : עכ"ל הקושיה נדפסת בספר כילכולי חריפתא לעבד צריכות
 בהד זד אי כתיב תלושין משום דאחשיביהו ואי כתיב מחוברין ה"ה דקאי התלושין דהוא
 מסתבר טפי עכ"ל ומראה לתרץ קושיתו עפ"י דאיתא בגמ' דחילין דף ל"ו מכדי כתיב
 וכי יותן מים על זרע כו' דהוא קרא שלישי חד בטומאת מת וחד בטומאת שרץ ואריכא דאי
 אשמעינן טומאת ניה ה"ה הוא דבעי הכשר משום דלא מטמאה בכעדה אבל שרץ דמטמא
 בכעדה אימא לא בעי הכשר ואי אשמעינן שרץ משום דלא מטמא טומאת שבעה אבל מת
 דמטמא טומא' שבעה אימא לא לבעי הכסיר אריכא עכ"ל : הוסיפת ד"ה חד במת כו' ואריכא
 ואין צריך למת ותירץ לכל חד וחד תרי קראי משום תלושין ומחוברין דכיון דגילה קרא בהד
 ה"ה בלידך ואי אשמעינן במת כו' לא היה צריך לצריכות זו דקרא בשרץ כתיב אלא דגמ'
 לפרש כאילו חד במת בהדיא כתיב כו' עכ"ל והשתא לפ"ז כולל לומר דטמא מת חמור משרץ
 דאין לג' הכרח להכחות שיהיה שניה שוין בשלמא הם אין אנו יכולין לעבד הצריכות במת
 זד דהיינו אי הוה כתיב במת בהדי' לא היה יכולין לומר אי כתיב במת ה"ה דקאי על שרץ
 שהוא מסתבר טפי דהרי קרא כתיב במת ואין יוכל לומר דקאי על שרץ והיו מוכרחים
 לעשות הצריכות ב' דרין כמזכר בגמ' א"כ כולל דכעדה בשרץ היא סברא עמומה כמו
 גבי מת דהא לפ"ז הוה אמרינן אי כתיב בטמא מת לא הוי ידעינן דטמא שרץ בעי היכסיר
 שהוא כעדה וא"כ הוי מוכח דסברא זאת עמומה כמו גבי מת שהוא מטמא שבעה אבל
 השתא שאין לנו הכרח לעשות ב' דרין כולל לומר דסברא גבי מת עדיפה יותר משרץ ולא
 יכול להקשות לכתוב גבי מת ופשיטא לגבי שרץ זה אינו דה"ה דקאי על שרץ כדלעיל ומגלן
 דשיקין שווין טמא מת ושרץ והשת' קשה לבעי תרי קראי כדברי תוספ' וזי כיון דגלי כתיב
 תוספ' הג"ל התינו הם שניה שקולין אבל השתא כולל לומר דטמא מת חמור וא"כ די לנו לומר
 שתלושין מכשירין ולא מחוברין : אך ע"ז כולל לתרץ דמכדי שקולין יבואו שניה דהי מניה
 משקת ושניה מכשירין אך הניחא הם אנו יודעין דשניהם הסברות שוות במחוברין כמו
 בתלושין הוי שפיר אך הם אין אנו יודעין זה הדרי נוסף לזכותא מגלן דבמת שניה מכשירין
 משום הכי עבד דגמ' בפסחי' צריכותא בשני דרין ומגלה לזכר מחוברין יש ג"כ סברא כמו
 בתלושין דקיימא בדוכתייהו והשתא אף אם אמרינן דטמא מת חמור מכל מקום שניה מכשירין
 דהי מניה מכהת כו' ודוק

דף כ"א ע"ב גמ' ופליגי דרבי אבהו דאמר רבי אבהו כל מקום שנאמר לא יאכל

מסכת פסחים

לא תאכל לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע כו' ע"ש
כל הסוגיה עד בשלמא לר"מ דאמר אחד גר ואחד נכרי כו' אלף לר"י דאמר כו' כל
אסורין שבתורה מנ"ל דאסורין בהנאה וכו' עכ"ל ומקשין העולם הא לר"י נמי מוכח מדכתיב
גבי עבירה היתר הא כל מקום שנאמר לא יאכל כו' דאי לא הכי קשה דמכיון דמסבירא
ידעינן להקדים לא לכתוב או ואנא ידענא דדברים ככתבן הוא דאי כדדבי נאיר קשה לא
לכתוב כלל א"ו אתי להורות דכ"מ אסור בהנאה וא"כ מוכרח לכתוב או דאי לאו או הוי
אמינא כר"מ מאי אמרת לא לכתוב כלל זה אינו דאתי להורות דאסור בהנאה וא"כ לר"י נמי
מוכח עכ"ל : וגרסא דבגמ' מוקפי שכר מנ"ל דלמא כל מקום מותר בהנאה נאיר אמרת לא
לכתוב או ואנא ידענא דדברים ככתבן דאי לאו ככתבן לא לכתוב כלל דלמא באמת לא
היה צריך לכתוב כלל אלא כיון דמסבירא ידעינן להקדים לא היינו עושים פלוגתא רחוקה
ולומר דנתינת הגר קודם למכירה הנכרי רק במכירה דגר קודם מכירה דנכרי ונתינת דגר
קודם לנתינת דנכרי ובאמת אפילו נתינת הגר קודם למכירה דנכרי לכך כתב נתינת
גבי גר ומכירה גבי נכרי להורות דאפילו נתינתו קודם ולעולם כר"מ לכך כתב
או להורות ככתבן ולעולם כל מקום מותר בהנאה ומקשה בגמ' שפיר כג"ל ודוק :
ולפי זה מוכל לתרץ ג"כ רש"י ד"ה ור"מ או להקדים נתינתה דגר למכירה דנכרי וכו' והא
גר בגר תושב קמיירי עכ"ל והוא תמוה מאי בעי רש"י בזה ולפי דרכנו מוכל לתרץ דרש"י
כיון לזה דקשה הלא דברים מיותרים הוא לא הוי ליה למימר רק ור"מ אומר או להקדים
ולא צריך יותר ומוכרח לומר דר"מ ג"כ סבר דמסבירא ידעינן להקדים רק פלוגתא רחוקה
לא היינו עושים כג"ל לכך אמר להקדים אפילו נתינתה דגר למכירה דנכרי וזה מסבירא לא
היינו יכולין להפליג והשתא כוונת רש"י כך הוא דאי ס"ד דבגר דק מייירי קשה לא לכתוב
או מאי אמרת דמסבירא לא מצי לפלוגי הא מסבירא מצי למילף ולפלוגי דהיאך מצית לומר
דמכירתו קודם ולא נתינתו קשה מאי אהני ליה כיון שהוא גר דקדק בשלמא אי היה יכול
לאוכלה הוי שפיר מהני ליה דחיותו קודם אבל השתא דלא יכול לאוכלה מה לי במכירה וא"ת
דנכרי כו' צול א"כ הדר הוי נתינתה אלא וז"ל דנתינתה קודם ול"ל או לכך פירש"י דבגר
תושב מייירי ולא קשה ולא מידי וק"ל . רק לפ"ז נשארה קושיית תוספות במקומה ועיין שם
וז"ע ויש לישוב .

כ"ב א' ד"ה כלמקום שנאמר לא יאכל א' איסור אכילה כו' והרי גיד הנשה דכתיב
לא יאכל ותנן שולח אדם ירך לעכו"ם וגיד הנשה בתוכו מפני שמקומם
ניכר ופנ"ש ואלא חיישינן שמא יראה ישראל חזירו כשנתנו לו ויקנה מן העכו"ם ויאכל
ויסבור שניטל גידו מפני שמקומו ניכר וקשה למה הביא מפני שמקומו ניכר הלא בלא זה
נמי קשה וי"ל בלא זה ה"א האי ירך של עכו"ם הוא ולא תקשה לך פשיטא דא לאשמעינן
שלא חיישינן שמא יראה ישראל ויסבור שניטל הגיד ויאכל אבל השתא דקאמר דמקומו ניכר
ש"מ דירך של ישראל הוא קשה על רבי אבהו וק"ל

כג ע"א והרי שרצ' כו' ומשני יהיו וכו' ולחזקי' לכתו' לא יאכל ולא בעי לבס אמ' לך טעמ'
דידי נמי מהכי יליף וקש' מאי משני התראון דמהכא מוכח דכתיב כל מקו' דילמא
אכילה ולא הנאה וכו' א"כ ל"ל לבס זה אינו דהא מתיבת יהיו דא למעט אף בהנאה אפילו
דעבדי לכך איצטרך לבס בשלמא על המקשן לא קשה מידי דפריך ולכתוב לא תאכל ול"ל
לבס

לכס דסלקא דעתך יהיו בא למעט אפילו בהנאה א"כ לכתוב לא יאכל ולא בעי יהיו ומדעתך
לא יאכל ויהיו ש"מ בדעבד שרי אבל על התראן קשה הא באמת כתיב לא יאכל ור"ל דהכי
פירש טעמא דרבי גמי מהכא כלומר באמת סברה החיצונה דכתיב כל מקום וכו' הנאה
במשמע רק אי הוי כתיב לא יאכל ויהיו הוה חמינא חיפכא דכל מקום אהילה לבד קאז
דהוה חמינא יהיו בא למעט אפילו בדעבד ותקשה ל"ל כתיב לא יאכל אף בלא יהיו משמע
דאסור בהנאה אף בדעבד אלא ש"מ דלא יאכל לא משמע היסור הנאה כלל אבל השתא
דכתיב לא יאכל ויהיו ולכס מוכח דסברה החיצונה דלא יאכל אפילו בדעבד ולזה נריך לכס
דמוחר בהנאה דיעבד דווקא ולה לכתחלה מדכתיב יהיו ודו"ק :

דף מ"א ע"א ת"ר במים אין לי אלא במים בשאר משקין מנין קל וחומר מה וכו'
דבר אחר ובשל מבושל מכל מקום מאי בנייהו איכא בנייהו עלי קדר
ופר"י למאן דאמ' דיליף מק"ו הכא שרי לר' דיליף מריבויי' האי גמי מבושל ורבנן הוה ובשלו
מבושל מני ענין ליה לכלי ואח"כ בשלו דהוי גמי מבושל כרבי יוסי הקשו תוספ' לרבנן גמי מילוח
מסבר' כר"י וכו' קשה על המקש' דלמא הכי כיר' הגמר' לרבנן דילפו מק"ו א"כ מות' מבושל לכלי
קד' אכטריך לר' לחיסול' לשאר משקין ועוד קשה לעבד הא ג"מ לרבנן כלאו ואח"כ בשלו אסור
ולרבי שרי ועוד לפרש"י לר' ל"ל במים ממילא הוי עלי קדר בכלל מבושל ולפי' השני קשה
לרבנן וי"ל קושיות התוס' וע"פ זה יתורץ כל הקושיות דאיכא ג"מ דאי אמרינן עלי ואח"כ
עלי קדר שרי דבקרא במים כתיב אבל אי מסברא איכא למימר דזה אסור ג"כ הלכך לא
קשה קושיות התוס' דאכטריך קרא לכלאו ואח"כ עלי קדר דשרי והפירש כן עלי קדר איכא
בנייהו פירש עלי קדר לרבנן שרי דילפינן עלי ואח"כ בשלו מקרא ולרבי מסברא הלכך אסור
אם כלאו ואח"כ עלי קדר וק"ל :

באורו ענין במים אין לי אלא במים וכו' עד הקדר רב כהנא הא מני ר"י היא עד
ועש' בכלל תוספות בד"ה איכא בנייהו עלי קדר פיר' אי לוקה עליו ובתוספת
אח"כ בד"ה אמר רב כהנא הא מני ר"י היא תימא דר"כ מוקי לה קר"י כו' מנ"ל לרש"י
לפרש כתיב דאיכא בנייהו דלרב אסור ולרבנן כו' ע"ש דילמא איפך אלא דלרבנן דיליף
מק"ו א"כ בשל מבושל יתירה היא ונריך לומר דבא להורות הכלי קדר גמי אסור דהקרי גמי
ובשל אבל לר' אכטריך ובשל מבושל משאר משקין א"כ עלי קדר מותר דמהיכי תיתי לאסור
ביושאין שו' לימ' ועו' קש' לתירץ א"כ כלאו ואח"כ בשלו דלרבנן אסור משו' דאית' ובשל מבושל
דנ"ל להורו' דכלאו ואח"כ בשלו שאסור' אב' לרבנן' כללאו ואח"כ בשלומות' ונרא' הקוש' של עו"ל
לא קשה על רש"י ר"ל דרש"י ראה ממאי דפריך ולרבנן האי בושל מבושל מאי עבדי ליה
ואי ס"ד דר"כ דאיכא בנייהו דלרבנן אסור משום דאיתר ליה ובישל מבושל וכדלעיל קשה
מאי פריך ובשל מבושל מאי עבדי ליה הלא התראין השיב לו דלרבנן אכטריך בשל מבושל לכלי
קדר אלא ע"כ סבירא ל' דכיר' איכ' בנייהו הוא כדפירש"י דלרבנן שרי
ולר' אסור רק יש להקשות על המקשן מאי פריך לרבנן
האי בשל מבושל מאי עבדי ליה הלא התראין השיב דלרבנן אכטריך ובשל מבושל לכלי קדר
אלא ע"כ נ"ל דכירש איכא בנייהו כדפר"י דלרבנן שרי ולרבי אסור דילמא פירושה א"כ
בקושיות עולם וא"כ אכטריך ובשל מבושל לכלי קדר כנ"ל ועוד קשה באיזה סברא דרש"י ותוס'
מחולקין דרש"י פ' דלרבנן שרי משמע דאין שום עבירה ותוס' פ' דעבירה לרבנן קא

עבר אעשה ועוד קשה דלפר"שי קשה ל"ל לר"י ובמים הא בשל מבוסל משמע כל דבר כדאמר מכל מקום דבשלמא לרבנן דילפינן מק"ו אין להקשות ל"ל ובמים ליליף מבוסל מבוסל דיל"ל דאי הוי ילפינן מבוסל מבוסל הוה אמינא אפילו כלי קדר נמי הסור לכך אכטריך ובמים להורות דוקא במים אבל שאר משקין לא בר ממסקין דמפיגין טעמן דאסור מק"ו הוא אבל כלי קדר דאין מפיגין טעמן א"כ שפיר דממעטין ממים ומק"ו לא מצי למילוף אבל לר"י דמ"ל אף לפי האמת דכלי קדר אסור כדכ"שי א"כ קשה במים ל"ל גם אם היינו באמר דא"כ כקושיות העולם קשה איפכא ואין להאריך וי"ל דיש לתרץ קושיות התוס' שדביבור השני דאי הוה ילפינן מסבבא ה"א היכי דכלאו ואח"כ בכלי קדר נמי אסור דרש"י פירש לעיל דכלי קדר נמי אקרי ביטול לכך אכטריך בשל מבוסל במים להורות דוקא במים הוא דאם כלאו ואח"כ בשלו אסור משום מפיגין טעמן דמק"ו ילפינן והשתא יתורץ כל הקושיות דה"פ ולרבנן הוי בשל מבוסל מאי עבדי ליה וא"ת דלמא אכטריך לכלי קדר ופירש דה"ב כקושיות עולם ז"א דא"ל השתא דפי' דא"כ דלר' שרי הא כלי קדר לכ"ע אסור אף בלא קרא דיש לאסור משום סבבא החיטונה דבשל מבוסל כלי וברבי יוסי ובהקשה התוס' וה"א לומר הלא גם לפרש"י דמכרש דלר' אסור ולרבנן שרי נמי קשה האך קאמר ולרבנן שרי הלא מסבבא יש לאסור תריץ הכי דפי' בגמרא ופירש רש"י הוא כדאמרן לעיל וה"פ אף כלי קדר ר"ל דאם היה מתחלה היה כלאו ואח"כ בשלו בכלי קדר א"כ מפרש"י דרבנן שרי לגמרי ר"ל אף אעשה לא עבר דלרבנן כיון דיליף שאר משקים מק"ו ואייתי לי בשל מבוסל כלאו ואח"כ בשלו וקשה ל"ל הא מסבבא ידעינן וכדמקשה התוס' וצ"ל דכלי קדר מותר פי' אם כלאו ואח"כ בשלו בכלי קדר מותר וא"כ אי הוה ילפינן מסבבא דכלאו ואח"כ בשל אסור ה"א אף אם כלאו ואח"כ בשלו בכלי קדר אסור דמסבבא אף כלי קדר נמי אקרי בשל וכדפרש"י לכך איכטריך ובשל מבוסל במים להורות דוקא במים כו' וא"כ מוכח לרבנן אם כלאו ואח"כ בשלו בכלי קדר מותר וי"ל דמותר לגמרי אפי' עשה אינו עובר אבל לר' דיליף שאר משקין מבוסל מבוסל ול"ל לר' כלאו ואח"כ בשלו לא כריך קרא דמסבבא ידעינן כר"י וא"כ מסבבא הוא גילוף אף אם כלאו ואח"כ בשלו בכלי קדר נמי אסור תירץ מהר"ץ לפי האמת כדמתרץ רב כהנא הא מני ר' היא אבל המקשין לא ידע שפי' כך רק זאת היה יודע דאפילו בלא קרא נמי אסור אם בשלו בכלי קדר דמסבבא ידע וא"כ א"ל דהפי' דה"ב כקושיו' העולם דלרבנן אסור דכתיב בשל מבוסל כדלעיל ולר"י שרי ז"א דהא לד"ה כלי קדר אסור אף בלא קרא וא"כ פריך שפיר בשל מבוסל מאי עביד ליה וגם הקושיא שניה שהקשינו דה"ב כלאו ואח"כ בשלו ז"א דהא לפי דבריו הפי' בגמרא באמת כן גם מה שהקשינו ל"ל במים לק"מ דהא אכטריך למעט אם אח"כ בשלו בכלי קדר וכו' גם מה שלכאורה נראה דרש"י ותוספות מחולקין דלפי' רש"י שפי' דא"כ כלי קדר מממשעותי אם כלאו ואח"כ בשלו בכלי קדר ולפי' שפיר פי' רש"י דלרבנן מוכח דשרי לגמרי דאפילו עשה אינו עובר דאם שייך עשה דכי אם גבי כלי קדר היכא דכלאו מקודם כללי גמורה ושרי לגמרי אבל לפי' התוס' הוא דפי' רש"י דא"כ הוא כפשוטה דלרבי אסור משום דאי הוי יליף מבוסל מבוסל וכלי קדר נמי איקרי ביטול לרבנן עובר עכ"פ אעשה דכי אם כלי אש דגבי כלי לחוד והיכא דכלאו שלא בהכש' דהיינו כלי קדר עובר בעשה ככ"ל גם לפי התוס' אינו קש' קושיא דלעיל ואין להאריך

אין עושין : גמ' אמר שמואל אין תענית ציבור בכלל אלא ט"ב
 בלבד פרש"י לנהוג בו לאכול מבע"י ואסור בתשעה באב במלאכה ושאר חומרי האמורין שם
 למימרא דסבר שמואל ט"ב בין השמשות שלו אסור האמר שמואל ט"ב בין השמשות שלו
 מותר וכי תימא קא סבר שמואל כל ת"ש בין השמשות שלו מותר והא תנן אוכלין ושותין מצעור
 יום למעוטי מאי לאו למעוטי בה"ש לא למעוטי משחשכה נימא מסייע ליה אין בין ט"ב
 לבין יום הכפורים אלא שזה ספיקו אסור וזה ספיקו מותר מאי לאו אבין השמשות לא לקבוע
 דירחא דרש רבא עוברות ומניקות מתענות ומשלימות בו כדרך שמתענות ומשלימו' בה"כ
 ובין השמשות שלו אסור וכן אמרי משמיה דר"י ומי אמר ר"י הכי והאמר ר"י ט"ב אינו
 כתענית ציבור מאי לאו לבה"ש לא למלאכה מלאכה תנינא במקום שנהגו לעשות מלאכה בט"ב
 עושין ובמקום שנהגו שלא לעשות אין עושין וכו' אלא מאי אינו כתענית ציבור לתפילת ועילה
 ואי בעית אימא מאי אינו כתענית ציבור לעשרים וארבע ברכות וצוסף הדף מביא הברייתא
 אין בין ת"ש לט"ב אלא שזה אסור בעשיית מלאכה וזה מותר במקום שנהגו תוסכת אין ת"ש
 בצבל אלא ט"ב בלבד פרש"י לאכול מבע"י ולאסור בו מלאכה וא"ת והא ט"ב מותר בעשיית
 מלאכה וי"ל דה"ק אין ת"ש בצבל אפילו במקום שלא נהגו לעשות מלאכה תוס' ד"ה אין בין
 ט"ב ליה"כ וכו' והא דלא חשיב תפילת ועילה דלית' בט"ב כדלקמן משום דברייתא לא איירי
 אלא במירי דאיסור והיתר כו' ד"ה לאו דשרי בין השמשות ידיה כו' תמו' לר"י אמאי קתני
 גביה"כ ספיקו הא אפילו ודאי יום אסור ותוסכת י"כ דאורייתא ותירץ דנקט ספיקו
 לאשמועינן דט"ב אפילו ספיקו מותר : ד"ה לקבוע דירחא משמע לקביעה דירחא קוחילוקין
 הא לכל דבריהם שווין והא יה"כ תוספת אסור וט"ב תוספת מותר ותירץ ר"י לא איירי אלא
 בדברים השייכין בתענית עצמו והקשה המהרש"א ב' קושיות א' על תוספת ד"ה אין ת"ש
 בצבל וי"ל דה"ק אפילו במקום שלא נהגו הכא ליכא לאקשווי דבמקום שלא נהגו לעשות תנינא
 חדא זימנא בנותניתן כדפריך לר"י דהכא עיקר מילתא לאו אט"ב אלא אשאר דאין ת"ש
 בצבל ועוד הקשה בגמרא ומי אמר ר"י הכא למאי לאו לבה"ש אלא ניחא ליה למימר דס"ל
 כשמואל דת"ש בה"ש שרי דא"כ ה"ל בדלא תניא דהא תנן בת"ש אוכלין ושותין מצעור יום דמשמע
 בה"ש אסור דפריך לעיל לשמואל עיי' במהרש"א קשה מאי הקשה על שמואל דמאי אשמועינן
 שמואל על כל הדינן בת"ש שיש בין ט"ב הא מברייתא דאין בין מוכח וא"ת אמלאכה במקום
 שלא נהגו הא ממתניתין מוכח ו"א דילמא סבר שמואל דנהג בט"ב ת"ש וכ"ד ברכות ואי
 מברייתא דא"כ דה"א בתפלה לא קא מיירי ואתי שמואל ואמר אין ת"ש בצבל להורות דט"ב
 נהג ת"ש וכ"ד ברכות אבל קושיא זה אפשר לתרץ דמהרש"א היקשה שפיר אשמואל דאי
 אשמועינן שמואל מנ"ל דאתי לאשמועינן דא"כ ולא אמרינן האי סברא בתפילה לא קמיירי
 קשה הא בל"ז מוכח שמואל דא"כ דווקא דשמואל אמר דט"ב בה"ש שלו מותר פ"ה נימא
 מסייע ליה קשה האי נימא מסייע ליה מאי בעי הכי לפרוך בל"ז היכי דאמר שמואל הדין
 שלו אלא י"ל דע"כ אין יכול להיות דספיקו קאי אבין השמשות רק אקביעי דירחא דאי אבה"ש
 ק' לימא אין בין יה"כ לט"ב אלא עשית מלאכה וא"כ ת"ש לט"ב אלא ספיקו והשתא ליכא
 קושיות התוספת דבתענית ציבור תוספת מותר וביום הכפורים תוספת אסור ומדלא קאמר
 הכי א"ש ט"ב קאי אקביעי דירחא דבת"ש ליכא קביעי דירחא אבל השתא דאמר שמואל דט"ב
 קיט כת"ש קשה ע"ז הא ט"ב בה"ש מותר ות"ש בה"ש אסור אלא ת"ש נמי מותר בה"ש א"כ

הא איכא א"כ פ"ט נ"מא מסייע ליה והשתא ניחא נמי בתוספת דהקשיה ביה לא בקביעי
דירחא אמאי לא תני תוספת דביה"כ אסור ובט"כ מותר קשה מאי מקשה אתירץ דגמרא
דמתירץ לי' שמואל אנטרך לאשמועינן דהא ספיקו קאי אקביעי דירחא אבל בה"ש אסור לכך
קאמר שמואל דבה"ש מותר ע"ז קשה תוספת האיך יכול להיות סברא דה"א דווקא אקביעי
דירחא אבל בין השמעות שוין הא איכא תוספת אלא ודאי קאי אבה"ש דלמא אנטרך שמואל
לאשמועינן דספיקו קאי אבה"ש ולא אקביעי דירחא נמי אמרת דלא אנטרך שמואל לאשמועינן
דא"כ ק' הא איכא תוספת דלמא הא דט"כ גמי תוספת אסור לכך הוצרך שמואל לאשמועינן
אלא מוכרחין אנו לתרץ התוספת דקשה מנ"ל לשמואל דת"כ בהש"מ מותר והא תניא אוכלין
ושופין מצע"י וטפי נוסתבר לומר למעוטי בהש"מ מדקאמר למעוטי משמע דיה סבר דווקא
אלא בשמואל הוכיח מדתני א"כ משמע מילי א"כ א"כ מוכח דאוכלין ושופין מצע"י בא למעט
משחשיכה דאי למעט בהש"מ דבת"כ אסור ובט"כ מותר וא"כ ה"ל להפוך הא"כ וא"כ מצע"י
בא למעט משחשיכה וא"כ מקשה תוס' שפיר נ"מא מסייע ליה ולמה לשמואל לאשמועינן הא
מבריתא מוכח לה מאי אמרת דה"א דספיקו קאי אקביעי דירחא הא איכא נמי תוס' דלא קתני
ודקאמרת שלא רצה שמואל לטעותם ספיקו אקביעי דירחא דא"כ קשה קושיות התוספת לילפינן
הא"כ ו"א סברא דלמא אף מג"ט אסור אלא מוכרח לומר דזה בלו"ז אין סברא כלל דאסור
בט"כ א"כ השתא הא איכא תוס' וא"כ קושיא נ"מא מסייע ליה במקומו עומדת והשתא נמי
מתורץ הקושיא שהקשיתי על המהרש"א וה"פ למה לשמואל לומר אין ת"כ בצבדל הא מבריתא
דאין בין מוכח וא"ל עשיית מלאכה הא ממתינת מוכח לה מאי אמרת דלמא ה"א הא א"כ
ת"כ לט"כ לאו דווקא ואתי שמואל לאשמועינן דווקא אבל מילי ת"כ וכו' ד ברכות
וסברא דתפלה גא קא מיירי אינו סברא זאת מוכח משמואל דברייתא דאמר ט"כ
בהש"מ מותר קשה מנ"ל א"ל מספיקו דלמא למעוטי בה"ש אמר אלא מכח הבריתא דא"כ
יה"כ לט"כ אלא שזה ספיקו אסור קשה דלמה קאי ספיקו אקביעי דירחא אלא דלא רצה
שמואל לפרש ספיקו קאי אקביעי דירחא דא"כ יקשה הא איכא תוספת ומוכרח לומר דא"כ
לאו דווקא ובתוספת לא מיירי וי"א סברא כלל לשמואל דא"כ תהיה לאו דווקא משום דסבר
שמואל דא"כ דווקא וא"כ א"כ ת"כ לט"כ נמי דווקא ולת"כ ולכ"ר ברכות ואין סברא לומר
בתפילה לא קא מיירי מקשו מהרש"א שפיר מאי אתי שמואל לאשמועינן באמרו אין ת"כ
בצבדל אלא ט"כ בלבד הא משמואל דברייתא מוכח דווקא כך אפשר לתרץ קושיא בלו"ז אבל
השתא קשה על המהר"ש דמקשה בגמרא דלמא ר"י סבר כשמואל דת"כ בהש"מ מותר לכן
אמר ט"כ וכו' עיין במהר"ש דמקשה דלמא פריך המקשה שפיר דקשה אר"י מנ"ל דט"כ
בה"ש שמואל אסור והא תנן א"כ יה"כ לט"כ אלא שזה ספיקו אסור אלא דר"י י"ל קאי אקביעי
דירחא דאי אבה"ש"מ קשה ליעוף הב' ברייתות דא"כ דהשתא קשה קושיות התוס' הא איכא
תוספת מזה הוכח דספיקו קאי אקביעי דירחא ולא אבה"ש"מ ובה"ש"מ דט"כ באמת אסור וא"כ
יטובה בת"כ בה"ש"מ נמי אסור דאי ס"ד דס"ל כשמואל א"כ קשה מנ"ל דספיקו קאי אקביעי
דירחי דלמא אבה"ש"מ ודקאמרת ליעוף הא אין יכול להפוך משום דת"כ בה"ש"מ מותר אלא
דאי דלא ס"ל דת"כ בה"ש"מ מותר קשה מאי מקשי מהר"ש אר"י אלא מוכרחין אנו לומר
ולתורץ דהמר"ש דהקשה שפיר דלמא סבר לה כשמואל דת"כ בה"ש"מ מותר ודקשיא לך מנ"ל
לר"י דלמא ספיקו קאי אבה"ש"מ מזה לא מוכח כלל בלו"ז אפילו תימא אין ת"כ אסור בהש"מ

מסכת פסחים

יג

אמר רבנן דבבב ספיקו מותר ודקאמרת ליפוך א"כ דלמא ספיקו קאי התרוייחא אבה"ש
ואקביעי דירהא לכך מקשה שפיר המהרש"א דזה מוכרח להיות כו"י היה לו ללמוד בל"ז ולא
מן הא"כ א"כ קשה קוביא ראשונה על המהרש"א וא"ל תירוצא"ל דלמא לא יוכל להפוך הא"כ
דספיקו קאי התרוייחו וא"כ שמואל נמי היה לו לימוד בל"ז ואש"ה"כ לאו דווקא לכך מוכרח
שמואל לאשמעינן דא"כ דווקא וא"כ התירוצים סותרים זה את זה וכו' ודוק

סו בר"ה

תנאי היא בדד ישב מחוץ למחנה לבדו ישב שלא יהא טמאין אחרים יושבין
עמו יכול יהי' זבין וטמאין מתים משתלחין למחנה אחת ת"ל ולא יטמאו
את מחניהם ליתן מחנה לזה ומחנה לזה בדברי רבי יהודה רבי שמעון אומר אינו כריך הרי
הוא אומר וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לכפש ואמר טמא מת ואל ואמר זבין
ואני אומר טמאין מתים משתלחין זבין לא כל שכן למה לאמר זב ליתן לו מחנה שניה ויהגדר
זב ואל ואמר מצורע ואני אומר זבין משתלחין מצורעין לא כל שכן למה לאמר מצורע ליתן
לו מחנה שלישי כשהוא אומר בדד ישב הכתוב נתקו לעשה ע"כ רבים מוקשים מנלן לרבי
שמעון לדרש דזבין משתלחין משני מחנות דילמא ממחנה אחת ואי אמרת יאמר טמאין מתים
ואל יאמר זבין דאי יאמר כן הוי אמינא אף מצורעין אין משתלחין רק מב' מחנות לכן כתב
רחמינא זבין ליתן למצורע מחנה שלישי ועולם זבין אין משתלחין רק ממחנה אחת כטמא
מת וי"ל בודאי ר"ש דרש כרבי יהודה לענין זבין וטמאין מתים ולא יטמאו את מחניהם והא
דקאמר יאמר טמאין מתים וכו' אלל ליתן לזב מחנה שניה הכל לפי הקמת משום דרוח דריש
ולא יטמאו את מחניהם מחנה לזה ומחנה לזה והאריך רק להוכיח מחנה שלישי למצורע
ובדד ישב לעשה דאי לא תימא הכי אלל מהכי נפקא מחנה לכל אחד ואחד ה"כ אייתר ליה
ולא יטמאו את מחניהם ומאי דרוש ביה אלל ודאי דהוא דריש ולא יטמאו מחנה לזה ומחנה
לזה ומישראליו אין לדרוש משום קוביא וכן מוכח מפרש"י דמזיקין בדברי ר"ש אינו כריך מחוץ
למחנה ליתן לו מחנה שלישי וכו' משמע מדבריו שלא בא רבי שמעון רק לחלוק על
מצורע ודו"ק *

ע"ב בר"ה

אבעי להו לבן תימא יש בה משום שבירת עצם כו' לא לעולם רבנן כו'
יש לדקדק להשתדל דקיימין לב"ת נמי אין בה משום ש"ע לפ"ז ה"ל
להגמרא למימר לעולם ב"ת ורבנן ואתי מתני' ככ"ע כו' וי"ל דמשנה דכ"ד ע"א השובר
בטמא אינו לוקה את הארבעים וקאמר בגמרא שם ת"ר ועצם לא תשברו בו בכשר ולא בכסול
רבי אומר בבית אחד יאכל ועצם לא תשברו בו כל הראוי לאכילה יש בו משום שבירת עצם
וסקונו ראוי לאכילה אין בו משום שבירת עצם מאי בנייהו כו' אלל שבירת עצם מבעוד יום
א"כ למ"ד כשר הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה השתא לאו בר אכילה הוא עכ"ל הגמרא
ולא"י ה"א דמשנה דסבין שמואל בי"ד כו' התיב כב"ת ה"כ תו ה"א למוקמי מתניהן בשובר
בטמא כו' כב"ת וא"כ מאי גרויה דטוקים משנה דסבין ככ"ע ויהיה משנה דשובר דלא ככ"ע
דע"כ ה"ס דס"ל לב"ת דאין בחגיגה משום שבירת עצם וס"ל דכו ולא בחגיגה תו לא מאי
למהדר בו בכשר ולא בכסול וא"כ אי מתני' דשובר בטמא התי' כב"ת ע"כ דס"ל לבן תימא
דילוף מבית אחד יאכל וא"כ לבן תימא מבעוד יום מותר בשבירת עצם
וא"כ האידן אפשר למוקמי מתני' דסבין כב"ת דיהיה קשה
בקוביא אחי שונה ומטבילנא"ש מסבין דהא הוי קוביא לשבירת עצם בקרבן בפסח גושא

מסכת פסחים

דהיינו מצעוד יום דמותר בשבירת עכס ואי מוקים מתני' דסכין כב"א דס"ל מצע' יג בקרבן כסח משום שבירת עכס וא"כ ע"כ דלא ס"ל לימוד דבזית אחד יאכל וכיון דהשחא קיימין דס"ל לב"ת דהגיגה אין בה משום שבירת עכס דס"ל זו ולא דהגיגה א"כ לא ס"ל נמי זו ולא בפסול ואין לב"ת כוס לימוד דשובר בטמא אינו לוקר וא"כ דתני' דשובר בטמא א"א למוקמי כב"ת וא"כ אין שום רויח אם טקי מתני' דסכין כב"ת ע"כ קאמר הגמרא בהם לעול' רבנן כו' ולרבנן אפשר למוקמו תרתי מתניתין כותייהו דהינהו ס"ל זו בכשר ולא בפסול וא"ל דא"כ מנ"ל לרבנן דאין ברגיגה משום ש"ע ז"א לרבנן לא מקשי הגיגה לכסח כב"ת ולדידהו לא צריך לנימור זו ולא דהגיגה ומוקמי זו ולא בפסול ודו"ק.

עט בר"ה ת"ר הרי שהיו ישראל טמאין וכהנים וכלי שרת טהורין או שהיו ישראל טהורין וכהנים וכלי שרת טמאין ואכלו ישראל וכלי שרת טמאין יעשה בטומאה שאין קרבן ציבור חלוק א"ר חסדא ל"ש אלא שנטמא הסכין בטמא מת דרחמנא אמר בחלל חרב חרב הרי הוא כחלל והא טומאה לגברא דמעיקרא כי מתעבד בטומאת הגוף דכרת קא מתעבד רבל בטמא הסכין בטומאת שרץ דבשר הוא מטמאה ליה לגברא לא מטמאה ליה טהורין כ"י טמאין לא עבד תוספת דב"ה אלא שנטמא סכין בטמא מת כו' תימא א"כ מאי הפילו דקאמר היינו רישא ממש היו ישראל טהורין וכהנים וכלי שרת טמאין כיון דמטמא גברא מחמת סכין ע"כ יש לדייק אמאי דייק רש"י לשון הפילו משמע אי לא הוה קאמר הפילו לא הוה קשה היינו רישא הא הפילו אי לא הוה קאמר הפילו הוה קשה היינו רישא : וז"ע ליישב קושיא של המחבר כי לא נמצא תירץ על קושיא הג"ל חבל על וכו' :

פח בר"ה האומר לעבדו לא ושחוט לי את הפסח שחט גדי יאכל שחט טלה יאכל אמר לו רבו גדי או טלה מה ששחט ראשון יאכל שחט מה אמר לו רבו ישחט טלה וגדי ויאמר אם גדי אמר לי רבי גדי שלו וטלה שלי אם טלה אמר לי רבי טלה שלו וגדי שלי שחט רבו מה אמר לו שניהן יוצאין לבית השריפה גמרא ישחט טלה וגדי ויאמר אם גדי אמר לו הא כל מה שקנה עבד קנה רבו ומשני ילק רועה הרגיל אכלו ורועה בפקדתו ויאמר הא לך גדי וטלה ע"מ שאין לרבך רשות בא כ"א באחד מהן וכרש"י ורואה בתקנתו ותקנתה אחרינא ליכא דאם יאמר אם גדי אכל רבי והא תגדי פסח והטלה שלמים א"כ מוכרח לאכל השלמים עד חזות וק"ל אסור למעט באכלתם של קדשים וקשה לעולם יאמר העבד תקנה הכ"ל ודקאמרת אסור למעט בקדשי' הא לא ימעט כשיבא רב ויאמר מה קאמר לו ויאכל כדן וי"ל דבאמת קשה על רש"י דפי' תקנה אחרינא ליתא דאי יאמר אם גדי א"ל רבי גדי פסח וטלה שלמים היאך יקריב שלמים בשביל רבו אם לא נצטוו אע"כ מוכרח למר דשלמים יהיו לעבד א"כ קשה קושיא הגמרא מה שקנה עבד וכו' אלא צ"ל כתיבך ילק אכל רועה א"כ קשה מאי אימא האי מהאי אלא צריך לומר דתקנתא דשלמים עדיף משום באופן שמה יאכל גם הרב ואז מקריב שניהם בשביל הרב ובשביל עצמו או ילכו שניה לבית השריפה אבל אי יקריב א' פסח וא' שלמים או יאכל שניהם א' בתורת פסח וא' בתורת שלמים לקדמפרש"י דק"ל אסור למעט באכילתן ודוק :

פיט בר"ה הממנה עמו על חלקו את האחד רשאין בני חבורה ליתן לו את שלו והוא אוכל.

אוכל משלו והם אוכלין משלחן איבעי להו בני חבורה שהיו ידיו של אחד מהן יפות מהו שיאמרו ט"ל חלקך וצ"ל מי אמרינן אמר להו הא קבלתן א"ר מצי אמרינן ל' כי קבלינן לתקוני דביחא אדעת טפי מכן לא קבלינן ה"ל הממנה אחרים עמו על חלקו רשאי ליתן לו את שלו והוא אוכל משלו והן אוכלין משלחן מ"ט לאו משום דהוי כידיו של אחד מהן יפות וא"י ס"ד מצי אמר להו קבילתון נהוי הא כידיו יפות אמרי לא דעות שאני דהוי נמי תרוייבו כהד מבני חבורה אכלי מצי אמרי ליה דלא ניח' לן אינש מוכרא גבן תוספ' דעות שאני אע"ג דלא אכלו כחד תימא לר"י מאי פריך לשנוי' הכי דלא נידק ממנה אהרים דלא מ"ל הא קבלתינו וה"ן רשאי ליתן חלקו לכך משני דיעות שאני דלא מצי למכסו' מיניה ע"כ ועל מנהג זה י"ש כרושים שוכין הר"ן על דרשאינן ב"ח ליתן שלו בין היכי דיגיע חלק א' לשנים ובין היכי דלא יגיע חלק א' לשנים ושאר פוסקים דס"ל שהיו רשאינן לחלק וליתן חלקו כשיגיע עליהן ג' זתים אבל לא יגיע חלקו לשניהם ה"ן כופין על מדת סדום ואין יכול לחלוק א"כ לפי פירש הר"ן קושיות התוספות במקומו עומדת מה צריך לשנוי הכי ודקא אמרת דלא תידוק אבכא לא מצי למידוק מיניה אפכא ודקאמרת לשני אב היו של א' מהן יפות אי זה לא למדתי איכ' דין זה אפי' היכא דאם אין בו כדי חליקה לשנים חולקין בגון זה כופין על מדת סדום לא אמרינן וי"ל דע"כ מוכרח לבא לתירץ זה דדיעות שאני דאל"כ קשה ל"ל במתניתן למימ' הממנה א' לאשמעינן אפי' היכי דלא נהוי ב' זתיו אפי' הכי יכולין לומר קח חלקך וצ"ל וא"כ ל"ל הוא אוכל משלו אלא צ"ל דהדין בידיס יפות אין יכולין לחלק א"כ משמע מן זה האיבעי' לאידך גיסא לכך מתרץ התל' :

מסכת יומא

דף ב' ע"א ד"ה שבעת ימים קודם יח"כ מפרישין כה"ג מביתו לרשכת פלהדרין ומתקנין לו כהן אחר תחתיו שמה יאדע בו פסול רי"א אף אשה אחרת מתקנין לו שמה תמות אשתו תוספת יש מקומות דתני המנין ברישא כמו כאן כו' וי"ש מקומות דתני מנין בסוף כמו כו' וקשה מאי בעי תוס' בזה וי"ל דקשה על ר"י איך פליג את"ת דלמא ת"ק נמי קאמר דמתקנין אשה אחרת והא דלא תנן במתניתן משום דאשה אחרת אין צריך ז' ימים אבל וי"ל דר"י דייק דע"כ דת"ק סבר דאשה אחרת לא מתקנין לו דא"כ אמאי לא קתני במתניתן ואי משום דאשה אין צריך ז' ימים א"כ איך קתני מתקנין כהן אחר תחתיו וכהן לא בעי ז' ימים ואין לומר דילמא באמת כדקאמר שבעת קאי תרוייבו כלומר מפרישין ומתקנין ז' ימים א"כ היה למתני שבעת ימים לבסוף שלא נעשה לומר דהוי שבעת ימים קאי רק על מפרישין הלא ודאי דהוי שבעת ימים קאי רק אמפרישין אבל מתקנין יום א' א"כ אמאי לא תני אף מתקנין אשה אחרת ושכיר פליג ר"י אך קשה דלמא ת"ק נמי סבר מתקנין לו אשה אחרת והא דלא תני כדקאמרין ודקש' אמאי לא תני ז' ימים לבסוף דלמא סדר התנא למתני המנין ברישא והדרי קוש' לדוכתו' ומתרץ התו' דאיכא דוכתי דתני המנין לבסוף ע"מ דת"ק סבר שאין מתקנין אשה אחרת וק"ל :

יומא דף ב' ע"ב שבעת ימים קודם יח"כ מפרישין כה"ג מביתו לרשכת פלהדרין כו' תן התם שבעת ימים קודם שרפת הפרה היו מפריש כהן השורף

השורף את המטה מביטו ללשכה שז"פ הבירה כו' מנא ה"מ א"ר מנימוי בר חלקי א"ר מחסיה בר חידיא א"ר יוחנן אמר קרא כאשר עשה ביום הזה כוה ה' לעשות לכפר עליכם לעשות חלו מעשה פרה לכפר חלו מעשה י"הב בשלמא כולי קרא בפרה לא מתוקם לכפר כתיב ופרה לאו בת כפרה היא חלל אימא כולא קרא ב"הב כתיב אמרי וליפין כוה כוה כתיב הכה כוה ה' לעשות וכתיב התם זאת חוקת התורה אשר כוה ה' ואמר מה להלן פרה אף באן פרה ומה כאן פרישה אף להלן פרישה ואימא כוה ד"הב דכתיב ויעש כאשר כוה ה' את משה כו' ע"כ הגמ' כתבו התוספות ד"ה ואימא כוה כוה ד"הב וז"ל ליבטא א"כ כל סגי קראי ל"ל כוה לעשות לכפר כו' ע"כ התו' י"ל לתרץ קובית התם ע"כ מ"ש ב"הב חלל אימא כולי קרא ב"הב כתיב תימ' לי מאי קא פריך דמי כולי קראי ב"הב כתיב א"כ לעשות ל"ל וי"ל דס"ד דמקשה דתרווייהו אטריך ל"הב דמי לא כתיב חלל לכפר ה"א כפרה דקרבנות ואי לא כתיב חלל לעשות ה"א זה פרה להכי כתיב בתרווייהו לאשמועינן דוקא י"הב דכתיב ביה תרווייהו ע"כ וע"כ דברי התו' חלו י"ל אר"ב הלשון בגמ' בשלמא כו' דה"ל להקשי' בקצרה אימא כולי קרא ב"הב - אבל בדבריהם חלו יתורץ דכלא הבשלמא לא היה יכול להקשי' אימא כולי קרא ב"הב היה קשיא קוש' התוספות א"כ לעשות ל"ל וא' כתיב התוס' דמי כתיב לעשו' ה"א פרה להכי כתיב תרווייהו לאשמועינן דוקא י"הב דכתיב ביה תרווייהו דאכתי קשה דלמא תרווייהו קאי אפרה ובין דגם בתר דכתיב תרווייהו יש מקום לטעות דקאי אפרה א"כ לא לכתוב רק חדא ה"ו מדכתיב תרווייהו מוכח דחדא אי"הב וחדא אפרה לו"א בשלמא כוליה קרא בפרה לא מתוקם לכפר כתיב ופרה לאו בת כפרה הוא ולפ"ו פריך שפיר ואימא כולי קרא ב"הב דהשתא אי' כתוב התו' דלכך כתיב תרווייהו לאשמועי' דווקא י"הב דכתיב ב' תרווייהו לאפקוי פרה וקרבנות כיון דהשתא קיימינן דפרה לאו בת כפרה : והנה יש לדקדק כאן אריכו' הלשון מה להלן פרה אף כאן פרה ומה באן פרישה הל"ל בקצרה מה באן פרישה כו' גם יש לדקדק קצת יותר לשון אמרי יליף הל"ל בקצרה יליף כו' וגראה דע"פ הל"ל יתורץ הכל בחדא מחתא המדקדקים וגם קוש' התו' שלכנינו בהקד' מה שהקש' בס' ארע ברוך ה"ז רס"י פי' בחומש למא גמא' מנא אמרי' לפ"כ לומר בשם שפרה מכפרת כך מיתת דדיקי' מכפרת ולפ"ו הא"ך אמר ופרה לאו בת כפרה וניתורץ דודאי פרה שעשה משה היתה לכפרה כמו שפירש"י תבא חמו ותקנה כוהתבנה כו' אבל כל הפרות לדורת חיים באים רק לטהר ארע שהרי עד עזרא לא שרפו שום פרה רק כשיצטרכו לאפר פרה שהי' מעט אפר פרה ועמא' מרובי' או שרפו שום פרה כו' ואינם בעת כפרה עכ"ל בשינוי לשון קצת אבל קשה דמכ"ל להגמ' לומר בשלמא כולי קרא בפרה לא מתוקם לכפר כתיב ופרה לאו בת כפרה דלמא קאי אפרה ראשונה דהוי' בת כפרה - וגראה דלכך האריך הגמ' בלשון אמרי יליף כו' ר"ל התראין אמר אמרי ע"כ שגם המקשי' יליף כוה כו' דא"לכ מאי פריך אימא כולי ביה"כ ק' קוש' התו' וז"ל דבשלמא כולי קרא בפרה לא מתוקם לכפר כתיב כו' לכך ר"ד שפיר אימא כולי ביה"כ וע"ו קשה מנ"ל דלמא קאי אפרה ראשונה דהוי' בת כפרה וכ"ל דזה א"א לפי הירושלמי דבא' בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה ולפ"ו ובתמיה' גרישה לפרה ראשונה ע"כ שאותה פרישה שזיתה לאחר ובניו לנחילא' הי' עולה לכתן ולבאן למילואי' ולפרה ולפ"ו א"א לומר דלכפר קאי אפרה ראשונה דהוי' בת כפרה דהא"ך שייך כאשר עשה ביום הזה ר"ל במילואי' כוה ב' לכפר זו כרה שיעשו' פרישה דהרי אותה

פרישה שה' במילואי' הי' ג"כ לפרה ול"ל לכפר א"ו ז"ל לדורות ולדורות לאו בת כפרה היא
 ופרך ספיר אימא כולי' קרא ביה"כ דאי הוה כתיב לעש' ה"א זה מעשה פרה לדורות לך
 כתיב לכפר דוקא יה"כ דכתיב ב' תרויכו לאפקוי פרה וקרבנות דקרבנות לא כתיב לעש'
 ובפרה לדורות לא שייך לכפר רק שע"ז דמכ"ל לומר בדעת הירושלמי ששני נשרפה הפרה
 ולומר שאותה פרישה הי' ג"כ לפרה : לו"א מה להלן פרה אף קאן פרה ר"ל אף פרישה זו
 שנאמרה במילואים הי' לצורך פרה וא"כ ה"א לומר דיהי' קאי על פרה ראשונה ולכן פריך
 אימא כולי' קרא ביה"כ לו"א התרצן ומה להלן פרישה אף כאן פרישה ר"ל כיון דגם המקשן
 ידע מזה הג"ש דזוה כזה ככ"ל דמה להלן פרה כו' דאל"כ מנא ידוע דלא קאי אפרה ראשונה
 דהוי' בת כפרה וכיון דקי"ל אין ג"ש למחאה א"כ ילפינן גם להיפוך ומה קאן פרישה אף
 להלן גבי פרה פרישה והשתא קאי קושי' המקשין כך ואימא כזה דיי"ב ר"ל דלמא כזה איה"כ
 ולעשות לכפר קאי אפרה ראשונה ואיטריך לעש' ולכפר דאי הוה כתיב לכפרה"א כפרה
 דקרבנות ואי כתיב לעש' ה"א פרה לדורות לך כתיב לכפר דוקא פרה ראשונה דשייכי
 תרויכו' לעש' ולכפר לאפקוי קרבנות ופרה לדורות ומכ"ל דפרה לדורות בעי פרישה והא
 דקשה גם דהיאך אפשר שיהיה קאי אפרה ראשונה הא אותה פרישה דמילואים היה גם לפר'
 כו' ו"א דזהו אס' אמרינן דילוף כזה מפרה או אמרינן מה להלן פרה אף כאן פרה
 ר"ל שהיתה אותו פרישה דמילואים גם לפרה אבל אי ילפינן כזה דיי"ב ליכא שום לימוד
 שאותה פרישה היתה גם לפרה דלמא באמת דלא כדעת הירושלמי דהרי ליכא שום רמז
 ורמזיה ע"ז בקרא וטובל לומר שהיתה שריפת פרה בזמן אחר והיה פרישה אחרת בפני
 עצמה לפרה ראשונה ושפיר טובל לומר דקאי אפרה ראשונה וא"כ לדורו' מכ"ל דדוק היטב :
דף ח' ע"ב רש"י בד"ה וכל אימת דמתרמי כו' ונמצאת הזאה בטלה שני ימים עכ"ל
 באסיפת חכמים הביא בשם גדול א' וז"ל כריך עיון גדול לפי מה שכתב
 רש"י דהזאת ג' בלא ז' לא מועיל כלום וה"ה הזאת ז' בלא ג' אינו מועיל לפ"ז קשי הא לא
 משכחת שבטלה הזאה ב' ימי' לבד דהא ג' ימי' הן אם שבת בתוך ג' ימי' ראשונה או בתוך
 ג' ימי' אחרונה עכ"ל וכו' לתרץ דהתו' כתבו לעיל דף ד' ע"א בד"ה הזאה כו' ותימא דלקמן
 מפרש ראשון שמה ג' כו' ומ"ל לגמ' דטעמא דר"מ משום תששא לימא שגמר ממילואי' דהוי'
 הזא' כל ז' כו' א"י יס' לתרץ אפשר דגמר ממילואי' ס"ל דקרא אסמכתא בעלמא וא"כ אי לאו
 דאיכא טעמא קצת לא הוו מזרכי רבנן הזאה להכי אנטריך לפרושי טעמא עכ"ל וכאן באותו
 דף ע"א בד"ה אי סבר ר"י כו' תימא לי לימא דאנטריך הוא משום אילו של אהרן כו' וי"ל
 דהני מיני היכא דנטמא בידו טומאה ודאית כדלעיל אבל בחששא בעלמא ב' לק"ז קשה מאי
 פריך אלא רביעי ז"ל דלמא לך דמזין עליו ברביעי שידעו הכל דלפינן ממילואים כיון דברביעי
 לא בג' ולא כו' איכא לספוקי וידעו דאינו רק תששא בעלמא ולא טומאה ודאית דאם לא היו
 מזין ברביעי היו סבורין העולם שנטמא טומאה ודאית רק שמתופק אימת טעמא לך מזין
 עליו כל אותן ימים דהיינו ראשון שמה שלישי כו' ולפ"ז היה יוצא כזה טעות גדול דהיו סבורין
 העולם דטומאה התורה צביבור וא"ל א"כ הזאה כלל ל"ל זה אינו דאנטריך משו' אילו של אהרן
 כיון דניטמא טומאה ודאית מהדרינא טהרה לך מזין ברביעי ומכאן זה ירעו דאין ההזאה רק
 דילפינן ממילואי' וטעמא קצת משום תששא בעלמא ומה שזמין ברביעי אף שאין בו תששא הוא
 להיכרא דילפינן ממילואים וכין דאינא אלא תששא בעלמא ידעו הכל דטומאה דהויה היא

מסכת יומא

דאס לא קאמא כלל ל"ל ואין לומר מכו' אילו ש"ה ז"ה הא חששא בעלמא היא ולא כהדרין כתיב' התו' וי"ל דקושי המקשן היא כך דלכתי רביעי ל"ל הזאה ואי משו' הכירא הא בלא"ה יש הכירא כיון דבשבת אין מזין עליו א"כ אותו יום שהוא נגד שבת ר"ל אם חל שנת ביו' ראשון א"כ לא הו' עליו בראשו' וא"כ הזאת חמישי שמזין עליו היא בחנם דחמישי שמה דביעי אינו מועיל בלא שלישי וא"כ כיון שמזין עליו בחמישי אף שאינו מועיל כלום איכא הכירא דינשיין ממלואי' וא"כ ל"ל תרי הכירא ורביעי ל"ל וזוהי מדודק הלשון ולטעמך הזאה כלל' מי איכא כו' ר"ל דלפי קושיתך ע"כ ס"ל דלא היתה הזאה בשבת וה"כ ע"כ ז"ל נגד משבת ה' כו' דאל"כ היתה הזאה בשב' א"כ לא פרכת מידי כו' דדילמא לכך מזין עליו דרביעי משו' הכירא ולפ"ז שפיר פירש' דהזאה אינה בטלה רק ב' ימים ולא ג' ימים כיון דבהכרח היה להיות אותו יום שנגד שבת משו' הכירא דאי לא היו לזין עליו ב'אותו יום שנגד שבת היה הכרח להיות דרביעי משו' הכירא וא"כ ממ"כ אינה בטלה רק ב' ימי' ודוק :

וזוהי יש ליבש מ"ש רבא הלכך כו' דזה ההיכר אין צריך רק ב"כ כדי שידעו דטומאה דחוי' בציבור אבל גבי פרה לא שייך זה כלל דאינה קרבן ציבור ולא שייך כלל הכ"ל לכך מפרשין ליה דב' בשבת כי היכא דמתרמי רביעי שלו בשבת ולא יהיה הזאה בשום יו' בחנם דבשלמא ביה"כ צריך הכירא ואף דומקין דליכא הכירא גם ביה"כ כגון דמתרמי רביעי שלו בשבת מ"מ כיון דלאו בדירן תליא מלתא כל אימת דמתרמי מפרשין ליה ר"ל אף דמתרמי רביעי שלו בשבת וליכא הכירא כלל והיינו שלא כפי' רש"י שפי' להיכוך דב"ה וכל אימת וכו' ואע"ג דלא הו' רביעי שלו בשבת כו' עכ"ל אבל בכהן השורף הפרה לבדירן תליא מילתא מפרשין ל' דוקא בל' כי היכי דמתרמי רביעי שלו בשבת ולא יהי' שום הזאה בחנם כיון דא"כ הכירא כלל ודוק היטב :

י"ג ע"א ר"י אומר אף אשה אחרת מתקנין לו ופריך שפיר קאמר רבנן לר"י כו' ומשני למיתה דחד חיישינן למיתה דתרי לא חיישינן ורבנן אי איכא למיחש אפילו דתרי איכא למיחש ופריך ורבנן ולימא להו' לנפשיהו דקאמרי מתקנין לו כהן אחר ולא אמרינן א"כ אין לדבר סוף ומשני כהנים ורזיזים הן וקשה בל"ז על המתניתין ולימא לנפשיהו וי"ל דהא קשה על ר"י ל"ל לתקואשה אחרת דמשום שמה תמות אשתו הא מתקנין כהן אחר באם שתמות אשתו יעשה עבודה כהן אחר וא"ל שמה תמות אשת השני הא לר"י למיתה דתרי לא חיישינן וא"ל שמה לראשון תמות אשתו והשני יטמא או איפכא א"כ שניהן אין יכולין לעבוד אף רשה השתא לפי האמת דמתקנין אשה אחר' שמה הראשון מטימא ולשני ימות אשתו ולפי זה מוכרחין אנו לתקן אשה אחרת אף לכהן אחר שאם יטמא א' וימות בשני אשתו יכול השני לעבוד עבודה דממ"כ יש אחר שיכול לעבוד עבודה והשתא יובן לכתחילה לא הי' יכול להקשות ולימרו לנפשיהו י"ל הא דקאמרי רבנן מתקנין כהן אחר טעמא שמה ימות אשת א' מהן ולא הוה טעמא משום טומאה לחוד ומיתה דחד חייש' ודתרי לא חייש' והשתא פריך המקשה לפי אותו ה"ל דהא דמתקנין אף שמה ימות אשת א' מהן א"כ הא דקאמר ר"י אף מתקנין אשה אחרת ע"כ דחייש' שמה ימות בשניהן כשהיוקאמר לי' רבנן אי חייש' לתרי א"כ אין לד"ס ופריך שפיר קאמרי רבנן לר"י ומשני למיתה דחד חייש' והא דמתקנין כהן אחר משום טומאה ומתקנין אשה אחרת גם לשני שמה א' מהן יטמא ובשני ימות אשתו ויש לד"ס ופריך ורבנן פ"ה לרדיכו דחייש' למיתה דחד וזיחש' לטומאה דחד ושפיר קאמר ר"י ומשני באמת לרבנן טעמיהו

טעמייהו רק משום טומאה ולמיתה אי מייס משום חד ליחש נמי לתרי ופרך לרבן דחייש לטומאה דחד וליינא לכו לכפשייהו אי חייש ליחוש לתרי ומשני באמת הוה חייש רק כהנים ורזים הן וק"ל : חסר דא לו כח גדול פרק שביעי יומא :

דף י"ד והזה על הטמא על הטמא טהור ועל הטהור טמא דדרי רבי עקיבא ותכמי' אומרים אין הדברים הללו אמורין אלא בדברים המקבלין טומא' וכו' ופרך מאי טעמא דרבי עקיבא נכתוב רחמנא והזה הטהור עליו מאי על הטמא ש"מ על הטמא טהור ועל הטהור טמא ורבן האי לדברים המקבלין טומאה הוא דאתא אבל הכא ק"ו הוא אם על הטמא טהור על הטהור לא כל שכן ורבי עקיבא היינו דאמר שלמה אמרתו אחכמה והיא רחוקה ממני ורבן הוא למזה ולמזין עליו טהור וטובע בהן טמא ומזה טהור והכתוב ומזה מי נדה יכבס בגדיו האי מזה יוגע והכתוב מזה והטובע נוגע ועוד מזה בעי כבוס בגדים נוגע לא בעי כבוס בגדים אלא מאי מזה טמא ונכתוב רחמנא נושא מאי טעמא כתוב מזה הא קמ"ל דבעין שיעור הוא :

הוספת ד"ה מאי מזה נושא : ואם תאמר מנא לי' לגמרא למיעקר קרא ממשמעות' לומר דמזה טהור היינו נושא אימא מזה ממש וי"ל מדכתב והזה הטהור על הטמא חלמא מזה טהור ואע"ג דדרשין מניי' טהור מכלל טמא לימוד על טבול יום שהוא כשר בפרה י"ל תרתי ש"מ עכ"ל יש להקשות אמאי פריך התוספות דווקא מאי מזה טמא מנא לי' למיעקר קרא ממשמעות' הוי לי' להקשות לכתחילה כשמשי מאי מזה נוגע מנא לי' למיעקר ממשמעותא וכראה לתרץ דיש עוד להקשות אמאי דוחקא לארומי' למזה ולמזין עליו טהור וטובע טמא והוי לי' לשני היינו רחוקה מזין עליו טהור וטובע טמא ולשתוק ממזה ע"כ י"ל מדקא משי לעיל ק"ו על טמא טהור על טהור לא כ"ש ש"מ דדריש ק"ו א"כ מזה נמי ק"ו מה על מזין עליו טהור כ"ש מזה לכך קאמר מזה ומזין עליו טהור וטובע טמא והיינו רחוקה אך קשה לפי זה למה לא מקשה המקשין לכתחילה כשדריש ק"ו ש"מ שמה נמי טהור והכתוב מזה טמא וי"ל דהמקשה לא יעיל למקשה לכתחילה דאבר דשני מוזהקת מזה ולא נגע טהור גמור נוגע ולא מזה טמא ואין צריך כיבוס בגדים מזה וטובע טמא ואריך כיבוס לכך לא הי' יכול להקשות הא כתיב מזה טמא דזה קאי על מזה וטובע ותדע דאי ס"ד על מזה בלא נגיעה דאם כן תקשי מאי טעמא נוגע לא בעי כבוס ומזה לחוד בעי כבוס אלא וודאי מזה וטובע אבל השתא דקאמר מזה לא בעי כבוס וטובע בעי כבוס והיינו רחוקה קשה מאי רחוקה כן הסבירא כותבת אלא וודאי מזה דקאמר המתיר אך נוגע והיינו רחוקה קא מקשה הא כתיב מזה טמא ועוד וכו' והשתא לכתחיל' לא יכול להקשו' התוספו' על נוגע מנא לי' למיעקר קרא ממשמעות' לפי סברא הכ"ל כמו דאבר המקשה לא הי' מעקר ממשמעות' אבל השתא דקא משי מאי מזה נושא משיקר קרא ממשמעות' מקשה התוספו' וא"ת ואל תשיביני א"כ לפי סברא הכ"ל הוה למתיר לתרץ לעולם מזה נוגע וטובע לחוד לא בעי כבוס ומזה עם נוגע בעי כבוס זה אינו חדא מדקא משי טהור וטובע טמא והיינו רחוקה ש"מ מזה עם נוגע קאמר ועוד עיין בתוס' תמנא תירץ על זה ודו"ק :

דף י"ז ע"א ר"ה ומר קתני' כו' דאידי ואידי דרך ימין קא משיבי אלא דלשכת נחם הפנים נמי אקטיו מקצי דקיימי במזרח ומאן דאתי מצפון מתחיל בדרום כו' ולשכת טללים כפונה מערבית כו' וההוא במדות נמי מתוקמא דרך ימין ע"כ וי"ל

מסכת יומא

ו"ל לתרץ קושיהם דבשלמא א"א מר קחשיב דרך שמאל ומר קחשיב דרך ימין שפיר אמרין
דבהא פליג ר"ל דהא דתמיד דקרי ללשכת טללים מערבית כפונית אף שהיתה במערבית
דרומית כיון דהתנא קחשיב דרך שמאל והבא להק"ף הבית מבחוץ דרך שמאל אזיל מדרום
למפון ומתחזי לי האי לשכה דרך הילכו באלו היא בצפון דאקצויי מקצי ותנא דמדות כיון
דקחשיב דרך ימין אול מפון לדרום ומתחזי לי' דרך הילכו שהיא בדרום לכך אמר דרומית
היתה לשכת הטללים אבל אש נאמר אידי ואידי דרך ימין יהיה קשה בתרתי
חדא במאי פליגי בלשכת טללים דמר אמר במערבית כפונית ומר אמר במערבית דרומית
כיון דתרווייהו קאזלי מפון לדרום דרך ימין אדרבא מתחזי לי' שהיא בדרום וגם על תנא
דמדות יהי' קשה אמאי קרי ללשכת לחם הפנים דרומית מזרחית הרי לפי סדר הליכתו מדרו'
לצפון כשמהלך במזרח מתחזי' האי לשכה שהיא בצפון והל"ל כפונית מזרחית-כמו תנ' דתמיד
דאמר כפונית מזרחית היתה לשכת לחם הפנים מטעם דאקצויי מקצי וק"ל -

בא"ד בסופי כתב המהרש"א ו"ל בא"ד וי"ל דהיינו כו' שג"ל קצת דוחק לומר דכולהו
אקצויי מקצי עכ"ל ק"ק דאכתי יומא דלשכת טללים במקצוע כפונית מערבית

והני תרתי לשכת טללים ולשכת לחם הפנים אקצויי אקצו כזה עכ"ל
ודבריו אינם מובנים לי א"כ יקשה כמה שתיירונו התו' על קושיהם
פראשנה ע"א דע"כ לשכת החותמת ולשכת המוקד הם אותם
שתי לשכות דקחשיב במס' מדות א' שבה גמ' כו' דלשכ' החותמת
ובית המוקד א' בקרן מזרחית כפונית וא' בקרן מערבית כפונית
בההיא דמדות ובההיא דתמיד משמע לפי קושי' מהרש"א דא'
בקרן מזרחית דרומית וא' בקרן מזרחית כפונית דבשלמא א"א
כולהו אקצויי מקצי לק"מ אבל א"א דרך הני ב' לשכות טללים ולחם אקצויי מקצו כקושי'
מהרש"א א"כ קשה מאי גמ' ב' לשכת מוקד וחותמת ככ"ל ודו"ק :

מוקד	חותם
לחם	
טללים	

דף כ"ז ע"א וערכו ל"ל למעוטי הפשט וניתוח ואימא ה"ל לבופי' ע"כ וכתב המהרש"א
ו"ל ס' גיא זו קשה להו' - דמאי פריך אקרא דוערכו אימא לבופי' כו' -

ה"ל אקטור לבופי' כפרש"י דמילתא דלא מעכבא כפרה מונתו איכא למילף דמדגלי בה
דבעי כהונה לא אקטור מיהדר מיכתב כהונה בהערכת נתחים ע"כ וי"ל דלכאורה קשה
מ"ל לבופי' למילף מהוקדרי הכהן את הכל המזבחה זו הולכת אברים לבכש דלמא קאי
אהולכת אברים מכבש למזבח כמשמעות פתחוב והקדרי הכהן המזבחה אבל הולכת אברים
לבכש א"ל כהן : ו"ל כיון דמקרא דוערכו ילפינן לטלה שטעון ששה דהיינו הולכת אברים
הראש והרגל באחד ושתי הידים באחד כו' והיינו הולכת אברים למזבח עמנו דבקרא כתיב
וערכו בני אהרן הכהנים את הגתחים כו' על העצים אשר על האש אשר על המזבח א"כ
ע"כ קרא דהקדרי הכהן קאי אהולכת אברים לבכש דהולכת אברים מכבש למזבח נלמד
כבר מקרא דוערכו - וא"ל דא"כ מנ"ל למעוטי מקרא דהוקדרי הולכת עצים דלא בעי כהונ'
הא והקדרי מבעי לבופי' דהולכת אברים לבכש בעי' כהונה ואי' מצום דמקבלה ואיל'
מאות כהונה ו"א דה"א וערכו אתא למעוטי דדווקא הולכת אברים מכבש למזבח בעי' כהונ'
ולא הולכת אברים לבכש בעי' כהונה לכך אקטור והקדרי לכוונ' דהולכת אברים לבכש
בעי' כהונה ומנ"ל למעוטי הולכת עצים : ו"א ודאי לבופס קדי' שלא נמטו מבח וערש

לא נכתבו וערכו ולא והקריבו וידעיק תרוייהו דבעי כהונה דהרי מקבלה ואילך מצות כהונה
 אע"כ דוהקריבו אתי למעוטי הולכת עצים • ואי הוה כתיב והקריבו לחוד ולא וערכו ה"א
 דקאי אהולכת אברים מכבש למזבח כמשמעות והקריב הכהן המזבח • והא' דאתי למעוטי
 הולכת אברים לכבש דלא בעי כהונה ולא היה נתמעט הולכת עצים והיה יוצא מזה שגי
 טעות חדא דהולכת אברים לכבש לא בעי כהונה ועוד היה טעות דהולכת עצים בעי
 כהונה : אבל השתא דכתיב וערכו וגם והקריב מוכח תרוייהו דהולכת אברים לכבש בעי
 ג"כ כהונה כדלעיל ומוכח ג"כ דאתא למעוטי הולכת עצים דאל"כ רק לגופי' לא נכתב לא
 וערכו ולא והקריבו וידעיק דהולכת אברים לכבש ומכבש למזבח בעי כהונה דמקבלה
 ואילך מצות כהונה כנ"ל וזהו הפי' בגמ' דפריך ואימא ה"כ לגופ' מנ"ל למעוטי הפשט
 וזיתות דהא וערכו אתי לגופי' שלא יצא לנו שני טעות כנ"ל ודוק •

דף כ"ט בתו' דה' אלא כו' אבל לשון התוספתא משמע דאפי' כו' ונראה
 דפסולין דקאמר היינו הצער מלאכול אבל בעלים נתכפרו כו'

פ"כ וכתב המרש"א ע"ז ק"ק דאין זה מספיק למה יהיה הצער פסול לאכול אפי' מדרבנן
 כיון דכבר נזקק הדם תשתרי הצער דליכא הכא הדיא גזירה שכתבו לעיל דלמא אתי להקטיר
 האמורים כיון דכבר נזקק הדם ע"כ משמע מדבריו שהבין מפי התו' דפסול צער מלאכול
 היינו מדרבנן ול"ג דלא נזקקו התו' לזה כלל רק דפסול מדאורייתא הצער לאכילה ה"ף
 שבעלים נתכפרו ולזה הביאו ראיו' מפ"ב דנזחים נתנו ע"ג הכבש כו' ואמר שמואל פסול
 צער אבל בעלים נתכפרו ופ"ט משמע דפסול מדאורייתא כדליף שם מקראי דפסול הצער
 ובעלים נתכפרו ה"ה כאן דהא דאמר בתוספתא פסולין היינו הצער לאכילה ומדאורייתא
 מקראי דעלי' השלם וקרא דהשולח כו' אבל בעלים נתכפרו מטעם דאיה אלא למצוה כדאית'
 צפרק התכלת : וע"כ מוכח כן דאי כמו שהבין המנהג"א דפסול צער לאכילה היינו מדרבנן
 למאי הביאו התו' ראיו' מנזחים דשם איירי פסול מדאורייתא וה"ל טפי לאתווי ראיו' מבריות'
 דדם שנתמא וזרקו בשוגג הוראה במזיד לא הוראה : בדף ז' ע"א ופירש"י שם
 לא הוראה ואע"פ שהצ"ץ מרצה קנסוה רבנן שלא יבא צער נאכל אבל בעלים מיהו נתכפרו
 דלא ניתו חולין לעזרה דהא מדאורייתא חזי ע"כ אע"כ דהתו' פירשו פסול צער לאכילה
 היינו מדאורייתא ולכך הוכרחו להביא ראיה מנזחים דזה לא נמצא בשום מקום שיהיה
 מדאורייתא פסול צער לאכילה ובעלים נתכפרו שם דאמר שמואל הג"ל ודוק •

בא"ד ועוד אמר צפרק האשה בפסח' גבי ה' שנתערבו עורות פסחיהן ונמצא יבלת
 בא' מהן כו' דפטורין מלעשות פסח שני משום דלא אפשר ופריך ליתו פסח
 ולאיתני בשלמי' ומאי קושי' לישני משום דאפילו פסח שני זמניה צתר תמיד דכתיב ביה בין
 הערביים כמו פסח ראשו' ועוד דלא תשיב להא התם ב' מי שהי' טמא דדבריו' שבין ראשון
 לשני וה"כ לא אפשר לאתווי בשלמים דפסולין אחר תמיד של בין הערביים וליכא למימר משום
 דאתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה דלית ביה כרת כדקאמר בריש פ' תמיד
 נשחט דהא ליכא הכי כרת דבכל חדא ומדא מנייהו איכא למימר שמה הוא מן הרוב שכבר
 יצאו ומיהו אפילו לא יהא נפסל אחר התמיד קשה דמ"מ לכתחילה אסור מדאורייתא עכ"ל
 התוס' • וכ"ל לתרץ שני קושי' התוס' עפ"י דמשני התם בפסח' על קושי' הג"ל דליתו ולתש
 בשלמים כו' אלא משו' דאלו כסת בשפיכה ואלו שלמי' בזריקה ופריך מאי נ"מ והא תני' כל

הנתנין בזריקה שנתן בשפיכה ולא ומשני אימר דקא אמרינן דלוי עבד לכתחילה נמי פירש"י
לכתחילה נמי בתמי' ע"כ תוס' בד"ה ה"מ דיעבד והוא הדין דאכולהו אמרינן הכי חסמיכה
ואמתנות וניתר ותימה וכי בשביל דשמא יהי' נזקד אי משום סמיכה דלא מעבדא הו' לא יעשו
מתנות ההלכתן יכנס לידו ספק כרת וי"ל דטוב שידחה ספק כרת בשב' ואל תעשה ממה שיעשו
רובם שלא כהוגן כי כבר רובם עשה פסח עכ"ל התו' ובפסחי' דף ס"ה בתמי' שחטו קודם
לתמי' כשר ובלבד שיהא אחר ממרס בדמן עד שירק התמיד ואם נזרק כשר ובי' רש"י ואם
נזרק קודם לתמיד כשר דאע"ג דאמרינן אחר דבר של' בו בערב וצין הערבים וג' לא מפסל
בהכי עכ"ל ולפ"ז מתוראים ב' קושי' התוספות הל' בחדא מהתא דקושי' הראשונה לית' דנוכל
לומר דקושי' המקשן אינה בדרך שהבינו שקושי' הו' דלייתו אחר התמיד ולתנו בשלמים
דודאי הו' קשה קושי'הם דפסולין אחר תמיד של צון הערבים רק דקושי' המקשן דלייתו
קודם לתמיד ולתנו אף דרסור להקריב הפסח קודם לתמיד מ"מ אינו אלא לכתחילה אבל מ"מ
דדיעבד כשר וא"כ אמלא הוכחתם שהוכיחו דשלמים ששחטן אחר התמיד כשרין דלוי כסולין
קשה ליטני דלא אפשר לאתמי' בשלמים דפסולין אלא ודאי דכשרין דדיעבד וכריך שפיר דלתנו
בשלמים כיון דאינו אסור אלא לכתחילה דלפי שפירשתי שקושי' הו' ליתו קודם התמיד ולתנו
בשלמים ואף דאסור לכתחילה מ"מ דדיעבד כשר פריך שפיר ולפ"ז קושי' השני' של תוספות
ג"כ אינו קשה דקושי'הם השני' הוא אפילו לא יהא נפסל אחר התמיד קשה דמ"מ לכתחילה
אסור מדרגתי' : וא"כ דף אס נאמר שקושי' המקשן הוא כפירוש' דלייתו קודם התמיד יהי'
קשה ג"כ קושי'הם דמ"מ האין יקריב הפסח קודם התמיד כיון דלכתחילה אסור מטעם דאחר
דבר של' בו בערב וצין הערבים וג' אבל אחר העיון לק"מ דמ"מ פריך שפיר ליתו קודם
התמיד ולתנו בשלמים וא"כ דמ"מ לכתחילה אסור להקריב הפסח קודם התמיד ז"א דנוכל
לתרץ כקושי' התוספות וכי בשביל דבר שאינו מעבד יכנס לידו ספק כרת כיון דדיעבד
שחטו קודם לתמיד כשר ואינו אלא לכתחילה וא"ל מתיראים דטוב שידחה ספק כרת בשב' ואל
תעשה ממה שיעשו רובם שלא כהוגן כי כבר רובם עשו פסח דז"א דבשלמא אם הו' קושי'הם
המקשן ליתו אחר התמיד היו עושי' רובם שלא כהוגן שמקריבים שלמים אחר התמיד כיון
דאינו חייב להביא פסח שני אלא א' מהם והשאר כולם מקריבים שלמים אבל לפי שפירשתי
דקושי'הם המקשן ליתו קודם התמיד בוודאי רובם יעשו כהוגן שמקריבים שלמים קודם לתמיד
רק א' יעשה שלא כהוגן דהיינו אותו שחייב בפסח שני יקריב פסח קודם לתמיד וכיון דאינו
אלא א' שעושה שלא כהוגן מוטב שיעשה דבר שלא כהוגן שאינו רק לכתחילה בעלמא משיכנס
לספק כרת ודוק היטיב כי נכון ברור הוא .

לא היתה פרה רוצה ללא' אינו מוציאין עמה שחורה שלא יאמר שחורה שחטו ואין מוציאין עמה
אדומה שלא יאמרו שנים שחטו וקשה למה לי' לתנא שני טעמים הוה למימר בשניה
שנים שחטו הן בשחורה הן באדומה וי"ל דהא יש קושי' אחריתא אם אינה רוצה לזאת ישחוט
אותה אדומה שרוצה לילך ולמה מהדר דווקא על אותו הפרה וזריך לומר חיישינן שמא אחד
ראה זאת ואח"כ יראה שישחוט אחריתא יסבור שמא שני' שחטו דהא אני ראיתי כמה ימים
זה הכינוי ע"כ ע"פ הכרח דריבין אנו לה' לשחוט דווקא זאת והשתא ניחא בשלמא אכל שחורה
ליכא למיחש מי שיראה אדומה ושחורה ליכא למטעה שיאמרו שנים שחטו דהכל יודעין
דזריך לשחוט אדומה וזו אינה רוצה לילך רק בזאת יש למיחש וימנע רואה את השחורה
שמוליכין

שמוליכין ואינו משגיח שמוליכין אחריה הדומה וסובר שחורה רולין לשחוט בודאי אף אם הי' רואה הדומה ליכא למטעי אבל בדדומה לעולם יכול למטעי. שסובר שנים שחטיין ודו"ק:
דף ע"א ע"ב חושן ואפוד חוטיין כ"ח מגנן דכתיב ועשית חזן משפט מעשה חשב

כמעשה אפוד תעשינה תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משור ארבעה דשיתא שיתא הרי עשרים וארבעה וד' דזהב הרי כ"ח ואימא דרבנן גמי שיתא אמר רב אחא בריה דרב יעקב וקוצץ פתילין פי' כשאתה קוצץ שנים הוי ארבעה דמיטעו פתילין שנים וקוצץ חותם הרי ד' רב אחא אמר אמר קרא לעשות בתוך התכלת ובתוך הארגמן היכי נעביד ארבעה דהרי תרי ותרי הוי להו שנים נעביד דתרי תרי ותרי דחד חד ועשית שיהיו כל עשיות שוות תוספין נעביד ד"ד וב"ב הוי לי' ח' וא"ת אין ה"כ מכ"ל דארבעה וי"ל דפתילין התיב ומיטעו פתילין ב' וכשקוצץ הוי לי' ד' ואם באמר ח' א"כ אין לדבר סוף אימא ד' אימא אף ותכבת מרובה לא תפסת ואי' דפרך ואימא זהב גמי ששה היינו כי היכי דלהוי דומיא דשהק מיני' שבו וקשה מב מקש' ואימא זהב גמי שיתא הא כבר תירטו תכסת כו' ועוד מפתילין מוכח אלא ד' וי"ל דאף המקשין ואי' ידע מקינץ פתילין אף י"ל ד' או' אף כח תכסת ע"כ י"ל ד' ופרך דילמא לעולם ששה ודקשיא לך תכסת ואין לך ד"ס י"ל דכאן סמכה תורה דווקא שיתא כי היכא דהוי שוי לשיר טמן ולעולם ששה ומשני דא"כ וקוצץ ל"ל דמפתילים ידעין שהיא לשון שנים ולהוי דומיא אלא וקינץ להראי' זהב דווקא ד' ולא יותר ורב אשי אמר אף שהאמר וקינץ לא מיותר אפ"ה זהב א"ל להטיל אלא ד' דא"כ קשה היכי נעביד כו' אלא דא"כ ה' תכסתי כו' וזה שכתבו התו' יש שמקשין כלומר יש מקשין מה שהקשה המקשין ואימא זהב ו' הא ידע תפסת כו' אלא דמקשה מכח דומיא ודו"ק יום הכפורים כרס שמיני יומא

פ"א מגיל דמוסיפין מחול על הקודש ת"ל מערב עד ערב ופרך הא נפקא מתשעה לחודש כו' ומשני כל האוכל בתשעי כו' וקשה מכ"ל להראת כל האוכל כו' דילמא בעצם היום הזה ה"א דממעט ולא הוספה היינו על הוספה ביציאתו ולכך אטעריך בתשעה לרבית אף בכניסתו צריך להוסיף וי"ל דא"כ לא לכתוב בתשעה וגם לא מערב כו' כי כל האוכל כו' ש"מ דצריכין להוסיף דהא כל זמן דלא מפורש אם בתחילה אם צמוק ש"מ דצריכין בתחילה וצמוק מכח ספק ולחומרא א"כ ל"ל בתשעה לחודש כו' ל"ל דבתשעי כו' להראות כל האוכל כו' וה"א דאתי להראות ולהוסיף בכניסתו ובעצם היום להראות דאינו חייב כרת על הוספה וק"ל לכתוב בעצם היום לבד י"ל דאי הוה כתיב בעצם היום ה"א דאינו חייב להוסיף כלל לא בכניסתו ולא ביציאתו לכך כתב רחמנא בתשעה כו' להראות בכניסתו לבד כך הייתי אומר אי הוה כתיב צ"ל לחודש לבד כתב רחמנא ג"ס מצערב עד ערב קשה לא לכתוב בתשע' לחודש וגם מצערב ועד ערב ואנא וילף מצענס היום אכ"ל דבתשעה כו' להראות כל האוכל כו' וק"ל :

מסכת ראש השנה

דף ז ע"ב והרי רגלים ללא חיילא מאורתא וקחשיב כיון שצריך לאתויא מעיקר' מחויב וקאי ופרש"י ד"ה הרי רגלים כו' ולא הוקצבו רגלים לכל תאמר

מסכת ראש השנה

אחד לפנין הקדשת קרבן אלה לענין מית' ע"י כל תאחר ומאורייתא מתי חייב ע"כ וכתבו
התוספות ד"ה והרי רגלים כו' ולא פירש כן בשביל שיעבור בכל תאחר משכנכם רגל שלשי
בתחילת הלילה דהא לר"מ דאמר לעיל ברגל אחד אינו עובר עד שיעבור כל הרגל וה"ה
לרבנן עד שיעברו כל שלשה רגלים כו' וכו' להביא ראיי' כפירש רש"י דמדאורייתא חייב
ולא כדברי התוספות דאיתא בבכורות דף כ"ז ע"ב דבי רב תנא שנה בשנה יום א' בשנה זו
ויום א' בשנה זו לימד על הבכור שנאכל לשני ימים ולילה אחד ובדף ק"ח ע"א אר' אליעזר
מנין לבכור שטולר בו מוס בתוך שנה שנותנין לו שלשים יום אחר שנתו שנאמר לפני ה'
אלקדקתאכלו שנה בשנה אחת הן ימים החשובים שנה הווי אומר חילו שלשים יום פרש"י שנה
בשנה שתי שנים משמע י"ל יום בשנה חשובין שנה דברי הכל בפ"ק דכ"ה ע"כ ויש להקשות
לפ"ז מי"ל דשנה בשנה אחת' ליום א' בשנה כו' שנאכל ל"ב ימים ולילה דלמא אחת' שנה בשנה
אף גבי תם שרשאי לקווי' שלשים יום אחר שנתו ואינו עובר בכל תאחר עדל' יום אחר שנתו
ומראה דא"י בר"ה ד"ו כ' א' בכור וא' כל הקדשי' כיין שעברו עליהם בלא רגלים רגלים
בלא שנה עובר בכל תאחר בשלמא רגלים בלא שנה משכחת לה אלא שנה בלא רגלים היכא
משכחת לה הכיחא למאן דאית לי כסידרן משכחת לה אלא מאן דלית כסידרן היכא משכחת
לה בשלמא לר' משכחת לה בשנה מעוברת דתני' שנה תמימה ר' אומר מונה שם"ה יום כמנין
ימות החמה וחכ"א מונה י"ב חודש מיום ליו' ואם נתעברה שנה נתעברה לו משכחת לה לר'
דאקדשה בתר חג המזות דכי מטא שלהיו אדר בתדאפה שנה מלא רגלים לא מלו אלא לרבנן
היכי משכחת לה כדתני רב שמעי עזרת פעמים חמשה פעמים ששה פעמי' שצעה הא כיצד
שניה מלאין שניהן חסרון ז' א' מלא ואחד חסר ששה לפ"ז אי אפשר לומר דבכור אינו עובר
בב"ת עד ל' יום אחר שנתו וא"כ ה"ה בכל הקדשי' כן דהרי ילפינן כל הקדשים מבכור כמו
שבי' התוספות בד"ה א' בכור כו' ולפ"ז קשה דאף לר' לא משכחת לה שנה בלא רגלים כיון
דבעינן עוד שלשים יום א"כ שלימו בודאי ה"ל יום אחר כסח אף אם אקדשה בחג המזות
כפי א"ד לרש"י אפילו בני ט"ו יום דהוא יום ב' דפסח א"כ כשלימו שם"ה יום בכ"ו אדר שני
ואי בעינן עוד ל' הרי ישלימו ד' יום יום וא"כ רגלים ג"כ עברו ומכ"ש לרבנן אליבא דרב
שמעי דלא משכחת שנה בלא רגלים רק עדין קשה למ"ד יום א' בשנה חשוב שנה מ"י דליגוד
על בכור שנאכל לב' ימי' ולילה א' דלמא שנה בשנה אחת דרשאי לקיימו עוד יום אחד דחשוב
שנה והוי שנה בשנה ודלמא אינו עובר בב"ת עד שיעבור שנה ויו' אחד ומשכחת לה שנה בלא
רגלים לר' שפיר ואף לרבנן אליבא דרב שמעי דהיינו אם היקדים ביום ז' סיון והיו אז
שניה מלא' ואירע עזרת ב"ה בסיוון ושנה הבאה הוי שניה חסרים ואירע עזרת ב"ז
בסיוון והשנה מלאה ביום ששה בסיוון משהקדישה ועדין לא עבר עזרת עליו כפרש"י ואף
דבעינן עוד יו' א' הא השנה כולה בכלות יום א' סיוון ובכלות יום ו' סיוון דהיינו תחלה
נתמלאה שנה ויו' א' ורגלים עדיין לא מלו עד כלות יו' ויין סיווןא כפירש"י דמדאורייתא חיי'
ב"ת וא"כ רגלים מני מלו בכלות יו' ו' סיוון דהיינו תחלת הלילה של עזרת וא"כ לא משכחת
שנה בלא רגלים דבבת אחת מלו שנה ורגלים וא"כ א"א לומר דשנה בשנה אחת דרשאי לקיימו
עוד יו' א' ואינו עובר בב"ת עד שיעבור גם אחת יו' דא"כ לא משכחת שנה בלא רגלים
אליב' דרבנן כלל אף אליבא דרב שמעי' א"ו דשנה בשכ' אחת לימד על בכור שנאכל ל"ב ימי'
ולילה אחד ודו"ק

ג"א ואימא ר"ה אייר לא ס"ד דכתיב ויהי בחודש הראשון בשנה השנית הוקם המשכן
 וכתיב בשנה השנית בעשרים לחודש השני נעלה הענן מן המשכן מדקאי בניסן
 וקרא שנית קאי באייר וקרי שנית מכלל דר"ה לאו אייר תוספות ד"ה קאי באייר וקרי ל'—
 שני וא"ל דקרי לאייר דהקמת המשכן הוא דקא חשיב דאמרוין שנה שנית לג"ש כדלמ' לעיל
 כ' ומיהו הוה מצי לתקוי' דקרא דפ' במדבר סיני ולא הוה צריך לג"ש וזש מפוש
 ללאתם ממזרים וקשה בל"ז וי"ל בל"ז יש לתרץ דלא הוי מצי לתקוי' מחומש הפקודים
 דלמא דח"ה קדמו להקמת המשכן ור"ה אייר אבל השתא דיליף ג"ג ז"ל מופנה והוי
 בשנה השני' מינייהו מופנה בודאי ז"ל דהקמת המשכן מופנה דבשנה ה' א"ל לומ' הוקם
 המשכן הלא בשנה ה' נעלה הענן מן המשכן ובשנה ראשונה ח"א הלא במזרים היו בניסן
 וע"ז יש להקשו' מל"ל ג"ג דלמא איט מופנה דאיצטריך השנה ה' ל"ל דה"ל לעולם הקמות
 המשכן היה בשנה שנית ויותר ובשנה דכתוב נעלה הענן קאי אקמות המשכן לכך
 הוצרך לכתוב בשנה השנית להורות דבשנה השנית הוקם ללאת בני ישראל ומעשה דח"פ
 קדים אלא ע"כ ז"ל דאין זו סברא לומר דחומש הפקודים קדים להקמת המשכן כריך שפיר
 ויליף מחומש הפקודים ודוק :

באותו רף תו' ד"ה וקאי באייר וכו' ה"מ לתקוי' קרא דפ' במדבר סיני ולא הוי
 צריך לג"ש זו דמפרש שם קרא בלחד לחדש השני בשכ'
 השנית ללאתם ממזרים עכ"ל וז"ל קושיות התוס' בדף ט"ו ע"א אתרוג ר"ה שלו אימתי
 א"ל שבת שבת דחדשים או שבת דתקופה פירש"י שבת דתקופת חמה לסוף שלשים של תקופה
 עבת נכנס שבת של חמה עכ"ל בדף כ"א שלח ליה רב הונא בר אבין לרבא כד חיותו
 דמשכה תקופת טובת עד שיתקרב בניסן עברה להאי שתא ולא תחוש לה דכתיב שמור את
 חודש האביב שמור אביב של תקופה שיהא בחודש ניסן עיין ברש"י ותוס' שם ובזה מתורץ
 העיני דמקרא דבאחד לחודש השני בשנה השנית כו' אכתי הוי פריך דלמא אייר דתקופה
 הוי ר"ה ולכך לא אמר בשנה השלישית דעדיין לא הגיע אייר דתקופה רק אייר דלכנה והוי
 אכתי בשנה השנית לכך מיייתי קרא דבשנה השנית בחודש השני בעשרים בחודש נעלה הענן
 כו' וא"כ א"ל לומר אייר דתקופה הוי ר"ה דא"כ ה"ל שנה השלישית כיון דניסן של חמה
 א"ל להיות מאוחר לט"ו ניסן של לבנה לפירש"י ואף לפי התוס' לא מאוחר מט"ו בניסן של
 לבנה א"כ אייר דחמה א"ל להיות ג"כ מאוחר מט"ו או ט"ז באייר של לבנה לפי' תוס' דניסן
 של חמה הוא שלשים יום וכיון דברישא חגיב בערב פסח בחודש א"כ כבר הגיע אייר
 דתקופה ולמה לא אמר בשנה שלישית אלא ודאי דאייר דתקופה נמי אינו ר"ה ודו"ק :
 וא"ל גבי סיון דמשני לא ס"ד דכתיב בחודש השלישי כו' קשה אכתי סיון דתקופת ר"ה ושמא
 סיון דתקופה עדיין לא הגיע רק סיון דלבנה ולכך לא אמר בשנה השנית גראה דאית' בילקו'
 פ' בא החודש הזה לכם כו' מלמד שהיו חדשי חמה וחדשי לבנה שווין ר"ל דניסן דחמה ה"ל
 בר"ח דניסן דלבנה ובגמרא דשבת אמר אייר דהא שתא עבודה עבודה ולפ"ז ניסן ואייר דלבנה
 היו סיון לניסן ואייר דחמה שהם של ל' יום וא"כ סיון דחמה היה בר"ח סיון דלבנה וא"כ
 בשנה השנית ללאת מבני ליה א"ו דתקופה ג"כ אינו ר"ה ודו"ק :

ד ע"ב מנין לעזרת שיש לה תשלומין כל שבעה ת"ל בחג המזות ובחג השבועות ובחג
 הסוכות מקיש חג השבועות לחג המזות ולקיש לחג הסוכות מה להב' ח' אף כאן

מסכת ר"ה

ח' תפסת מרובה לא תפסת תפסת מועט ותקבץ החום' תפסת מרובה לא תפסת ולא דמי לה' דאמרין ימים שנים דהתם ניחא טפי שאם באת להוסיף יותר משנים א"כ אין לך לדבר סוף אבל הכי יש דבר סוף וקשה איך מתקן התוס' האי לא דמי וי"ל דבגמרא חגיגה דף ז' חד יליף תשלומין לעצרת מתח' המלות וכו' הקיש הג"ל וחד יליף דכתיב בקורבן איזה חג שהוא קוצר אלא לתשלומין וחד יליף דאמרה תורה מנה ימים וקדש החדש מנה ימים וקדש עצרת מה חודש למנויו אף עצרת למנויו וצריכא דאי מהקיש ה"א מה כסח הסור בעשיית מלאכה אף תשלומי הסור בעשיית מלאכה לכך אצטרך בקורבן ואי בקורבן לא ידעין כמה לכך יליף מתח' המלות ומנה ימים וקדש חודש וכו' לאפוקי דעת גדוקים שהם אומרים עצרת אחר שבת והקשה בגאוןמ"ו אשר להא דקאמר דאי מהקיש ה"א ל'סור בעשיית מלאכה' למאן דס"ל דחול המועד מותר בעשיית מלאכה אצטרך משום יום השביעי דכסח יום השביעי הסור ה"א תשלומי דעצרת יום השביעי הסור לכך אצטרך בקורבן א"כ למאי דקאמר מנה ימים כו' לאפוקי דעת הגדוקים אחר שבת האין ה"א כן דאם היה עצרת אחר שבת לעולם ביום א' א"כ יהיה יום ז' בשבת לעולם והסור בלאו הכי וא"כ באתו ה"א ל"ל בקורבן ותירץ הגאון מוהרר בנימין דהא בגמרא פריך לקיש לחג הסוכות ולהוי תשלומין ח' ומשי תפסת כו' והתוס' כתבו ביומא על מה שהביאו בשם הירושלמי דאדרבא אמרין טפי לתפוס המרובה שהיא עדיף שבכלל מאתים מנה רק דכאן עדיף לתפוס המעט להיות תשלומין רק ז' דמכ"ל להקיש לסוכות להיות תשלומין ח' דלמא רז' א"כ אי לא הוי כתב בקורבן ה"א לעולם דאסור בע"מ וילף מתח' הסוכות ולא יוכל לומר מכ"ל דלפי הג"ל הכי הוי קולא דאיתי לירי חומרא לאסור בע"מ ביום ח' כמו בסוכות לכך אצטרך ובקורבן דמותר בע"מ וא"כ אמרין תפסת מרובה כו' דמכ"ל להקל וא"כ לפי הג"ל היינו פירש התוס' ולא דמי וק"ל.

ד ב מקיש חג השבועות לחג העצות לתשלומין כו' ופריך למאי הלכתא כתב התנא לחג המצות לאקשו"י לחג המצות מה רוב המצות דטעון לינה כו' ומקשין העולם שמה חג השבועות אתא לאקשו"י לחג המצות דצריך לינה וי"ל דהטעם דצריך לינה משום שלא יהי' נראה עליו כמשאוי וא"כ מדכתבה התורה בחג המצות א"כ א"צ לכל לימוד דילפינן מכת הסבירה דמ"ש רק דאי לא היה כתוב חג הסוכות רק מצות ושבועות ה"א דחג השבועות לא אתי להקיש שצריך תשלומין רק להקיש דטעון לינה ודקשיא ל"ל קרא הא סבירא תלויה כן י"ל לכך נאמר חג השבועות להוסיף דסוכות אין טעון לינה דאי לא כתב חג השבועות ה"א אף סוכת טעון לינה מכת הסבירה החיובנה והשתא דכתב חג השבועות וחג הסוכות ל"ל אי ללינה הא ידעין מכת הסבירה אלא לתשלומין וסתר מהרב הג"ל דהגמרא פריך וקיש לסוכות כו' ומשום תפסת כו' דקשה לפי הג"ל מאי פריך ליקש לסוכות דיהא תשלומין ח' דא"כ חג המצות ל"ל וכתב דאצטרך להקיש ללינה דהא חמרת ללינה לא צריך קרא ותירץ מהרב הג"ל דבגמרא יליף דתשלומין דהתורה אמרה מנה ימים וקדש החדש ומנה ימים וקדש עצרת כו' וצריכא כו' לאפוקי גדוקין שאמרו עצרת אחר שבת וא"כ ממ"כ אי לא יטול מהקיש לתשלומין כן דהקשי בל להורות ללינה א"כ יטול תשלומין ממנה ימים ואי מנה ימים לאפוקי דעת גדוקים א"כ ל"ל מנה ימים דהתוס' הקשו ל"ל שמוך על לינה דהא צריכין להביא קרבן שמחה וקרבן שמחה צריך לינה ותירצו דאפשר ששלח

שטלח הקרבן והקריב ע"ט א"כ דלא כדכר דאש חל י"ט בשבת דאין מביאין קרבן שמחה רק
דמשמח בנסות גזיקה וה"א אין צריך לכך איכטריך וא"כ אם שנה לאחר שבת ליתא הכי ב'
תרוצים דהא מערי"ט אי אפשר לשלוח קרבן מכיון שהוא שבת ואי י"ט חל בשבת ע"כ ליתא
דעת הדווקים והשתא ע"כ יליף תשלומין בממ"צ אי אמתת חג המנוח וחג השבועות ללינה
ובדעת הדווקים א"כ אי אפשר להביא קרבן שמחה ע"י שליח כיון שערי"ט בשבת ואריך
להקריב בי"ט קרבן שמחה ובהכרח צריך לינה כקושיית התוס' א"כ ההיקש ל"ל אלא ז"ל שלא
כדעת הדווקים א"כ ימים ל"ל אלא לתשלומן וק"ל

כ"ב ע"ב בראשונה היו משיאין משואות משקלקלו העכו"ם התקינו שיהיו שלוחין יוצאין
ת"ר אין משיאין משואות אלא על החודש שגראה בזמנו לקדשו מאומתי
משיאין משואות לאור עיבורו למימרא דאחמר עבדין אי לא לא עבדין מ"ט א"ר וירא
ב"ירה משום ר"ח חסר חל בערב שבת אימתי עבדי באפוקי שבתא דאי אמתת כעביד כמי
אי לא אתו אתי למטעי ואמרי האי חס' ה' והא דלא עבדי מאתמול משו' דלא אפש' אי דמלא
הוא ובזמנו עברו וליעבד בין אמלא ובין אחמר וכי מקשה מ"מ לא לעביד כלל וכיון דלא
עבדין במוציא שבת ועבדין אמלא מידע ידע דחסר הוא אפ"ה אתי למטעי אמרי האי
מלא הוא והאי דלא עבדי איתניהו הוא דאיתטמי פירש בשכרות של משה השבת בשלמא
אי עבדי אחמר ואמלא לא לעבד לא אתו למטעי דתלו במידי דשכיח אבל אי עבדי בין
אמלא ובין אחמר אתו למטעי ופריך ולעביד אמלא ולא לעביד אחמר כלל אמר אבוי
משום ביטול מלאכה שני ימים פירש"י שני ימים של ר"ה אי עבדי אמלא ולא אחמר אין לך
ר"ה שאין מתבטלין בני הגולה ממלאכה שני ימים יום ל' היה ר"ה ויום ל"א שמה ועיברו את
החודש והיום ר"ה אבל כי עבדין משואות אחמר לאור שלשים ידעו שביום ל' יקבע ויעשו
מלאכה למחר ואין בטילין שני ימים אלא במעובר ע"כ ויש לדקדק התנא דמתניתין קאמר
משקלקלו לא משיאין ואך קאמר התנא דברייתא אין משיאין סתם משמע אף בזמנה הא לא
עבדין משואות כלל שמה יקלקלו עוד אלא הכי הוי ליה למימר בראשונה לא היו משיאין
משואות אלא על החודש וכו' לפי דהתנא דמתני' קאמרי סתם היו משיאין משמע בין אמלא בין
אחמר ובא התנא דברייתא לפרש התנא דמתני' שלא תאמר על שניהם היו משיאין אלא אחמר
ולא אמלא א"כ הוה ליה לפרש דבריו ויאמר בראשונה היו משיאין דוקא אחמר דלא אתי למטעי
למימר דהתנא דברייתא אתא לחלק על התנא דמתני' ויאמרו דאף בזמן הזה משיאין ועוד
מאי וקשה למימרא משמע שום איזה ספיקא בדבר הא ודאי סבר אחמר עבדין ואמלא לא
עבדין דהא קאמר אלא על החודש וכו' והכי הוה למימר אחמר עבדין אמלא לא עבדין
מ"ט ועוד כיון דאחמר עבדין אמלא לא עבדין אמאי משיאין דוקא לאור עיבורי ולעבד
למחר וידעו כיון דמשיאין ודאי חסר עבדו ועוד מאי תירץ ר' וירא דאי עבדי כמי אמלא וכו'
מכא ידע ר"ז דהמקשה הקשה לעבוד על אמלא ואחמר דלמא הכי מקשי מ"ט עבדי אחמר ולא
אמלא ולעבד להיפך ועוד מאי מקשי ולעבד להיפך כיון דאחמר עבדי ולא אמלא ולא אתו
למטעי מאי פריך לעבד להיפך ולא אתו למטעי מאי אולמי האי תקנתא מהאי תקנתא אעוד
מאי משני אבוי משום ביטול וכו' קשה ליעבד אמלא ולא לעבד אחמר ואי משום ביטול שני
ימים דהא ידועה לכל בשלא באו עדים שגראו הלכנה בזמנו נעשה עיבור ואין צריך עוד
עדים ונעשה עיבור ממילא א"כ יעשו תקנתא אמלא ולא אחמר וכשלא באו עדים ממילא מעבד

מסכת סוכה

הוא ויעשו משואות לאור עיבורו וידעו דלמחר הוא ר"ה וכעלם משיאין ידעו שהיום היה ר"ה ויעשו מלאכה למחר ואין להקשות נמי על אביי הא מקלקלו הלויים צדור עשו שני ימים קודם אפשר לומר משיאין קודם קילקל הלויים ומראה לתרץ בסגנון למקשה היה קשה קושיא שלנו למה דוקא לא עיבורו אלא י"ל דאי לא עבדי לאור עיבורו אתו ליטעל שני ימים של ר"ה ממלאכה או י"ל משום הכי קאמר לאור עיבורי דוקא מדקאמר התנא סתם אין משיאין משמע דהכי קאמר שם בטלו העכו"ם ולא חישינן משום קילקול יחזור לתקנה ראשונה קאמר התנא אין משיאין משואות אלא לאור עיבורו כמו שהיה תקנה מקדם אבל יראו יעשו אמלא ולא אחסר אפשר פיל לעשות כמו דהקשה המקשה כיון דאין צו משום תקלה אלא צריך לעשות דוק אחסר משום תקנה ראשונה אבל אי אמרינן משום ביטול אי אפשר לעשות להיפך מ"ט יעשו בין אמלא ובין דאחסר עבדינן דאי אמרת משום ביטול אי אפשר לעשות להיפך מ"ט יעשו בין אמלא ובין אחסר ולהיפך לא הקשה מאי נפקא מינה כיון דלית לי תקלה ועוד כיון לעבדא משום ביטול אי אפשר להקשות יעשו להיפך יבטלו שני ימים והוא בעצמו בשל המקשה ידעה סברא זו דפירשתי מתירך ר"ז משום תקלה ופריך ולעבד אמלא ולא אחסר הכי פריך רק צריכין ליתן טעם מ"ט קילקלו הכותים וצריכין לומר דהן נמי דרשו למחרת השבת כמו שדרשו הצדוקים ופעם אחת היה חסר בשבת ולא באו עדים בשבת ועבדו והלכו העכו"ם ומשיאין משואות כדי דלהוי פסח בשבת ושבועות ביו"א ולכך התקינו שיהיו שלוחין יוצאין והקשה בעל המקשה ולמה בטלו תקנה ראשונה ושלחו שלוחין ויעמדו בתקנה ראשונה ואי משום קלקל העכו"ם יעשו להיפך ולא חישינן משום קילקל דהא הקילקל שלהן שמה יהיה חסר חודש ניסן בשבת ויעשו אמלא וידעו ולא אחסר ולא תיית השתא שמה העכו"ם משיאין במוצאי שבת דהא כ"ע ידעו דאחסר לא משיאין ועוד למחר ביום אין משיאין ויעשו שהכותים עשו ומשיאין אביי משום ביטול שני ימים של ר"ה חזי בלתי אפשר להפוך כ"ל והשתא לא קשה קושיא למה שהקשו ויעשו אמלא ולא אחסר ומשיאין לאור עיבורי וידעו דלמחר ר"ה ואי לא עבדו כלל ידעו שהיה חסר היה תיית שמה יהי חסר ר"ח ניסן בער"ש ואחסר לא עבדינן ויעשו העכו"ם במוצאי שבת כדי דלהוי מנן בשבת ופסח בשבת ושבועות ביום א' ובאמת פסח כ' ער"ש ושבועות בשבת ולכך לא פריך ויעשה כך אך קשה דלמאי דפירשנו טעמא דעכו"ם ומאי מקשה ויעשה להיפך שמה יהי ניסן בער"ש ויעשו הכותים משואות ואתי לידי תקלה דור"ק

מסכת סוכה

ד' ב' ע"א גימרא' בדר"ה מאי שגא גבי סוכה דתני פסולה ומ"ש גבי מבוי דתני תקתא עב"ל ויש לדקדק למה ליה לנימיר ר"י א"ש הלא ר"י ג"כ קשה מ"ש וכו' וכו' ע"פ דר"ש ותוספת מחולקים בפירושם על מה שחזר אגמ' סוכה דאורייתא תני פסולה מבוי דרבנן תני תקתא פירש רש"י סוכה דאורייתא וקודם ששגיית משנה זו הו' ידענן זו הלכה תני פסולה כך פירש"י ותוספת פירש סוכה דאורייתא תני פסולה דלשון ימעט משמע לכתחילה ומבוי דרבנן לא איכפת לן ולפ"ז יש לתרץ דקשה ל"ל דברי ר"י אף בל"ז הו' ידענן דפליג דקל וחומר הוא מה סוכה דאורייתא פליג ומקיל מבוי דרבנן לא כל שכן וצריך אתו לומר דכאן עשו כיוצא יותר משל תורה מש"ה לא פשיטא לן והשתא מקורן בל"ז לא היה יכול

יכול להקשות מ"ש דתני ימעט יכול לומר דהמקשה סליק אדעתיה תיסקת דמ"ה תני ימעט
משום שהוא מדרבנן ולא איכפת לן משמעות הלשון ככ"ל לכן מביא הגמ' ור"י לומר אינו
כריך והיה יכול לידג דפליג ר"י מק"ו מסוכה ככ"ל אלא ודאי דכאן עשו חיוב לדבריהם יותר
משל תורה וליכא ק"ו וא"כ מאי שנא כיון שהוא חמור מדברי תורה ומשני הגמ' לעולם הוא
חמור מד"ת וחי קשיא מ"ש על זה יש לתרץ כפירש רש"י סוכה דאורייתא רנה לומר כפירש
תוס' דלא שייך למתני ימעט ככ"ל ודו"ק : ופירש תוס' מדרבנן הוא קיל יותר משום הכי
תני בדעבד ואי קשה ל"ל דב"ת הא מק"ו ידעינן ז"ל דחיישינן שמא יטעו לומר מדרבנן חמור
ויטעו בדברי ר"י וכו' :

דף ב' ע"ב

תוספת ד"ה יש בה כו' י"ל מנ"ל לתוספ' תירץ השני שאינו אלא דברי
נביאות הלא סגי בתירוץ ראשון ונראה ע"פ ב' גרסאות בד"ה בשלמא
דרבי יאשי' וכו' ולתרוץ בשלמא דהרי קשה לפי תירץ ראשון לכו פ' המהרש"א שלעולם
חשבינן לפי ערך חף מראשו ורובו כו' עד ד' אמות לפי חשבון ד' אמות לעשרים אמה נקט
התנא למעלה מעשרים דווקא דהיינו ברוחב ד' אמות שזינו לא התחלת שיעור ולא הוסיף
והל"ל התחלה דהיינו מראשו ורובו שאם גבוה יותר מל"ה נפחים כסולה היינו לכו ערך הג"ל
אבל י"ל ד"ר יורא ס"ל שיש עוד איזה פסול בלמעלה מ"ך וה"ל דלעולם כשרה כל שיש
ברוחבה חמישית גובה' וע"כ דס"ל הפסול משום שלטא עינא דמשום דירת ערלי' בודאי
לא ס"ל דהרי בהדיא אמר אבא יותר מד"ה כשרה חף דהוי דירת קבע אע"כ דס"ל משום
שלטא עינא וזהו שגרס ר"ח בשלמא ד"ר חנן ודר"ה ל"פ אדר"י ד"ק לכאורה אמאי
גרים דל"פ וגם מה שהיפך הלשון ממש בגמ' דבגמ' אמרו דר"י פליגא דר"ה ור"ח ורבינו
חננאל גרס דר"ח ודר"ה ל"פ אדר"י ור"ל דהוקשה לו מאי פריך המהרש"ן נמא כו' הלא
מאי מספקא ליה דקאמר וז"ל דמספקא ל' דלמא כתי' הגמ' וקשה מאי מספקא ל' לפשוט
דא"ל לומר כתי' הגמ' דא"כ נקט התנא למעלה מך' דוקא הל"ל בשיעור ההתחלה דהיינו
ראשי' ורובו ככ"ל א"ו דבשיעור הכשר כוכה פליגי לז"ל בשלמא דר"ח ור"ה לא פליגי דר"י
ר"ל דס"ל ג"כ הטעם דשלטא עינא היכא שאין הדפנות מוגיעות לסכך וא"כ לא קשה מידי
דלכך נקט התנא למעלה מך' דווקא לא במעין שיש פסול בלמעלה מך' דהיינו משום שלטא
עינא היפך ר"ח ושינה הלשון ולא גרס דר"י לא פליג דליכא ככוקא בזה אם הוא כליג או
לאו רק מה שאיננו לא פליגי דר"י וס"ל כאבוי זה שייך להקושי' דלפ"ו פריך שכיר נמא
כו' דמספקא ליה שכיר דאכשר לומר ג"כ כתי' הגמ' אבל כל זה הוא לפי גי' הג"ל אבל לפי
גרסת השני' דפליגי הדרה קשיא לדוכת' מאי כריך נמא כו' ככ"ל לכן הוכרח התו' לומר
שיש עוד תירץ השני דהים להו כו' ולפ"ו כריך שכיר נמא דמספקא ל' וה"ל ככ"ל אמאי
נקט התנא למעלה מך' דווקא ז"ל כיון שאינו לכו ערך נקט התנא *שור האחרון שער ד"ה
פסוקה אבא יותר מד"ה אב' גובה חף כשרה וא"כ הוכרח תירץ השני בתו' הזה מכה גרס'
השני' דפליגי אבל לפי גי' זו דפליגי כריך עדיין בשלמא דהוא מיותר לפי גרסה זו וע"ז
אפשר לתקן דהרי ק' אם נאמר דס"ל לתנא דמתני' דשיעור הכשר סוכה אינו בפחות מד"ה
אמאי שכן התנא במתני' דין זה וקשהיב כל הכסולים שבסוכה הם גבוה יותר והם נמוכה
יותר ושחין לה ג' דשטות והמתה מרובה מאלהם וימתי לה השמיטנו שיעור רוחב הסוכה
בשלמא אם השיעור הוא רחבו ורובו לק"מ דא"כ ל' יוריענו דודאי בפחות משיעור זה לא

מסכת סוכה

הוי דירה כלל כיון שאינו יכול לנטות ראשו ורובו אבל אם השיעור ד"א קשה למה לא השמיעט
 דין זה ואפשר לתרץ דל"ז התנא לאשמועינן זה דמוכח ממילא ממה דנקט שיעור מק' אמה
 כיון דהטעם משום כל ולעולם חשבינן לפי ערך והל"ל ההתחלה שהם גבוהה יותר מל"ה
 טפחים פסולה כ"ל א"ו דבכולה פחות מד"א והוכרח לומר השיעור דווקא כ' אמה דהיינו שיש
 ברחבה ד"א דפחות מזה א"א אבל זה נסתר דאפשר לומר דלכך נקט התנא ק' אמות דוקא
 לאשמועינן שיש עוד פסול בן"א דהיינו משום שלטא עינא כ"ל - ובהו מתורץ הבשלמא דכלא
 הבשלמא היה קשה מאי פריך נימא בהכשר סוכה כו' דמר סבר ד"א הא א"א לומר כן כ"ל
 דא"כ אמאי לא השמיענו התנא במתני' דין זה וא"ל דמוכח מכח דנקט שיעור ק' א"א הא
 אפשר לומר דלכך נקט ק' א"א לאשמועינן משום שלטא עינא ג"כ לז"א בשלמא דפליגי ר"ל
 דפליגי ר"ה אדר"י א"כ לא קשה מידי ופריך שפיר נימא בהכשר סוכה כו' והא דקאמר נימ'
 בלשון ספק הרי לפנינו מוכח דודאי בהכשר סוכה פליגי כו' ז"ל דהמקשן היה מסופק דלמא
 כתיב ה"ב של תוסכת דקים להו כו' ולפי תירץ השני מוכח להיפוך דלדוקא מראשו ורובו עד
 ד"א פליגי דאי בהכשר סוכה ק' כו' אמאי שבק התנא דין זה וא"ל דמוכח מיבא דנקט ק' א"א
 דוקא ז"ל דלפי תירץ זה דקים להו הוכרך התנא לומר כ' אמות דוקא שזהו שיעור
 האחרון כ"ל דיותר מד"א כשרה אפי' גבוה אלף ואלו נקט בשיעור ראשו
 ורובו ה"א דלעולם חשבינן לפי ערך כ"ל ולפי שהוא מסופק כתיורץ השני לכך אמר נימא
 בלשון ספק וזריך להבין מה שתיירץ התרצין לא דכ"ע כו' דמר סבר מראשו ורובו עד ד"א
 כו' ד"ק כיון דהמקשין היה יודע ג"כ מזה דאפשר לומר כן ואעפ"כ יוסבא ליה וא"כ במאי
 פשיט התרצין לא דכ"ע כו' דמ"ל להתרצין באמ' כן דלמא אפכא כקושי' המקשין וגם קש' קושי'
 עצומ' על גי' ר"ח דלאו פליגי דלפי זה מאי פריך הגמ' לקמן בשלמ' למ"ד כשאין דפט' מגיעו' כו'
 אלא למ"ד בסוכה קטנה מחלוקת כו' כיון דגם מ"ד בסוכה קטנה מחלוקת ס"ל נמי כר"י
 דבשאיין דפנות מגיעות לסכך נמי מחלוקת א"כ שפיר הביא ר"י ראה לדבריו עכ"פ בסוכה
 שאין דפנות מגיעות לסכך דהרי בזה נמי פליגי אף דליכא ראי' בסוכה קטנה עוד קשה
 על גי' ר"ח דלא פליגי דא"כ מאי פריך נימא בהכשר סוכה קמפלגי האיך אפשר לומר כן
 דא"כ קשה אמאי לא נקט התנא דין זה דרוחב הסוכה שז"ל ד"א כ"ל וא"ל דל"ז דמוכח ממה
 דנקט שיעור למעלה מכ' ולא תנא התחלה היינו שהם גבוה מל"ה טפחים פסולה ז"ל כיון
 דלא פליגי א"כ הוכרח לומר כ"א דוקא לאשמועינן שיש עוד פסול משום שלטא עינא כ"ל
 והנה יש להקשות כאן בגמ' דקאמר כולו כרבה לא כו' קשה מנלן דלמא תרווייהו ס"ל טעמא
 דרבה ואעפ"כ צריכה תרווייהו טעמא לר"ז איצטריך למען ידעו היכי שרחה יותר מדאי
 דליכא משום כל אכתי פסולה משום שלטא עינא וטעמא דכל איצטריך היכא שדפנות מגיעות
 לסכך דשלטא עינא שפיר ואם אינה רחבה רק ד"א פסולה משו' כל וכן לרב' איצטריך למען ידעו
 היכא שאין דפנות גבוהים עשרים והסכך גבוה יותר מעשרים דאין מגיעות לסכך דמשו' דירת
 קבע ליכא שהרי הדכנות אינו גבוהים וא"כ לעשות יתדותיה ומחיצותיה קבועים שלא תפול
 כפירש"י ומשום שלטא איכא וטעמא דדירת קבע איצטריך היכי שדפנות מגיעות לסכך דליכא
 משום שלטא עינא ואכתי פסולה משום דהוי דירת קבע וכן אמאי דקאמר כר"ז נמי לא אמרי
 דלמא באמת ס"ל לתרווייהו כר"ז והיינו לרבה איצטריך למען ידעו וגם ופוכה תהיה לכל
 כמ"ש לעיל לר"ז דצריכי תרווייהו וכן דבא נמי ס"ל טעמא דכל וצריכי תרווייהו היכא

שרחבה יותר מד"א לייבא משום כל אחתי פסולה משום דירת קבע וטעמא דכל אנטריך היבא שאין דפנות גבוהים עשרים לייבא משום דירת קבע ואין להקשות דאם אין דפנות גבוהים עשרים א"כ משום כל נמי ליבא ז"א דמשכחת לה לפי תי' ראשון של תולדעולם חשבין לפי ערך אף מראשו ורובו עד ד"א ור"ל אם היא גבוה יותר מל"ה טפחים ואינה רחבה רק ז"ט דהוא הגבוה יותר מחמשה פעמים כמו הרוחב דפסולה משום כל ומשום דירת קבע ליבא כיוון שאין הדפנות גבוהים עשרים וכן קשה מה שאמרו כרבא נמי לא אמרינן כו' הלא אפשר לומר דתרווייהו ס"ל כרב דהיינו רבה ס"ל כמו רב"ג כ' ואריכי תרווייהו למען ידעו אנטריך היבא שאין דפנות גבוהים עשרים והסבך גבוה למעלה מכ' וטעמא דדירת קבע אנטך היבא שדפנות מגיעות לסבך וגבוהים למעלה מעשרים כמ"ס לעיל לרבא דס"ל כרבא מטעם זה וכן ר"ז ס"ל ג"כ כרבא כמ"ס לעיל לרבא דס"ל כר"ז דאריכי תרווייהו טעמא דכל ודירת קבע

ג' ע"א מאן תנא לא דתנו רבנן בית שאין בו ד' אמות כטור ממנוה כו' ר"י דאית ליה סוכה שאין בה ד' אמות על ד' אמות כסולה תוספת בית שאין בו ד' אמות בירושלמי חשיב כו' ועוד הל"ל לענין כמה בית אביה של נערה המאורסה ו"ל מאי בעי תוספת בזה ונראה דקשה כאן דמוכח כרבי דאם כן לחשוב נמי סוכה ואין לומר חנא ושייר מאי שייר דהאי שייר לכך הביא התוס' ירושלמי חשיב עוד אבל ע"ז קשה אירושלמי דחשיב כל הגי מאי טעמא לא חשיב הין לומר תנא ושייר קשה מאי שייר דהאי שייר לכך מתרץ בסיום לשונם ועוד הל"ל לענין פתח בין לסוכה בין אפתח בית אבי ודו"ק :

דף י' ע"א רש"י ד"ה וקיימא עליונה בתוך ד' לגב של תחתונה דהיא קרקעיתו דעליונה ע"כ וכתב המהר"ש לאו דוקא קבע הכא דבקימא עליונה נמי בתוך ד' לארץ נמי הוי דינא הכי כפירש' לעיל הלא לרבותא נקט הכי דאפי' בכה"ג העליונה כשרה ע"כ לכאורה קשה אמאי דחוק המהרש"א הלא לפי פ' התו' לעיל דמיירי שתחתונה כלתה ע"י עליונה אפשר לומר דגם כאן מיירי בכה"ג דתחתונה כלתה מרובה ע"י עליונה דכל מה דאפשר לאוקמא הבבות בחדא גיגא מחמתא עדיפי טפי וא"כ לכך פירש"י בדקדק גמור בתוך ד' לגבה כו' דאי בתוך ד' לארץ הוה התחתונה ג"כ כשרה כיוון שאין התחתונה כלתה מרובה רק ע"י עליונה הוי התחתונה כאלו אינה כלל ומתכשרה בסבך העליון שהרי העליונה כלתה מרובה והוי ממא הדין דשתייהן כשרות דלעיל דמיירי ג"כ בכה"ג שתחתונה חמתה מרובה ועליונה כלתה מרובה א"ו דעליונה קיימא בתוך כ' לגבה אבל למעלה מק' מתרץ ולכן תחתונה פסולה דלא מתכשר בסבך עליונה . ונראה לתרץ דהמעין בסוג' הטיב מוכח דרש"י לא ס"ל כפי' התו' רק דס"ל תחתונה דכלתה מרובה בלא עליונה ואפ"ה מאנטריך סבך פסול עם סבך כשר דאל"כ יהיה קשה ברש"י ד"ה מהו דתימא כו' מה שהקשה המהרש"א על מה שכתב רל"י דמדחוי לעליון דחמתה מרובה סבך כמאן דלית' דמי והקשה המהרש"א דהא ע"כ צריך להווי סבכה כיון דהתחתונה נמי אין כלתה מרובה אלא ע"י עליונה ע"כ א"ו דלא ס"ל לרש"י כפי' התו' וכן מוכח מרש"י במתנית' דפירש עליה סדן מה שמחולקים רש"י ותו' ע"ס דמוכח שם להדיא דס"ל לרש"י דאף אם הסוכה כלתה מרובה מפסלה אם יש שם סבך פסול אף שכלתה מרובה בלא סבך פסול וא"כ יפה פ' המהרש"א דלאו דוקא נקט ודו"ק דהרי כאן מיירי כפשוטו שתחתונה כלתה מרובה בלא עליונה וא"כ אף דקיימא עליונה בתוך כ' פסולה משום סוכה שתחת סוכה ודו"ק : ואף דלפי זה יהיה דברי רש"י סותרים

מכתב סוכה

אהדתי בדקף ע"ב פרש"י בד"ה הא' קמטריך סכך פסול כו' ומהני כל האילן ללל הסכך להשלים כלתה של סוכה ע"כ מדקאמר להשלים משמע כפי' התו' שאין כלתה מרובה אלא מהמת הפסול אבל אם היה כלתה מרובה בלא הכסול לא היה מטריך אבל אחר העיון צדאש לק"מ דו"ל הראש הב' דרבי"ה כתב בשם ריב"א אם לא חבטין אפי' חמתו של האילן מרובה מצד האילן והסוכ' כלתה מרוב' מהמת פסולה שהרי הכל הוא מן האילן ולא מן הסוכ' שהם נטל סכך פסול אכתיו איכ' מצל האילן ל"ש קדמ' האילן פסול ל"ש קדמ' הסוכ' אילן כיון שמוחקין על ענבי האילן כגו' סכך הכש' ומיהו אם הו' כך שענבי האילן אי' מולין כגו' הסכך אלא כנגד האויר שבין הסכך הכשר כשר ובכלתה מרובה מחמתה איך צל האילן כוסל הואיל ואינם מביינן ויש בכשר כשיעור אם נטל הפסול והכסול חמתו מרובה ע"כ ולפ"ו אפשר לומר דרש"י ס"ל כריב"ה הג"ל והקשה לו מהו כריך הא' קמטריך כו' דלמא מיירי בענין זה שענבי האילן אינם מולין אלא כנגד האויר שבין סכך כשר וא"כ אם הסוכה כלתה מרובה מהמתה אין כל האילן פוסל כלל כדברי ריב"א הג"ל לכך פרש"י בהכרח דהיה נראה דמיירי כאן שכל האילן משלים כלתה של סוכה ר"ל דבלא האילן הסוכה הוי חמתה מרובה מכלתה ופרקי' שפי' והא' קמטריך דס"ל למקשן דה"ל דמיירי שבלא האילן כלתה מרובה דה"כ מאי למימרא כפירש התו' אבל הלו היה שום הוכחה למקשין דמיירי כאן שענבי האילן מכוונים כנגד הכשר בודאי היה פריך שפיר והא' קמטריך ה"ק אם היתה הסוכה כלתה מרובה בלא האילן ולפ"ו כאן בדף ו' ע"ה גבי תחתונה כשרה ועליונה כסולה דמיירי שתחתונה כלתה מרובה ועליונה חמתה מרובה בודאי ס"ל לרש"י דהתחתונה כלתה מרובה בלא עליונה ואכ"ה קאמר בגמ' שפיר דלא מטריך סכך כסול דהיינו אי' זימנין דקיימא עליונה למעלה מק' ואף שתחתונה כלתה מרובה בלא עליונה מ"מ פוסלת העליונה כיון שמיכות כנגד התחתונה כמו גבי אילן הל' לסדרת ריב"א הג"ל וז"ל דברי רש"י מכוונים ואינם סתרים זה את זה כלל ול"ק קצו"ה מהרש"א הג' ברש"י ד"ה מה"ד וגור כו' ומדחץ לעלין חמתה מרובה כו' והקשה דהא ע"כ צריך להחול סככה כו' כלל שזהבתי דבריו לעיל אבל לפי הג' בודאי אינו צריך להחול סככה דתחתונה כלתה מרובה בלא עליונה כל' ודוק :

דף י ע"ב בגמ' ואם התנה עליהם הכל לזי' תנאי יש לדקדק למה להגמיר להביא המיפא דאם התנה כו' ועוד י"ל לדקדק ברש"י ד"ה הכל לפי תנאו וכגון דאמר אינו בודל כו' והכי מוקי לה בגמ' כיצא בהמב"ה ותנאי אחרתא לא מהני דהו' שפ"ו הוא שפ"ו יתר ויש לתרץ דהדוק הראשון עכ"ל מה שכתב כאן וכגון דאמר אינו בודל כו' לפי שיטת התו' שפי' בנתיב' דפירש עליה סדין כהב בתשובת הגאונים הא דתני פ"ו עליה סדין מפני החמה או תחתיה מכי הגש כסולה היכא דחמתה מרובה מכלתה בלא סדין אבל אם יש כלתה מרובה מחמתה כשרה ואין הסדין פוסלת והיינו פנוי שבי' לעיל דאין מטריך סכך פסול דהדי סכך כשר כיון דבלא הגש כלתה מרובה עכ"ל ולק"ו ע"כ ר"ח דקאמר לגמרי כשרה היינו אף לחמתה מרובה בלא הסדין דל"כ רק דכלתה מרובה בלא סדין אף מפני הגש כשרה : והנה הג"מ רבה לסייע לה"ח מבריתא ולכאורה קשה מאי סייע היה דלמא מיירי שם ככלתה מרובה בלא הסדין וז"ל דהקשה לג"מ ל"ל לברייתא למימ' עטרה בסדין ותלה בה מיט' אוכלין ל"ל למקש' תרי' גמרא ר"ל מיט' אוכלין לחוד או סדין לחוד ח"ו דאחי' לא מצינו בסדין דכשרין לעשות' אף בתחתונה מרובה בלא סדין דל"ו הוה נקט לחוד ומכ"ש אוכלין לחוד לא הוה שצויקת דה"ל דהתנ' לגוש' דל"ו אור להשתעיק מהי :

ואף לאי הוה נקט סדין הוה שמעין ממילא. ולנאותה כשרה אעפ"כ לא שמעין דכשרה
 בכה"ג דחממה מרובה לכך נקט תרוייהו ומיתורה שמעין דסדין מיירי בכה"ג דחממה
 מרובה רק שצ"ק דא"כ דסדין נקט בכה"ג דחממה מרובה א"כ אמאי קאמר צברייא
 סככה כהלכתה ועטרה דמשמע שסככה כדיו דהיינו כלתה מרובה לכך מציא בג"מ הסיף
 ואם התנה כו' דבציצה פריך שם וסוכה דמלוא לא מהני תנאי כו' ופריך מברייא. וז' דאם
 התנה כו' ומשני באומר היכי בודל מהם כל בין השמשות דלא חלה קדושה עלי' אבל עמי
 סוכה דחלה קדושה עלייהו אתקנאי לשבעה ופירש"י שם אבל עמי סוכה אינו יכול להתנות
 עליהם תנאי זה שהרי ע"כ יבדל מהם ב"ה משום דסתר אהלו וב"ה שפך י"ט הוא חל' קדושה
 עליהו וע' קדושה זו הוקצא לשבע' עכ"ל ולפ"ז מסייע שפיר לר"ח מברייא זו כהוכחה הנ"ל
 דאמאי נקט תרוייהו א"י. אשמעין דסדין כשרים אף בחממה מרובה ואם תקשה למאי נקט
 סככה כהלכתה לזה קאמר ואם התנה הכל לפי תנאו והייט באומר אינו בודל כו' וא"כ בהכר'
 למימר סככה כהלכתה דאם לא סככה כהלכתה דהיינו שכלל סדין חממה מרובה רק דסדין
 משלים אף דהם כה כשרה מ"מ לא מהני ב' תנאי דא"י בודל מב' סתירת אוהל כיון דהם כך
 צריך להסדין אבל אם סככה כהלכתה או א"כ הסכך למדי' כלל ולא הוי שום סתירת אוהל
 כלל דאין שום שייכות לסדין אל הסכך ומשום הכי מהני שפיר התנאי ודו"ק :

כ"ו תנו רבנן שומרי העיר ביום פטורין מן הסוכה ביום וחיובים בלילה שומרי העיר בלילה
 פטורין מן הסוכה בלילה וחיובין ביום שומרי העיר בין ביום בין בלילה פטורים מן
 הסוכה בין ביום ובין בלילה שומרי גינת ופרדסים פטורין בין ביום בין בלילה וליעבד כוכה
 התם וליתבי אביי אמר תשבו כעין תדורו פרש"י כדרך שהוא דר כל השנה בביתו וזקיפתו
 תורה להניח דירתו לדור כאן בסוכה עם מטותיו וכלי תשמישו ומאעית' אותה אינו יכול להביא
 שם מפני הטורח רבא אמר פירצה קורא לגגב מאי ביטויהו איכא ביטויהו דקא מנער כדי דפרי
 תוספ' ד"ס פירצ' קרא לגגב לאו משום דלי' ליה לרב' דרש' תשבו כעין תדורו דברייא' היא לקמן
 בפירקין רבי' מרש' לפי התוספ' קושא' המקנה במקומו עומד מאי ביטויהו וכו' וי"ל וצ"ע ודו"ק
כ"ז ב' תניא רבי אלעזר אומר כשם שאין אדם יוצא בלולב של חבירו כך אין אדם יוצא
 בסוכה של חבירו אבל שאלה כתיב האזרח כו' קשה מ"מ אי מסתבדא לומר
 בשאלה ובגמ' נא יצא ידי חובתי א"כ כי כתיב האזרח לרבות שאל' א"כ למה לי לך גבי גזיל'
 דלא יוצא הא' מסתבדא הוא דלא יצא ידי חובתו ואי הסבדא היא להיפך בכ"מ יצא ידי חובתו
 א"כ למה לי האזרח וי"ל דסבדא החיובונה בשניהם יוצאין והשתא דכתיב לך למעט שניהם כמו
 גבי לולב לכך כתיב כל האזרח ואי הוה כתיב כל האזרח ה"א דמיירי בשניהם מדאמרין דף
 ל' רבא כו' קאמר עוד מראה דיכולין לומר דהסבדא החיובונה דגזילה כך טובא מבשאלה
 דכלל אחד מהם יצ' רעותא וטיבותא גבי שאלה יצ' רעותא שאינו שלו וטיבותא שאינו בזה
 בעבירה וגזילה רעות' שהיא בעבירה וטיבותא שהיא שלו שפתם גזילה יאוש בעלים ואי הוה
 כתיב האזרח לחוד ה"א הכתוב צא להתיר שניהם לתור הב' רעותא ואי כתב לך ה"א גבי
 שניהם צא לאסור למתו' הטוב' שצטיתין לכך כתיב לך והאזרח ממילא הסבדא הוא גבי שאלה
 נסתר רעותא וגבי גזילה כתיב לך למסור המעלותא מפני שצא בעבירה אבל השתא הסבדא
 דרעותא לגבי שאלה הוא חידוש וק"ל :

כח אינשים פטורים מן הסוכה וילין מן האזרח להוציא את הנשים ופריך למימרא
 דאזרח אחד הנשים וא' נשים לכך בתיב האזרח להוציא הנשים והא' גבי י"ק

כתיב נמי האורח ולרבות כו' אבל אי הוה כתיב אורח הוה משמע דוקא נשים ונשתי הלכתא
 ואסמיכוהו אקרא ופרין למה לי הלכתא ולמה לי קרא הא מצות עשה שהזנין גרמא ומ"ע
 שהז"ג נשים בטורים אמר אביי דכתב תשבו כעין תדורו ה"א מה דירה ה"א ורבתו אף סוכה
 איש ואשתו קמ"לן ורבא אמר דה"א דגמרינן ט"ו ט"ו מחג המצות מה להלן נשים הייבות אף
 כהן נשים חייבות קמ"לן קשה למה ליה להגמרא לומר הלכתא מינה הוה ליה להגמרא לומר
 דכ"מ שגמרא אורח גברי משמע וגבי יה"כ כתיב האורח לרבות נשים וגבי סוכה בע"כ ז"ל
 למיעט אתי דאי לרבות קשה לי שתוק קרא מיניה ויליף ט"ו ט"ו מחג המצות או מתשבו וא"כ
 ע"כ ז"ל דהאורח למעט אתי והין לומר דאורח מנעט נשים והי' לרבות למה לי אורח למעט
 זתי' לרבות יליוף מ"ו ועוד דאורח בודאי לא למעט אתי אלא לא משמע נשים והשתא קשה
 למה לי הלכתא ודו"ק :

ל"א ד"ה תנא יבש כסול ר"י אכשיר אמר רבא מחלוקת בלולב דרבנן סברי מקשינן
 לולב להתרוג מה לתרוג בעי הידור אף לולב בעי הידור ור"י סבר לא
 מקשינן לולב להתרוג אבל התרוג דברי הכל בעי הידור פירש דהדר כתיב ביה
 ופרך ולא בעי ר"י הידור והתנן ר"י אומר יאגדו מלמעלה מ"ט לאו משום דבעי הדור לא
 כדקתני טעמא ר"י משום רבי טרפון כפות תמרים כפות חס היה פרוה ויכתבו ולא בעי
 הידור והתנן אין אוגדין את הלולב אלא במינו דברי ר"י מ"ט לאו משום דבעי הידור לא דהא
 אמר רבא אפילו בסיב אפי' בעיקרה דדיקלא מ"ט דר"י התם דקא סבר לולב כרף אג ד
 ואי מייתי מיני אחרניא הוי להו חמשה מינים תוספת בד"ה אין אוגדין את הלולב אלא במינו
 תימ' היכי בעי למימר משום דבעי הידור והא כסול במתניתין בטימוניות של זהב שהיו עושין
 משום נוי ושמא הוי מצי למימר וליטעמין ע"כ : לכאורר התוספת אין להן פירש פתחול
 להקשות על המקשן וקא מתרץ בדברי המתרגמן קודם שבא אל הביאור רק נקדים מה שיש
 לרדק בגמרא וקודם כריכין אנו לבאר אמאי לא הקשה התוס' מתחילה על המקשה כשנשק'
 והתנן ר"י אומר יאגדו מלמעלה היכי בעי' למימר משום הידור והא תנן במתניתן ר"י פוסל
 בחוטי זהב ו"ל דהא המקשא ידע בודאי מכל הני מתניתין כדמוכח בגמרא רק המקשה סבר
 דהא דר"י אמר יאגדו מלמעלה וגם מה שאמר אין אוגדין הכל הטעם משום הידור רק הוה
 קשיא ליה מסיפא דמתניתין אמאי אושר ר"י בחוטי זהב רק המקשה היה סבר נטרי אתי עד
 מתניתין דאין אוגדין ושם אתי מקשה רישא וסיפא אהדדי ולמה לי להקשות ממתניתין דיאגדו
 מסיפא דאין אוגדין ויחא לי להקשות מגופא דמתניתין דאין אוגדין רישא לסופא נכן הקשה
 על רבא קודם ממתניתין מאוגדין מלמעלה דשם הוה משמע בודאי דטעמא דר"י כן משום
 הידור אף דהיה לרבא סויע מסיפא למתניתין דאין אוגדין מקשה מאי ליה לרבא והשתא כד
 מתרץ ליה התרגמן מדכתיב כפות והקשה המקשין מהין אוגדין הקשה התוספת שפיר היכי
 בעי' למימר וכו' דהא שם במתניתין אר"י דאין אוגדין בחוטי זהב ולי' לי' טעמ' משו' הידור ואין ס' ד
 דאין אוגדין לא במינן טעמ' משו' הדור כיון דשמו' מתהרצין כפו' משמ' דכרף אגו' ה"כ לא רשי'
 מתניתין דאין אוגדין ריש' לסופ' לי' להתו' לתרץ האי תירוץ דכרף אגו' כמו דמתרץ בגמ' ודוק :
א"ה יש לרדק בגמרא אמאי מקשה המקשה דוקא על ר"י ולא הקשה על רבנן כיון דתנן
 במתניתין ופרדו עליו כשר ולפי דעת המקשה כשהוא אגוד אז הוא הדר אבל בלי
 אגוד לא הוי הדר א"כ תקשה אף לרבנן ו"ל כיון דאמר מקשינן לולב להתרוג ואין לך למילף
 מהקשן ולא יותר ומאתרוג לא מצי למילף אלא שלא יהיה יבש אבל אגוד לית לן למילף
 מאתרוג

מאתרוג ולכך אם נפרדו עליו כשר אצל לר"י דקאמר יאגדו מלמעלה והנה קשה ל' מ"ט לאו משום הידור ויליף מאתרוג אף לענין הגוד כ"ס שיבש פסול ומתירץ המתירץ ודוק :

ר"ו ע"ב אמר רבא מנא אמינא לה דסיב ועיקרא דדיקלא מינא דלולב הוא דתניא בסוכות תשבו של כל דבר דברי ר"מ ר"י אומר אין סוכה נוגעת אלא בד' מינים שבלולב והדן טתן ומה לולב שאין נוגע בלילות כמו בימים אין נוגע אלא בד' מינים סוכה נוגעת בלילות בימים אינו דין שלא תהא נוגע אלא בד' מינים א"ל כל דין שאתה דן מתחלתו להחמיר וסיפו להקל אינו דין לא מאד ד' מינים יהא יושב ובטל והתורה אמרה בסוכות תשבו וכן בעזרה הוא אומר לאו הבר והביאו עלי זית ועלי עץ שמן ועלי הדס ועלי תמרית ועלי עץ ענבים כו' תוספת בד"ה והביאו עלי זית ר"י הוי מוקי לדפנות קשה מאי בעי תוספת וי"ל דההיא הביא בפסחים ר"י סבר אין ביעור חמץ אלא שריפה ק"ו מותר שאינו בכל יראה אינו ביעור א"ל שריפה חמץ שהוא בכל יראה אינו דין שלא יהא א"ל שריפה א"ל רבנן כל דין שחתלתו להחמיר וסופו להקל אינו דין דאי לא מנא' עני' לשורפו יהא יוש' בטל והתורה אמרה אין ביו' הראשון כו' וכירש הראשון דר"י מני סבר היכא דלא מאד עאים שרי לבער בכל דבר ולפי זה אפשר בדברי ר"י מני כן והשתא קשה מנ"ל דר"י סבר סיב ועיקרא דדיקלא מינא דלולב ואם משום דסבר ר"י מסבכין בנסרים משום דאי לא מאד מינא דלולב מותר לספק בשאר דברים כו"ל אלא י"ל דע"כ דסיב ועיקרא דדיקלא מינא דלולב דה"ל שם אין מינא דלולב מותר לשפוט משאר מינים א"כ מצוה מן המצוות במינא דלולב א"כ אמאי קאמר עזרא בתחילה עלי זית ועלי שמן כו' דהכי הוי ליה למימר הביאו עלי הדס והדר עלי זית והכי קאמרי רבנן לר"י ומתירצין התוס' עלי זית לדפנות לר"י ועלי הדס לספק וס"מ סיב ועיקרא דדיקלא כו' דאל"כ היך קאמר עזרא בתחילה עלי זית לדפנות ועלי הדס לספק שה"ל יומא'ו עלי הדס ישוב ובטל והוה ליה למימ' עלי הדס בתח' וממ"נ הם ימא' הכל ממילא יעשו עלי הדס לספק ועלי זית לדפנות ונראה מן הטובח' שמע מינ' דווקא קאמר וק"ל .

ועוד יש לתרץ דים לדקדק על ר"י מה לר"י לכרוך הק"ו הא הביא ראיה מבסוכות תשבו ומעזרה אף י"ל ע"כ הוצרך לפרוך הק"ו דאי לא הוה מפרך הק"ו הוה מוקי לה קרא לדפנות בתוס' הן קשה דלמא באמת הכי הוא י"ל הוה לעזרה לפרש עלי זית ועלי שמן לדפנות ועלי הדס לספק והי משום דלא היה צריך לפרש דסמך על הק"ו דר"י הלא יש פירכא כר"י א"כ הוה ליה לפרש ולזה כיון התוס' דקשה להם לא פריך הק"ו ומשני התוס' ר"י מוקי לדפנות ככ"ל ודו"ק .

מסכת מגילה

מגילה דף ה' ר' רחץ בקרונה של כפורי בי"ז בתמוז ובקש לעקור תשעה באב ולא הודו לו כתב רש"י ולא הודו לו מ"ט באב ע"כ וראיתי בס' קול יהודה שהקשה מכ"ל דלמא לא הודו אף על י"ז בתמוז ומתירץ דמסק"ה ה"ג דמיירי שחל בשבת וסב' ה' הואיל והתדמי אדתי וזה ידוע באותו יו' שחל ט"ב חל י"ז בתמוז ואם לא הודו על י"ז בתמוז האיק רצה אח"כ לעקור ט' באב אע"כ לא הודו לו על ט"ב לבד ע"כ ומאד נפלתני על דבריו ולא חייש לקמחי' שקשיטתו על רש"י היא מנ"ל דלמא לא הודו אף מ"ז בתמוז ולפ"ז לא חיי' כלום דהרי הוכחתו דאותו יום שחל י"ז בתמוז חל ט"ב ואם לא הודו כו' מנ"ל לרש"י דהי' ב' מעשים אלו בשנה א' דלמא הי' מעשה ט"ב שחל בשבת בשנה אחרת ולא חל י"ז בתמוז בשבת ורחץ

מסכת מגילה

נרמץ צ"ו בתמוז ולא הודו לו חכמים ובשנה אחרת הל ט"ב בשבת ורצה לעקור משום דלדמי
 ולא הודו לו ג"כ ובאמת בשנה ההיא שחל י"ז בתמוז בשבת רצה לעקור י"ז בתמוז והודו לו
 חכמים ורצה לעקור ג"כ ט"ב ולא הודו לו וכל לתרץ ע"פ מה שהוקשו בתו' ד"ה ובקש לעקור
 ט"ב כו' קשה היכי ס"ד דהאי תנא רצה לעקור ט"ב לגמרי והא אמרינן כל האוכל ושותה
 בט"ב אינו רוא' בנחמת' של ירושלים ועוד דהא אינ' ד יכול לבטל דברי ב"ד חזירו א"כ גדול
 הימנו בחכמה ובמנין וי"ל דלא רצה לעקרו אלא מחומרא שיש בו יותר תעניות א"כ י"ל דרצ'
 לעקרו מתשיעי ולקובעו בעשירי בדאמר ר' יוחנן אלו הואי התם קבעתי' בעשירי ע"כ ויש
 לדקדק למה לתו' לתרץ ב' תרונים ודי בחירו' א' ועוד שאינו מתורץ ק' הת' שמקשי' הא אינ'
 ב"ד יכול לבטל כו' ולפי תירוצם עדיין ק' במקומה כי מה לי לעקור כל התקנה או מקצתה
 וכל דאיתא בש"ע א"ח אומות הללו חוץ מט"ב מותרים ברחיצה כו' וטעמא בג' דר"ה כו'
 שאני ט"ב הואיל והכפלי בו כרות וכתבו הת' צ"ו בתמוז נמי אירע ה' דברים כו' לא דמי
 לע"ב דלר"ה א' הוכפלה בו ע"כ ור"ל שגחבז הבית בראשונה ובשני' ובד"ה זה ט' בתמוז
 שבו הובקע' העיר היינו בראשונה אבל בשני' הובקעה צ"ו ומשה"כ עבדינן צ"ו תענית והך
 צרייתא מתנית' בירושלמי וגרסי' בה צ"ו בתמוז ואע"ג דכתיב בקרא' צ"ט לחדש לקלול
 פסבוגות היו עס ופליג דידון' דל דמתוך טרדת' שטעו בחשבונם ולא רצה הפסוק לשנות מכונו
 שהיו סבורים ע"כ התו' והנה לפ"ד הירושלמי יקשה מדוע נכתבה ט"ב משאר אומות ובפרט
 מי"ז בתמוז שהוכפלו בו כרות ג"כ שאירע ה' דברים ואי מפני שזרה א' הוכפלה בו כתי'
 התו' הרי לפ"ד ירושלמי הוכפלי ג"כ שהובקעה העיר בראשונה ובשניה רק שטעו בחשבונם
 וי"ל ט"א דצ"ג דתענית אר"י אלמלא הייתי באותו הדור לא קבעתי' אלא בעשירי מפני שרובו
 קל היכל בו נשרף ורובן אתחלתא דפורעניתא עדיפא ע"כ נמצא לפ"ד ר"י דרצה לקובעו
 בעשירי ס"ל דגמר פורענית עדיפא ולפ"ו י"ל דתלמוד ירושלמי ס"ל בר"י דגמר פורענית
 עדיפא ולפ"ו מזד הסביר ט"ב חמור מי"ז בתמוז די"ז בתמוז הו' אתחלתא דפורענית וט"ב
 הוא גמר ובדין סה"י חמור בשאר חומרות משב' עשר בתמוז ושאר אומות אבל לפ"ו אם אנו
 עושין ט"ב ולא בעשירי ומחמירין בט"ב מי"ז בתמוז בשאר חומרות ברחיצה וכו' והמבוארים
 בש"ע הוי תרתי דסתרי אהדדי דממ"כ אם הגמר עדיף ק' אמאי אנו עושין בתשיעי ה"ל לבטל
 בעשירי ואם אתחלתא עדיפא ק' אמאי אנו מחמירין בט"ב מי"ז בתמוז לפ"ו מתורצים דברי
 התו' באר היטיב ויתורא כל הדקדוקים וק"ו דוודאי כל תקנה שעשו חכמים כתקנה הראשונים
 א"א לב"ד לבטל דבריהם א"כ גדול כו' אבל כאן ר' שרצה לעקור דבריהם הוא מטעם שס"ל
 כתלמוד ירושלמי שטעו בחשבונם ונמצא לפי שהי' בראשונה בט' בתמוז דבט"ב הוכפלה
 צרה א' צ"פ כתי' התו' ובצ"ו בתמוז לא הוכפלה דבראשונה חרב בט' בתמוז ובשני' צ"ו
 בתמוז אבל באמת טעו בחשבונ' ובראשונה הי' ג"כ צ"ו בתמוז ונמצא אין טעם להחמיר
 בט"ב מי"ז בתמוז וזהו שתרצו התו' שרצה לעקור מחומר' שיש בו יותר משאר תעניות אבל
 עו"ק דלמא מטעם זה החמירו בסדרת שגמר פורענית עדיפא ולכן כתבו א"כ י"ל דרצה
 לעקור מתשיעי כו' דשני התו' עולים בקנה א' ממ"כ שהי' ק' לר' ממ"כ אי אתחלתא דפורעני'
 עדיפא כריך לעקרו משאר תומרי' שיש בו יותר משאר תעניות ואי גמר עדיפא כריך לעקרו
 מתשועי ולקובעו בעשירי שהי' הגמר בו וכל זה הוא בשביל שרץ ר' בקרונה של כשרי
 בפרהסי' צ"ו בתמוז והודו לו שרחיצה מותרת צ"ו בתמוז מה שאסור בט"ב ולכן בקש לעקור
 ע"ב כתי' התו' או שהי' גס"ט ב' מתר דרתיא דאמאי יכ' חמור מי"ז בתמוז כיון דאתחלתא

עדיפא

עדיפא וא"ת אמר עדיפא איז צריך לעקור מתשיעי ולקובעו בעשירי וזה הי' דעת ר' אבל חכמים לא הודו לו ע"כ ד"ס"ל כ"ס דידן שבראשונה הוצקעה ב"ט בתמוז ולעולם לתחלת עדיפא ולכן צריך לעשות ט' באב ולא ב"י וא"ל אמאי ט' ב"י חמור מ"י בתמוז וא"ל כיון דט"ב הוצקעה צ"ה א' ב"פ ובי"ז בתמוז לא הוצקעה דבראשונה הוצקעה ב"ט ב' וא"כ מתורגמים דברי ר"י באר היטב דע"כ דלא הודו לו מט"ב אבל מה שדחץ בי"ז בתמוז הודו לו והי' קשה לו ממ"כ הג"ל ולכן רצה ר' לעקור ט' ב"י לפי בעתו שם"ל בתלמוד ירושלמי כג"ל דא"ל שלא הודו לו גם אי"ז בתמוז ארמיא וא"כ מה ראה ר' לעקור ט' ב"י אלא אין ב"ד יכול כו' כקו' התו' דא"ל תו' ממ"כ הג"ל כיון שהודו די"ז בתמוז אסור ברחיצה ג"כ כמו ט' ב"י אפשר לוומר דעת חכמים לתחלת עדיפא ובהכרח לעשות ט' ב"י ולא בעשירי ובשאר חומרי' שזה י"ז בתמוז באמ' לט"ב דהרי באמת הודו ארמיא י"ז בתמוז אע"כ שלא הודו לו רק אט"ב כו' ברור פי' ד' רש"י ודוק היטב :

דף ב ע"ה

אמר ר"ח חכמים הקילו על הכפרים כדי שיספיקו מים ומזון לאחיהם שבכרכין כו' ליום הכניסה לא דחי קשי על התרצין היו ליה לתרץ בקיור מיום הכניסה כו' י"ל דקשה עוד למה באמת לא תקנו רבין עשרה בשביל תקנה דכרכין ואי משום דומניהם דומי' דמקשה באמת אמאי לא תיקנו אנשי כנסת הגדולה לכתחילה עשרה בשביל כרכין אט"ל הטעם דאין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו ועורא תיקון ב"ד ב"י ב"ה בשביל שיבאו בני הכפרים לב"ד ביום הכניסה ואי הוה תיקון עשרה להקדים כדי שיספיקו לא יבאו בני הכפרים ב"י הכניסה ומנא בטלה תקנת עורא והשתא רחא התרצין תירץ לו לעומקא דריבא שלא לבטל תקנת עורא כו' והמקשן סבר מטעם דאינה דמיא והקשה מחל בשביעי לכן השיב ופירש דבריו משום וכו' דא"ל ומדקדק בלשונו ואמר התם כסדר תקנו וכאן לא דחין א"ל לט' לדחות דברי ב"ד חבירו וכו' וק"ל

דף ד ע"א

וארי' כל נשים חייבות במקרא מגילה וכתבו התוס' מכאן משמע שהנשים מוציאות את האחרים שלא קאמר חייבות לשמוע מקרא מגילה וקשה דהא בהדיא תניא טומטום ואנדרוג'י אינו מוציאות את האחרים לא מינו ולא את שאינו מינו ופשיטא דלא עדיף אשה מאנדרוג'י ותיקו דבאמת הנשים אין מוציאות אלא את מינם והקשה הגאון מ' נפתלי כ"ץ אמאי לא הקשו התוספת טומטום דאינו מוציא לא א' מ' כו' הטעם שמה הקורא נקבה והשומע זכר ומנא שהאשה מוציא את האיש ש"מ שהנשים אין מוציאות את האנשים י"ל באמת אי הוה ידעינן האי טומטום באם שנתקדע יהי' זכר או נקבה הוה מוציא הכל אלא הספק שמה אחר שנתקדע נמצא הטומטום שהוא אנדרוג'י ואנדרוג'יטום אינו מוציא לכל אינו מוציא טומטום לא את מינו כו' ובהכרח אתה צריך לאנדרוג'יטום לכן הקשה מאנדרוג'יטום אך ע"ז קשה דלעולם הוה להקשות טומטום מאי אמרת שמה נמצא אנדרוג'יטום תקשה אמאי לא מוציא את אנדרוג'יטום בממ"נ יכול להוציא אלא ש"מ דחיישינן שמה נמצא נקבה ש"מ שגשים אינו מוציא נשים כ"ס לאנשים א"ל מה שאמרו טומטום אינו מוציא כו' לאו למימר שאינו מוציא אנדרוג'יטום אלא שאינו מוציא את הנשי' בלאו הכי י"ל דלמה לא יוצא טומטום את הנשים לא יהא אלא אשה אך ז"ל באמת שהוא מוציא וא"כ אשה עדיפא מאנדרוג'יטום מכ"ס שמה את אנדרוג'יטום וא"כ צריך לומר דלא למעט אנדרוג'י וקבואה ב"ת ס' תפ"ט ס"ג לאנדרוג'יטו' מוציא את הנשים דלא יהא אלא אשה שמוציאה חברתה והקוש' זאת הקשה מהרש"א ע"תוספתו' ותיקן דהכא הביא העורר בס' תפ"ט דלרש"י משמע דנשים מוציאות אפי' אנשים

מסכת מגילה

וכתב ב"י והקשה התוס' אפשר לומר דאף טומטם אינו מוציא מ"מ נשים מוציאין דעדיפ' ודאי אשה מספיקא וא"כ מתוך קושיה ה"ל : ולי כראיה דהקוש' במקולה עומדת דלרש"י דנשים עדיפא מטומטם מכ"ש דעדיפא למאדדוגנים ה"כ לא הקשו בתוספ' כלום אלא דהתו' לית ליה סברת רש"י א"כ הדרא קוש' לדוכתא וק"ל

דף ב' ע"ב דאמר ר' יהושע בן לוי כרך וכל הסמוך לו כל הנרא' עמו מדין כדרך עד כמה א"ר ירמיה' כו' כמחמתן לטבריא מיל ולימא מיל הקמ"ל דשיעורא

דמיל כמה הוה כמחמתן לטבריא עכ"ל הגמ' והנה יש להבין וכי עד הנה לא ידענא כמה הוה שיעורא דמיל וכאן במגילה דווקא הוצרך להשמיענו אמאי לא השמיענו במסכת שבת וערובין הקודם למס' מגילה כמה הוה שיעורא דמיל : ומראה דלקמן ד' ה' חזקיה קרי בטבריא בארביסר ובחמיסר מספקא ליה אם מוקפת חומה מימות יהושע בזמן אי לא והקשה הגאון בעל אליה' זוטא דהרי בקרא חשיב וערי מבצר הצרים כר וחמת רקת וכנרת וק"ל רקת זו טבריא ומלא דחמת הוי מוקף חומה מימות יב"ן וכיון דטבריא הוי סמוך לחמת כדקאמר' כמחמתן לטבריא מיל ה"ל ליקרות בטבריא בט"ו מכח שסמוכה לחמת דבשלמא טבריא אף דכתיב בקרא רקת ה"ט דמספקא ליה משום דחד גיסא דשורא ימא הוה כדקאמר שם בגמ' אבל בחמת אין שום ספק וא"כ קשי' ה"ל ליקרות בט"ו ע"כ קושיתו וק"ל לתרץ קושיתו דבדק ג' ע"ב קאמר ריב"ל כרך שיצב ולבסוף הוקף גידון ככפר מ"ט דכתיב ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה שהוקף ולבסוף יצב ולא שיצב ולבסוף הוקף וכתבו התו' פי' בקונטרס דלענין בתי ערי חומה איירי וקשה דא"כ בערכין ה"ל למתניא גבי' הא דתניא שאר דינין דבתי ערי חומה וכו' לכ"נ דלענין מגילה מיירי מ"מ מייתי קרא דכי ימכור לאשמועין דחומה דמתני' דמגילה ככה"ג דמהני גבי' ערי חומה דהיינו הוקף ולבסוף יצב כו' עכ"ל : ולפ"ז י"ל דחמת אף דבקרא חשיב בערי המבצר מ"מ אפשר לומר דהיה ידוע להם שחמת יצב ולבסוף הוקף ולא כידון כמוקף חומה ולפ"ז בטבריא לא היה אפשר לקרות בט"ו מכח חמת דחמת גופה אין לה דין מוקף חומה וא"ל דא"כ מאי פריך בגמ' ומי מספקא ליה מלתא דטבריא והכתיב וערי מבצר הצרי' כר וחמת רקת כו' הא אפשר לומר דמספקא לי' דלמא יצבה ואח"כ הוקפה ז"א דאיתא בש"ע א"ח סי' תרפ"ח בהג"ה רמ"א אבל מסתמא הוקפה ולבסוף יצבה עכ"ל וא"כ פריך הגמ' שפיר דע"כ דידוע להם בזוודאי שהוקס ולבסוף יצב דאל"כ שה' ידוע להם שיש' ולבסוף הוקף א"כ מאי מספק' לי' ה"ל לקר' בי"ד ואי הו' מספקא לי' זה גופ' אם יש' ולבסוף הוקף' הא מסתמ' הוק' ולבסוף' ש' אמאי מספק' לי' לכתב משני הגמ' משו' דחד גיס' דשור' ימ' הוי ולפ"ז מוכח דחמ' הוי יש' ולבסוף' הוק' דאל"כ יקש' הא מוכ' דטבריא הוק' ולבסוף' יצב ככ"ל : ואיתא בערובין דף כ"ו ע"א עיר חדשה מוודין לה מוסיפתה וישנה מחומתה איזו ה' חדשה ואיזו היא ישנה חדשה שהוקפה ולבסוף יצבה ישנה יצבה ולבסוף הוקף' פירש"י בד"ה עיר חדשה מוודין לה מוסיפתה אם מוקפת חומה ואינה מיושבת כולה כשצא לימדוד תחומיה לא ימדוד לה מן החומה אלא מן הבתים דחומתה לאו חומה היא לשוי' כלה כד' אמות הואיל וישיבתה חדשה שקדמה חומתה לישיבתה אבל ישנה שישובה ישנה וקודם לחומתה מוודין לה מחומתה עכ"ל : ולפ"ז יראה הדואה בעינו דהדין של שבת ושל בתי ערי חומה הם שני הפכים דלענין בתי ערי חומה אינו נקרא חומה אלא"כ הוקף ולבסוף יצב ולענין שבת למדוד' התמו' הוי אפכא דאינו נקרא חומ' שגמדוד מחומתה אלא"כ יצבה ולבסוף הוקף דלאו תשובה חומתה חומה . והנה כאן לענין מגילה קאמר רבי יהושע ב"ל כרך וכל הסמוך לו גידון לו כדרך והסמוך היינו מיל ומולד לו ספק בשיעור זה היאך למדוד מיל זה דהרי

לענין מגילה איט חשוב חומה א"כ הוקף ולבסוף ישב כמו לענין בע"ח וא"כ כך זה שאנו
דנינעליו היינו הוקף ולבסוף ישב ור"ח בר אבא דא' סמוך מיל לא ידעינןסאף קאמר א"כ
לימדוד מחומתה כיון דחומתה חשובה לענין מגילה כמו לענין בע"ח או כאמר דמה
דקאמר שיעור מיל היינו תחום שבת ככל תחום שבת שאנו מודדין לענין שבת מעיר כזה
שהוקף ולבסוף ישב ר"ל שמודדין מיישיבתה היינו הבתים שבתוכה ולא מחומתה לכן בא
רבי חייה בר אבא והודיענו בצחות לשונו ונתן לנו סימן מובהק ע"ז שימדוד מחומתה
וע"ז קאמר כמחמתן לעבריא מיל ור"ל כיון דחמתן הוי ישב ולבסוף הוקף ועבריא הוקף
ולבסוף ישב כמו שהוכחנו לעיל ואם נמדוד מיל מחמתן לעבריא אזי ממ"כ אתה צריך למדוד
א' מחומתה וא' מיישיבתה דאם גיזל בתר בע"ח ומגילה והוי עבריא חומה לענין מגילה
כיון דהוקפה ולבסוף ישבה וחומתה חשובה חומה לענין מגילה וחמת אינה חשובה לחומה
לענין מגילה כיון דישבה ולבסוף הוקפה ע"כ צריך אתה למדוד מחומת עבריא אל ישיבת
חמת ואם גיזל בתר שבת אז נמדוד איפכא מיישיבת עבריא אל חומת חמת דחומת חמת
חשובה חומה לענין שבת ולא חומת עבריא כדלעיל ולפ"ז ממ"כ צריך אתה למדוד א'
מחומתה וא' מן הבתים ה"ה לענין כך וכפר הסמוכה לו שאין לה חומה כלל שתמדוד א'
מחומתה וא' מיישיבתה היינו הכרך מחומתה והכפר מהבתים כיון שאין לה חומה ובהו נודע
דאוליין בתר בע"ח ומגילה וא"כ הך שיזדמן עיר הסמוכה לכרך ולא בתר
שבת ואותה עיר הסמוכה היא ישבה ולבסוף הוקפה צריך אתה שימדוד מחומת הכרך ליישיבת
העיר הסמוכה והוה שאמר ולימא מיל ומשני הא קמ"ל שיעורא דמיל כמה הוי כמחמתן
לעבריא ר"ל דאילו היה אמר מיל סתם לא הוה ידעינן שיעורא דמיל כמה הוי ר"ל: אם
לימדוד מחומתה או מיישיבתה ולכן נתן סימן כמחמתן לעבריא כ"ל ודוק היטב

דף ע"א נשים ועבדים שאינן משוחררים פטורים מן הראי' בשלמא נשים כדאמרן
אלא עבדים מכ"ל אר"ה אמ"ק לפני אדוןד' מי שאין לו אדון אחר ע"ה
עבדים שיש לו ב' אדונים נפרדך למה לי קרא מכדי עשה שהזמן גרמא הוא ומנות עשה שהזמן
גרמא נשים פטורת ועבדים ילפינןלה לה מאשה ומשני כי אינטיך קרא לחצי עבד וחצ"ח וי"ל
כיון דהמקשה ידע מג"ז לה לה מאי פרוך עבדים מלא לן וי"ל דהמקשן דייק ממתניתין דקמי
שאינו משוחרר ולא קמי עבדים סתם אלא להורות אפילו חצי עבד דפט' וקשה לי' מכ"ל ומשני
מאל פני אדון ד' ופרוך ל"ל קרא פי' זכורך למעט נילף לה לה מעבד ומשני דאי לא כתיב
אלא או אל פני וכו' או זכורך לבד היתי' אומר דלא ילפינן רק המסתבר טפי לפטור דהיינו
עבדי' שאינן משוחררין ולא חצי עבד וח"ב לכן כתיב תרווייהו ודו"ק :

י"ב גמרא יליף דצריך להביא קרבן חגיגה מוחזקת חג לה' וצריך דלמא חוגו חג
קאמ' רחמנא ומשני מדקאמר רחמנא לא ילין חלב חגי עד בקר חלב
מי אית ליה ופרוך דלמא אי הביא הוא בב' ולין ומשני מאי אורי חג אפילו כל השנה נמי ובפסחי'
דמי' ליה כתיב לא ילין חלב חגי עד בקר בוק' הוא דלא ילין הא כל הליל' וליקוהא עלי' השל' כל
הקרבנות כולם ומשני דניתותר ושם יליף הגמרא מחומר
כיפורים הביא את קרבנו אחר תמיד של בין הערבים משום דאית עשה דכרת וידחה עשה
דשלמה והשתא קשה מכ"ל להביא קרבן חגיגה דלמא חוגי חגא ואי משום לאי ילין דלמא
דקאי על מחומר כיפורי' דהוא בא בזמן החג וי"ל דהא קשה אמאי לא משני בתחילה על מחומר
כיפורי' ולמה משני דניתותר א"ה ע"כ משום דקשה ל"ל חג הל' לא ילין חלב חגי עד הבוק' אלא

מפכת חגיגה

ע"כ צ"ל דקאי על מחוסר כיפורים משום דעשה להשלמה היא עשה ומחוסר כיפורים עשה
דכרת ועשה דכרת דוחה טעם להשלמה ח"כ חג לד' ע"כ דקאי על דא ולכן משני דכיתות
והתא נמי לא קשר יצא דלא הוה קאי על מחוסר כיפורים חג לד' צ"ל ודו"ק :

כ ע"ב חומר בקודש מבתרומה שהכלי מזכר מה שכתוב לקודש אבל לא לתרומה (פי'
אם נגע באח' מן מה שנגע) שכתוב נעמ' כל מה שכתובי אף שהכלי מלא מלא או
שאר דברים שאין מחייבים אחת לאחת אבל לא לתרומה פיסקא מנלן דא"כ כף אחת עשרה
זהב מלאה קטורת הכתוב עשה לכל מה שבכף אחת מתיב דב כהנא הוסיף ר' עקיבא הסולת
והלבושה שאם נגע טבול יום במזאת פסול את כולו ש"מ מדרבנן דאי מדאורייתא מאי הוסיף
ר"ע ומסיק דם מדאורייתא דוקא כלי שיש לה תוך כגון כף אבל לית ליה תוך לא מתיב ר"ע
למימרא אפי' כלי שאין לה תוך כגון דמונח על הטבלא ויש לדקדק למה כתב רחמנא דוקא
גבי כף-האי לימוד דאחת כ"ל ולא גבי מזרק או קערה שכתוב דרישא דקרא ונ"ל דאיתא
בגמ' מידת לח אינה מקדש את היבש ויבש אינה מקדש את הלח ונ"ל אומר שדוקא מיד' אינה
מקדש אבל כלי הלח מקדש את היבש דהא חיינן גבי קרבנות נשיאית מתיב מזרק א' כסף גם
סולת מלאה ואע"פ שהמזרק נעשה לקבל דם והקדש בו סלת ואי' בגמרא מברייתא דהיינו גדוש
שעל הכלי ביבש אינה קדוש אבל בלח שיש ג"כ מעט גדוש מקודש ופליגי בה ר' יוסי ור"ע ר"י
סבר טעמא דבלח קודש ויבש אינה קדוש לפי שמדת הלח שנתקדשת מבפנים ומבחוץ והרי
הגדוש נמי במקום קדוש אבל כלי יבש אינה ניקדש רק בפנים הרי הגדוש שלא במקום מקודש
ור"ע מפרש טעמא משום דביבש הבירוח עומד במקומו למעלה והכלי אינה מתקדשת מבחוץ
אבל בלח אע"פ שבלח נמי אינה מתקדשת מבחוץ אעפ"כ מתקדשת מבפנים אף הגדוש דכולל
מלמטה למעלה כדרך שמוזגין בכל המשקים אופכים עדין מלמטה למעלה ומלמעלה למטה
לכן הבירוח נמי מקודש ונ"מ בין ב' טעמים אלו י"ל היכא שנתן לתוך כלי הלח דבר יבש
לר"ע שנתקדש מבחוץ כלי לח נמצא אפי' יתנו דבר יבש לכלי לח ג"כ מקודש הבירוח אבל
לר"ע דאמר אינה מתקדשת מבחוץ אעפ"י שנתן בכלי לח רק שהוא דבר יבש אינה מתקדשת
אבל איכא למיתר הא דדיוקינו לעיל אבל כלי לח מקדש ככלל מדנת
הנשאים סולת במזרק והמזרק הוי כלי לח דהיינו לקבל דם ש"מ כלי לח מקדש ואיכא למילן
לעולם בעלמא אין מקדש והכא שאני דהא הכלי נעשה לכך ולא לקבל דם רק נקרא בשם מזר
והא ראייה דהם נדרו הסולת עם המזרק מסתמא לא היה של קודש רק נעשה לכך ונ"ל דרייק
שפיר דכלי לח היה המזרק ולא יהי' מוכח דדוקא אלא מוכח כף ולא מוכח קערה ומזרק ולכן
יהי' שפיר דכתב רחמנא לגבי כף האי אחת דהא יכול להקשות למה הביאו הנשאים בשני
כלים דהיינו קערה ומזרק ושיהיה היו מלאים סולת היו להביא להם בכלי גדולה אחת אלא צ"ל
דהם הקריבוהו הנמחה שהי' גדולה כל כך שלא יהי' יכול לבלול בכלי אחת ואמר' בגמ' דמנחו'
ס' עשרונ' יכולים שיהיה לו בכלי אחת וכל הראוי לביולה אין ביולה מעכבת אף שלא בכלל כראוי
אבל ס' עשרונים קים להו לרבנן שהיו קונבללים בכלי א' ואסור להביא בכלי אחת ולכל הפחות
הביאו ע"כ ס' עשרוני' ובמדר' א"י שהמזרק והקערה היו מחזיקים הסולת בשוה אך שהקערה
היה דפנות עבות ולא המזרק ולפ"ז יש להקשות הא"ז היה קערה יכול להחזיק חצי דהיינו
שלשים וחמי' עשרון הא א"י במדרש שהקערה והכף היו דפנותי' שוים בעוביין ואי' בגמ' כמה
היה מחזיק הכף שלשה קבין הרי א"ס עשרה מחזיק שלשה קבין שלשים ומאה שהיה הקערה
משקל היה מחזיק לם' קבין וכל קב ד' לוגין הרי היה קב"ו לוגין ודו"ק :

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם